

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 18.06.2018

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	5
3 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018-31.5.2019	6
4 § Tiina Nylénin luottamustehtävän päätyminen ja ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen	7
5 § Eron myöntäminen Eeva-Liisa Korpelalle kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävästä	9
6 § Vuoden 2018 ensimmäinen osavuositarkastus 1.1-30.4.2018	12
- Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuositarkastus 2018	16
- Merkittävien tytäryhtiöiden osavuositarkastukset 1/2018	59
- Sitovien tavoitteiden raportointi osavuositarkastus 1/2018	85
- Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden raportointi 1-4/2018	95
7 § Vuoden 2019 talousarviolaadinnan kehys	97
- Kehystaulukot 2019	101
- Esitys sitovien tavoitteiden luonnoksiksi vuodelle 2019	107
8 § Resurssiviisauden tiekartta	111
- Resurssiviisauden tiekartta (kh 4.6.2018)	115
- Lausunnot resurssiviisauden tiekartasta	158
9 § Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset	162
- Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet	167
- Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostus	171
- Kaupunginhallituksen 4.6.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset	228
- Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset	229
10 § Vastaus Antero Eerolan ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen aktiivimallin piiriin joutuneiden vantaalaisten työttömien tilanteesta	232
- Antero Eerolan ja 25 muun valtuutetun aloite aktiivimallin piiriin joutuneiden vantaalaisten työttömien tilanteesta	236
11 § Vastaus Ulla Kaukolan ja 20 muun valtuutetun valtuustoaloitteeseen hajusteettomasta Vantaasta	238
- Ulla Kaukolan ja 20 muun valtuustoaloite hajusteettomasta Vantaasta	241
12 § Vastaus Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi	244
- : Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloite Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi	253
13 § Asemakaavamuutos 002254, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli	255
- Asemakaavamuutosselostus 14.5.2018 / Asemakaavamuutos 002254, 61. Tikkurila, Tikkurilan kirkon kortteli	262
- Lausunnot ja vastineet 14.5.2018 / Asemakaavamuutos 002254, 61. Tikkurila, Tikkurilan kirkon kortteli.	308
- Toteuttamissopimus	315

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 18.06.2018

14 § Säde Tahvanaisen ja 38 muun valtuutetun aloite Tikkurilan uudelle torille tarvitaan sosiaalityt, jätahuolto ja torin alle vedetyt sähkötk	336
- Säde Tahvanaisen ja 38 muun valtuutetun aloite Tikkurilan uudelle torille tarvitaan sosiaalityt, jätahuolto ja torin alle vedetyt sähkötk	337
15 § Ulla Kaukolan ja 18 muun valtuutetun aloite bussikatosten uusimiseksi Vihdintiellä välillä Rajatorpantie - Kehä III	339
- Ulla Kaukolan ja 18 muun valtuutetun aloite bussikatosten uusimiseksi Vihdintiellä välillä Rajatorpantie - Kehä III	340
16 § Antero Eerolan ja 30 muun valtuutetun aloite juomaveden järjestämiseksi vesijohdon ulkopuolella oleville alueille	342
- Antero Eerolan ja 30 muun valtuutetun aloite juomaveden järjestäminen vesijohdon ulkopuolella oleville alueille	343
17 § Tarja Eklundin ja 21 muun valtuutetun aloite omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavat poikkeuslupahakemukset ohjattava rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi	345
- Tarja Eklundin ja 21 muun valtuutetun aloite omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavat poikkeuslupahakemukset ohjattava rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi	346
18 § Ulla Kaukolan ja 28 muun valtuutetun aloite koira-aitauksen saamiseksi Pähkinärinteeseen Lammaslammen lounaisosaan	348
- Ulla Kaukolan ja 28 muun valtuutetun aloite koira-aitauksen saamiseksi Pähkinärinteeseen Lammaslammen lounaisosaan	349
19 § Markku Weckmanin ja 42 muun valtuutetun aloite kuntoportaiden (treeniportaak) rakentamiseksi Möskärin mäkeen	351
- Markku Weckmanin ja 42 muun valtuutetun aloite kuntoportaiden (treeniportaak) rakentamiseksi Möskärin mäkeen	352
20 § Sirpa Kauppinen ja 26 muun valtuutetun aloite eroon tiemelusta - pääkaupunkiseutu tarvitsee tehokkaan meluntorjuntaohjelman	355
- Sirpa Kauppinen ja 26 muun valtuutetun aloite eroon tiemelusta -pääkaupunkiseutu tarvitsee tehokkaan meluntorjuntaohjelman	356
21 § Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite Koivukylän Asolan tieturvallisuuden parantamiseksi	358
- Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite Koivukylän Asolan tieturvallisuuden parantaminen	359
22 § Kokouksen päättäminen	360
Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus	361
Muutoksenhakuohje 2. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiaassa	363
Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiaassa	364
Muutoksenhakuohje 4. Valituskielto	367

Kaupunginvaltuuston kokous

Aika 18.6.2018 klo 18.00-21.45

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Jäsenet	Läsnä
Lindtman Antti, puheenjohtaja	x pj klo 18.00-19.40, klo 19.55-21.15 ja klo 21.20-21.45	Kärki Niilo	§ 1-12 klo 18.00-21.30
Orlando Carita, I varapuheenjohtaja	x pj klo 19.40-19.55 ja klo 21.15-21.20	Laakso Päivi	-
Kauppinen Sirpa, II varapuheenjohtaja	x	Lehmuskallio Paula	x
Abdi Faysal	x	Leppänen Janne	§ 1-11 klo 18.00-21.10
Ahokas Siri	-	Letto Pirkko	-
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x	Lindblad-Palo Salla	x
Ansalehto-Salmi Irja	-	Linnainmäki Joel	§ 7-22 klo 18.50-21.45
Atiye Minna	x	Lundell Kai-Ari	x
Aura Anssi	x	Malmi Juha	§ 1-8 klo 18.00-19.45
Auvinen Timo	x	Multala Sari	x
Ayub Saba	-	Mäkilaine Kirsi	x
Bruun Susanna	-	Mäkinen Tapani	-
Chen Jenni	x	Mölsä Jukka	x
Edelmann Jan	x	Niikko Mika	§ 4-8 klo 18.10-19.55
Eerola Antero	x	Norrena Vaula	x
Eklund Tarja	x	Norres Lasse	x
Eskelinen Jarno	§ 3-22 klo 18.05-21.45	Orpana Anitta	x
Hirvonen Juha	x	Pajunen Emmi	x
Ibrahim Aadan	x	Raja-Aho Maarit	x
Juurikkala Timo	x	Rautavaara Maija	x
Jääskeläinen Jari	x	Rokkanen Sakari	x
Jääskeläinen Jouko	x	Rämö Eve	x
Jääskeläinen Pietari	§ 1-12 klo 18.00-21.30	Räsänen Minna	x
Kaira Lauri	x	Saramo Jussi	§ 1-9 klo 18.00-20.45
Kanerva Sami	x	Sillanpää Minttu	-
Karlsson Patrik	§ 1-12 klo 18.00-21.25	Silvennoinen-Hiisku Sveta	x
Kasonen Mika	§ 8-22 klo 19.10-21.45	Sodhi Ranbir	§ 1-12 klo 18.00-21.25

Kaukola Ulla	x	Tahvanainen Säde	x
Kiljunen Kimmo	x	Tuomela Tiina	x
Kostilainen Anniina	x	Tyystjärvi Kati	x
Kurki Piia	x	Vahvelainen Tanja	x
Kuusela Minna	x	Weckman Markku	x
Kähärä Sirkka-Liisa	x	Vähäkangas Jussi	x
		Åstrand Stefan	x
Varajäsenet			
Heiskanen Jaana	x	Rautio Mika	x
Kivimäki Otso	x	Sainio Jari	x
Kortesalmi Marilla	§ 1-7 klo 18.00-19.10	Särkelä Jussi	x
Laakso Sari	§ 1-6 klo 18.00-18.50	Vanhanen Maija	x
Nguyen Chau	x		
Kaupunginhallituksen jäsenet		Läsnä	
Kotila Pirkko		-	
Puoskari Pentti		x	
Hakulinen Pentti		-	
Karinen Ville		x (klo 18.00-20.20)	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Lindqvist Noa	x		
Muut osallistujat		Läsnä	
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja		x	
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Ormio Hanna, hallintojohtaja		-	
Ruusula Matti, talousjohtaja vs.		x	
Rainio Päivi, viestintäjohtaja		x	
Myllymäki Juha, kaupunginlakimies		x	
Isotalus Birgit, hallintosihteeri		x	
Vennelä Asta, pöytäkirjanpitäjä		x	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Antti Lindtman, § 1-22 Carita Orlando

Pöytäkirjanpitäjä Asta Vennelä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 25.6.2018, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Piia Kurki Sirkka-Liisa Kähärä

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 27.6.2018, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 11.6.2018 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 1

Esitys:

- a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
- b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:

Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut Tapani Mäkinen, Päivi Laakso, Pirkko Letto, Irja Ansalehto-Salmi, Minttu Sillanpää, Siri Ahokas, Susanna Bruun, Mika Kasonen ja Joel Linnainmäki ovat pyytäneet vapautusta valtuuston tästä kokouksesta työ, matkaesteen tai henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Estyneiden tilalla valtuutettuina tässä kokouksessa olivat samassa järjestyksessä Otso Kivimäki, Jaana Heiskanen, Jari Sainio, Maija Vanhanen, Chau Nguyen, Mika Rautio, Jussi Särkelä, Marilla Kortessalmi ja Sari Laakso. Mika Niikon, Jarno Eskelisen ja Saba Ayubin tilalle ei ollut saatavilla varavaltuutettua.

Puheenjohtaja totesi, että paikalla oli 64 valtuutettua.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi, lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen aikana puheenjohtaja totesi seuraavat muutokset kaupunginvaltuuston kokoonpanossa:

- §:n 3 käsittelyn aikana klo 18.05 valtuutettu Jarno Eskelinen otti paikkansa, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua
- §:n 4 käsittelyn aikana klo 18.10 valtuutettu Mika Niikko otti paikkansa, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua
- §:n 7 käsittelyn aikana klo 18.50 valtuutettu Joel Linnainmäki otti paikkansa ja vapautti varavaltuutettu Sari Laakson, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua
- §:n 8 käsittelyn aikana klo 19.10 valtuutettu Mika Kasonen otti paikkansa ja vapautti varavaltuutettu Marilla Kortessalmen, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua
- §:n 9 käsittelyn aikana klo 19.45 valtuutettu Juha Malmi poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua
- §:n 9 käsittelyn aikana klo 19.55 valtuutettu Mika Niikko poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 10 käsittelyn aikana klo 20.45 valtuutettu Jussi Saramo poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 63 valtuutettua
- §:n 12 käsittelyn aikana klo 21.10 valtuutettu Janne Leppänen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 62 valtuutettua
- §:n 13 käsittelyn aikana klo 21.25 valtuutettu Ranbir Sodhi poistui kokouksesta muun syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 61 valtuutettua
- §:n 13 käsittelyn aikana klo 21.25 valtuutettu Patrik Karlsson poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 60 valtuutettua
- §:n 13 käsittelyn aikana klo 21.30 valtuutettu Niilo Kärki poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 59 valtuutettua
- §:n 13 käsittelyn aikana klo 21.30 valtuutettu Pietari Jääskeläinen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 58 valtuutettua

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 2

Eesitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 25.6.2018 klo 17.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 27.6.2018 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Piia Kurki ja Sirkka-Liisa Kähärä pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 25.6.2018 klo 17.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 27.6.2018 lähtien.

3 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018-31.5.2019

VD/4620/00.00.01.00/2018

RV/HY-L

Kuntalain 18 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Hallintosäännön 19 luvun 1 §:n mukaan valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018–31.5.2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 3

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään toimittaa kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2018–31.5.2019.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti valita kaupunginvaltuuston puheenjohtajiksi ajalle 1.6.2018–31.5.2019 seuraavat henkilöt:

Antti Lindtman	Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Carita Orlando	Kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja
Sirpa Kauppinen	Kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4 § Tiina Nylénin luottamustehtävän päättyminen ja ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen

VD/4954/00.00.01.00/2017

RV/AV

Tiina Nylén on 7.5.2018 päivätyllä kirjeellään pyytänyt eroa ympäristölautakunnan varajäsenen tehtävästä paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 20 nimennyt ympäristölautakuntaan toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Maija Rautavaara, puheenjohtaja	Tiina Nylén
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja	Jouko Suvensalmi
Markku Weckman	Antti Ellonen
Janne Leppänen (kv 28.8.2017 § 6)	Matti Lepistö
Susanna Ruotsalainen	Hannele Puusa-Ruohonen
Timo Karén (kv 9.10.2017 § 4)	Anneli Karhunen
Kimmo Kiljunen	Joni Hilden
Sonja Pääsukene	Taru Pääkkönen
Riitta Salasto	Marjo Kalliokanerva
Ismo Tuormaa	Antti Annala
Eija Liinakoski	Marja Parkkima
Marja-Vuokko Mäkinen	Juho Joensuu
Antero Eerola	Liisa Tilander

Hallintosäännön mukaan lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Tasa-arvolain mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- todettavaksi, että Tiina Nylén on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- toimitettavaksi ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 4

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) todeta, että Tiina Nylén on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- b) toimittaa ympäristölautakunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Päätös:

Päätettiin

- a) todeta, että Tiina Nylén on paikkakunnalta poismuuton vuoksi menettänyt vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla, ja
- b) valita Hanna-Leena Laitinen ympäristölautakunnan varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Maija Rautavaara, puheenjohtaja	Hanna-Leena Laitinen (kv 18.6.2018 § 4)
Jukka Mölsä, varapuheenjohtaja	Jouko Suvensalmi
Markku Weckman	Antti Ellonen
Janne Leppänen (kv 28.8.2017 § 6)	Matti Lepistö
Susanna Ruotsalainen	Hannele Puusa-Ruohonen
Timo Karén (kv 9.10.2017 § 4)	Anneli Karhunen
Kimmo Kiljunen	Joni Hilden
Sonja Pääsukene	Taru Pääkkönen
Riitta Salasto	Marjo Kalliokanerva
Ismo Tuormaa	Antti Annala
Eija Liinakoski	Marja Parkkima
Marja-Vuokko Mäkinen	Juho Joensuu
Antero Eerola	Liisa Tilander

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

5 §

Eron myöntäminen Eeva-Liisa Korpelalle kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävästä

VD/4951/00.00.01.00/2017

RV/AV

Eeva-Liisa Korpela on 16.5.2018 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä sekä rakennuslupajaoston jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävä:

Hallintosäännön 10 luvun 2 §:n mukaan kaupunkisuunnittelulautakunta vastaa:

- kaupunkirakenteen ja ympäristön kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja toiminnan tuloksellisuudesta asemakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa
- maa- ja vesialueiden hankinnasta ja luovutuksesta ja alueiden rakentumista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta
- kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittämisestä
- kaupungille kuuluvien asuntoasioiden hoidosta
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty
- rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsitlemisestä
- kaavojen noudattamisen sekä osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidon ja hoidon valvonnasta.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee lautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 10 nimennyt kaupunkisuunnittelulautakunnan jäseniksi kaudelle 2017 – 2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen, puheenjohtaja	Niina Uskola
Maarit Raja-Aho, varapuheenjohtaja	Miia Lindell
Otso Kivimäki	Markus Lyyra
Paula Lehmuskallio	Marianne Sipilä
Vesa Pajula	Reijo Päärni

Tarja Eklund	Taru Puurtinen
Mikko Merelä	Jari Koivisto
Minna Räsänen	Terhi Pokkinen
Magnus Forsberg (kv 22.1.2018 § 5)	Ville Rahkala
Hanna-Maria Valtanen	Anu Vihma
Mikko Mäkelä (kv 5.3.2018 § 3)	Jouni Spets (kv 5.3.2018 § 3)
Sveta Silvennoinen	Eeva-Liisa Korpela
Niilo Kärki	Eija Liinakoski
Antti Lind	Juha-Pekka Heinänen
Maija Vanhanen	Jeppe Isberg
Chau Nguyen	Leena Romppainen
Stefan Åstrand	Solveig Halonen

Rakennuslupajaoston jäsenen tehtävä:

Hallintosäännön 8 luvun 6 §:n mukaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa on rakennuslupajaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä rakennuslupajaostoon.

Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 11 nimennyt rakennuslupajaoston jäseniksi kaudelle 2017 – 2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Marianne Sipilä, puheenjohtaja	Maarit Raja-Aho
Tarja Eklund, varapuheenjohtaja	Nina Uskola
Markus Lyyra	Reijo Päärni
Mikko Merelä (kv 22.1.2018 § 5)	Ville Rahkala (kv 22.1.2018 § 5)
Eeva-Liisa Korpela	Anu Vihma
Juha-Pekka Heinänen	Antti Lind

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimitelmissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Eeva-Liisa Korpelalle ero kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävistä, ja
- toimitettavaksi kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017 – 2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) myöntää Eeva-Liisa Korpelalle ero kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävistä, ja
- b) toimittaa kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017 – 2021.

Päätös:

Päätettiin

- a) myöntää Eeva-Liisa Korpelalle ero kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen ja rakennuslupajaoston jäsenen tehtävistä, ja
- b) valita Sari Laakso kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäseneksi ja rakennuslupajaoston jäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017 – 2021.

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen, puheenjohtaja	Niina Uskola
Maarit Raja-Aho, varapuheenjohtaja	Miia Lindell
Otso Kivimäki	Markus Lyyra
Paula Lehmuskallio	Marianne Sipilä
Vesa Pajula	Reijo Päärni
Tarja Eklund	Taru Puurtinen
Mikko Merelä	Jari Koivisto
Minna Räsänen	Terhi Pokkinen
Magnus Forsberg (kv 22.1.2018 § 5)	Ville Rahkala
Hanna-Maria Valtanen	Anu Vihma
Mikko Mäkelä (kv 5.3.2018 § 3)	Jouni Spets (kv 5.3.2018 § 3)
Sveta Silvennoinen	Sari Laakso (kv 18.6.2018 § 5)
Niilo Kärki	Eija Liinakoski
Antti Lind	Juha-Pekka Heinänen
Maija Vanhanen	Jeppe Isberg
Chau Nguyen	Leena Romppainen
Stefan Åstrand	Solveig Halonen

Rakennuslupajaosto

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Marianne Sipilä, puheenjohtaja	Maarit Raja-Aho
Tarja Eklund, varapuheenjohtaja	Nina Uskola
Markus Lyyra	Reijo Päärni
Mikko Merelä (kv 22.1.2018 § 5)	Ville Rahkala (kv 22.1.2018 § 5)
Sari Laakso (kv 18.6.2018 § 5)	Anu Vihma
Juha-Pekka Heinänen	Antti Lind

VD/4772/02.01.02.00/2018

RV/MR/TO/HY-L

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2018 ensimmäinen osavuositarkastus on laadittu tilanteen 30.4.2018 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Vantaan väkiluku oli maaliskuun 2018 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan runsaat 224 000 henkeä. Väestö kasvoi tammi-maaliskuussa 2018 runsaalla 1 000 hengellä. Tämä on noin 200 henkeä enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2017. Ero muodostui kuntien välisestä muuttoliikkeestä saatavan muuttovoiton kasvusta, joka nousi vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden 200 hengestä lähes 450 hengen tasolle tammi-maaliskuussa 2018. Nettomaahanmuutto pysyi lähestulkoon samalla tasolla vuoteen 2017 verrattuna, noin 360 hengessä. Luonnollinen väestömuutos, syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden, sen sijaan laski vuoden 2017 luvuista, runsaasta 240 hengestä, 30 hengellä. Helsingin väkiluvun kasvu vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana on ollut yli 1 500 henkeä. Vantaan väestönkasvu vastaavalla ajanjaksolla, runsaat 1 000 henkeä, ylittää Espoon väestönkasvun. Vantaasta ja Helsingistä poiketen Espoossa kotimaan muuttovoitto oli tammi-maaliskuussa negatiivinen. Luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden, sen sijaan oli Espoossa selkeästi Vantaata ja Helsinkiä, ja myös muita suuria kaupunkeja, korkeammalla tasolla.

Työttömänä oli Vantaalla maaliskuun 2018 lopussa runsaat 10 600 henkeä, mikä runsaat 1 900 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 9,1 prosenttia, mikä on 1,9 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Helsingissä työttömyysaste oli 9,6 prosenttia, Espoossa 8,1 prosenttia ja kehyskunnissa 7,3 prosenttia. Helsingin seudun työttömyysaste oli 8,7 prosenttia. Pidempään kuin vuoden työttömänä olleita oli Vantaalla maaliskuun lopussa runsaat 3 100 henkeä, laskua heinäkuun 2016 tilanteeseen verrattuna noin 1 200 henkeä mikä vastaa noin 28 prosentin vähennystä.

Vantaalla oli työttömänä 1 122 alle 25-vuotiasta, mikä on yli 240 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin, mikä vastaa noin 18 prosentin laskua. Helsingissä nuoria työttömiä oli lähes 500 ja Espoossa lähes 250 vähemmän kuin vuosi sitten. Helsingin seudulla alle 25-vuotiaita oli maaliskuun 2018 lopussa työttömänä runsaat 6 100 henkeä eli noin 1 200 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myös yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut. Heitä oli Vantaalla maaliskuussa noin 3 700 henkeä, mikä on lähes 600 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Laskeva suuntaus yli 50-vuotiaiden työttömien määrässä on havaittavissa niin Helsingissä kuin Espoossakin sekä myös KUUMA-kunnissa.

Rakennuslupia on myönnetty vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana vajaalle viidelle sadalle asunnolla. Tämä on yli puolet vähemmän vuoden 2017 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Tammi-maaliskuussa 2018 asuntotuotannon aloitusten lukumäärä, noin 750 asuntoa, oli runsaan neljänneksen pienempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Asuntotuotantoennusteen perusteella vuoden 2018 asuntotuotanto kuitenkin ylittää selvästi vuoden 2017 tason. Vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana valmistui Vantaalla noin 750 uutta asuntoa mikä on saamaa

suurusluokkaa vuoden 2017 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Asuntotuotanto painottuu vahvasti kerrostaloasuntoihin. Valmistuvien asuntojen keskikoko on edelleen laskusuunnassa.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2018 verotilityksiä yhteensä 348 milj. euroa (2017: 324 milj. euroa), josta kunnallisveroja 314,4 milj. euroa (2017: 302,8 milj. euroa), yhteisöveroja 32,8 milj. euroa (2017: 21,2 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 1,2 milj. euroa (2017: 0,5 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja lokakuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 3,3 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla oli kasvua 3,8 prosenttia.

Verottajalta saadun ennakkollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat Vantaalla vuonna 2017 3,3 prosenttia ja näistä palkkatulot 4,0 prosenttia vuoteen 2016 nähden. Vantaan palkkatulojen kehitys oli muita pääkaupunkiseudun kuntia hieman korkeampi. Koko maan tulojen kasvu oli 1,8 prosenttia. Myös tulonsaajien määrän kasvu oli muuta maata ja muita pääkaupunkiseudun kuntia korkeampi ollen 2,9 prosenttia.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2016 valmistuneen verotuksen, vuoden 2017 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla vuonna 2018 noin 12 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2017 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2018 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 32,8 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 54,5 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 60,3 prosenttia. Korkeiden kasvulukujen taustalla on ennakontäydennysmaksujen aikaisempiin vuosiin nähden nopeutunut tilitysrytmi. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon (82 milj. euroa) noin 4 milj. eurolla. Ennustetta tarkennetaan toukokuun tilityksen varmistuttua.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 80,2 milj. euroa vuonna 2018, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 1 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 9,4 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2018 annettua ennakkotietoa.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 157,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 15,6 milj. euroa vuonna 2018. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 172,7 milj. euroa, 4,7 milj. euroa yli talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 136,3 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY) -480,3 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -344,0 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 33-prosenttisesti, toimintakulut 32-prosenttisesti ja toimintakate 32-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 437,5 milj. euroon ja toimintakulut -1 529,5 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 20 milj. eurolla, josta toimitilojen sisäisten vuokratuottojen osuus on 10 milj. euroa. Toimintakulut (ilman HSY) ylittyvät talousarvion ennusteen mukaan noin 26 milj. eurolla. Ylitystä selittävät mm. ulkoisten vuokrien kasvu, uudet vuokrakohteet (väistötilat ja päiväkodit) sekä kaupungin ja VTK kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten yhtenäistäminen. Lisäksi kaupunkitason ennusteessa on huomioitu työehtosopimuksen mukainen 1.5.2018 voimaan tulevan yleiskorotuksen vaikutus noin 4,2 milj. sekä 1.1.2019 maksettava kertaerä 3,1 milj. euroa, jonka kustannukset jakotetaan vuodelle 2018. Toimintakate ennustetaan siten toteutuvan noin 6 milj. euroa negatiivisempaan talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 9,4 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 4,7 milj. eurolla.

Rahoitustuotot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen ennustetaan alittavan talousarvion noin 1,1 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 36 milj. euroa. Poistoja ja arvonalentumisia ennustetaan kertyvän vuonna 2018 yhteensä noin 113 milj. euroa.

Vuoden 2018 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan 110 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 9 milj. eurolla. Tulosenuste päättyy huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -3,0 milj. euron alijäämään (talousarvio -12,2 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 10,3 milj. euroa, investointiosan menoja 21,8 milj. euroa ja investointiosan netto on 11,6 milj. euroa.

Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion noin 5,0 milj. eurolla uudisrakennushankkeiden toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Julkisen käyttöomaisuuden investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarviosta noin 2,9 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto korotti osakkeiden ostoon tarkoitettua määrärahaa 22.1.2018 kokouksessaan 1,3 milj. eurolla, jolloin talousarviossa määräraha on yhteensä 1,8 milj. euroa. Määrärahaa on käytetty Kielotie 13 sijaitsevan Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon osakkeiden ostoon. Osakkeiden ostoon tarkoitettu määräraha tulee kokonaan käytetyksi kevään aikana.

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2018 toteutuvan 129 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 8 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 4,5 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan 124 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin likviditeettitilanne on pysynyt vuoden alkupuolella hyvällä tasolla, mikä on mahdollistanut kahden pitkäaikaisen lainan, pääomaltaan yhteensä 70 milj. euroa, ennenaikaisen takaisinmaksun. Vuoden 2018 aikana kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja ml. ennenaikaiset takaisinmaksut n. 170 milj. eurolla. Uuden lainanoton tarve tarkentuu loppusyksystä 2018.

Kaupungin lainakanta supistui n. 100 miljoonalla eurolla vuonna 2017. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2017 lopussa n. 959 milj. euroa. Kaupungin lainakanta ei kasva myöskään vuonna 2018. Vuoden 2018 brutto- ja nettolainanoton määrä tarkentuu loppusyksystä, kun rahoituksella on tarkempi kuva talousarvion toteumasta ja kaupungin kassatilanteesta.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi vuoden 2018 ensimmäinen osavuosisikatsaus, ja
- b) esittää vuoden 2018 ensimmäinen osavuosisikatsaus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 6

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2018 ensimmäinen osavuosisikatsaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuosisikatsaus 2018
- Merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikatsaukset 1/2018
- Sitovien tavoitteiden raportointi 1/2018
- Merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden seuranta 1/2018

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

talousjohtaja vs. Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö vs. Teija Oras, puh. 050 314 5084, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

OSAVUOSIKATSAUS 1-2018

28.5.2018

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Ritva Viljanen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	vs. talousjohtaja
Teija Oras	vs. talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Henrik Lönngqvist	Taloussuunnittelu, tietopalvelut p. 050-318 1582
-------------------	--

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Taloussuunnittelu, p. 043-824 9254
Teija Oras	Taloussuunnittelu, p. 050-314 5084
Henrik Lönngqvist	Taloussuunnittelu, tietopalvelut, p. 050-318 1582
Pirjo van Nues	Rahoitus, p. 0400-889 180

TOIMIALAT

Teija Oras	Kaupunginjohtajan toimiala, p. 050-314 5084
Vesa Urtti	Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala, p. 0400-447 383
Ari Toiva	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, p. 0400-617 168
Eila Tanninen	Sivistystoimen toimiala, p. 040-589 2731
Jonna Hohti	Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, p. 043-836 8687

LIIKELAITOKSET

Anne-Marie Hovi	Vantaan Työterveys liikelaitos, p. 050-304 4454
Jyrki Landstedt	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. 050-314 5385
Joona Iso-Lotila	Suun terveydenhuollon liikelaitos, p. 040-716 4822

RAHASTOT

Eveliina Arolainen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. 0400-815 428
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. 043-836 8687
Kirsi Hellman	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040-822 6689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040-682 4975

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonon	Henkilöstökeskus, p. 040-570 5593
----------------------	-----------------------------------

KONSERNIYHTIÖT

Teija Kauhanen	Konsernihallinto, p. 050-318 1461
----------------	-----------------------------------

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Pekka Turtiainen

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAYMPÄRISTÖ	1
TALOUDEN KEHITYS.....	4
Yleinen talouskehitys.....	4
Kaupungin verorahoitus	5
Käyttötalous.....	6
Investoinnit.....	7
Rahoitus	7
Rahoitusmarkkinat	8
SITOVAT TAVOITTEET	9
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet.....	9
Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet	9
KESKEISET TUNNUSLUVUT.....	9
VEROTULOT	10
TULOSLASKELMA	11
RAHOITUSLASKELMA	11
TULOSLASKELMAERITTELY.....	12
YLEISHALLINTO	13
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA.....	14
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA	16
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA	19
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA.....	21
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA.....	24
LIIKELAITOKSET	27
Vantaan työterveys liikelaitos	27
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	28
Suun terveydenhuollon liikelaitos	29
RAHASTOT	31
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto.....	31
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto	31
Sosiaalinen luototus	32
Vahinkorahasto.....	32
INVESTOINNIT.....	33
Uudisrakentaminen	33
Korjausrakentaminen	34
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	34
Aineeton omaisuus.....	35
Julkinen käyttöomaisuus	35

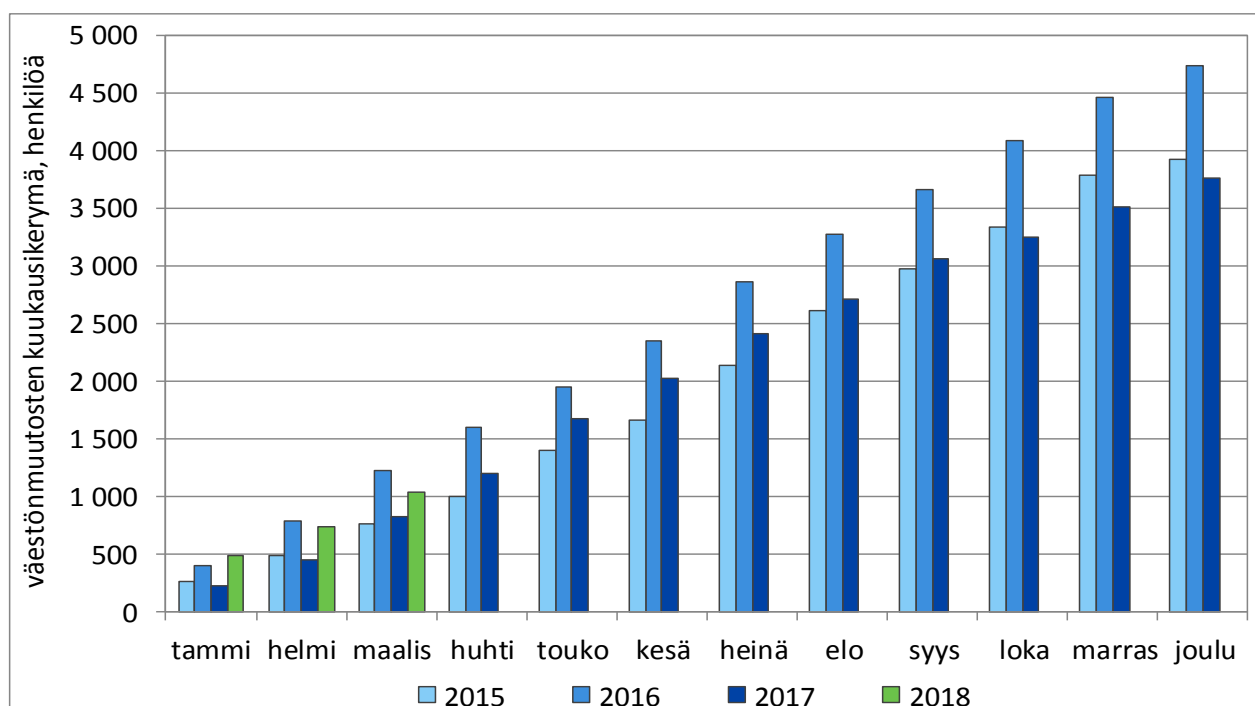
Irtain omaisuus	35
Kiinteä omaisuus	36
Osakkeet ja osuudet	36
Liikelaitosten investoinnit.....	36
<i>HENKILÖSTÖ</i>	37
<i>VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT</i>	38

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Väestönkasvu on ollut edellisvuotta nopeampaa

Vantaan väkiluku oli maaliskuun 2018 lopussa Tilastokeskuksen ennakotietojen mukaan runsaat 224 000 henkeä. Väestö kasvoi tammi-maaliskuussa 2018 runsaalla 1 000 hengellä. Tämä on noin 200 henkeä enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2017. Ero muodostui kuntien välisestä muuttoliikkeestä saatavan muuttovoiton kasvusta, joka nousi vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden 200 hengestä lähes 450 hengen tasolle tammi-maaliskuussa 2018. Nettomaahanmuutto pysyi lähestulkoon samalla tasolla vuoteen 2017 verrattuna, noin 360 hengessä. Luonnollinen väestönmuutos, syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden, sen sijaan laski vuoden 2017 luvuista, runsaasta 240 hengestä, 30 hengellä.

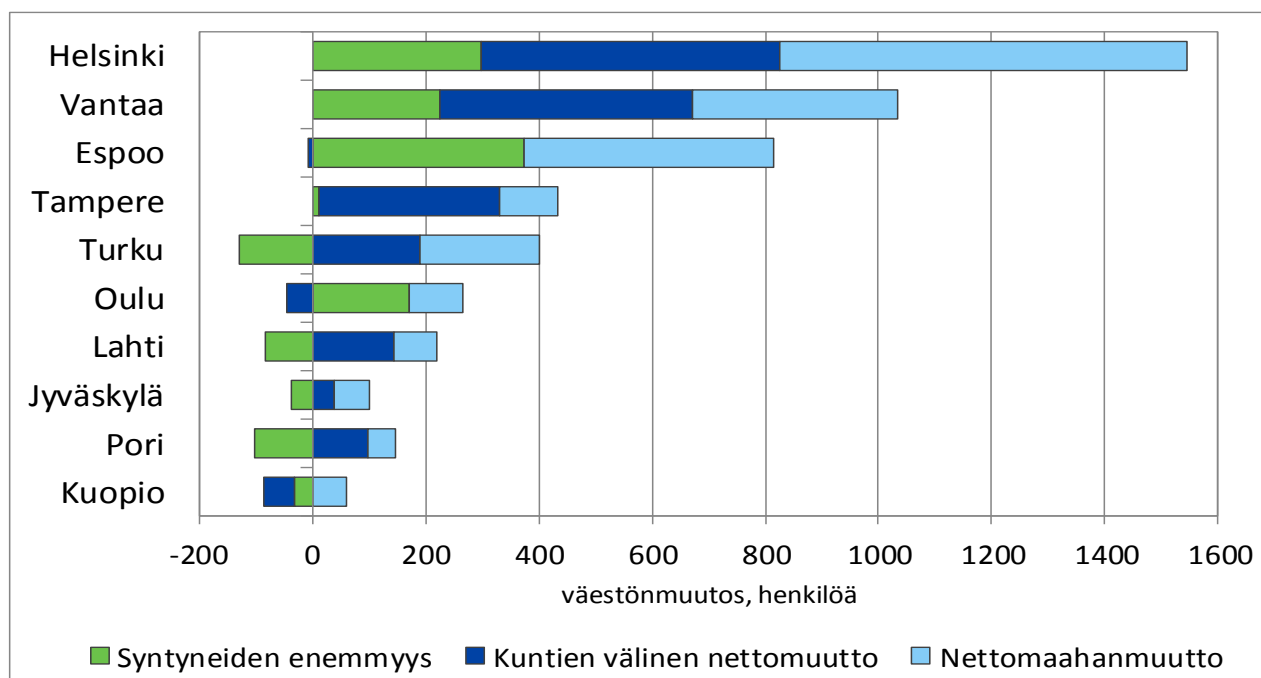
Kuva 1: Väestönkasvu Vantaalla vuosina 2015–2018, kuukausittaiset kertymät

Lähde: Tilastokeskus

Suurimpien kaupunkien vertailussa Helsingin, Espoon ja Vantaan väestökehitys on edelleen varsin vahvaa. Helsingin väkiluvun kasvu vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana on ollut yli 1 500 henkeä. Vantaan väestönkasvu vastaavalla ajanjaksolla, runsaat 1 000 henkeä, ylittää Espoon väestönkasvun. Vantaasta ja Helsingistä poiketen Espoossa kotimaan muuttovoitto oli tammi-maaliskuussa negatiivinen. Luonnollinen väestönlisäys, syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden, sen sijaan oli Espoossa selkeästi Vantaata ja Helsinkiä, ja myös muita suuria kaupunkeja, korkeammalla tasolla. Suurten kaupunkien joukossa pääkaupunkiseudun kaupunkien ohella ainoastaan Oulussa luonnollinen väestönkasvu oli selkeästi positiivinen.

Kuva 2: Väestönmuutos suurimmissa kaupungeissa tammi-maaliskuussa 2018

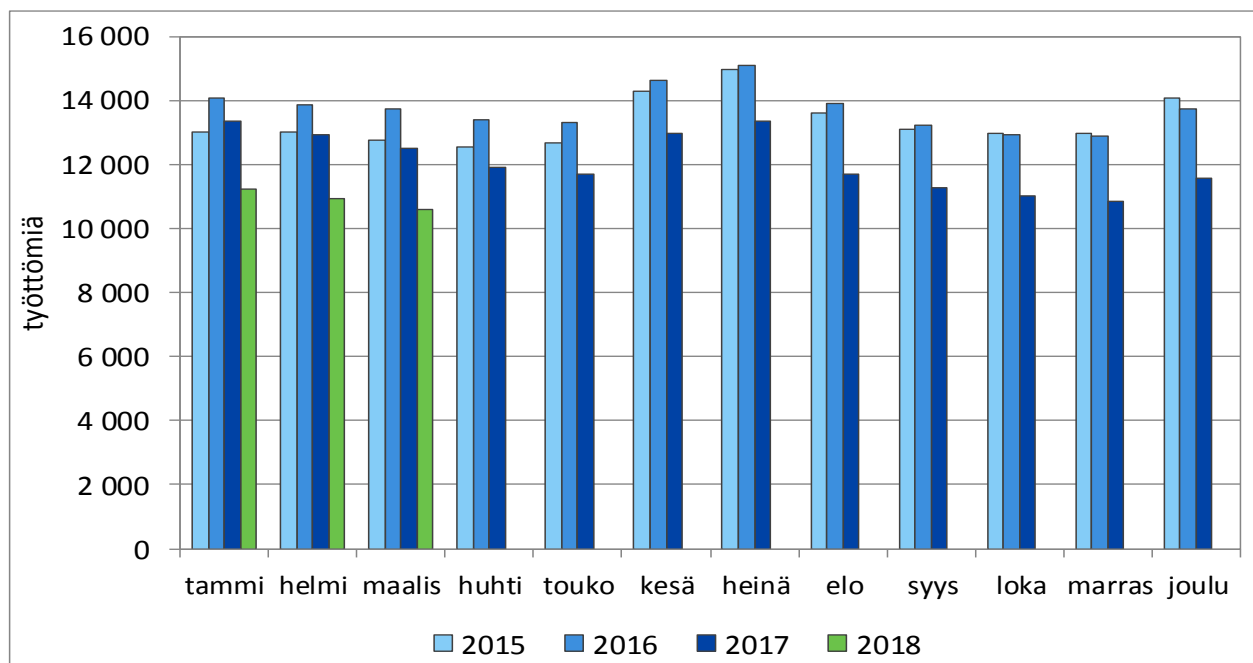

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyys on laskenut selvästi

Työttömänä oli Vantaalla maaliskuun 2018 lopussa runsaat 10 600 henkeä, mikä on runsaat 1 900 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Vantaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 9,1 prosenttia, mikä on 1,9 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Helsingissä työttömyysaste oli 9,6 prosenttia, Espoossa 8,1 prosenttia ja kehyskunnissa 7,3 prosenttia. Helsingin seudun työttömyysaste oli 8,7 prosenttia. Pidempään kuin vuoden työttömänä olleita oli Vantaalla maaliskuun lopussa runsaat 3 100 henkeä, laskua heinäkuun 2016 tilanteeseen verrattuna noin 1 200 henkeä mikä vastaa noin 28 prosentin vähennystä.

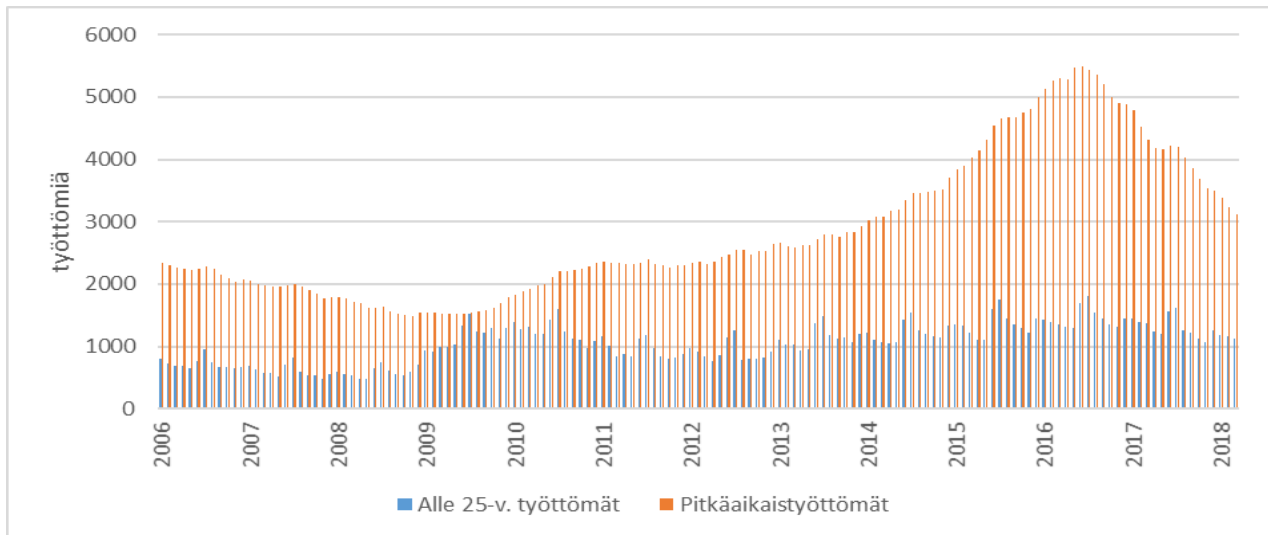
Kuva 3: Työttömät (ml. lomautetut) kunkin kuukauden lopussa vuosina 2015–2018

Lähde: Tilastokeskus

Vantaalla oli työttömänä 1 122 alle 25-vuotiasta, mikä on yli 240 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin, mikä vastaa noin 18 prosentin laskua. Helsingissä nuoria työttömiä oli lähes 500 ja Espoossa lähes 250 vähemmän kuin vuosi sitten. Helsingin seudulla alle 25-vuotiaita oli maaliskuun 2018 lopussa työttömänä runsaat 6 100 henkeä eli noin 1 200 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Myös yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on laskenut. Heitä oli Vantaalla maaliskuussa noin 3 700 henkeä, mikä on lähes 600 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Laskeva suuntaus yli 50-vuotiaiden työttömien määrässä on havaittavissa niin Helsingissä kuin Espoosakin sekä myös KUUMA-kunnissa.

Kuva 4: Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömät Vantaalla kunkin kuukauden lopussa vuosina 2006–2018

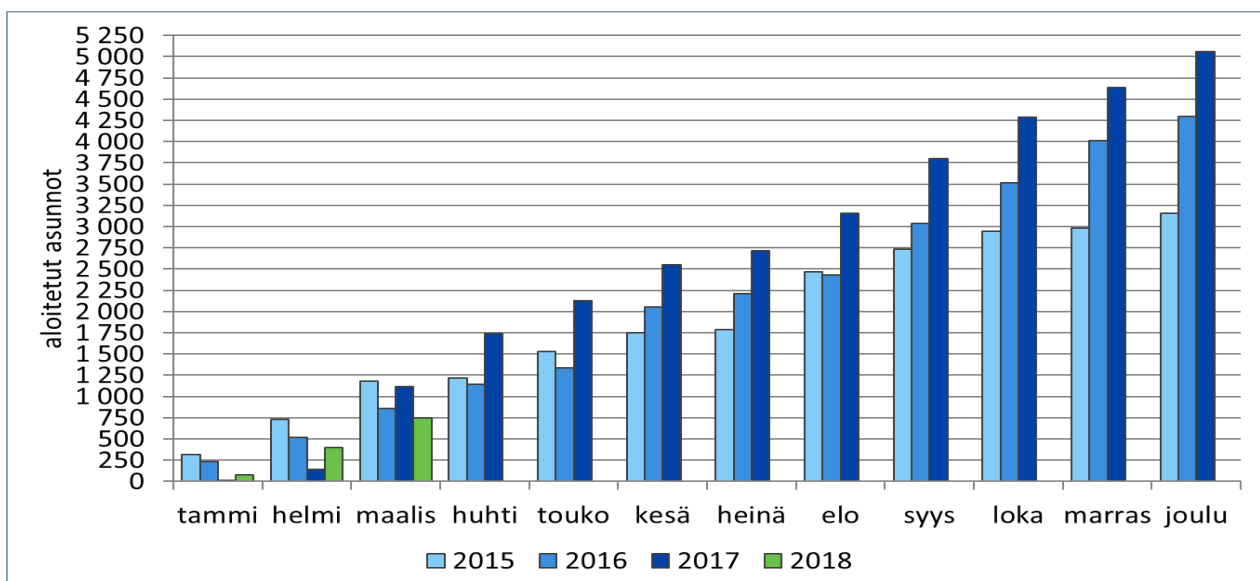

Lähde: TEM

Asuntoja on valmistunut alkuvuonna runsaasti

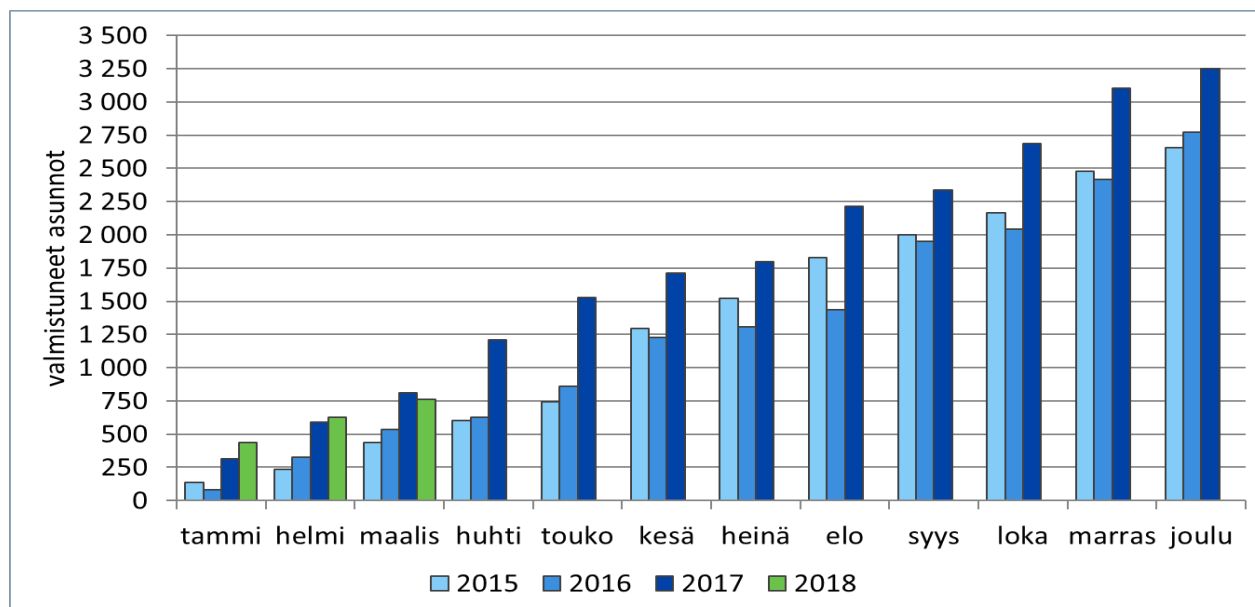
Rakennuslupia on myönnetty vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana vajaalle viidelle sadalle asunnolle. Tämä on yli puolet vähemmän vuoden 2017 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Tammi-maaliskuussa 2018 asuntotuotannon aloitusten lukumäärä, noin 750 asuntoa, oli runsaan neljänneksen pienempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Asuntotuotantoennusteen perusteella vuoden 2018 asuntotuotanto kuitenkin ylittää selvästi vuoden 2017 tason. Vuoden 2018 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana valmistui Vantaalla noin 750 uutta asuntoa mikä on samaa suurusluokkaa vuoden 2017 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Asuntotuotanto painottuu vahvasti kerrostaloasuntoihin. Valmistuvien asuntojen keskikoko on edelleen laskusuunnassa.

Kuva 5: Asuntotuotanto, aloitettujen asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2015–2018

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Kuva 6: Valmistuneet asunnot kuukausittain Vantaalla vuosina 2015–2018

Lähde: Facta-kuntarekisteri

TALouden KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Talouden vahva kasvuvaihe jatkuu edelleen. Valtiovarainministeriön keväällä 2018 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen BKT kasvaa kuluvana vuonna 2,6 prosenttia ja talouskasvun odotetaan myös jatkuvan noin kahden prosentin tasolla vuosina 2019 ja 2020. Kasvun jatkumista ennakoivat mm. teollisuuden tilausmäärien ja elinkeinoelämän tuotanto-odotusten kasvu. Myös kasvukeskusten edelleen vilkas rakennustoiminta tukee kasvua. Viennin odotetaan kasvavan vuonna 2018 yli kuusi prosenttia, mutta viennin kasvun odotetaan kuitenkin tasoittuvan lähivuosina maailmankaupan kasvun mukaiseksi.

Työttömyysasteen odotetaan laskevan vuonna 2018 kahdeksan prosentin tuntumaan. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, todennäköisesti rajoittaa kasvua. Työllisyysasteen kohentamisen odotetaan jatkuvan ja työllisyysasteen odotetaan nousevan 72,5 prosenttiin vuonna 2020. Talouden kasvun ja työttömyyden alenemisen myötä julkisen talouden alijäämät pienevät. Julkisen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee alle 60 prosentin tason vuonna 2019. Myös veroaste suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Talouskasvun hidastuessa väestön ikääntymisen luoma paine julkiseen talouteen kuitenkin säilyy 2030-luvulle saakka.

Yksityisen kulutuksen kasvu kiihtyy. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan se on 1,8 prosenttia vuonna 2018 ja kasvu jatkuu noin 1,5 prosentin tasolla vuosina 2019 ja 2020. Tämän kehityksen taustalla on sekä työllisyyden että ansiotason nousu. Kuluttajahintojen ennustetaan nousevan kuluvana vuonna 1,2 prosenttia. Yleisen hintatason nousun taustalla on mm. raakaöljyn kohonnut hintataso. Välillisten verojen nousu nostaa myös inflaatiota, arviolta jopa 0,4 prosenttiyksikköä. Ansiotason ennustetaan nousevan 1,9 prosenttia. Rahapolitiikan odotetaan edelleen pysyvän kasvua tukevana. Euroopan keskuspankki on ilmoittanut vuoden 2017 lopulla jatkavansa arvopaperiostoja ainakin syksyyn 2018 asti. Korkotason odotetaan säilyvän edelleen alhaisena.

Kuntatalouden tilanne on kohentunut muutaman viime vuoden aikana. Taustalla on yleisen talouskehityksen myönteisyyden lisäksi olleet kuntien omat sopeutustoimet. Kunnat ovat jatkaneet toimintojensa sopeuttamista edellisvuosien tapaan muun muassa vähentämällä henkilöstömenoja, tehostamalla ja uusimalla toimintatapoja sekä lisäämällä keskinäistä yhteistyötä. Kokonaisuutena kuntien toimintamenot ovat kehittyneet viime vuosina maltillisesti. Tämä on näkynyt myös maltillisina kunnallisveron korotuksina.

Tilastokeskuksen julkaisemien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli vuonna 2017 noin 3,9 mrd. euroa, mikä riitti kattamaan nettoinvestoinnit. Kuntien vuosikate oli ennätysellisen hyvä, ja se vahvistui vuonna 2017 puoli miljardia euroa. Kuntien lainakanta laski ensimmäisen kerran vuoden 2000 jälkeen, yhteensä noin 100 milj. eurolla. Kuntayhtymien lainakanta puolestaan kasvoi 260 milj. eurolla, mikä selittyy ennen kaikkea sairaalarakentamisen kasvulla. Yhteensä kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi 18,3 mrd. euroon.

Kuntien toimintamenojen kasvu pysyy maltillisena myös kuluvana vuonna, mutta kasvu kiihtyy henkilöstömenojen kasvaessa vuonna 2019 palkankorotusten ja vuoden 2020 kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen vuoksi. Myös investointimenot jatkavat lähivuosina kasvuaan, sillä korjausinvestoinnit sekä sairaalarakentaminen jatkuvat vilkkaana. Kuntatalouden lainakannan oletetaan kasvavan hieman vuoteen 2020 saakka sairaanhoitopiirien lisätessä velkaansa investointien vuoksi.

Verottajalta saadun ennakollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja kertyi koko maassa verohallinnolle vuonna 2017 1,8 prosenttia enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkatulojen osuus tuloista oli 69 prosenttia, eläketulojen, työttömyyskorvauksen ja muiden sosiaalietujen osuus 31 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat koko maassa 2,7 prosentin ja eläketulot 3,1 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Työttömyyskorvaukset vähenivät 10,2 prosenttia.

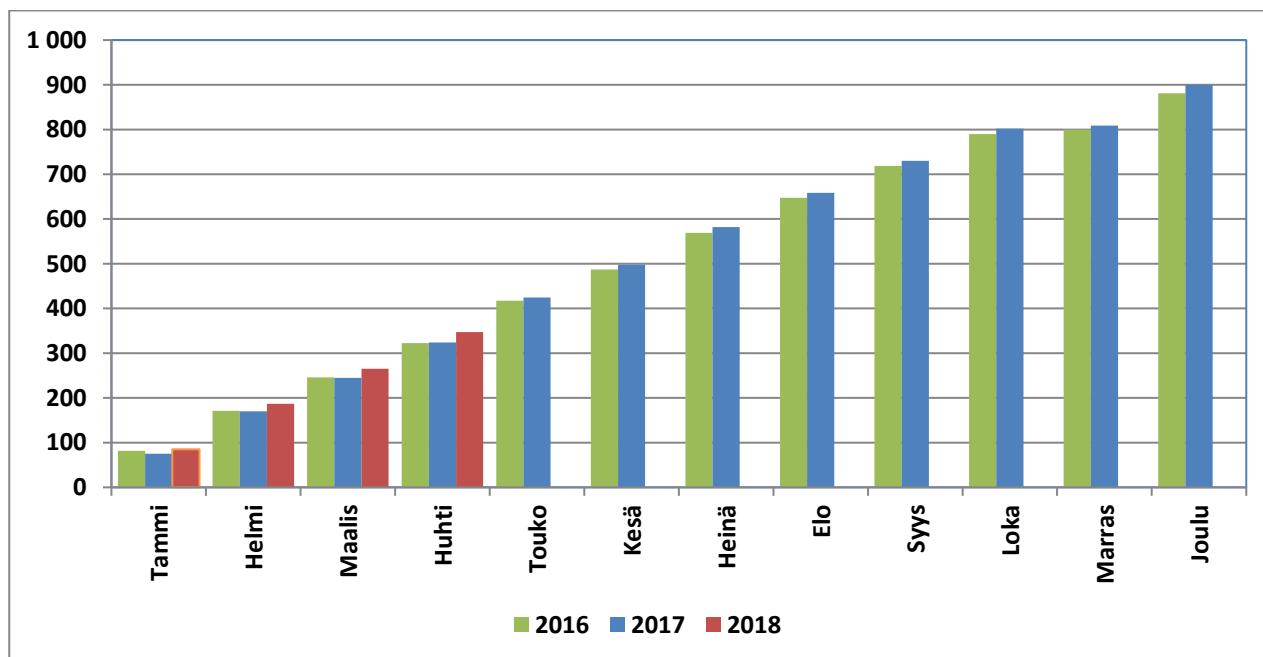
Henkilöiden ennakonpidätyksiä on kertynyt koko maassa tammi-huhtikuussa 2018 1,1 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Yhteisöjen tuloveroa kertyi tammi-huhtikuussa 24,4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Suurta kasvua selittää ennakontäydennysmaksujen aikaisempiin vuosiin nähden nopeutunut tilitystyhti.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2018 verotilityksiä yhteensä 348 milj. euroa (2017: 324 milj. euroa), josta kunnallisveroja 314,4 milj. euroa (2017: 302,8 milj. euroa), yhteisöveroja 32,8 milj. euroa (2017: 21,2 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 1,2 milj. euroa (2017: 0,5 milj. euroa). Kiinteistöverot tilitetään pääosin kahdessa erässä syys- ja lokakuussa.

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 3,3 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla oli kasvua 3,8 prosenttia.

Kuva 7. Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2016–2018

Verovuosi	Otettu käyttöön	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2018	Helmikuu 2018	0,6226	0,043537511
Verovuosi 2017	Joulukuu 2017	0,6217	0,043624219
Verovuosi 2016	Marraskuu 2017	0,6104	0,043237720

Verottajalta saadun ennakkollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat Vantaalla vuonna 2017 3,3 prosenttia ja näistä palkkatulot 4,0 prosenttia vuoteen 2016 nähden. Vantaan palkkatulojen kehitys oli muita pääkaupunkiseudun kuntia hieman korkeampi. Koko maan tulojen kasvu oli 1,8 prosenttia. Myös tulonsaajien määrän kasvu oli muuta maata ja muita pääkaupunkiseudun kuntia korkeampi ollen 2,9 prosenttia.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2016 valmistuneen verotuksen, vuoden 2017 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto) sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla vuonna 2018 noin 12 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa on oletettu. Vuoden 2017 verotus valmistuu loka-marraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2018 ennakkoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot syyskuun lopulla, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 32,8 milj. euroa tammi-huhtikuussa, kasvua 54,5 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 60,3 prosenttia. Korkeiden kasvulukujen taustalla on ennakontäydennysmaksujen aikaisempiin vuosiin nähden nopeutunut tilitysrytmi. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton kehikon mukaan alittavan talousarvon (82 milj. euroa) noin 4 milj. eurolla. Ennustetta tarkennetaan toukokuun tilityksen varmistuttua.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 80,2 milj. euroa vuonna 2018, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 1 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 9,4 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa keväällä 2018 annettua ennakkotietoa.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta valtiovarainministeriön päätöksen mukaan 157,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 15,6 milj. euroa vuonna 2018. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi päätösten pohjalta 172,7 milj. euroa, 4,7 milj. euroa yli talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 136,3 milj. euroa, toimintamenoja (ilman HSY) -480,3 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -344,0 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatulot ovat toteutuneet 33-prosenttisesti, toimintamenot 32-prosenttisesti ja toimintakate 32-prosenttisesti talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatulot kasvavat 437,5 milj. euroon ja toimintamenot -1 529,5 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatulot tulevat ennusteen mukaan ylittämään talousarvion noin 20 milj. eurolla, josta toimitilojen sisäisten vuokratuottojen osuus on 10 milj. euroa. Toimintamenot (ilman HSY) ylittävät talousarvion ennusteen mukaan noin 26 milj. eurolla. Ylitystä selittävät mm. ulkoisten vuokrien kasvu, uudet vuokrakohteet (väistötilat ja päiväkodit) sekä kaupungin ja VTK kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten yhtenäistäminen. Lisäksi kaupunkitason ennusteessa on huomioitu työehtosopimuksen mukainen 1.5.2018 voimaan tulevan yleiskorotuksen vaikutus noin 4,2 milj. sekä 1.1.2019 maksettava kertaerä 3,1 milj. euroa, jonka kustannukset jaksetaan vuodelle 2018. Toimintakatteen ennustetaan siten toteutuvan noin 6 milj. euroa negatiivisempana talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 9,4 milj. eurolla ja valtionosuustuottojen ylittävän talousarvion 4,7 milj. eurolla.

Rahoitustulot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti. Rahoitusmenojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 1,1 milj. eurolla edelleen matalana pysyvistä korkotasosta johtuen.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 36 milj. euroa. Poistoja ja arvonalentumisia ennustetaan kertyvän vuonna 2018 yhteensä noin 113 milj. euroa.

Vuoden 2018 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteenksi ennustetaan 110 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 9 milj. eurolla. Tulosenuste päättyy huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -3,0 milj. euron alijäämään (talousarvio -12,2 milj. euroa).

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 10,3 milj. euroa, investointiosan menoja 21,8 milj. euroa ja investointiosan netto on 11,6 milj. euroa.

Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion noin 5,0 milj. eurolla uudisrakennushankkeiden toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Julkisen käyttöomaisuuden investointimäärärahojen arvioidaan alittuvan talousarviosta noin 2,9 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto korotti osakkeiden ostoon tarkoitettua määrärahaa 22.1.2018 kokouksessaan 1,3 milj. eurolla, jolloin talousarviossa määräraha on yhteensä 2,8 milj. euroa. Määrärahaa on käytetty Kielotie 13 sijaitsevan Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon osakkeiden ostoon.

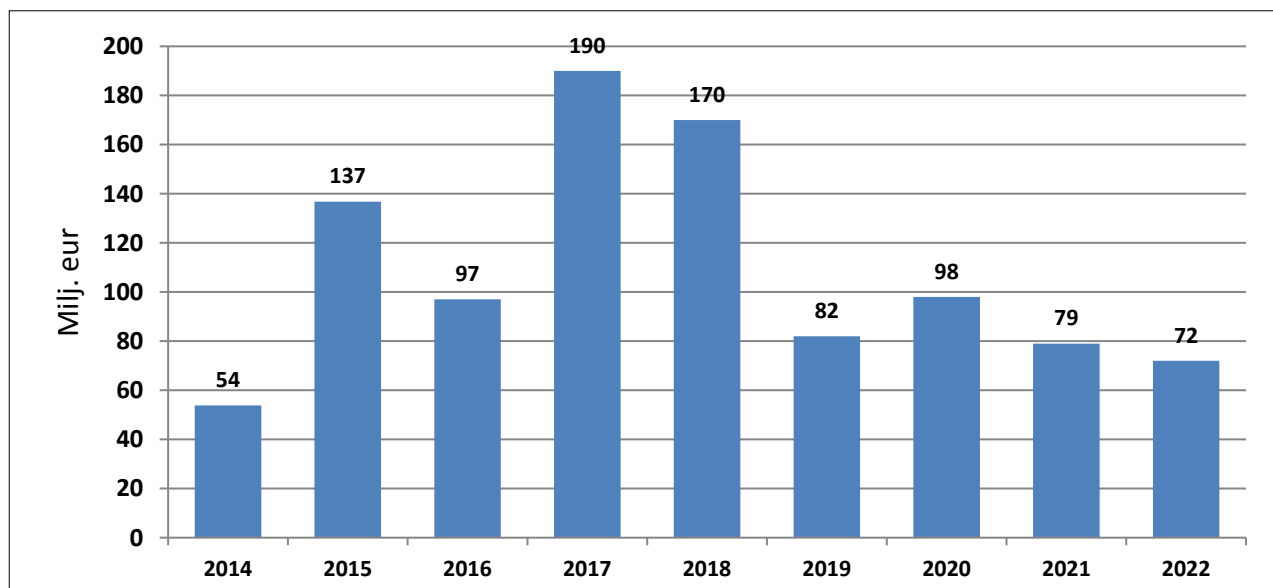
Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2018 toteutuvan 129 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 8 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 4,5 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan 124 milj. euroa.

Rahoitus

Kaupungin lainakanta supistui noin 100 milj. eurolla vuonna 2017. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2017 lopussa noin 959 milj. euroa. Kaupungin lainakanta ei kasva myöskään vuonna 2018. Vuoden 2018 brutto- ja nettolainanoton määrä tarkentuu loppusyksystä, kun rahoituksella on tarkempi kuva talousarvion toteumasta ja kaupungin kassatilanteesta.

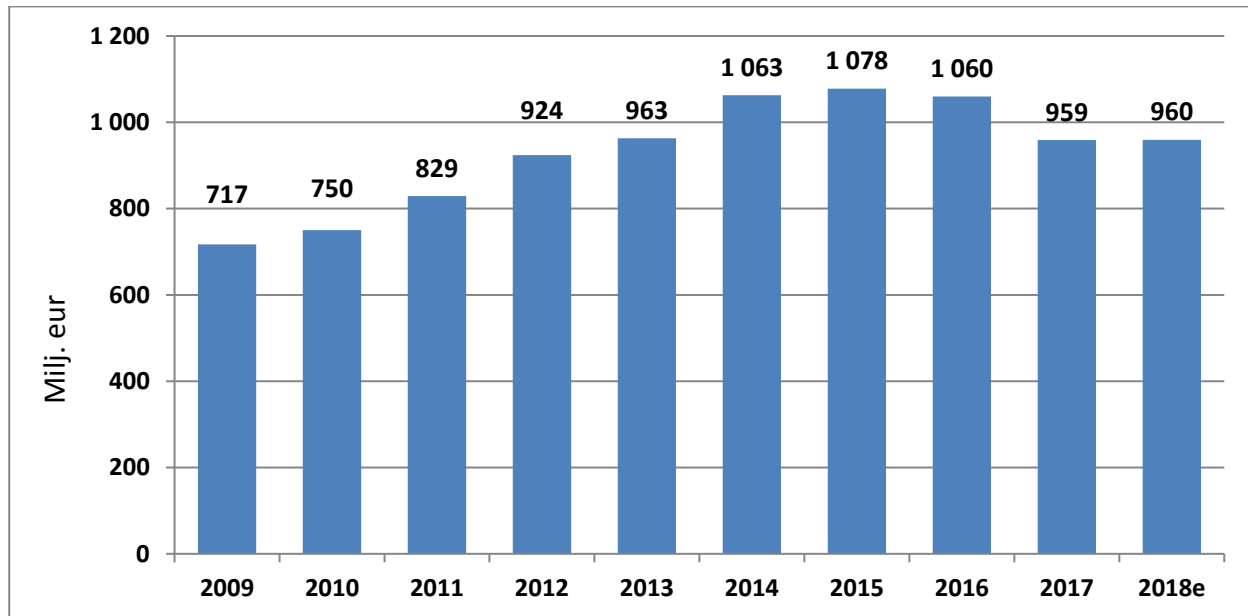
Kaupungin likviditeettitilanne on pysynyt vuoden alkupuolella hyvällä tasolla, mikä on mahdollistanut kahden pitkäaikaisen lainan, pääomaltaan yhteensä 70 milj. euroa, ennaikaisen takaisinmaksun.

Kuva 8. Pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhennykset

Vuoden 2018 aikana kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja ml. ennaaikaiset takaisinmaksut noin 170 milj. eurolla. Uuden lainanoton tarve tarkentuu loppusyksystä 2018.

Kuva 9. Kaupungin lainakanta

Rahoitusmarkkinat

Lyhyet markkinakorot ovat pysytelleet negatiivisina myös alkuvuoden. Euroopan taloustilanteen paraneminen on nostanut pitkät markkinakorot selvästi vuoden 2016 pohjista. Vaikka lyhyet markkinakorot (euriborit) pysyttelevät historiallisen alhaisella tasolla vielä kuluvan vuoden, pitkät markkinakorot ovat edelleen nousupaineessa, mikä on nostanut korkosuojauksen kustannuksia.

USA:n keskuspankki Fed aloitti ohjauskoron nostot joulukuussa 2015 ja jatkaa nostoja myös kuluvan vuoden aikana. Euroalueen ja USA:n välinen korkoero kasvaa näin ollen entisestään. Euroalueella inflaation on pysytellyt odotettua hitaampana, mikä on osaltaan viivästyttänyt EKP:n irtautumista rahapolitiikan poikkeustoimista. Lisäksi eräiden euromaiden pankkien taseet (mm. Italia) ovat finanssikriisin jäljiltä edelleen niin heikot, että korkojen nousu on niiden kannalta erittäin ongelmallista.

Kaupunki ei ole vielä nostanut uutta lainaa tänä vuonna. Tilanne rahoitusmarkkinoilla on rauhallinen, eikä ole nähtävissä, että kaupungilla (ja konsernilla) tulisi olemaan minkäänlaisia ongelmia pitkäaikaisessa varainhankinnassa kuluvana vuonna.

EKP:n lopettaessa laajamittaisen elvytyksensä markkinakorkojen muutoksen aiheuttama korkomenojen nousu tulee olemaan merkittävä melkein miljardin euron suuruudessa lainasalkussa. Vuoden 2011 kohonneessa kokonaiskorossa näkyvät EKP:n kaksi koronnostoa, jotka keskuspankki joutui myöhemmin perumaan.

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2018 niitä on 31 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 30.4.2018 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 17 toteutunee täysin, 5 osittain ja 9 osalta arviointi voidaan tehdä vasta myöhemmin. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumisesta tehdyistä toimenpiteistä ja tilannearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin keskeisten ja taloudellisesti merkittävien tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alkuun asti sovellettavan kuntalain (365/1995) 13 §:n 47 §:n, 60 §:n ja 110 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 55 tavoitetta talousarviovuodelle 2018, josta 27 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 30.4, 31.8 ja 31.12.2018. Merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden raportointi on liitteenä.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

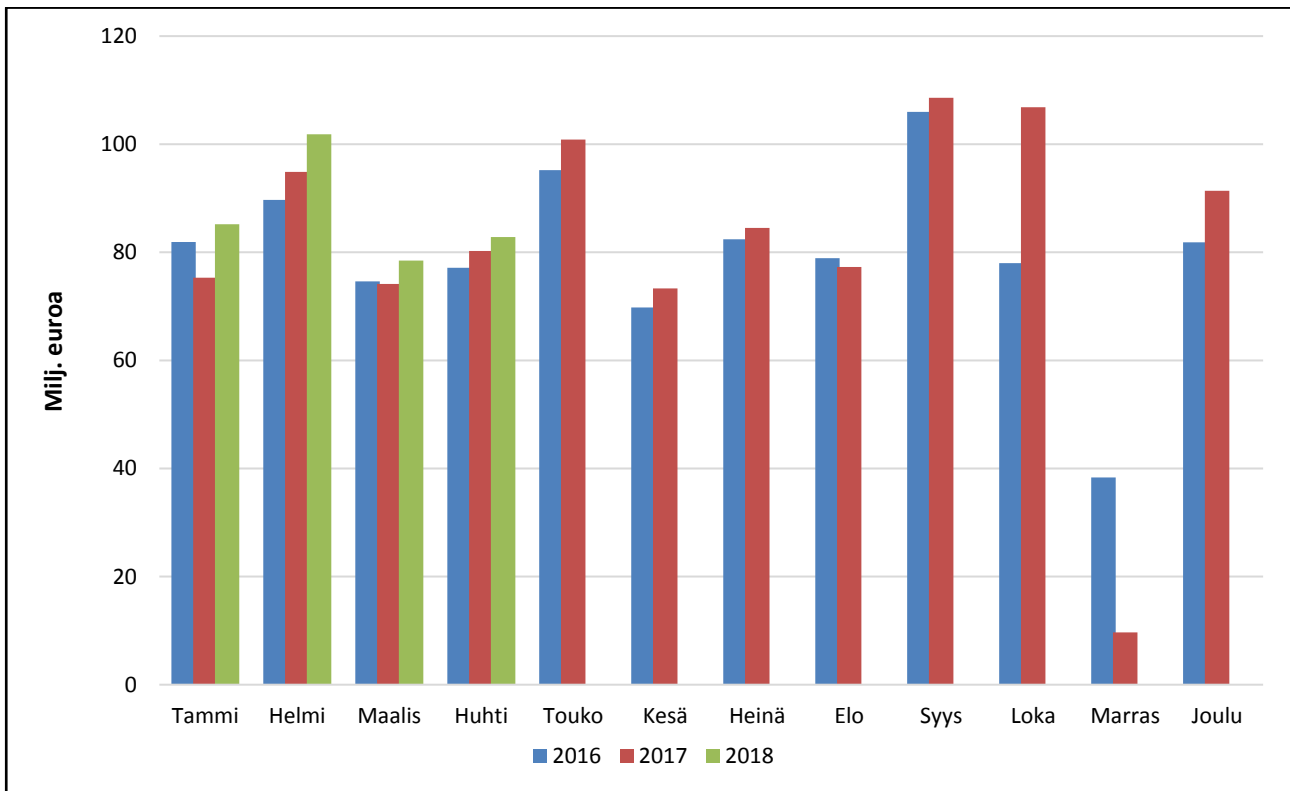
Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

	TP 2016	TP 2017	KS 2018	Tot 1-04 2018	Ennuste 2018	Ero TA / ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-990	-1 009	-1 086	-344	-1 092	-6,0
Toimintakatteen kasvu %	0,9 %	1,9 %	7,7 %		8,3 %	0,6 %
Vuosikate (milj. eur)	178,8	164,0	100,9	62,6	110,2	9,3
Vuosikate/poistot, %	100 %	133 %	89 %		97 %	8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-116,1	-123,6	-113,1	-36,2	-113,1	0,0
Tilikauden tulos (milj. eur)	64,5	40,4	-12,2	26,4	-2,9	9,3
Investointiosa netto (milj. eur)	-126,2	-102,6	-131,7	-11,3	-124,4	7,3
Investointiosa netto tulorahoitus %	142 %	160 %	77 %		89 %	
Lainakanta (milj. eur)	1 060	959	999	935	960	-39

VEROTULOT

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TOT 2018	TOT -%
Verotulot yhteensä	953 810 090	977 010 571	994 000 000	348 353 607	35,0 %
Kunnallisvero	813 747 352	818 980 354	833 000 000	314 380 684	37,7 %
Kiinteistövero	73 894 037	77 331 246	79 000 000	1 181 376	1,5 %
Yhteisövero	66 168 702	80 698 970	82 000 000	32 791 546	40,0 %

Kuva 10. Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2016–2018

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2018	TOT 30.4.	ENNUSTE	
Toimintatulot	417 124	136 265	437 525	●
Toimintamenot	-1 503 170	-480 336	-1 529 548	●
Toimintakate	-1 086 047	-344 072	-1 092 023	●
Verotulot	994 000	348 354	1 003 363	
Valtionosuudet	168 000	57 552	172 656	
Korkotulot	14 262	86	14 262	
Muut rahoitustulot	15 308	1 516	15 318	
Korkomenot	-4 270	-842	-3 120	
Muut rahoitusmenot	-356	-43	-356	
Vuosikate	100 898	62 551	110 101	●
Poistot ja arvonalentumiset	-113 089	-36 160	-113 089	●
Satunnaiset erät	0	0	0	
Tilikauden tulos	-12 191	26 391	-2 989	●

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2018	TOT 30.4.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	100 898	62 551	110 101
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-34 923	-7 799	-34 285
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-136 953	-21 835	-128 879
Rahoitusosuudet investointimenoihin	500	1 244	500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38 423	16 809	38 285
Toiminnan ja investointien rahavirta	-32 055	50 970	-14 278
Antolainauksen muutokset	-5 289	112	-5 289
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000
Antolainasaamisten vähennykset	2 711	112	2 711
Lainakannan muutokset	34 200	-78 895	500
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	134 000	0	170 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-99 800	-30 707	-169 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-48 188	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-20 303	0
Rahoituksen rahavirta	28 911	-99 086	-4 789
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 144	-48 116	-19 067
Nettolainanotto	34 200	-78 895	500

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	Talousarvio yhteensä 2018	Kum. toteuma 1-04 2016	Kum. toteuma 1-04 2017	Kum. toteuma 1-04 2018	2018 Kum. toteuma %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	66 628	18 894	18 948	21 554	32	14	14
Maksutuotot, ulkoiset	80 163	29 294	28 065	25 089	31	-11	-14
Tuet ja avustukset, ulkoiset	14 327	12 356	4 112	3 695	26	-10	-70
Vuokratuotot, ulkoiset	23 332	6 016	7 165	7 077	30	-1	18
Muut toimintatuotot, ulkoiset	40 369	21 806	28 335	13 155	33	-54	-40
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	224 820	88 366	86 624	70 570	31	-19	-20
Valmistus omaan käyttöön	0	16 976	13 561	0		-100	-100
Henkilöstökulut ilman VOK	-503 271	-155 648	-153 972	-153 064	30	-1	-2
Palvelujen ostot, ulkoiset ilman VOK	-619 001	-189 158	-209 531	-202 917	33	-3	7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset ilman VOK	-48 852	-14 087	-14 508	-15 882	33	9	13
Avustukset, ulkoiset ilman VOK	-85 701	-39 119	-23 197	-23 151	27	-0	-41
Vuokrat, ulkoiset ilman VOK	-48 092	-14 998	-16 378	-19 626	41	20	31
Muut toimintakulut, ulkoiset ilman VOK	-5 706	-1 689	-1 538	-2 030	36	32	20
TOIMINTAKULUT, ULKOISET ILMAN VOK	-1 310 624	-414 700	-419 124	-416 670	32	-1	0
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	192 304	52 301	52 555	65 695	34	25	26
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-192 546	-50 530	-50 803	-63 667	33	25	26
TULOT YHTEENSÄ	417 124	140 668	139 180	136 265	33	-2	-3
MENOT YHTEENSÄ (ilman VOK)	-1 503 170	-465 229	-469 927	-480 336	32	2	3
TOIMINTAKATE	-1 086 047	-324 562	-330 748	-344 072	32	4	6
Verotulot	994 000	323 353	324 550	348 354	35	7	8
Valtionosuudet	168 000	62 030	56 381	57 552	34	2	-7
Korkotuotot	14 262	108	95	86	1	-9	-20
Muut rahoitustuotot	15 308	4 617	4 442	1 516	10	-66	-67
Korkokulut	-4 270	-1 516	-874	-842	20	-4	-44
Muut rahoituskulut	-356	-3 141	-3 127	-43	12	-99	-99
VUOSIKATE	100 898	60 890	50 718	62 551	62	23	3
Poistot ja arvonalentumiset	-113 089	-35 020	-44 289	-36 160	32	-18	3
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-12 191	25 870	6 429	26 391	-216	310	2

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

10

YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	1 917	2 791	697	25	2 791
TOIMINTAMENOT	-26 148	-29 191	-9 822	34	-29 191
TOIMINTAKATE	-24 231	-26 400	-9 125	35	-26 400

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-1 037	-440	42	714	0	0	-323
20 Kaupunginvaltuusto	-1 184	-231	20	0	0		-1 184
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-524	-151	29	0	0		-524
40 Kaupunginhallitus	-11 963	-3 679	31	2 077	697	34	-9 887
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-14 482	-5 321	37	0	0		-14 482
Toimiala yhteensä	-29 191	-9 822	34	2 791	697	25	-26 400

Sitovat määrärahat

Yleishallinnon menojen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa 2018 oli 34 (kaupunginvaltuusto 20 %, kaupunginhallitus 31 % sekä yhteistoimintaosuudet ja -avustukset 37 %).

Presidentinvaali toimitettiin tammikuussa. Talousarviossa presidentinvaaleihin oli varattu 1. sekä mahdolliseen 2. vaaliin yhteensä 1 037 000 euroa. Vaalitulos selvisi jo 1. vaalissa, joten 2. vaalia ei tarvittu. Näin ollen budjetti toteutui 42 prosenttisesti. Presidentinvaaliin kohdistuvia kuluja ei ole enää tulossa. Tuo 2. vaaliin tarkoitettu käyttämättä jäänyt osuus käytetään syksyllä mahdollisesti järjestettäviin maakuntavaaleihin.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen tulosalueen toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Talousarvio tulee toteutumaan käyttösuunnitelman mukaisesti eikä ylitysuuhkaa ole. Toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 29.

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	2 275	2 333	-83	-4	2 333
TOIMINTAMENOT	-17 477	-20 114	-6 484	32	-20 004
TOIMINTAKATE	-15 202	-17 781	-6 567	37	-17 671

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Yleisjohto	-1 365	-360	26	0	0		-1 365
02 Kaupunginkanslia	-1 768	-533	30	4	2	60	-1 764
03 Sisäinen tarkastus	-433	-120	28	0	0		-433
04 Taloussuunnittelu	-1 409	-399	28	2	0	0	-1 407
05 Henkilöstökeskus	-11 140	-3 747	34	1 947	76	4	-9 193
06 Elinkeinopalvelut	-2 733	-998	37	380	-162	-43	-2 353
07 Viestintä	-1 267	-328	26	0	0		-1 267
Toimiala yhteensä	-20 114	-6 484	32	2 333	-83	-4	-17 781

Sitovat määrärahat

Yleisjohtoon toteumaprosentti tammi-huhtikuussa oli 26.

Kaupunginkanslian tulosalueen toteumaprosentti tammi-huhtikuussa 2018 oli 30, joten talousarviossa pysytään hyvin. Presidentinvaalien järjestelyt tammikuussa 2018 sujuivat hyvin. Kaikilla äänestyspaikoilla käytettiin sähköisiä äänioikeusluetteloita. Myös tulokset talletettiin vaalilautakunnissa. Kaikki tulokset olivat tiedossa reilussa tunnissa, mikä oli puolet nopeammin kuin aikaisemmissa presidentinvaaleissa ja selvästi nopeammin kuin muissa suurissa kaupungeissa. Vaalien sähköiset menettelyt edellyttivät suurta panostusta vaalilautakuntien koulutukseen ja ohjeistukseen. Maakuntavaalien suunnittelu on käynnissä. Kaupungin organisaatiouudistuksen valmistelu, Uusi Vantaa –projekti aloitettiin ja siihen yhdistettiin aiemmin aloitettu sote- ja maakuntauudistukseen varautuminen. Uudenmaan liiton ja Vantaan kaupungin yhteistyöprojekti jatkuu vuoden 2018 loppuun saakka. Projektin tavoitteena on Helsinki-Vantaan lentoaseman alueen saavutettavuuden ja markkinoinnin kehittäminen.

Sisäinen tarkastus pysyy talousarviossa.

Taloussuunnittelun tulosalueen toimintamenot ovat vuoden 2018 ensimmäisen osavuositarkastuksen ennusteen mukaan alittamassa selvästi budjetoidun avoinna olleista vakansseista ja projektivaruksen säästöistä johtuen. Toimintamenojen toteuma talousarvioon nähden huhtikuun lopun tilanteessa oli 28,3 prosenttia. Tulosalueen henkilöstömäärä on ensimmäisen osavuositarkastuksen tilanteessa 19, missä on vähennystä kolme työntekijää pidemmän aikavälin vakiintuneeseen tasoon verrattuna. Alkuvuoden 2018 aikana on valmisteltu kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa yhdessä toimialojen kanssa. Kaupunkitutkimusyhteistyötä on edistetty pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken mm. postdoc-yhteistyön ja kaupunkitalousprofessorin osalta. Kevään 2018 aikana on jatkettu uuden Kompassi-raportointijärjestelmän kaupunkitasoista käyttöönottoa ja koulutusta. Myös uuden strategiatyökalun esimäärittelyä on tehty kevään aikana. Lisäksi uuden hankesalkun hankinnan kilpailutus on käynnistetty.

Alkuvuodesta 2018 on valmisteltu ja julkaistu useita selvityksiä ja tutkimushankkeita. Esimerkkinä tutkimus alueellisesta eriytymisestä Vantaalla.

Henkilöstökeskuksessa edetään talousarvion mukaisesti. Mobiilipalkkalaskelma on saatu käyttöön maaliskuulla eli henkilöstö näkee Palkat Mukana -appsista omat palkkalaskelmansa ja voi ne sieltä myös tulostaa erilaisiin tarkoituksiin. Lisäksi on käynnistetty Työvuorosuunnittelun ja optimoinnin sekä rekrytoinnin järjestelmähankinnat. Sosiaalisen median hyödyntäminen rekrytoinnissa ja sen tukipalvelut kilpailutettiin ja päästään luomaan uusi, tehokkaampi ja markkinallisempi rekrytointi-ilme kaupungille. Kaikki esimiesvalmennustuotteet on päivitetty kaupungin uuden strategian mukaiseksi ja valmennukset ovat olleet sen mukaisia. Uusi Vantaa -hankkeen henkilöstön osallisuussuunnitelma on valmistunut.

Elinkeinopalveluiden tulosalueen talousarvio toteutuu suunnitellusti. Elinkeinopalveluiden tulosalue vastaa elinkeinojohtajan johdolla kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, kaupungin matkailusta, elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä, sekä huolehtii metropolialueen kilpailukykystrategian toteutuksen edellyttämästä yhteistyöstä. Tulosalueen keskeiset toimenpiteet ovat kohdistuneet Aviapolis-alueen kehittämistyöhön, Vantaankosken, Petikko-Variston, Myyrmäen, Vehkalan ja Vantaankosken yritysalueiden kehittämistehtäviin ja sijoittumispalveluihin. Lisäksi tulosalue on osallistunut aktiivisesti uuden elinvoimaohjelman valmisteluun, 6AIKA-hankekokonaisuuden toteuttamiseen, matkailukärkien ja -sivuston kehittämisen sekä pääkaupunkiseudun kasvupalvelukokonaisuuden ja PKS- erillisratkaisun valmistelutyöhön.

Viestintä pysyy talousarviossaan. Henkilöstön poissaoloja on korvattu ostopalveluilla. Muilta osin tehtävät ovat sujuneet suunnitellussa laajuudessaan.

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	9 371	9 780	2 511	26	9 765
TOIMINTAMENOT	-81 463	-89 570	-26 091	29	-88 726
TOIMINTAKATE	-72 092	-79 790	-23 580	30	-78 961

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1010 Talous- ja hallintopalvelut	-1 149	-331	29	14	0	0	-1 135
20 Konsernihallinto ja rahoitus	-561	-156	28	0	0		-561
30 Talouspalvelukeskus	-3 690	-1 180	32	948	441	47	-2 742
40 Tietohallinnon palvelukeskus	-33 836	-11 484	34	1 299	491	38	-32 537
50 Hankintakeskus	-4 356	-909	21	1 365	435	32	-2 991
1220 Asukaspalvelut yhteiset	-1 091	-277	25	264	8	3	-827
60 Kuntalaispalvelut	-6 779	-1 810	27	734	268	37	-6 045
70 Työllisyyspalvelut	-38 108	-9 945	26	5 156	868	17	-32 952
Toimiala yhteensä	-89 570	-26 091	0	9 780	2 511	0	-79 790

Sitovat määrärahat

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.1. Osallistuva Vantaa –toimintamallin ja 1.2. kaupungin uudistetut avustussäännöt otettiin käyttöön. Uuden potilastietojärjestelmän Apotin suunniteltu käyttöönotto on lokakuussa 2018. Työttömyyden lasku jatkui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Maaliskuun 2018 lopussa Vantaan työttömyysaste oli 9,1 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli 10 614, mikä on 15,3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Laki työttömyysturvan aktiivimallista tuli voimaan 1.1.2018, mikä lisäsi kunnan järjestämän kuntouttavan työtoiminnan kysyntää.

Talousarvion toteutuminen 2018

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan (ilman liikelaitoksia) kumulatiiviset toimintatuotot olivat 2,5 milj. euroa (26 % talousarvion tuotoista). Vuoden 2018 talousarvioon on budjetoitu toimintatuottoja 9,8 milj. euroa.

Konserni- ja asukaspalvelujen kumulatiiviset toimintakulut olivat huhtikuun lopussa 26,0 milj. euroa (29 % talousarviosta). Vuoden 2018 talousarvio toimintakulujen osalta on 89,6 milj. euroa.

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan (ilman liikelaitoksia) koko vuoden toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Toimialan koko vuoden toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion 0,6 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus alittaa talousarvion yli milj. eurolla. Apotti-hanke puolestaan ylittyy 1,5 milj. eurolla manuaalisten tiedonsiirtojen, konversioiden ja integraatioiden takia. Työllisyyspalveluilla on ylityspaineita palveluiden ostoissa (kuntouttavan työtoiminnan volyymien kasvattamisen takia) ja yrityksille ja järjestöille myönnettyissä työllistämistuissa. Viimeksi mainittujen kasvuun vaikuttaa valtion toimenpiteet, joilla heikennetään järjestöjen mahdollisuuksia käyttää palkkatukea.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Hankintakeskuksessa kiinteistöhallintajärjestelmän käyttöönoton (Kiha) käyttäjäpalveluiden osuus jatkui tietojen syöttämisellä. Tietosuoja-asetuksen (voimaan 25.5.2018) hankintasopimuksiin tuomat muutokset on huomioitu hankintakeskuksen kilpailuttamisissa uusissa hankintasopimuksissa ja parhaillaan tehdään tarvittavia sopimusmuutoksia olemassa oleviin sopimuksiin. Strategisten hankintojen tunnistamiseen liittyviä työkaluja testataan pilottihankintojen avulla. Hankinnasta maksuun prosessin uudistamisesta on tehty esiselvitystä.

Tietohallinnon tulosalueella tukipalvelujen tuotantotapojen selvitys on edennyt tietohallinnon oman toiminnan osalta kilpailutusvaiheeseen. Maakunta- ja sote -uudistukseen liittyvä IT-tukipalveluiden tuotantotapojen suunnittelu jatkuu painopisteenä Apotin käyttöönotto. Tietohallinto on jatkanut panostuksia ohjelmistorobotiikan kehitykseen ja investointiohjelman toteutukseen - ICT-projektit etenevän pääosin suunnitellusti. Käyttöön otettuja palveluita ovat muun muassa sivistystoimelle uuden oppimisympäristön mahdollistavat Chromebook työasemat ja mobiilisovellus ostolaskujen käsittelyyn. Onnistuneen pilotin jälkeen, robotiikan hyödyntäminen Vantaan kaupungilla on edennyt teknisen, laajempaa käyttäjäjoukkoa tukevan alustan suunnitteluun.

Rahoituksen tulosalueella on otettu käyttöön uusi pilvipohjainen rahoitussopimusten hallintajärjestelmä Apollo. Järjestelmän käyttöä laajennetaan kevään 2018 aikana myös kaupungin yhtiöiden rahoitussopimuksiin. Kaupungin hyvä likviditeettitilanne on mahdollistanut alkuvuonna ennenaikaiset lainojen takaisinmaksut (yhteensä 70 milj. euroa). Uutta pitkäaikaista lainaa ei ole tarpeellista nostaa ennen vuoden 2018 syksyä. Uuden lainanoton tarve määrittyy loppusyksyn aikana. Kaupungin lainakanta ei kasva vuonna 2018.

Kaupunki- ja konsernitasoinen riskienhallinnan koordinointi ja jalkautus sekä tulosalueille että yhtiöihin jatkuu.

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalueella on jatkettu työllisyyspalveluiden osalta toimintojen kokonaisuuden tarkastelua prosessi- ja tietojärjestelmälähtöisesti digitalisoinnin edistämiseksi. Konserni- ja asukaspalveluiden yhteinen SharePoint-sivusto on avattu ja siihen tulosalueet voivat kytkeä omat lukuisat sivustonsa yhden sateenvarjon alle.

Talousspalvelukeskus on ottanut robotiikkaa pilottikäyttöön. Henkilötyön käyttöä saadaan selkeästi alennettua erityisesti ostolaskujen esitiliöinnissä. Robotiikan käyttöä tullaan laajentamaan seuraavaksi muun muassa arvonlisäverokirjausten laadun valvontaan, tasetilien täsmäyttämiseen ja palkanlaskentaprosessin tehostamiseen. Konsernin taloushallinnon tietojärjestelmäarkkitehtuurin yhtenäistäminen on edennyt volyymeiltään suurimpien yhtiöiden osalta: A-Tulkkaus Oy ja VTK Kiinteistöt Oy siirtyivät SAP- ja Rondo-käyttäjiksi vuoden alussa.

Monikulttuurisuusasioissa alkoi uusi hanke tammikuussa 2018 -Tsempataan yhdessä - kumppanuudella työelämään! Se toteutetaan yhteistyössä neljän vantaalaisen maahanmuuttajajärjestön ja TE-toimiston kanssa. Hanke jatkuu vuoden 2019 loppuun. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hyvinvointiohjelman osaksi valtuustokauden strategiaa 9.4. Hyvinvointiohjelmaan sisältyy myös monikulttuurisuussuunnitelma lakisääteisenä kotouttamisohjelmana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Osallistuva Vantaa –toimintamallin 22.1.2018. Osallistuva Vantaa –mallin toimeenpaneminen on käynnistynyt viestinnän, koulutusten ja toimialojen tukemisen merkeissä. Lisäksi on käynnistetty osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kartoitus toimialoilla, sähköisen osallisuusympäristön valmistelu sekä arviointityö.

Yhdentyvän viestinnän puhelinliikenteen ja monikanavaisen asiakaspalvelun projekti on saatu päätökseen. Tammi-huhtikuun aikana suurin osa puhelinliittymistä on siirretty Telialle ja monikanavainen asiakaspalvelujärjestelmä on käytössä. Chatin pilotointi käynnistettiin. Vantaa-info pilotoi palvelutorimallia Koivukylän kirjastossa. Kaupungin asiakaspalvelujen keskittämistä jatketaan. Maankäytön asiakaspalvelu siirtyi osaksi Vantaa-infoa helmikuussa 2018.

Yhteisen pöydän ja Sitran projekti toiminnan mallintamiseksi ja levittämiseksi käynnistyi vuodenvaihteessa. Yhteinen pöytä on valtakunnallisessa ruoka-avun kehittämisen verkostossa asiantuntijan roolissa ja tekee tiivistä yhteistyötä isojen valtakunnallisten hankkeiden kanssa. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa on tiivistetty. Yhteisen pöydän verkosto on kasvanut 65 toimijaan.

Sosiaali- ja potilasasiamiehen saamien yhteydenottojen perusteella lastensuojelun tilanne on johtanut kysymyksiin henkilöstön riittävydestä. Toinen ajankohtainen asia on ollut vammaispalvelut ja erityisesti kuljetuspalvelut, joita ollaan uudistamassa.

Maaliskuun 2018 lopussa Vantaan työttömyysaste oli 9,1 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli 10 614, joista pitkäaikaistyöttömiä oli 3 110. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski edellisestä vuodesta 27,9 prosenttia. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 1 222, mikä on 17,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kunta maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta ensimmäisellä vuosineljänneksellä 4 758 824 euroa. Määrä on 6,6 prosenttia edellisvuotta pienempi.

Laki työttömyysturvan aktiivimallista astui voimaan 1.1.2018, mikä näkyi kunnan työllisyyspalveluissa lisääntyneenä ohjaustarpeena ja etenkin kuntouttavan työtoiminnan kysynnän kasvuna. Työllistymistä edistävä monialaisen yhteispalvelussa oli maaliskuun lopussa 3 522 asiakasta. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä asiakkuuksia päättyi 433, joista 33 prosenttia eteni töihin tai opiskelemaan.

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	42 111	42 382	9 541	23	42 382
TOIMINTAMENOT	-598 289	-621 444	-197 807	32	-621 443
TOIMINTAKATE	-556 178	-579 062	-188 266	33	-579 061

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-131	-52	40	0	0		-131
10 Talous- ja hallintopalvelut	-9 039	-2 281	25	552	12	2	-8 487
30 Terveystieteiden palvelut	-94 216	-27 666	29	4 000	967	24	-90 216
40 Perhepalvelut	-107 717	-30 188	28	12 580	3 241	26	-95 137
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-182 042	-48 937	27	24 100	5 321	22	-157 942
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman ESH yhteensä	-393 145	-109 124	28	41 232	9 541	23	-351 913
20 Erikoissairaanhoido	-228 299	-88 683	39	1 150	0	0	-227 149
Toimiala yhteensä	-621 444	-197 807	32	42 382	9 541	23	-579 062

Sitovat määrärahat

Toimialalla on osallistuttu uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton sekä sote- ja maakuntauudistukseen valmisteluun. Palvelujen kustannustehokasta kehittämistä laadun ja asiakastytyytyväisyyden edelleen parantamiseksi on jatkettu. Asiakkaiden valinnanvapautta ollaan edelleen lisäämässä uusien palvelusetelien kehittämistyöllä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan menojen ennustetaan toteutuvan käyttösuunnitelman mukaisesti. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 0,3 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen 2018

Sosiaali- ja terveystoimen tulo- ja menomäärärahan arvioidaan toteutuvan käyttösuunnitelman mukaisena.

Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 0,3 milj. euroa HUS-eläkevastuiden osalta. HUS-palvelusopimuksen osalta HUS vahvistaa ensimmäisen vuosineljänneksen perusteella laaditun toteutumisennusteensa toukokuussa.

Toimeentulotuen osalta varaudutaan alkuvuodesta voimaantulleen työttömien aktiivimallin vaikutukseen. Kansallisesti on arvioitu, että aktiivimalli lisää perustoimeentulotuen saajakotitalouksia. Vaikutus kuntasektorille on avoinna.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaympäristössä on korostunut alkuvuodesta Apotti -asiakastietojärjestelmän marraskuuseen käyttöönottoon valmistautuminen. Apotti -hanketoimiston lisäksi

merkittävä määrä toimialan henkilökunnasta on mukana valmistelu- ja kehittämistyöryhmissä. Syksyllä käyttöönottoa edeltävä henkilöstön mittava koulutusprosessi on ollut valmistelussa ja henkilöstöyksikön kanssa on suunniteltu sijaismenettelyt palvelujen järjestämisen turvaamiseksi.

Toimialan edustajat ovat edelleen osallistuneet sote- ja maakuntauudistuksen valmistelutyöhön kaupunki- ja maakuntatasolla. Lakiuudistuksen tilanne on avoin toukokuun alussa. Kaupunkien välillä tehdään monipuolista yhteistyötä.

HUS palvelutuotanto on kasvanut tammi- maaliskuussa 2018 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. NordDRG-tuotteita on tuotettu 8,1 prosenttia ja hoitopäivätuotteita 3,0 prosenttia enemmän. Hoitopäivätuotteet muodostuvat lähes yksinomaan psykiatrian klinikan palvelutuotannosta. Käyntituotteet ovat vähentyneet puoli prosenttiyksikköä edellisen vuoden tilanteesta. Tammi- maaliskuussa 2018 kirjoitettiin HUS:iin 10 795 ei-päivystyksellistä lähetettä, joista 61,8 prosenttia laadittiin terveyskeskuksessa. Läheteiden määrä terveysasemilta pysyi edellisvuotta vastaavalla tasolla. Yksityissektorilta ja työterveyshuollosta kirjoitettiin erikoissairaanhoidon lähetteitä noin kuusi prosenttiyksikköä enemmän edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Terveysasemien tilanne hoitoon pääsyn suhteen on alkuvuodesta ollut vaihteleva. Keskimäärin kiireettömän vastaanottoajan omalääkärille sai tammi-maaliskuussa 33 vuorokaudessa. Terveysasemapalvelujen yhtenäistämistyötä on tehty vakioimalla hoidon tarpeen arviointia sekä ajanvarauspohjia. Lisäksi kehittämistyötä on tehty terveysasemien iltavastaanotto toiminnan laajentamiseksi ja puhelinpalvelujen parantamiseksi. Kehittämisen tukena on hyödynnetty kuntalaisista koottua kehittäjäryhmää.

Lapsiperheille suunnatuissa palveluissa on edelleen jatkettu painopisteen siirtämistä varhaisen tuen palveluihin. Vuonna 2017 perustetun lapsiperheiden varhaisen tuen yksikön toiminta on käynnistynyt suunnitellusti, sosiaalihuoltolain mukaista palvelutoimintaa on laajennettu ja sosiaalihuoltolain mukaiset asiakasmäärät ovat kasvussa. Lastensuojelun vaikuttavuuden parantamiseksi tuloksyyksikköön on perustettu ns. Hackneyn malliin perustuva systemisen työn tiimi, joka pilotoi suhdeperustaista asiakastyön mallia. Perhepalveluissa tuotettavat kuraattoripalvelut laajenivat 1.1.2018 alkaen lain mukaisesti koskemaan myös aikuisopiskelijoita.

Omassa kodissa asuvien ikääntyneiden osuus oli alkuvuonna tavoitetasolla, kun kotonaan asui 93,0 prosenttia yli 75 -vuotiaista vantaalaisista. Kotona asumisen tukitoimia on vahvistettu lisäämällä tehokuntoutustoimintaa. Kuntouttavan päiväsairalan ja geriatrisen vastaanoton yhteistä poliklinikkamallia on aloitettu kehittämään vastaavasti ikääntyneiden kotona asumista mahdollistavaksi palveluksi.

Maahanmuuttajapalvelujen tavoitteet kotoutumisen tukemiseksi ja osallisuuden edistämiseksi ovat edistyneet suunnitellusti. Tuunattu työ -mahdollisuutta on entisestään lisätty ja toimintaa kotona asuvien maahanmuuttajavanhempien kotoutumisen edistämiseksi on laajennettu. Maahanmuuttajataustaisen väestöosan alueellisiin muutoksiin on reagoitu nopeasti esimerkiksi järjestämällä matalan kynnyksen kotoutumista tukevaa toimintaa lapsille ja heidän perheilleen koulupäivien aikana.

Toimialalla on alkuvuonna keskitytty henkilöstön hyvinvointiin, muutosjohtamisosaamiseen ja esimiesten tukeen. Muutosjohtamisen tueksi on järjestetty valmennuksia. Lisäksi esimiehille ja työntekijöille on suunnattu työyhteisöjen työhyvinvointia tukeva koulutuskokonaisuus.

EU:n tietosuojalainsäädännön voimaantulon edellyttämiä toimenpiteitä (mm. tietosuojaselosteet, omavalvontasuunnitelma, arkistointitoimenpiteet) toteutettiin kevään aikana. Sosiaalipalvelujen asiakasasiakirjojen ja terveydenhuollon sairauskertomusten arkistoinnin keskittämistoimenpiteet edistyivät. Vantaan keskitetty potilasarkisto valmistui Katriinan sairaalan ja terveysasemien tietoja siirrettiin arkistoon. Sosiaalipalvelujen asiakasasiakirjojen väliaikaisarkistointi varmistui.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksesta saadun ennakotiedon mukaan yksikön toiminta tulee olemaan käyttösuunnitelman ja palvelusopimuksen mukaista.

13

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	39 150	35 425	13 417	38	35 423
TOIMINTAMENOT	-437 257	-475 753	-148 432	31	-479 710
TOIMINTAKATE	-398 107	-440 328	-135 015	31	-444 287

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
10 Opetus- ja vapaa-ajan lautakunta	-158	-34	22	0	0		-158
20 Yhteiset palvelut	-6 298	-2 140	34	0	0		-6 298
30 Suomenkielinen perusopetus	-182 928	-58 029	32	7 252	2 036	28	-175 676
40 Lukiokoulutus	-24 073	-7 508	31	507	268	53	-23 566
80 Aikuisopisto	-4 917	-1 461	30	1 621	829	51	-3 296
50 Varhaiskasvatus	-157 839	-48 468	31	14 885	5 761	39	-142 954
55 Kirjastopalvelut	-10 132	-3 237	32	462	217	47	-9 670
60 Muu koulutus	-20	0	0	0	0		-20
90 Ruotsinkielinen tulosalue	-12 050	-3 570	30	663	249	38	-11 388
91 Kulttuuripalvelut	-6 608	-2 369	36	426	281	66	-6 183
92 Liikuntapalvelut	-21 984	-6 985	32	5 450	2 228	41	-16 534
93 Nuorisopalvelut	-8 610	-2 675	31	644	323	50	-7 966
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt yhteensä	-435 617	-136 478	31	31 909	12 194	38	-403 707
70 Ammatillinen koulutus	-35 232	-10 301	29	2 233	500	22	-32 999
85 Musiikkiopisto	-3 993	-1 315	33	981	529	54	-3 012
86 Kuvataidekoulu	-911	-338	37	302	195	65	-609
Sivistystoimen toimiala nettoyksiköt yhteensä	-40 136	-11 954	30	3 516	1 223	35	-36 620
Toimiala yhteensä	-475 753	-148 432	31	35 425	13 417	38	-440 328

Sitovat määrärahat

Sivistystoimen tulojen toteutuma 31.4.2018 on 37,9 prosenttia ja menojen toteutuma 31,2 prosenttia. Koko vuoden osalta ennustetaan, että tulot toteutuvat arvioidun mukaisesti. Menojen ennustetaan ylittyvän 3,9 milj. euroa, mikä johtuu mm. vuoden 2018 palkkaratkaisusta, perusopetuksen vammaisopetuksen avustajakulujen ja vammais- ja sijoitettujen oppilaiden kuljetuskustannusten ylittymisestä sekä talouskärjessä päätetyn opinto-ohjauksen kehittämisen vaatimasta lisärahoituksesta.

Talousarvion toteutuminen 2018

Toimintatulojen ennustetaan kokonaisuudessaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Vapaa-aikapuolen hankkeet kasvattavat tuloja samoin kuin liikuntapalveluissa liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnit. Kirjaston ja liikuntapalveluiden muissa toimintatuloissa jäädään alle arvioidun. Uimahalli- ja kuntosalimaksut sekä ohjaustoiminnan maksut vähenevät Tikkurilan uimahallin korjauksesta johtuvasta kiinnioloista.

Ennakoimattomat liikuntatilojen sulkemiset vähentävät käyttövuoromaksuja. Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen indeksillä tarkastetut tulorajat ja maksut tulevat voimaan 1.8. Lisäksi Vantaalla otetaan käyttöön uusi maksuporras 20-25 tuntia kestävään varhaiskasvatukseen ja enintään 20 tunnin varhaiskasvatuksen maksu laskee. Tämä tulee pienentämään hoitopäivämaksukertymää. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessaan tulot eivät tule toteutumaan talousarvion mukaisesti lapsimäärän pienentymisestä johtuen. Ennusteessa hoitopäivämaksujen kertymän alentumista ei vielä ole huomioitu.

Bruttoyksiköissä toimintamenot ovat huhtikuun ennusteen mukaan ylittymässä noin 3,8 milj. euroa. Merkittävin ylitys on palkkaratkaisun vaikutus (2,3 milj. euroa), joka on tässä vaiheessa huomioitu kokonaisuutena yhteisien palveluiden kohdalla. Perusopetuksessa ennustetaan talousarvion ylittävän 1,4 milj. euroa johtuen vammaisopetuksen avustajakulujen (0,5 milj. euroa) ja vammais- ja sijoitettujen oppilaiden kuljetuskustannusten (0,4 milj. euroa) ylittymisestä sekä talouskärjessä päätetyn opinto-ohjauksen kehittämisen (0,5 milj. euroa) vaatimasta lisärahoituksesta. Vapaa-aikapuolen hankkeiden ennustetaan aiheuttavan ylitystä (0,4 milj. euroa) ja lisäksi liikuntapalveluissa muut menot ylittävät (0,2 milj. euroa) edustusseuroille liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnin perusteella jaettavasta markkinointirahasta. Aikuisopistossa menojen ennustetaan alittuvan (0,4 milj. euroa), koska maahanmuuttajakoulutus ei näytä lisääntyvän ennakoidusti. Varhaiskasvatuksen ennusteessa ei ole huomioitu syksyllä toimintansa käynnistävien paviljonkien henkilöstökulujen (0,9 milj. euroa) ylitystä myönnettyyn määrärahaan nähden. Paviljonkien myötä sisäiset vuokrat ylittävät 0,6 milj. euroa. Kotihoidontuen alhaisemmat käyttäjämäärät tuovat vastaavasti säästöä 0,7 milj. euroa. Hoitopaikkatakuulla, palvelusetelin toteumalla ja palvelujen käyttäjämäärällä on merkittävä vaikutus talousarvion lopulliseen toteumaan.

Nettoyksiköiden toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä on 169 lasta enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Vuonna 2018 kotihoidontuella on ollut keskimäärin 142 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus on 14,5 prosenttia (03/2018). Huoltajille tehdyn kyselyn mukaan 1 349 (03/2018 tilanne) osa-aikaisesta lapsesta kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen palaa 969 lasta (71 %) ja osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen jää 390 lasta (29 %).

Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu edellisestä vuodesta on 509 oppilasta. Valmistavan opetuksen ja vammaisopetuksen oppilasmäärän kasvu on ollut merkittävä. Perusopetuksessa kehitetään uudenlaista mallia työelämäpainotteisen opetuksen kehittämiseen ja lisätään 1.8.2018 alkaen 10 oppilaanohjaajaa talouskärjessä päätetyn mukaisesti.

Luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle vuoden 2018 alusta. Tämän myötä luku- ja kirjoitustaidon opetus siirtyi vapaan sivistystyön oppilaitosten toteutettavaksi. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kohderyhmään kuuluvia henkilöitä ei vielä vuonna 2018 ohjaudu Aikuisopiston koulutuksen piiriin niin runsaasti kuin oli ennakoitu.

Ammattiopisto Variassa on käynnistetty uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisten toimenpiteiden valmistelu ja käyttöönotto. Osana tätä työtä myös organisaation uudistustyö on käynnissä.

Myyrmäen kirjaston tilankäyttöä parannettu ja aukioloa lisätty.

Vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen aikana alettiin suunnitella ruotsinkielisen esiopetuksen siirtoa perusopetuksesta varhaiskasvatukseen. Jaosto päätti, että Dickursby skola ja Västersundoms skola sekä Kyrkobys skola ja Mårtensdals skola yhdistetään hallinnollisiksi yksiköiksi 1.8.2018 lähtien, mutta koulut jatkavat toimintaansa entisissä toimitiloissa. Mårtensdals skolan yhteyteen tulevan ruotsinkielisen toimintakeskittymän pedagoginen suunnittelu aloitettiin.

Vuoden alusta päivitetty "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018-2021" ohjaa toimintaa sitovasti. Kaupunginmuseossa on aloitettu Kulttuuriympäristölinjaukset-hanke.

Sivistystoimen ja maankäytön toimialan kolmivuotisessa yhteishankkeessa muodostetaan käsitys monikerroksisesta ja laadukkaasta vantaalaisesta ympäristöstä ja sen hoitamisesta vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa. Museolle avattiin tammikuussa oma Finna-sivusto, jossa kuva-arkiston, esinekokoelmien ja rakennusperintökohteiden tietoja on ensimmäistä kertaa kaikkien saavutettavissa olevalla verkkosivustolla. Taidemuseo on aloittanut strategisen suunnittelutyön, jonka keskeinen näkemys on yhdistää kokoelma-, näyttely- ja museopedagogiikan toiminnot yhdeksi taiteelliseksi ja toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on tehostaa toimintaa, esimerkiksi henkilöstö- ja talousresurssien osalta.

Opetushallitus hyväksyi Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 20.9.2017. Vantaan kuvataidekoulussa ja Vantaan musiikkiopistossa on keskitytty oman toiminnan arviointiin ja kehittämiseen sekä toiminnan uudistamiseen opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta. Uudet paikalliset opetussuunnitelmat astuvat voimaan 1.8.2018.

Liikuntapalveluiden toiminnot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta sääolosuhteista johtuvia viikkojen palvelukatkoksia Tikkurilan ja Hakunilan ylipainehalleissa sekä tietoliikenneyhteyksistä johtuvia uimahallien ja kuntosalien kassapalvelujen häiriöitä.

Nuorisopalvelut aloitti uudessa organisaatiorakenteessa 1.1.2018 alkaen ja ensimmäinen vuosineljännes on järjestelty toimintoja uudelleen ja perehdytetty uusiin tehtäviin siirtyneitä esimiehiä ja päälliköitä, sekä aloitettu uusien yhtenäisten toimintatapojen luominen.

Tikkurilan pajatalo purettiin alkuvuonna ja siellä olleet toiminnot (työpajat ja nuorisotila) muuttivat tammikuussa Lummetie 2:ssa sijaitsevaan uuteen nuorten monitoimitila Liitoon. Samalla etsivän nuorisotyön toiminnot keskitettiin Ratatie 2:een.

14

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	240 739	256 693	86 206	34	266 693
TOIMINTAMENOT	-185 375	-199 118	-69 097	35	-209 862
TOIMINTAKATE	55 364	57 575	17 109	30	56 831

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

Tulosalueittain toteuma

1 000 €							
Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkisuunnittelu-lautakunta	-80	-34	42	0	0		-80
1420 Toimialahallinto	-3 400	-843	25	2 262	839	37	-1 138
1430 Kiinteistöt ja asuminen	-5 491	-2 275	41	41 842	13 358	32	36 351
1440 Kaupunkisuunnittelu	-4 224	-1 220	29	254	88	35	-3 970
Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-13 196	-4 371	33	44 358	14 285	32	31 162
1475 Rakennusvalvonta	-3 210	-1 031	32	4 500	1 896	42	1 290
Kaupunkisuunnittelulautakunta nettoyksiköt yhteensä	-3 210	-1 031	0	4 500	1 896	0	1 290
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä	-16 406	-5 402	33	48 858	16 181	33	32 452
1501 Tekninen lautakunta	-80	-10	13	0	0		-80
1450 Kuntatekniikan keskus	-40 345	-9 828	24	27 338	5 698	21	-13 007
1451 Joukkoliikenne	-50 000	-17 413	35	11 600	5 177	45	-38 400
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-90 425	-27 251	30	38 938	10 875	28	-51 487
1520 Tilakeskuksen tulosalue	-92 630	-33 281	36	171 518	56 519	33	78 887
1452 Varikko	-4 999	-2 086	42	5 862	2 257	38	863
Tekninen lautakunta nettoyksiköt yhteensä	-97 630	-35 367	36	177 380	58 776	33	79 750
Tekninen lautakunta yhteensä	-188 055	-62 618	33	216 318	69 650	32	28 263
1474 Ympäristölautakunta	-62	-9	14	0	0		-62
1476 Ympäristökeskus	-3 595	-1 068	30	517	375	72	-3 078
Ympäristölautakunta yhteensä	-3 657	-1 077	29	517	375	72	-3 140
Toimiala yhteensä	-208 118	-69 097	33	265 693	86 206	32	57 575

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja;

-9 000 0 0 9 000 0 0 0

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työ on käynnistynyt ja tavoitteena on saada yleiskaavaluonnos lausuntokierrokselle vuoden 2019 alkupuolella. Resurssiviisauden tiekartta on edennyt lausuntokierrokselle. Myös maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat valmistuneet ja ne ovat lautakuntakäsittelyssä toukokuussa.

Toimialan käyttötalouden tuottojen sekä menojen ennustetaan ylittävän talousarvion lisääntyneiden toimitilavuokrakohteiden ja VTK Kiinteistöt Oy:n vuokrasopimusten yhtenäistämisen myötä. Rakennusinvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 5 milj. eurolla. Muutoin investointien ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. Sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan pääosin täysin.

Talousarvion toteutuminen 2018

Toimialan tuottojen ennustetaan ylittävän talousarvion toimitilavuokrien osalta. Kaupungin asunto- ja työpaikkatonttien myynti näyttää loppuvuoden ennusteiden osalta tällä hetkellä vilkkaalta ja maanmyynnin ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Maankäytösopimuksista saatavien tulojen tason ennustetaan laskevan edellisiin vuosiin verrattuna, mutta toteutuvan budjetoidusti.

Toimialan menojen ennustetaan ylittävän talousarvion johtuen vuokratulujen kasvusta. Vuokratulujen nousu johtuu mm. VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten yhtenäistämisestä ja uusista vuokrakohteista (väistötilat ja uudet päiväkodit).

Kadunpidon ja varikon menot ovat pysyneet kohtuullisina vähälumisen talven ansiosta. Loppuvuoden arvioidaan sujuvan sekä tulojen että menojen osalta käyttösunnitelman mukaisesti, mikäli syksyn sääolosuhteet pysyvät tavanomaisina. Muita haasteita toiminnalle asettavat mahdollinen polttoaineiden hinnan ja kaluston ylläpitokustannusten nousu. Päällysteen (asfaltti) hinta on alentunut viime vuodesta.

Joukkoliikenteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Ennusteeseen liittyy vielä epävarmuutta. Länsimetro aloitti toimintansa vuoden 2017 lopulla, ja sen Vantaalle vuodelle 2018 kohdistuvat vaikutukset ja kustannukset toteutunevat odotetun kaltaisina. Mahdollinen siirtyminen vyöhykejärjestelmään voi tuottaa jonkin verran ennakoimattomia muutoksia talousarvioon nähden.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työ on käynnistynyt ja työtä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta. Vuonna 2017 määriteltiin yleiskaavatyölle tavoitteet, jotka kaupunginhallitus hyväksyi tammikuussa. Uutta yleiskaavaluonnosta laaditaan vuonna 2018 siten, että se saadaan nähtäville ja lausunnoille vuoden 2019 alkupuolella.

Vuoden 2018 ensimmäisellä vuosikolmanneksella on hyväksytty 10 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 37 484 k-m², josta 52 prosenttia on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 182 kpl. Asemakaavoituksessa työpaikka- ja palveluhankkeiden kaavoitus on edennyt tavoitteiden mukaan ja myös äkillisiä päiväkotihankkeita on pystytty lisäämään työohjelmaan. Asuntojen kaavoitus ei tällä hetkellä etene niin, että Vantaalle asetettu MAL-kauden tavoite toteutuisi. Asemakaavoituksen nopeuttamiseksi kehitetään yhteistyötä kaupunkisuunnittelun ja kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen kanssa sekä vahvistetaan tulosten ja aikataulujen seurantaa.

Asuntorakentaminen on edelleen ennätysvilkasta. Tänä vuonna valmistuu arviolta 5 000 asuntoa. Asemakaavoitettujen kerrostalotonttien pulasta johtuen myönnettyjen asuntolupien ja aloitusten määrät ovat pudonneet kolmannekseen viime vuodesta. Pientalorakentaminen on hyvässä vauhdissa ylittäen selvästi viime vuosien tason. Varasto-, liike- ja teollisuusrakentaminen on piristynyt.

Uuden MATTI-toimintamallin mukaisen organisaation rakentaminen on aloitettu kuntatekniikan keskuksessa. Uusi organisaatio astuu kokonaan voimaan näillä näkymin jo 1.1.2019 alkaen. Tähän liittyviä Visio 2020 -työpajoja on pidetty talven ja kevään aikana. Työpajoissa työskennellään suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ryhmissä, joissa yhdessä henkilöstön kanssa suunnitellaan MATTI-toimintamallin mukaisen organisaation tehtäviä sekä tarkentavia tehtäväkuvia. Ensimmäisenä organisaatiomuutoksena perustettiin uusi lupapalvelut-tulosyksikkö 1.1.2018. Yksikössä käsitellään keskitetysti mm. erilaisia julkisen kaupunkitilan (kadut, torit ja puistot) kaivu-, tapahtuma- ja sijoituslupa-asioita.

Tikkurilan uuden toimitilahankkeen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.12.2017. Hankkeen suunnitelmat ovat edenneet ja huhtikuussa kaavavalmistelun yhteydessä on järjestetty vuorovaikutustilaisuudet asukkaille, luottamushenkilöille ja henkilöstölle.

Ympäristökeskus on jatkanut valmistautumista maakuntauudistukseen osallistumalla asiaa valmisteleviin työryhmiin ja pitämällä henkilöstöä ajan tasalla muutoksen eri vaiheista. Resurssiviisauden tiekartta on lausuntokierroksella ja se etenee kaupunginhallituksen käsittelyyn kesäkuussa. Lähimetsien teemavuotta on jatkettu korprien ja muiden soiden teemalla vuonna 2018.

LIKELAITOKSET

1 000 €

Tulosalue	TA-menot	TOT 1-4	%	TA-tulot	TOT 1-4	%	TA - toimintakate
210 Vantaan työterveys liikelaitos	-6 438	-2 350	37	6 710	2 739	41	272
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-36 347	-11 769	32	37 479	12 348	33	1 132
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-22 181	-6 874	31	22 835	8 814	39	654
Liikelaitokset yhteensä	-64 967	-20 993	32	67 024	23 900	36	2 058

Vantaan työterveys liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	7 326	6 710	2 739	41	6 910
TOIMINTAMENOT	-6 667	-6 433	-2 350	37	-6 488
POISTOT	-21	-38	-7	20	-38
LIIKELIJIÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	639	239	381	159	384
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-11	-13	-4	27	-13
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	628	226	377	167	371
Poistoeron lisäys/vähennys	-10	0	7		0
Varausten lisäys/vähennys	31	38	0		38
Tuloverot	-8	-5	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	640	259	385	149	409

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2018	TOT 1-4 2018
Lainan korko	-10	-3
Korvaus peruspääomasta	-3	-1

Toimintavuosi on käynnistynyt taloudellisesti ja toiminnallisesti odotettua paremmin.

Talousarvion toteutuminen 2018

Toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 469 000 euroa erityisesti yritystyöterveyshuollon myynnin ansiosta. Toimintamenoissa henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat ylittäneet budjetoidun 172 000 eurolla. Toiminnallinen tulos ylittää budjetin 278 000 eurolla.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sote- ja maakuntauudistuksen sekä kuntalain velvoitteiden aiheuttamien muutosten mahdollisuuksia ja riskejä on arvioitu. Liikelaitos otti käyttöön muutoksen kynnyksellä viestinnän tueksi minuuttiviestivideoklipin. Tekniikka tukee viestintästrategiamme mukaista vaivatonta ja selkeää tiedottamista.

Hoidontarpeenarviota on ryhdytty tehostamaan robottiaivusteisesti ja käyttäjäasiakastytyväisyyden mittaamista on tehostettu sähköisellä asiakastytyväisyysalustalla. Tapiolan toimipisteessä on valmisteltu toimintamalleja digitalisoituvassa toimintaympäristössä. Extranet-yritysassiakkuusportaalin käynnistys on valmistelussa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	37 210	37 479	12 348	33	37 479
TOIMINTAMENOT	-34 725	-36 347	-11 769	32	-35 826
POISTOT	-1 339	-1 132	-363	32	-1 132
LIIEKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	1 146	0	216		521
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	2	0	1		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1 148	0	217		521
Poistoeron lisäys/vähennys	411	0	119		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 559	0	335		521

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2018	TOT 1-4 2018
Liiekeylijäämä	0	216
Bruttoinvestoinnit	-1 590	-24

Pelastuslaitoksen toiminta ja talous on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Taloudellista haastetta aiheuttaa palkkojen nousu toukokuun alussa, johon ei ole varattu määrärahaa.

Talousarvion toteutuminen 2018

Pelastustoimessa toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Toimintamenojen arvioidaan alittuvan 0,5 milj. euroa, vaikka palkankorotukset tulevat toukokuun alussa. Ensihoidon osalta talousarvio toteutunee toimintatuottojen ja -kulujen osalta suunnitelmien mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pelastuslaitoksen toiminta on sujunut suunnitelmien mukaisesti. Asemista Kerava-Tuusula paloaseman vihki tammikuun lopulla sisäministeri Paula Risikko ja Mittatien kärkiyksikkö aloitti 15.3.2018. Pelastuslaitoksessa on valmistauduttu kerrostalojen omavalvonnan käynnistämiseen loppuvuodesta.

Terrorismin uhka on noussut Suomessa ja pelastuslaitos on päivittänyt suunnitelmiaan ja varautumistaan.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	ENNUSTE 2018
TOIMINTATULOT	23 288	22 835	8 814	39	23 045
TOIMINTAMENOT	-22 938	-22 181	-6 874	31	-22 618
POISTOT	-88	-87	-28	32	-87
LIIEKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	262	567	1 913	337	340
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-210	-227	-51	23	-217
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	53	340	1 861		122
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	125	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	178	340	1 861		122

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2018	TOT 1-4 2018
Liikeyljäämä	567	1 913
Lainan korko	-159	-40
Korvaus peruspääomasta	-68	-17
Bruttoinvestoinnit	-100	0

Talousarvion toteutuminen 2018

Liikevaihto 1-4/2018 oli 8,8 milj. euroa vuoden 2018 talousarvion toteuma-asteen ollessa 38,6 prosenttia. Painotettujen toimenpiteiden osalta talousarvion toteuma-aste on 39,9 prosenttia. Vuoden 2018 osalta palvelusopimuksessa todettujen toimenpiteiden sisäisiä yksikköhintoja laskettiin -3,8 prosenttia verrattuna vuoteen 2017 (muutos vuoden 2017 todelliseen yksikköhintaan oli -5,3 %). Asiaksmaksutulojen kehitys on ollut edellisvuoden tasolla.

Operatiiviset kulut 1-4/2018 olivat 7,0 milj. euroa talousarvion toteuma-asteen ollessa 31,3 prosenttia. Tiettyjä alkuvuoden säästöjä on saatu aikaan tehostetulla materiaalien käytön valvonnalla. Alkuvuodesta ei myöskään ole ollut mitään kertaluonteisia ylösajokustannuksia.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituserät 1-4/2018 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset.

Koko vuoden 2018 osalta ennustetta on tuloksen osalta alennettu 122 000 euroon (talousarvio 338 000 euroa) johtuen syyskauden epävarmuustekijöistä. Keskeinen epävarmuustekijä on Apotin käyttöönotto, joka tulee aiheuttamaan epäjatkoja tuotannossa. Vastaavasti IT-kulujen odotetaan kasvavan suunniteltuja suuremmiksi mm. tuotannonohjausjärjestelmän kehittämisestä. Painotettujen toimenpiteiden osalta määrätavoite kuitenkin saavutetaan mm. vuokratyövoiman käytön lisäämisellä. Vuokratyövoiman käytön lisäys on kustannusvaikutukseltaan neutraalia (maksuperusteena osuus ulkoisista asiaksmaksutuotoista).

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta ja tuottavuus on kehittynyt tavoitteiden mukaisesti. Palvelut tuotetaan omana toimintana. Osavuosikaudella suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä on pysynyt voimakkaana. Kiireettömään tutkimusjonoon keskimäärin viikossa ilmoittautuneiden määrä on noussut huomattavasti edellisvuoteen verrattuna (noin 10 %).

Suun terveydenhuollossa on tuotettu kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa 50 294 hammaslääkärikäyntiä (50 617 vuoden 2015 vastaavana aikana), 15 510 suuhygienistikäyntiä (15 646 vuoden 2015 vastaavana aikana) ja 3 957 hammashoitajakäyntiä (4 558 vuoden 2015 vastaavana aikana).

Osavuosikaudella käynnit kokonaisuudessaan ovat vähentyneet. Suhteutettuna käytettävissä oleviin klinisiin tunteihin toiminta on ollut kokonaisuudessaan tehokkaampaa. Tämä näkyy osaltaan myös matalampina palkkakustannuksina. Tavoitteena on ollut hoitaa potilaat valmiiksi mahdollisimman vähäisillä käynneillä.

Suun terveydenhuollon palveluverkkosuunnitelma täsmentyy syksyyn mennessä ja vastaaviin toimenpiteisiin ryhdytään suunnitelmien valmistuttua välittömästi.

Monihuonemallin pilotointi aloitetaan Tikkurilan terveysaseman hammashoitolassa syksyllä 2018.

Hoitotakuu on toteutunut. Keskitetyn ajanvarauksen puhelimeen vastausprosentti on ollut yli 95 ja takaisinsoitto toteutunut lähes 100 prosenttisesti. Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsee saman päivän aikana. Maaliskuun lopussa kiireettömään tutkimukseen odottavien asiakkaiden määrä oli 5 577 ja odotusaika hoitoon kutsuun oli noin 4 kk.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Kivistöön laadittavana olevassa kaavarunkotyössä tutkitaan keskustan maankäytön tehostamismahdollisuuksia, jotta mm. Lapinkylä asema olisi aikanaan mahdollista toteuttaa. Asuntorakentamisen painopiste on siirtynyt Kivistön aseman ympäristöön. Kivistön keskustassa, asuntomessualueella ja Keimolanmäessä oli 30.4.2018 valmiina 2 304 asuntoa ja rakenteilla 1 233 asuntoa.

Kivistön kaupunkikeskuksen alueella katujen rakentaminen on alkanut Tikkurilantien ja Vantaankoskientien varsilla, jotta kauppakeskuksen rakentaminen olisi mahdollista aloittaa. Keimolanmäessä on käynnissä alueen toisen vaiheen kadunrakentaminen, ja asuntorakentaminen voi käynnistyä siellä kesällä 2018.

Aviapoliksen kasvu Suomen nopeimmin kehittyvänä yritysalueena sekä työpaikkakeskittymänä on jatkunut. Aviapoliksen kehitys liittyy globaalisti tunnistettuun ilmiöön, jossa lentokenttä toimii alueensa taloudellisena moottorina ja luo liiketoimintapotentiaalia yrityksille. Aviapolis on maailman lentokenttäkaupunkien joukossa kuitenkin ainutlaatuinen. Alueesta rakennetaan kansainvälinen ja eloisa lentokenttäkaupunki, jossa työ, asuminen, palvelut ja virkistys sekoittuvat urbaanisti. Asumisen myötä alueella avautuu uudenlaisia toimintamahdollisuuksia ja liiketoimintamalleja.

Veromiehen kaupunginosassa Aviapoliksen aseman läheisyydessä toimitilarakentaminen jatkuu; Aviabulevardi II -toimistorakennuksen (26 300 k-m²) rakennustyöt ovat käynnissä, samoin Technopoliksen laajennusosan (5 550 k k-m²) rakennustyöt ovat käynnissä. Mondo -toimistorakennuksen (42 400 k-m²) suunnittelu on käynnistynyt. Uuden, Perintötien varteen sijoittuvan asuntoalueen asemakaavat ovat vahvistuneet ja ensimmäiset kerrostalot ovat rakenteilla. Veromiehessä laaditaan kumppanuuskaavoitusperiaatteella asemakaavaluonnoksia Muurlan alueelle (40 ha) ja Aviapolis Urban Blocks -alueelle (15,6 ha), jota suunnitellaan kansainvälisen ideakilpailun parhaiden ideoiden pohjalta. Molemmille alueille suunnitellaan monipuolisia, keskenään sekoittuvia kaupunkitoimintoja sekä uutta kaupunkirakennetta, tiivistä ja käveltävää korttelikaupunkia, jossa jalankulkua ja pyöräilyä suositaan. Lisäksi Manttaalitien ja Pyhtäänkorventien varteen on vireillä asemakaavamuutokset, joilla mahdollistetaan asuntorakentaminen alueilla.

Aviapolista kehitetään kestävä kehityksen periaattein. Alueella on menossa sekä kaupungin että Finavian hulevesipilotit, joissa tavoitteena on hulevesien laadun ja määrän hallinta sekä puroluonnon suojelu. Aviapolista on markkinoitu lentokentän läheisyydestä hyötyville yrityksille ja sijoittajille muun muassa kiinteistöalan kansainvälisillä messuilla MIPIM:ssä Cannesissa. Aviapoliksen markkinointia on toteutettu yhteistyösopimukseen perustuen alueen maanomistajien, yritysten sekä alueella toimivien rakennusliikkeiden kanssa.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan 92.804.533,42 euroa. Lainasaamisten määrä oli 49.588.376,26 euroa. Arvio vuoden 2018 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 2.763.457,77 euroa ja koroista 1.529.432,14 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2018 on 47.509.047,07 euroa.

Alkuvuonna on myönnetty yksi uusi laina määrältään 500 000,00 euroa, jota ei ole vielä nostettu. Alkuvuonna on myönnetty myös yksi avustus määrältään enintään 36 995,00 euroa.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään edullisia luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana. Asiakkaat ovat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luottoa kysyttiin vuonna 2017 yhteensä 20 prosenttia muuhun kuin velkojen järjestelemiseen. Yksikön tavoite on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja myös kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä kuntalaisten ylivelkaantumista.

Luottoja myönnettiin 12 kpl 63 602,42 euroa. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 17 kpl. Kuntalaisilla esiintyy edelleen runsaasti ylivelkaantumista. Luottoja voitaisiin myöntää rahaston kannalta enemmän kuin viime vuonna, mutta se riippuu työllisyyden paranemisesta.

Luoton jo saaneille asiakkaille tehtiin 28 maksusuunnitelmaa rästiin jääneiden erien hoitamiseksi ja myönnettiin 43 lyhennysvapaata kuukautta.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla ajalla 1.1. - 30.4.2018 olivat 5 442,56 euroa. Rahastossa oli käytettävissä 30.4.2018 luottojen myöntämiseen 740 295,77 euroa.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi asetettiin vuonna 2004 luottotappioiden jääminen alle valtakunnallisen luottotappioprosentin kuusi (6%) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä.

Rahaston luottotappiokirjaukset 30.4.2018 mennessä yhteensä 296 891,02 euroa on 5,6 prosenttia 30.4.2018 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 5 295 926,26 euroa. Luottoja on ollut kahden vuoden aikana normaalia vähemmän ja myönnetyt euromäärät ovat pienempiä, mikä on osaltaan kasvattanut luottotappioprosenttia.

Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Yksikön käyttötalouteen on varattu sisäisiin vuokriin liian vähän. Yksikkö on ollut samoissa tiloissa elokuusta 2014 lähtien. Talous pidetään mahdollisimman tiukalla.

Vahinkorahasto

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu 1,548 milj. euroa, josta noin 31 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, 56 000 euroa vastuuvahinkoja ja 1,460 milj. euroa vakuutusmaksuja.

Toteutumistietojen perusteella käyttösuunnitelman arvioidaan toteutuvan.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2018	TOT 1-4 2018	TOT-% 2018	Ennuste	
INVESTOINTITULOT	4 000	10 254	256,3	4 500	
Rakentaminen	-66 140	-9 401	14,2	-61 057	●
Uudisrakentaminen	-35 180	-3 939	11,2	-30 119	
Korjausrakentaminen	-27 245	-4 824	17,7	-27 245	
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-3 715	-638	17,2	-3 693	
Aineeton omaisuus	-7 735	-1 061	13,7	-7 765	●
Julkinen käyttöomaisuus	-39 900	-6 367	16,0	-37 000	●
Liikennealueet	-28 100	-5 077	18,1	-25 200	
Urheilualueet	-2 800	-80	2,9	-2 800	
Virkistysalueet	-400	-104	25,9	-400	
Ympäristörakentaminen	-6 000	-1 081	18,0	-6 000	
Yhteishankkeet	-2 600	-18	0,7	-2 600	
Kehärata	0	-7		0	
Irtain omaisuus	-6 248	-487	7,8	-6 127	●
Kiinteä omaisuus	-8 000	-2 730	34,1	-8 000	●
Osakkeet ja osuudet	-2 780	-1 204	43,3	-2 780	●
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	-130 803	-21 250	16,2	-122 729	
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	-6 150	-584	9,5	-6 150	
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-136 953	-21 835	15,9	-128 879	
INVESTOINNIT NETTO	-132 953	-11 581	8,7	-124 379	

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 30,1 milj. euroa, joka alittaa noin 5 milj. eurolla uudisrakentamisen investointimäärärahan. Kustannusten alitus johtuu Kaivokselan päiväkotihankkeen aloituksen siirtymisestä syksyyn sekä Tikkurilan päiväkotihankkeen aloituksen todennäköisestä siirtymisestä kunnes uusi käsittelyssä oleva kaava on vahvistettu.

Ensimmäisellä vuosikolmanneksella valmistui uudishankkeista Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus ja polkupyöräparkkitilat Tikkurilan asemalle. Rakennusvaiheessa olivat Uomarinteen koulun laajennushanke, Aurinkokivi II vaihe, Martinlaakson päiväkotikoti, Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennus, Katrinebergin maatilan katos- ja konehalli sekä Sanomalan väliaikaisen koulun liikuntatilat.

Urakkakilpailutusvaiheessa olivat Kaivokselan päiväkotikoti, Tikkurilan päiväkotikoti Neilikattiellä, Voimalatien tukikohdan katos- ja puuntyöstötilat sekä Martinlaakson, Myyrmäen ja Korson urheilukenttien huoltorakennukset. Suunnitteluvaiheessa olivat Veturipolun päiväkodin korvaava Veturin päiväkotikoti. Hämeenkyllän uusi korvaava koulu sekä Rajatorpan uusi korvaava koulu ja päivähoitotila -hankkeet olivat allianssiurakan suunnitteluvaiheessa. Hakunilan päiväkotikoti on KVR-urakan suunnitteluvaiheessa.

Tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaiheessa oli seuraavia uudiskohteita: Korson kouluja korvaava koululaajennus Leppäkorpeen, Jokiniemen koulujen laajennus- ja muutostyöt päiväkotiratkaisuineen sekä Keimolanmäen paviljonkipäiväkotikoti- ja alakoulutilat.

Sivistystoimen esiselvityksistä työn alla olivat Tikkurilan alueen koulu- ja päiväkotiverkkoselvitykset sekä Martinlaakso, Hakunila ja Aviapolis -alueiden päiväkotiverkkosuunnitelmat ja Varian toimitilatarpeiden esiselvitys.

Konserniyhtiöiden uudisrakennushankkeista rakennusvaiheessa olivat VAV:n hanke Myyrmäen vanhustenkeskus ja erityisryhmien asuntokohde Orvokkirinne 4 Tikkurilassa. Suunnitteluvaiheessa VAV:n hankkeista oli erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty-hanke Koivuhaassa. VTK:n hankkeista suunnitteluvaiheessa olivat Ylästön II koulu lähiliikuntapaikkoineen ja kaupungin arkistolle vuokrattavat tilat Koivukylästä Hosantie 2:ssa. Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa olivat Luhtaanmäen paloasema sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus ja Tikkurilan vanhustenkeskus.

Konsernin ulkopuolisilta tahoilta Tikkurilasta vuokrattavien kaupungin toimialahallintojen monitilatoimistotilojen kilpailutusvaihe kaavamuutoksineen oli maankäytön toimialalla meneillään. Monitilatoimiston alta purettavien Kielotie 13 toimitilojen tilalle rakennushankkeen toteutusvaiheen ajaksi vuokrattavien väistötilojen hankinta- ja selvitystyöt olivat meneillään. Näihin tilajärjestelyihin linkittyy Silkin kiinteistöstä vuokrattujen tilojen 2018 lopulla valmistuvat korjaus- ja muutostyöt, jotka olivat käynnissä.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta Tikkurilasta Lummetieltä vuokrattiin tiloja päiväkotien väistötiloiksi. Itä-Hakkilasta Mittatien pelastusasemalle vuokrattiin lisätiloja samasta kiinteistöstä, jossa on aiemminkin toimittu. Lisäksi tehtiin sopimukset 2018 käyttöön otettavien 6 tilapäisen päiväkodin ja Pakkalan ala-koulun paviljonkitilojen vuokrauksesta.

Korjausrakentaminen

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannusten ennustetaan toteutuvan määrärahojen mukaisesti. Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistuivat Katriinan sairaalan B-osan peruskorjaus- ja potilasarkiston muutostyöhanke, Myyrmäen kirjaston korjaustyöt, Tuomelan entisen koulun vesikattotyöt sekä Simpukan päiväkodin osittainen peruskorjaus.

Rakennusvaiheessa olivat Hämevaaran päiväkodin ja Havukallion päiväkodin osittaiset peruskorjaukset, Pehtoorintalon perusparannus sekä Tikkurilan kirjaston uusi hissihanke. Piha-alueiden peruskorjaustöistä kesken olivat Lehtikuusen ja Kivimäen koulujen, Korson vanhustenkeskuksen ja Malminiityn päiväkodin piha-alueiden korjaustyöt.

Suunnitteluvaiheessa olivat: Lehtikuusen/Havu koulun liikuntasalin, Havukosken koulun, Kuusikon koulun ja Västersundoms skolan peruskorjaus, Uomarinteen koulun kesällä 2018 laajennusurakan yhteydessä toteutettavat muutostyöt, Tikkurilan uimahallin peruskorjaustyöt ja Vartiokujan päiväkodin peruskorjaustyöt. Lisäksi allianssiurakan osana suunnitteluvaiheessa oli Rajatorpan vanhan koulun 2. ja 3. kerroksen perusparannus.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Kytöpuiston koulun, Jokiniemen koulutilojen, Korson alueen koulujen korjaustyöt sekä kouluihin tarvittavat Uuden oppimisympäristö -hankkeen mukaiset muutokset, kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus sekä Håkansbölen kartanoalueen päärakennuksen ja talousrakennusten peruskorjaukset.

Sisäilmaongelmien korjaustöiden arvioidaan toteutuvan sisäilmakorjauksiin budjetoidun 5,0 milj. euron mukaisesti. Suurempien hankkeiden rahoituksesta osa on tarkoitus kohdistaa sisäilmakorjausmäärärahoihin.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Rakennusvaiheessa olivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman muutos- ja korjaustyöt. Meneillään oli myös sisäilmakorjaushankkeita. Konserniyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n toimesta oli käynnissä Varia Aviapoliksen toimitilojen osittaiset peruskorjaus- ja muutostyöt.

Suunnitteluvaiheessa oli Hakunilan nuorisotilojen perusparannushanke. Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat Koivukylän sosiaali- ja terveysaseman korjaus- ja muutostyöt sekä VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista nuorisotilojen muutostyöt Lumon lukiossa.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investointien toteuma oli ensimmäisen vuosikolmanneksen jälkeen 0,9 milj. euroa ollen 12 prosenttia talousarviosta. Vuodelle 2018 aineetonta investointia on budjetoitu 7,4 milj. euroa (+ Apotti 0,3 milj. euroa). Investointien ennustetaan toteutuvan 7,1 milj. euron mukaisesti.

Keskeisimpiä hankkeita, jotka ovat käynnissä 2018:

- Apotti
- Matti
- Yhdentyvä viestintä
- EU-tietosuoja-asetus
- Sähköinen asiointi (palaute ja avustushakemukset)
- Mobiilipalvelut
- Intranet ja Verkkajulkaisu
- Varian oppilashallintojärjestelmä

Julkinen käyttöomaisuus

Infran rakennustyöt ovat ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana edenneet työohjelman mukaisesti. Talousarvion mukaisista määrärahoista on käytetty noin viidennes. Investointien määrärahojen käyttö on alkuvuodesta yleensä suhteessa vähäisempää muuhun vuoteen verrattuna ja kiihtyy kevään sekä kesän myötä. Merkittävimpiä käynnissä olevia hankkeita ovat liikennealueissa Keimolanmäen 2. rakentamislohko, Lincolninaukio, Kanervantie ja Joukontie. Urheilualueissa Kartanonkosken liikuntapuiston tekonurmi ja virkistysalueissa Pyymosan lehdon aita. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä kohteita ovat Lipstikanpuisto, Lipunkantajapuisto ja Martinkylänranta. Yhteishankkeet eivät ole käynnistyneet vielä ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana.

Irtain omaisuus

Konserni- ja asukaspalvelujen irtaimen omaisuuden hankintoihin on vuodelle 2018 budjetoitu 610 000 euroa. Määrärahaa on käytetty työllisyyspalveluiden toimistotilojen (Vernissakatu 1) kalustamiseen 35 000 euroa ja valmennustalojen koneisiin 9 000 euroa. Asukastiloja on kalustettu 8 000 eurolla. Koko määrärahan käytön ennuste on tällä hetkellä 530 000 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Talousarviokäsittelyn yhteydessä osa irtaimen omaisuuden investointikohteista siirrettiin toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla. Toimialan irtaimen omaisuuden investointimäärärahasta arvioidaan säästyvän noin 0,5 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2018 ovat Katriinan sairaalan B-osan peruskorjauksen jälkeinen kalustaminen sekä hoitajakutsujärjestelmän hankinta, Myyrinkodin vanhustenkeskuksen palvelutalojärjestelmä sekä Korson vanhustenkeskuksen peruskorjauksen jälkeinen kalustaminen. Talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen investointeihin.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan ylittyvän 459 000 euroa johtuen varhaiskasvatuksen paviljonkien kalustamisesta ja Ylästön koulun perusparannuksen aikaistumisesta.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden hankintasuunnitelma toteutunee talousarvion mukaisena, mutta useimmat hankinnat ajoittuvat loppuvuoteen.

Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden osto

Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Vuoden alussa kaupungille on hankittu mm. toimistorakennusten korttelialue Kaivokselasta, odotusarvomaata ja suojaviheraluetta Kivistöstä, retkeily- ja ulkoilualueita Sotungista sekä katualueita Viinikkalasta, Veromiehestä, Nikinmäestä, Keimolasta ja Länsisalmesta. Kaupunki on käyttänyt tarkastelujaksolla kerran etuosto-oikeutta Riipilässä sijaitsevan metsäalueen kiinteistökaupassa.

Maa-alueiden kunnostus

Esirakentaminen sekä pilaantuneiden maiden kunnostaminen on edennyt maltillisesti. Merkittäviä uusia hankkeita ovat mahdollisesti Vehkalan länsiosan esirakentaminen sekä Tuupakka 9:n esirakentamisen jatkaminen. Koulujen purkuja on suunnitteilla kolmessa kohteessa noin 0,4 milj. euron arvosta.

Osakkeet ja osuudet

Kaupunginvaltuusto korotti osakkeiden oston tarkoitettua määrärahaa 22.1.2018 kokouksessaan 1,3 milj. eurolla, jolloin talousarviossa määräraha on yhteensä 2,8 milj. euroa. Määrärahaa on käytetty Kielotie 13 sijaitsevan Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon osakkeiden oston.

Liikelaytosten investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen investoinnit vuodelle 2018 on 1,59 milj. euroa. Investointien ennustetaan toteutuvan määrärahojen suurusina. Suurin osa investoinneista toteutuu loppuvuoden aikana. Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana investointeihin on käytetty 2 prosenttia määrärahoista.

Vantaan työterveys liikelaitoksen vuoden 2018 investoinnit eivät ole vielä valmistuneet. Odotettavissa on, että ne toteutuvat budjetoidun suurusina.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit talousarviovuodelle 2018 on 100 000 euroa. Alkuvuodesta investointeja ei ole kirjattu. Koko vuoden osalta hoitoyksiköitä joudutaan korvaamaan vanhenemisen johdosta. Kaikki investoinnit rahoitetaan leasingjärjestelyillä.

HENKILÖSTÖ

	30.4.2017	30.4.2018
Yleishallinto	7	5
Kaupunginjohtajan toimiala	169	176
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	338	343
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	474	479
Vantaan Työterveys liikelaitos	68	70
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 769	2 818
Suun terveydenhuollon liikelaitos	320	323
Sivistystoimen toimiala	5 870	5 929
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	684	663
Yhteensä	10 699	10 806

Palkkamenojen kehitys

Henkilöstömäärä kasvoi 107 hengellä verrattuna edelliseen vuoteen. Palkkamenot kasvoivat tammi-huhtikuussa 1,3 prosenttia edellisvuoden ajankohtaan verrattuna. Kuluvin vuoden palkkamenot huhtikuun lopussa olivat 123,7 milj. euroa, mikä on 1,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Henkilöstön kehittäminen

Pitkittyneisiin (yli 90 päivää) sairauspoissaolotapauksiin on aktiivisesti lähdetty etsimään ratkaisua ja tekemään jatkosuunnitelmia. Toimijoina toimialojen työhyvinvointiasiantuntijat ja työterveyshuolto. Sairauspoissaoloprosentti oli alkuvuoden osalta 5,42 prosenttia, jossa on nousua viime vuoden vastaavaan ajankohtaan 0,34 prosenttiyksikköä. Syynä kohoamiseen ainakin alkuvuoden flunssakausi.

Vuoden alusta uusi työturvallisuusjärjestelmä Tutka on otettu käyttöön työtapaturmien, läheltä piti-tilanteiden, sekä työolojen arviointiin sekä työterveyshuollon työpaikkaraportit. Työterveyshuollot ovat tehneet työpaikkaraportit 100 prosenttisesti Tutkassa.

Peruspalvelutuotanto valmennusten ja kehittämispalveluiden osalta tuotannossa. Erilaisiin esimiesvalmennus kokonaisuuksiin viety sisältöön strategian johtamisen kulmakiviä.

Tuotteistettu ulkoisten konsulttien kanssa muutostukimallia, kokeiluna toteutettu Sivistystoimen Silkkiin muuton toimitilamuutoksessa. Muutosjohtamisen tukena Tomuta- toimintakulttuurin muutosta johtamassa -valmennus. Sosiaali- ja terveystoimessa muutostuki toteutuksessa jatkuvana kehittämispalvelutoimintana.

Digitaalisina kehittämispalveluina on kokeilussa Uusien työntekijöiden perehdytysvalmennus ja osia esimiesvalmennuksesta. Lisäksi selvitetty verkko-oppimis- ja opiskeluympäristön kilpailutusta markkinakartoituksineen. Vantaan henkilöstökoulutuksen järjestämisen puitesopimus päättyy vuoden 2018 lopussa. Henkilöstökoulutuksen järjestämisen kilpailutus on valmistelussa yhteistyössä henkilöstökeskus ja hankintakeskus.

HR-järjestelmien kehittäminen

Käynnistetty sekä työvuoro- ja optimointijärjestelmän että rekrytointijärjestelmän hankinnat. Työvuoro- ja optimointijärjestelmän osalta on saatu markkinakartoitus tehtyä ja rekrytointijärjestelmän osalta tarjouspyyntö määrittelyineen on lähes valmis.

Mobiilipalkkalaskelmat saatiin käyttöön maaliskuulla eli jokainen kaupungin työntekijä voi mobiilisti käyttöönsä palkkalaskelmansa.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuositarkastuskosteissa raportoidaan kuuden suurimman tytäryhtiön toimintaa ja toimintaympäristöä sekä tehdään katsaus talouden, investointien, rahoituksen, henkilöstön ja riskienhallinnan tilanteesta. Lisäksi koosteessa raportoidaan kunkin yhtiön tavoitteiden toteutuminen. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 11.5.2018 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin. Osavuositarkastuskooste, joka sisältää kaikkien Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toimittamat tarkastukset raportoidaan yleisjaoistolle 4.6.2018.

Kaikkien yhtiöiden osalta raportointi ei ole yhteneväistä, mikä johtuu yhtiöiden kokoeroista sekä toimialojen ja toiminnan laajuudesta sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Vantaan kaupungin merkittävimpien tytäryhtiöiden osavuositarkastus 1-4/2018 on osavuositarkastuksen liitteenä.

Vantaan kaupungin
merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikatsaukset
1-4/2018

Sisällysluettelo

Vantaan Energia Oy (konserni).....	3
VAV Asunnot Oy (konserni).....	6
VTK Kiinteistöt Oy (konserni).....	10
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.....	13
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy.....	18
A-tulkkaus Oy.....	22

Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden osavuosisikatsauksosteessa raportoidaan kuuden suurimman tytäryhtiön toimintaa ja toimintaympäristöä sekä tehdään katsaus talouden, investointien, rahoituksen, henkilöstön ja riskienhallinnan tilanteesta. Lisäksi koosteessa raportoidaan kunkin yhtiön tavoitteiden toteutuminen. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 11.5.2018 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin. Osavuosisikatsaukskooste, joka sisältää kaikkien Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toimittamat katsaukset raportoidaan yleisjaostolle 4.6.2018.

Kaikkien yhtiöiden osalta raportointi ei ole yhteneväistä, mikä johtuu yhtiöiden kokoeroista sekä toimialojen ja toiminnan laajuudesta sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Pertti Laukkanen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille ja kotitalouksille koko Suomeen. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on pääosin Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymisjohtojen rakentamispalvelua.

Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä <http://www.vantaanenergia.fi/>

Toimintaympäristö

Suomen hallituksen uusi energia- ja ilmastostrategia ja useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia. Taustalla ovat mm. kansainväliset ilmastopöytäkirjat ja energiauunionikehitys EU:ssa.

- mm. energiatehokkuus, teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi (IED), tietosuoja-asetus
- sähkömarkkinalain päivitykset
- energiaverotuksen muutokset
- puun käytön kestävyyskriteerit
- jätteenpolttolain mahdollisesti päästökaupan piiriin

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhtenäistäminen jatkuu

- valmisteilla kansallinen Datahub sähkömarkkinoiden vähittäismyynnin tiedonvaihtoon
- tavoitteena yhden luukun periaate asiakasrajapintaan (= vain yksi laskuttaja, ei erikseen siirtolaskua)
- yhteispohjoismainen sähkötaseen taseselvitysmalli on otettu käyttöön, eurooppalainen malli selvityksessä

Älykkyys lisääntyy energiaverkoissa ja verkkojen monimutkaisuus lisääntyy. Energian varastointiteknologioiden kehitys merkityksellistä. Samalla hajautetun pientuotannon määrä ja kuluttajien rooli energian tuottajina kasvaa. Uusien palvelujen kysyntä nousee.

Verkkoliiketoiminnan valvontamalli on entistä pitkäjänteisempi ja paremmin riskit huomioiva.

Markkinahintataso sähkössä jatkuu matalana.

Toiminta

2018

- asiakastietojärjestelmän toteutus jatkuu. Otetaan käyttöön kaukolämmön osalta
- Keimolan sähköaseman saneeraus jatkuu
- Valtakunnallinen bonussähkötuote käyttöön
- Aurinkosähköjärjestelmien kaupallistaminen
- tuulivoimainvestointeja toteutetaan
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Martinlaakson biokattilamuutosprojekti käynnissä
- sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennus- ja niiden sekä tuotannon kunnossapitoinvestointeja
- tietosuoja-asetus tulee voimaan

Tulevat

- Asiakaspalvelujärjestelmän toteutus jatkuu
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Martinlaakson biolaitos valmistuu vuoden 2018 lopussa, kaupalliseen käyttöön 2019 alussa
- Datahub käyttöön aikaisintaan 2020

Taloudellinen katsaus

Vuoden 2018 liikevoittoennuste on toistaiseksi hyvin lähellä budjetoitua tasoa. Ei merkittäviä poikkeamia.

Vuoteen 2017 verrattuna nykyisen ennusteen/ budjetoinnin merkittävämmät erot muodostuvat vuoden 2017 kertaluonteisista kiinteistökaupoista ja osakkuusyhtiöihin liittyvistä tuotto- odotuksista.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	125 956	119 204	6 752	119 610	6 346	299 433	289 561	9 872	301 492	-2 059
Henkilöstökulut	-8 128	-8 604	476	-7 884	-243	-26 611	-26 206	-404	-26 575	-35
Materiaalit ja palvelut	-67 316	-65 599	-1 717	-60 577	-6 738	-175 096	-167 970	-7 126	-168 292	-6 804
Kiinteistöom. hoitokulut	-656	-719	62	-616	-40	-2 728	-2 679	-49	-3 041	313
Liiketoiminnan muut kulut	-8 915	-9 561	645	-9 079	164	-27 619	-27 977	358	-27 547	-72
Poistot	-8 788	-8 988	200	-8 435	-352	-27 085	-26 367	-719	-26 518	-567
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	141	634	-493	472	-331	648	2 535	-1 887	5 304	-4 656
Liiketulos	32 293	26 368	5 925	33 489	-1 196	40 942	40 897	45	54 822	-13 880
Rahoitustuotot	61	26	35	52	8	109	79	31	613	-503
Rahoituskulut	-1 076	-1 153	78	-42	-1 034	-4 086	-3 543	-544	-1 735	-2 352
Verot	-5 550	0	-5 550	-5 938	388	-6 372	-6 937	565	-7 171	799
Nettotulos	25 728	25 241	487	27 561	-1 833	30 593	30 496	97	46 529	-15 937
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	25 728	25 241	487	27 561	-1 833	30 593	30 496	97	46 529	-15 937

1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
Investoinnit (netto)	23 809	28 112	-4 303	8 705	15 104	73 316	72 038	1 278	44 397	28 919
Leasing-vastuut kauden lopussa	147 150	147 150	0	159 905	-12 756	147 150	147 150	0	159 905	-12 756
Lainat kauden lopussa	134 714	134 714	0	139 870	-5 157	185 500	185 500	0	135 651	49 849
Oma pääoma	248 168	252 303	-4 135	242 423	5 745	251 961	252 303	-341	242 423	9 538
Taseen loppusumma	608 226	618 718	-10 492	581 655	26 571	650 407	618 718	31 689	581 655	68 752
Henkilöstö lkm	332	332	0	329	3	330	333	-3	332	-2

Vantaan Energia Oy -konserni				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2017
Oman pääoman tuotto %	11,9 %	12,4 %	0	20,3 %
Liikevoitto%	26,1 %	14,4 %	0	19,2 %
Omavaraisuusaste	38,3 %	40,8 %	0	41,7 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	23,8	72,0	-48,2	44,4
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	19,2 %	25,3 %	0	15,6 %

Investoinnit

VE-konsernin budjetoidut kokonaisinvestoinnit vuodelle 2018 ovat 72,0 M€. Ennustetut investoinnit ovat noin 73,3 M€. Investoinnit ovat toistaiseksi melko lähellä budjetoitua tasoa.

Vuonna 2018 emoyhtiön investointeja on suunniteltu olevan 57,0 M€, josta suurimmat kohteet ovat investoinnit Martinlaakson biovoimalaitokseen 34 M€, kaukolämpöverkostoon 8 M€ ja tuotannollisiin osakkeisiin 6,5 M€.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n (VES) budjetin mukaan yhtiö investoi yhteensä 15,1 M€, josta jakeluverkkoon 8,1 M€, sähköasemiin 2,4 M€ ja mittauksiin/tietojärjestelmiin 3,1 M€.

Biovoimalaitosinvestointi Martinlaaksoon vuosille 2017 - 2019 on suuruudeltaan arviolta noin 52- 56 M€ ja lienee lähivuosien merkittävin yksittäinen investointi. Laitos tullaan rahoittamaan vieraalla pääomalla. Muut normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.

Rahoitus

Vantaan Energia -konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella eli niihin ei oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voida pitää mielekkäänä.

Mahdolliset uudet tuotantoinvestointikohteet ja niiden velkarahoitustarve tarkastellaan tapauskohtaisesti tarkoin investointilaskelmin. Martinlaakson biovoimalaitos rahoitetaan vieraalla pääomalla yhtiön omilla vakuuksilla.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
kassa jakson alussa	15 264		15 264	10 129	5 135	15 264	2 828	12 436	10 129	5 135
+ liiketoiminnan rahavirta	73 856		73 856	71 307	2 549	65 329	68 222	-2 893	73 093	-7 764
+ investointien rahavirta	-23 809		-23 809	-8 733	-15 076	-73 316	-72 038	-1 278	-44 397	-28 919
+ rahoituksen rahavirta	2 884		2 884	-7 446	10 330	34 681	6 590	28 091	-23 561	58 242
Kassa jakson lopussa	68 195	0	68 195	65 257	2 938	41 958	5 603	36 356	15 264	26 694

Henkilöstö

Vantaan Energia –konsernin henkilöstö

	yhteensä	vakinaisia	määräaikaisia	henkilöstön keski-ikä
12/2016	328	321	7	45,03 v
01-04/2017	331	320	11	44,65 v
7/2017	367	316	50	43,49 v

12/2017	329	314	15	44,62 v
4/2018	337	313	24	43,94 v

	työntekijöitä	toimihenkilöitä	ylempiä toimihenkilöitä	johtoa
12/2016	76	153	87	12
01-04/2017	79	153	87	12
7/2017	97	166	92	12
12/2017	70	157	90	12
4/2018	69	164	92	12

Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaoloprosentti:

1-12/2016	3,2 %
01-03/2017*)	3,8 % (sis. myös työtapaturmista johtuneet)
07/2017	3,0 % (sis myös tapaturmista johtuneet 0,14 %)
1-12/2017	2,9 % (sis myös tapaturmista johtuneet 0,11 %)

Vaihtuvuus:	eläkkeelle	irtisanoutui/irtisanottu	palkattiin uusia
v.2016	13	10/5	32
01-04/2017	4	2	9
8/2017	6	6	14, josta 6 pidempää
määräaikaista v. 2017	7	10	*) 54, josta 11 pidempää
määräaikaista 01-04/2018	0	4	13

*)Luku sisältää 33 kesäharjoittelijaa (opiskelijaa)

Riskienhallinta

Vantaan Energian hallitus katselmoi kaikki yhtiön riskienhallintaan liittyvät politiikat vuosittain. Lisäksi käsitellään yhtiön avainriskit. Politiikat ja avainriskit on käsitelty viimeksi syksyllä 2017. Riskienhallintasuunnitelmasta vastaa yhtiön operatiivinen johto. Päivitys suunnitelmista on tehty Vantaa-konsernin riskienhallintayksikölle aikataulun mukaisesti 9.5.2018.

Vantaan Energian kolme keskeistä riskiä ovat:

- 1) Sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysyminen alhaisella tasolla. Riskiä hallitaan mm. sähköntuotannon ja sähkökaupan suojaustoiminnalla ja noudattamalla talousriskipolitiikkaa
- 2) Politiikka- ja regulaatoririski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin.
- 3) Riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön / kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallintaan keinoina ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Konsernin liikevoitto, Meur	Meur	50,2	54,8	40,9		40,9	Toteutuu täysin	
Konsernin SIPO %	%	10 %	15 %	10 %		10 %	Toteutuu täysin	
Omavaraisuusaste	%	38 %	42 %	41 %		38 %	Toteutuu osittain	
Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a	0,12	0,09	0,2		0,07	Mahdollista toteutua	
Uusiutuva energia koko energiatuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte- energia)	%	32 %	34	30		32	Toteutuu täysin	* Jätteenä tuotettu energia on jaettu 50% uusivuonin ja 50% muuhun päästökauppapääseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen 2015
Muu päästökauppapää energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia)	%	20 %	21	20		21	Toteutuu täysin	
Henkilöstötyytyväisyys	(1-5)	3,2	3,3	3,7		3,7	Mahdollista toteutua	
Työturvallisuus	Tapaturmataajuus (LTA)	11	18,5	0		10	Mahdollista toteutua	

VAV Asunnot Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Tuula Laukkanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö, joka omistaa, hallinnoi ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia sekä hankkii ja omistaa kiinteistöjen ja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä vuokraa asuntoja asunnontarvitsijoille. Tarkoituksenaan toteuttamiseksi yhtiö toimii myös rakennuttajana ja tekee rakennuttamissopimuksia Vantaan kaupungin ja muiden rakennuttamista harjoittavien yhteisöjen kanssa. Yhtiön omistuksessa on yli 10 000 asuntoa Vantaalla, joissa asuu n. 20 000 ihmistä. VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy vuokraa asunnot Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen erityisryhmien asumiskäyttöön. VAV-konsernin asunnoista n. 5,5 % on vuokrattuna Vantaan kaupungille palveluasumiskäyttöön. Kesällä 2015 toteutettiin palveluasumisen liiketoimintasiirto VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiöön VAV Hoivakiinteistöt Oy:hyn.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä www.vav.fi

Toimintaympäristö

- Lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet korjaustoiminnan rahoitusta, korjauksiin varautumista ja asukasvalintaa.
- Asukasvalinnan tulorajavaade poistui 1.3.2018.
- Korjauksiin varautumisen euromäärää on rajoitettu ja omille varoille vuokrassa perittävä tuotto aleni 4 %:in 1.1.2017 alkaen. Korkotukilain uudistus kieltänee uusien kiinteistöjen, jotka on rahoitettu korkotukilainalla, mahdollisuuden varautua korjauksiin.
- Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetty vuoden 2017 tasoon.
- Lakiehdotus yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta rajaa konsernin sisäisten lainojen korkojen verovähennysoikeutta.
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin.
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.
- VAV Palvelukodit Oy:n vuokraustoiminta maakunta- ja sote-uudistuksessa.

Toiminta

- Martinlaaksonkuja 2 b valmistui 31.1. asuntoja 52 kpl, *Liikevaihto kasvaa.*
- Kaskelantie 1, Joutsenmerkki, valmistuu 31.9. asuntoja 127 kpl. *Liikevaihto kasvaa*
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Haetaan ARA:lta kohdennetusti kiinteistöjä rajoituksista vapaiksi. *Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.*
- Viedään eteenpäin kaavakehityshankkeita, mm. Myyrmäessä ja Veturikuja 8:ssa. *Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.*
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa pyritään kustannustehokkaisiin ja oikea-aikaisiin ratkaisuihin, uusitaan lämmöntuotantolaitteita ja toteutetaan esim. hybridiratkaisuja (mm. aurinkopaneelit). *Ylläpitokustannusten hallinta pitkällä aikavälillä.*
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. *Toiminnan taloudellinen tehokkuus.*
- VAV konserniin perustettiin uusi tytäryhtiö, jonne liiketoimintasiirrossa siirtyy ARA-asuntokanta, kun ARA on myöntänyt tytäryhtiölle yleishyödyllisyysstatuksen. Siirto toteutuu todennäköisimmin elokuussa.

Taloudellinen katsaus

- Liikevaihto on toteutunut budjetoidusti, vuokrat korottuivat keskimäärin 0,16 €/m2 maaliskuun 2018 alusta. Keskivuokran on nyt 12,11 per neliö.
- Omaisuuden myyntivoittoja on tuloutettu 72 tuhatta euroa.
- Suunnitelman mukaisesti on lyhennetty pitkäaikaisia lainoja. Alhainen korkotaso mahdollistaa budjetoidut ylimääräiset lyhennykset. Myös sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kassaan kerätään arvioitua nopeammin.
- PTS-korjaukset toteutetaan rullaavan budjetin mukaisesti. Kaikki kuluvan vuoden korjaukset 12,9 milj. euroa toteutetaan tulorahoituksella.
- Vieraan pääoman korkokuluja alentaa kuluvana vuonna Valtiokonttorin vuosimaksulainojen korkojen alenema 1,39 %:sta 0,54 %:iin 1.3.2018 alkaen. Uustuotannon rahoitukseen kiinteistöön Kaskelantie 1 on nostettu korkotukilainaa 7,5 milj. euroa.
- Kuluvan vuoden budjetti toteutunee suunnitellusti. Kaikkia arvioituja korjaushankkeita ei toteuteta suunnitellusti vaan suunnitelmallisten korjausten sisältö muuttunee korjausrakentamisen markkinatilanteen ja korjaustyön sisällön osalta joidenkin hankkeiden kilpailutusvaiheessa.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero			Muutos		Ero			Muutos	
	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	enn. 2018 ./. Tot. 2017
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	31 055	31344	-289	31 592	-536	94 032	94 032	0	95 341	-1309
Henkilöstökulut	-899	-1108	209	-870	-30	-3 325	-3 325	0	-2 953	-372
Materiaalit ja palvelut	0		0		0			0	0	0
Kiinteistöom. hoitokulut	-12 540	-16648	4108	-13 276	736	-49 945	-49 945	0	-46 443	-3502
Liiketoiminnan muut kulut	-201	-356	155	-232	31	-1 068	-1 068	0	-853	-215
Poistot	-5 973	-6340	367	-6 022	49	-19 020	-19 020	0	-18 265	-755
Liiketulos	11 442	6891	4551	11 193	250	20 674	20 674	0	26 827	-6153
Rahoitustuotot	169	14	155	15	154	42	42	0	67	-25
Rahoituskulut	-1 921	-3040	1119	-2 059	138	-9 120	-9 120	0	-6 325	-2795
Verot	0		0		0			0	0	0
Nettotulos	9 690	3865	5825	9 148	542	11 596	11 596	0	20 569	-8973
Satunnaiset erät (netto)	0		0		0			0	0	0
Kokonaistulos	9 690	3865	5825	9 148	542	11 596	11 596	0	20 569	-8973

1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 Tot. 2017
Investoinnit (netto)	12 960	14 000	-1 040	16 887	-3 927	40000	40 000	0	44 105	-4105
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	509 060	509 060	0	496 303	12 757	518 632	518 632	0	508 603	10029
Oma pääoma	37 092	37 092	0	27 402	9 690	30 000	30 000	0	27 402	2598
Taseen loppusumma	685 375	685 375	0	670 869	14 506	690 000	690 000	0	670 005	19995
Henkilöstö lkm	50	50	0	50	0	52	52	0	50	2

VAV-Asunnot Oy -konserni				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2017
Liikevoitto %	37		37	30
Asunnot	10533	10660	-127	10481
Asuntojen käyttöaste %	99,2	99,1	0	99
Vaihtuvuus %	10,5	12	-2	12
Vuokrasaavat liikevaihdosta %	1,2	1,2	0	1,2
Henkilöstö	50	52	-2	50
Keskivuokra €/m2/kk	12,11	12,11	0	11,95
Vuokrien vaihteluväli	9,86-15,44			9,65-15,04

Investoinnit

Uustuotanto:

- Martinlaaksonkuja 2b, (valm 1/2018), asuntoja 52 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 8,8 milj.euroa
- Kaskelantie 1, Joutsenmerkkikohde, asuntoja 127 kpl, hankinta-arvo 21,3 milj.euroa
- Myymäen vanhustenkeskus, (valm. 2019), asuntoja 199 kpl, veroton hankinta-arvo 34,2 milj. euroa
- Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja omat varat mahdollisella käynnistysavustuksella (saatavilla v:n 2019 loppuun asti) ja myyntituotoilla sekä tulorahoituksella.

Korjaushankkeet

- Kiinteistöihin tehtiin tarkastelujaksolla korjauksia 3,5 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella. Vuosibudjetti korjauksissa on yhteensä 23,5 milj. euroa.

Rahoitus

- Maksuvalmius oli kohtuullinen ja lyhyen aikavälin velat pystyttään hoitamaan likvideillä rahavaroilla. Maksuvalmiuteen vaikuttivat omaisuuden myyntituotot ja saatavien säilyminen kohtuullisina. Vaikka velkakirjaehtoien mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa (keskimäärin asuntokanta 25 v), niin ylimääräisiä lyhennyksiä pystytään tekemään suunnitelmallisesti.
- Korkotaso on edelleen matala, mutta on syytä varautua maltilliseen korkojen nousuun. Vauhdittunut talouskasvu korottaa hintoja ja nostaa inflaatiota. Korjauksiin varautuminen hankaloituu ja velkakirjaehdot ylittäviin lyhennyksiin ei ole mahdollisuuksia. Lisäksi pitkäaikaisen rahoituksen tarjoajia on vähän.
- Arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja asukkaiden maksuvaikeuksien lisääntyminen ovat lähivuosien haaste.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARAn myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2018 – 2019. Omien varojen korkoa sisällytetään - käynnistysavustusten päätyttyä - vuokraan ja sitä kautta turvataan uustuotannon ja korjausrakentamisen omat varat myyntituottojen lisäksi.

- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa vuonna 2020, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja että kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet tullaan keräämään vuokrissa.
- Merkittävää helpotusta korjausrakentamisen rahoitukseen ei olla saamassa vuoteen 2024 mennessä, jolloin vasta 80-luvun aravakiinteistöjen alkuperäiset rahoituslainat on maksettu.
- Kiinteistökannan oikea-aikaisilla korjauksilla ja myynneillä pyritään minimoimaan korjausvelkaa.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 Tot. 2017
kassa jakson alussa	29 047	29 047	0	19 270	9 777			0	19 979	-19979
+ toiminnan tuotot (+)	31 224	31 224	0	31 607	-382			0	95 341	-95341
- toiminnalliset menot (-)	-13 640	-13 640	0	-14 377	737			0	-47 296	47296
- investointien maksut kassasta (-)	-12 960	-12 960	0	-16 887	3 927			0	-44 105	44105
- lainojen lyhennykset (-)	-15 399	-15 399	0	-10 483	-4 916			0	-30 259	30259
- lainojen korot (-)	-1 921	-1 921	0	-2 059	138			0	-6 325	6325
+ lainojen lisäykset (+)	15 856	15 856	0	9 635	6 221			0	41 711	-41711
Kassa jakson lopussa	32 206	32 206	0	16 705	15 501	0	0	0	29 047	-29047

Henkilöstö

- 2.5. henkilövahvuus 51 (vuonna 2017 keskimäärin 47)
- Naisia 66 % ja miehiä 34 %
- Henkilöstön keski-ikä 50 vuotta (2017 /51 vuotta)
- 26 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän (2017 /26 %)
- Vahvistetaan rakennuttamisen ja korjausrakentamisen osaamista.
- Vaihtuvuus 0 % (2017/16 %), 4 uutta työntekijää 2.5. mennessä
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin ennakoivilla rekrytoinneilla.

Riskienhallinta

- Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty 9.5.2018.
- 1. Vuokra-asuntojen ylikysyntä / riittävä uudistuotanto
- 2. Yksittäiset tekniseltä ja taloudelliselta kunnoltaan heikkokuntoiset kiinteistöt / suunnitelmallinen korjaustoiminta ja kiinteistöjen hakeminen rajoituksista vapaiksi ja niiden myynti
- 3. Lainsäädäntöriskit / edunvalvonta
- 4. Korkoriski ja lainaehtoien takapainoisuus / lyhennysten aikaistaminen ja koronnoisuilta suojautuminen

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Tulostavoite	eur	0	190	0		9213767		ARA-lainsäädännön omakustannuserä
Asuntotuotantotavoite	kpl	105	355	337		52		Martinlaaksonkuja 2b valmistui 1/18
Korjaustoiminnan tavoite	M€	19,2	22,6	21,7		3,5		Korjausten toteutusaikataulu painottuu kesään
Työhyvinvointikyselyn tulos kaikilta osa-alueilta			asteikolla 1-5, työhyvinvointikysely 3,6	Tyhy-kysely tehdään joka toinen vuosi				Verrataan eläkevakuutusyhtiö Elon vertailuaineistoon

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Hannun Vikman
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

VTK Konserniin kuuluu emoyhtiön VTK Kiinteistöt Oy:n lisäksi 100%:sti omistettut tytäryhtiöt: Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5, Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema, Kivistön Putkijäte Oy, Kivistön Pysäköinti Oy, Kiinteistö Oy Vantaan Myyrinselkä, Myyrmäen Urheilupuisto Oy, Vantaan Innovaatioinstituutti Oy sekä osakkuusyhtiöt Kiinteistö Oy Vantaan Maakotkantie 10 (osakkeista 49,2 %), Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki (osakkeista 38,29 %) ja Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki (osakkeista 29,20 %). Lisäksi konserniin kuuluu omistusyhteisyritys Kiinteistö Oy Hakucenter (osakkeista 18,2 %) sekä muita vähemmistöosuuksia.

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä <http://www.vtkoy.fi/>

Toimintaympäristö

Sote- ja maakunta uudistuksen vaikutus yhtiön toimintaan selviää päätösten jälkeen. VTK Kiinteistöt Oy:llä on viidessä kiinteistössä vuokralaisena kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. Karsikkokuja 15-17 ovat sosiaali- ja terveystoimen tiloja. Pakkalankuja 5:ssä on perheneuvolan tiloja, ympäristökeskus, suunterveydenhoidon liikelaitos ja kaupungin eläinlääkäri. Hakucenterissä osoitteessa Laukkarinne 6 toimii kaupungin sosiaali- ja terveydenhoidon yksikkö. Maakotkantie 10:ssä toimii kaupungin hammashoitola. 31.10.2017 ostettu Koy Vantaan Jönsaksentie 4:ssä toimii Myyrmäen terveysasema. Työllisyyspalveluin siirtyminen pääkaupunkiseudun Kasvu kuntayhtymään vaikuttaa Hosantie 2:ssa sijaitseviin Reelin tiloihin.

Toiminta

Pääomakohteiden päivittäminen on saatettu loppuun. Päivityksessä huomioitiin kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukautettiin pääomavuokrasopimukset vastaamaan kaupungin vuokranmäärityksiä.

Vuonna 2015 alkanut Metropolia Ammattikorkeakoulu Myyrmäen kampuksen laajennusinvestointi jatkuu. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2018. Hankkeen kokonaiskustannus on n. 41 miljoonaa euroa. Investoinnit rahoitus tapahtuu leasing-rahoituksella.

Ylästön koulun laajennusosan rakennus- ja vanhanpuolen tilamuutosten investointi aloitettiin vuonna 2017. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2019, investoinnin arvo n. 6,9 miljoonaa euroa, josta 1-4/2018 on toteutunut n. 0,5 milj. euroa (2017: 0,2 milj. euroa). Varia Rälssitie 3:n peruskorjaushanke aloitettiin kesällä 2017 ja se valmistuu alkusyksystä 2018. Hankkeen arvo on n. 2,5 milj. euroa, josta 1-4/2018 on toteutunut n. 0,1 milj. euroa (2017: 1,0 milj. euroa). Kesän aikana toteutettava Hosantie 2:een tehtävät Reelin ja arkiston muutostöiden hankearvio on yhteensä 4,5 milj. euroa, josta investointina toteutetaan 1,9 milj. euroa. Myyrmäen Urheilupuiston Myyrmäki-hallin ja jäähallin vesikattojen peruskorjaukset toteutetaan kesällä ja hankkeiden yhteisarvio on n. 0,7 milj. euroa. Lisäksi kesällä toteutetaan Lumon monitoimitalon nuorisotilan ja kirjaston muutostyöt.

VTK Kiinteistöt Oy osti Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan 31.10.2017. Kauppahinta oli 12,6 milj. euroa, lisäksi VTK:lle siirtyi Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4:n velat emoyhtiölleen n. 9,1 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus teki tammikuussa 2018 päätöksen tehdä omanpääoman ehtoisen sijoituksen Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 sijoitetun vapaan omanpääoman rahastoon. Järjestelyn yhteydessä Jönsaksentien 9,1 milj. euron velka VTK:lle kuittaantuu pois.

Tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti Oy:n fuusio VTK Kiinteistöt Oy:hyn toteutetaan 30.6.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo fuusioituu VTK Kiinteistöt Oy:hyn 31.8.2018.

Tikkurilan keskustan monitoimitilatoimistorakennuksen rakentaminen 2021, hankkeen arvo 35 -45 milj. euroa. Kustannusarvio täsmentyy kevään 2018 aikana kun hankesuunnitelmassa on huomioitu kaikki tulevat käyttäjät

Taloudellinen katsaus

Raportilla esitetyt VTK Kiinteistöt Oy:n tulos ja tase -luvut ovat 1-3/2018 toteutumalukuja ja 4/2018 budjetin mukaisia lukuja.

VTK konsernin tuotot kasvavat 6,5 milj. euroa ja hoitokustannukset tulevat kasvamaan 6,1 milj. euroa edellisvuoteen nähden johtuen pääomavuokrien päivityksestä ja ylläpitokustannusten siirtymisestä VTK:lle.

Konsernin tuotot 1-4/18 oli 9,0 milj. euroa (1-4/2017: 6,4 milj. euroa). Emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n tuotot olivat 8,8 milj. euroa (2017: 6,2 milj. euroa).

Konsernin tulos 1-4/18 oli 2,9 milj. euroa (1-4/2017: 1,4 milj. euroa). Emoyhtiön tulos oli 3,1 milj. euroa (1-4/2017: 1,4 milj. euroa). Merkittävin syy tuloksen parantumiseen on pääomavuokrien uusimisesta aiheutunut vuokratuottojen kasvu. Konsernin tuotot, jotka muodostuvat pääosin VTK:n tuotoista, ovat kasvaneet 2,6 milj. euroa ja kiinteistön hoitokulut ovat kasvaneet 1,3 milj. euroa edellisvuoteen nähden (ylläpidon siirtyminen VTK:lle).

1-4/2018 budjettiin nähden tuotot ovat jäljessä 0,3 milj. euroa ja kustannukset 1,0 milj. euroa. Hoitokulujen jälkijättöisyys johtuu pääosin siitä, että korjauskustannukset ja vuokralaismuutokset ajoittuvat pääosin kesään.

VTK -konserni Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot ./. Bud	Toteuma 1-4/2017	Muutos	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero ./.. Bud	Toteuma 2017	Muutos enn. 18 ./. Tot. 17
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	8 969	8 627	342	6 351	2 618	26 348	26 348	0	19 812	6 536
Henkilöstökulut	-263	-178	-85	-420	157	-622	-622	0	-989	367
Kiinteistön hoitokulut	-2 917	-4 019	1 102	-1 568	-1 350	-12 607	-12 607	0	-6 523	-6 083
Poistot	-2 758	-3 212	454	-2 851	93	-10 667	-10 667	0	-10 298	-369
Liiketulos	3 031	1 218	1 813	1 513	1 519	2 453	2 453	0	2 002	450
Rahoituserät	-85	-118	34	-135	50	-796	-796	0	-552	-176
Verot	-21	0	-21	-5	-16			0	-649	402
Kokonaistulos	2 925	1 100	1 825	1 373	1 553	1 657	1 657	0	801	676

x) 1-4/18 raportointi: huhtikuun luvut budjetin mukaiset

Meur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 2018	Toteuma 2017
Investoinnit (netto) *)	9,9	9,8	25,1
Leasing-vastuut kauden lopussa	3,6	3,5	3,7
Lainat kauden lopussa	116,5	104,1	123,3
Oma pääoma	49 819		45 428
Taseen loppusumma	164 244	160 000	166 735

*) 1-4/18 sisältää Koy Vantaan Jönsaksentie 4:n velkaosuuden siirron tytäryhtiöosakkeisiin

Kivistön Putkijäte Oy:n investoinnit olivat 1-4/18 0,2 meur (2017: 1,3 meur)

Tytäryhtiöillä ei ole lainoja eikä leasingvastuita

Investoinnit

- Ylästön koulun laajennusosa ja vanhanpuolen tilamuutokset, 2017 – 9/2019, hankkeen arvo 6,9 meur – lainarahoitus
- Rälssitie 3:n peruskorjaushanke, kesä 2017 – 8/2018, hankkeen arvo 2,5 meur – oma rahoitus
- Hosantie 2: Reelin ja arkiston muutostyöt hankearvio on yhteensä 4,5 meur, josta investointina toteutetaan 1,9 meur – oma rahoitus

- Myyrmäen Urheilupuiston Myyrmäki-hallin ja jäähallin vesikattojen peruskorjaukset, 5-7/2018, yht. 0,7 meur – oma rahoitus
- Myyrmäen Urheilupuiston jäähallin jäähdytyskontti ja automatiikka 0,4 meur-oma rahoitus
- Lumon monitoimitalon nuorisotilan ja kirjaston muutostyöt, 6-8/2018, hankearvio 0,6 meur – oma rahoitus
- Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen rakentaminen 2021, hankearvio 35-45 meur – lainarahoitus

Rahoitus

VTK konsernin pankkitilin saldo on 11,4 milj. euroa, josta VTK 8,7 milj. euroa.

Konsernin lainakanta 30.4.2018 oli 116,5 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta 30.4.2018 oli 110,6 milj. euroa.

1/18 – 1/19 lainojen loppulyhennysten suuruus on n. 19 milj. euroa, jotka VTK jälleenrahoittaa vuoden 2018 aikana. Lisäksi Ylästön koulun investointi rahoitetaan lainalla. Vuonna 2018 nostettava laina tulee olemaan n. 25 milj. euroa. Osassa rahoitusta käytetään voimassa olevia vakuuksia.

Metropolian vanhan kiinteistön leasing-vastuu 30.4.2018 on 3,6 milj. euroa ja laajennuksen rahoituslimiittiä käytetty 28,2 milj. euroa (tuleva leasing-vastuu 10/2018 n. 41,1 milj. euroa).

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Ennuste 2018	Toteuma 2017
kassa jakson alussa	14 273	14 273	11 426
+ toiminnan tuotot (+)	9 474	26 844	20 720
- toiminnalliset menot (-)	-4 385	-18 185	-15 418
- nettoinvestoinnit (+/-)	-624	-11 500	-15 342
- lainojen lyhennykset (-)	-8 424	-23 131	-11 028
- lainojen korot (-)	-85	-796	-552
+ lainojen lisäykset (+)		25 000	22 500
+ osakeanti (+)	1 466	3 000	1 966
Kassa jakson lopussa	11 695	15 504	14 273

Henkilöstö

VTK Kiinteistöt Oy:n henkilöstömäärä 30.4.2018 oli 6 henkilöä (30.4.2017 4 henkilöä). Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n vakituisen henkilöstön määrä 30.4.2018 oli 7 henkilöä (30.4.2017 20 henkilöä). Kivistö Pysäköinti Oy:ssä ja Kivistön Putkijäte Oy:ssä toimii oto – toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty 25.3.2018 pidetyssä hallituksen kokouksessa. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, jonka vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään. Valtaosa yhtiön uudesta rakennuskannasta on valmistunut 2000 -luvulla ja ne tulevat peruskorjausikään n. 10 vuoden kuluessa. Mikäli peruskorjausten kanssa rinnan tehdään uusia isoja investointeja, yhtiön taloutta rasittavat samanaikaisesti peruskorjausten kustannukset ja uustuotannon kustannukset.

Yhtiö joutuu edelleen panostamaan rahoitusrakenteen ja talouden vahvistamiseen myös tulevina vuosina, johtuen 100 %:n velkapääomalla viime vuosina suoritetuista investoinneista. Lähivuodet tulevat olemaan

rahoituksellisesti raskaita ja mikäli korkotasossa tapahtuu huomattavaa nousua, on maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttävä voimakkaisiin toimiin lainojen järjestelemiseksi. Mikäli kuitenkin korkotasot pysyvät nykyisessä tasossa, helpottuu rahoitustilanne 3 – 5 vuoden jälkeen.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset yhtiön vuokraustoimeen sekä mahdollinen sisäilmaongelmien lisääntyminen erityisesti koulukiinteistöissä.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
VTK Kiinteistöt Oy:n tulos	1000 eur	280	2215	Positiivinen		3118	Täysin	
VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokra-kohteiden vuokrausaste	ulosvuokrattavat tilat / kaikki vuokrattavat kohteet vuoden lopussa * 100 = x %	90 %		90 %		90 %	täysin	
VTK Kiinteistöt Oy: Energian kulutuksen vähentäminen (1000 euro)	lasku xx-prosenttia vuoden 2016 kulutuksesta	360	507	2 %		257		Luvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä sote-kiinteistöjen energiakulutukset ovat siirtyneet VTK:lle 6/2017
Lämmitys ilman perusmaksuja 304 Sähkönkulutus 166 Vesi ja jäte 37 Lämmitys ilman perusmaksuja 202 Sähkönkulutus 38 Vesi ja jäte 17								

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus 2440395-5
 Omistususuus 100 %
 Hallituksen pj Jari Ahokas
 Toimitusjohtaja Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiön toimialana on kiinteistön- ja maisemanhoito, rakennus- ja korjauspalvelut, siivouspalvelut sekä ateriapalvelut ja muut ravitsemis- ja palvelu- ja vartiointipalvelut sekä posti- ja kuriiritoiminta. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vuoden 2016 lopussa yhtiön palveluksessa oli 949 henkilöä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja. Yhtiön markkinointinimi on Vantti.

Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä <http://www.vantti.fi/>

Toimintaympäristö

1.1.2017 voimaan tullut hankintalaki tarkensi yhtiön toimintaedellytyksiä in-house asemaan liittyen ja muutti mm. hankintamenettelyn valintaan vaikuttavia kynnysarvoja. Yhtiö on saanut Hankintakeskukselta lausunnon yhtiön markkinoille suuntautuvan myynnin järjestämistä koskien.

Sote- ja maakuntauudistuksen siirtyminen vuoden 2020 alkuun tuo yhtiölle ja kaupunkikonsernille lisää aikaa muutokseen varautumiseen. Uudistus näyttää joka tapauksessa vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta voimaantulosta lähtien. Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osuus yhtiön myynnistä on yli 20 %. Yhtiö selvittää tilanteeseen liittyviä mahdollisia henkilöstövaikutuksia ja muutoksen edellyttämiä vaihtoehtoisia toimintamalleja pystyäkseen varautumaan uudistuksen voimaantumiseen.

Toiminta

Yhtiö yksinkertaisti ateriapalveluidensa organisaatorakennetta yhdistämällä palvelukeittiöt samaan palvelualueeseen niille ruokaa valmistavan valmistuskeittiön kanssa. Muutos tuli voimaan 1.1.2018 ja sillä pyritään läpinäkyvämpään talousohjaukseen sekä tarpeettomien sisäisten transaktioiden eliminointiin. Lisäksi yhtiö pyrkii yksinkertaistamaan ateriapalveluidensa myyntihinnastoja. Vuoden 2018 myyntihintojen määrittäminen on katsausta annettaessa käynnissä. Vantti on jättänyt hintaehdotukset asiakastoimialoille ja odottaa näiltä hyväksyntää hinnastoille asian loppuun saattamiseksi.

Yhtiössä valmisteltiin vuonna 2017 uusi hankintaohje yhteistyössä Hankintakeskuksen kanssa Vantaan ohjeeseen perustuen ja yhtiön hallitus hyväksyi ohjeen 25.1.2018.

Yhtiössä valmisteltiin syksyllä 2017 toimintojen modernisointiin, automaatioasteen kasvattamiseen ja työn sisällön sekä tehokkuuden kasvattamiseen tähtäävä digistrategia, jonka yhtiön hallitus hyväksyi 25.1.2018.

Yhtiö on aloittanut Kiha -järjestelmän palvelusopimukset -moduulin käyttöönoton. Järjestelmällä tavoitellaan hyötyjä puhtauspalveluiden asiakashallintaan ja laskutukseen. Kyseessä on ensimmäinen tietojärjestelmä mainittuun käyttötarkoitukseen ja kohdealueeseen yhtiön toimintahistoriassa.

Taloudellinen katsaus

Kokonaisuutena tarkastellen yhtiön alkuvuoden tulos on kehittynyt suotuisasti suhteessa budjetoituun; alkuvuoden tulos on lähes 390 t€ budjetoitua parempi.

Yhtiön liikevaihto on jäänyt budjetoidusta n. prosentin tai 160 t€. Tässä suhteessa liiketoiminta-alueiden kehitys on poikennut toisistaan. Negatiivinen poikkeama on syntynyt ateriapalveluissa, kun puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden liikevaihto on itse asiassa kasvanut budjetoituun verrattuna. Ateriapalveluiden osalta kehitys selittyy sillä, että yhtiö ei ole toistaiseksi päässyt viemään kuluvalle vuodelle budjetoimaansa hinnankorotusta hinnastoihinsa – lopullinen toimialakohtainen hinnoittelu ja sitä koskevat sopimusneuvottelut ovat edelleen kesken. Tilanne tulee korjautumaan tältä osin sopimusneuvotteluiden valmistuessa.

Yhtiö on pystynyt kuitenkin kompensoimaan liikevaihdon kehityksen kulupuolella, jossa olennaisimmat erot budjetoituun ovat syntyneet henkilöstökuluissa (-405 t€ suhteessa budjettiin) ja materiaali- sekä palveluostoissa (-114 t€ budjettiin verrattuna).

Henkilöstökulut ovat kehittyneet suotuisasti suhteessa budjettiin kaikilla liiketoiminta-alueilla. Sisäisten palveluiden henkilöstökulut ovat kuitenkin toteutuneet hieman budjetoitua suurempina takautuvasti maksettujen kokouspalkkioiden ja päättäneisiin työsuhteisiin liittyneiden kertaluonteisten erien seurauksena. Materiaalit ja palvelut -ryhmässä saavutettu säästö perustuu ateriapalvelut -liiketoiminta-alueen positiiviseen kehitykseen.

Yhtiö ennustaa koko vuoden tuloksensa muodostuvan selvästi positiiviseksi, yli 2 m€. Ennusteen toteutuminen edellyttää hyvää onnistumista kustannusrakenteen kehittämisessä. Positiivinen tulos on tarpeen yhtiön pääomarakenteen vahvistamiseksi ja mahdollistaisi investoinnit yhtiön toiminnan ja tuottavuuden tulevaisuuden kehittämistä varten.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero			Muutos			Ero			Muutos	
	Toteuma * 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	1-4/18./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	enn. 2018 ./. Tot. 2017	
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	16 707	16 870	-163	16004	703	48 400	47 566	833	46 929	1 471	
Henkilöstökulut	-9 291	-9 697	405	-9494	203	-29 941	-30 706	765	-29 817	-124	
Materiaalit ja palvelut	-5 598	-5 711	114	-5332	-266	-15 196	-15 649	453	-15 642	446	
Liiketoiminnan muut kulut	-356	-355	-2	-366	10	-1 055	-1 064	9	-1 110	55	
Poistot	-72	-69	-4	-57	-15	-212	-206	-6	-189	-22	
Liiketulos	1 389	1 040	350	755	634	1 997	-58	2 054	171	1 826	
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	3	-3	
Rahoituskulut	-5	-3	-2	-4	-1	-8	-8	0	-16	8	
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	-36	36	
Nettotulos	1 385	1 037	348	751	634	1 989	-65	2 054	122	1 867	
Satunnaiset erät (netto)	38	0	38	38	38	31	0	31	21	10	
Kokonaistulos	1 423	1 037	386	751	672	2 019	-65	2 085	143	1 877	

* Kirjanpidon luvuissa toteuma 1-4/2018 = toteuma 1-3/2018 + budjetti 4/2018

1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 Tot. 2017
Investoinnit (netto)	25		25	46	-21	439	439	0	353	86
Leasing-vastuut kauden lopussa			0		0			0		0
Lainat kauden lopussa	0		0	0	0		0	0	0	0
Oma pääoma			0		0			0	880	-880
Taseen loppusumma			0		0			0	8 989	-8 989
Henkilöstö lkm	973		973	955	18			0	970	-970

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy						
	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vahti- mestarit)	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vahti- mestarit)
1000 eur	1-4/2018	1-4/2018	1-4/2018	2017	2017	2017
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	8 292	4 439	3 976	22 828	13 034	11 055
Liiketoiminnan kustannukset	-7 582	-4 058	-3 637	-23 201	-12 845	-10 727
Liiketulos	710	381	339	-373	189	328
	TOT	Budjetti	Toteuma			
TUNNUSLUVUT	1-4/2018	2018	2017			
Liikevaihto 1000 eur	16 707	47 566	46 929			
Henkilöstön lkm	973	N/A	970			
Liikevaihto / henkilö / kk	4,29	N/A	4,03			
Tuotettuja aterioita kpl / kk	929 349	N/A	822 208			
siivoussopimuksia m2 / kk	498 870	N/A	488 777			
Kiinteistöhuoltosopimukset m2 / kk (ei sis)	920 000	N/A	908 300			

Investoinnit

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan Vantaan kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä.

Yhtiön suurin vireillä oleva investointikokonaisuus muodostuu vuosille 2018-2021 hyväksytystä digistrategiasta. Suunnitellut kokonaisinvestoinnit ovat yhteensä alustavasti 680 t euroa, josta vuoden 2018 osuutta on 150 t€. Ohjelman kokonaissumma jakautuu useisiin osaprojekteihin, joista suurimpia ovat tietovarasto ja sitä hyödyntävä raportointiohjelmisto (250 t€), työvoiman hallintajärjestelmä (100 t€) ja elintarvikelaskujen automaattinen kohdentaminen (100 t€).

Yksittäisistä investoinneista tehdään käynnistysvaiheessa vielä normaalit Vantaan tietojärjestelmäinvestointien valmisteluprosessin mukaiset tarkentavat hanke- ja hyötyarviot. Varsinaisten ohjelmaan liittyvien investointien lisäksi digistrategialla on vaikutuksia yhtiön päätelaitteista aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kustannukset yhtiö huomioi vuosibudjetointinsa yhteydessä. Vuodelle 2018 varattu lisäkustannus on 10 t€.

Aikaisemmin käynnistetyistä, digistrategian ulkopuolisista järjestelmäinvestoinneista voidaan merkittävimpänä mainita kaupungin ja Vantin yhteinen kiinteistöhallinnan KIHA-projekti. Käyttöönotto on alkanut vuonna 2016 ja saadaan päätökseen kuluva vuoden aikana. Vantin kustannusosuus hankkeen investointitarpeesta on 68 t€. Mahdolliset toteutusvaiheessa tehtävät muutokset mm. järjestelmän Palvelusopimukset -moduuliin tarvittavat muutostyöt saattavat vielä kasvattaa yhtiön maksuosuutta.

Yleisesti yhtiön liiketoiminnat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella. Yhtiön hallitus vahvistaa investointisuunnitelman kullekin vuodelle vuosibudjetoinnin yhteydessä.

Vuodelle 2018 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 439 000 euroa.

Esitetty investointisumma jakaantuu liiketoimintayksiköihin seuraavasti:

Ateriapalvelut	159 000 €
Puhtauspalvelut	130 000 €
Kiinteistöpalvelut	50 000 €
Sisäiset palvelut	100 000 €

Toimipistetasolla suunnitellut investoinnit muodostuvat ateriapalveluissa astioista, ruoan valmistamiseen ja kuljettamiseen liittyvistä hankinnoista sekä mittalaitteista. Puhtauspalveluiden suunnitelma muodostuu käsityövälineiden ja rikkoutuneiden siivouskoneiden korvausinvestoinneista. Kiinteistöpalveluiden suunnitellut investoinnit liittyvät työkonien hankintaan sekä postinjakelutoiminnan kehittämiseen. Vuoden 2017 vastaavat investoinnit operatiivisen toiminnan kehittämiseen olivat 353 t€.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä 30.4. oli hieman yli 2m€ (31.12. 2,3 m€).

Kassatilanne vaihtelee yhtiön säännöllisessä toiminnassa yhtäältä kuukausitasolla palkanmaksun ja myyntilaskutuksen erääntymiseen liittyen ja toisaalta vuositasettasolla liiketoiminnan kausivaihtelun seurauksena. Kuukausitasolla yhtiö turvautuu ajoittain konsernitilin limiittiin palkanmaksujen yhteydessä ja vuositasettasolla kesän hiljaiset myyntikuukaudet rasittavat tilapäisesti kassa, joka kuitenkin normalisoituu tyypillisesti tavanomaisiin myyntikuukausiin perustuen.

Konsernitilin limiitti turvaa yhtiön rahoitusasemaa riittävästi aikavälillä 2018-2022 edellyttäen, että yhtiö pääsee toimintansa kannattavuudessa vähintään likimain nollatuloksen tasolle eikä yhtiön tuotantovolyyymeissa tapahdu ennakoimattomia muutoksia tai merkittäviä häiriöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Yhtiön suunnittelema investointien maltillinen kasvattaminen aiempiin toimintavuosiin verrattuna lisää toteutuessaan toimintaan sitoutuvan pääoman määrää. Kassavaikutus on käytännössä mahdollista hallita investointien etukäteisellä suunnittelulla.

Sote-uudistus saattaa vaikuttaa yhtiön tuotantovolyyymiin. Yhtiö varautuu uudistukseen kuitenkin ensi sijassa toiminnallisena ja taloudellisena ennemminkin kuin rahoituksellisena muutoksena - yhtiön tulee sopeuttaa hallitusti toimintojaan mahdollisten volyymimuutosten edellyttämällä tavalla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 Tot. 2017
kassa jakson alussa ^A	4		4	3 012	-3 008			0	4	-4
+ toiminnan tuotot (+)	17 942		17 942	16 179	1 763			0	46 975	-46 975
- toiminnalliset menot (-)	-15 900		-15 900	-16 046	146			0	-46 622	46 622
- investointien maksut kassasta (-)	-25		-25	-64	39			0	-353	353
- lainojen lyhennykset (-)	0		0	0	0			0	0	0
- lainojen korot (-)	0		0	0	0			0	0	0
+ lainojen lisäykset (+)	0		0	0	0			0	0	0
Kassa jakson lopussa	2 021	0	2 021	3 081	-1 060	0	0	0	4	-4

^A Konsernitilin yksikkötilin saldo eroteltu / ei esitetä yhtiön rahavaroina tilinpäätöksessä

Henkilöstö

Perustiedot henkilöstöstä ja kehitys vuoden 2017 lopun tilanteeseen verrattuna ilmenevät seuraavista taulukoista. Kokonaisuutena tarkastellen henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia katsausjaksolla. Henkilömäärän kasvu sisäisissä palveluissa selittyy vuodenvaihteessa avoinna olleiden tehtävien täyttämällä. Vakituisten työsuhteiden suhteellisen osuuden kasvu on jatkunut myös alkuvuoden aikana.

31.12.2017 vs 30.4.2018

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2017-12	2018-04	2017-12	2018-04	2017-12	2018-04
Ateria	352	354	31	28	383	382
Kiinteistö	176	185	12	5	188	190
Puhtaus	363	361	18	18	381	379
Sisäiset	17	19	1	3	18	22
Vantti	908	919	62	54	970	973

Vaihtuvuusluvut (alla) eivät ole vertailukelpoisia eripituisen seurantajakson vuoksi. Talouskasvun jatkumisen ennakoidaan kasvattavan lähtövaihtuvuutta ja heikentävän työvoiman saatavuutta yhtiön harjoittamilla verrattain matalapalkkaisilla toimialoilla.

1.1.-31.12.2017 vs 1.1.-30.4.2018

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset	
	2017-12	2018-04
Ateria	11,1	2,8
Kiinteistö	10,5	3,6
Puhtaus	10,6	5,5
Sisäiset	22,7	5,0
Vantti	11,0	4,1

Vakinaisen henkilökunnan osuuden kasvu on havaittavissa myös henkilöstörakenteen tilastoinnissa. Keskimääräinen palveluaika on hieman alentunut vaihtuvuuden seurauksena. Vuodenvaihteessa 59,9 % koeajan päättäneestä henkilökunnasta oli saanut yhtiön perehdytysmallin mukaisen yleisen ja ammatillisen perehdytyksen tehtäviinsä.

31.12.2017 vs 30.4.2018

	2017-12	2018-04
Vakinaisia henkilökunnasta	93,6 %	94,5 %
Naisten osuus henkilökunnasta	75,6 %	74,6 %
Keski-ikä	47,6v	47,7v
Keskimääräinen palveluaika	9,3v	9,1v

Yhtiön sairauspoissaolo-% (terveysperusteiset poissaolot yhteensä, 1-3/2018) oli 8,34 (vuonna 2017: 8,11 %). Sairauspoissaolojen kasvua selittävät ainakin osittain lisääntyneet tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja hengityselinsairaudet. Yhtiö on pyrkinyt hallitsemaan sairauspoissaoloja mm. lisäämällä ergonomiatietoisuutta ja kouluttamalla puhtauspalveluiden palveluohjaajia ergo-kummeiksi. Lisäksi esimiehille on lisätty tietoisuutta aktiivisen välittämisen mallin hyödyistä ja koulutettu varhaisempaan välittämiseen työ kuntokeskusteluihin. Myös työkyvyn arviointipyyntöjä on tehty aktiivisemmin esimiesten aloitteesta, kun työntekijän työssä suoriutumisessa on ilmennyt vaikeuksia, joita ei ole saatu korjattua työpaikan omin toimin.

Riskienhallinta

Yhtiön hallitus on hyväksynyt päivitetyn riskienhallintasuunnitelman 25.4.2018. Keskeisimmiksi yhtiön toimintaan liittyviksi riskeiksi on tunnistettu yhtiön kilpailukyky, osaavan henkilöstön saatavuuteen, sitoutumiseen ja sairauspoissaoloihin liittyvät riskit sekä ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvät riskit.

Yhtiön kilpailukyvystä on laadittu erillinen selvitys tammikuussa 2018. Selvitys tuo aiempaa tarkempaa tietoa kilpailukyvystä eri toimialoilla ja asiakasryhmissä helpottaen jatkotoimien kohdentamista. Henkilöstöön liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö on käynnistänyt pitkäkestoisen hankkeen uudistaakseen johtamis- ja toimintakulttuuriaan. Hankkeessa kehitetään tavoitteellista, arvostavaa ja vuorovaikutteista esimiestyötä ja johtamista kaikilla organisaatiotasoilla sekä mm. lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen. Ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö kehittää edelleen omavalvonnan prosessejaan.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Toiminnan tehostuminen vähintään	%	4,9 %	2,2 %	2 %	Hinnanalekset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäivät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	Laskelma tilikauden päätyttyä		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyy esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.
Asiakastytyväisyys	1-5	3,21	3,81	3,65				Jää pois v. 2018 (jaetaan kahteen osaan; 2 ao. kursivoitua mittaria)
Asiakastytyväisyys, asiakaspalvelu v. 2017 alkaen	1-5			4,5	Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakasyhteyden perusteella, laatu kiertokäsit, säännöllinen yhteistyö ostopöytäkirjojen kanssa	Tutkimus syksyllä 2018		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyy esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.
Asiakastytyväisyys, laatu v. 2017 alkaen	1-5			4,0	Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakasyhteyden perusteella, laatu kiertokäsit, säännöllinen yhteistyö ostopöytäkirjojen kanssa	Tutkimus syksyllä 2018		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyy esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.
Toiminnan laatu (toimipistekohtaiset laatu kiertokäsit)	1-5	4,77	4,82	4	Laatu kiertokäsit ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen	4,91	- Täysin	
Henkilöstötytyväisyys	1-5	3,29	3,34	3,65	Toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma	Tutkimus syksyllä 2018		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyy esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.
Sairauspoissaolot %	%	7,80 %	8,11 %	6,9 %	Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työ kuntokeskustelut	8,34 %	- Osittain / ei lainkaan	8,34 % = spolo-% ajalla 1-3/2018. Ennakkoarvio 4/2018: 7,3 %; arvio 1-4: 8,1 %

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus	0503417-0
Omistusosuus	95,5 %
Hallituksen pj	Miikka Nieminen
Toimitusjohtaja	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5-prosenttisesti omistama yhtiö. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksossa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos. Yhtiö tarjoaa liiketalouden perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että näyttötutkintoina. MERCURIA Aikuiskoulutuksen koulutusvalikoimaan kuuluvat lisäksi liiketalouden alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, kuten lähiesimiehen ammattitutkinto, kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Opiskelijoita on keskimäärin 800 (aikuiset ja nuoret).

Lisätietoa Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta <http://www.mercuria.fi>

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2018. Nykyiset lait ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta yhdistyivät yhdeksi uudeksi laiksi. Keskeistä uudessa lainsäädännössä on osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Uusi laki velvoittaa koulutuksenjärjestäjät organisoimaan toimintansa siten, että asiakaslähtöinen ja osaamisperusteinen, toisin sanoen opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet paremmin huomioiva malli voidaan toteuttaa yhä vähemmällä resursseilla.

1.1.2018 tuli voimaan myös uusi laki ja asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Uuteen rahoitusmalliin siirrytään vaihteittain vuosien 2018 ja 2022 välisenä aikana. Siirtymäkaudella painottuu opiskelijavuosien mukaan laskettavan perusrahoituksen osuus, kun taas suoritetuista tutkinnoista ja niiden osista maksettavan rahoituksen osuus on vähäinen. Siirtymäkausi ei suosi nyt tehtyjen laskelmien valossa Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n kaltaisia tuloksekkaita koulutuksen järjestäjiä, vaan niiden valtionosuusrahoitus on jäämässä entistä alhaisemmalle tasolle. On odotettavissa, että asia korjaantuu osin siirtymäkauden jälkeen, mutta suuntaus on kuitenkin huolestuttava.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on valmistautunut uuden lainsäädännön lisäksi myös uusiin liiketoiminnan perustutkinnon perusteisiin. Uusi tutkinto tulee voimaan 1.8.2018. Oppilaitoksessa perustettiin keväällä 2017 opetussuunnitelmatiimi, jonka tehtävänä on suunnitella opetustarjonta uuden lain hengen mukaisesti.

Tietosuoja-asetusta koskeva siirtymäaika päättyy 25. toukokuuta 2018. Yhtiössä on nimetty tietosuojavastaava sekä työryhmä, jonka johdolla henkilötietojen käsittelyyn liittyvät prosessit, ohjeet ja henkilöstön koulutus käydään läpi.

Toiminta

Opetus- ja kulttuuriministeriö muutti 31.12.2017 asti voimassa olleet järjestämisluvut uuden lain mukaisiksi 1.1.2018 alkaen. OKM:n kesäkuussa lähettämän lupaehdotuksen ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n elokuussa 2017 antaman vastineen perusteella OKM päätti myöntää yhtiölle luvan järjestää seuraavia tutkintoja:

- Liiketalouden perustutkinto
- Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
- Myynnin ammattitutkinto
- Yrittäjän ammattitutkinto
- Lähiesimiestyön ammattitutkinto

- Johtamisen erikoisammattitutkinto
- Kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:lle myönnettyjen opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 664. Todellinen rahoitus määräytyy kuitenkin vuosittain tehtävän ns. suoritepäättöksen perusteella. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n liikevaihdosta lähes 90 % muodostuu valtionosuuksista. Vaikka järjestämisluvan menettämisestä johtuvaa riskiä ei enää ole, liittyy tulo-rahoitukseen edelleen epävarmuus. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n järjestämisluvan mukainen vähimmäisopiskelijamäärä ei tule pitkällä aikavälillä yksinään riittämään tasapainoiseen talouteen. Yhtiö hakee kasvua ammatillisesta lisäkoulutuksesta ja hanketoiminnasta.

Vuoden 2018 aikana rakennetaan kolmen kampuksen mallia tukemaan Mercurian asiakaslähtöistä toimintatapaa. Syksystä alkaen oppiminen tapahtuu opiskelijan tarpeista riippuen **oppilaitoskampuksella**, työelämäyhteyksissä **työelämäkampuksella** tai verkko-ohjauksessa **e-kampuksella**. Käyttöönottoa varten kiinteistössä tehdään tarvittavia tila- ja kalustemuutoksia. Verkkomateriaalin työstäminen toteutetaan myös kevään 2018 aikana.

Taloudellinen katsaus

Vuosi 2018 on käynnistynyt hieman talousarviota positiivisemmin. Vaikka liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot ovat jääneet arviosta (VOS-rahoituksen pieneneminen) on tulos kuitenkin noin 150.000 euroa alkuvuoden budjettia paremmalla tasolla. Liiketoiminnan muista kuluista puuttuu noin 50.000 euroa oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksia, joten todellinen tilanne on noin 100.000 euroa talousarviota parempi. Muita merkittäviä eroja ei ole.

Yhtiön vuoden 2018 talousarviossa tulos on noin -138.000 euroa. Ennuste näyttää tällä hetkellä hieman parempaa, noin -80.000 euron tasoa. Tulevat kuukaudet näyttävät jatkuuko sama suuntaus koko vuoden. Toisaalta on paineita panostaa kampusten rakentamiseen sekä henkilöstö- että muiden kulujen osalta.

Vuoden 2018 tulos riippuu myös siitä, saako yhtiö Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haettavaa strategiarahoitusta. Mikäli rahoitusta ei tule jää yhtiön liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot vuoden 2017 tasosta noin 200.000 euroa. Vuoden 2018 kiinteistön korjaukset on tarkoitus aktivoida taseeseen. Tämän takia merkittävät kiinteistön korjausinvestoinnit eivät ole nostamassa kulukirjattavia kiinteistökuluja.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	1959	2042	-83	2027	-68	6200	6335	-135	6426	-226
Henkilöstökulut	-1249	-1306	57	-1230	-19	-3725	-3781	56	-3695	-30
Materiaalit ja palvelut	-48	-57	9	-51	3	-247	-256	9	-295	48
Kiinteistöom. hoitokulut	-221	-243	22	-194	-27	-723	-745	22	-810	87
Liiketoiminnan muut kulut	-330	-466	136	-324	-6	-1125	-1225	100	-961	-164
Poistot	-150	-157	7	-152	2	-470	-470	0	-453	-17
Liiketulos	-39	-187	148	76	-115	-90	-142	52	212	-302
Rahoitustuotot	4	0	4	9	-5	10	8	2	10	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0	-4	-4	0	0	-4
Nettotulos	-35	-187	152	85	-120	-84	-138	54	222	-306
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	-35	-187	152	85	-120	-84	-138	54	222	-306

1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
Investoinnit (netto)	70	70	0	28	42	1100	926	174	127	973
Leasing-vastuut kauden lopussa	66	66	0	52	14	100	100	0	72	28
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	17037	17037	0	16932	105	16990	16940	50	17069	-79
Taseen loppusumma	17798	17798	0	17341	457	17750	17700	50	17831	-81
Henkilöstö lkm	55	55	0	55	0	55	56	-1	56	-1

Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2017
Liikevoitto %	-2	-9	7	3
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus	Siirrytty opiskelijavuosilaskentaan			714
oppisopimuskoulutus	Siirrytty opiskelijavuosilaskentaan			57

Investoinnit

Vuonna 2018 toteutettavat merkittävät investoinnit:

- IV-koneiden uusimisia, tarkentunut kustannusarvio 550.000
- Pihakannen/pääsisääkäynnin peruskorjaus, tarkentunut kustannusarvio 550.000
- Kalustehankinnat 151.000
- Muut investoinnit 65.000

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2019-2023 ajoittuu luokkien peruskorjauksia noin 450.000 euroa, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 620.000 euroa, sähkötekniisiä korjauksia noin 670.000 euroa, WC-tilojen pintaremontteja noin 130.000 euroa, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80.000 euroa sekä muita pienempiä kaluste ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.

Rahoitus

Uusi rahoituslaki tuli voimaan 1.1.2018. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi koulutuksenjärjestäjille vuotta 2018 koskevat rahoituspäätökset 29.12.2017. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n talousarvio oli tuolloin jo hyväksytty. Rahoitustason lasku oli vuotta 2018 suunniteltaessa tiedossa, mutta siitä huolimatta lopullinen valtionosuusrahoitus on jäämässä noin 200.000 euroa suunniteltua alhaisemmalle tasolle. Tilanne voi vielä muuttua, mikäli yhtiö saa hakemaansa strategiarahoitusta.

Samaan aikaan koulukiinteistössä tehdään merkittäviä investointeja. Tuloksen ollessa nollassa, investoinnit rahoitetaan edellisten tilikausien voittovaroilla. Yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvällä tasolla eikä sillä ole pitkäaikaista velkaa. Yhtiö ennakoii, että sen kassavarat laskevat vuoden aikana noin 600.000 eurolla.

Valtionosuusrahoituksen tasoon ei odoteta merkittävää korotusta rahoituslain siirtymäkauden aikana, joten myös vuosina 2019 ja 2020 koulutustoiminnan rahavirran odotetaan olevan negatiivinen. Mikäli investointeja pystytään jaksottamaan pidemmälle tulevaisuuteen, rahoitus pysyy kuitenkin tasapainossa.

Vuoden 2021 jälkeen tutkintojen ja tutkinnon osien sekä palautteen ja työllistymisen osuus rahoituksesta painottuu siirtymäkautta enemmän. Tämän oletetaan suosivan Kauppiaitten Kauppaoppilaitosta ja kääntävän VOS-rahoituksen jälleen nousuun.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./ Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
kassa jakson alussa	7515	7515	0	6692	823	7515	7515	0	6692	823
+ toiminnan tuotot (+)			0		0			0		0
- toiminnalliset menot (-)			0		0			0		0
- investointien maksut kassasta (-)			0		0			0		0
- lainojen lyhennykset (-)			0		0			0		0
- lainojen korot (-)			0		0			0		0
+ lainojen lisäykset (+)			0		0			0		0
Kassa jakson lopussa	7723	7515	208	6968	755	6900	6908	-8	7515	-615

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa on ollut alkuvuonna 2018 keskimäärin 55 henkeä (56 henkeä 2017). Henkilöstöstä 65 % on naisia ja 35 % miehiä. Henkilöstön keski-ikä on noin 48 vuotta. Vuonna 2017 sairauspoissaolot olivat keskimäärin 4 päivää / henkilö. Alkuvuoden 2018 sairauspoissaolotilastot eivät olleet tätä kirjoitettaessa käytettävissä. Yhtiössä on pitkiä työsuhteita ja henkilöstön vaihtuvuus on ollut vähäistä.

Yhtiö tukee henkilöstön kouluttautumista ja moni on suorittanut mm. näyttötutkintomestarikoulutuksen, joka edellytetään näyttöjen arvioinnissa.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy kuuluu EK:n alaiseen Sivistystyönantajien liittoon. Yhtiötä sitova yksityisen opetusalan työehtosopimus on voimassa 31.3.2021 asti.

Ammatillisen koulutuksen uudistukset muuttavat opettajuutta. Opettajan työ ei enää jatkossa perustu vain pidettäviin oppitunteihin, vaan tilalle tulee ohjausta, neuvontaa, arviointia ja projekti- ja hanketoimintaa. Uudistusta tukemaan yhtiössä otetaan käyttöön kolmen kampuksen mallia tukeva tiimiorganisaatio. Tiimiorganisaatiota perustettaessa myös henkilöstön toimenkuvat on käyty läpi. Tehtävänmuutoksista on neuvoteltu yhteistoimintalain 6:n luvun mukaisella menettelyllä.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty osakeyhtiön hallituksessa 1.12.2016.

Riskienhallintasuunnitelman päivitys on käsitelty osakeyhtiön hallituksessa 7.5.2018.

Keskeiset riskit ja niihin varautuminen:

1. Rahoituspäätökset ja valtionosuusrahoituksen tason vaihtelut
 - uudet tulonlähteet
 - opiskelijavuosimäärän kasvattaminen
 - kustannustason seuranta
 - strategiarahoitus
2. Vetovoimariski
 - markkinointitoimenpiteet
3. Henkilöstön sitoutuminen ja jaksaminen
 - työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut
 - työnohjauspalvelut
 - koulutus
 - tiimiorganisaatio

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Nettotulos	eur	709 896	222 443	100 000	Koulutusmyynnin kasvattaminen, kustannuskuri	-35 060	osittain	Yhtiölle maksettavasta valtionosuusrahoituksesta leikattu noin miljoona euroa. Yhtiön talousarvio on -138832 euroa tappiollinen. Vuosi käynnistynyt talousarviota vahvemmin.
Opiskelijoiden työllistyminen	%	77	tieto puuttuu	83		tieto puuttuu	tieto puuttuu	Tilastokeskuksen tieto ei ole saatavilla
Työelämäpalaute	asteikko 1-5	4,6	4,5	4,3		tieto puuttuu	tieto puuttuu	Kysytään syksyllä 2018
Opintojen keskeyttäminen	kpl	32	18	30		5	täysin	Tilastokeskuksen tieto ei ole saatavilla. Laskettu nuorista perustutkinto- opiskelijoista. (1.1.-30.4.2018 tilanne)

A-tulkkaus Oy

Y-tunnus 2103384-8
 Omistususuus 99,7 %
 Hallituksen pj Jaakko Niinistö
 Toimitusjohtaja Susanna Taipale-Vuorinen

Yhtiön toimialana on tulkkaus- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkipalvelu Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkipalvelu -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkaus Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä Espoon kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Toimintaympäristö

Asioimistulkkausalan toimintakenttä on viime vuosina ollut voimakkaassa murroksessa. Toimialalle on tullut uusia toimijoita, jotka ovat aloittaneet voimakkaan hintakilpailun. Kilpailijat ovat tuoneet markkinoille uusia tuotteita tukemaan uudenlaisia asioimistulkkausalan muotoja. Toimintakentän muutokset tulevat jatkumaan myös seuraavien vuosien aikana. Yhtiön tulee kehittää ja tehostaa omaa toimintaansa käyttämällä hyväksi digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Yhtiön tulee panostaa tuotekehitykseen, laatuvarmistukseen ja tekniseen kehitykseen.

Toiminta

Yhtiö tuottaa palveluita yhtiön omistajille. Yhtiön omistajina ovat Vantaan kaupunki, Helsingin kaupunki, HUS-kuntayhtymä, Espoon kaupunki ja Keravan kaupunki. Alkuvuodesta yhtiön tuottamien tulkkaustuntien ja käännösten määrät ovat olleet lievässä kasvussa. Koska maahanmuuton osalta ei tällä hetkellä tapahdu samanlaista kasvua kuin aikaisempina vuosina, tulkkaustuntien määrän kasvu tulee olemaan vähäisempää kuin aikaisempina vuosina.

Yhtiön on määritellyt muutokset nykyiseen tietojärjestelmään siten, että päivitetty järjestelmä on ollut käytössä 1.10.2017 alkaen. Tällä on merkittävä vaikutus asiakaspalvelun tuottamiseen asiakkaille. Tämä muutos mahdollistaa uusien toimintojen käyttöönoton. Lisäksi muutos mahdollistaa paremman tuloskehityksen sekä hinnoittelun uudistamisen.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön taloudellinen tulos on kehittynyt ennakkoidun mukaisesti. Tämä on ollut mahdollista tulkkaustuntien ja käännössivujen kasvun johdosta. Talousarviossa tulkkaustuntien määrän on arvioitu kasvavan 10 %. Alkuvuodesta kasvua on ollut tulkkaustuntien osalta noin 15 %. Ennusteessa on huomioitu kysynnän maltillinen kasvu myös loppuvuoden osalta.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 1-4/2018	Ero tot 1-4/18 ./. Bud 1-4/18	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Ennuste 2018	Budjetti 2018	Ero Ennuste ./. Budjetti	Toteuma 2017	Muutos enn. 2018 ./. Tot. 2017
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	2 275	2 304	-29	2 259	16	6 911	6 911	0	6 341	570
Henkilöstökulut	-1 248	-1 606	358	-1 440	192	-4 817	-4 817	0	-4 273	-544
Materiaalit ja palvelut	-382	-388	6	-334	-48	-1 165	-1 165	0	-1 131	-34
Liiketoiminnan muut kulut	-159	-259	100	-203	44	-776	-776	0	-750	-26
Poistot	0	0	0	0	0	-140	-140	0	-18	-122
Liiketulos	486	51	435	282	204	14	14	0	169	-156
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	-1
Verot	0	0	0	-18	18	-3	-3	0	-34	31
Kokonaistulos	486	51	435	264	222	10	10	0	136	-126

1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Toteuma 2017
Investoinnit (netto)	0	53	-53	219
Oma pääoma	1 840		1840	1 354
Taseen loppusumma	2 573		2573	2 548
Henkilöstö lkm	23	23	0	23

A-Tulkkas Oy				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-4/2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2017
Liikevaihto 1000 euroa	2 275	6 911	-4 636	6 341
Toimeksiantojen määrä				
Liikevoitto 1000 euroa	486	10	476	136

Investoinnit

Yhtiö tulee rahoittamaan tietojärjestelmiin kohdistuvat investoinnit tulorahoituksella. Yhtiöllä on tarvetta investoida päivitetyn tietojärjestelmän mobiili-ominaisuuksiin. Investoinnin on arvioitu olevan noin 104.000 euroa.

Rahoitus

Yhtiö kassa ja rahoitustilanne on hyvä. Yhtiön tulee jatkossa pohtia, miten tulevana vuosina toteutetaan ja rahoitetaan uusien toimintamallien tekniset ratkaisut.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-4/2018	Toteuma 1-4/2017	Muutos 1-4/18 ./. 1-4/17	Toteuma 2017
kassa jakson alussa	1 086	616	470	616
+ toiminnan tuotot (+)	2 554	2 723	-169	6 855
- toiminnalliset menot (-)	-2 456	-2 402	-54	-6 194
- investointien maksut kassasta (-)	0	-53	53	-191
Kassa jakson lopussa	1 184	884	300	1 086

Henkilöstö

Vakituinen henkilöstö 23 henkilöä

- palvelujohtaja
- asiakaspalvelupäällikkö
- tulkit, 6
- Palveluvastaavat, 4
- asiakaspalveluvastaava 23
- tulkkikoordinaattori, 4
- laskutuskoordinaattori, 4

Määräaikainen henkilöstö 2 henkilöä

Vuokratyövoima, 3 henkilöä

Toimitusjohtaja, sivutoiminen

Yhteensä 29 henkilöä

Tulkit ja kääntäjät, noin 350 henkilöä

Yhtiön henkilöstössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen.

Riskienhallinta

- 1) maakuntauudistus, yhtiön asema uudistuksen jälkeen
- 2) tietojärjestelmäinvestoinnit, riittävä panostus ja projektien seuranta
- 3) tietosuojalainsäädännön muutokset, sopimusten uudistaminen ja perehdytys

Yhtiön hallitus on hyväksynyt suunnitelman 26.4. 2018.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Yhtiö saavuttaa positiivisen tuloksen	eur	3 927	136 000	Positiivinen	myynnin varmistaminen	486000	täysin	
Asiakastyytyväisyys asteikolla (1-6) 4,5	asteikko 1-6	4,0	4,47	> 4,5	asikaspalvelun aktiivinen vastuuttaminen	kysely toteutetan syyskuu 18	täysin	
Yhtiön vuoden aikana tehtyjen tulkkauksetien määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna	tulkkauksetien lukumäärä	82 000	100 141	95 000	myynnin varmistaminen	37 426	täysin	

Sitovat tavoitteet vuodelle 2018

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Turvaamme talouden tasapainon					
1. Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	Talousarvion 2018 mukainen	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2018 mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta tilanteessa 30.4.2018 on 8,2 prosenttia. Talousarviossa 2018 ennakoitiin 6,4 prosentin menokasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Vuokramallin muutos nostaa kasvuprosentteja edellisiin vuosiin nähden.	Tavoite toteutunee osittain.
2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	34,0 M€	Kerrostalon tontteja on myyty 6 kpl, rivi- ja pientalon tontteja 21 kpl ja työpaikkatontteja/tontinosia 4 kpl. Vuoden 2018 myyntiennusteen perusteella maanmyyntivoittotavoite toteutunee.	7,8 M€	Tavoite toteutunee täysin.
3. Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, korkoriski duraatiolla mitattuna ei kasva, nettolainanotto budjetin mukainen	Korkomenoennuste 3,9 milj., duraatio 0,751 tai korkeampi	Rahoittajien kanssa on käynnistetty neuvottelut, uutta pitkäaikaista lainaa ei nosteta ennen vuoden 2018 syksyä, sen sijaan kaupunki on maksanut ennenaikaisesti pois nykyisiä lainoja n. 70 milj. euroa.	Korkomenoennuste vuodelle 2018 näyttää, että korkomenot tulevat alittamaan 3 milj. euroa vuonna 2018. Duraatio on edelleen päälle 1.	Tavoite toteutunee täysin.
4. Tukipalvelujen tuotantotapojen selvittäminen sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä	Selvityksen tekemisen tilanne	Selvitys tehty	Konsas: Tietohallintokokonaisuuden osalta toimenpiteet ovat käynnissä.	Selvitystä tehdään.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	Kaavoitusohjelma suunnitellaan niin, että kaupungin maiden osuus on strategian mukainen.	52 %	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien					
6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä	80 %	Kaavoja on valmistunut ennakoitua vähemmän. Isot asumisen kaavat, jotka tullaan hyväksymään tänä vuonna, sijoittuvat joukkoliikennevyöhykkeelle.	54 %	Tavoite toteutunee täysin.
7. MAL-tavoitteet toteutuvat	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065 000 k-m2 / 4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2400 asuntoa/vuosi 450	Vuoden loppuun mennessä tulossa 165 000 k-m2 asumisen kaavaa. Pientalolupia on myönnetty 80 kpl.	37 484 k-m2 Valmistuneita asuntoja on yhteensä 847, joista 724 kerrostaloissa, 11 rivi- ja ketjutaloissa ja 112 pientaloissa. 80 kpl	Tavoite toteutunee osittain.
8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 2,5 %	113 300 nousua arkivuorokaudessa	Vantaa edistää runkolinjojen käyttöönottoa, suunnittelee Raide-Jokeri 3:a, kehittää joukkoliikenneinfraa ja liikennevaloetuksia sekä edistää pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenkytkentää.	HSL toimittaa luvut loppusyksystä.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
9. Pysäköinti uudistuu	Kadunvarsipysäköinnin uudistaminen, pysäköintiyhtiön selvittäminen	kadunvarsipysäköinnin tulot: 300 000 €, yhtiö aloittanut toimintansa	Kadunvarsipysäköinnin maksullisuus aloitettiin 2.1.2018. Pysäköinnin toimivuutta ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tiiviisti. Pysäköintiyhtiön perustamisen mahdollisuuksia selvitetään ja suunnitellaan.	Pysäköintitulot 40 000 euroa.	Tavoite toteutunee osittain.
10. Ekologiset viheryttydet säilyvät	Tärkeimmät ekologiset yhteydet selvitetään	Selvitys tehty	Selvitys valmistuu toukokuun loppuun mennessä. Ratkaisut tehdään yleiskaavassa.	Selvitys on valmisteilla.	Tavoite toteutunee täysin.
11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030	Hiilineutraalin Vantaan tiekartta laaditaan vuoden 2018 aikana	Suunnitelma laadittu ja hyväksytty, toimenpiteet käynnistetty	Valmisteltu resurssiviisauden tiekarttaa ja esitelty ympäristölautakunnalle. Tiekartta lausuntokierroksella 24.4. saakka.	Tiekarttaa muokataan saatujen lausuntojen pohjalta.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa					
12. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla	Vantaan työttömyysaste laskee	Työttömyysaste on alle 10 %	Kuntouttavan asiakasmäärä on noussut, yritysohjaamo on tiivistänyt yritysysteistyötä, TYP:n ja Ohjaamon asiakkaille tarjotaan monipuolisesti mm. uravalmennusta, cv-pajoja ja muuta työnhakukoulutusta.	9,1 %	Tavoite toteutunee täysin.
	Työttömyysasteen muutos vuodessa prosenttiyksikköinä verrattuna Helsinkiin ja Espooseen	Työttömyysasteen lasku prosenttiyksikköinä on suurempi kuin Helsingissä ja Espoossa	Ks. edellä.	Työttömyysaste 31.3.2018 (ero lähtötasoon) Vantaa 9,1 % (-3,1 %-yksikköä) Espoo 8,1 % (-2,2 %-yksikköä) Helsinki 9,6 % (-2,8 %-yksikköä)	
	Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos vuodessa prosentteina (%) verrattuna Helsinkiin ja Espooseen	Kehitys on myönteisempää kuin Espoossa ja Helsingissä	1-3/2018 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 077 hlöä, mikä on 22 % enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna.	1-3/2018 (ero 1-3/2017) Vantaa 4 758 824 (-6,6 %) Espoo 5 077 933 (-3,0 %) Helsinki 15 989 215 (+2,0 %)	
	Puolitetaan nuorisotyöttömyys TS-kauden aikana	1 272	Ohjaamon henkilöstö rekrytoitu, toimintakonsepti uudistettu.	Tilanne 31.3.2018: 1 122	
13. Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysypäristö	Yritysten, kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrä	Yritysten lukumäärän kasvu 1,5 %, kansainvälisten yritysten määrän kasvu 2 %, työpaikkojen määrän lisäys 1,5 %	Raportointi on mahdollista vasta vuoden lopussa, kun Tilastokeskuksen uusimmat ko. tilastot ovat käytettävissä.	Ks. ed.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
14. Valmistellaan valtuustokauden mittaiset yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet yhteistyössä elinkeinopalveluiden, sivistystoimen, koulujen ja oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kanssa	Toimenpiteet laadittu ja otettu käyttöön	Toimenpiteet laadittu ja valmiit käyttöön otettavaksi	Tavoitteet on kirjattu osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista ja 6Aika -ohjelman mukaista "Kasvun ekosysteemit"-hanketta.	Työ on käynnissä.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
15. Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi	Kehittämisklusterit toiminnassa	Kehittämisklustereiden yhteistyö aloitettu ja toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta	Tavoitteet on kirjattu osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista ja 6Aika - ohjelman mukaista "Kasvun ekosysteemit"-hanketta.	Työ on käynnissä.	Tavoite toteutunee täysin.
Edistämme asukkaiden hyvinvointia					
16. Ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa Ikääntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy	Omassa kodissa asuu 93,0 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä Ikääntyneiden määrän kasvusta huolimatta odotusajat palveluihin eivät kasva vuoden 2016 lähtötasosta	Tehokuntoutuksen paikkoja lisätty, kuntouttavan päiväsaaran ja geriatrisen vastaanoton yhteisen poliklinikkamallin kehittäminen aloitettu. Asumispalveluihin ohjautumisen prosessin kehittäminen on aloitettu. Geropsykiatrisen toiminnan kehittäminen jatkuu HUS:n kanssa. Psykogeriatrisen yhteisosaston sairaansijamäärä kasvoi viidestä seitsemään. Kotikuntoutustoimintaa ja vanhusten päivätoiminnan osapäiväryhmätoimintaa on kehitetty edelleen.	93,0 % Alkuvuoden raportti ei valmistu ennen palautusajankohtaa. Viimeisin tilastotieto on 2017 loppuvuodesta, jolloin odotusaikojen mediaani palvelutarpeen arvioon oli 6 vrk, eikä pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan yli 3kk odottaneita ollut yhtään. Tammi-huhtikuussa ei palveluissa ole havaittu poikkeamaa edellisvuoteen.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
17. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Huostaanottojen tarve vähenee	Huostaanotettuna vähemmän kuin mittarin lähtötaso vuoden 2016 lopussa	Perhepalvelujen tulosalueella on jatkettu edelleen sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittämistä sekä vakiinnutettu 2017 tehtyä palvelurakenneuudistusta. Tavoitteena on muuttaa painopiste korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä palveluprosesseissa. Lapsiperheiden varhaisen tuen yksikön toiminta on käynnistynyt suunnitellusti. Sosiaalihuoltolain mukaista palvelutoimintaa on laajennettu ja asiakasmäärät ovat kasvussa. LAPE -hankkeen laaja-alaisessa yhteistyössä on koko toimialalla kehitetty perhekeskustoimintaa. Lastensuojelun vaikuttavuuden kehittämiseksi tulossyksikössä on aloittanut systemisen sosiaalityön tiimi, joka pilotoi uudenlaista suhdeperustaista asiakastyön mallia.	Maaliskuun 2018 loppuun mennessä oli vuoden aikana huostaanotettu 28 lasta, joka oli 0,06 % Vantaan 0-17 -vuotiaista.	Tavoite toteutunee täysin.
18. Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia	Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien kokeilu ja käyttöönotto Seurantamenetelmien kehittäminen, jotka mahdollistavat myös vertailun muiden kuntien välillä	Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien lukumäärä ja raportointi Mittarit ovat käytössä	2018 osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kartoitus toimialoilta: kyselyn laatiminen ja lähettäminen. Kyselyssä raportoidaan sähköiset ja kasvokkaiset osallistavat menetelmät ja prosessit sekä osallistujamäärä. Toimialoilta lähetetyssä kartoituksessa kysytään miten osallistavia prosesseja nyt arvioidaan ja palautetta kerätään. Kaupunkitasoisissa osallisuusprosesseissa kysytään asukkaiden tyytyväisyyttä vaikutusmahdollisuuteen. Tiedusteltu muiden kuntien tilannetta. Henkilöstön osallisuuskoulutuksissa osallisuusprosessin suunnittelu ja arviointi. Sähköisen osallisuusympäristön kilpailutusta alettu valmistelemaan.	Kartoitus on käynnissä. Selvitystyö aloitettu, osassa myös osallistumisen laadun mittausta.	Tavoite toteutunee osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä					
22. Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistunut käyttöönotto	Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönotto toteutuu suunnitellusti	Käyttöönotto toteutunut suunnitelluissa toiminnoissa	Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä: markkinaoikeuden käsittelyssä. Apotti: Apotin käyttöönoton valmistelua on jatkettu Apotti-hanketoimistossa. Valmisteluun ja kehittämistyöhön on osallistuttu aktiivisesti koko toimialalla. Apotti oy:n kanssa on sovittu sisällön katselmointiaikataulu sekä neuvoteltu hyväksymismenettelyistä. Merkittävä toimenpidekokonaisuus käyttöönotossa on koulutuksen suunnittelu, joka valmistuu keväällä.	Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä: Tavoite ei toteudu. Apotti: Järjestelmän käyttöönottoa valmistellaan edelleen.	Tavoite toteutunee osittain.
23. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistaen	Uudistuksen valmistelu lainsäädännön edellyttämällä tavalla vantaalaisten etu turvaten	Uudistus valmisteltu lainsäädännön edellyttämällä tavalla	Työryhmät jatkaneet toimintaansa ja toimittaneet maakunnasta pyydettyjä tietoja. Lainsäädännön seuranta. Tilannekatsaukset edunvalvontatoimikunnassa, kaupungin YTR:sä, valtuuston iltakoulussa, kh:n iltakoulussa. Organisointi yhdistetty huhtikuussa 2018 organisaatiouudistuksen yhteyteen.	Lainsäädäntöä ei vielä ole hyväksytty. Maakunnan kyselyihin on vastattu pyyntöjen mukaisesti.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
24. Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen	Robotiikan oppimiskeskus aktiivisessa toiminnassa Esiopetus ja kirjasto sitoutuvat tavoitteelliseen pedagogiseen yhteistyöhön: Yhteistyössä on aloitettu vähintään yhden kirjaston valitseman oppimiskokonaisuuden osa-alueen käyttö. Malli on tuotettu Kumous-kokeilussa Kehittävän palautteen mallin arviointitiedon hyödyntäminen varhaiskasvatuksen kehittämisessä.	Esiopetuksessa olevat lapset ovat saaneet leikillisiä kokemuksia tutustuessaan koodaamiseen ja robotiikkaan päiväkodissa tai Robotiikan oppimiskeskuksessa. Varhaiskasvatuksen gurupedagogit ovat saaneet koulututusta Robotiikan oppimiskeskuksessa. Ryhmät vähintään 2/3 kouluista ja oppilaitoksista on vieraillut robotiikkakeskuksessa Eskari Loves Kirjasto -malli käytössä ja osana kirjaston ja esiopetuksen vakiintunutta toimintaa Arvioititietoa hyödynnetään varhaiskasvatuksen kehittämisessä	Robotiikan oppimiskeskus on toiminnassa. Esiopetustyhmät ovat kirjanneet toimintasuunnitelmiinsa kirjastovierailun ja osa on jo ehtinyt toteuttaa vierailun. Ensimmäiset tiedot on saatu ja esitelty johtoryhmässä ja tulosaluepäivässä.	Gurupedagogit ovat saaneet koulutusta Robotiikan oppimiskeskuksessa. Esiopetuksessa olevat lapset saavat kokemuksia leikillisestä koodaamisesta ja robotiikasta. Esiopetuksen ja kirjaston yhteistyö on käynnistynyt. Mittaukset (kysely ja kävijätilastot) toteutetaan suunnitelman mukaisesti 6/2018 ja 1/2019. Tietoa ei ole vielä hyödynnetty varhaiskasvatuksen kehittämisessä.	Tavoite toteutunee täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutuu: - täysin - osittain - ei lainkaan
	Vuoden 2018 aikana toteutettavien arviointien tulokset (digitaalisen oppimisen seurantatutkimus, PKS-arviointi, opetussuunnitelmien vaikuttavuuden arvioinnit, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelija-arviointi)	Arviointien tulokset osoittavat opetus- ja arviointimenetelmien kehittyneen opetussuunnitelmien mukaisesti. Toimintaa on kehitetty tutkimustuloksia hyödyntäen	Vaka: Tablet-tutkimus Lukiokoulutus: Digitaalisen oppimisen seurantatutkimuksen loppuraportin mukaan opetusta on kehitetty siihen suuntaan, että se tukee opiskelijoiden digivalmiuksia ja valmistautumista sähköiseen ylioppilaskokeeseen. Lukiokoulutuksen opiskelija-arviointi toteutettiin helmikuussa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toimesta otantana yhdessä Vantaan lukiossa.	Vaka: Tablet- tutkimus edelleen käynnissä Lukiokoulutus: Digitaalisen oppimisen seurantatutkimuksen tulokset osoittavat opetusmenetelmien kehittyneen.	
25. Uuden oppimisen edellyttämien verkkojen ja konekannan uusiminen turvataan	Uusitun laitekannan määrä	Laitekannan uusiminen aloitetaan vuoden 2017 loppupuolella ja hankintoja täydennetään seuraavina vuosina	Työasemia on toimitettu ja käyttöön otettu.	13 500 työasemaa lisää olemassa olevan laitekannan päälle.	Tavoite toteutuu täysin.
26. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan	Sukupuolittetun budjetoinnin pilotti	Sukupuolittetun budjetoinnin pilotti on toteutettu	Toteuttamissuunnitelma on tehty. Toiminta on käynnistynyt suunnitelman mukaisesti.	Etenee toteuttamissuunnitelman mukaisesti.	Tavoite toteutuu täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen					
27. Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Tarveselvitys/hankesuunnitelma on hyväksytty kh:ssa 11.12.2017. Yleisjaosto päätti 12.3.2018 toimintaohjeet Kiinteistö Oy Vantaan kauppалantaloa ja VTK Kiinteistöt Oy:tä koskien. Kiinteistö Oy Vantaan kauppалantalo on tehnyt hankintapäätöksen ja valitun rakennuttajakonsultin kanssa on allekirjoitettu sopimus. Kaavavalmisteluun yhteydessä on järjestetty 3 vuorovaikutustilaisuutta, asukkaille, luottamushenkilöille ja henkilöstölle.	Hankkeen suunnitelmat ovat edenneet ja asemakaavaluonnosten valmistelu on käynnissä.	Tavoite toteutuu täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso 2018	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 30.4.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
28. Hallittu sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla	Kunta 10: Päätöksenteon oikeudenmukaisuus ja sosiaalinen pääoma	3,32 ja 3,82	Muutosjohtamisen ja muutoksenkyvykkyyden tukea on tarjolla. Oikea-aikainen viestintä.	Raportointi on mahdollista vasta vuoden lopussa, koska Kunta 10 - kysely toteutetaan loppuvuodesta.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
29. Osaamisen johtaminen on systemaattista	Oppimistyöpäivät	28 000	Osuman aktiivinen käyttö ja ohjaus.	9373	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
30. Henkilöstön itsenjohtamistaidot kasvavat	Kunta 10: työyhteisötaidot / tavoitteellisuus	3,95	Taitojen valmentamista osana esimiesvalmennuksia ja työyhteisövalmennuksia ja arviointia osana tulos- ja kehityskeskusteluja.	Raportointi on mahdollista vasta vuoden lopussa, koska Kunta 10 - kysely toteutetaan loppuvuodesta. Kyselyssä uusi kysymys teemaan liittyen.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
31. Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-% eVälke-keskusteluja käyty	4,4 90 %	Työterveyshuollon ja työhyvinvointiasiantuntijoiden toimenpiteet pitkittyvien poissaolojen hallinnassa.	Sairauspoissaoloraportti alkuvuoden osalta ei ole saatavilla Kompassi-raportointiportalissa olevien sisältövirheiden vuoksi. 89 %	Arviointi tehdään osavuosisikatsauksessa 2/2018.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA 1.1.-30.4., pl tonttiyhtiöt

Konsernistrategian mukaan tytäryhtiön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tavoitteiden toteutumistilanteista ei ole kaikilta osin saatu lopullista tietoa, joten tiedot saattavat poiketa yleisjaostolle raportoitavien tietojen kanssa.

	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 30.4.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset	Liikennemerkit
Vantaan Energia Konserni	Konsernin liikevoitto, Meur	Meur	50,2	54,8	40,9		40,9	Toteutunee täysin		
	Konsernin SIPO %	%	10 %	15 %	10 %		10 %	Toteutunee täysin		
	Omavaraisuusaste	%	38 %	42 %	41 %		38 %	Toteutunee osittain		
	Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a	0,12	0,09	0,2		0,07	Mahdollista toteutua		
	Uusiutuva energia koko energiatuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia)	%	32 %	34	30		32	Toteutunee täysin	*Jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppavapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen 2015	
	Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia)	%	20 %	21	20		21	Toteutunee täysin		
	Henkilöstötyytyväisyys	(1-5)	3,2	3,3	3,7		3,7	Mahdollista toteutua		
	Työturvallisuus	Tapaturmataajuus (LTA)	11	18,5	0		10	Mahdollista toteutua		
VAV Asunnot Oy ja VAV Palvelukodit Oy	Tulostavoite	eur	0	190	0		9213767		ARA-lainsäädännön omakustannusperiaate	
	Asuntotuotantotavoite	kpl	105	355	337		52		Martinaaksonkuja 2b valmistui 1/18	
	Korjaustoiminnan tavoite	M€	19,2	22,6	21,7		3,5		Korjausten toteutumisalkataulu painottuu kesään	
	Työhyvinvointikyselyn tulos kaikilta osa-alueilta			asteikolla 1-5, työhyvinvointikysely 3,6	Tyhy-kysely tehdään joka toinen vuosi				Verrataan eläkevakuutusyhtiö Elon vertailuaineistoon	
VTK Kiinteistöt Oy	VTK Kiinteistöt Oy:n tulos	1000 eur	280	2215	Positiivinen		3118	Täysin		
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokrahteiden vuokrausaste	ulosvuokrattavat tilat / kaikki vuokrattavat kohteet vuoden lopussa * 100 = x %	90 %		90 %		90 %	täysin		
	VTK Kiinteistöt Oy: Energian kulutuksen vähentäminen (1000 euro)	lasku xx-prosenttia vuoden 2016 kulutuksesta	360	507	2 %		257		Luvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä sote-kiinteistöjen energiakulutukset ovat siirtyneet VTK:lle 6/2017	
	Toiminnan tehostuminen vähintään	%	4,9 %	2,2 %	2 %	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	Laskelma tilikauden päätyttyä		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyväisyyttä esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.	
	Asiakastytyytyväisyys	1-5	3,21	3,81	3,65				Jää pois v. 2018 (jaetaan kahteen osaan; 2 ao. kursivoitua mittaria)	

Vantaan tilapalvelut Vantti Oy	Asiakastytyvyisyys, asiakaspalvelu v. 2017 alkaen	1-5			4,5	Toimenpieet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Tutkimus syksyllä 2018		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyv esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.	
	Asiakastytyvyisyys, laatu v. 2017 alkaen	1-5			4,0	Toimenpieet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	Tutkimus syksyllä 2018		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyv esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.	
	Toiminnan laatu (toimipistekohtaiset laatukierrokset)	1-5	4,77	4,82	4	Laatukierrokset ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen	4,91	- Täysin		
	Henkilöstötytyvyisyys	1-5	3,29	3,34	3,65	Toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma	Tutkimus syksyllä 2018		Yhtiön tilintarkastajan suositukseen perustuen yhtiö pidättyv esittämästä arvioita mittareista, joista ei toistaiseksi ole lainkaan mittaustuloksia v. 2018.	
	Sairauspoissaolot %	%	7,80 %	8,11 %	6,9 %	Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työ kuntokeskustelut	8,34 %	- Osittain / ei lainkaan	8,34 % = spolo-% ajalla 1-3/2018, Ennakkotieto 4/2018: 7,3 %; arvio 1-4: 8,1 %	
A-Tulkkaus Oy	Yhtiö saavuttaa positiivisen tuloksen	eur	3 927	136 000	Positiivinen	myynnin varmistaminen	486000	täysin		
	Asiakastytyvyisyys asteikkolla (1-6) 4,5	asteikko 1-6	4.0	4,47	> 4.5	asikaspalvelun aktiivinen vastuuttaminen	kysely toteutetan syyskuu 18	täysin		
	Yhtiön vuoden aikana tehtyjen tulkkaustuntien määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna	tulkkaustuntien lukumäärä	82 000	100 141	95 000	myynnin varmistaminen	37 426	täysin		
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Nettotulos	eur	709 896	222 443	100 000	Koulutusmyynnin kasvattaminen, kustannuskuri	-35 060	osittain	Yhtiölle maksettavasta valtionosuusrahoituksesta leikattu noin miljoona euroa. Yhtiön talousarvio on -138832 euroa tappiollinen. Vuosi käynnistynyt talousarviota vahvemmin.	
	Opiskelijoiden työllistyminen	%	77	tieto puuttuu	83		tieto puuttuu	tieto puuttuu	Tilastokeskuksen tieto ei ole saatavilla	
	Työelämäpalaute	asteikko 1-5	4,6	4,5	4,3		tieto puuttuu	tieto puuttuu	Kysytään syksyllä 2018	
	Opintojen keskeyttäminen	kpl	32	18	30		5	täysin	Tilastokeskuksen tieto ei ole saatavilla. Laskettu nuorista perustutkinto-opiskelijoista. (1.1.-30.4.2018 tilanne)	

VD/5027/02.01.00.03/2018

RV/MR/TO/HY-L

Yleinen taloudellinen tilanne

Talouden vahva kasvuvaihe jatkuu edelleen. Valtiovarainministeriön keväällä 2018 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen BKT kasvaa kuluvana vuonna 2,6 % ja talouskasvun odotetaan myös jatkuvan noin kahden prosentin tasolla vuosina 2019 ja 2020. Kasvun jatkumista ennakoivat mm. teollisuuden tilaustöiden ja elinkeinoelämän tuotanto-odotusten kasvu. Myös kasvukeskusten edelleen vilkas rakennustoiminta tukee kasvua. Viennin odotetaan kasvavan vuonna 2018 yli kuusi prosenttia, mutta viennin kasvun odotetaan kuitenkin tasoittuvan lähivuosina maailmankaupan kasvun mukaiseksi.

Työttömyysasteen odotetaan laskevan vuonna 2018 kahdeksan prosentin tuntumaan. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, todennäköisesti rajoittaa kasvua. Työllisyysasteen kohenemisen odotetaan jatkuvan ja työllisyysasteen odotetaan nousevan 72,5 prosenttiin vuonna 2020. Talouden kasvun ja työttömyyden alenemisen myötä julkisen talouden alijäämät pienyvät. Julkisen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee alle 60 prosentin tason vuonna 2019. Myös veroaste suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Talouskasvun hidastuessa väestön ikääntymisen luoma paine julkiseen talouteen kuitenkin säilyy 2030-luvulle saakka.

Yksityisen kulutuksen kasvu kiihtyy. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan se on 1,8 prosenttia vuonna 2018 ja kasvu jatkuu noin 1,5 prosentin tasolla vuosina 2019 ja 2020. Tämän kehityksen taustalla on sekä työllisyyden että ansiotason nousu. Kuluttajahintojen ennustetaan nousevan kuluvana vuonna 1,2 prosenttia ja vuonna 2019 1,4 prosenttia. Yleisen hintatason nousun taustalla on mm. raakaöljyn kohonnut hintataso. Välillisten verojen nousu nostaa myös inflaatiota, arviolta jopa 0,4 prosenttiyksikköä. Ansiotason ennustetaan nousevan 1,9 prosenttia vuonna 2018 ja 2,5 prosenttia vuonna 2019. Rahapolitiikan odotetaan edelleen pysyvän kasvua tukevana. Euroopan keskuspankki on ilmoittanut vuoden 2017 lopulla jatkavansa arvopaperiostoja ainakin syksyyn 2018 asti. Korkotason odotetaan säilyvän edelleen alhaisena.

Kuntatalouden tilanne on kohentunut muutaman viime vuoden aikana. Taustalla on yleisen talouskehityksen myönteisyyden lisäksi olleet kuntien omat sopeutustoimet. Kunnat ovat jatkaneet toimintojensa sopeuttamista edellisvuosien tapaan muun muassa vähentämällä henkilöstömenoja, tehostamalla ja uusimalla toimintatapoja sekä lisäämällä keskinäistä yhteistyötä. Kokonaisuutena kuntien toimintamenot ovat kehittyneet viime vuosina maltillisesti. Tämä on näkynyt myös maltillisina kunnallisveron korotuksina.

Kuntien toimintamenojen kasvu pysyy maltillisena myös kuluvana vuonna, mutta kasvu kiihtyy henkilöstömenojen kasvaessa vuonna 2019 palkankorotusten ja vuoden 2020 kilpailukysymyksen lomarahaleikkauksen päättymisen vuoksi. Myös investointimenot jatkavat lähivuosina kasvuaan, sillä korjausinvestoinnit sekä sairaalarakentaminen jatkuvat vilkkaana. Kuntatalouden lainakannan oletetaan kasvavan hieman vuoteen 2020 saakka sairaanhoitopiirien lisätessä velkaansa investointien vuoksi.

Verottajalta saadun ennakollisen tulokehitystilaston mukaan ennakonpidätyksen alaisia tuloja kertyi vuonna 2017 koko maassa verohallinnolle 1,8 prosenttia enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkatulojen osuus tuloista oli 69 prosenttia, eläketulojen, työttömyyskorvausten ja muiden

sosiaalieläkkeiden osuus 31 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat koko maassa 2,7 prosentin ja eläketulot 3,1 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Työttömyyskorvaukset vähenivät 10,2 prosenttia.

Henkilöiden ennakonpidätyksiä on kertynyt tammi-huhtikuussa 2018 koko maassa 1,1 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Yhteisöjen tuloveroa kertyi tammi-huhtikuussa 24,4 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Suurta kasvua selittää ennakontäydennysmaksujen aikaisempiin vuosiin nähden nopeutunut tilitysrytmi.

Kehys perustuu valtiovarainministeriön kevään 2018 taloudellisessa katsauksessa ja julkisen talouden suunnitelmassa esitettyihin kasvuarvioihin. Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen päivitetään syksyllä valtion budjettiesityksen tarkentuneet vaikutukset.

Vuoden 2019 talousarvion kehys

Taloussuunnitelman 2019–2022 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet (strategian liitteenä) muodostavat valtuustokauden talousohjelman. Kehyksen lähtökohtana ovat siten valtuuston määrittelemät käyttötalouden ja investointien kasvun linjaukset. Niiden mukaan käyttötalousmenot voivat nousta vuosittain enintään 1,5 % toimintaympäristömuutokset kuten väestönkasvu huomioiden ja valtuustokauden investointien enimmäismäärä on 500 miljoonaa. Kehyksessä on otettu huomioon palkka- ja hintamuutoksista aiheutuneet, jo osin vuodelle 2018 sijoittuvat korotukset. Kehys turvaa kasvun edellytykset. Väestökasvun on arvioitu olevan 1,8 % vuonna 2019 ja kehyksessä varaudutaan myös työpaikkamäärien lisäykseen.

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa toteutuessaan huomattavasti Vantaan kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen. Vuoden 2019 kehysten antamisen ajankohtana ei uudistuksen edellyttämää lainsäädäntöä ole vielä hyväksytty eduskunnassa. Tilanteen uskotaan selkiytyvän kesän 2018 aikana sekä tulevan lainsäädännön että aikataulun suhteen. Mikäli alkuperäinen aikataulu uudistuksen käynnistymisestä vuoden 2020 alusta pitää, on sillä vaikutusta taloussuunnitelman vuosiin 2020–2022. Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2019–2022 valmistellaan kuitenkin ennen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2018 voimassa olevan organisaation mukaisesti ilman sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia. Taloussuunnitelmaa korjataan lainsäädännön mukaiseksi eduskuntakäsittelyjen jälkeen.

Vuoden 2019 käyttötalouskehyksessä on huomioitu toimintamenojen osalta palvelutarpeen kasvu lakisääteisissä palveluissa. Kehyksessä on myös huomioitu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset vuodelle 2019. Lisäksi kehyksessä on huomioitu kilpailukykysojimuksen mukaiset vuodelle 2019 kohdistuvat henkilöstömenojen sivukulujen alennukset. Kehyksessä on huomioitu myös vuonna 2020 poistuvat julkisen sektorin lomarahaleikkaukset. Varhe-maksujen muutokset on huomioitu Kevan ilmoituksen mukaisesti. Sisäiset vuokrat on päivitetty vuoden 2019 tasolle ja ne on huomioitu toimialojen kehysissä.

HUS-kuntayhtymän erikoissairaanhoidon tulot ja menot sekä HSL-kuntayhtymän infrakorvaukset sekä joukkoliikennemaksut on esitetty kehyksessä alustavina arvioina ja ne tarkennetaan kaupunginjohtajan esitykseen talousarviovaiheessa.

Vuoden 2019 käyttötalouden toimintakulujen kasvun vertailtavuus vuoden 2018 käyttösuunnitelmaan on tavallista haastavampaa. Vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa ei ole huomioitu vuoden 2018 työ- ja

virkaehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia. Myös vuonna 2018 toteutetun sisäisen vuokramallin muutoksen vaikutukset eivät ole olleet täysimittaisesti huomioituna vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa. Kehyksessä vertailukelpoinen toimintakulujen kasvu vuodesta 2018 vuoteen 2019 on 2,4 prosenttia.

Myös toimialakohtaiset toimintakulujen kasvuluvut ovat vaikeasti vertailtavissa. Niissä tulee ottaa huomioon toimialojen väliset siirrot sekä vuoden 2018 käyttösuunnitelmasta puuttuvat palkankorotukset ja vuokrien nousut. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukainen järjestelyvaraerä on kehyksessä vielä keskitetty kaupunginjohtajan toimialalle, mutta se tullaan jakamaan toimialoille kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä. Vuonna 2019 toimintakulujen kasvua lisäävät palvelutarpeen kasvun, palkankorotusten ja yleisen hintatason nousun lisäksi mm. Apotin käyttöönotto sekä varhaiskasvatuksen subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoituksen poistaminen.

Kehyksen verotuloarviot perustuvat vuoden 2018 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteihin, kuntatalousohjelmassa esitettyihin veroperustemuutoksiin sekä Kuntaliiton veroennusteeseen. Kunnallisveron kasvuksi 2019 oletetaan 5,3 prosenttia vuoden 2018 verotuloennusteeseen nähden. Kasvun taustalla on Vantaan palkkakehityksen myönteinen suuntaus, työttömyyden lasku sekä väestönkasvun tuoma lisäys verotuloihin. Valtionosuusarviossa on huomioitu kaupungin ikäryhmittäinen väestö 1.1.2018, kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitetyt valtionosuusmuutokset sekä aiemmin päätetyt valtionosuusleikkaukset. Valtionosuustuottojen arvioidaan laskevan noin 2,1 prosentilla lähinnä Kelan myöntämien toimeentulomenojen kasvun vuoksi. Verotulo- ja valtionosuusarviot päivitetään talousarviovaiheessa.

Kaupungin pitkäaikainen lainakanta vuoden 2017 tilinpäätöksen tilanteessa oli noin 959 milj. euroa. Viime vuosina korkotaso on ollut poikkeuksellisen matalalla tasolla, mikä on osaltaan tukenut kaupungin myönteistä talouskehitystä. Korkeaan lainakantaan liittyy kuitenkin merkittävä riski korkokulujen noususta yleisen korkotason noustessa. Kehyksessä vuoden 2019 korkokulut on ennakoitu tasolle 3,3 milj. euroa, jatkovuosille on ennakoitu maltillista korkotason nousua.

Kehäradan poistot ovat olleet vuodesta 2016 alkaen noin 22 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2020 taso laskee, kun viiden vuoden poistoajalla olevat investoinnit tulevat loppuun poistetuksi (näiden vaikutus 11,8 milj. euroa /vuosi). Vuodesta 2021 alkaen kehäradan poistot ovat noin 10 milj. euroa/vuosi.

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2019 on 151,6 milj. euroa (investointiosa netto 148,1 milj. euroa) ja kokonaisinvestointitaso liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien noin 159,4 milj. euroa (investointiosa netto 155,9 milj. euroa). Vuoden 2019 kaupungin investoinneista katetaan kehysvalmistelutilanteen arvion mukaan tulo- ja rahoitusosuudella noin 77 prosenttia ja kokonaisinvestoinneista 73 prosenttia. Investointien rahoittamiseksi kaupunki joutuisi kehyslaskelmien toteutuessa kasvattamaan pitkäaikaista lainakantaansa noin 28 milj. eurolla vuonna 2019. Taloussuunnitelmavuosien 2020–2022 toteutuessa kehyksen mukaisesti kaupungin talous tasapainottuisi vuosikatteen parantuessa niin, että lainamäärä palautuisi vuoden 2018 tasolle. Kehyksen ja taloussuunnitelmakauden lähtökohtana on vahva vuosikate ja kaupungin lainamäärän pitäminen valtuuston tavoitteeksi asettamassa alle yhden miljardin tasossa.

Kehys sisältää palkkatasa-arvo-ohjelman ja sen toteuttamiseen vuonna 2019 tarvittavat varat. Palkkojen kilpailukykyisyyttä pyritään parantamaan. Uusien virkojen perustamisessa pyritään kuitenkin harkittuihin ja maltillisiin lisäyksiin.

Tavoitteena on estää segregaatian syveneminen Vantaalla ja siksi kaupunki laatii segregatio-ohjelman taatakseen jokaiselle samanarvoiset edellytykset. Kaupungin tulee olla sosiaalisesti kestävä. Kaupungin

elinvoimaa- ja vetovoimaa sekä pitovoimaa pyritään lisäämään laadittavalla uudella ohjelmalla. Näiden ohjelmien valmistelun edettyä arvioidaan niiden vaikutuksia ensi vuoden talousarvioon.

Esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi vuodelle 2019

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista.

Liiteaineistona ovat vuoden 2019 sitovien tavoitteiden luonnosten esitykset, jotka perustuvat valtuustokauden strategian painopistealueisiin ja päämääriin. Lopullisesti sitovat tavoitteet hyväksytään kaupunginvaltuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä marraskuussa 2018.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä vuoden 2019 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehys liitteen mukaisesti,
- b) ohjeistaa toimialoja laatimaan investointisuunnitelmansa kaikkien talousarvion hankeryhmien osalta kymmenvuotiskaudelle 2019–2028,
- c) esittää vuoden 2019 talousarvion laadintakehys sekä esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja Ritva Viljanen selosti asiakohtaa kokouksen alussa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2019 talousarvion laadintakehys sekä esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kehystaulukot 2019
- Esitykset sitovien tavoitteiden luonnoksiksi vuodelle 2019

Muutoksenhakuohje: 4.1. Valituskielto

Lisätiedot:

talousjohtaja vs. Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö vs. Teija Oras, puh. 050 314 5084, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

A. TULOSLASKELMA – SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

TULOSLASKELMA (1 000 €)	TP 2017	KS 2018	Ennuste 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020	KEHYS 2021	KEHYS 2022
KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT							
TOIMINTATUOTOT (ilman HSY)	404 438	417 124	437 525	429 418	435 860	442 398	449 033
TOIMINTAKULUT (ilman HSY)	-1 413 149	-1 503 171	-1 529 548	-1 564 436	-1 604 425	-1 636 514	-1 669 244
TOIMINTAKATE	-1 008 712	-1 086 047	-1 092 023	-1 135 018	-1 168 565	-1 194 116	-1 220 210
VEROTULOT	977 011	994 000	1 003 363	1 056 672	1 094 306	1 140 109	1 178 400
VALTIONOSUJDET	168 934	168 000	172 656	169 095	179 795	181 795	183 795
KORKOTUOTOT	14 357	14 262	14 262	14 247	13 589	13 095	13 095
MUUT RAHOITUSTUOTOT	15 408	15 308	15 318	15 288	15 258	15 238	15 238
KORKOKULUT	-2 691	-4 270	-3 120	-3 270	-6 970	-8 370	-12 470
MUUT RAHOITUSKULUT	-300	-356	-356	-351	-346	-346	-346
VUOSIKATE	164 007	100 898	110 101	116 664	127 067	147 405	157 502
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-123 574	-113 089	-113 089	-116 478	-112 152	-109 546	-109 546
Satunnaiset tuotot ja kulut							
TILIKAUDEN TULOS	40 433	-12 191	-2 988	186	14 915	37 859	47 956
Verorahoitus yhteensä	1 145 944	1 162 000	1 176 019	1 225 767	1 274 101	1 321 904	1 362 195
Verorahoituksen muutos		1,4 %	2,6 %	4,2 %	3,9 %	3,8 %	3,0 %
		KS 2018–2019	VRT 2018–2019*	E 2018–2019	2019–2020**	2020–2021	2021–2022
Toimintatuottojen kasvu		2,9 %	0,5 %	-1,9 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Toimintakulujen kasvu		4,1 %	2,4 %	2,3 %	2,6 %	2,0 %	2,0 %
Toimintakatteen kasvu		4,5 %	3,2 %	3,9 %	3,0 %	2,2 %	2,2 %

* Laskettu vertailukelpoinen 2018: sis. vuoden 2018 palkankorotukset ja vuodelta 2018 puuttuvat vuokrat

** Toimintakulut sis. Kiky-sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen aiheuttamat lisäkulut v. 2020

B. TOIMIALOJEN, LIIKELAITOSTEN JA RAHASTOJEN KEHYKSET 2019

YLEISHALLINTO	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	1 917	2 791	2 829	1,4 %
TOIMINTAKULUT	-26 148	-29 191	-29 239	0,2 %
josta sisäiset vuokrat	-204	-313	-314	0,3 %
TOIMINTAKATE	-24 231	-26 400	-26 410	0,0 %

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	2 275	2 333	2 414	3,5 %
TOIMINTAKULUT	-17 477	-20 114	-25 838	28,5 %
josta sisäiset vuokrat	-1 067	-1 248	-1 254	0,5 %
TOIMINTAKATE	-15 202	-17 781	-23 424	31,7 %

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	9 371	9 780	9 210	-5,8 %
TOIMINTAKULUT	-81 463	-89 571	-97 198	8,5 %
josta sisäiset vuokrat	-3 529	-3 730	-4 880	30,8 %
TOIMINTAKATE	-72 092	-79 790	-87 988	10,3 %

VUODEN 2019 TALOUSARVION KEHYS

Kaupunginhallitus 4.6.2018

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	42 111	42 382	43 318	2,2 %
TOIMINTAKULUT	-598 289	-621 444	-628 106	1,1 %
josta sisäiset vuokrat	-17 020	-19 488	-19 737	1,3 %
TOIMINTAKATE	-556 178	-579 062	-584 788	1,0 %

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	39 150	35 425	36 740	3,7 %
TOIMINTAKULUT	-437 256	-475 753	-502 468	5,6 %
josta sisäiset vuokrat	-78 178	-105 926	-113 014	6,7 %
TOIMINTAKATE	-398 106	-440 328	-465 729	5,8 %

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA (ilman HSY)	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	240 739	256 693	265 831	3,6 %
josta sisäiset vuokratulot	116 156	151 477	164 120	8,3 %
TOIMINTAKULUT	-185 374	-199 118	-212 234	6,6 %
josta sisäiset vuokrat	-12 622	-16 944	-20 702	22,2 %
TOIMINTAKATE	55 365	57 575	53 598	-6,9 %

KAUPUNKI YHTEENSÄ (ilman HSY)	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	335 564	349 404	360 342	3,1 %
TOIMINTAKULUT	-1 346 008	-1 435 189	-1 495 083	4,2 %
josta sisäiset vuokrat	-112 621	-147 648	-159 901	8,3 %
TOIMINTAKATE	-1 010 444	-1 085 785	-1 134 741	4,5 %

VUODEN 2019 TALOUSARVION KEHYS

Kaupunginhallitus 4.6.2018

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOS	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	37 210	37 479	38 150	1,8 %
TOIMINTAKULUT	-34 725	-36 347	-36 840	1,4 %
josta sisäiset vuokrat	-1 817	-2 046	-2 196	7,3 %
TOIMINTAKATE	2 485	1 132	1 310	15,7 %

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	7 326	6 710	6 844	2,0 %
TOIMINTAKULUT	-6 675	-6 438	-6 590	2,4 %
josta sisäiset vuokrat	-439	-442	-484	9,7 %
TOIMINTAKATE	652	272	255	-6,4 %

SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	23 288	22 835	23 380	2,4 %
TOIMINTAKULUT	-22 938	-22 181	-23 070	4,0 %
josta sisäiset vuokrat	-1 178	-1 341	-1 539	14,8 %
TOIMINTAKATE	351	654	310	-52,6 %

VUODEN 2019 TALOUSARVION KEHYS

Kaupunginhallitus 4.6.2018

LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	67 825	67 024	68 374	2,0 %
TOIMINTAKULUT	-64 338	-64 967	-66 500	2,4 %
josta sisäiset vuokrat	-3 434	-3 829	-4 219	10,2 %
TOIMINTAKATE	3 487	2 058	1 874	-8,9 %

RAHASTOT YHTEENSÄ	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	1 049	695	702	1,0 %
TOIMINTAKULUT	-2 803	-3 015	-2 853	-5,4 %
josta sisäiset vuokrat	0	0	0	
TOIMINTAKATE	-1 755	-2 320	-2 151	-7,3 %

KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT YHTEENSÄ (ilman HSY)	TP 2017	KS 2018	KEHYS 2019	KS2018 / K2019
1 000 €				
TOIMINTATUOTOT	404 438	417 124	429 418	2,9 %
josta sisäiset vuokratulot	116 156	151 477	164 120	8,3 %
TOIMINTAKULUT	-1 413 149	-1 503 171	-1 564 436	4,1 %
josta sisäiset vuokrat	-116 055	-151 477	-164 120	8,3 %
TOIMINTAKATE	-1 008 712	-1 086 047	-1 135 018	4,5 %

C. INVESTOINTIOSA – SIS. KAUPUNKI, LIIKELAITOKSET JA RAHASTOT

1000 eur	TP 2017	KS 2018	Ennuste 2018	KEHYS 2019	KEHYS 2020	KEHYS 2021	KEHYS 2022
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN TULOT	8 573	4 000	4 500	3 500	3 500	3 500	3 500
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN MENOT	-107 226	-130 803	-122 729	-151 611	-136 154	-129 336	-135 726
RAKENTAMISINVESTOINNIT	-38 908	-66 140	-61 057	-84 355	-71 115	-65 585	-71 575
AINEETON OMAISUUS	-5 972	-7 735	-7 765	-7 862	-6 620	-5 783	-7 000
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS							
Kunnallistekniset työt (ilman Kehärataa ja Kehä III)	-35 190	-39 900	-37 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
IRTAIN OMAISUUS	-5 080	-6 248	-6 127	-7 944	-7 919	-7 468	-6 651
KIIINTEÄ OMAISUUS	-24 154	-8 000	-8 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
OSAKKEET JA OSUUDET	2 078	-2 780	-2 780	-1 450	-500	-500	-500
KAUPUNGIN INVESTOINTIOSAN NETTO	-98 653	-126 803	-118 229	-148 111	-132 654	-125 836	-132 226
INVESTOINTITULOT (rahastot, liikelaitokset, Kehärata, Kehä III)	77	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIMENOT (rahastot, liikelaitokset, Kehärata, Kehä II)	-4 062	-6 150	-6 150	-7 760	-9 260	-8 860	-5 160
LIKELAITOSTEN INVESTOINNIT	-1 582	-1 750	-1 750	-2 460	-2 460	-2 460	-2 460
RAHASTON INVESTOINNIT	-2 135	-4 400	-4 400	-5 300	-6 800	-6 400	-2 700
KEHÄRATA	-255	0	0	0	0	0	0
KEHÄ III Vantaa	-90	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	8 650	4 000	4 500	3 500	3 500	3 500	3 500
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-111 288	-136 953	-128 879	-159 371	-145 414	-138 196	-140 886
INVESTOINTIOSA NETTO	-102 639	-132 953	-124 379	-155 871	-141 914	-134 696	-137 386

Esitykset sitoviksi tavoitteiksi 2019

KH, 4.6., Sitovien tavoitteiden esityksiin huomioidaan syksyyn mennessä mm. valtuustoseminaarin kommentit

Esitys sitovaksi tavoitteeksi 2019	Esitys sitovan tavoitteen mittariksi	Esitys mittarin lähtötasoksi, v:n 2017 loppu	Esitys mittarin tavoitetasoksi 2019	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Turvaamme talouden tasapainon				
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon				
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-% talousarvion 2019 mukainen	Vuosina 2013 - 2016 toimintamenojen kasvu keskimäärin 2,2 %. Vuonna 2017 toimintamenot vähenivät -2,0 %	Talousarvion 2019 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu
1.2 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2019 vähintään 34 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	43 milj. euroa	34 milj. euroa	Tarjonta ja kysyntä
1.3 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	35 %	Kaupungin maaomaisuuden vähäisyys, maaomaisuuden sijoittuminen tarkoituksen mukaan sopimattomasti
1.4 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, hallittu korkoriski, nettolainanotto enintään budjetin mukainen	Korkomenot 2,52 milj. euroa, duraatio 1,13	Korkomenoennuste 2,8 milj. euroa, duraatio 1,0 tai korkeampi	EKP aloittaa koronnostot aikaisemmin ja/tai aggressiivisemmin kuin indikoitu. Kuntien 0-riskiluokitus vaarantuu maakuntaudistuksen seurauksena, jolloin varainhankinnan hinta nousee. Kaupungin lainanottotarve ennustettua suurempi
1.5 EU- ja muun ulkopuolisen projektirahoituksen tehokas hyödyntäminen	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektisalkkujärjestelmässä	Projektisalkku-järjestelmässä 35 kpl (tilanne 28.5.2018)	Määrä lisääntyy	Lisääntynyt kilpailu hankerahoituksesta
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien				
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta				
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Resurssiviisauden tiekartassa esitetyt toimenpiteet kohti hiilineutraaliutta toteutetaan	Kasvihuonekaasupäästöt 1,078 milj. ekv t CO2/a (v. 2016)	Kasvihuonekaasupäästöt 0,927 milj. ekv t CO2/a (v. 2018)	Yleinen taloudellinen kehitys, valtion riittämättömät toimet päästöjen vähentämiseksi, valtakunnallisen sähkön alkuperä, kaupungin vähäiset resurssit
4.2 Ekologiset viheryhteydet säilyvät	Ekologiset yhteydet on merkitty yleiskaavaan	Ekologisia yhteyksiä ei ole selvitetty	Ekologiset yhteydet merkitty yleiskaavan 2020 luonnokseen	Kumppaniriskit, taloustaantuma ja kaupungin maaomaisuuden vähäisyys
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 2,5 %	107 500 nousua arkivuorokaudessa	113 300 nousua arkivuorokaudessa	HSL-alueen kuntien erilaiset intressit ja lukuisat muutokset joukkoliikenneväyhykkeissä
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet				
5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	50 %	80 %	Kumppaniriski

Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä				
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065 000 k-m2 /4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	159 600 k-m2 2 986 asuntoa 350	Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2 400 asuntoa/vuosi 450	Tonttikysynnän heikentyminen, asuntojen sijoittajakysynnän vähentyminen ja kaupungin vähäinen maanomistus Uudet rakennuspaikat 100 kpl
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa				
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla				
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee	Vantaan työttömyysaste (%) Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk työttömänä) Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	10,1 % 3 493 1 261	9,2 % alle 3 200 alle 1 091	Maakunta ja sote-muutokseen valmistautuminen vaikuttaa työllisyyden hoidon resursseihin Talouskasvu heikkenee tai kääntyy laskuun Riittämättömät resurssit työllistymistä edistävien palvelujen tuottamiseen (työttömyyden alentuessa palvelussa korostuu enemmän tukea tarvitsevien osuus) Nuorten koulutustaso jää edelleen alemmalle tasolle lähikuntien verrattuna samalla kun työmarkkinat vaativat yhä koulutetumpaa henkilöstöä
7.2 TYP:n (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaita aktiivitoimenpiteissä olevien määrä nousee	TYP:n asiakkaita aktiivitoimenpiteissä (%)	25,9 %	yli 30 %	Asiakkaille ei ole tarjolla riittävästi palveluntarpeen mukaisia palveluja
Strateginen tavoite 8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita				
8.1 Vantaalaisen osaamismallin rakentaminen osana 6Aika-rahoitusta yhdessä oppilaitosten, kaupungin ja yritysten välillä	Mittarit valmistelussa			
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita				
9.1 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät	Mittarit valmistelussa			
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina				
10.1 Suurten ja näkyvien tapahtumien määrää lisätään	Selvitys tapahtumapuiston toteuttamisesta Mittarit valmistelussa			

Edistämme asukkaiden hyvinvointia				
Strateginen tavoite 11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä				
11.1 Liikunnallisen elämäntavan lisääminen	Kaikki väestöryhmät Mittarit valmistelussa			
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät				
12.1 Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan	- Kiusaamisen tunnistaminen - Yhteisiä toimenpiteitä ennaltaehkäisemiseen ja puuttumiseen Mittarit valmistelussa			
12.2 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,23 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,23 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Perheiden tilanteiden kriisiytyminen, kaupungin ehkäisevien toimet eivät kohdennu oikein.
12.3 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palveluja asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93 %	93,4 %	Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten				
13.1 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain - Osaamispotentiaalin tunnistaminen - Suomen tai ruotsin kielen oppiminen - Kohtaamispaikkoja Mittarit valmistelussa	2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä: - osallistunut suomen kielen koulutukseen 89 % - oma vuokrasopimus 70 % - työllistynyt 4 %	2016 maahanmuuttaja-palvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä v. 2019 aikana: - osallistunut suomen kielen koulutukseen 95 % - oma vuokrasopimus 80 % - työllistynyt 14 %	Yleinen yhteiskuntakehitys, hallitsematon maahanmuutto
Strateginen tavoite 14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät				
14.1 Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta- ja arviointia	Kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja sähköiseen osallistumisympäristöön sisältyvien sähköisten menetelmien kokeilu ja käyttöönotto.	Osallisuusympäristön yksittäisiä työkaluja on testattu. Menetelmistä ei koottua tietoa.	Sähköisiä ja kasvokkaisia osallistumisen menetelmiä käytetään aiempaa monipuolisemmin.	Riittämätön henkilöstön sitoutuminen, osaaminen ja resursointi. Tekniset haasteet. Yhteensopivuusongelmat muiden järjestelmien kanssa.

	Vuorovaikutus- ja osallisuusprosessien seurantamenetelmien käyttöönotto	Yhtenäisiä seurantamenetelmiä ei ole käytössä	Osallistumismahdollisuuksien määrää ja laatua mitataan	Yhteisten mittareiden löytämisen vaikeus. Riittämätön henkilöstön sitoutuminen ja resursointi.
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee				
15.1 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat	Käyttäjien tyytyväisyys-% toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa	71 % kokee olosuhteiden parantuneen	80 % kokee olosuhteiden parantuneen	Ulkopuoliset epävarmuustekijät ja vaikutus nähdään viiveellä
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä				
Strateginen tavoite 16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin				
16.1 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän onnistunut käyttöönotto	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto toteutuu hallitusti	Päätökset asiakas- ja potilastietojärjestelmiin siirtymisestä on tehty, järjestelmän rakentaminen käynnissä	Apotin jatkuva palvelu varmistettu ja toinen käyttöönotto toteutuu 10/2019	Perustehtävien vaikeutuminen käyttöönottoon sidotun henkilöstön vuoksi, toimintatapamuutosten toteuttaminen
16.2 Terveysasemien lääkärin vastaanotolle pääsy nopeutuu	Omalääkärin vastaanotolle pääsyn T3-aika (kolmannen vapaan lääkäriajan mediaani)	Potilaat, joilla on omalääkäri, pääsevät lääkärin vastaanotolle 28,5 vrk (T3-aika)	Potilaat, joilla on omalääkäri, pääsevät lääkärin vastaanotolle 14 vrk (T3-aika)	Apotin implementaatio aiheuttama tuotannon vähentäminen. Paljon perumattomia aikoja, mikä aiheuttaa resurssihukkaa.
Strateginen tavoite 17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava				
17.1 Toimialoja, liikelaitoksia ja osakeyhtiöitä varten luodaan toiminnan digitalisointisuunnitelmat	Digisuunnitelmien määrä	2	9	Tulosalueiden ja toimialojen ajankäytölliset mahdollisuudet panostaa digisuunnitelmiin
17.2 Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon	Mobiilipalveluiden määrä	2	7	Liian isojen kokonaisuuksien muodostaminen pienten ja ketterien sovellusten sijaan.
Johdamme uudistuen ja osallistuen				
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa				
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnittelu käynnistetty	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Kaupunkitasoinen sitoutuminen
19.2 Toimintakulttuurin ja muutoksen johtamista tuetaan vaikuttavilla esimies- ja työyhteisövalmennuksilla	Valmennuksiin osallistuneiden lukumäärä Mittarit valmistelussa			
19.3 Hallittu maakunta- ja sote-uudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla	Hallittu muutos, ajantasainen valmistelu ja muutoksen seuranta	Osallistuminen kaupunki- ja maakuntatason valmistelutyöryhmiin	Muutosta koskevat suunnitelmat käsitelty ja hyväksytty Vantaalla	Tehty valmistelutyö ei vastaa muutoksen hallintaan ja käsittelyyn. Vantaan etu ei tule kuulluksi maakunnan valmistelutyössä.
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat				
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%	4,52 %	4,35 %	

VD/2472/11.00.00.01/2018

HP/KR/LMA/HY-L/AV

Resurssiviisauden tiekartta on kaupungin strategiaa toimeenpaneva ohjelma maa- ja asuntopoliittisen ohjelman ja hyvinvointiohjelman rinnalla. Yhdeksi strategiseksi painopistealueeksi asetettiin kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien ja tavoitteeksi nykyisen kaupunkirakenteen vahvistaminen resurssiviisaasti. Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Lisäksi vuoden 2018 talousarvion sitovaksi tavoitteeksi päätettiin "Hiilineutraali Vantaa 2030" - ohjelman laatiminen.

Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Samanaikaisesti kaupunki haluaa tukea kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaisuutta. Resurssiviisaus tarkoittaakin kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla.

Päästöttömyys eli hiilineutraalius merkitsee sitä, että kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävät päästöt kompensoidaan esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyteen tähtääviä hankkeita muualla. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990. Tämä tarkoittaa keskimäärin 7 prosenttiyksikön päästövähennystarvetta vuosittain 2018-2030. Suurimmat päästölähteet ovat liikenne (37 %) ja rakennusten lämmitys (41 %). Hiilineutraaliustavoitteen tarkastelu rajautuu Vantaan kaupungin sisällä tuotettuihin päästöihin ja ostetun kulutussähkön päästöihin. Tavoitteeseen ei lasketa mukaan kaupungin rajojen ulkopuolella syntyvien tavaroiden valmistuksen tai palveluiden välillisiä päästöjä. Resurssiviisauden tiekartassa käsitellään kuitenkin myös näitä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Jätteettömyys merkitsee sitä, että kaatopaikalle ei toimiteta jätteitä. Kaupungissa, jossa ei ylikuluteta, käytetään luonnonvaroja kestävästi, yhden maapallon verran.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta vuoteen 2030 on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja toimialojen toteutussunnitelmineen korvaa aiemmat ympäristöohjelmat. Tiekartta päivittää myös kaupungin ympäristöpoliittiset linjaukset.

Valmistelu

Resurssiviisauden tiekarttaa on valmisteltu yhdessä toimialojen edustajien ja sidosryhmien kanssa kevästä 2017. Työskentelyn aikana järjestettiin työpajoja, joihin osallistui laajasti eri sidosryhmien edustajia sekä asiantuntijoita kaupungin kaikilta toimialoilta. Vantaalaisille annettiin myös mahdollisuus osallistua tiekartan laadintaan verkossa syksyllä 2017 olleen asukaskyselyn kautta. Kaupungin ilmastonmuutosjohtoryhmä on ohjannut työtä.

Ympäristölautakunta pyysi kokouksessaan 21.3.2018 lausunnot kaupungin muilta lautakunnilta, yleisjaostolta sekä nuorivaltuustolta. Lisäksi lausunnot pyydettiin HSY:ltä ja HSL:ltä sekä suurimmilta tytäryhteisöiltä. Tiekarttaluonnos oli nähtävillä ja kommentoitavana kaupungin verkkosivuilla 24.4.2018 asti.

Tiekartasta antoivat toimitelmistään lausuntonsa kaupunkisuunnittelu-, tekninen, opetus-, vapaa-ajan- ja sosiaali- ja terveyslautakunta sekä nuorisovaltuusto. Muista HSY, HSL sekä Vantaan Energia toimittivat lausuntonsa. Kooste lausunnoista ja vastineista niihin on liitteenä.

Tiekartan kaistat

Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Vantaan resurssiviisauden tiekartan jokaiselle kaistalle on määritelty vuotta 2030 kuvaava tavoitetilä, jonka avulla suunnataan kohti resurssiviisasta ja hiilineutraalia Vantaata. Tiekartassa on esitetty toimenpiteitä, joiden avulla päästäisiin kohti asetettuja tavoitteita. Kukin toimiala laatii oman toteutussuunnitelman kuluvalle valtuustokaudella. Niissä on esitetty tavoitteita toteuttavat tarkemmat toimenpiteet, mittareineen ja vastuutahoineen.

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat valtaosan Vantaan ilmastopäästöistä. Tiekartan tavoitteena on päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto, energia- ja resurssitehokkuuden lisääminen sekä viisas energiankulutus. Kaupunki voi välillisesti vaikuttaa energiantuotannon ja -kulutuksen aiheuttamiin päästöihin muun muassa maankäytön ja rakentamisen ohjaamisella ja vaikuttamalla kaupungin omistamien energialaitosten energialähdevalintoihin. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä. Paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian käyttöönotto vaatii kuntalaisten ohjausta ja ratkaisuiden helpoksi tekemistä.

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen päästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Lisäksi tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa palveluiden helpomman saavutettavuuden ja säästää viheralueita.

Liikenteen päästöjen vähentämisellä on keskeinen merkitys hiilineutraalisuuden tavoitteen saavuttamisessa, sillä niiden tulisi vähetä lähes 70 % välillä 1990-2030. Hiilineutraalisuustavoitteen lisäksi Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että liikenne on sujuvaa ja kohtuuhintaista. Kaupunki minimoi riskit ilmastomuutoksen aiheuttamille muutoksille jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Kaavoituksessa ja rakentamisessa myös luonnon monimuotoisuutta säilytetään ja lisätään sekä turvataan ekosysteemipalveluiden toimivuus.

Luonnonvarojen kestävä käyttö on yksi resurssiviisauden kulmakivistä. Säästävä luonnonvarojen käyttö edellyttää resurssitehokasta suunnittelua, resurssitehokasta kulutusta sekä kiertotalouden edistämistä. Resurssiviisauden tiekartta tavoittelee siirtymistä kiertotalouteen, jossa kulutus perustuu uusien tuotteiden ja omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen.

Ruoan tuotannon ympäristövaikutukset ovat merkittävät, esimerkiksi yksityisen kulutuksen ilmastovaikutuksista ruoka tuottaa noin viidenneksen. Tavoitteena on, että vuonna 2030 ruokatuotantoketju on kestävä. Ruokahävikkiä syntyy ketjun kaikissa vaiheissa, ja vastuullisten hankintojen ohella hävikin vähentäminen on merkittävä ruoan ympäristövaikutusten pienentämisessä. Vantaan arvoista vastuullisuus tarkoittaa hyvän elämän turvaamista sekä nykyisille että tuleville sukupolville kestävän kehityksen periaatteiden mukaan. Vastuullinen vantaalainen -kaista kattaakin kaikki vantaalaiset – niin kaupungin työntekijät, asukkaat kuin yritykset ja yhteisöt. Kaista sisältää kestävään elämäntapaan, kasvatukseen ja koulutukseen sekä ja ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä.

Resurssiviisauden tiekartta osoittaa ne välttämättömät toimet, joita Vantaan tavoitteena oleva hiilineutraalisuus vuonna 2030 edellyttää. Osa tavoitteista toteutuu valtion tai Vantaan norminannolla, osa eri toimijoiden kasvavalla sitoutumisella hiilineutraalisuuden edellyttämiin tavoitteisiin. Vantaan

toiminta on kaupungin vision mukaista edelläkävijyyttä, joka näyttää muille kunnille ja toimijoille resurssiviisaan tiekartan antamat mahdollisuudet. Tämä kaikki on toisaalta välttämätöntä ja toisaalta voimistaa Vantaan kilpailukykyä kestävä kasvun keskuksena.

Resurssiviisaan tiekartan edellyttämät Vantaan kaupungin toimet ja resurssit valmistellaan tämän päätöksen jälkeen vuosittaisen talousarviovalmistelun rytmissä.

Ympäristölautakunta 16.5.2018 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä resurssiviisauden tiekartta ja
- b) esittää se edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Päätös:

Päätettiin

- a) hyväksyä resurssiviisauden tiekartta ja
- b) esittää se edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää resurssiviisauden tiekartta kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää resurssiviisauden tiekartta kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kokouksen alussa ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster oli paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Sivu 13, lisätään sivun loppuun lause "Kaupunki selvittää energiatehokkuuden parantamista korjausten yhteydessä vanhoissa lähiöissä yhdessä eri tahojen kanssa."

Sivu 15, lisätään sanat *seudullista yhteistyötä* lauseeseen "Tienkäyttömaksun käyttöönotto vaatii kuitenkin lainsäädännön muutoksia, *seudullista yhteistyötä* ja asian yleistä hyväksyntää."

Sivu 15, poistetaan sana *markkinaehtoisen* lauseesta "Lisäksi kaupunki myös tukee ~~markkinaehtoisen~~ kaupunkipyörien käyttöönottoa."

Sivu 22, otsake muutetaan muotoon "Liikenteen hinnoittelu".

Sivu 27, korjataan kirjoitusvirhe lauseesta ”Vantaan Energia tuottaa kaukolämmön huipputehon biokaasulla ja pelleteillä”.

Sivu 28, toimenpide "Valmistellaan linjaus puurakentamisen lisäämiselle" siirretään kaudelta 2022–2025 kaudelle 2018–2021.

Sivu 30, toimenpide "Luontoarvojen kompensatiokäytäntö otetaan käyttöön maankäytöllisissä ristiriitatilanteissa" siirretään kaudelta 2026–2029 kaudelle 2022–2025.

Sivu 30, korvataan termi *vaihtoehtoisia polttoaineita* termillä *vaihtoehtoisia käyttövoimia*.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä resurssiviisauden tiekartta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Resurssiviisauden tiekartta
- Kooste lausunnoista ja vastineet

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, puh. 0400 427705, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTTA

Julkaisija

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen
ja ympäristön toimiala
Ympäristökeskus
Pakkalankuja 5
01510 Vantaa

Kannen kuva

Sakari Manninen

Taitto

Kari Tervo

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto	4
2 Resurssiviisauden tiekartan taustaa	6
2.1 Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030	8
3 Vantaan resurssiviisauden tiekartta	10
3.1 Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet	11
Energiantuotanto ja -kulutus	12
Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen	14
Kulutus ja materiaalit	16
Vastuullinen vantaalainen	18
4 Muut toimenpiteet	20
5 Esimerkkejä kustannuksista	21
6 Seuranta ja raportointi	24
6.1 Indikaattorit	24
7 Tiekartan valmistelu	25
Liite 1: Resurssiviisauden tiekarttojen toimenpiteet	27
Liite 2: Ilmastoveivin tavoitteet kaavioina	36
Liite 3: Ehdotettujen toimenpiteiden vastuutus	39
Liite 4: Tekstissä käytettyjä käsitteitä	42

1

JOHDANTO

Ihmisten ja toimintojen keskittyminen kaupunkeihin aiheuttaa päästöjä ja lisää alueiden haavoittuvuutta. Hupenevat resurssit, etenevä ilmastomuutos ja köyhtyvä luonnon monimuotoisuus pakottavat kaupungit ympäri maailman miettimään uusia tapoja toimia luonnonvaroja säästämällä ja vähäpäästöisesti. Tähän haasteeseen Vantaan kaupunki vastaa resurssiviisauden tiekartalla.

Ilmastomuutoksen hillinnässä ja muiden ympäristövaikutusten ehkäisemisessä kaupungit ja kaupunkiseudut ovat ratkaisevassa asemassa. Kaupunkien yhdyskuntarakenne vaikuttaa merkittävästi elämäntapoihin ja valintoihin, kuten liikkumistarpeisiin ja kulkutapavalintoihin sekä asumismuotoon ja sitä kautta energiankulutukseen. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja edelläkävijänä, sekä jakaa tietoa hyvistä käytännöistä. Varsinaiset toimet pitää tehdä siellä, missä päästöt eniten syntyvät: kaupungeissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvarojen kestävästi käytettävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta (kuva 1). Päästötön kaupunki on hiilineutraali. Jätteettömässä kaupungissa ei synny kaatopaikkajätettä, vaan jätteet kierrätetään. Ylikulutusta välttävissä kaupungissa luonnonvarojen käytetään maapallon kantokyvyn rajoissa.

Samanaikaisesti kaupunki haluaa tukea kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaisuutta. Monet ratkaisusta, kuten kiertotalous, tarjoavat myös mahdollisuuksia esimerkiksi uudenlaisen liiketoiminnan kehittämiseen ja työllisyyden parantamiseen. Resurssiviisaus tarkoittaa

taakin kykyä käyttää luonnonvarojen harkitusti hyvinvointia ja kestävä kehitystä edistävällä tavalla. Vantaan kaupungin visiossa todetaankin, että Vantaa on vastuullinen kasvun keskus.

Haasteet, joihin vastaamaan tiekartta on tehty, ovat laajoja, eivätkä niiden vaikutukset rajaudu tietyn toimialan alueelle. Sen vuoksi niiden ratkaisemiseenkin tarvitaan laajaa yhteistyötä: niin yli toimialarajojen kuin kaupungin sekä vantaalaisten yritysten, yhteisöjen, oppilaitosten ja asukkaiden välillä. Resurssiviisaus vaatii laajaa sitoutumista sekä riittävästi resursseja.

Ei päästöjä

Ei jätettä

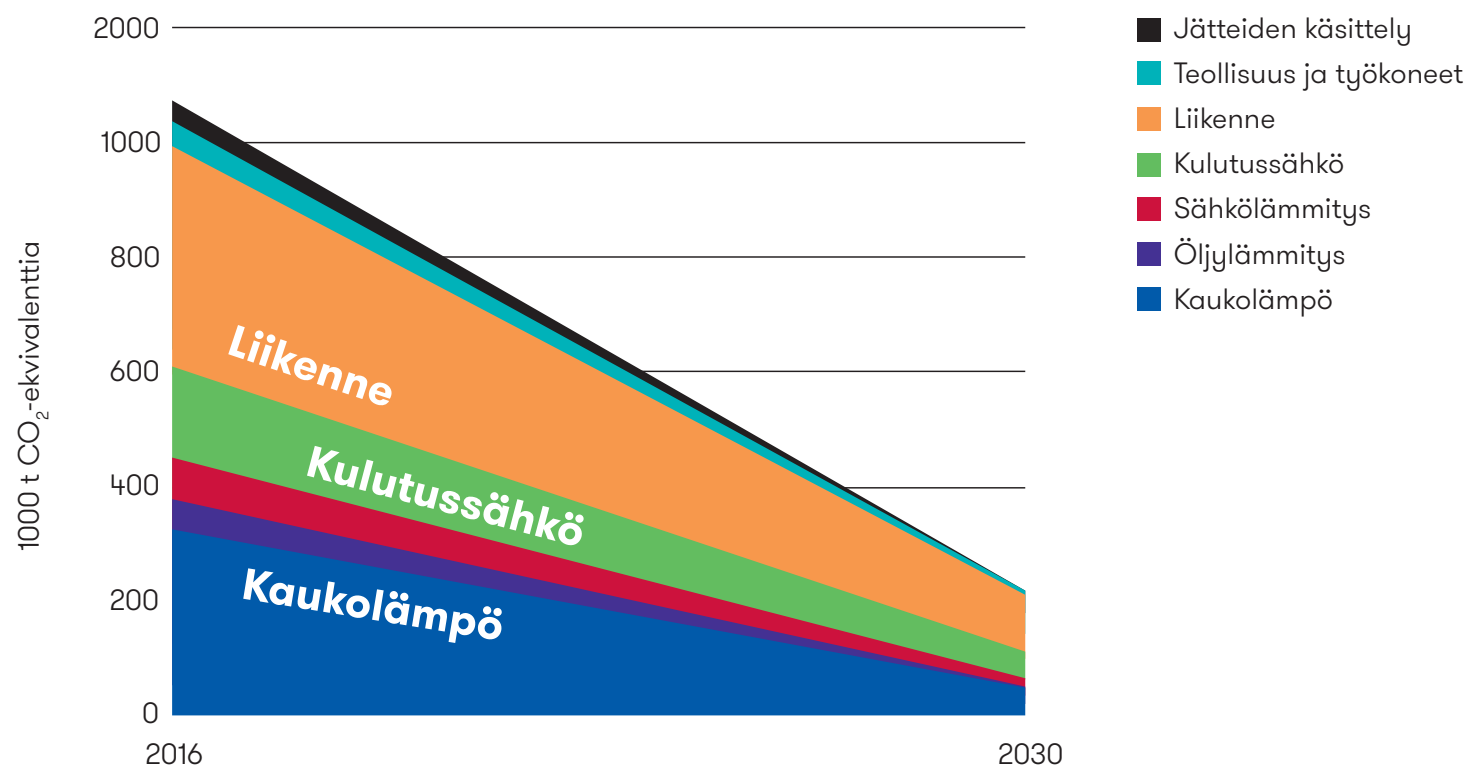

Ei ylikulutusta

Resurssiviisauden tiekartan kolme päätavoitetta: ei päästöjä, ei jätettä, ei ylikulutusta.

Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030

Vantaan on sitoutunut olemaan hiilineutraali kaupunki vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaa, että Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjään 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyysen tähtäviä hankkeita muualla. HSY:n tilastojen mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990, eli 1 078 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia. Näin ollen Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen tulee olla 215 kt CO₂-ekv vuonna 2030.

Vantaan päästöt vuonna 2016 ja tavoitteen mukaiset päästöt vuonna 2030

2

RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTAN TAUSTAA

Vantaan kaupunki on sitoutunut ympäristöasioiden ja vastuullisuuden edistämiseen useiden kansallisten ja kansainvälisten ohjelmien ja sitoumusten kautta. Keskeisimpiä näistä on Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ilmastoverkosto. Resurssiviisauden tiekartta kytkeytyy myös vuonna 2015 solmittuun YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelmaan, eli Agenda 2030:een. Sen tavoitteena on kestävä kehitys, joka ottaa huomioon niin ympäristön kuin ihmisetkin.

Vantaan kaupunginvaltuuston 11.12.2017 hyväksymässä strategiassa kaupungin arvoiksi nostettiin avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Yhdeksi strategiseksi painopistealueeksi asetettiin kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien ja tavoitteeksi nykyisen kaupunkirakenteen vahvistaminen resurssiviisaasti. Nämä arvot ja toimenpiteet ohjaavat myös kaupungin ympäristötyötä ja tätä työtä edistetään Vantaalla resurssiviisauden tiekartalla.

Strategiaa toimeenpanevien ohjelmien työnjako

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

- Maankäytön suunnittelu
- Asuminen
- Yritysalueet ja ympäristöt
- Tonttien luovutus

Resurssiviisauden tiekartta

- Kestävä elämäntapa: liikkuminen, ruoka, viheralueet, yhteisöllisyys

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja veto-voimaa

Elinvoimatavoitteet

- Koulutus ja osaaminen
- Työllisyys
- Yritysyhteistyö
- Tapahtumatuo-
tanta

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

Hyvinvointiohjelma

- Terveelliset elintavat
- Hyvinvointierot
- Kotoutuminen

Resurssiviisauden tiekartta on yksi kaupungin strategiaa toimeenpaneva ohjelma maa- ja asuntopoliittisen ohjelman sekä hyvinvointiohjelman rinnalla. Lisäksi kaupungin strategisia tavoitteita toimeenpannaan kaupungin elinvoimatavoitteiden avulla.

ARVOT

Avoimuus

Turvaamme talouden tasapainon

- Turvaamme talouden tasapainon
- Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi
- Pidämme konsernin talouden hallinnassa

Rohkeus

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
- Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet
- Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä

Vastuullisuus

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa

- Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla
- Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita
- Yrityksille on monipuolisia ja veto-voimaisia työpaikka-alueita
- Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina

Yhteisöllisyys

Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
- Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
- Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten
- Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät
- Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin
- Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava
- Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa

Johdamme uudistuen ja osallistuen

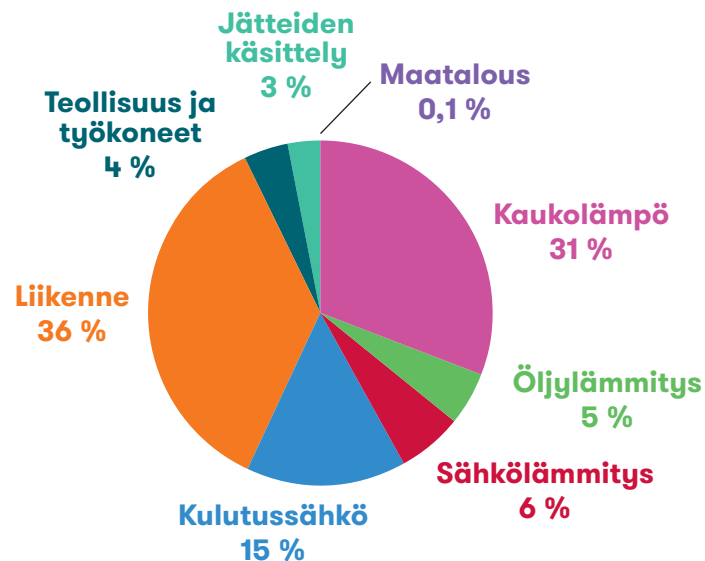
- Johtaminen uudistuu muutoksissa
- Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

Vantaan resurssiviisauden tiekartta toimialojen toteutussuunnitelmineen korvaa aiemmat ympäristöohjelmat. Meluntorjuntatoimenpiteet määritellään kuitenkin erikseen laadittavassa meluntorjunnan toimenpidesuunnitelmassa. Tiekartta päivittää myös kaupungin ympäristöpoliittiset linjaukset.

2.1 Tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030

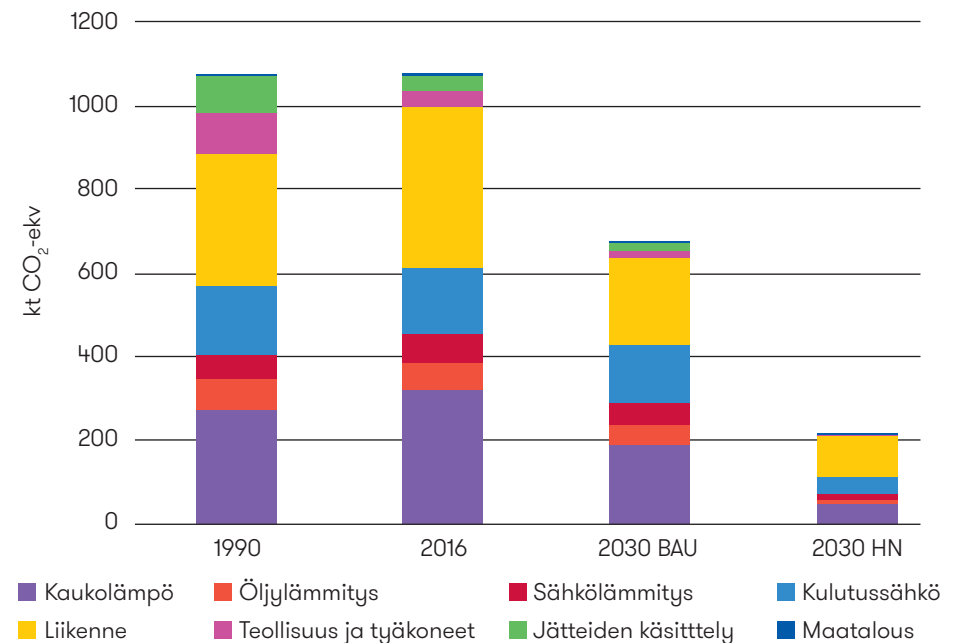
Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030.

Vuonna 2016 Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat 1 078 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia. Suurimmat päästölähteet ovat liikenne (37 %) ja rakennusten lämmitys (41 %). Muut päästöt koostuvat kulutussähköstä, teollisuudesta, työkoneista, jätteiden käsittelystä sekä maataloudesta.

Vantaan vuoden 2016 kasvihuonekaasupäästöjen prosenttiosuudet sektoreittain.

Vantaa on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyysen tähtääviä hankkeita muualla¹. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2016 yhtä suuret kuin vuonna 1990. Näin ollen Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen tulee olla 215 kt CO₂-ekv vuonna 2030. Tämä tarkoittaa keskimäärin 7 prosenttiyksikön päästövähennystarvetta vuosittain 2018-2030.

Vantaan todennetut päästöt ja vuoden 2030 päästöskenaariot kaaviona. Perusskenaariossa (BAU) on tarkasteltu, miten Vantaan päästöt kehittyvät pelkästään jo tehtyjen päätösten pohjalta. Hiili-neutraaliskenaariossa (HN) on tarkasteltu, kuinka paljon kunkin sektorin päästöjen pitää laskea, jotta uuteen tavoitteeseen päästään.

Vantaan päästöt ovat laskeneet hieman vuosittain vuodesta 2010 asti, ja niiden ennustetaan laskevan entisestään jo tehdyillä päätöksillä². Uusi tavoite on kuitenkin kunnianhimoinen, ja 80 %:n päästövähennys 12 vuodessa ei tapahdu itsestään. Tavoitteen toteutuminen vaatii määrittäetietoisia toimia jokaisella sektorilla!

Hiilineutraaliustavoitteen tarkastelu rajautuu Vantaan kaupungin sisällä tuotettuihin päästöihin ja ostetun kulutussähkön päästöihin. Tavoitteeneseen ei lasketa mukaan kaupungin rajojen ulkopuolella syntyvien tavaroiden valmistuksen (esim. ruoka, autot, laitteet, rakennustuotteet) tai palveluiden välillisiä päästöjä, koska riittävän kattavaa ja luotettavaa näiden ns. välillisten päästöjen laskentamenetelmää ei ole vielä käytössä. Resurssiviisauden tiekartassa käsitellään kuitenkin myös välillisten päästöjen vähentämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Vantaalla vaihtoehtoisia skenaarioita ja vaikuttavimpia toimenpiteitä on haettu Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n kehittämän Ilmastoveivin avulla erillisellä ilmastoselvityksellä sekä laajoissa työpajoissa. HSY:n Ilmastoveivin avulla voidaan sektoreittain tarkastella, millä toimenpiteillä päästöjä saataisiin vähenemään ja hiilineutraaliustavoite olisi mahdollista saavuttaa. Kaupungin eri toimialojen asiantuntijoiden Ilmastoveivillä laatimassa skenaariossa kaupungin kokonaiskasvihuonekaasupäästöt saatiin laskemaan tavoitetta vastaavaksi. Tätä skenaariota kutsutaan hiilineutraaliusskenaarioksi (HN). Kaaviot Ilmastoveiviin asetetuista tarkemmista tavoitteista löytyvät liitteestä 2.

Tarvittavia lisätoimia ja niiden vaikutuksia on tarkasteltu myös kaupungin ympäristökeskuksessa tehdyssä Hiilineutraali Vantaa 2030 -selvityksessä. Tarkastelu on rajattu niihin toimiin, joihin Vantaan kaupunki voi vaikuttaa. Selvityksen tulokset on huomioitu resurssiviisauden tiekartan tavoitteita asetettaessa. Vaikuttavimmat lisätoimenpiteet päästöjen vähentämiseksi löytyvät erityisesti sähkön ja lämmön käytössä sekä liikenteessä.

Jäljelle jäävät päästöt tulee kompensoida esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtäviä hankkeita muualla. Kuntaliiton mukaan tärkeintä on, että kunnan ulkopuolella tapahtuva kompensatio saa aikaan todellisia päästövähennyksiä, joita ei tapahtuisi ilman kunnan tai kunnassa toimivien muiden tahojen toimia tai rahoitusta. Kompensointi ei saa johtaa kaksoislaskentaan, eli siihen, että yhdellä ja samalla toimenpiteellä useampi kuin yksi taho väittää vähentäneensä päästöjä.

¹ Kuntaliitto ehdottaa tätä suhdelukua, sillä kaikkia ihmisen toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä on hyvin vaikeaa poistaa.

² HSY:n laatimassa perusskenaariossa Vantaan kasvihuonekaasupäästöt ovat vajaa 700 kt CO₂-ekv vuonna 2030 jo tehtyjen päätösten johdosta.

³ IPCC, 2014: Climate Change 2014: Synthesis Report, Summary for Policymakers.

3

VANTAAN RESURSSI- VIISAUDEN TIEKARTTA

Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartassa on esitetty toimenpiteitä, joiden avulla päästäisiin kohti asetettuja tavoitteita. Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Lisäksi hiilineutraaliuuden saavuttamiseksi tarvitaan tytäryhtiöiden ja muiden sidosryhmien toimia, jotka on kirjattu kohtaan Muut toimenpiteet.

Resurssiviisaustyö tähtää vuoteen 2030. Kaupungin tiekartan kaistojen toimenpiteet on jaksotettu valtuustokausittain, ja kausittaisten toimenpiteiden avulla kuljetaan askel askeleelta kohti haluttua tavoitetilaa. Vastuutahot ehdotettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttajiksi on kirjattu liitteeseen 3. Kaupunkitasoisesta resurssiviisauden tiekarttaa tukevat toimialojen toteutussuunnitelmat.

3.1 Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet

Vantaan resurssiviisauden tiekartan jokaiselle kaistalle on määritelty vuotta 2030 kuvaava tavoitetila, jonka avulla suunnataan kohti resurssiviisasta Vantaata.

Tavoitetila 2030

ENERGIANTUOTANTO JA -KULUTUS

Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä.
Kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina.
Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus.
Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita.

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
Kaupunki on varautunut ilmastomuutoksen vaikutuksiin ja resurssitehokkaat, luonnonmukaiset ratkaisut ovat käytössä.
Luonnon monimuotoisuus on säilytetty ja sitä on kartutettu myös rakennetuilla alueilla.
Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.

KULUTUS JA MATERIAALIT

Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja.
Jakamistalous on vakiintunut osa palveluverkkoa.
Julkiset hankinnat ja investoinnit ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kiertotaloutta.
Ruokatuotantoketju on kestävä.

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen.
Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea.
Kaupunki ja vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti.

ENERGIANTUOTANTO JA -KULUTUS

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat valtaosan Vantaan ilmastopäästöistä. Tiekartan tavoitteena on päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto, energia- ja resurssitehokkuuden lisääminen sekä viisas energiankulutus. Kaupunki voi välillisesti vaikuttaa energiantuotannon ja -kulutuksen aiheuttamiin päästöihin muun muassa maankäytön ja rakentamisen ohjaamisella sekä vaikuttamalla kaupungin omistamien energialaitosten energialähdevalintoihin. Lisäksi kaupungilla on mahdollisuus toimia esimerkkinä ja jakaa tietoa hyvistä käytännöistä.

Vantaan Energian rooli hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa on merkittävä, sillä kaukolämmön tuotannosta syntyy nykyisin 30 % koko Vantaan päästöistä. Tiekartassa on esitetty Vantaan Energian suunnitelmissa olevat toimenpiteet. Vantaan Energia on sitoutunut luopumaan kivihiilen poltosta, ja yhtiön tavoitteena on, että sähkön ja lämmön tuotanto ei aiheuta merkittävästi ilmastopäästöjä.

Hukkalämmön hyödyntämismahdollisuuksia ei Vantaalla vielä juurikaan ole käytetty. Hyödyntäminen on kustannustehokasta ja Vantaalla laaditaan uusiutuvan energian kuntakatselmus, jossa selvitetään muun muassa hukkalämpöpotentiaalia. Selvityksessä tullaan tarkastelemaan kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiset kohteet.

Öljylämmitys rakennusten erillislämmityksessä aiheuttaa 5 % kasvihuonekaasupäästöistä Vantaalla. Kaupunki omistaa tällä hetkellä 37 öljylämmitteistä kiinteistöä, joista suurin osa on kouluja ja päiväkoteja. Vuoteen 2030 mennessä Vantaan alueella on tavoitteena luopua öljylämmityksestä.

Aurinkopaneeleja viherkatolla. Kuvaaja: Taina Suonio

Paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian käyttöönotto vaatii kuntalaisten ohjausta ja ratkaisujen helpoksi tekemistä. Sitä tukemaan on tarkoitus ottaa käyttöön uusiutuvan energian Vantaa-portaali. Portaalissa kiinteistönomistaja voisi helposti katsoa oman kiinteistönsä uusiutuvan energian potentiaalin ja vertailla eri vaihtoehtoja. Uusien alueiden kaavoituksessa tulee ottaa huomioon uusiutuvan energian paikallinen tuotanto, mutta myös laajemmin resurssitehokkuus.

Lämmitettävä asuinpinta-ala vaikuttaa lämmitysenergian käyttöön. Vantaalla kokeiluluonteisesti rakennetut pienet asunnot yhdistettynä yhteisiin tiloihin ovat myös ratkaisu energian kestävään käyttöön. Kaupungin toimitilarakentamisen energiatehokkuutta ja kestävää rakentamista ohjaamaan on laadittu kestävä rakentamisen ohjeet. Ne pidetään ajan tasalla ja päivitetään vastaamaan hiilineutraalisuuden tavoitetta. Kaupunki on jatkossa esimerkillinen energiatehokkaassa rakentamisessa ja uusiutuvan energian hyödyntämisessä. Energiansäästöön tähtäviä toimia on myös Vantaan solmimassa kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa, jossa tavoitteena on 7,5 % säästö vuoteen 2025 mennessä. Sen toteuttamiseksi on tehty erillinen toimintasuunnitelma.

Energiatehokkuuden ja -säästön hallintaa parantaa kokonaisvaltainen ja tavoitteellinen energiaojohtaminen. Tavoitteellisessa energiaojohtamisessa kaupungin kiinteistöille asetetaan yhteistyössä käyttäjien kanssa dynaamiset tavoitetasot energiankulutukselle. Tavoitteisiin pääsemiseksi hyödynnetään muun muassa automaattista analytiikkaa ja kysyntäjoustoja.

Energianjohtamisen tueksi kiinteistöjen kulutustietoja ylläpidetään kiinteistönhallintajärjestelmässä, ja ne julkaistaan avoimena tietona sekä saatetaan näkyville erityisesti kouluissa ja päiväkodeissa. Kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa huomioidaan, ettei terveellinen sisäilma vaarannu. Haasteena on rakennusten ilmanvaihdon kehittäminen määräysten mukaisesti, mutta samalla energia- ja kustannustehokkaasti.

Rakennusten lämmitys tuottaa suuren osan ilmastopäästöistä. Uudet rakennukset ovat energiatehokkaita. Toimia tarvitaankin olemassa olevan rakennuskannan lämmitysenergian käytössä. Sitä voidaan pienen-

tää korjaamalla olemassa olevaa rakennuskantaa energiatehokkaaksi ja tuottamalla kiinteistöissä uusiutuvaa energiaa.

Energiaremonttien käynnistyminen vaatii taloyhtiöissä yksimielistä päätöksentekoa ja riittävää rahoitusta. Osa toimenpiteistä liittyy rakennusten kunnossapitoon ja olisi kustannustehokkaasti toteutettavissa. Tärkeimmät toimenpiteet ovat kiinteistönomistajien tiedon lisääminen energianeuvonnan avulla sekä taloudelliset kannustimet. Kaupunki selvittää energiatehokkuuden parantamista korjausten yhteydessä vanhoissa lähiöissä yhdessä eri tahojen kanssa

Uusia rahoitusratkaisuja energiaremontteihin energiatehokkuuden edistämiseksi on myös tulossa ja niistä viestiminen on tärkeää. Vantaa yhteinä Suomen suurimmista kaupungeista ja yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa voi myös vaikuttaa valtioon, jotta energiakorjauksiin luotaisiin kannustimet ja poistettaisiin lainsäädännöllisiä esteitä.

*Viisaaseen sähkönkulutukseen siirtyminen on yksi tiekartan tavoitteista.
Kuvaaja: Pertti Raami*

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Maankäytön ratkaisulla voidaan merkittävästi vähentää kunnan energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä, niin rakennuskannan kuin liikenteenkin osalta.

Vantaalla kestäväan kaupunkirakentamiseen tähdätään tiivistämällä maankäyttöä ja sekoittamalla toimintoja, jolloin myös liikkumistarpeet vähenevät. Tiivistyvän kaupunkirakenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Lisäksi tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa palveluiden helpomman saavutettavuuden ja säästää viheralueita. Suunniteltaessa tiivistä kaupunkirakennetta huomioidaan myös ilmansuojelu.

Vantaalla kaavoituksen ja rakentamisen lähtökohdaksi otetaan energia- ja ekotehokkuus sekä ekologisuus. Kaupunki huomioi paikalliset olosuhteet uusiutuvan energian käytölle ja minimoi riskit ilmastonmuutoksen aiheuttamille muutoksille jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Sopeutuminen on otettu huomioon kaupungin riskienhallinnassa.

Kaavoituksessa ja rakentamisessa myös luonnon monimuotoisuutta säilytetään ja lisätään sekä turvataan ekosysteemipalveluiden toimivuus. Vihreään infrastruktuuriin panostaminen on myös taloudellisesti järkevää, sillä luonnon tarjoamien palveluiden korvaaminen keinotekoisilla ratkaisulla olisi sekä teknisesti haastavaa että erittäin kallista.

Ilmastoystävällistä liikkumista Vantaalla. Kuvaaja: Pertti Raami

Vantaalla kehäradan myötä asemanseutujen kehittämiseen on erityisesti panostettu. Kaupunki on muun muassa yhteistyössä HSY:n kanssa kansainvälisessä Smart MR (Sustainable Measures for Achieving Resilient Transportation in Metropolitan Regions) -hankkeessa, jossa tavoitellaan vähähiilisen asemanseudun suunnittelukonseptia (Low Carbon District).

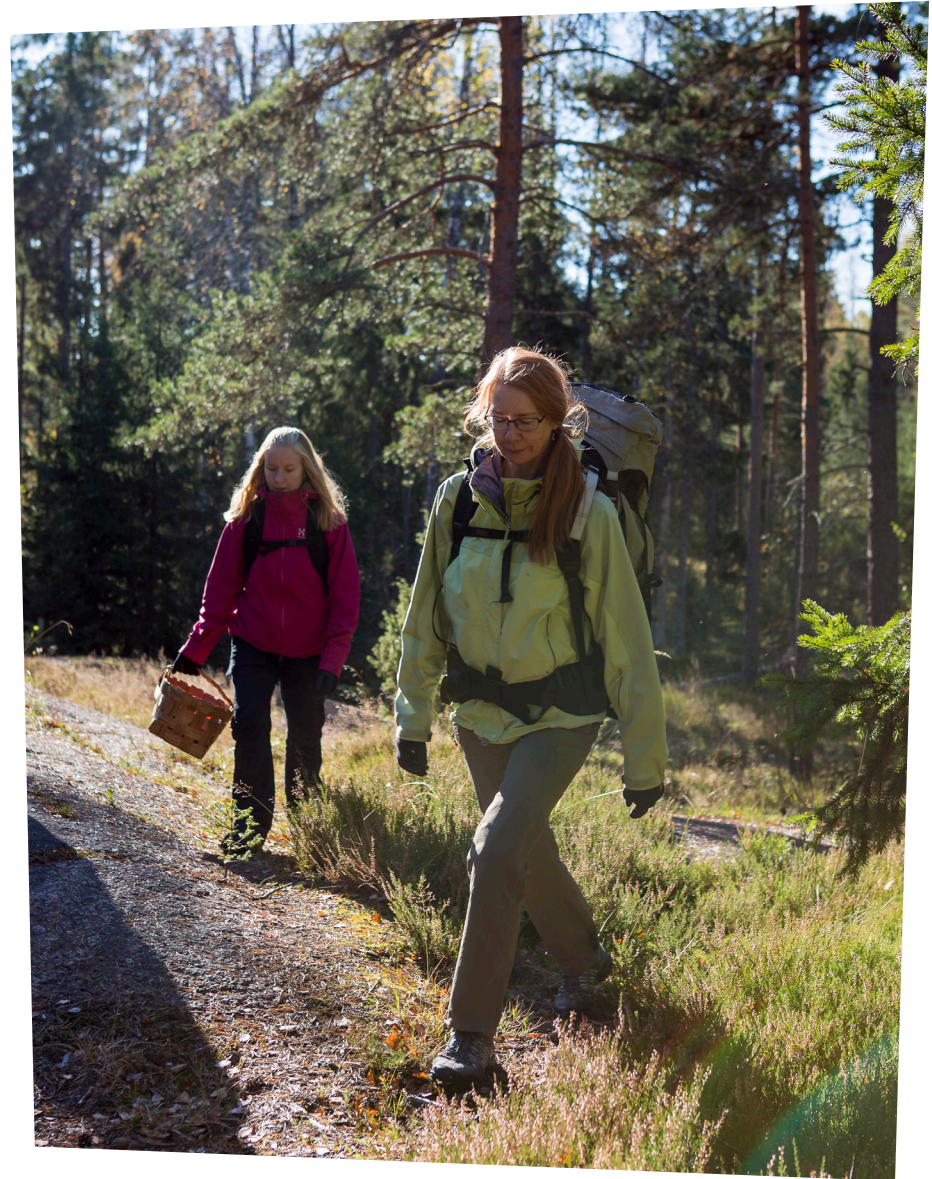
Liikenteen osuus Vantaan kasvihuonekaasupäästöistä on 36 %. Liikenteen päästöjen vähentämisellä onkin keskeinen merkitys hiilineutraalisuuden tavoitteen saavuttamisessa, sillä niiden tulisi vähetä lähes 70 % välillä 1990-2030. Kuntarajat ylittävä MAL-yhteistyö on erityisen tärkeää liikenteen päästöjen vähentämisessä.

Suurimmat päästövähennykset saadaan aikaan ajoneuvoliikenteen hinnoittelulla. Tienkäyttömaksun käyttöönotto vaatii kuitenkin lainsäädännön muutoksia, seudullista yhteistyötä ja asian yleistä hyväksyntää. Lisäksi tarvitaan selvitystä, kuinka maksut vaikuttavat eri käyttäjäryhmiin.

Liikenteen päästöjen vähentämisen kannalta on keskeistä, että ajoneuvojen bensiini- ja dieselkulutus saadaan laskemaan ajoneuvosta riippuen 50-100 % ja tilalle tuodaan sähköllä, biokaasulla tai biopolttaineilla kulkevat liikennevälineet.

Liikenteen päästövähennystavoitteiden lisäksi Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että liikenne on sujuvaa ja kohtuuhintaista. Runkolinjastoa kehitetään ja Vantaa suunnittelee pikaraitiotietä ja varautuu sen rakentamiseen seuraavalla valtuustokaudella. Edellytyksenä on valtion osallistuminen hankkeen kustannuksiin.

Kaupungissa edistetään viisasta liikkumista myös joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittämistoimin. Tulevaisuudessa suunnittelussa tulee myös ottaa paremmin huomioon erilaisten liikkumismuotojen tarpeet kuten skeittaaminen ja rullaluistelu sekä sähköavusteiset liikkumisvälineet. Lisäksi kaupunki myös tukee kaupunkipyörrien käyttöönottoa.

Vantaan viheralueet ovat hyvinvoinnin keitaita ja ne ovat helposti saavutettavissa myös tulevaisuudessa. Kuvaaja: Sakari Manninen

KULUTUS JA MATERIAALIT

Luonnonvarojen kestävä käyttö on yksi resurssiviisauden kulmakivistä. Säästävä luonnonvarojen käyttö edellyttää resurssitehokasta suunnittelua, resurssitehokasta kulutusta sekä kiertotalouden edistämistä. Parhaimmillaan resurssiviisas luonnonvarojen käyttö luo uusia taloudellisia mahdollisuuksia.

Vantaa on yksi kymmenestä CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta -hankkeen edelläkävijäkunnista. Siinä kaupunki on sitoutunut yhdessä HSY:n kanssa lisäämään yhdyskuntajätteen kierrätystä valtakunnallisen jätesuunnitelman mukaisesti ja edistämään kiertotaloutta. Kaupungin tulee hankkeessa laatia kiertotalouden tiekartta, joka Vantaalla ei ole erillinen asiakirja, vaan sisällytetään osaksi resurssiviisauden tiekarttaa. Resurssiviisauden tiekarttaan on jo otettu toimenpiteitä kiertotalouden eteenpäinviemiseksi ja tavoitteita tarkistetaan tiekartan päivittämisen yhteydessä.

Vantaan kaupunki on yksi nopeimmin kasvavista kaupungeista Suomessa ja vilkkaan rakentamisen vuoksi purku- ja kierrätysmateriaalien sekä maamassojen uusiokäytön kehittämisessä on runsaasti mahdollisuuksia, joita voidaan entistä enemmän ottaa käyttöön. Tämä edellyttää kuitenkin uusien arviointitapojen käyttöönottoa, uusia seurantamalleja ja -laskelmia sekä ohjeistusta. Purku- ja kierrätysmateriaalien ja maamassojen uusiokäytön kehittämisessä nähdään Vantaalla myös mahdollisuus yrittäjyyden ja työllisyyden edistämiseen. Kaupunki kehittää kiertotalouden toimintamallia yhdessä yrittäjien ja HSY:n kanssa.

Resurssiviisauden tavoitteiden mukaan kaupunki kannustaa yrittäjyyteen myös selvittämällä sopivien tilojen tarjoamista kiertotalouden mikrotoimijoille.

Kaiken kaikkiaan resurssiviisauden tiekartta tavoittelee siirtymistä kiertotalouteen, jossa kulutus perustuu uusien tuotteiden ja omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen.

Resurssiviisaassa kaupungissa jakamistalous, jossa olennaista omistamisen sijaan on käyttömahdollisuus, onkin merkittävässä roolissa. Kaupungin rooli jakamistalouden edistämisessä on yhtäältä toimia mahdollistajana – ja riittävällä sääntelyllä varmistaa jakamistalouden kehittymisen kestävään suuntaan – ja toisaalta varmistaa omistamien ja omassa käytössä olevien resurssien tehokas hyödyntäminen ja yhteiseen käyttöön avaaminen. Kaupunki esimerkiksi omistaa suuria määriä tiloja, jotka ovat valtaosan vuorokaudesta tyhjiillään, ja kaupungin autokannan ja sähköpyörien yhteiskäytössä on tehostettavaa.

Toimimalla vastuullisena hankkijana kaupunki voi merkittävästi edistää resurssiviisauden ja kiertotalouden tavoitteiden saavuttamista. Vantaalla on laadittu strategisten hankintojen tiekartta, jonka tavoitteena on innovatiiviset ja kestävät julkiset hankinnat. Tämä tiekartta täydentää resurssiviisauden tiekarttaa. Resurssiviisauden tiekarttaan on otettu mukaan tavoitteita muun muassa hankintaprosessin kehittämisestä kohti systemaattista elinkaariajattelua sekä kestävien hankintojen tekemisestä.

Ruoan tuotannon ympäristövaikutukset ovat merkittävät, esimerkiksi yksityisen kulutuksen ilmastovaikutuksista ruoka tuottaa noin viidenneksen. Tavoitteena onkin, että vuonna 2030 ruokatuotantoketju on kestävä.

Kaupungin rooli ateriapalvelujen ostajana on merkittävä. Tiekartan mukaan ruokahankintojen vastuullisuutta lisätään esimerkiksi panostamalla kasvisruoan laatuun ja saatavuuteen sekä vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden käytön lisäämiseen.

Ruokahävikkiä syntyy ketjun kaikissa vaiheissa, ja vastuullisten hankintojen ohella hävikin vähentäminen on merkittävä ruoan ympäristövaikutusten pienentämisessä. Hävikin hyödyntämisellä voi olla myös sosiaalisia ulottuvuuksia, kuten vantaalaisella Yhteinen pöytä -verkostolla. Yhteinen pöytä on Vantaan kaupungin ja seurakuntayhtymän verkosto, joka kehittää yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa ja lisää ruoka-apun vastaanottajan toimijuutta ja yhteisöllisyyttä.

Puurakentamista Kivistössä. Kuvaaja: Sakari Manninen

Jakamistalous tulee englanninkielisestä termistä sharing economy ja se viittaa yhteiseen ja yhteisölliseen kuluttamiseen. Olen-
naista on tavaroiden tai tilan omistamisen sijaan käyttömahdollisuus. Termi kattaa niin naapuriavun, oman auton vuokraamisen yhteiskäyttöön kuin kaupallisetkin palvelut, kuten yhteiskäyttöautorytykset.

Kiertotalous on malli, jossa jätettä ei synny, vaan tuotteet, komponentit ja materiaalit kiertävät mahdollisimman pitkään, ja niiden arvo säilyy. Kiertotalous vähentää neitseellisten materiaalien tarvetta, kun jätteestä tulee raaka-aine.

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Vantaan arvoissa olevalla vastuullisuudella tarkoitetaan hyvän elämän turvaamista sekä nykyisille että tuleville sukupolville. Yhteisöllisyys puolestaan pitää sisällään osallisuutta, luottamuksen ja yhteishengen luomista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Resurssiviisas Vantaa vaatii näiden molempien toteuttamista. Vastuullinen vantaalainen -kaista kattaakin kaikki vantaalaiset – niin kaupungin työntekijät, asukkaat kuin yritykset ja yhteisöt. Kaista sisältää kestävään elämäntapaan, kasvatukseen ja koulutukseen sekä ja ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä.

Vantaan kaupunki kasvattaa ekososiaalisesti sivistyneitä vantaalaisia, edistää hyvän luontosuhteen syntymistä ja kehittymistä ja pitää kaupungin työntekijöiden ympäristötiedot ajan tasalla huolehtimalla riittävästä koulutuksesta. Kaupunki mahdollistaa ympäristöteot työpaikoilla, esimerkiksi kehittämällä ja laajentamalla ekotukitoimintaa. Tavoitteena on, että vantaalainen elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen.

Vuonna 2030 kaupunki sekä vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti. Se vaatii järjestelmällisen ympäristöjohtamisen kehittämistä, jossa ympäristöasiat kytetään työpaikan arkeen osaksi rutiineja, työtapoja, työtä ohjaavia rakenteita, suunnittelua ja päätöksentekoa. Ympäristöasioiden hallinta ja jatkuva parantaminen sisällytetään osaksi muuta johtamista.

Luonnosta nauttimassa. Kuvaaja: Felix Siivonen

Ympäristöjohtamista edistetään kehittämällä johtamisen työkaluja, ekotukitoimintaa, ympäristökoulutusta. Lisäksi tuetaan ympäristösertifikaattien, kuten Ekokompassi ja koulujen ja päiväkotien Vihreä Lippu-ohjelman käyttöönottoa.

Resurssiviisaalla Vantaalla osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea. Kaupunki kehittää erilaisia yhteisvastuullisia ympäristöstä huolehtimisen tapoja ja tukee vantaalaisten osallisuutta esimerkiksi asukastiloissa.

Vantaan perusopetus määrittelee ekososiaalisen sivistyksen näin:

Ekososiaalinen sivistys on ekologista sivistystä: kestävän kehityksen periaatteiden mukaisten valintojen tekemistä. Ekososiaalinen sivistys on myös sosiaalista sivistystä: kykyä pitää huolta itsestä, elää sopusoinnussa muiden kanssa ja ymmärtää omien valintojen vaikutukset myös kaukana.

Luontosuhteella tarkoitetaan yksilön tai yhteisön ja luonnon välisen vuorovaikutuksen kokonaisuutta. Määritelmä sisältää empatian luontokappaleita kohtaan, tunteen ykseydestä luonnon kanssa, vastuuntunnon ympäristöstä ja luonnosta nauttimisen.

Kierrätys- ja tavaroiden vaihto yleistyvät vastuullisen vantaalaisen arkipäivässä. Kuvaaja: Sakari Manninen

MUUT TOIMENPITEET

Tiekartan tavoitteiden toteutuminen edellyttää myös valtion toimia, seudullista yhteistyötä ja tytäryhteisöjen toimenpiteitä. Kaupungin voivat vaikuttaa seudullisten ja kansallisten yhteistyöverkostojen avulla valtion linjauksiin ilmastoasioissa.

Lähes kaikki kuutoskaupungit ovat kiristäneet hiilineutraaliustavoitteen-
sa vuoteen 2030 tai 2035. MAL 2019 -suunnittelun tavoitteena on vähentää liikenteen päästöjä huomattavasti vähemmän kuin kaupungin hiilineutraaliustavoite edellyttäisi.

Valtiolla on merkittävä rooli hiilineutraaliustavoitteen toteutumisessa. Monet uudet ratkaisut liikenteen päästöjen vähentämiseksi tai olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseksi edellyttävät valtion kannustimia ja tukitoimia. Myös lainsäädännöllisiä esteitä täytyy purkaa.

Vantaan tytäryhtiöillä on merkittävä vaikutus kaupungin ilmastopäästöihin. Tärkein on Vantaan Energia Oy, jonka polttoainevalinnat ja muut kehittämistoimenpiteet ovat ratkaisevia, jotta kaupungin hiilineutraaliustavoite voidaan saavuttaa. Turpeesta ja maakaasusta luopumista tulisi selvittää, sillä maakaasusta aiheutuu nykyisin 15 % kaukolämmön päästöistä ja turpeen poltto vastaa kivihiilen polttamista päästökertoimeltaan. Vantaan Energia on liittynyt elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, joka tukee ja edellyttää energiansäästötoimenpiteitä.

VAV Vantaan Vuokra-asunnot Oy omistaa 10 % asunnoista Vantaalla. VAV on sitoutunut kiinteistöalan energiansäästösopimukseen liitettyyn vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelmaan (VAETS). Ohjelman tavoitteena on 7,5 % energiansäästö vuoteen 2025 mennessä. VTK Kiinteistöt Oy ja muut kaupungin täysin omistamat kiinteistöt ovat kaupungin solmiman kuntien energiatehokkuussopimuksen piirissä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy toimittaa Vantaan kaupungille kiinteistö-, puhtaanapito ja ateriapalveluita. Vantti Oy:n toiminta vaikuttaa oleellisesti mm. energiansäästön toteutumiseen kaupungin toimitiloissa.

HSY:n jätehuollon päästöjen osuus kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä on 3 %. Kaupungin hiilineutraaliustavoite edellyttää myös samaa tavoitetta Helsingin seudun ympäristöpalvelut - sekä Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymiltä.

Kaupungin resurssiviisauden ja hiilineutraalisuuden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös innovatiivisuutta ja kehittämistoimia yhdessä sidosryhmien kanssa. Kaupunki on mukana Smart & Clean -säätioss, jonka toimikausi kestää vuoteen 2021.

5

ESIMERKKEJÄ KUSTANNUKSISTA

Ilmastotavoitteiden toteuttaminen vaatii kustannuksiltaan eri kokoluokan toimia ja myös suuria investointeja. Lisäksi tarvitaan panosta kehittämistoimiin ja parempaan suunnitteluun. Useimmat ilmastotoimet maksavat itsensä takaisin. Esimerkiksi energiatehokkuustoimet ja energiaomavaraisuus vähentävät sähkön ja lämmityksen kuluja. Pyöräily edistää kansanterveyttä ja vähentää autoilusta aiheutuvia kustannuksia. Budjetoinnissa tarvitaankin kauaskantoisempaa näkökulmaa kuin talousarviokausi.

Ilmastomuutos ei ole vain ympäristön vaan myös yhteiskunnan ongelma. Resurssiviisauden ja hiilineutraalisuuden tavoittelu edellyttää yhteistyötä ja kaupungilta vahvaa resurssiviisauden tiekartan eteenpäinviemisen koordinoitua. Tämä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kustannusarvioita tehdessä tulee huomioida myös epäonnistuneen ilmastomuutoksen hillinnän riskit ja kustannukset, sillä ympäristökatastrofin sattuessa yhteiskunnan toipuminen on kallista.

Tiekartan toimenpiteiden toteuttaminen vaatii kaupungin toimien kohdalla lisää sekä investointi- että käyttötalousmäärärahoja erityisesti toimitila- ja infrarakentamiseen sekä niiden ylläpitoon. Kustannukset suhteessa toimenpiteiden vaikuttavuuteen arvioidaan myöhemmin. Samassa yhteydessä voidaan teettää myös arvio sopeutumistoimien ansiosta vältettävistä kustannuksista.

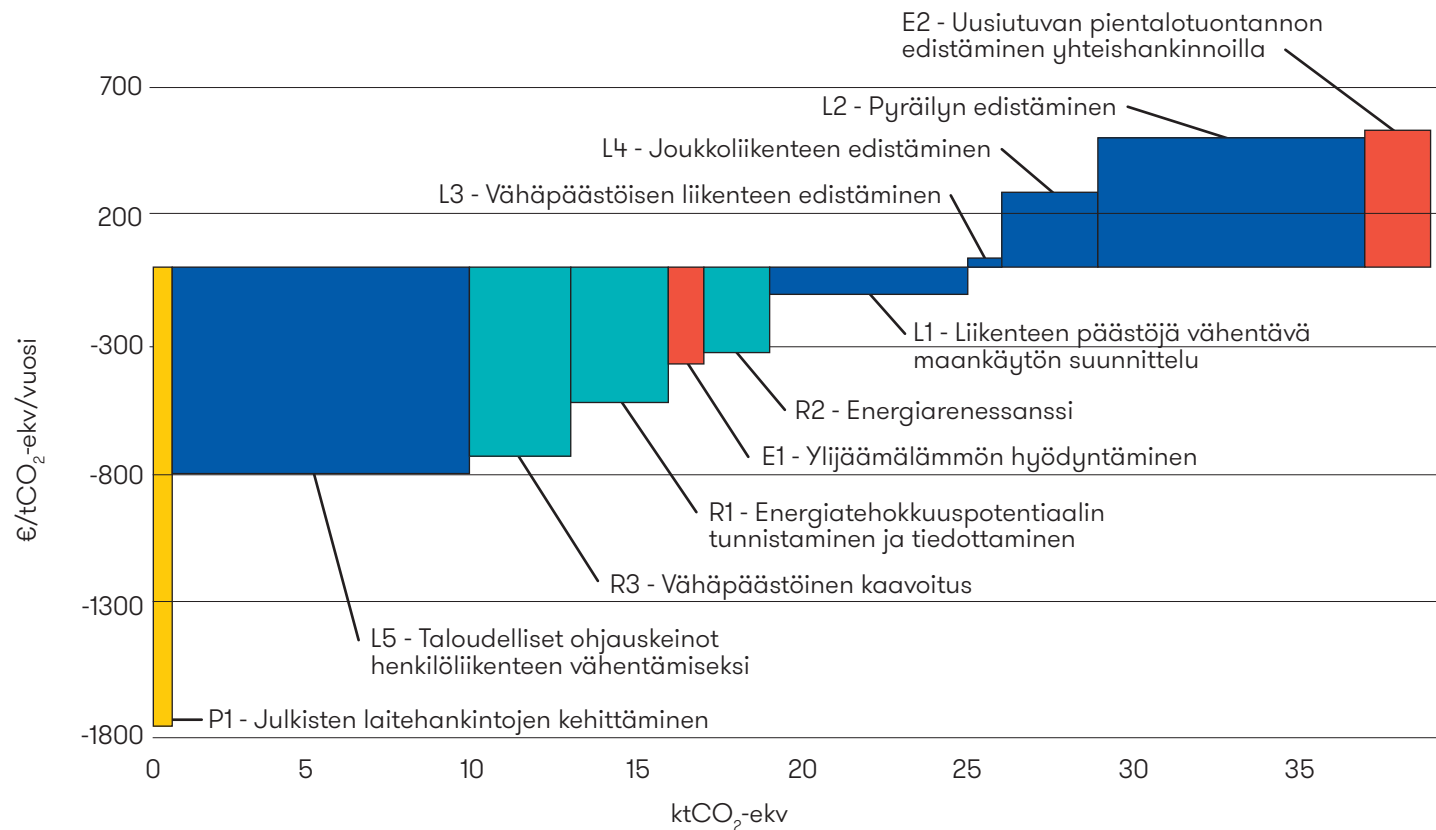
Seuraavan sivun taulukossa on lueteltu niiden ilmastotoimien kustannukset, jotka ovat jo tiedossa. Useimpien toimenpiteiden vaikutukset on arvioitu aikaisemman tavoitteenasettelun aikana (kasvihuonekaasut -40 % vuonna 2030), joten mainitut vaikutukset ja kustannukset eivät tule riittämään uuden ilmastotavoitteen saavuttamiseen. Kustannukset ja säästöt eivät kohdistu pelkästään kaupungille, vaan myös yrityksille ja asukkaille.

Ilmastotavoitteiden toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset koostuvat pääasiassa investoinneista, koordinoinnista ja suunnittelutyöstä. Säästöt syntyvät ostoenergian tarpeen vähenemisestä. Lisäksi eräistä liikenteen toimenpiteistä, kuten pysäköintimaksujen kehittämisestä ja ajoneuvoliikenteen hinnoittelusta, voi syntyä myös tuloja kaupungille. Seuraavan sivun kaaviossa on esitetty arvio toimien kustannustehokkuudesta.

Toimenpide	Kustannukset (M€/v)	Säästöt (M€/v)	Vaikutukset
Energiatehokkuus			
Julkiset laite-hankinnat	0,3	1,7	Uusilla sähkölaitteilla saadaan keskimäärin 10 % säästöt ⁴ . (Led-valaistuksen kustannukset 25-30 t euroa/toimitila)
Energiankulutus-katselmoinnit	0,3	1,4	Säätökorjauksilla saadaan 5 % säästöt lämmönkulutuksessa ⁵
Energiatehokkaan peruskorjaamisen yhteisprojekti	1,3	2,1	Vuosittain peruskorjataan 500 asuntoa, ja vanhoissa rakennuksissa saavutetaan 50 % energiankulutussäästöt ⁶
Energiatehokas maankäyttö	2,8 (sis. kaupungin suunnittelutyö 0,3)	5,2	Lämmitettävän neliömäärän kasvun hillintä asukasta ja yritystä kohden ja uusiutuvaan energiantuotantopotentiaalin hyödyntämisen lisääminen ⁷
Energiantuotanto			
Turvetta ei käytetä biomassan tukipolttoaineena	2		⁸ Tällä toimenpiteellä voidaan välttää 30 kt CO ₂ -ekv päästöt vuosittain
Uusiutuvan energian pientuotannon yhteishankintojen edistäminen	2,5	1,3	Kaupunki edesauttaa 300 maalämpöpumpun ja aurinko-sähköjärjestelmän investointien toteutumista lähivuosina ⁹
Hukkalämmön hyödyntäminen	0,8	1,5	Vantaan elintarviketeollisuus hyödyntää 20 % ylijäämälämpö-potentiaalistaan lähivuosina ¹⁰
Kaupunki vaihtaa öljylämmitysjärjestelmänsä maalämpöpumpuihin	Kokonaisuudessaan 7,5		30 öljylämmitteistä kaupungin rakennusta, ja kukin investointi maksaisi noin 200-300 tuhatta euroa ¹¹

Toimenpide	Kustannukset (M€/v)	Säästöt (M€/v)	Vaikutukset
Liikenne			
Maankäytön tiivistäminen	0,3	0,3	Uudet asunnot ja palvelut sijoittuvat keskustoihin ja hyville joukkoliikenneyhteysille. Säästöt syntyvät pysäköintipaikkojen vähentymisestä ¹²
Kaupungin oma autokanta uusitaan päästöttömäksi	0,5		Varikon autokannan nykyiset päästöt 2 kt CO ₂ -ekv ¹³ vähenee
Pyöräteihin investoiminen	1		Pyöräilyn kulkutapaosuutta saadaan nostettua nykyisestä 6 %:sta 10-11 %:iin ¹⁴
Kaupunkipyörät	0,1		Summalla saadaan n. 400 pyörää. Kustannukset riippuvat pyörien määrästä, käyttöasteesta ja sponsori-sopimuksesta
Runkolinjaston kehittäminen	0,9 (sis lisääntyneet operointimaksut 0,45)		Linja 570. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus lisäntyy 1 % ¹⁵
Raitiotie Aviapoliksesta Mellunmäkeen	Kokonaisuudessaan 250 M€, josta kaupungille jää maksettavaksi arviolta 2/3)		Raitioliikenteen kulkutapaosuus nousee 3 % ¹⁶
Lapinkylän aseman avaaminen kehäradalle	Kokonaisuudessaan 5 M€		Laajennetaan hyvien joukkoliikenneyhteysien alueita ¹⁷
Liikenteen hinnoittelu	3,75 M€	12 M€ säästöt infran rakentamisessa ja 25 M€/v tuotot	Merkittävä ajoneuvoliikenteen vähentyminen ja sitä myöden säästetty infrastruktuuri-rakentaminen ¹⁸
Ajoneuvojen latausinfrastruktuuri	0,03		100 uutta latauspistettä lähivuosina ¹⁹

Jo arvioitujen ilmastotoimenpiteiden kustannukset, säästöt ja vaikutukset vuonna 2030

Gaia Consulting Oy:n arvio²⁰ eräiden toimenpiteiden toteutuksen vuotuisesta päästövähennyksestä (kt CO₂-ekv) sekä päästöjen vähentämisen taloudellisista kokonaisvaikutuksista (€/tCO₂e) vuonna 2030. Palkkien leveys kuvastaa vuoteen 2030 mennessä arvioitua päästövähennystä ja palkkien korkeus päästöjen vähentämisen taloudellista tehokkuutta. Positiiviset talousvaikutukset viittaavat kuluihin ja negatiiviset säästöihin. Näillä toimilla saavutetaan yhteensä vajaa 40 kt CO₂-ekv päästövähennys. Uuden hiilineutraaliustavoitteen valossa tämä vastaa viittä prosenttia kokonaispäästövähennystarpeesta vuonna 2030 verrattuna vuoden 1990 tasoon.

⁴ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

⁵ ibid.

⁶ ibid

⁷ ibid

⁸ Vantaan Energian arvio 2018

⁹ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

¹⁰ ibid

¹¹ Vantaan tilakeskus

¹² Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

¹³ Vantaan varikon arvio 2018

¹⁴ Helsingin kaupunki, selvityksiä 2014:5. Pyöräilyn hyödyt ja kustannukset Helsingissä

¹⁵ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

¹⁶ Vantaan liikennesuunnittelun arvio

¹⁷ ibid

¹⁸ HLJ 2015. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun teknistoiminnallinen selvitys. HSL:n julkaisu 4/2016

¹⁹ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

²⁰ Gaia Consulting Oy 2016. Vantaan kasvihuonekaasujen päästövähennysselvitys, loppuraportti

6

SEURANTA JA RAPORTOINTI

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteutumista kokonaisuudessaan seurataan kahden vuoden välein eli kahdesti valtuustokaudessa. Samassa yhteydessä tiekartta päivitetään. Niitä tiekartan toimenpiteitä, jotka ovat mukana strategiatyön sitovissa tavoitteissa, seurataan vuosittain osavuosi- ja vuosiraporteissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimialakohtaisista toteutussuunnitelmista tehdään keväisin johtoryhmille seurantaraportit. Toimenpiteiden toteutumisesta ja hyvistä käytännöistä raportoidaan vuosittain myös kaupungin ympäristöraportissa.

5.1 Indikaattorit

Vantaan ekologista kestävyttä ja ympäristönsuojelun tasoa on seurattu jo pitkään kuutoskaupunkien yhteistyössä kehittämällä indikaattoreilla. Nämä indikaattorit eivät kuitenkaan yksin pysty todentamaan sitä, miten Vantaa kehittyy kohti resurssiviisautta. Alla olevaan taulukkoon on kerätty mittareita, joilla resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteutumista seurataan.

Pääindikaattorit:

Kasvihuonekaasupäästöt

Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti

Kehitteillä: indikaattori mittaamaan kiertotalouden toteutumista?

Indikaattorit kaistoittain

Energiankulutus ja -tuotanto	Kaukolämmön hankinta energialähteittäin Kaukolämmön KHK-päästöt Yhdyskunnan energiankulutus Energiankulutus asukasta kohti Sähkön ja lämmön kulutus kaupungin omistamissa kiinteistöissä	Vantaan Energia, kuutoskaupungit Vantaan Energia Vantaan kaupunki Vantaan kaupunki kuutoskaupungit
Yhdyskuntarakentaminen ja liikkuminen	Tiiviisti asuttujen alueiden osuus: vähintään 50 asukasta/ha (näiden YTK-ruutujen määrä, kpl) Asemakaava-alueille rakennettujen asuntojen osuus, krs-m ² Asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 50 asukasta/ha ja osuus koko väestöstä Kulutapajakauma	Vantaan kaupunki, kuutoskaupungit Traf
Kulutus ja materiaalit	Yhdyskuntajätteen kierrätysaste Materiaalien kulutus ja eri jätejakeiden määrä Uusiomassojen käyttö infrakohteissa m ³ ? Tilojen käytön tehokkuus? Kasviproteiinien käyttömäärä Ruokahävikin määrä ateriapalvelujen tuottajien keittiöissä	CircHubs, kehitteillä Circwaste, kehitteillä Vantaan kaupunki Vantaan kaupunki Ateriapalvelujen tuottajat
Vastuullinen vantaalainen	Asukkaiden koettu hyvinvointi (asukastyytyväisyys) Ekokompassiyritysten määrä Koulutettujen ekotukihenkilöiden määrä/100 työntekijää (vai: ekotuki-toiminnan kattavuus) Luontoretkille osallistujat Ympäristövastuukampanjoihin sitoutuneet koulut ja päiväkodit	Asukasbarometri? HSY? Vantaan kaupunki, kuutoskaupungit Vantaan kaupunki, kuutoskaupungit

TIEKARTAN VALMISTELU

Resurssiviisauden tiekartan valmistelu aloitettiin alkuvuodesta 2017. Tiekartan rakentaminen aloitettiin laatimalla yhdessä HSY:n ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa Ilmastoveivi-työkalulla skenaario hiilineutraaliuudesta vuoteen 2040 mennessä. Tämän jälkeen keväällä 2017 järjestettiin aloitustilaisuus ja kaksi työpajaa. Työpajoihin osallistui laajasti eri sidosryhmien edustajia sekä asiantuntijoita kaupungin kaikilta toimialoilta. Kaupungin ilmastonmuutosjohtoryhmä yhdessä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa toimi arviointiraatina ja antoi kehittämis ehdotuksia työpajoissa kerättyistä tavoitteista ja toimenpide-ehdotuksista.

Alkusyksystä 2017 valmistui ensimmäinen resurssiviisauden tiekarttaluonnos, jota työpajoihin osallistuneet saivat kommentoida. Vantaalaisille annettiin myös mahdollisuus osallistua tiekartan laadintaan verkossa syksyllä 2017 olleen asukaskyselyn kautta. Siihen vastasi 139 iältään 18-83-vuotiasta vantaalaista.

Asukaskyselyyn vastanneet vantaalaiset ovat valmiita muuttamaan toimintaansa ja lähtemään mukaan resurssiviisaan Vantaan rakentamiseen. Tavaroiden ja tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia toivottiin, mutta sen toivottiin olevan myös helpompaa. Lisäksi liikkumisen ja energiantuotannon uudet mallit kiinnostivat. Tiekarttatyössä pohditaankin, miten kaupunki voi osaltaan olla edesauttamassa jakamistalouden mahdollisuuksien kehittymistä sekä informoida asukkaita liikkumisen ja energiantuotannon resurssiiviisaista valinnoista.

Loppusyksystä 2017 kaupunginvaltuusto asetti valtuustostrategiassa tavoitteeksi hiilineutraalisuuden vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi vuoden 2018 talousarvion sitovaksi tavoitteeksi päätettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030 -ohjelman laatiminen. Tämän jälkeen alkuvuodesta 2018 tiekarttaluonnoksen skenaario tarkistettiin vuoteen 2030 HSY:n Ilmastoveivi-työkalulla. Lisäksi pidettiin ilmastotyöpaja, johon osallistui eri sidosryhmien edustajia.

Tiekarttatyötä on ohjannut kaupungin ilmastonmuutosjohtoryhmä. Työn valmistelusta on vastannut ympäristökeskus. Valmisteluryhmään kuuluivat toimialojen ympäristövastaavat täydennettynä asiantuntijoilla. Lisäksi toimialojen toteutussuunnitelmien laatimisesta vastaavien toimialojen ympäristöryhmien jäsenet ovat antaneet oman panoksensa myös kaupungin tiekartan valmisteluun.

Tiekarttaluonnoksesta saatiin lausunnot kaupungin lautakunnilta ja nuorisovaltuustolta. Lausunnon toimittivat myös Helsingin Seudun Liikenne - ja Ympäristöpalvelut kuntayhtymät sekä Vantaan Energia. Luonnos oli verkossa nähtävillä kuukauden ajan.

Kohti päästötöntä, jäteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää Vantaata. Kuvaaja: Pertti Raami

LIITE 1 Resurssiviisauden tiekarttojen toimenpiteet

ENERGIANKULUTUS JA -TUOTANTO

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Vantaan Energia lisää uusiutuvan energian tuotantoa • Martinlaakson voimalan kaasu-/öljykattila muutetaan biopolttoaineille • Kartoitetaan teollisuuden ja kaupungin hukkalämpökohteet ja liitetään potentiaaliset kohteet kaukolämpöverkkoon lämpöpumppuja hyödyntäen • Tarjotaan aurinkosähköä kaupunkilaisille	Vantaan Energia lisää uusiutuvan energian tuotantoa • Selvitetään geotermisen lämmön, aurinkolämmön ja kausivarastoinnin soveltuvuutta kaukolämpötuotantoon, näistä potentiaaliset toteutetaan	Vantaan Energia luopuu kivihiilestä kokonaan Vantaan Energia tuottaa kaukolämmön huipputehon biokaasulla ja pelleillä	Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä
	Vantaan Energia kehittää jätteen energiahyödyntämistä • Tutkitaan kierrätettävien jätejakeiden erottelua muista kuin yhdyskuntajätteistä ennen polttoa • Selvitetään mahdollisuudet hankkia lisää poltettavaa jätettä jätteenpolttokapasiteetin hyödyntämiseksi koko elinkaarellaan		
Lisätään uusiutuvan energian käyttöä Vantaan kaupungin kohteissa • Aurinkoenergiaa hyödynnetään kaupungin kohteissa • Kaupunki siirtyy ostamaan uusiutuvaa energiaa			
Kaupunki luopuu öljylämmityksestä omissa rakennuksissa	Kaupunki kannustaa öljylämmityksestä luopumiseen Vantaan alueella • Mahdollisesti käytössä olevista tukitoimista ja rahoitusmahdollisuuksista viestitään tehostetusti	Kaupunki kannustaa öljylämmityksestä luopumiseen Vantaan alueella • Mahdollisesti vielä käytössä olevista tukitoimista ja rahoitusmahdollisuuksista viestitään tehostetusti	
Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian käyttöönottoon • Laaditaan uusiutuvan energian kuntakatselmus • Markkinoidaan aktiivisesti Ilmastoinfon tarjoamia palveluja ja ohjataan Ilmastoinfon toiminta	Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian käyttöönottoon • Hyödynnetään kuntakatselmuksen tuloksia maankäytön suunnittelussa ja kuntalaisten ohjaamisessa uusiutuvan energian tuottajiksi • Otetaan käyttöön uusiutuvan energiantuotannon Vantaa-portaali helpottamaan kiinteistönomistajien energiaratkaisuja	Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian käyttöönottoon • Hyödynnetään kuntakatselmuksen tuloksia maankäytön suunnittelussa ja kuntalaisten ohjaamisessa uusiutuvan energiantuottajiksi	Kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina
Kaupunki siirtyy Led-valaistukseen			

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Kaavoituksessa lisätään energia- ja resurssitehokkuuden ohjaavaa vaikutusta • Jatketaan laskentatyökalujen käyttöä kaavoituksessa • Pilotoidaan kaava-alueen ympäristösertifiointia • Kaavamääräyksiin lisätään vaatimus varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon tontilla	Energia- ja resurssitehokkuuden ohjaava vaikutus sisällytetään kaikkiin kaavoihin • Otetaan käyttöön kaavamääräyksiä, jotka edistävät kierrätysmateriaalien käyttöä, rakennusten pitkää käyttöikää, purettavuutta ja uudelleenkäyttöä		Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus
Kaupunki edellyttää resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa	Kaupunki edellyttää resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa • Sisällytetään vaatimuksiin täysin nolla-energia-alueen rakentaminen	Edellytetään resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa sekä tontinluovutusehdoissa • Pilotoidaan plusenergiialue	
Kaupunki edistää puurakentamista • Pilotoidaan puurakentamisen kaava-alue • Valmistellaan linjaus puurakentamisen lisäämiselle	• Osoitetaan puurakentamisen kohteita kaavoituksessa, suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutuksessa.		
Kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi • Kaupungin kestävä rakentamisen ohje pidetään korkeatasoisena • Uudet toimitilat suunnitellaan 30 % määräyksiä energiatehokkaammiksi • Rakennusten elinkaarikustannukset ja hiilijalanjälki lasketaan • Toteutetaan resurssiviisas uusi toimitalo energiatehokkuuden ja kiertotalouden esimerkiksi	Kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi • Selvitetään plusenergiatalon rakentamista Kaupungin toimitilojen kestävä rakentamisen ohje käyttöön myös yksityisellä puolella	Kaupungin uudiskohteet plusenergiarakennuksia	
Kaupunki selvittää asuin- ja toimitilarakentamisen tilankäytön optimointikeinoja	Laaditaan ohjeistus tehokkaaseen tilojenkäyttöön	Ohjeet ohjaavat suunnittelua ja rakentamista	Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita
Kaupunki toteuttaa kuntien energiatehokkuussopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä	Kaupunki toteuttaa kuntien energiatehokkuussopimuksen toimenpiteitä toimitiloissaan ja hankinnoissaan		
Luodaan tavoitteellinen malli kaupungin energiajohtamiseen • Kiinteistöille asetetaan yhteistyössä käyttäjien kanssa dynaamiset tavoitetasot energiankulutukselle • Tavoitteisiin pääsemiseksi hyödynnetään automaattista analytiikkaa ja kysyntäjoustoja	Energiajohtamisen malli otetaan käyttöön kaikissa kaupungin kohteissa ja sitä levitetään myös yksityiselle puolelle Hyödynnetään kysyntäjoustoja ja koneoppimista kaupungin kiinteistöjen energiahallinnassa		

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Toimenpiteet 2018-2021	Toimenpiteet 2022-2025	Toimenpiteet 2026- 2029	Tavoitetila 2030
Tiivistetään maankäyttöä ja sekoitetaan toimintoja • Kehitetään kaupunkirakennetta raideliikenteeseen tukeutuen ja raideliikenteen verkostokaupunkina • Laaditaan täydennysrakentamisen periaatteet eri alueille • Kaupunki tukee täydennysrakentamista mahdollistamalla useampien asunto-osaakeyhtiöiden yhteisten pysäköintilaitoksien rakentamisen	Täydennysrakennetaan keskustoja ja asemanseutuja toimintojen monipuolisuus säilyttäen • Tikkurila ja Myyrmäki rakentuvat tiiviiksi keskusta-alueiksi • Asemanseutuja kehitetään hyödyntäen kehittämishankkeissa saatua tietoa	Aviapolis rakentuu tiiviiksi keskusta-alueeksi	Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
Mahdollistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin kestävä elämäntapa • Vähennetään henkilöautoriippuvuutta suunnitelmalla palvelut saavutettaviksi viisaan liikkumisen keinoin • Kaavoitetaan yhteisöllistä asumista: yhteisiä tiloja kerrostaloihin ja täydennetään pientaloalueita yhteisöllisillä asumisratkaisulla • Suunnitellaan ja toteutetaan myös kaupunkipientaloja muiden talotyyppien lisäksi hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle • Kaupunki luovuttaa tontteja kestävä elämäntapaa tukeville pilottihankkeille • Kaavoitetaan viljelypalsta-alueita ja mahdollistetaan myös korttelikohtainen viljely	Mahdollistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin kestävä elämäntapa • Palvelut lähikaupasta lähimetsään sijoitetaan asuinalueiden läheisyyteen ja niiden sisälle		
Kaupunki edistää ajoneuvoliikenteen, joukkoliikenteen ja pysäköinnin hinnoittelumallin suunnittelua ja tarvittavaa selvittelyä MAL-yhteistyössä	Kehitetään liikennejärjestelmää ottaen huomioon liikenteen hinnoittelu Edistetään liikkumisen hinnoittelumallin käyttöönottoa.	Liikenteen hinnoittelu käytössä	Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista
Kaupunki edistää joukkoliikennettä vähäpäästöiseksi ja matkaketjuiltaan sujuvaksi • Kehitetään joukkoliikennettä vahvempien runkolinjojen varaan, aloitetaan runkolinja 570 liikennöinti • Käynnistetään pikaraitiotien suunnittelu • Tehdään viisaan liikkumisen kokeiluja ja tuetaan markkinaehtoisten liikkumispalveluiden markkinoilletulua erityisesti Aviapoliksen alueella • Joukkoliikennettä kehitetään vähäpäästöiseksi mm. laajentamalla sähköbussien latausinfraa.	Edistetään joukkoliikennettä vähäpäästöiseksi ja matkaketjuiltaan sujuvaksi • Perustetaan 1-2 uutta bussirunkolinjaa • Rakennetaan pikaraitiotie [Raide-Jokeri 3] • Jatketaan joukkoliikenteen kehittämistä vähäpäästöiseksi mm. laajentamalla sähköbussien latausinfraa.	Edistetään joukkoliikennettä vähäpäästöiseksi ja matkaketjuiltaan sujuvaksi • Otetaan pikaraitiotie käyttöön [Raide-Jokeri 3] • Perustetaan 1-2 uutta bussirunkolinjaa • Vähennetään liikkumistarvetta digitalisaation avulla, liikenteen älyohjauksella ja älyväylien käyttöönotolla	
Kaupunki tukee pyöräilyä rakenteilla, niiden ylläpidolla sekä neuvonnalla ja tiedottamalla • Rakennetaan pyöräilyn laatukäytäviä • Kehitetään pyöräpysäköintiä • Kokeillaan ja otetaan käyttöön Vantaalle sopiva kaupunkipyörämalli	Jatketaan pyöräilyn edistämistä kokonaisvaltaisesti Edistetään viisasta liikkumista kehittämällä joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä • Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan yhä paremmin erilaisten liikkumismuotojen tarpeet		
Kaupunki toteuttaa työpaikkojen liikkumissuunnitelmien laadintaa sekä yrityksille että kaikille kaupungin toimipisteille	Kaupunki lisää kannustimien avulla työntekijöiden kestävä työmataliikkumista • Otetaan käyttöön työsuohdepolkupyöriä		

Toimenpiteet 2018-2021	Toimenpiteet 2022-2025	Toimenpiteet 2026- 2029	Tavoitetila 2030
Kaupunki tukee vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävien ajoneuvojen käyttöönnottoa - Rakennetaan julkisia sähköautojen latauspaikkoja yhteistyössä Vantaan Energian kanssa - Varaudutaan tarpeen mukaan asemakaavoissa kaasun jakeluasemiin - Kaupungin kalusto- ja työkonepalveluiden, kuljetuspalveluiden sekä urakoiden hankinnassa suositaan vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä toimijoita - Kaupunki lisää sähkö-, hybridi- ja biokaasua ajoneuvojen käyttöä omassa toiminnassaan	Kaupunki jatkaa vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävien ajoneuvojen käyttöönoton tukemista - Jatketaan sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamista - Kaupungin käytössä olevista kulkuneuvoista vähintään puolessa käytetään vaihtoehtoisia polttoaineita - Kaupungin kalusto- ja työkonepalveluiden, kuljetuspalveluiden sekä urakoiden hankinnassa suositaan vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä toimijoita	Kaupungin käytössä olevat kulkuneuvot käyttävät vaihtoehtoisia käyttövoimia Kaupungin kalusto- ja työkonepalveluiden, kuljetuspalveluiden sekä urakoiden hankinnassa vaaditaan vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä toimijoita	
Kaupunki selvittää logistiikkayritysten liikenteen päästöjen vähentämistä - Aviapoliksen alueella kokeillaan sähköistä jakeluliikennettä - Kehitetään logistiikkayritysten kanssa kuljetusten sujuvuutta ja selvitetään sen ongelmakohtia	Tehostetaan liikenteen sujuvuutta reaaliaikaisen liikenteen ohjauksen ja automaattisen valo-ohjauksen operoinnin avulla		
Kaupunki integroi ilmastomuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon - Asemakaavoissa ja tontinluovutuksessa lisätään ilmastokestävyyteen tähtäviä vaatimuksia, kuten hulevesien luonnonmukainen hallintaa, viherkattojen rakentamista, viherkertoimen käyttöä ja kaupunkivihreän turvaamista - Tehdään yleiskaavatasoinen esiselvitys tulvien hallinnan suunnitelmaa varten ja turvataan hallitulle tulvimiselle riittäviä tilavaroja.	Kaupunki integroi ilmastomuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon - Kaupungin ilmastokestävän rakentamisen vaatimukset käytössä kaupungin kohteissa ja laajalti myös muilla rakennuttajilla - Ilmastokestävyyteen tähtäävät vaatimukset liitetään kattavasti asemakaavamääräyksiin ja tontinluovutusehtoihin - Riskienhallintaan sisällytetään varautuminen ilmastomuutokseen		Kaupunki on varautunut ilmastomuutoksen vaikutuksiin ja resurssitehokkaat, luonnonmukaiset ratkaisut ovat käytössä
Kaupunki säilyttää ja lisää luonnon monimuotoisuutta - Laaditaan selvitykset ekosysteemipalveluista ja ekologisista yhteyksistä ja huomioidaan ne yleiskaavatyön yhteydessä - Tarkistetaan luonnonsuojelualueiden verkostoa yleiskaavatyön yhteydessä ja kytketään alueet monimuotoisuuden kannalta elinvoimaisiksi kokonaisuuksiksi - Uudis- ja korjausrakentamiskohteissa säilytetään olemassa olevaa luontoa ja lisätään monimuotoisia uusia kasvillisuus- ja hulevesialueita - Ohjataan ja kannustetaan kerros- ja pientalo-alueiden monimuotoisuuden lisäämiseen	Ekologiset yhteydet ja ekosysteemipalvelut säilytetään ja niitä kehitetään edelleen - Hankitaan kaupungin tärkeimmät viher- ja vesialueet kaupungin omistukseen - Tehdään suunnitelmat katkenneiden ekologisten yhteyksien korjaamiseksi - Rakennetaan tarvittavat vihersillat tai muut korvaavat yhteydet - Turvataan rahoitus yhteyksien korjaamiseksi pitkällä aikavälillä - Luontoarvojen kompensatiokäytäntö otetaan käyttöön maankäytöllisissä ristiriitatilanteissa	Ekologiset yhteydet säilytetään ja niitä kehitetään edelleen	Luonnon monimuotoisuus on säilytetty ja sitä on kartutettu myös rakennetuilla alueilla
Säilytetään viheralueiden hyvä saavutettavuus	Lähellä asutusta olevien luonnonsuojelualueiden reitistöä vahvistetaan osana virkistysalueita Aloitetaan Länsi-Vantaan laajojen viheralueiden reitistöjen suunnittelu	Jatketaan Länsi-Vantaan laajojen viheralueiden reittien suunnittelua ja toteutusta	Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa

KULUTUS JA MATERIAALIT

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Purku- ja kierrätysmateriaalit sekä maamassat otetaan kaupungissa uusiokäyttöön - Kaavatalouslaskelmiin sisällytetään mas- satasapainolaskelmat - Aluekehittämishankkeissa kehitetään massakoordinaatiota - Uusiomateriaalien käyttö selvitetään mer- kittävässä infrarakentamiskohteissa - Laaditaan ohjeistus ja veloitteet kaupun- gin toimitila- sekä pienrakentajille raken- nus- ja purkujätteen lajittelusta	Vakiinnutetaan materiaalivirtojen hal- linta järjestelmällisesti osaksi suunnit- telu- ja toteutusprosesseja Kaikki maamassat ja purkumateriaalit jotka ovat uusiokäytettävissä otetaan käyttöön Selvitetään vedettömien käymälöiden pilottihanketta	Käytetään kaavamääräyksiä, jotka tukevat kiertotaloutta, kuten rakennus- ten purettavuutta ja kierrätettävyyttä	Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja
Kaupunki kehittää kiertotalousaluei- den toimintamallia	Kaupunki voimistaa yhteistyötä yritys- ten ja asukkaiden sekä naapurikuntien kanssa kiertotalousalueiden kehittämi- sessä Kiertotaloutta kehittämällä kannuste- taan yrittäjyyteen ja lisätään työllii- syyttä Helpotetaan käyttökelpoisen tavarän kierrätystä ja tuetaan pienyrittäjyyttä	Edistetään teollisia symbiooseja yhteistyössä HSY:n kanssa	
Kaupungin toimintaa kehitetään resurssitehokkaaksi - Kaupungin tilojen kalustuksessa lisätään kierrätettyjen kalusteiden käyttöä ja kehi- tetään kaupungin sisäistä kierrätyspalvelua edelleen - Selvitetään jätehuollon ja kaupungin oman toiminnan kiertotalouden kehittämis- tarpeet	Kaupungin toimintaa kehitetään resurssitehokkaaksi - Kierrätettyjen kalusteiden käyttö vakiin- nutetaan - Kehitetään jätehuollon hallintaa kaupun- kiorganisaatiossa		
Kehitetään jakamistalouden välineitä ja edellytyksiä - Aviapoliksen alue kehitetään jakamistalo- uden alustaksi - Selvitetään kaupungin ja Pääkaupunki- seudun kierrätyskeskuksen yhteistyömah- dollisuudet ja valmiudet jakamistalouden kehittämiseksi - Aloitetaan sähköisen palveluverkon ja sovellusten käytön kehittäminen - Kehitetään kaupungin tilojen lainauspiste- ja kierrätysshylytoimintaa	Otetaan käyttöön jakamistalouden sähköinen palveluverkko		Jakamistalous on vakiintunut osa palvelu- verkkoa

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Kaupunki edistää yhteiskäyttöautojen ja -sähköpyörien käyttöönottoa • Tehostetaan kaupungin autokannan ja sähköpyörien yhteiskäyttöä kehittämällä yhteinen varausjärjestelmä • Servitetaan siirtymistä kaupungin omien autojen sijaan yhteiskäyttöautoihin • Yhteiskäyttöautoille tarjotaan maksuttomia pysäköintipaikkoja katualueilta	Tarjotaan kaupungin autoja yhteiskäyttöautopooliin Kaupunki siirtyy mahdollisuuksien mukaan markkinaehtoisten yhteiskäyttöautojen käyttöön	Kaupungin käytössä olevat autot ovat yhteiskäyttöisiä	
Kaupungin tilojen tehokasta käyttöä lisätään • Julkisten tilojen ulkopuoliseen vuokraukseen ja varaamiseen otetaan käyttöön digitaalinen varausjärjestelmä	Vajaakäytössä olevien tilojen käyttöä koko kaupungin alueella lisätään		
Kaupunki kehittää hankintamenetelyjä resurssiviisauden tavoitteiden saavuttamiseksi • Uudistetaan hankintaprosessia ja hankitaan vaikuttavuutta • Edistetään systemaattisesti elinkaariajattelun käyttöönottoa • Hankitaan kierrätettäviä, purettavia, korjattavia ja pitkäikäisiä tuotteita sekä rakennusmateriaaleja • Käytetään rakentamisen hankinnoissa ympäristömerkittyjä tuotteita • Käytetään julkisten hankintojen tarjouspyynnöissä hankintakriteerinä rakennusten kierrätysmateriaalien käyttöä	Kehitetään ideakilpailu- ja kokeilukonsepti Juurrutetaan elinkaariajattelu ja -mallit käyttöön		Julkiset hankinnat ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kiertotaloutta
Kaupunki kehittää ateriapalveluhankintojen vastuullisuutta • Ruokalistasuunnittelulla vähennetään ateriapalveluiden ympäristökuormitusta. • Kartoitetaan alueelliset lähiruoka- ja pientuottajat • Kasviproteiinien käyttöä lisätään ja se sisällytetään ateriapalvelukuvaukseen	Lisätään lähi- ja vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden käyttöä		Ruokatuantoketju on kestävä
Vähennetään ruokahävikkiä ja kehitetään tähdelounaiden jakelua kaupungin toimipisteissä	Vakiinnutetaan ja kehitetään edelleen toimintamallia hävikin vähentämiseksi ja hyödyntämiseksi	Hävikin hyötykäyttö on arkea ja tähdelounaat saadaan talteen ja jakoon niitä tarvitseville	

VASTUULLINEN VANTAALAINEN

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Tuetaan lasten, nuorten ja aikuisten kasvua ympäristövastuullisiksi ja ekososiaalisesti sivistyneiksi vantaalaisiksi • Kestävän elämäntavan teemat sisältyvät opetukseen ja varhaiskasvatukseen • Tuotetaan ympäristötietoisuutta lisäävää kulttuuria • Vahvistetaan ympäristövastuullista ruokakulttuuria ja -kasvatusta • Kasvatetaan energiatietoisia vantaalaisia	Hyödynnetään ja kehitetään edelleen digitaalisia ratkaisuja ympäristövastuullisuuden tueksi Vahvistetaan ymmärrystä ruoan alkuperästä muun muassa kaupunkiviljelyä edistämällä		Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen
Luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalaisten luontosuhdetta • Tarjotaan monipuolisilla keinoilla luontokokemuksia kaikille kuntalaisille kasvatuksessa, työpaikoilla ja asumisyksiköissä • Tehdään teemavuosista toimintamalli Vantaan luontopääoman vahvistamiseksi • Luontoa hyödynnetään oppimisympäristönä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa	Luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalaisten luontosuhdetta • Retket ja talkoot tehdään houkutteleviksi sekä niiden sisältö räätälöiden kohderyhmittäin		
Ympäristövastuullisuudesta ja kaupungin ympäristövastuutoiminnasta viestitään innostavasti ja osallistavasti • Toteutetaan keskittyneitä kampanjoita ja hankkeita erilaisissa ympäristövastuuteemoissa • Tehdään ruokahävikki ja muut resurssimenetykset näkyviksi • Viestitään ajantasaisista ympäristöasioista kuntalaisille	Kehitetään uusia tapoja vuorovaikutteiseen ympäristöviestintään vastuullisuuden edistämiseksi Varmistetaan riittävät resurssit laadukkaaseen ympäristöviestinnän toteuttamiseksi		

Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Tavoitetila
2018-2021	2022-2025	2026- 2029	2030
Kaupunki tukee kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä • Kehitetään asukkaiden kohtaamispaikkoja, kuten yhteistiloja sekä viljelypalstoja ja yhteispuutarhoja • Osallistetaan asukkaita resurssiviisauden teemoihin kunnan palveluissa, alueellisissa kehittämistoimikunnissa ja aluefoorumeissa	Asukastilat ja muut yhteisölliset tilat ovat aktiivisessa käytössä	Asukastilat ja muut yhteisölliset tilat ovat aktiivisessa käytössä	Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea
Innostetaan kuntalaiset mukaan luontoympäristöstä huolehtimiseen • Kehitetään kummimetsä-, kummipuisto- ja ympäristöstä huolehtivaa yhteisvastuullista toimintaa	Vakiinnutetaan ympäristöstä huolehtivaa yhteisvastuullista toimintaa		
Lisätään ja kehitetään kaupungin ympäristöjohtajuutta ja ympäristöjohtamisen työkaluja • Ympäristöjohtaminen on osa kaupungin johtamisjärjestelmää • Tuetaan ympäristöjärjestelmien, kuten Ekokompassin ja Vihreän lipun, käytön laajentamista • Pidetään henkilöstön tiedot ajan tasalla • Kehitetään vaikuttavista ympäristöteoista palkitsemista • Ylläpidetään, laajennetaan ja kehitetään Ekotukitoimintaa • Kehitetään Vantaan kaupunkia Reilun kaupan -kaupunkina	Jatketaan ympäristöjohtamisen kehittämistä * Ympäristöjohtamisjärjestelmien käyttöön-otto kirjataan kaupungin strategiaan * Arvioidaan merkittävien päätösten, kuten palveluverkon rakentamisen, ympäristövai- kutukset	Käytössä tarvetta vastaavat ympäristöjärjestelmät	Kaupunki ja vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti
Kaupunki tukee vantaalaisten yritysten ja yhteisöjen ympäristövastuullisuutta • Kehitetään yhteistyötä vantaalaisten yritysten kanssa olemassa olevien verkostojen puitteissa * Tuetaan pk-yritysten ympäristöjohtamisjärjestelmien kuten Ekokompassin laajentumista	Kaupunki tukee aktiivisesti yritysten ympäristövastuutyötä		

MUUT TOIMENPITEET

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Kaupunki vaikuttaa valtion tukitoimiin ja lainsäädäntöön	Kaupunki voi vaikuttaa seutuyhteistyössä ja yhdessä muiden kuutoskaupunkien kaupunginjohtajien ja heidän muodostaman ilmastoverkoston kautta siihen, että valtio tukisi merkittäväällä panoksella tämän tavoitteen toteutumista.	Kaupungin johto ja luottamusmiehet.
Kaupungin tytäryhtiöt sitoutuvat hiilineutraalius- ja resurssiviisaustavoitteisiin.	Kaupunki vaikuttaa ennen kaikkea palvelusopimusten, mutta myös konserniohjauksen kautta Vantin toimiin. Konserniohjauksessa edellytetään kaupungin tytäryhtiöiltä sitoutumista hiilineutraalius- ja resurssiviisaustavoitteisiin.	Kaupungin konsernihallinto, kaupungin edustajat yhtiöiden hallituksissa.
HSY on hiilineutraali vuonna 2030	Kuntayhtymien ohjauksessa edellytetään sitoutumista hiilineutraalisuuteen.	Kaupungin edustajat yhtymien johdossa.
Tutkimus- ja kehittämishankkeilla tuetaan resurssiviisauden ja hiilineutraalisuuden tavoitteita	Kehittämistoimiin tulisi varata/varataan vuosittainen erillinen määräraha, jonka käyttöä ohjaa xx (ilmastonmuutosjohtoryhmä? Smart & Clean -säätötoiminnan aikana käynnistettyä hanketoimintaa jatketaan.	Kaupungin taloushallinto.

LIITE 2 Ilmastoveivin avulla lasketut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämismahdollisuudet Vantaalla

Ilmastoveivi on HSY:n laatima työkalu, jolla voi luoda ilmastonmuutoksen hillinnän tulevaisuuspolkuja pääkaupunkiseudulle. Työkalulla on mahdollista laskea erilaisten vaihtoehtojen vaikutukset sähkönkulutuksen, rakennusten lämmittämisen ja liikenteen aiheuttamiin kasvihuonekaasupäästöihin. Vantaan eri toimialojen asiantuntijat ovat tarkastelleet työkalun avulla, kuinka paljon näillä sektoreilla tulee vähentää kasvihuonekaasuja, jotta kaupungin kokonaistavoitteeseen päästään.

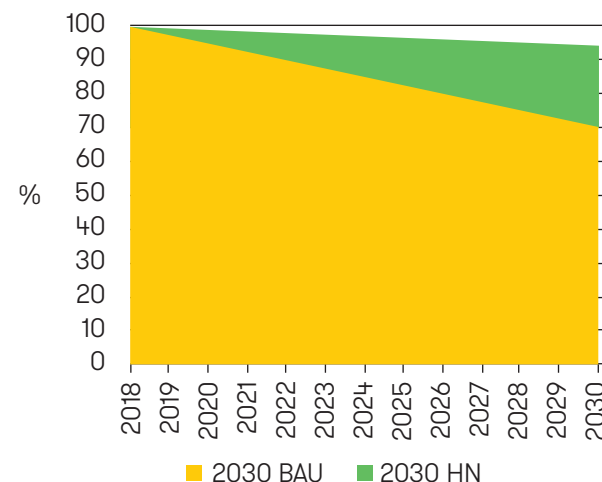
Alla on kaaviot hiilineutraali Vantaa 2030 -tavoitteen sektorikohtaisista tavoitteista. Tehty ilmastoveivaus löytyy osoitteesta: <http://ilmastoveivi.fi/869483633260>

Kokonaistavoite

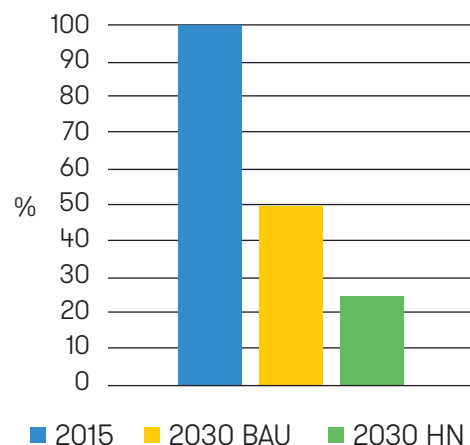
kt CO ₂ -ekv.	1990	2016	2030 BAU	2030 HN	1990-2030 muutos-%
Kaukolämpö	271	325	188	52	-81
Öljylämmitys	74	60	48	0	-100
Sähkölämmitys	60	69	52	17	-72
Kulutussähkö	165	160	141	45	-73
Liikenne	318	384	207	97	-69
Teollisuus ja työkoneet	95	42	16	3	-97
Jätteiden käsittely	91	35	22	0	-100
Maatalous	3	2	2	2	-53
Yhteensä	1076	1078	674	215	-80

Vantaan todennetut päästöt ja vuoden 2030 päästöskenaariot. Perusskenaariossa on tarkasteltu, miten Vantaan päästöt kehittyvät ilman lisätoimenpiteitä. Hiilineutraali Vantaa 2030 -skenaariossa on tarkasteltu, kuinka paljon kunkin sektorin päästöjen pitää laskea, jotta uuteen tavoitteeseen päästään.

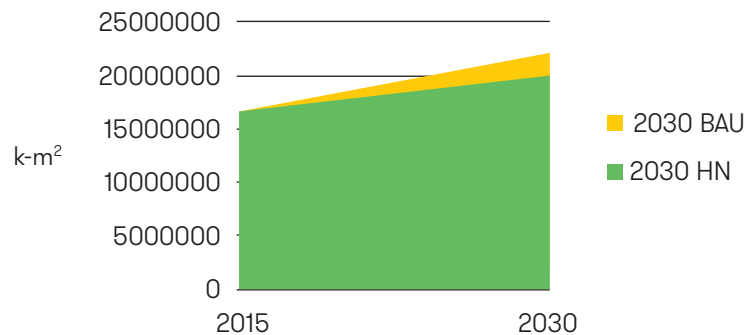
Ilmastoveisiin asetetut energiantuotannon ja -tehokkuuden tavoitteet

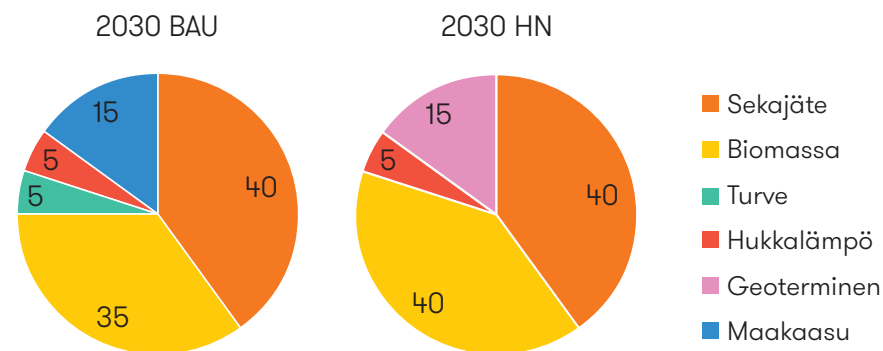
Nykyisten rakennusten peruskorjauksen vaikutukset nykyisen rakennuskannan energiatehokkuuteen eri skenaarioissa vuoteen vuosina 2018-2030. Ilmastoveisiin on asetettu tavoitteeksi, että jo rakennettujen rakennusten energiatehokkuutta parannetaan siten, että kyseisen rakennuskannan energiatehokkuus paranee vuosittain 3 % vuosina 2018-2030.

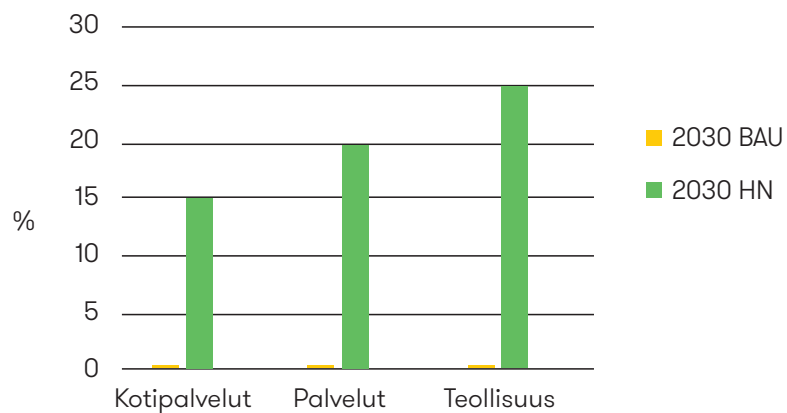
Uusien rakennusten energiatehokkuus vuoden 2030 eri skenaarioissa verrattuna nykytilaan. Ilmastoveisiin on asetettu tavoitteeksi, että uudisrakennukset ovat 75 % energiatehokkaampia vuonna 2030 kuin keskimääräinen nykyinen vastaava rakennus.

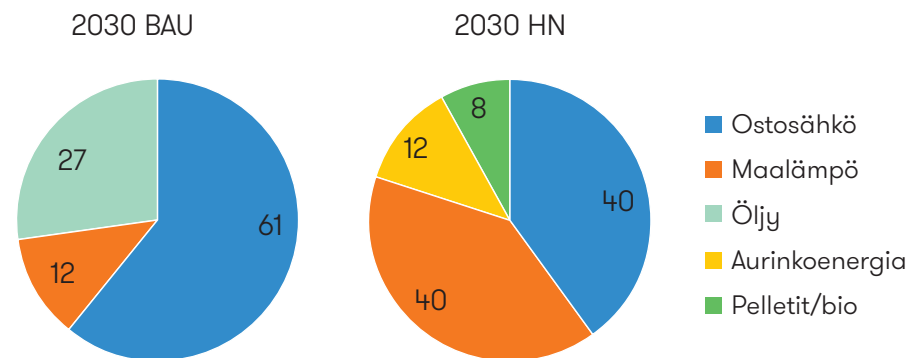
Uuden rakennuskannan neliömäärien kasvu eri skenaarioissa vuosina 2015-2030. Ilmastoveiviin on asetettu tavoitteeksi, että uudisrakentamisessa kerrosala per asukas tai työpaikka ei kasva nykytasosta.

Kaukolämmön tuotantojakauma (%) eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin on asetettu tavoitteeksi, että öljystä, kivihiilestä, maakaasusta ja turpeesta luovutaan kaukolämmön tuotannossa.

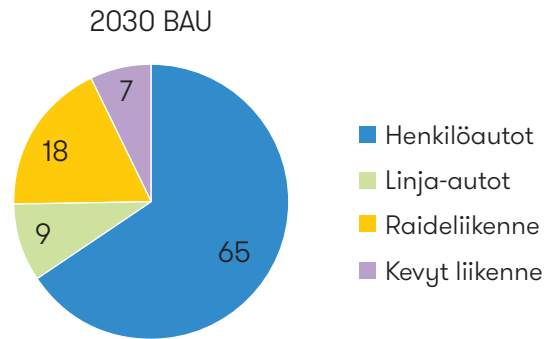

Aurinkosähkön osuus kulutussähköstä eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että kiinteistökohtaisen uusiutuvan sähköntuotannon osuutta lisätään reilusti.

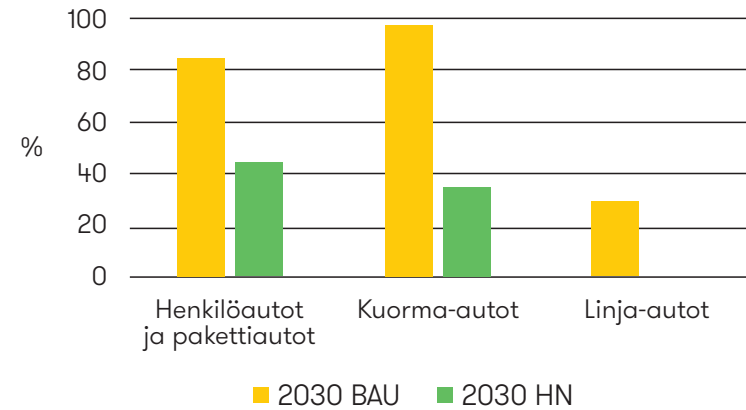

Rakennusten erillislämmityksen tuotantotavat (%) eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että rakennusten erillislämmityksessä ostosähkön käyttöä lasketaan 40 %:iin ja loput 60 % tuotetaan kiinteistökohtaisella uusiutuvalla energialla.

Ilmastoveiviin asetetut liikenteen tavoitteet

Kulkumuotojakauma (%) eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että henkilöautoilun määrää lasketaan ja muiden kulkumuotojen osuutta lisätään reilusti.

Bensiinin ja dieselin prosenttiosuus kunkin ajoneuvon käyttövoimista eri skenaarioissa vuonna 2030. Ilmastoveiviin asetettiin tavoitteeksi, että bensiinin ja dieselin käyttöä vähennetään reilusti, ja niitä korvataan sähköllä, lataushybrideillä, biokaasulla ja biopolttoaineilla.

LIITE 3 Ehdotettujen toimenpiteiden vastuutus

Energiankulutus ja tuotanto

Vastuutaho

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
-------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä

Vantaan Energia lisää uusiutuvan energian tuotantoa						X	
Vantaan Energia kehittää jätteen energiahyödyntämistä			X			X	
Lisätään uusiutuvan energian käyttöä Vantaan kaupungin kohteissa			X				
Vantaan alueella luovutaan öljylämmityksestä			X				X

Kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina

Kaupunki ohjaa kuntalaisia uusiutuvan energian asioissa	X		X				X
---	---	--	---	--	--	--	---

Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus

Kaavoituksessa lisätään energia- ja resurssitehokkuuden ohjaavaa vaikutusta			X				
Kaupunki edellyttää resurssi- ja energiatehokkuutta suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa			X				
Kaupunki edistää puurakentamista			X			X	X
Kaupungin toimitilat rakennetaan kestävästi			X	X	X		

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
-------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita

Kaupunki selvittää asuinrakentamisen tilankäytön optimointikeinoja			X				X
Kaupunki toteuttaa kuntien energiatehokkuussopimuksen tavoitteita ja toimenpiteitä	X	X	X	X	X	X	
Luodaan tavoitteellinen malli kaupungin energiajohtamisen edistämiseksi			X				

Kajo: Kaupunginjohtajan toimiala

Konsas: Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala

Mato: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Sivi: Sivistystoimen toimiala

Soster: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

**Yhdyskuntarakenne
ja liikkuminen**
Vastuutaho

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär- yhtiöt	Yhteistyö- kumppanit
----------------------------	------	--------	------	------	--------	------------------	-------------------------

Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva

Tiivistetään maan- käyttöä ja sekoitetaan toimintoja			X				
Mahdollistetaan kaupunkisuunnittelun keinoin kestävä elämäntapa			X				

Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista

Kaupunki edistetään ajoneuvoliikenteen, joukkoliikenteen ja pysäköinnin hinnoitte- lumallin suunnittelua ja tarvittavaa selvitte- lyä MAL-yhteistyössä			X				
Kaupunki edistetään joukkoliikennettä vähä- päästöiseksi ja matka- ketjuiltaan sujuvaksi			X				X
Kaupunki tukee pyöräi- lyä rakenteilla, niiden ylläpidolla sekä neuvon- nalla ja tiedottamalla			X	X			X
Kaupunki toteuttaa työpaikkojen liikkumis- suunnitelmien laadin- taa sekä yrityksille että kaikille kaupungin toimipisteille	X	X	X	X	X		X
Kaupunki tukee vaihto- ehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen käyttöönottoa		X	X	X	X	X	X
Kaupunki selvittää logis- tiikkayritysten liikenteen päästöjen vähentämistä							

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär- yhtiöt	Yhteistyö- kumppanit
----------------------------	------	--------	------	------	--------	------------------	-------------------------

**Kaupunki on varautunut ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja resurssi-
tehokkaat, luonnonmukaiset ratkaisut ovat käytössä**

Kaupunki integroi ilmas- tonmuutoksen sopau- tumistoimet suunnitte- luun, rakentamiseen ja ylläpitoon			X			X	
---	--	--	---	--	--	---	--

**Luonnon monimuotoisuus on säilytetty ja sitä on kartutettu myös rakenne-
tuilla alueilla**

Kaupunki säilyttää ja lisää luonnon monimuo- toisuutta			X				
--	--	--	---	--	--	--	--

Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa

Säilytetään viheraluei- den hyvä saavutetta- vuus			X				
---	--	--	---	--	--	--	--

Kulutus ja materiaalit**Vastuutaho**

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
--------------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja

Purku- ja kierrätys-materiaalit sekä maa-massat otetaan kau-pungissa uusiokäyttöön			X			X	X
Kaupunki kehittää kiertotalousalueiden toimintamallia	X		X				X
Kaupungin toimintaa kehitetään resurssi-tehokkaaksi	X	X	X	X	X	X	

Jakamistalous on vakiintunut osa palveluverkkoa

Kehitetään jakamis-talouden välineitä ja edellytyksiä				X			
Kaupunki edistää yhteiskäyttöautojen ja -sähköpyörien käyttöönottoa	X	X	X	X	X		
Kaupungin tilojen teho-kasta käyttöä lisätään		X	X	X	X		

Julkiset hankinnat ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kierto-taloutta

Kaupunki kehittää han-kintamenettelyjä resurs-siivisuuden tavoitteiden saavuttamiseksi	X	X	X	X	X	X	
--	---	---	---	---	---	---	--

Ruokatuotantoketju on kestävä

Kaupunki kehittää ateriapalveluhankin-tojen vastuullisuutta		X		X	X		X
Vähennetään ruoka-hävikkiä ja kehitetään tähdelounaiden jakelua kaupungin toimi-pisteissä		X		X	X	X	

Vastuullinen vantaalainen**Vastuutaho**

Toimenpiteet 2018 -2021	Kajo	Konsas	Mato	Sivi	Soster	Tytär-yhtiöt	Yhteistyö-kumppanit
--------------------------------	------	--------	------	------	--------	--------------	---------------------

Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen

Tuetaan lasten, nuorten ja aikuisten kasvua ympäristövastuullisiksi ja ekososiaalisesti sivi-s-tyneiksi vantaalaisiksi				X			
Luodaan, vahvistetaan ja tuetaan vantaalais-ten luontosuhdetta				X	X		
Ympäristövastuullisuu-desta ja kaupungin ympäristövastuutoimin-nasta viestitään innos-tavasti ja osallistavasti	X	X	X	X	X		

Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea

Kaupunki tukee kunta-laisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä		X					
Innostetaan kuntalaiset mukaan luontoympäris-töstä huolehtimiseen			X	X	X		

Kaupunki ja vantaalaiset yritykset ja yhteisöt kantavat ympäristövastuunsa esimerkillisesti

Lisätään ja kehitetään kaupungin ympäristö-johtajuutta ja ympäris-töjohtamisen työkaluja	X	X	X	X	X	X	
Kaupunki tukee van-taalaisten yritysten ja yhteisöjen ympäristö-vastuullisuutta	X	X	X				

LIITE 4 Tekstissä käytettyjä käsitteitä

Ekososiaalinen sivistys:

- Vantaan perusopetus määrittelee ekososiaalisen sivistyksen näin: Ekososiaalinen sivistys on ekologista sivistystä: kestävän kehityksen periaatteiden mukaisten valintojen tekemistä. Ekososiaalinen sivistys on myös sosiaalista sivistystä: kykyä pitää huolta itsestä, elää sopu- soinnussa muiden kanssa ja ymmärtää omien valintojen vaikutukset myös kaukana.

Ekosysteempipalvelu

- Ekosysteempipalveluita ovat luonnon ilmaiseksi tarjoamia korvaamat- tomia, ihmisille välttämättömiä ja hyvinvointia lisääviä palveluita. Tällaisia ovat esimerkiksi pölytys, ravinteiden ja veden kierto, ilmas- ton sääntely, ilman ja veden puhdistaminen sekä virkistys ja luonnos- ta saatava toimeentulo.

Elinkaariajattelu

- Elinkaariajattelun periaatteena on, että tuotteen (tavar- an, rakennuk- sen jne.) ympäristövaikutukset sisältävät koko sen elinkaaren ympä- ristövaikutukset: valmistusprosessin sekä sitä ennen ja sen jälkeen syntyneet ympäristövaikutukset – ”kehdosta hautaan”. Esimerkiksi raaka-aineiden louhinta ja tuotanto, komponenttien valmistus, kulje- tukset, käyttö sekä käytönjälkeiset vaikutukset, kuten jätteenkäsittely.

Hiilidioksidiekvivalentti (CO₂-ekv.)

- Eri kasvihuonekaasujen vaikutukset ilmakehässä on erilaiset, sekä suuruudeltaan että sen suhteen, kuinka nopeasti kaasu poistuu ilma- kehästä. Hiilidioksidiekvivalentti kuvaa kaasun ilmastovaikutusta hii- lidioksidin suhteuttamalla. Sen avulla eri kasvihuonekaasujen pääs- töt voidaan laskea yhteen.

Hiilineutraalius

- Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Se tarkoittaa, että päästöjä vähennetään 80 % vuoden 1990 tasosta. Loput päästöt kompensoidaan rahoittamalla päästöjen vähentämis- tä jossain toisaalla.
- Perusura eli business-as-usual –skenaario (BAU): Skenaario, jonka

avulla arvioidaan, miten päästöt kehittyvät ilman lisätoimia. Skenaa- rioon otetaan mukaan todennäköisiä kehityskulkuja sekä jo tehtyjä päätöksiä ja linjauksia.

- Skenaario: yksi mahdollisista tulevaisuuden kehityskuluista; tiettyihin oletuksiin perustuva ennuste

Jakamistalous

- Jakamistalous tulee englanninkielisestä termistä sharing economy ja se viittaa yhteiseen ja yhteisölliseen kuluttamiseen. Olennaista on tavaroiden omistamisen sijaan käyttömahdollisuus. Termi kattaa niin naapuriavun, oman auton vuokraamisen yhteiskäyttöön kuin kau- pallisetkin palvelut (kuten yhteiskäyttöautoyritykset).

Kiertotalous

- Kiertotalous on malli, jossa tuotanto suunnitellaan niin, että jätettä ei synny. Tuotteet, komponentit ja materiaalit kiertävät mahdollisim- man pitkään, ja niiden arvo säilyy. Kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen. Kiertotalous vähentää neitseellisten materiaalien tarvetta.

Luontosuhde

- Luontosuhteella tarkoitetaan yksilön tai yhteisön ja luonnon välisen vuorovaikutuksen kokonaisuutta. Määritelmä sisältää empatian luon- tokappaleita kohtaan, tunteen ykseydestä luonnon kanssa, vastuun- tunnon ympäristöstä ja luonnosta nauttimisen.

Resurssiviisaus

- Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitus- ti hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävällä tavalla - vastuullises- ti. Resurssiviisaus on resurssitehokkuutta kokonaisvaltaisempi käsite ja se sisältää kestäväen hyvinvoinninlisäämisen.

Viherrakenne

- Viherrakenne on osa yhdyskuntarakennetta, ja sillä tarkoitetaan viheralueiden ja niiden välisten viheryhteyksien muodostamaa ver- kkoa.

LAUSUNNOT RESURSSIVIISAUDEN TIEKARTASTA

Tiivistelmät annetuista lausunnoista ja vastineet

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.4.2018

Kaupunkisuunnittelulautakunta ehdotti tekstiin lisäyksenä, että ”Kaupunkisuunnittelua koskettavia tavoitteita on kaikilla kaistoilla, mutta erityisesti kaistoilla Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Materiaali ja kulutus sekä Energiatuotanto ja -kulutus”. Uutena toimenpiteenä esitettiin, että selvitetään resurssiviisauden tiekartan jatkovalmistelussa vedettömien käymälöiden pilottihanketta. Toimenpide ”Uudet toimitilat suunnitellaan 30 % määräyksiä energiatehokkaammiksi” esitettiin muutettavaksi muotoon ”Pilotoidaan tällä valtuustokaudella 2018-2021 yksi toimitilarakentaminen 30 % määräyksiä energiatehokkaammiksi”.

Lausunnossa esitetty tekstimuutos on tehty. Vedettömien käymälöiden pilotointi on lisätty toimenpiteenä seuraavalle valtuustokaudelle. Uusien toimitilojen määräyksiä 30 % energiatehokkaampaa rakentamista on jo pilotoitu kahden päiväkodin rakentamisessa ja toimenpide pidetään alkuperäisessä muodossaan.

Tekninen lautakunta 17.4.2018 § 5

Tekninen lautakunta toi lausunnossaan esille, että tienkäyttömaksun käyttöönotto on ristiriidassa Vantaan aiempien linjausten kanssa. Tienkäyttömaksu ei ole yksin Vantaan kaupungin tai edes HSL-seudun pääkaupunkiseudun päätettävissä, vaan se edellyttää mm. lainsäädännöllisiä muutoksia. Erityisen tärkeää on kuntarajat ylittävä MAL-työ koko seutua koskevissa kysymyksissä.

Tekninen lautakunta toteaa haasteena olevan kustannukset. Öljylämmityksestä luopumisen kustannukset ovat arviolta yhteensä 8 – 9 miljoonaa euroa ja nykyaikaiseen led-valaistukseen siirtyminen maksaa 25 000 – 30 000 euroa. Energiatehokas peruskorjaus vaatii myös lisää määrärahoja. Tiekartassa esitettyjen toimenpiteiden vaatima suunnittelu, selvitykset ja vaikutusarvioinnit suhteessa Vantaan tavoitteisiin tulee aloittaa mahdollisimman pian, jotta sekä taloudelliset että henkilöresurssit saadaan kohdennettua parhaalla mahdollisella tavalla alusta alkaen.

Palveluverkkosuunnittelussa esitettyjen suurten koulukeskittymien rakentaminen saattaa olla ristiriidassa tiekartan yhdyskuntarakenteeseen ja liikkumiseen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Teknisen lautakunnan lausunnossa todetaan, että rakennusten ilmanvaihtoa koskevien muutosten takia on ratkaistava minimi-ilmanvaihdon toteuttaminen energia- ja kustannustehokkaasti. Tekninen lautakunta esittää, että tiekartassa huomioidaan se, että terveellinen sisäilma ei vaarannu kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa.

Tekninen lautakunta esitti led -valaistukseen siirtymisestä uuden toimenpiteen tiekarttaan: ”Nykyaikaiseen tekniikkaan siirrytään nopeutetulla aikataululla ohjaamalla toimintaan tarvittavat resurssit. Investoinnit rahoitetaan valaisimien elinkaaren energiasäästöillä, toteuttamissuunnitelma ja aikataulu laaditaan vuoden 2019 aikana.”

Lausunnon johdosta tiekartan tekstiin yhdyskuntarakenne ja liikenne kaistalle on lisätty tekstitarkennukset koskien tienkäyttömaksuja. Kaistalle energiankulutus ja tuotanto on lisätty vaatimus sisäilman huomioimisesta sekä lisäystä ilmanvaihdon kehittämisestä ja energiajohtamisesta. Kappaleeseen ”Esimerkkejä kustannuksista” on lisätty tarkennuksia kustannuksista.

Siirtyminen led-valaistukseen on lisätty valtuustokauden 2018-2021 toimenpiteisiin energiankulutus ja tuotanto -kaistalle. Toimenpiteenä vastuullinen vantaalainen kaistalle toimenpidekokonaisuuden” jatketaan

ympäristöjohtamisen kehittämistä” alle on lisätty esimerkkinä palveluverkon suunnitelman ympäristövaikutusten arviointi.

Opetuslautakunta 16.4.2018 ja vapaa-ajan lautakunta 17.4.2018

Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta esittävät sisällöltään yhtenäisissä lausunnoissa, että tiekartassa huomioidaan se, että terveellinen sisäilma ei vaaranna kiinteistöjen energiatehokkuutta parannettaessa. Lisäksi yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen osalta on huomioitava palveluverkon merkitys. Päivittäin käytettävien palvelujen kuten päiväkotien ja koulujen tulisi sijaita mahdollisimman lähellä tai sujuvien joukkoliikennedyhteyksien päässä. Lautakunnat toteavat myös, että tiekartan tavoitteet ovat korkealla ja niihin pääseminen vaatii muutoksia Vantaan kaupungin työntekijöiden sekä kaupunkilaisten asenteissa ja toiminnassa. Tiekartan tavoitteiden toteutumisen edellytyksenä on laaja ja jouheva yhteistyö kaikkien kaupungin toimialojen välillä sekä sidosryhmien ja kaupunkilaisten kanssa.

Lausunnossa mainitut seikat on otettu huomioon teksti- ja toimenpidetarkennuksin (kts. edellä tekninen lautakunta)

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.4.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että resurssiviisauden tiekartassa on käsitelty kattavasti kestävään kehitykseen liittyvät teemat. Kartan tavoitteet ja toimenpiteet ovat oikeaan osuvia. Lautakunnalla ei ole huomautettavaa resurssiviisauden tiekartan luonnokseen.

Nuorisovaltuusto 3.4.2018

Nuorisovaltuusto totesi, että yksittäisten tekojen vaikutus tulisi tehdä entistä näkyvämmäksi ja konkreettisemmaksi. Esimerkkinä käytettiin kasvisruokapäiviä kouluissa ja oppilaitoksissa. Eri ruokavaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulisi olla selkeästi esillä. Hyvät julkiset kulkuyhteydet ja riittävän tiheä vuoroväli sekä kunnolliset pyöräilyreitit helpottaisivat kulkemista ja tulisivat selkeäksi vaihtoehdoksi oman auton käytölle. Polkupyörille tulee varata turvallista säilytystilaa juna-asemien yhteyteen.

Nuorisovaltuuston esittämät toimenpiteet sisältyvät vastuullinen vantaalainen kaistan toimenpiteeseen ”vahvistetaan ympäristövastuullista ruokakulttuuria ja -kasvatusta”. Toimenpide tarkentuu Sivistystoimen toteutussuunnitelmassa. Liikkumisen toimenpiteet sisältyvät tiekartan toimenpiteisiin ja niitä tarkennetaan Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan toteutussuunnitelmassa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) 13.4.2018

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tulisi HSY:n mukaan olla osa kaupungin riskienhallinnan kokonaisuutta. Asukkaiden omatoimista varautumista tulee edistää. Kustannusten arvioinnissa tulisi arvioida myös sopeutumistoimien ansiosta vältettyjä kustannuksia.

Tiiviin kaupunkirakenteen suunnittelussa tulee huomioida ilmansuojelu väestön altistuksen välttämiseksi. Toisaalta vähäpäästöisen joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen vähentää liikenteen päästöjä ja niille altistumista.

Myös suurempien toimijoiden kanssa esitetään käytäväksi keskustelua kiertotalouden edistämiseen tähtäävistä toimista ja kaupungin roolista niiden tukemisessa. HSY on kehittämässä Vantaalla omistamillaan mailla kiertotaloutta edistävää toimintaa.

Yksittäisistä toimenpiteistä HSY toteaa, että Seutulan kaatopaikkakaasun hyödyntäminen ei ole teknis-taloudellisesti järkevää Katriinan sairaalan lämmityksessä. HSY selvittää muita hyödyntämistapoja. Vantaan Energian toimenpiteestä ”Tutkitaan kierrätettävien jätejakeiden erottelua ennen polttoa” todetaan, että HSY:n vastuulla on syntypaikkalajittelusta määrääminen. Samoin syntypaikkalajittelun jälkeen jäävän

sekalaisen yhdyskuntajätteen mahdollinen lajittelu on HSY:n vastuulla. HSY painottaa myös tiivistä yhteistyötä seudun eri toimijoiden kesken ja toimenpiteiden laaja-alaista arviointia. Lämmön talteenotto käsittelemättömästä jätevedestä aiheuttaisi lämpötilan laskun liian alhaiseksi.

Tiekarttaan on lisätty ilmastonmuutoksen huomioimisesta kaupungin riskienhallinnassa. Ilmansuojelun huomioiminen suunnittelussa on myös mainittu korjatussa tekstissä. Kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiset hukkalämpökohteet otetaan mukaan uusiutuvan energian kuntakatselmuksessa. Kiilan kiertotalousalueen kehittämisessä HSY:llä on merkittävä rooli, tästä on lisätty tekstiin maininta. Vantaan Energian toimenpide koskien jätteiden lajittelua kohdistuu muuhun kuin yhdyskuntajätteeseen, jonka lajittelu on HSY:n vastuulla ja toimenpidettä on tarkennettu. Seutulan kaatopaikkakaasun hyödyntämistä koskeva toimenpide on poistettu.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) esittää, että tiekartan lisäksi tulee laatia hiilineutraali Vantaan 2030 -tavoiteohjelma. Vantaan on liittymässä Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimukseen. Sopimuksen mukaan kaupungin tulee tehdä Kestävän energiankäytön ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelma, joten ei ole tarkoituksenmukaista laatia montaa erillistä ohjelmaa.

Helsingin Seudun Liikenne (HSL) 27.4.2018

HSL toteaa lausunnossaan, että MAL 2019 -suunnittelussa tavoitteena on liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen 50 % vuoden 2005 tasoista vuoteen 2030 mennessä. Suurimmat kasvihuonekaasupäästövähennykset Helsingin seudulla saadaan aikaan ruuhkamaksuilla eli ajoneuvoliikenteen hinnoittelulla, sähköautokannan merkittäväällä lisäyksellä sekä raskaan liikenteen teknologiaa kehittämällä. Mikään yksittäinen toimenpide ei riitä, vaan tarvitaan useita vaikuttavia toimia tavoitteen saavuttamiseksi. Edellytyksenä on myös laaja yhteistyö kaikkien niiden tahojen kesken, joilla on mahdollisuus vaikuttaa päästöjen vähenemiseen. Tiekartassa esitetystä pikaraitiotien rakentamisesta ei ole vielä tehty päätöksiä seudullisessa MAL-suunnittelussa.

HSL:n selvityksen mukaan henkilöautokyytien jakamisen suurin potentiaali kohdistuu keskustojen ulkopuolisiin alakeskuksiin, joissa jakamispalvelut kuten MaaS-palvelut ja jaetut kyydit voivat korvata kestävästi sekä joukkoliikennettä että henkilöautoa.

Lausunnossa esitetään lisättäväksi joitakin yhdyskuntarakenteeseen ja liikkumiseen liittyviä indikaattoreita. Myös HSL kannustaa tekemään selvityksen toimenpiteiden kustannusvaikutuksista.

MAL 2019 -suunnittelussa tavoitteena oleva kasvihuonekaasujen päästövähennys merkitsee vain 36 % vähenemää Vantaan liikenteen päästöissä verrattuna vuoteen 1990. Kaupungin hiilineutraaliustavoite edellyttää siis merkittäviä toimia liikenteen sektorilla. Edellytyksenä on laaja yhteistyö seudullisesti ja valtion toimet.

Myös HSL kannustaa teettämään selvityksen toimenpiteiden kustannusvaikutuksista ja asia huomioitu edellä esiteltyjen lausuntojen johdosta.

Lausunnossa esitetyt tarkennukset toimenpiteisiin ja vastuutahoihin ovat toimialojen valtuustokauden toteutussuunnitelmissa. Vaikka pikaraitiotien rakentamisesta ei ole vielä päätöstä niin Vantaa katsoo aiheelliseksi edistää sen rakentamista ja sen toteuttaminen on yksi pidemmän tähtäimen toimenpide tiekartassa.

Vantaan Energia 24.4.2018

Vantaan Energian lausunnossa kritisoidaan päästöjen laskentatapaa ja päästökaupparektorin sisällyttämistä päästöihin. Vantaan päästöjen laskenta ja rajaukset tehdään pääkaupunkiseudulla käytössä olevan laskentamenetelmän mukaisesti. Laskennassa on mukana jätteenpolton päästöt. Lausunnon perusteella on

avattu tarkemmin tekstissä olevia ilmaisuja kuten tavoitetta ”ei jätettä”. Vastauksena HSY:n lausuntoon koskien syntypaikkalajittelun jätteen lajittelua Vantaan Energia toteaa sen koskevan muuta kuin yhdyskuntajätettä. Tiekartan valmistelun yhteydessä esitetty perusskenaario (BAU) ei ole Vantaan Energian mukaan heidän liiketoiminnan perusura vaan skenaario, johon sisältyy merkittäviä kehittämistoimia. Tiekartassa esitettyyn skenaarioon on otettu mukaan muillakin sektoreilla todennäköisiä nykykehitys huomioiden väistämättömiä kehittämistoimia.

Vantaan Energia korostaa lausunnossaan tarvetta käyttää turvetta tukipolttoaineena. Maakaasun todetaan säilyvän merkittävänä polttoaineena vielä pitkään 2030 -luvulla mm. huoltovarmuudesta johtuen. Maalämpöön siirtyminen kaukolämpöverkon alueella nähdään myös huonona vaihtoehtona.

Lausunnon pohjalta voidaan todeta, että vaikka turpeesta ei näillä näkymin voitaisi luopua, niin pitkän tähtäimen suunnittelussa Vantaan Energian on syytä tavoitella siitä luopumista. Yleisesti polttoaineiden huoltovarmuus voidaan toteuttaa valtion tasolla.

Vantaan Energia on myös huolissaan siitä, että kaupunki tukisi taloudellisesti uusiutuvan energian pientuotantoa. Tiekartassa ei ole esitetty kaupungin taloudellista tukea uusiutuvan energian tuotantoon.

VD/3132/10.04.00.00/2018
HP/AK/THE/AVP/ER/ET/AV

Vantaalle on valmisteltu uudet maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, jossa on ensimmäistä kertaa yhdistetty maa- ja asuntopoliittikka yhdeksi kokonaisuudeksi. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on valtuustostrategian 2018-2021 alainen ohjelma. Linjausten tavoitteena on antaa kaupungille tuki maankäytön ja tonttimarkkinoiden hallintaan, varmistaa riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon edellytykset sekä luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin. Päätettäväksi esitetään maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet.

Vantaan edellisen asunto-ohjelman "Elämänmakuista asumista Vantaalla" toimenpidekausi päättyi vuoden 2017 lopussa. Maapoliittiset linjaukset, jotka ovat olleet toistaiseksi voimassa, hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 22.9.2014. Uuden asunto-ohjelman vuonna 2017 käynnistyneen valmistelun tuloksena päädyttiin yhdistämään aiemmin erillään olleet maapoliittiset linjaukset ja asunto- ohjelma yhdeksi toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi. Lähtökohtana oli, että nykyisten maapoliittisten linjausten periaatteet säilyvät ennallaan. Vantaan uusien maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet ovat voimassa toistaiseksi ja niitä päivitetään tarpeen mukaan. Maa- ja asuntopoliittisiin linjauksiin liittyy myös selostus, jossa avataan ja perustellaan päämääriä, tavoitetiloja ja toimenpiteitä.

Vantaan tavoitteena on pitkäjänteinen ja toimiva maa- ja asuntopoliittikka, joka on kaupungin tulevan kehityksen kannalta avainasemassa. Maa- ja asuntopoliittikalla tähdätään riittävän, monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten varmistamiseen sekä elinkeinoelämän ja työpaikkarakentamisen edellytysten luomiseen. Suunnitelmallisella maa- ja asuntopoliittikalla ohjataan kaupungin kasvua yhdyskuntarakennetta tiivistäen ja varmistetaan alueiden sosiaalinen eheys.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset jakaantuvat kolmeen päämäärään, joiden alle on koottu kaupungin tahtoa kuvastavia tavoitetiloja. Päämäärien ja tavoitetilojen toteutumiseksi on kirjattu yhteensä 66 toimenpidettä, joiden kautta kaupunki varmistaa tavoitteidensa toteutumisen käytännön tasolla. Toimenpiteisiin on kirjattu muun muassa Vantaan sitoutuminen seudullisiin kaavoitus- ja asuntotuotantotavoitteisiin, tavoitteet uuden asuntotuotannon hallintamuotojakaumasta ja asuntojen monipuolisuudesta, rakentamisen painottuminen keskuksiin sekä maanhankinnan, maankäyttösovimusten ja tontinluovutuksen periaatteet.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät ja tavoitetilat löytävät monia yhtymäkohtia valtuustostrategiassa päätettyihin painopistealueisiin ja niiden tavoitteisiin, kuten hiilineutraaliin Vantaaseen 2030, kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, palveluiden kehittämiseen, kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseen sekä talouden tasapainon turvaamiseen.

Linjausten toteutumista seurataan säännöllisesti ja tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Seurattavina aihealueina ovat muun muassa kaupunkiin valmistuneiden asuntojen määrä ja asuntojen huoneistotyyppi- sekä hallintamuotojakaumat. Tavoitteena on myös seurata jatkossa järjestelmällisesti asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla.

Tällä päätöksellä korvataan voimassa olevat maapoliittiset linjaukset (KV 22.9.2014 §7) ja Vantaan kaupungin asuntotuotantoa koskevat tavoitteet vuosille 2016-2019 (KV 29.8.2016 §8).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.4.2018 § 20

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan lautakunnan kokoukseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 § 29

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet.

Käsittely:

Kiinteistöjohtaja muutti kohdan 2.4 / 11: Varmistamme merkittävässä maankäytösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman.

Puheenjohtaja totesi, että päätöskäsittelyn pohjana on liite "Maa- ja asuntopoliittiset päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet."

2.1. / 3 Jäsen Maija Vanhanen esitti lisättäväksi toimenpiteen loppuun "ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille". Hyväksyttiin neuvottelujen tuloksena yksimielisesti.

2.2. / 1 Jäsen Otso Kivimäki esitti kohtaan lisättäväksi, että kaavoitettaisiin sekä omaa että yksityisen maata. Jäsen Maarit Raja-Aho kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kiinteistöjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Pajulan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Eklund, Forsberg, Kärki, Heinänen, Merelä, Mäkelä, Chau, Räsänen, Valtanen, Vanhanen, Ala-Kapee-Hakulinen) ja 4 ei-ääntä (Kivimäki, Sipilä, Raja-Aho, Åstrand). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

2.2. / 4 Jäsen Maarit Raja-Aho esitti kohtaan lisättäväksi "ja kaupunkirakenteen eheys". Jäsen Otso Kivimäki kannatti tehtyä muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kiinteistöjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Raja-Ahon esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 ei-ääntä (Eklund, Forsberg, Kärki, Heinänen, Merelä, Mäkelä, Chau, Räsänen, Valtanen, Ala-Kapee-Hakulinen, Kivimäki, Sipilä, Raja-Aho, Åstrand) ja yksi jaa-ääni (Vanhanen).

Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi. Jäsen Maija Vanhanen jätti kohtaan eriävän mielipiteen.

2.2. / 9 Jäsen Maija Vanhanen esitti kohtaan ”, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista” tilalle seuraava: ja vuoden 2007 yleiskaavan mukaisen rakentamisen. Tehty muutosesitys ei saanut kannatusta.

2.2. / yksimielisesti lisättiin uusi toimenpide: Monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet huomioidaan kaavoituksessa.

2.3. / yksimielisesti lisättiin uusi toimenpide: Lisätään korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

2.5. / 4 yksimielisesti muutettiin toimenpide: Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen.

Päätös:

Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet seuraavilla muutoksilla ja lisäyksillä:

2.1. / 3 Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille.

2.2. / 4 Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys

2.2./ Monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet huomioidaan kaavoituksessa.

2.3. / Lisätään korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

2.5 / 4 Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksen 14.5.2017 jälkeen maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet -taulukkoa on muutettu kaupunkisuunnittelulautakunnassa päätettyjen korjausehdotusten ja lisäysten mukaisesti. Lisäksi selostusta on muokattu kaupunkisuunnittelulautakunnan käydyn keskustelun ja lisäysehdoitusten pohjalta. Korjausten jälkeen toimenpiteitä on yhteensä 68 aiemman 66 sijaan. Tarkemmat tiedot muutoksista löytyvät liitteestä Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi

- a) Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet,
- b) että Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet korvaavat voimassa olevat maapoliittiset linjaukset (KV 22.9.2014 §7) ja Vantaan kaupungin asuntotuotantoa koskevat tavoitteet vuosille 2016-2019 (KV 29.8.2016 §8), ja

- c) että varataan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle oikeus Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärien, tavoitetilojen ja toimenpiteiden sekä niihin liittyvän selostuksen teknisiin korjauksiin.

Käsittely:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään kuulumaan seuraavasti: "päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittiset linjaukset".

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi maa- ja asuntopoliittiset linjaukset.

Käsittely:

Merkittiin, että kokouksen alussa asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson oli paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Tavoitetila 2.2., *lisäys toimenpiteeseen*: "Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa *ja tarvittaessa maanhankinnassa*."

Selostuksen sivu 27 (2.2), lauseen *lisäys* sivun viimeisen kappaleen loppuun: "Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita ja huomioimalla monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa."

Tavoitetila 2.3., *lisäys toimenpiteeseen*: "Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja *tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä*."

Tavoitetila 3.1., *lisäys toimenpiteeseen*: "Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja *tarvittaessa* huoneistotyyppijakauman"

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunginhallituksen 4.6.2018 päätöksen jälkeen asiakirjat Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet ja Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostus on päivitetty keskenään yhteneväisiksi.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä maa- ja asuntopoliittiset linjaukset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet
- Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostus
- Kaupunginhallituksen 4.6.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset
- Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset

Muutoksenhaku: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

kiinteistöjohtaja Antti Kari, puh. 040 568 6540, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopoliittikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää

Tavoitetila	Toimenpide
1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä
	Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppvoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta
1.2. Maa- ja asuntopoliittikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopoliitikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta
	Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen
	Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti	Edistämme laatua kaikenhintaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa
	Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja
	Toteutamme maa- ja asuntopoliittikkaa aktiivisesti maankäytösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa
	Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla
	Varmistamme, että VAV -konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotanto-tavoitteesta
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina
	Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopoliittikan toteuttajana
	Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV- konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi
	Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti
	Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti	Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia
	Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuin-alueiden väestökehitykseen
	Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille
2.2. Sujuva kaupunki-suunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asunto-tuotannolle ja menestyksellään yritystoiminnalle	Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
	Pidämme yleiskaavan ajan tasalla
	Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
	Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
	Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
	Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
	Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi
	Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
	Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
	Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista
2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin	Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
	Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
	Hyödynnämme olemassaolevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
	Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
	Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa
	Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
	Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.4. Maankäyttö-sopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa	Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m ² uutta rakennusoikeutta
	Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
	Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
	Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
	Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m ² ylittävältä osalta
	Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
	Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
	Otamme korvaukset maana maankäyttö-sopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkaalleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.	Varmistamme merkittävässä maankäyttö-sopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman
	Varmistamme maankäyttö-sopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla
	Otamme uusilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisuuden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
	Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
	Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
	Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen
	Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää

Tavoitetila	Toimenpide
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin	Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen
	Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
	Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
	Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
	Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla
	Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
	Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
	Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
	Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
	Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
	Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolesta välissä vuokratuottoa
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti	Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
	Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
	Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISET LINJAUKSET

Sisällys

Esipuhe	4
1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävä	7
1.1. Maanhankinta on ennakkoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	8
Omalla maalla lisää päätösvaltaa ja taloudellista hyötyä	8
1.2. Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	9
Kohti yhteisiä seudullisia tavoitteita	9
Nostureita ympäri Vantaata	9
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä.	
Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.	12
Asukkaiden Vantaa	12
Omakotitalosta keskustaan	13
Oma tupa vai vuokratyö?	15
Hyvinvointi on tärkeää kaikille alueille	16
Koti kullaa kallis – vai liian kallis?	17
Lisää asuntoja erilaisiin tarpeisiin	18
Hisseillä kohti esteetöntä asumista	20
Jokaiselle oma ovi	20

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen 23

- 2.1.** Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti 24
 - Oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan 24

- 2.2.** Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestykselle yrityksille 26
 - Kaavoitus ohjaa maankäyttöä 26
 - Ihmisten asuntopaikat ja yrityksille paikkoja toimia, ympäristöä unohtamatta 27
 - Kaavat toteutukseen 28
 - Selvät linjat poikkeamiseen 28

- 2.3.** Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin 31
 - Keskusten uusi aika 31
 - Täydennysrakentamisella elinvoimaa ja eheyttä 32

- 2.4.** Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa 35
 - Kaupungin ja maanomistajan sopimus 35
 - Maankäyttösopimus edistää maa- ja asuntopoliittisyyttä 37

- 2.5.** Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkaalleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää. 39
 - Hyvän ympäristön edellytykset 39
 - Katse tulevaisuudessa - historiaa unohtamatta 40
 - Vaikuttamalla vahvempaa 41

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää 43

- 3.1.** Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin 44
 - Tontteja asuntorakentamiseen ja yrityksille 44
 - Myyntiä ja vuokrausta käypään hintaan 45

- 3.2.** Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti 48

Linjausten seuranta ja raportointi 49

Lähteet 50

- Liite 1.** Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet 51

- Liite 2.** Vantaan maanomistus -kartta 55

- Liite 3.** Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -työhön osallistuneet . . . 56

Esipuhe

Vantaan tavoitteena on olla kaupunki, jossa on hyvä elää, asua ja tehdä työtä. Mielekkään asumisen sekä yritysten menestyksen mahdollistajana tärkeässä roolissa on kaupungin toimiva maa- ja asuntopolitiikka. Maa- ja asuntopoliittisilla linjauksilla luodaan kaupungille mahdollisuus maankäytön, rakentamisen ja tonttimarkkinoiden hallintaan sekä kaupungin talouden tasapainottamiseen.

Vantaan viime vuosina toteuttama maa- ja asuntopolitiikka yhdessä joustavasti toimivan kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa on siivittänyt kaupungin ennätysmäiseen asuntojen rakentamisvauhtiin. Asunto-ohjelmatyöllä on kaupungissa pitkät perinteet vuosikymmenten ajan, mutta maapoliittiset linjaukset hyväksyttiin yhtenäisenä kokonaisuutena kaupunginvaltuustossa ensimmäistä kertaa vuonna 2012. Maapoliittiset linjaukset ovat toimineet vahvana selkänä virkamiesten valmistelutyölle sekä luottamushenkilöiden päätöksenteolle. Vantaan lähtökohtana maa- ja asuntopolitiikassa on avoimuus ja tasapuolisuus sekä maanhankinnassa että tontinluovutuksessa. Kaupunki haluaa kertoa avoimesti yhteistyökumppaneilleen toimintansa pelisäännöistä.

Yksi tärkeimmistä maankäytön haasteista on mahdollistaa asuntotuotannon riittävä määrä. Vastuullisen ja pitkäjänteisen asuntopolitiikan toteutuminen liittyy suunnitelmalliseen maapoliitiikkaan ja on tulosta yhdessä mietityistä toimintatavoista. Asuntopoliittiset tavoitteet tulee olla tiedossa maankäytön eri vaiheissa ja maapolitiikan eri keinoja käy-

tettäessä. Maapolitiikalla on merkittävä rooli riittävän, monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumisessa sekä alueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa. Nämä tavoitteet ovat tärkeitä myös seudullisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Kokonaisvaltaisen hyödyn saavuttamiseksi ja yhteisten tavoitteiden asettamiseksi Vantaalla on ensimmäistä kertaa yhdistetty maapolitiittiset linjaukset sekä asunto-ohjelma toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset toimivat etenkin maankäytön suunnittelun ja päätöksenteon selkänäojana, mutta ne antavat myös tietoa sidosryhmille sekä yhteistyökumppaneille kaupungin tavoitteista ja käytännöistä maa- ja asuntopoliitiikassa.

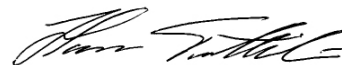
Uudet maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on valmisteltu samaan aikaan Vantaan strategian 2018-2021 ja uuden yleiskaavan kanssa. Linjaukset tukevat Vantaan tulevaisuuden tahtotilaa, jossa ”Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus”. Valtuustokauden strategia sisältää ohjelmia, jotka tukevat strategisten tavoitteiden toteuttamista ja maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat yksi näistä.

Linjausten toteutumista seurataan säännöllisesti ja tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Seurattavina aihealueina ovat muun muassa kaupunkiin valmistuneiden asuntojen määrä ja asuntojen huoneistotyyppi sekä hallintamuotojakaumat. Tavoitteena on myös seurata jatkossa järjestelmällisesti asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät ja tavoitetilat löytävät monia yhtymäkohtia valtuustostrategiassa päätettyihin painopistee-alueisiin ja niiden tavoitteisiin, kuten hiilineutraaliin Vantaaseen 2030, kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, palveluiden kehittämiseen, kaupungin elinvoiman ja veto-voiman lisäämiseen sekä talouden tasapainon turvaamiseen. Maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa on nostettu esiin myös ne toimenpiteet, joita meidän tulee Vantaalla tehdä päämäärien ja niiden alaisten tavoitetilojen toteutumiseksi.

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet kokouksessaan xx.yy.2018.

Vantaalla xx.yy.2018

Hannu Penttilä

Apulaiskaupunginjohtaja

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

1. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaan maa- ja asuntopolitiikka
on vastuullista, pitkäjänteistä ja
taloudellisesti kestävää

1.1

Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista

Tehokkain keino, jolla kaupunki voi vaikuttaa eri toimintojen sijoittumiseen, yhdyskuntarakenteen muotoutumiseen sekä asunto- ja elinkeinopolitiikkaan alueellaan, on omistaa maata ja luovuttaa sitä omien ehtojensa mukaisesti. Tämän vuoksi yksi tärkeimmistä maapolitiikan keinoista on maanhankinta.

Omalla maalla lisää päätösvaltaa ja taloudellista hyötyä

Ennakoiva ja kauaskantoinen maanhankinta auttaa kaupunkia varautumaan tuleviin yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin ja varmistamaan asunto- ja työpaikkarakentamiseen soveltuvan maan riittävyys tulevaisuudessa unohtamatta yleisen virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tarpeita. Maanhankinnan taustalla on kaupungin pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, kuten esimerkiksi yleiskaavasta nousseiden maankäyttötavoitteiden saavuttaminen. Riittävän ajoissa ja järkevään hintaan hankitut asemakaavoittamattomat maat ovat Vantaan kaupungille taloudellista hyötyä tuova tekijä. Kaupunki saa aikanaan kaavoituksen tuomasta maan arvonnoususta hyötyä, joka korvaa maan hankinnasta ja kaavan toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset sekä tuo kaupungille maanmyyntivoittoja. Aktiivinen maanhankinta edellyttää, että kiinteän omaisuuden ostoon osoitetaan kaupungin talousarviossa riittävät määrärahat.

Vantaa hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla yksityisiltä maanomistajilta. Tarpeen vaatiessa kaupunki voi käyttää myös muita lain sallimia keinoja, kuten etuosto-oikeutta ja lunastusta. Kaupungilla on mahdollisuus käyttää etuosto-oikeutta

alueellaan sijaitsevan yli 3 000 m²:n suuruisen kiinteistön kaupassa, jolloin kaupungilla on oikeus saada myyty kiinteistö omistukseensa myyjän ja ostajan sopimasta kauppahinnasta ja -ehdoin asettumalla ostajan tilalle. Yleisen tarpeen vaatiessa on kaupungilla mahdollisuus käyttää myös lunastusta maanhankintakeinona. Asemakaava antaa usein lunastusperusteen asemakaavassa yleisiksi alueiksi osoitettujen alueiden, kuten esimerkiksi puistojen ja katujen osalta. Asemakaavoittamattoman maan lunastaminen edellyttää ympäristöministeriön myöntämää lunastuslupaa. Lunastettavasta omaisuudesta määrätään lähtökohtaisesti sen käyvän hinnan mukainen korvaus. Maata voidaan ottaa myös sopimuskorvauksena maankäyttösopimusten yhteydessä maanomistajalta neuvotteluiden tuloksena. Maankäyttösopimuksilla Vantaa on saanut maaomaisuutta strategisesti tärkeiltä paikoilta.

Toimenpiteet:

- Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä
- Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta

1.2 Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista

Vantaa on kiinteä osa kehittyvää Helsingin seudun metropolialuetta, joka vetää puoleensa yhä kasvavassa määrin asukkaita muualta Suomesta ja ulkomailta. Maankäyttöä, liikkumista ja asumisen tarpeita alueella on tärkeää suunnitella seudun kuntien yhteisten päämäärien mukaisesti, sillä alue on yhtenäistä asunto-markkina- ja työssäkäyntialuetta.

Kohti yhteisiä seudullisia tavoitteita

Pääkaupunkiseudun suuret kaupungit sekä Helsingin seudun 14 kehyskuntaa ovat sitoutuneet yhteisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen ja tavoitteisiin MAL-sopimuksella. Tämänhetkinen sopimuskausi on voimassa vuosina 2016-2019. Sopimuksen keskeisinä tavoitteina ovat alueen eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä. Seudun kuntien yhteisenä tavoitteena on sopimuskaudella rakentaa alueelle 60 000 uutta asuntoa.

Vantaa on sitoutunut seudullisessa MAL-sopimuksessa vähintään 2 400 uuden asunnon vuosittaiseen tuotantoon. Tästä tavoitteesta 20 prosenttia (480 asuntoa) toteutetaan valtion tukemana pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Asuntojen uustuotannosta kymmenen prosenttia (240 asuntoa) toteutetaan valtion tukemana asumisoikeustuotantona ja lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Vantaan kaupunki on sitoutunut MAL-sopimuksessa myös asemakaavoitettavan asuinkerrosalan tavoitteeseen, joka on sopimuskaudella 2016–2019 vuosittain 266 000 kerrosneliömetriä.

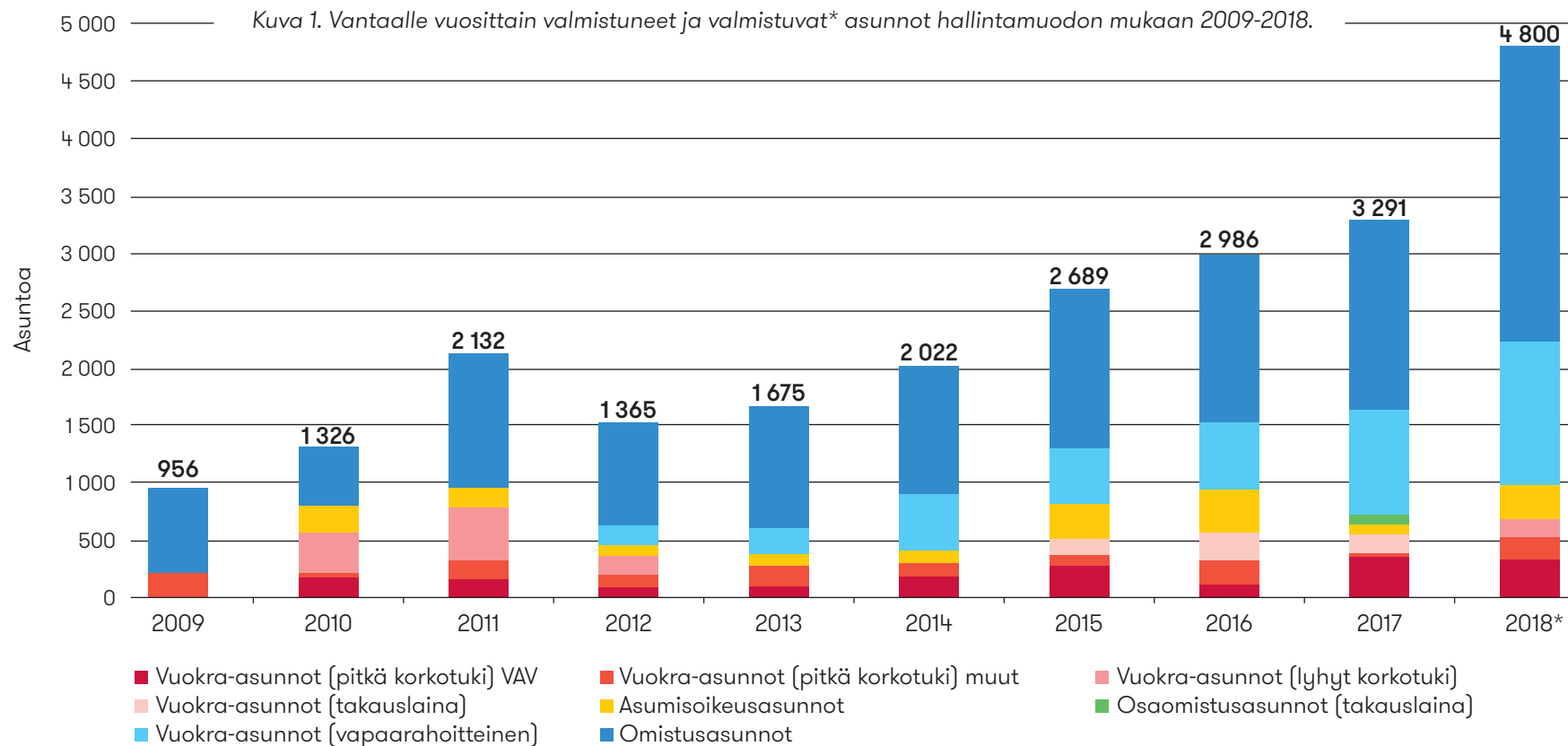
Nostureita ympäri Vantaata

Vantaan asuntotuotanto on korkeammalla 2020-luvulle tultaessa kuin mitä se on ollut vuosikymmeniin. Voimassaolevalla MAL-sopimuskaudella 2016-2019 Vantaa tulee ylittämään asetetun asuntojen kokonaismäärän tavoitteen. Sen sijaan valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannon vuosittaiseen tavoitemäärään ei ole päästy vuosina 2016 ja 2017, mutta sopimuskauden loppupuolella tavoite todennäköisesti saavutetaan. Vantaalle rakentuu lähivuosina myös valtion takauslainalla ja lyhyellä korkotuella rahoitettuja vuokra-asuntokohteita.

Vantaalla tehdään vuosittain asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan kaavavarannosta ja käynnissä olevista hankkeista mahdollisimman realistinen valmistuvien asuntojen määrä ja volyymi kaupunginosittain seuraavalle kymmenelle vuodelle. Asuntorakentamisennuste on tärkeä tietolähde myös kaupungin väestöennusteen ja investointisuunnitelmiensa laadinnalle. Vuonna 2017 Vantaalle valmistui lähes 3 300 asuntoa, mikä oli reippaasti yli kaupungille asetetun seudullisen tavoitteen (kuva 1). Myös tämän jälkeiset vuodet näyttävät asuntorakentamisennusteen mukaan muodostuvan Vantaalle erittäin vilkkaan asuntorakentamisen ja väestönkasvun vuosiksi aina pitkälle 2020-luvulle saakka yli 3500 asunnon vuosivauhdilla.

Asuntorakentamisennusteen mukaan kymmenessä vuodessa (2018-2027) Vantaalle arvioidaan rakentuvan yli 35 000 uutta asuntoa. Ennustekauden aikana syntyvistä asunnoista pääosa (87 prosenttia) sijoittuu kerrostaloihin. Suurimmat asuntorakentamisen paikat Vantaalla ovat Tikkurilassa, Kivistössä, Myyrmäessä ja Aviapoliksessa. Uutta asuntorakentamista syntyy kuitenkin kaikilla kaupungin suuralueilla tulevaisuudessa.

Kuva 1. Vantaalle vuosittain valmistuneet ja valmistuvat* asunnot hallintamuodon mukaan 2009-2018.

Helsingin seudun kasvaessa Vantaa sitoutuu jatkossakin seudullisiin asuntotuotannon ja kaavoituksen tavoitteisiin. Maankäytön ja palveluverkon pitkäjänteisen kehittämisen vuoksi kaupunki tarkistaa myös omat kasvutavoitteet ja -näkömät vuosittain. Kaupungin kasvumahdollisuuksiin vaikuttaa oleellisesti myös valtion rahoituspäätökset liikennehankkeisiin ja asuntotuotantoon.

Toimenpiteet:

- Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopolitiikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta
- Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen
- Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain

1.3 Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.

Vantaa on tarjonnut vuosikymmenien varrella kotipaikan erilaisille ihmisille läheltä ja kaukaa. Historia ja yhteiskunnan muutokset sekä liikenneyhteydet ovat muokanneet kaupungin ominaispiirteitä ja asuntotarjontaa ajan saatossa.

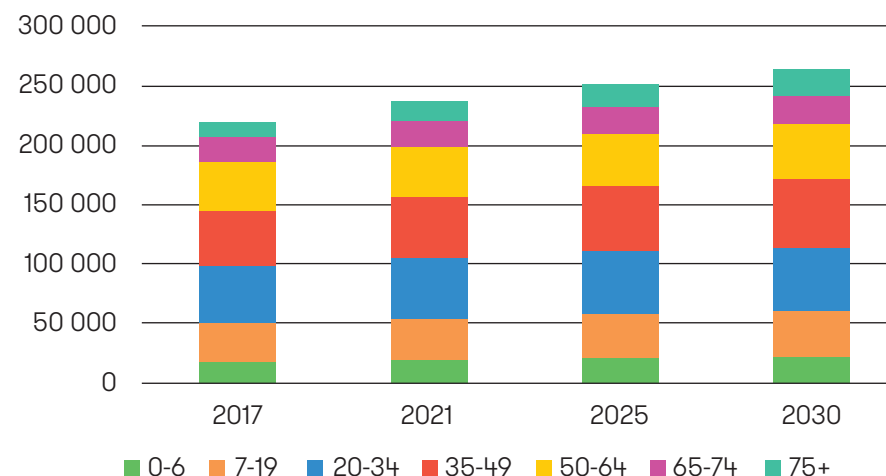
Asukkaiden Vantaa

Suuren maaltamuuton aika 1960- ja 1970 -luvuilla on ollut Vantaan historiassa voimakkaimman väestönkasvun jakso. Tällöin syntyivät lähiöt, joiden perintö näkyy edelleen vahvasti vantaalaisessa kaupunkikuvassa ja asuntotarjonnassa. Vantaa tarjoaa myös lukuisia mahdollisuuksia pientaloasumiselle ja pääkaupunkiseudun naapurikuntiin verrattuna usein kohtuuhintaisen asumisvaihtoehdon erilaisille asukkaille ja perheille. Raide- ja autoliikenteen yhteydet ovat avanneet asuntorakentamisen mahdollisuuksia Vantaalla niin lähiöiden syntyäaikoina kuin viime vuosinakin Kehäradan liikennöinnin käynnistymisen myötä. Tulevaisuuden työ- ja asumismahdollisuudet saavat lisäpontta Vantaan ainutlaatuisesta piirteestä valtakunnan tärkeimmän lentokentän kotikaupunkina.

Talouden korkeasuhdanteen myötä kaupunkiin rakentuu asuntoja enemmän kuin vuosikymmeniin ja väestönkasvua saadaan niin kotimaan kuin ulkomaan muuttovoitosta. Muun pääkaupunkiseudun ohella Vantaa on vetovoimainen ja haluttu asuinpaikka. Vuoden 2016 väestökasvu oli Vantaalla suurempaa kuin koskaan 2000-luvulla. Vuotuinen kasvu oli 2,2 prosenttia, ja vastaavaan kasvuun on päästy edellisen kerran 1970-luvulla (Sinkko 2017). Kaupungin haasteena on vastata kasvavan asukasmäärän palvelutarpeisiin ja löytää taloudellisesti kestävä tasapaino kasvun kanssa. Vantaan on tehtävä asuntopoliittisesti viisaita ratkaisuja jatkuvasti nousevien asuntojen hintapaineiden hillitsemiseksi, jotta yhä use-

ammalla nykyisellä ja tulevalla vantaalaisella olisi mahdollisuus löytää kaupungista tarpeitaan ja maksukykyään vastaava koti.

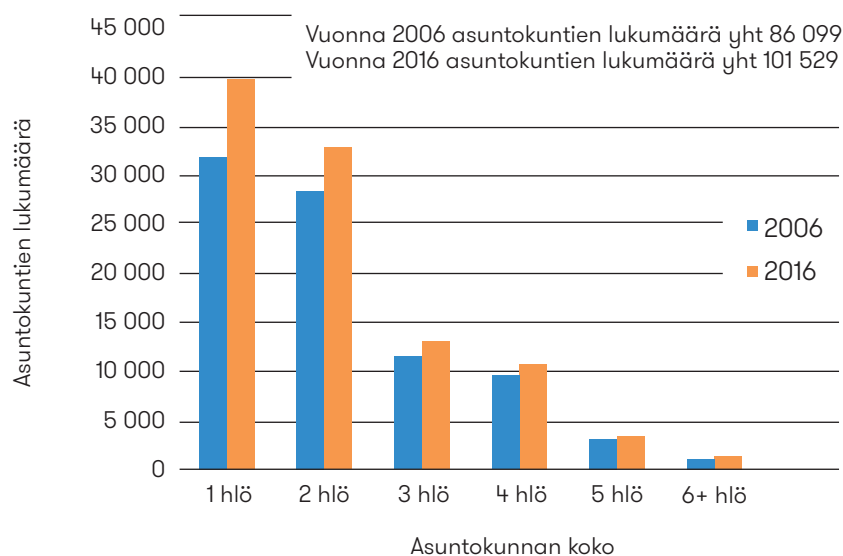
Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan vilkkaana tulevat vuodet. Vuonna 2017 asukkaita kaupungissa oli lähes 220 000, mutta vuonna 2025 asukkaita ennustetaan olevan jo yli 250 000 (kuva 2). Suurin osa lähivuosien väestönkasvusta selittyy sekä koti- että ulkomaan muuttovoitosta. Kotimaan tärkein muuttolähde on ollut viime vuosina Helsinki, ja myös Uudenmaan ulkopuolelta muutetaan runsaasti Vantaalle. Muuttotappiota syntyy taas vantaalaisten muuttaessa kehyskuntiin ja muualle Uudellemaalle. Vantaalle muuttaneet ovat keskimäärin nuorempia kuin Vantaalta pois muuttavat. Kaupungin muuttovoitto keskittyy 15-39 -vuotiaisiin ja muuttotappiota tulee 45 vuotta täyttäneistä ja sitä vanhemmista. (Tilastokeskus 2017.)

Kuva 2. Vantaan ennustettu väestönkasvu ikäryhmittäin.

Väestön määrä nousee Vantaalla väestöennusteen (2017) mukaan kaikissa ikäluokissa tulevina vuosikymmeninä, mutta erityisesti ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa. Asumisen kannalta tämä tarkoittaa, että kaupunkiin tarvitaan yhä enemmän esteettömiä asuntoja hyvien palveluiden ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Kotitalouksien määrä on kasvanut kaikissa asutokuntien kokoluokissa vuosien 2006-2016 välillä, mutta erityisesti pienten asutokuntien määrä on kasvanut (kuva 3). Asutokunnista yhden hengen kotitalouksia oli 52 prosenttia ja kahden hengen 32 prosenttia vuonna 2016.

Yksinelävien ja pienten kotitalouksien määrä kasvaa todennäköisesti edelleen myös tulevaisuudessa väestön ikääntyessä ja perhekuntien koon yhä pienentyessä. Tulevina vuosikymmeninä Vantaalla riittää kuitenkin myös lapsiperheitä, joiden tarpeisiin ja kysyntään täytyy pystyä vastamaan niin asutotarjonnassa kuin palveluissa.

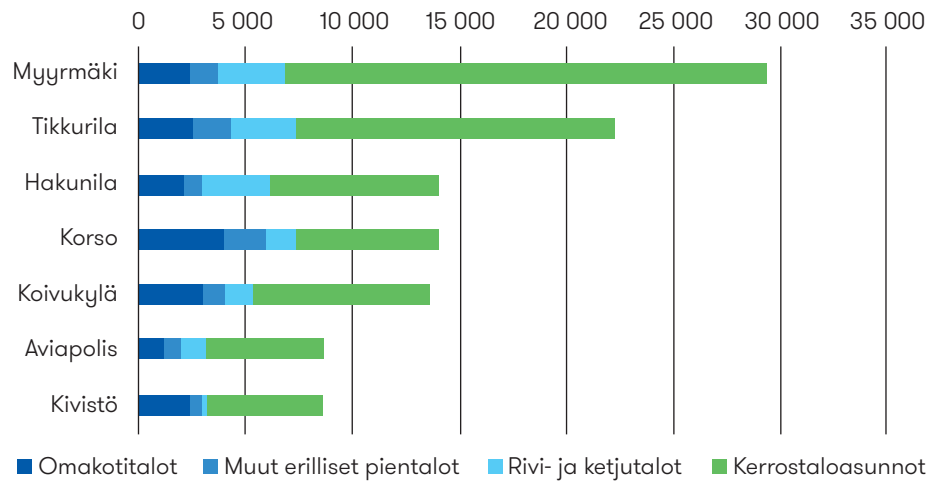
Kuva 3. Asutokunnat Vantaalla henkilöluvun mukaan vuosina 2006 ja 2016.

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki väkilukuun suhteutettuna. Kaupungissamme asuu yli 30 000 vieraskielistä henkilöä ja määrän arvioidaan lähes kaksinkertaistuvan 2020-luvun puoliväliin mennessä (Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015-2030). Vieraskielisten joukkoon sisältyy hyvin monenlaisia, erilaisessa elämäntilanteessa ja erilaisista lähtökohdista tulevia ihmisiä. Maahanmuuton odotettu kasvu tarkoittaa kaupungillemme tarvetta varmistaa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta markkinoilla. Vuokra-asumisessa myös asumisohjauksen ja sosiaalisen isännöinnin merkitys on tärkeä kulttuurien yhteensovittamisessa.

Maahanmuuttajataustaisten perheiden toimeentulon vakiintuessa ja taloudellisen tilanteen parantuessa, halutaan asumistasoa yleensä nostaa. Tällöin maahanmuuttajataustaisten henkilöiden asumisura noudattaa hyvinkin kantaväestön asumisuraa. Vantaalle muuttaa työn perässä myös kansainvälisiä osaajia, jotka haluavat asettua asumaan kansainvälisen liikenteen solmukohtaan Vantaalle. Heidän toiveenaan on usein laadukas asuminen mielekkäässä ympäristössä ja Vantaan tulee tarjota myös heille kiinnostavia asumisen mahdollisuuksia.

Omakotitalosta keskustaan

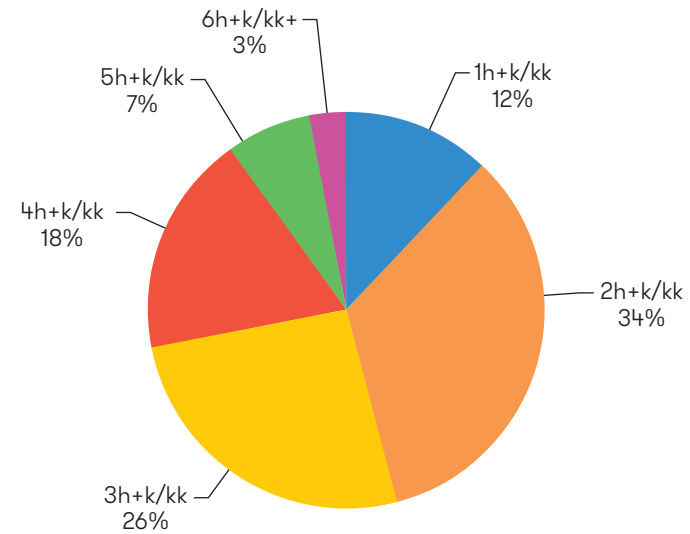
Vantaalla oli vuonna 2017 yhteensä noin 110 000 asuntoa. Vantaan asutokanta on verrattain nuorta, sillä 90 prosenttia asunnoista on rakennettu viimeisen 50 vuoden aikana. Asunnoista valtaosa, eli 63 prosenttia, sijaitsee kerrostaloissa. Erillisissä pientaloissa, kuten omakoti- ja paritaloissa sijaitsee 24 prosenttia ja rivitaloissa vajaa 13 prosenttia asunnoista. Talotyyppien osuus vaihtelee kaupungin eri suuralueilla (kuva 4.) Asutorakentaminen on painottunut 2010-luvulla entistä vahvemmin kerrostaloasuntoihin, joihin sijoittui jo 84 prosenttia vuoden 2017 asutotuotannosta. Omakoti- ja rivitalorakentamisen määrä on Vantaalla pysynyt viime vuosina melko tasaisena viimeisen taloustaantumien pientä notkahdusta lukuun ottamatta. Pientaloasumisen osuus koko asutotuotannosta on kuitenkin koko ajan pienentynyt. Omakotitaloja on viime vuosina valmistunut kaupunkiin noin 200-300 kappaletta vuosittein ja rivitaloasuntoja noin 100-150 kappaletta.

Kuva 4. Asuntokanta talotyyppin mukaan Vantaan suuralueilla vuoden 2017 alussa.

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina puhuttu paljon kaupunki- ja kerrostaloasumisen ihanteen uudesta noususta (esim. Strandell 2017). Kerrostaloasumisen vaivattomuus, esteettömyys ja hyvä sijainti suhteessa palveluihin ja joukkoliikenteeseen on voittanut puolelleen jo monet asukkaat. Silti on vaikea ennustaa, jääkö kerrostaloasumisen ihanne pysyväksi ilmiöksi vai muuttuvatko ihmisten asumistoiveet jälleen rivitalo- ja omakotiasumisen suuntaan. Pientaloasumiselta kaupunkiseudulla tullaan todennäköisesti tulevaisuudessa odottamaan yhä enemmän helppoutta ja edellyttämään hyvää sijaintia toimivien liikenneyhteyksien sekä palveluiden ääressä.

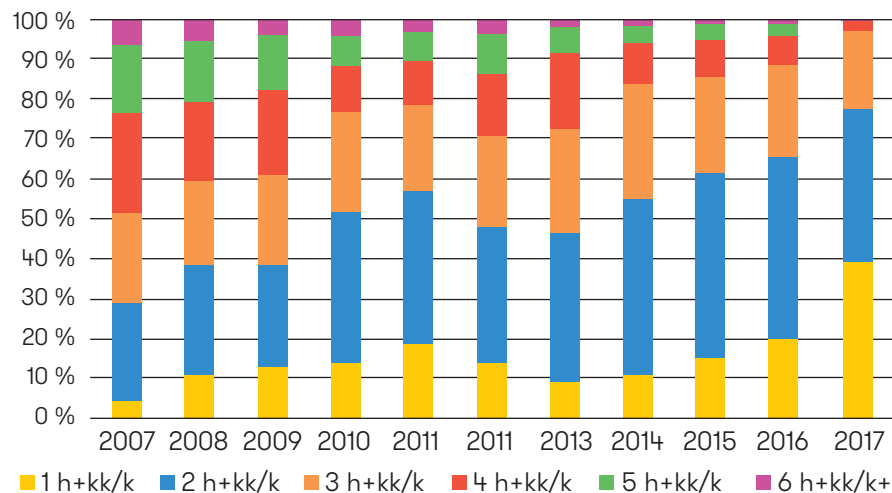
Yleisimpänä huoneistotyyppinä Vantaalla on kaksio, joita on koko kaupungin asuntokannasta yli kolmasosa. Toiseksi yleisin on kolmen huoneen huoneistotyyppi, joita on asuntokannasta 26 prosenttia. Suuria, vähintään neljän huoneen asuntoja asuntokannasta on 28 prosenttia ja yksiöitä puolestaan noin 12 prosenttia kaikista huoneistotyypeistä (kuva 5).

Kuva 5. Vantaan asuntokanta asunnon huoneluvun mukaan vuoden 2016 lopussa.

Kaksioden rakentaminen on jatkunut uudistuotannossa vilkkaana, sillä vuonna 2017 valmistuneista vantaalaisista kerrostaloasunnoista kaksioita oli 39 prosenttia. Yksiöiden osuus uusien kerrostalojen huoneistojakaumasta on niin ikään 39 prosenttia eli pieniä huoneistotyypejä on uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista jo yhteensä 78 prosenttia (kuva 6.). Uusien asuntojen keskipinta-ala oli 52 h-m², joista kerrostaloasuntojen keskipinta-ala on kutistunut jo alle 45 neliöön. Vantaalta siis löytyy monipuolisesti asuntoja eri huoneistotyypeissä, mutta huomionarvoista on se, että uusiin kerrostalokohteisiin rakentuu paljon pieniä yksiöitä ja kaksioita. Tämä osaltaan yksipuolistaa uudessa asuntokannassa olevien asuntojen tarjontaa sekä vaikuttaa mahdollisesti tulevaisuudessa näiden talojen ja niissä sijaitsevien asuntojen kysyntään markkinoilla.

Vantaan keväällä 2017 tekemän asukaskyselyn mukaan uusien pienien kerrostaloasuntojen asukkaat ovat tyytyväisiä asuntoonsa ja asuinympäristöönsä, mutta heidän toiveenaan tulevaisuudessa on asua isom-

Kuva 6. Vantaalle valmistuneet asuntotyypit huoneluvun mukaan vuosina 2007-2017.

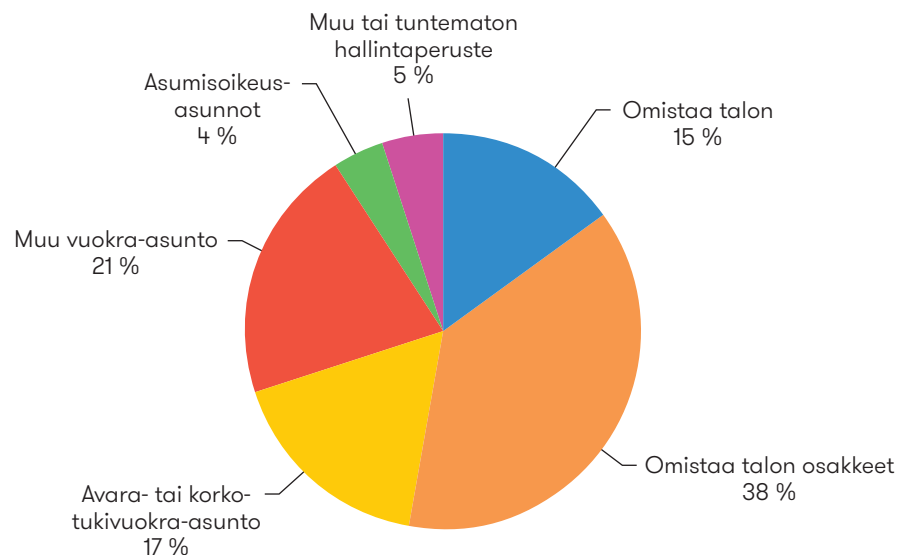
massa asunnossa. Kyselyyn vastanneet katsoivat, että pieni asunto ei pysty todennäköisesti vastaamaan elämäntilanteen, kuten perheeseen muutoksiin. (Virtanen 2017.)

Asumisväljyys on Vantaalla pysynyt viimeiset kymmenen vuotta melko samana ja jopa hieman noussut. Vuonna 2016 asumisväljyys henkilöä kohti oli 35 huoneistoneliömetriä. Asumisväljyyden kasvuun on vaikuttanut osaltaan väestön ikääntyminen ja perheeseen pienentyminen.

Oma tupa vai vuokratyö?

Kaupungin asuntokannasta selvästi yli puolet on omistusasuntoja joko omakotitalon tai osakehuoneiston muodossa. Yhä enenevässä määrin moni vantaalainen perustaa kodin vuokra-asuntoon, joiden määrä kaupungin asuntokannasta lähestyy 40 prosenttia (kuva 7). Tilastot osoittavat, että mitä pienemmästä asuntokunnasta on kyse, sitä todennäköisemmin asutaan vuokra-asunnossa. Tämä kehitys on voimistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Yhden henkilön asuntokunnista yli puolet asui vuokra-asunnossa vuonna 2016 (Tilastokeskus 2017).

Uudistuotannossa 2010-luvun ilmiönä näkyy erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen kasvava määrä, jonka osuus kaupungin asuntotuotannosta oli vuonna 2017 jo kolmannes. Markkinaehtoisten vuokra-asuntojen määrän kasvu johtuu osaltaan pienten asuntojen kysynnästä kotitalouksien koon pienentyessä sekä siitä, että talouden matalasuhdanteessa asuntosijoittajat ovat etsineet vuokra-asuntosijoituksista parempaa ja varmempaa tuottoa kuin muista sijoituskohteista. Asuntosijoittajina toimii usein vakuutusyhtiöitä, asuntosijoitusrahastoja sekä yksityisiä henkilöitä. Suomalaisten perinteiset näkemykset oman asunnon ostamisen tavoitteesta ovat varovaisesti muuttumassa kohti yleiseurooppalaista näkemystä siitä, että vuokralla asuminen on hyvä vaihtoehto omistusasumiselle. Epävarman talous- tai elämäntilanteen vuoksi ihmiset eivät halua välttämättä ostaa omaa asuntoa ja asuvat

Kuva 7. Asuntokanta asunnon hallintamuodon mukaan 31.12.2016.

mieluummin vuokralla ilman suurta lainaa sekä sitoutumista tiettyyn asuntoon tai tiettyyn asuinalueeseen.

Perinteisten omistus- ja vuokra-asuntojen rinnalle markkinoille on taroituksenmukaista saada lisää houkuttelevia ja rahoitusjärjestelmällään järkeviä asumisen hallintamuotoja. Asumisoikeus- ja osaomistus-asuntojen lisäksi uutena vaihtoehtona Suomessa mietitään asumisen osuuskuntamallia, joka on Keski-Euroopassa suosittu asumismuoto. Monipuoliset asuntojen omistus -ja hallintamuotojärjestelmät antavat kaupunkilaisille enemmän vaihtoehtoja elämäntilanteeseen ja varallisuuteen sopivan asumisratkaisun löytämiseen ja mahdollisuuden edetä asumisuralla.

Vantaan tavoitteena on edistää asumisen laatua kaikessa asumisessa riippumatta siitä, ovatko asunnot omistus- vai vuokratyössä. Laadukas asuminen ei välttämättä tarkoita aina kalliita rakentamiskustannuksia ja -materiaaleja, vaan hyvää arkkitehtuuria ja asuntosuunnittelua, viihtyisää kaupunkiympäristöä, toimivia palveluita sekä mahdollisuutta nauttia lähellä olevasta luonnosta ja virkistysalueista. Vantaa edistää asumisen laatua esimerkiksi suunnittelemalla ja toteuttamalla yhä laajempaa pyörätieverkostoa ja lisäämällä virkistyskäyttömahdollisuuksia jokivarsilla.

Toimenpiteet:

- Edistämme laatua kaikenhintaaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa

Hyvinvointi on tärkeää kaikille alueille

Vantaan tavoitteena on, että erilaiset asukkaat voisivat löytää kaupungista juuri itselleen sopivan kodin. Asuntotuotannon monipuolisella tarjonnalla eri kaupunginosissa on suuri merkitys alueiden viihtyisyydelle, palvelutarjonnalle ja sosiaaliselle eheydelle. On myös tärkeää, että samalla asuinalueella voi halutessaan asua elämän eri vaiheissa ja esimerkiksi perheeseen muuttuessa alueelta löytyy eri kokoisia asuntoja aina yksioista isompiin perheasuntoihin. Vantaa varmistaa asuntojen monipuolisuuden asuinalueillaan kaavoituksen lisäksi muun muassa erilaisilla kilpailuilla asuntorakennuttajille, kaavoihin liittyvillä merkittävillä maankäyttösopimuksilla sekä tontinluovutuksen yhteydessä myydessä tai vuokratessaan maata.

Vantaalla on tunnistettavissa asuinalueita, joilla korostuu kielteisen eriytymiskehityksen merkkejä. Tällaisilla asuinalueilla esimerkiksi työttömien ja pienituloisten asuntokuntien osuus on suurempi kuin muilla alueilla. Alueellinen eriytyminen Vantaalla -tutkimuksen mukaan asuinalueiden välinen sosioekonominen eriytyminen Vantaalla on kasvanut vuosien 1995–2015 välillä. Erityisesti pienituloisuus on yhä tyypillisempää lähiöissä ja 1980- ja 1990-lukujen kerrostaloalueilla, ja myös eri tuloryhmien sijoittuminen erillisille asuinalueille on voimistunut. Vuokra-asuntokannan keskittyminen ja vieraskielisten korkeampi osuus tietyillä alueilla ovat osin havaitun eriytymisen taustalla. (Ala-Mantila 2018.)

Maa- ja asuntopolitiikalla on erityinen merkitys uusien asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa huolehtimalla alueen vuokra- ja omistusasumisen tasapainosta ja asuntotarjonnan monipuolisuudesta niin huoneisto- kuin talotyyppien osalta. Jo rakennetuilla alueilla alkanen eriytymiskehityksen pysäyttäminen on haastavaa, sillä esimerkiksi asuntojen hallintamuotoihin on vaikeaa vaikuttaa jälkikäteen. Näissä tapauksissa Vantaan maankäyttö on suunnitelmallisesti tukenut täydennysrakentamista ja purkavan uudistamisen hankkeita, joiden yhteydessä voidaan monipuolistaa esimerkiksi vuokratalovaltaisia alueita edellyttämällä alueelle myös omistusasuntojen rakentamista. Asuntopolitiikalla tehdyt ratkaisut asuinalueiden hallintamuodossa eivät yksin

riitä sosiaalisen eriytymiskehityksen ehkäisemiseen tai vähentämiseen, vaan lisäksi tarvitaan erilaisia sosiaalipoliittisia toimenpiteitä. Vantaa seuraa jatkuvasti sosiaalisen eheyden tilannetta asuinalueilla. Eheyttä tukevia toimenpiteitä tehdään aina räätälöidysti alueittain yhdessä eri toimijoiden sekä kaupungin hallinnonalojen yhteistyönä.

Vantaa on rohkeasti käyttänyt erilaisia maapoliittisia keinoja halutun asuntopolitiikan, kuten esimerkiksi hallintamuotojakauman toteuttamiseen. Kaupunki on asettanut myös sopimussakkoja tavoitteidensa toteutumisen varmistamiseksi. Maankäyttösopimuksia ja tontinluovutusta käytetään myös jatkossa systemaattisesti tavoitteiden toteuttamisen välineenä.

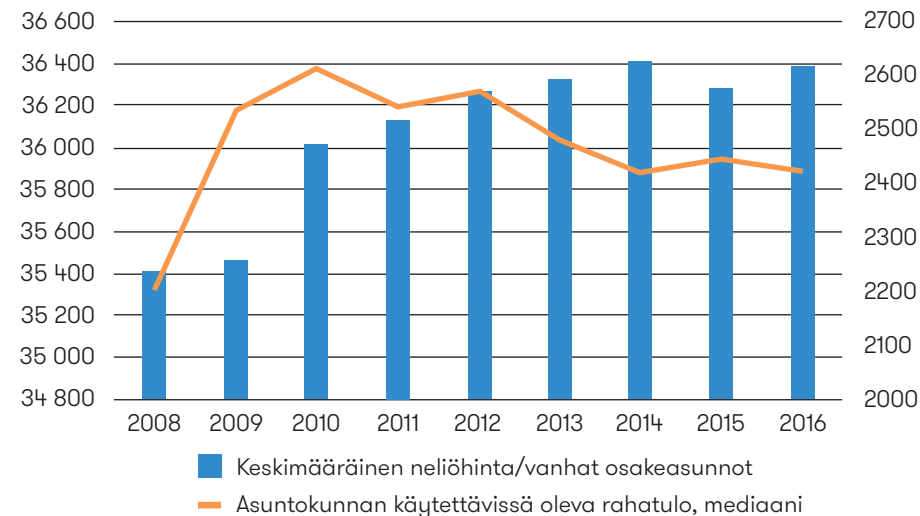
Toimenpiteet:

- Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja
- Toteutamme maa- ja asuntopolitiikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa
- Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri

Koti kullan kallis – vai liian kallis?

Moni pääkaupunkiseudun asukas tietää, että oli sitten kyse asuntolainasta, vuokrasta tai vastikkeesta, omista tuloista melkoinen osa kuluu kuukaudessa asumiseen. Vantaa saa muun Helsingin seudun ohella uusia asukkaita kaupungistumisen myötä ja väestömäärän kasvaessa. Tämä kasvattaa asuntojen kysyntää ja pitää asuntojen hinnat sekä vuokratason korkealla.

Talouden pitkän matalasuhdanteen jälkeen patoutunut asuntokysyntä on alkanut purkautua ja asuntokauppa käy vilkkaana. Vuoden 2018 tammikuussa vanhojen kerrostaloasuntojen keskineliöhinta Vantaalla oli 2 623 euroa (Tilastokeskus 2018). Uusien asuntojen neliöhinnat tonttikutannuksien kanssa vaihtelevat Vantaalla noin 3 500 – 6 000 euron välillä. Asuntojen hinnat Vantaalla ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana olleet nousussa. Vuosien 2008-2016 aikana vanhojen osakehuoneistojen hinta nousi Vantaalla 17 prosenttia neliöltä (Tilastokeskus 2017). Sen sijaan vantaalaisten asuntokuntien käytettävissä olevat tulot ovat jopa hieman laskeneet (kuva 8).

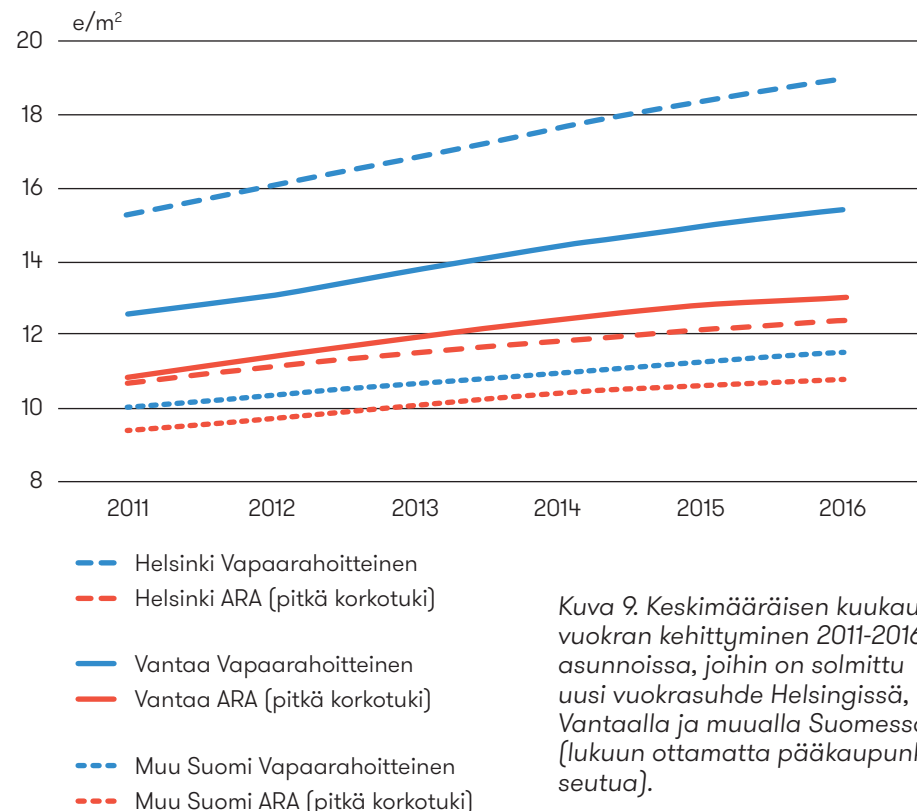
Kuva 8. Vanhojen osakehuoneistojen hinnat Vantaalla ja vantaalaisten asuntokuntien käytettävissä olevat tulot 2008-2016.

Vantaa on muun voimakkaasti kasvavan pääkaupunkiseudun tapaan pyrkinyt vähentämään asuntojen hintojen nousupaineita kasvattamalla asuntotuotannon määrää muuan muassa lisäämällä kaavoitusta, nostamalla rakentamistehokkuutta, mahdollistamalla täydennysrakentamista ja luovuttamalla tontteja monipuolisesti asumiseen. Vantaa on toteuttanut näitä toimenpiteitä aktiivisesti ja onnistunut hyvin asuntotuotannon määrän nostamisessa viime vuosina.

Kaupunki on kilpailuttanut myytäviä asuntotontteja myös edellyttämällä kilpailuun osallistuvia toimijoita esittämään asuntojen lopulliset myyntihinnat ehdotuksissaan ja noudattamaan niitä asuntojen kuluttajamyynissä. Näin kaupungin luovuttamalle maalle on saatu tuotettua myös yleisiä markkinahintoja edullisempia omistusasuntoja.

Vuokramarkkinoilla hinnat ovat niin ikään nousseet viime vuosina jatkuvasti suuren kysynnän vuoksi. Vuosien 2011-2016 välillä vapaarahoitteisten asuntojen kuukausivuokra on noussut uusissa vuokrasopimuksissa lähes 20 prosenttia neliöltä (kuva 9) (Tilastokeskus 2017). Erilaisten sijoittajien tulo markkinoille on lisännyt vuokra-asuntojen tarjontaa, mutta myös osaltaan pitänyt hintoja korkealla tuotto-odotusten vuoksi. Pienituloisen väestön vuokra-asumisen turvaamiseksi Vantaalle tarvitaan edelleen lisää valtion tukemia tai muita edullisia vuokra-asuntoja.

Asuntojen kohtuuhintaisuudesta puhutaan paljon, mutta termiä on vaikea määritellä, koska se vaihtelee ihmisten maksukyvyyn mukaan. Vantaan tavoitteena on, että jokainen vantaalainen voi löytää kaupungista omaa tarvettaan ja maksukykyään vastaavan asunnon. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin kaikilta kaupungin alueilta löytyy monipuolisesti erilaisia asuntotyyppejä eri hintaluokissa, niin vuokra, omistus- kuin asumisoikeusasumisen vaihtoehtoisissa.

Kuva 9. Keskimääräisen kuukausivuokran kehittyminen 2011-2016 asunnoissa, joihin on solmittu uusi vuokrasuhde Helsingissä, Vantaalla ja muualla Suomessa (lukuun ottamatta pääkaupunkiseutua).

Lisää asuntoja erilaisiin tarpeisiin

Merkittävässä roolissa kaupungin asuntopolitiikassa ovat kohtuuhintaiset, valtion erilaisilla tukimekanismeilla rakennetut vuokra-asunnot. Vantaalla on noin 18 000 asuntoa, jotka on rakennettu valtion pitkällä korkotuella. Tavallisten vuokra-asuntojen lisäksi pitkän korkotuen asuntokannassa on myös opiskelija- ja nuorisotasuntoja sekä erityisryhmille kohdennettuja asuntoja. Pitkän korkotuen vuokra-asuntoissa noudatetaan vuosikymmeniä kestävästä säätelystä asukasvalintaa, joka perustuu hakijoiden asunnon tarpeeseen ja varallisuusrajoihin. Pitkän

korkotuen vuokratalot vapautuvat lainan ehtoina olleista rajoituksista noin 40 vuoden kuluttua ja tällöin asuntoja koskeva säätely päättyy. Rajoituksista vapautuneet valtion tukemat asunnot jäävät usein vuokra-asutuskäyttöön vapaarahoitteisina kohteina tai ne saatetaan myydä omistusasunnoiksi.

Suurin valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon omistaja ja rakennuttaja Vantaalla on kaupungin omistama VAV-konserni (mm. VAV-asunnot Oy), jolla on kaupungissa noin 10 000 vuokra-asuntoa. Sen lisäksi myös muutama muu yleishyödyllinen toimija rakennuttaa valtion tukemia vuokra-asuntoja kaupunkiin. Seudullisen MAL-sopimuksen (2016-2019) tavoitteena on rakentaa Vantaalle vuosittain noin 480 uutta valtion tukemaa vuokra-asuntoa. Kaupunki tähtää siihen, että vuosittaisesta asuntojen kokonaismäärän tavoitteesta noin 20 prosenttia syntyisi kaupunkiin pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla tuotettuina. Kaupungin lähtökohtana on, että VAV-konserni toteuttaisi 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta Vantaalle.

Kysyntä VAV-konsernin omistamiin vuokra-asuntoihin on ollut viime vuosina suurta ja vireillä olevia asuntohakemuksia on noin 5 000 kappaletta. Pääosa hakijoista on pieniä yhden tai kahden hengen ruokakuntia ja suurin kysyntä on pienistä asunnoista. Vapaita vuokra-asuntoja on tarjolla noin 80-100 kappaletta kuukausittain, joten vain murto-osa asunnonhakijoista saa asunnon. Kaupunki ja VAV-konserni tekevät tiivistä yhteistyötä, jotta uudelle vuokra-asuntotuotannolle löytyy Vantaalta riittävästi tontteja sopivilta paikoilta. Kaupunki myös tukee VAV-konsernia vuokra-asutokannan uudistamisessa, jotta asutokanta vastaa paremmin nykyiseen ja tulevaan kysyntään.

Vantaa haluaa monipuolistaa asuntojen hallintamuotojakaumaa ja kannustaa erilaisiin asuntojen hallinta- ja omistusmuotoihin perinteisten vuokra- ja omistusasumisen lisäksi. Asumisoikeusasuntoja on Vantaalla noin 4 700 kappaletta ja niiden suosiosta kertoo edelleen jatkuva kysyntä uudisasuntotuotannossa. Asumisoikeus on kiinnostava asumismuoto myös senioreille, sillä yli 55-vuotiaita eivät koske varallisuusrajat ja näin heillä on mahdollisuus päästä asumaan hyväkuntoiseen, esteettömään asuntoon asumisoikeusmaksulla, joka on 15 prosenttia asunnon hinnasta. Viime aikoina Vantaa asuntomarkkinoille on palannut myös osaomistusvaihtoehto.

Valtakunnalliseen keskusteluun asumisen uusista hallintamuodoista on noussut myös ehdotus eurooppalaisesta asunto-osuuskuntamallista. Mallissa asukas pääsisi kiinni asuntoon pienellä omalla pääomalla ja vastike olisi omakustannusperiaatteella kohtuullinen, ilman voiton tavoittelua. Vantaa suhtautuu näihin niin kutsuttuihin asumisen välimalleihin positiivisesti ja tavoitteena on, että kaupungin vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla.

Suomalaiseen tapaan perinteisellä omistusasumisella asunto-osakeyhtiöissä tai omakotitalossa on jatkossakin merkittävä sija vantaalaisessa asumisessa. Asunto-osakeyhtiö on monella tapaa asukkailleen kustannustehokas ja pitkällä tähtäimellä kohtuuhintainen asumisen vaihtoehto ollessaan voittoa tavoittelematon ja osakkaitensa etua ajava demo-

kraattinen yhteisö. Lainaa lyhentäessä asukkailla kertyy samalla pysyvää omaisuutta asunnon muodossa. Vuokra-asumisen kysynnän noususta huolimatta monen vantaalaisen tavoitteena on ennen pitkää ostaa oma asunto. Kaupungin tavoitteena on, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

Toimenpiteet:

- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla
- Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta
- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osanomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla
- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina
- Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana

Hisseillä kohti esteetöntä asumista

Vantaan kaupungilla on asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, jota hallinnoi konsernihallinnon ja rahoituksen yksikkö. Vantaalla on linjattu, että asuntolainarahastosta voidaan jatkossa myöntää lainoja VAV-konsernin kohteiden toteuttamiseen sekä hissiavustuksia taloyhtiöille hissien jälkiasennukseen ja perusparantamiseen. Myös hissien rakentamisen esiselvitysten teettämiseen voidaan myöntää avustusta.

Hissiavustusten jakaminen on keino, jolla kaupunki voi tukea kotien esteettömyyttä ja edesauttaa monien iäkkäiden asukkaiden kotona asumista mahdollisimman pitkään.

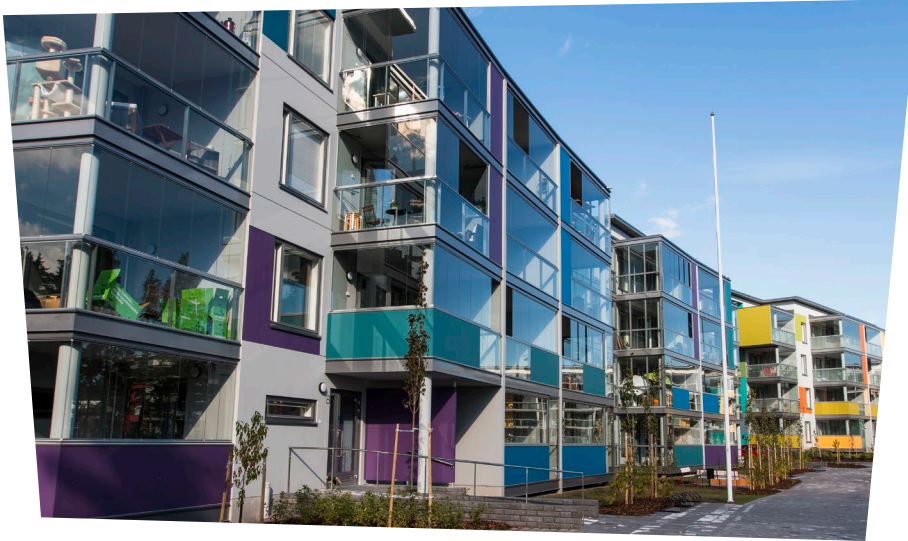
Toimenpiteet:

- Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi

Jokaiselle oma ovi

Osa vantaalaisista tarvitsee tukea elämäänsä ja apua asumiseensa tai sen järjestämiseen. Kaupungin tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikäihminen ja vammainen voi asua omassa asunnossaan tavallisessa asuntokannassa ja tarvittavat palvelut tuodaan omaan kotiin.

Kehitysvammaisten osalta valtakunnallisena tavoitteena on laitosasumisen lakkauttaminen ja siirtyminen kodinomaiseen asumiseen vuoteen 2020 mennessä. Vantaalla on sijoitettu uusiin VAV-konsernin taloihin vammaisille tarkoitettuja asuntoja muiden vuokra-asuntojen sekaan. Kussakin talossa on noin 15 vammaisille henkilöille tarkoitettua asuntoa ja asunnot on sijoitettu eri puolille taloa.

Ikäihmisten osalta kaupungin pyrkimyksenä on niin ikään tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Kaupunki kannustaa senioreita pohtimaan hyvissä ajoin oman asumisen esteettömyyttä ja vaivattomuutta tulevaisuutta ajatellen ja etsimään ajoissa itselleen kodin, jossa voi viettää pitkään vanhuudenpäiviään. Raskaasta laitospaikkasta vanhus-tenhoidosta on pitkälti luovuttu ja siirrytty tehostettuun palveluasumi-seen, jossa asukkailla on käytössään oma yksityinen huone ryhmätilo-jen ohella. VAV-konsernin suuri, 199 asuntoa sisältävä palveluasumisen hanke valmistuu vuonna 2019 Myyrmäkeen. Vastaavanlainen vanhusten palvelukeskus on tarpeen rakentaa todennäköisesti tulevaisuudessa myös Tikkurilan suuralueelle.

Vantaalla oli vuonna 2017 asunnottomana 256 henkilöä, joista pitkä- aikaisasunnottomia oli 26 henkilöä. Tarkkaa lukua asunnottomuuden kokonaisuudesta on vaikea saada, koska kaupungilla ei ole tietoa kai- kista asunnottomista henkilöistä. Vantaan kaupunki on sitoutunut valta- kunnalliseen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaan (AUNE), jonka tarkoituksena on tukea asunnottomuusuhan alla olevia henkilöitä. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn keinoja Vantaalla ovat muun muassa asumisneuvonta, jolla on saatu hyviä tuloksia esimerkik-

si häätöjen ehkäisyssä. Asumisneuvontaa ollaan kohdentamassa myös erityisesti maahanmuuttajien asumisen tukemiseen. Vantaa on luovut- tanut tontteja ja tehnyt yhteistyötä Helsingin seudun opiskelija-asunto- säätiön (HOAS) ja Nuorisoasuntoliiton (NAL Asunnot) kanssa asuntokoh- teiden toteutumisesta nuorille.

Asunnottomuustyön lähtökohtana on Vantaalla turvata kunnan asuk- kaan asuminen Asunto ensin -periaatteen mukaisesti. Kunnan palvelut rakentuvat niin, että kuntalainen saa tarvittavan tuen ja palvelut, myös niissä tilanteissa kuin asunnottomuus uhkaa. Asunnottomuusuhan alla on usein myös päihde- ja mielenterveyskuntoutujia. Vantaalla on käyn- nissä työ- ja päivätoimintaa sekä asumista yhdistävä Koisoniitty-hanke, jossa kuntoutusta ja elämänhallintaa tukevia toimintoja tarjoava keskus sisältää myös 40 asuntoa.

Vantaalle on viime aikoina rakentunut myös lukusia yksityisiä erityis- ryhmien asumishankkeita, joista osaa kaupunki on tukenut tontinluovu- tuksella. Tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus siirtää erityisryhmien asumisen maakunnan vastuulle. Monet uudistuksen yksi- tyiskohdat ovat vielä käytännön järjestelyiden osalta avoinna. Vantaan kaupunki sitoutuu tulevaisuudessa varmistamaan erityisryhmien asun- tojen rakentumisen alueelleen sekä tekemään tarvittavat tonttivarauk- set seudullisten tavoitteiden mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti
- Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti

2. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia
asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

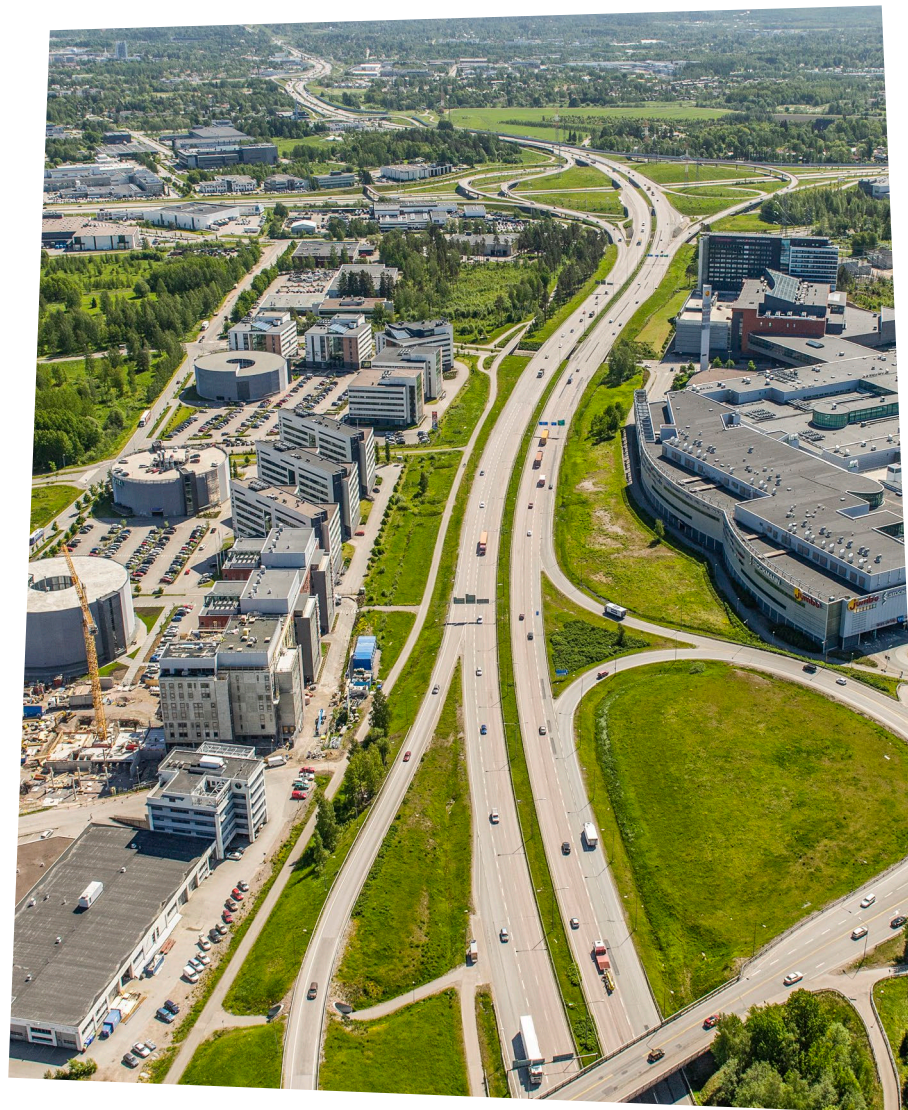
2.1 Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti

Maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnilla pidetään yllä kokonaisnäkemyistä kaupungin kehittämisestä ja siinä otetaan kantaa rakentamisen ajoitukseen, mitoitukseen sekä palveluiden ja infrastruktuurin yhteensovittamiseen kaupunginosatasolla. Vantaan viime vuosien voimakkaan kasvun ja asuntorakentamisen myötä kaupungin toimialojen ja tulosalueiden määrätietoisesta suunnittelusta ja yhteistyöstä merkitys korostuu entisestään. Maankäytön ohjelmointityötä kehitetään Vantaalla edelleen.

Oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan

Vantaalla toimivien rakennuttajien kannalta on olennaista, että kaupunki on ennakoivasti rakentamisen ajoittamisen ja varannut riittävät määrärahat kunnallistekniikan investointeihin alueilla, jotta esimerkiksi tarvittavat kadut, vesihuollon runkolinjat, melusuojaukset ja maanpuhdistukset saadaan tehtyä. Alueille muuttaville asukkaille ja kaupungissa toimiville yrityksille on tärkeää, että palvelut toimivat ja asuinympäristö rakennetaan viihtyisäksi sekä toimivaksi. Maankäytön toteuttamisen ohjelmointi on toimialojen yhteistyötä, jolla voidaan yhteisesti koordinaoida hankkeita, varmistaa niiden hyvä suunnittelu, toimia taloudellisesti järkevästi ja varmistaa oikea-aikainen infrastruktuurin ja palveluiden rakentaminen alueilla.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa nykyistä kaupunkirakennetta ja rakentua yhä enemmän vahvojen keskusten varaan. Pääosa uudesta rakentamisesta sijoitetaan tiivistyville keskusta-alueille ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. (Valtuustokauden strategia 2018-2021.)

Maankäytön ohjelmoinnilla näille alueille suunnataan erityisesti täydennysrakentamista, joka on kaupungin kannalta kustannustehokkain vaihtoehto hyödyntäen olemassa olevaa kunnallistekniikkaa ja palveluverkkoa sekä minimoiden kalliita uusinwestointeja.

Vantaan palveluverkon suunnittelussa varmistetaan palveluiden riittävyys suhteessa väestökehitykseen. Kaupungin nykyinen poikkeuksellisen suuri asuntorakentamisen volyyymi ja väestön kasvu asettavat uudenlaisia haasteita kaupungin mahdollisuuksille vastata kasvavaan palvelutarpeeseen. Kaupungille kasvusta aiheutuvien investointimenojen määrä riippuu kunnallistekniikan investointien osalta esimerkiksi siitä, miten pitkälti rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toimitilainvestointeihin vaikuttavat myös uuden asuntorakentamisen tuoman muuttoliikkeen vaikutukset väestöön: nuorimpien ikäluokkien palvelutarpeet tulevat vastaan nopeimmin lisääntyneenä päivähoidon kysyntänä ja viiveellä koulupaikkojen tarpeena. Palvelutarvetta arvioidaan kokonaisuutena, sillä pääsääntöisesti uudisrakentamisen muuttoliikevaikutuksia voimakkaammin palvelutarpeeseen vaikuttavat muutokset nykyisessä asuntokannassa ja väestössä. Maankäytön toimialalla kaavoituksen ja tontinluovutuksen tehtävänä on turvata palvelutonttien riittävyys eri alueilla.

Tärkeinä taustatietoina kaupungin maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnissa ja palveluverkon suunnittelussa on vuosittain laadittavat asuntorakentamisennuste ja kaupungin väestöennuste. Vantaalla otetaan käyttöön vuonna 2018 maankäytön uusi toimintamalli ja tietojärjestelmä (MATTI), joka tulee sisältämään maankäytön suunnittelun, kuntatekniikan rakentamisen ja elinkaaren hallinnan sekä kartta- ja paikkatiedon tuotannon ja hallinnan. Uuden kaupunkitietomallin tavoitteena on koota eri toimialojen prosessit yhteen helpommin hallittavaksi kokonaisuudeksi, joka palvelee myös maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkon suunnittelua.

Toimenpiteet:

- Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia
- Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuinalueiden väestökehitykseen
- Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille

2.2

Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle

Vantaan kasvaessa nopeasti korostuu kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen merkitys toimivan sekä veto-voimaisen kaupunkiympäristön varmistamisessa. Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kehittämiselle ja sijoittaa kasvu siten, että Vantaa on viihtyisä asuinpaikka asukkaille sekä yritysten näkökulmasta kansainvälinen ja menestyksellä paikka harjoittaa liiketoimintaa. Hyvä ja suunnitelmallinen kaavoitus on myös tärkeä osa toimivaa maa- ja asuntopolitiikkaa. Kokonaisvaltainen alueiden tarkastelu ja suunnittelu varmistavat julkisten ja yksityisten palveluiden saatavuuden, kunnallisteknisten verkostojen taloudellisuuden, pysäköinnin tehokkaan järjestelyn ja sosiaalisesti monipuolisen ympäristön rakentumisen.

Kaavoitus ohjaa maankäyttöä

Kaupungin tehtävänä on vastata alueensa kaavoituksen järjestämisestä eli kaavoitukseen liittyvästä päätöksenteosta, kaavoituksen laadusta, määrästä ja kohdentumisesta sekä siihen liittyvästä lakien ja määräysten noudattamisesta. Kaupungilla on niin kutsuttu kaavoitusmonopoli eli kaupungin päätösvallassa on, milloin ja missä laajuudessa kaavahankkeet aloitetaan.

Yhdyskuntarakenteen peruslinjat määritellään yleiskaavassa. Vantaan voimassa olevan, vuonna 2007 hyväksytyn yleiskaavan ratkaisut perustuvat radanvarsien hyödyntämiseen, nykyisten keskusten vahvistamiseen ja olemassa olevien alueiden täydentämiseen. Ne ovat edelleen

erittäin tärkeitä suunnittelun lähtökohtia parhaillaan valmisteilla olevassa yleiskaavassa, jonka tavoitevuosi on 2050. Tulevan yleiskaavan hyväksytyissä tavoitteissa korostuvat paikallinen elinympäristö, mutta myös kansainvälisyys. Keskeisiksi maankäytön suunnitteluun vaikuttaviksi ilmiöiksi yleiskaavan valmistelutyössä on nostettu kaupungin vahva kasvu, ilmastonmuutos ja segregaaion ehkäisy. Yleiskaavan ajantasaisuus on tärkeää kaupungin pitkän aikavälin maankäytön tavoitteiden kannalta ja maanhankinnan toimenpiteiden suuntaamiseksi oikeille alueille riittävän aikaisessa vaiheessa. Kaupungin tavoitteena on hyväksyä uusi yleiskaava vuonna 2020.

Yleiskaavan aluevarausten ja merkintöjen pohjalta alueita asemakaavoitetaan eri toimintoihin. Vantaalla rakennetaan pääsääntöisesti vain asemakaavoitetulle alueille. Kaupunki kaavoittaa sekä omaa että yksityisten

maanomistajien omistamaa maata, mutta kaupungin omistaman maan kaavoitus on etusijalla. Omalle maalle kaavoitettaessa kaupungilla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa alueen kokonaisuuden suunnitteluun, käyttötarkoitukseen, asuntopolitiikkaan ja tontinluovutukseen. Kaupunki saa merkittäviä maanmyyntivoittoja jalostamalla alun perin raakamaana hankittuja alueita kaavoituksen myötä ja tämän jälkeen myymällä tai vuokraamalla tontit. Yksityisten maanomistajien kaavoitushankkeita edistetään, kun ne tukevat tiivistyvän kaupungin strategisia tavoitteita ja ovat asemakaavoitetulla alueella sijaitsevia täydennysrakentamiskohteita. Kaavoitettavat alueet määritellään kaavoituksen työohjelmassa, joka valmistellaan yhteistyössä ja hyväksytetään vuosittain kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Toimenpiteet:

- Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
- Pidämme yleiskaavan ajan tasalla

Ihmisille asuntoja ja yrityksille paikkoja toimia, ympäristöä unohtamatta

Vantaan tavoitteena on, että kaupungilla olisi jatkuvasti viiden vuoden asuntotuotantoa vastaava asemakaavavaranto. Tämä tarkoittaa vuoden 2018 asuntotuotantotavoitteilla noin 1,2 miljoonan k-m² suuruista asumisen asemakaavavarantoa. Kaavoituksessa ja tonttituotannossa tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus ja toteuttamiskelpoisuus. Suunnittelun laatu varmistetaan muun muassa selvittämällä kaavan ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Asumisen laatua kehitetään Vantaalla määrätietoisesti järjestämällä erilaisia arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuja.

Kaavoituksella kehitetään alueita myös yrityselämän tarpeisiin. Vantaan tavoitteena on luoda aktiivisesti uutta työtä, aktivoida yrityksiä sekä rakentaa, profiloida ja markkinoida kiinnostavia yritysalueita. Maapolitiikalla ja kaavoituksella luodaan edellytyksiä vetovoimaisille yritys- ja työpaikka-alueille. Tonttien luovutuspolitiikalla kaupunki voi suunnata yritystoimintaa sinne, missä edellytykset toiminnan harjoittamiseen ovat parhaimmat ja alueen muut yritykset tukevat sijoittuvan yrityksen menestymisen mahdollisuuksia. Erityisesti pienet ja keskiuuret yritykset ovat riippuvaisia kaupungin tonttitarjonnasta ja sen kohtuuhintaisuudesta. Tästä syystä on tärkeää, että kaupunki suunnittelee, kaavoittaa ja luovuttaa tontteja myös pk-sektorin yritysten tarpeisiin.

Asukkaille tehdyssä Vantaan tulevaisuuskuvat 2017 -kyselyssä nousi esiin, että vantaalaisille lähimetsät ja -luonto ovat hyvin tärkeitä. Ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti rauhoittumaan luontoon ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan toiveet lähivirkistysalueista ja asukkaiden helposta yhteydestä lähiluontoon. Kaavoituksessa otetaan myös huomioon riittävät aluevaraukset monimuotoisen luontoympäristön varmistamiseksi. Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita ja huomioimalla monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa.

Vantaan valtuustokauden strategiassa 2018-2021 on nostettu esiin vahvasti kaupungin resurssiviisauden tavoite. Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia. Resurssiviisaus huomioidaan rakennusten, tuotteiden ja palveluiden hankinnoissa sekä käytössä niiden koko elinkaaren ajan. Kaupunki edistää toiminnassaan kiertotaloutta ja samalla luo edellytyksiä alan yrittäjyydelle. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Kaupunki hilitsee toimillaan ilmastonmuutosta ja sopeutuu muutoksiin ennakoivasti. Tämä tarkoittaa kaupunkisuunnittelussa esimerkiksi luonnonmukaisten hulevesi- ja viherrakenneratkaisujen suosimista. Kaupunkirakenteen tiiviys, hyvät joukkoliikenneyhteydet sekä toimivat pyöräilyverkot kannustavat asukkaita liikkumaan vähäpäästöisemmin ilman autoa.

Toimenpiteet:

- Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
- Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
- Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
- Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
- Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi

Kaavat toteutukseen

Asemakaavoitettujen alueiden rakentumisen edistäminen on kaupungin näkökulmasta oleellista. Asemakaavojen toteutumisen varmistamiseksi maankäyttösopimuksiin ja tontin luovutuskirjoihin liitetään rakentamisvelvoite, jolla maanomistajat veloitetaan rakentamaan tontit tietyssä ajassa. Jotta rakentamisvelvoite olisi tehokas, veloitteen rikkominen on välttämätöntä sanktoida sopimussakoin.

Maankäyttö- ja rakennuslain (97§) mukainen rakentamiskehotus on yksi keino rakentamisen edistämiseen. Kun asemakaava on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta, kunta voi antaa rakentamiskehotuksen, mikäli tontin sallitusta kerrosalasta ei ole käytetty vähintään puolta. Rakentamiskehotus on erityisen tärkeä silloin, kun halutaan hyödyntää esimerkiksi rakennettua kunnallistekniikkaa tai palveluverkkoa.

Alueet, joilla kaavat ovat vanhentuneet ja alueen maankäytön ajanmukaistamiseksi tarvitaan uutta suunnittelua, voidaan määrätä maankäyttö- ja rakennuslain perusteella rakennuskieltoon. Rakennuskielto voidaan määrätä sekä yleis- että asemakaavan laatimisen ajaksi ja sitä on myös Vantaalla käytetty.

Selvät linjat poikkeamiseen

Mikäli rakentamisessa halutaan poiketa asemakaavasta tai muista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista tai sen nojalla annetuista rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai muista rajoituksista, tarvitaan ennen rakennuslupaa poikkeamispäätös.

Poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, vaikeuttaa luonnon-suojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeamisesta päättää kaupunkisuunnittelujohtaja. Mikäli poikkeaminen on vähäinen

eikä siinä poiketa kaavan keskeisistä periaatteista, voi rakennusvalvontaviranomainen myöntää poikkeuksen rakennusluvan yhteydessä.

Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan koko kaupungin asemakaavoittamaton alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Ennen kuin rakennuslupa voidaan myöntää alueelle, jolla ei ole voimassa asemakaavaa, tarvitaan suunnittelutarveratkaisu, jossa harkitaan edellytykset rakennusluvan myöntämiselle. Suunnittelutarveratkaisusta päättää yleiskaavapäällikkö. Poikkeamispäätöksissä ja suunnittelutarveratkaisussa tulee ottaa huomioon maanomistajien tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu.

Vantaalla tiiviiden keskusta-alueiden ja laajojen pientaloalueiden ulkopuolelle jää alueita, joilla on vanhoja kyliä, pieniä asutuskeskittymiä, maataloutta palvelevia alueita ja yksittäisiä pientaloja. Näiden alueiden maankäyttö on määritelty yleiskaavassa, mutta tulevien rakennuspaineiden vuoksi niiden käyttöönotto on suunniteltava huolellisesti. Kyseisten alueiden rakentaminen ilman suunnitelmaa saattaa johtaa näiden alueiden tulevien mahdollisuuksien menettämiseen. Vantaa ei salli maaseutumaisille alueille haja-asutusluonteista rakentamista, vaan ainoastaan maaseutuyrittäjyyteen liittyvä täydennysrakentaminen on mahdollista. Nämä periaatteet ovat maatalousalueiden (MT) sekä maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (M) yleiskaavamääräysten mukaisia.

Toimenpiteet:

- Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
- Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
- Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista

2.3 Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin

Vantaalla on useita keskuksia, joiden ytimiin ja ympärille pääosa asumisesta ja elinkeinoelämän toiminnoista sijoittuu. Tulevaisuuden Vantaa rakentuu yhä vahvemmin näiden keskusten varaan ja tavoitteena on hyödyntää entistä rohkeammin kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuuksia.

Keskusten uusi aika

Vantaalla on erinomaiset edellytykset vahvistaa entisestään olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistymistä ja suunnata rakentamista keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Merkittävässä roolissa keskustojen uudessa nousussa on ollut Kehäradan avaaminen liikenteelle vuonna 2015, minkä ansiosta asemanseudut ovat saaneet uudenlaista vetovoimaa. Rakentamisen nousukiidossa ovat vahvasti Tikkurila, Myyrmäki ja Martinlaakso, mutta myös Korso, Koivukylä sekä Hakunila tulevat saamaan lähivuosina uutta nostetta erilaisten uudistushankkeiden myötä. Uutena merkittävänä keskuksena tulevana vuosina korostuu Keski-Vantaalla Aviapolis, joka on tulevaisuudessa elinkeinoelämän ja asumisen keskus kiitoteiden kainalossa. Niin ikään Kivistön asemanseutu jatkaa voimakasta kasvuaan tulevana vuosina.

Vantaalla on käynnissä uuden yleiskaavan laadinta, jonka yhteydessä selvitetään korkean rakentamisen mahdollisuuksia keskusta-alueilla, erityisesti hyvien joukkoliikennedyhteyksien ja palveluiden läheisyydessä Aviapoliksessa, Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Keskusten vahvistamisen sekä tiiviin ja korkean rakentamisen puolesta puhuu moni asia. Yhä useampi asukas arvostaa asunnon sijaintia hyvien liikennedyhteyksien ja palveluiden äärellä ja myös kaupungille täydennysrakentaminen on järkevää, sillä keskusta-alueilla palveluverkon ja kaupungin kunnallistek-

niikan kustannukset eivät nouse niin kalliiksi kuin uusille alueille rakennettaessa. Tästä syystä Vantaan maankäytössä painotetaan aina kaa-voitusta ja rakentamista olemassa olevan infrastruktuuriin yhteyteen ennen uusien alueiden avaamista rakentamiselle.

Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden tiivistäminen keskuksiin vähentää myös autoilun tarvetta ja liikenteestä syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen määrää. Ihmisten asumistoiveet ovat viimeisimmissä tutkimuksissa painottuneet kohti urbaanimpaa kerrostaloasumista ja toiveet omakotitaloasumisesta ovat puolestaan hieman vähentyneet. Myös väestöra-

kenteen ikääntyminen näkyy asumistoiveissa, sillä moni seniori-ikäinen haluaa asua vaivattomasti kerrostalossa lähellä palveluja. Toisaalta edelleen lähes puolella suomalaisten kaupunkiseutujen asukkaista on edelleen toiveissa asua pientalossa, tosin omakotitalojen sijaista halutaan yhä useammin huolettomampaa yhtiömuotoista asumista esimerkiksi pari- tai rivitalossa (Strandell 2017). Keskusten vetovoiman kasvaessa suunnittelussa pitää myös huomioida Vantaan lähiöt sekä pientaloalueet, joissa suurin osa vantaalaisista asuu. Näillä alueilla elinvoimaisuus turvataan muun muassa täydennysrakentamisen ja purkan uudistamisen avulla.

Keskustojen kehittämiseen tarvitaan pääomaa uusien asuntojen, liiketilojen, työpaikkojen, pysäköintilaitosten sekä julkisen kaupunkitilan kuten puistojen, katujen ja torien rakentamista varten. Suuri osa pääomasta on yksityistä, mutta myös kaupungilta tarvitaan panostusta julkiseen rakentamiseen, kuten yleisen pysäköinnin järjestämiseen ja kiinteistöjen ostamiseen. Vantaalla on keskustojen kehittämisrahasto, johon budjetin ylittäviä maanmyyntituloja voidaan siirtää. Kehittämisrahastosta voidaan rahoittaa esimerkiksi alueiden kehittämistä, suunnittelua, toteuttamista ja maanhankintaa.

Toimenpiteet:

- Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
- Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
- Hyödynnämme olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
- Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
- Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa

Täydennysrakentamisella elinvoimaa ja eheyttä

Vantaalla täydennysrakentaminen olemassa olevan kaupunkirakenteen yhteyteen on merkittävässä roolissa uusien asuntojen syntyemisessä kaupunkiin. Vaikka täydennysrakentaminen voi monin paikoin olla pitkä, vaikea ja ristiriitainen prosessi, sen lopputulos on usein sekä asukkaita että kaupunkia hyödyttävä ja asuinalueetta eheyttävä. Täydennysrakentamisella voidaan saada vanhalle asuinalueelle olevaa asuntokantaa täydentäviä asuntoja esimerkiksi esteettömyyden tai huoneistotyyppin osalta ja näin mahdollistaa jatkossakin erilaisille asukkaille omia asuimistarpeita vastaavan kodin löytäminen omalta asuinalueelta. Täydennysrakentaminen lisää kaupunkiin rakentamisen kerrostuneisuutta ja tuo kaivattua uudistusta alueille. Uusien asuntojen myötä alueen palvelut saavat uutta asiakaskuntaa, joten täydennysrakentaminen vahvistaa nykyisten palveluiden säilymismahdollisuuksia ja tuo alueelle mahdollisesti lisää palveluita.

Täydennysrakentaminen lähtee usein käyntiin taloyhtiön tarpeesta tehdä esimerkiksi remontti tai peruskorjaus, jolloin täydennysrakentamisesta saatavilla tuloilla korjausten kustannuksia pystytään osittain kattamaan. Monilla esimerkiksi 1960- ja 1970- luvuilla rakennetuilla kerrostaloyhtiöillä on suuria pysäköintialueita, joita voidaan ottaa täydennysrakentamiskäyttöön uusien pysäköintijärjestelyiden ansiosta. Kaupunki hakee myös itse kaavamuutoksia rakennetuille asuinalueille, kun tonttien käyttötarkoitus muuttuu tai tehokkuutta halutaan nostaa. Näin kaupungin omistamalle maalla saadaan käynnistettyä täydennysrakentamishankkeita. Vantaalla on myös selvitetty pientaloalueiden täydennysrakentamismahdollisuuksia ja kannustettu nykyisiä asukkaita tonttien jakamiseen, lohkomiseen ja myymiseen. Täydennysrakentamisessa tulee aina tarkastella kutakin hanketta omana kokonaisuutenaan alueen ja tontin lähtökohdista. Kaupunki suhtautuu täydennysrakentamishankkeisiin lähtökohtaisesti myönteisesti ja kannustavasti.

Vanhoilla asuinalueilla voidaan joutua pohtimaan rakennusten purkamista peruskorjauksen vaihtoehtona. Purkava uudistaminen nousee esiin hankkeissa, joissa rakennukset ovat tulleet elinkaarensa päähän ja korjauskustannukset ovat suuret tai mahdollisesti jopa suuremmat

kuin purkamisen ja uuden rakentamisen tilalle. Lisäksi olemassa oleva asuntokanta ei välttämättä vastaa nykypäivän kysyntää laadun tai asuntojen koon osalta. Asuinalue saattaa olla myös jossain määrin sosiaalisesti eriytynyt, mikä voi johtaa segregatioon. Purkamisen kautta on mahdollista nostaa aluetehokkuutta, järjestää pysäköinti uudelleen sekä uudistaa huoneisto- ja hallintamuotojakaumaa alueella. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi erittäin vuokra-asuntovaltaiselle alueelle saadaan lisättyä omistus- ja asumisoikeusasumista. Purkavan uudistamisen hankkeissa on tärkeää tarkastella hanketta monesta eri näkökulmasta ja laskea yhteen purkamisen edut ja haitat. Rakennusten purkaminen ja uuden rakentaminen aiheuttavat vanhan korjaamiseen verrattuna huomattavan määrän enemmän kasvihuonekaasupäästöjä. Toisaalta alueen tehokkuuden, energiansäästön ja viihtyvyyden kasvattaminen sekä tarkoituksenmukaisempi asuntokanta vähentävät tulevaisuudessa ilmastovaikutusta.

Toistaiseksi purkavan uudistamisen hankkeita on suunnittelussa ja toteutuneina Vantaalla vielä vähän ja ne ovat lähinnä vuokratyöryhmien isompia muutostyökokonaisuuksia. Asunto-osakeyhtiöissä purkamisvaihtoehto on vielä toistaiseksi vaikea toteuttaa, sillä purkupäätöksen vaaditaan jopa yhtiön kaikkien osakkaiden yhteinen myönteinen päätös. Mikäli päätöksenteko asunto-osakeyhtiöissä tulevaisuudessa helpottuu, saattaa hankkeita syntyä jatkossa enemmänkin Vantaalle. Vuokratyöryhmien puolella purkavan uudistamisen hankeaihoita on odotettavissa niin ikään lisää lähivuosina. Vantaa suhtautuu myönteisesti purkavan uudistamisen hankkeisiin, mikäli syyt ovat riittävän painavia ja perusteltuja. Jokainen purkavan uudistamisen hanke harkitaan ja tutkitaan ennen puoltoa tapauskohtaisesti.

Valtio on asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) kautta tukenut viime vuosina niin kutsutuilla infra-avustuksilla muun muassa täydennysrakennettavia asuinalueita, jotka sijaintinsa puolesta edistävät joukkoliikenteen runkoyhteyksiin tukeutuvaa tiiviimpää ja eheämpää yhdyskuntarakennetta. Avustukset ovat kohdistuneet laajoihin täydennysrakentamiskohteisiin, jotka vaativat suuria kunnallisteknisiä investointeja ja joilla on suuri asuntorakentamisen potentiaali. Vantaa on saanut avustusta esimerkiksi vuosille 2016-2019 yhteensä yli neljä miljoonaa euroa. Kaupunki aikoo myös jatkossa hakea aktiivisesti asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin haettavana olevia avustuksia.

Toimenpiteet:

- Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
- Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin

2.4 Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa

Alueiden arvo nousee kaavoituksen myötä, kun niitä voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi asumisen tai elinkeinoelämän tarpeisiin. Maanomistaja saa näin ollen omistamalleen maalle hyötyä, kun taas kaupungille koi-tuu kustannuksia uuden alueen rakentamisesta osaksi yhdyskuntaa. Maankäyttösopimuksella kaupunki ja maanomistaja sopivat maanomistajan osallistumisesta kyseistä kaava-aluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin, mutta sopimuksessa on mahdollisuus sopia laajemminkin kaavan toteuttami-seen liittyvistä velvoitteista. Vantaa perii korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksis-ta yksityisiltä maanomistajilta enimmillään puolet kaa-voituksen tuomasta arvonnoususta.

Kaupungin ja maanomistajan sopimus

Maankäyttösopimuksilla pyritään turvaamaan kaavan toteuttamisen kannalta tärkeät asiat sopimalla muun muassa kunnallistekniikan suunnittelusta ja – rakentamisesta, yleisten alueiden luovutuksesta, mahdollisista maakaupoista, rakentamisvelvoitteista ja -aikataulusta sekä mahdollisista rakentamisohjeiden ja lähiympäristösuunnitelman laatimisesta. Lisäksi voidaan sopia alueella tarvittavista asuntopoliittisista tavoitteista. Maankäyttösopimusneuvotteluita käydään samanaikaisesti kaavoitusprosessin kanssa, mutta sopimus voidaan tehdä osapuolia sitovasti vasta, kun kaavaluonnos tai -ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Sopimuksen toteutumisen ehtona on kaavan voimaantulo. Laaja-

mittaisissa rakentamishankkeissa voidaan tehdä jo ennen kaavatyön aloittamista maanomistajien kanssa yhteistoiminta- ja aiesopimuksia suuren hankkeen yhteisten periaatteiden varmistamiseksi ennen varsinaisen asemakaavoituksen aloittamista.

Asemakaavoitettavan alueen maanomistajalla, jolle asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan velvollisuus osallistua kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutu-viin kustannuksiin. Merkittävä hyöty arvioidaan aina kaavakohtaisesti. Maanomistajia kohdellaan yhdenvertaisesti velvollisuuden täyttämises-sä ja kustannuksiin osallistumisesta on pyrittävä sopimaan ensisijaisesti neuvotteluiden kautta maanomistajan kanssa. Mikäli kustannuksiin osal-listumisesta ei synny sopimusta, on kunnalla lain mukaan mahdollista

toissijaisesti periä maanomistajalta kehittämiskorvausta (Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132 § 91). Päätös maankäyttösopimusmenettelystä tai kehittämiskorvausmenettelyn käytöstä tehdään asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päätettäessä. Alueita kaavoitettaessa yhdyskuntarakentamisen korvausta peritään ja sopimus maanomistajan kanssa tehdään Vantaalla aina, kun rakennusoikeus lisääntyy tai käyttötarkoitus muuttuu yli 500 k-m², ja maanomistaja saa merkittävää hyötyä. Mikäli asemakaavasta aiheutuu välitöntä kunnallistekniikan rakentamista, joka pääosin palvelee toteutettavaa hanketta, voidaan kustannukset aina periä maanomistajalta.

Maankäyttösopimuksissa, jotka tehdään työpaikka-alueille ja yritystonteille, peritään maanomistajalta sisäiset ja ulkoiset kunnallistekniikan kustannukset. Sisäisen ja ulkoisen kunnallistekniikan yhteenlaskettu kokonaiskustannus ei saa ylittää kuitenkaan 50 prosenttia kaavoituksen alueelle tuomasta arvonnoususta.

Sisäisillä kustannuksilla tarkoitetaan sopimusalueella hankkeen toteuttamisesta aiheutuvia menoja, kuten katu-, hulevesi- tai viherrakentamista.

Sisäisen kunnallistekniikan korvaus muodostuu hankkeesta aiheutuvan, välttämättömän kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksista.

Ulkoisilla kunnallistekniikan kustannuksilla tarkoitetaan varsinaisen sopimusalueen ulkopuolella olevan kunnallistekniikan rakentamisesta muodostuvia kustannuksia, joita aiheuttavat esimerkiksi pääkadut, rampit, asemat, sillat tai joukkoliikennejärjestelyt. Ulkoisen kunnallistekniikan kustannusten korvaus on alueellinen taksamuotoinen maksu.

Asuntotonttien osalta peritään korvausta yhdyskuntarakentamisen kustannuksina puolet kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Poikkeuksena ovat kuitenkin asunto-osakeyhtiöt omistamat tontit, joiden osalta peritään vain 35 prosenttia kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytettynä yli puolet ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat. Tällä huojennuksella Vantaan kaupunki haluaa kannustaa ja tukea asunto-osakeyhtiöitä täydennysrakentamishankkeisiin tonteillaan. Erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa maankäyttösopimuksessa peritään sopimuskorvausta vain uuden asuntorakennusoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta.

Kaavoituksen myötä tulevaa arvonnousua laskettaessa on päätetty huomioida arvoa vähentävinä tekijöinä maa-alueen kohtuullinen käypä nykyarvo, rakennusten mahdolliset purkukulut ja erityistapauksissa maanpuhdistuskuluja. Kaupunki hyvittää asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta. Tämä kannustaa asunto-osakeyhtiöitä siirtymään maantasopysäköinnistä rakenteelliseen pysäköintiin ja edesauttaa täydennysrakentamishankkeiden toteutumista.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden mukaisesti kaupunki ottaa maankäyttösopimuksissa korvaukset maana silloin, kun sen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista. Näin kaupunki saa tontteja omaan hallintaansa ja voi luovuttaa niitä eteenpäin haluamillaan ehdoilla.

Toimenpiteet:

- Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m² uutta rakennusoikeutta
- Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
- Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
- Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
- Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
- Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
- Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta
- Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
- Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
- Otamme korvaukset maana maankäyttösopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista

Maankäyttösopimus edistää maa- ja asuntopolitiikkaa

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säätely kaavahankkeissa tarvittaessa rakennuskohtaisesti.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa varmistetaan asuntotuotannon monipuolisuus ja tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen tarvitaan. Säätelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Maankäyttösopimukseen asetetaan tarvittavia sopimussakkoja varmistamaan, että kaavan toteuttajaosapuoli sitoutuu sopimuksessa säädettyyn alueen rakentamisaikatauluun, asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoon sekä huoneistotyyppijakaumaan.

Toimenpiteet:

- Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman
- Varmistamme maankäyttösopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla

2.5 Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.

Vantaan tavoitteena on olla kaupunki, johon sen asukkaat ovat juurtuneet ja jossa he viihtyvät sekä toteuttavat itselleen tärkeitä asioita. Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselyn mukaan kaupunkilaiset haluavat omaleimaisen kaupungin, josta löytyy kaikkea kaupunkimaisista keskustoista vehreisiin omakotialueisiin, maaseutuun ja metsiin. Vantaalaisille on tärkeää olla hyvien kulkuyhteyksien ja palveluiden äärellä, mutta myös luonnon halutaan olevan helposti saavutettavissa ja lähellä. Kaupunkisuunnittelulla on avainasema hyvän elinympäristön luomisessa vantaalaisille asukkaille niin rakkaimpien paikkojen säilyttämisessä kuin uusien mahdollisuuksien luomisessa.

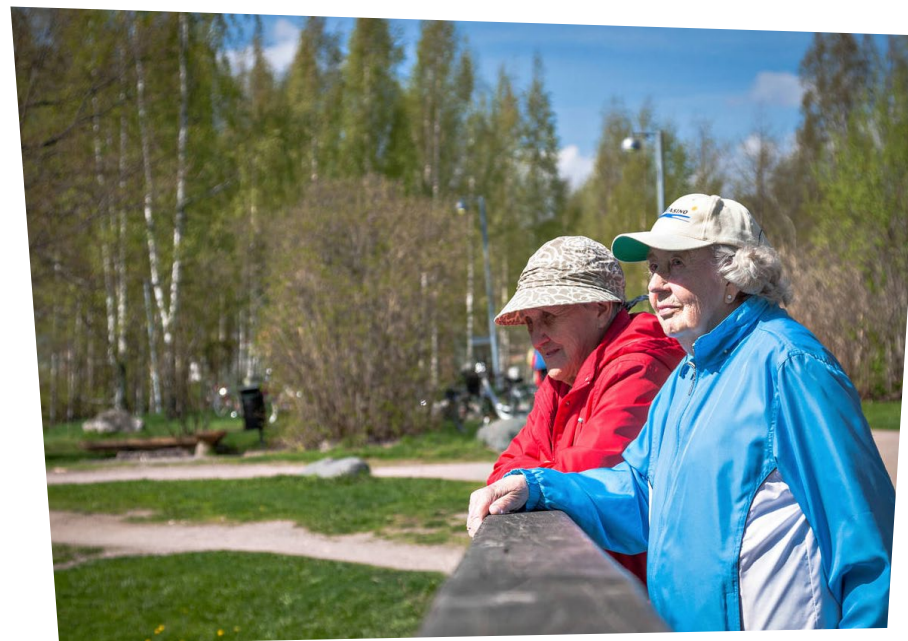
Hyvän ympäristön edellytykset

Asukkaiden viihtyvyyden kannalta ensiarvoisen tärkeää on suunnitella ja toteuttaa asuinalueita, jotka ovat eri-ikäisille ja erilaisia tarpeita omaaville ihmiselle terveellisiä ja turvallisia. Liikenneyhteyksien solmukohdassa Vantaan haasteena on huomioida asuinalueiden suunnittelussa lento-, raide- ja autoliikenteen melu sekä pienhiukkaset. Nämä rajoitteet ohjaavat monin paikoin asumisen sijoittamista Vantaalla ja vaikuttava kaupungin kasvumahdollisuuksiin. Monia liikenteen aiheuttamia meluhaittoja voidaan kuitenkin ratkaista rakennusten järkevällä sijoittelulla, melusteilla ja talojen hyvällä äänieristyksellä.

Kaupunkisuunnitteluun ja kaavoitukseen liittyvillä ratkaisulla, kuten esimerkiksi jalankulkureiteillä, näkymillä, materiaaleilla, valaistuksella ja

viheralueilla, vaikutetaan tulevan alueen viihtyisyyteen, terveellisyys- sekä turvallisuuteen. Esteettömäksi suunniteltu ympäristö ja asuinrakennukset ovat kaikkien asukkaiden etu, josta nauttivat etenkin seniorit, lapsiperheet sekä liikuntarajoitteiset. Asuinalueilla asukkaiden koettuun turvallisuudentunteeseen vaikuttaa myös asumisen monipuolisuus niin hallintamuoto- kuin huoneistotyyppijakauman osalta. Eri ikäisten ja erilaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten sekoittuneisuus alueella on rikkaus ja mahdollistaa juurtumisen samalle asuinalueelle elämäntilanteen ja asumistarpeiden vaihdellessa.

Hyvään vantaalaiseen elinympäristöön kuuluu erottamattomana osana läheisyys ympäröivään luontoon ja viheralueisiin. Viheralueverkosto

asemakaavoitetuilla alueilla on kaupungissamme erinomainen: kaupunkimaisesti rakennetun alueen asukkaista 96 prosenttia asuu 300 metrin vaikutusalueella virkistysalueesta. Asukkaiden toiveena on pitää kiinni tästä helposta pääsystä viheralueille ja täydennysrakentamisessa on huomioitava, että läheisyys puistoihin ja luontoon säilyy hyvänä. Luonnon monimuotoisuuden ja toimivan viheralueverkoston säilymiseksi tarvitaan riittävän leveitä viheryhteyksiä, mikä mahdollistaa myös niiden virkistyskäytön ulkoilureitteinä. Tulevina vuosina Vantaan jokivarsien virkistyskäyttöä lisätään ja purojen sekä ojien merkitystä asuinalueilla korostetaan. Uudet leikkialueet pyritään toteuttamaan laajempina toimintapuistoina, joista saavat virikkeitä kaikenikäiset asukkaat. Viheralueilla ja metsillä on myös tärkeä merkitys ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa: ne toimivat elinvoimaisina hiilinieluinä ja oikein suunnitellut viheralueet kestävät sään ääri-ilmiöitä sekä auttavat hulevesien hallinnassa.

Viihtyisäksi ja toimivaksi rakennettu ympäristö vaatii myös jatkuvaa ylläpitoa ja huoltoa. Vantaa varaa katujen, teiden, puistojen ja kaupungin vastuulla olevien rakennusten kunnossapitoon vuosittain kuntatekniikan ja tilakeskuksen tulosalueiden käyttöön riittävät määrärahat. Hyvin huolehditu ja siisti ympäristö kannustaa myös asukkaita pitämään huolta omasta kaupungistaan ja asuinympäristöstään.

Asuinalueiden viihtyvyyden ja toimivuuden yhtenä tekijänä on pysäköinnin järjestelyt. Erilaiset pysäköintivaihtoehdot vaikuttavat paljolti alueen kaupunkimaisuuteen sekä rakennusten sijoitteluun, mutta myös alueen pysäköinnin ja asuntojen hintatasoon. Maantasopysäköinti on usein rakennuttajalle ja käyttäjälle edullisin ratkaisu. Laajat pysäköintikentät ovat kaupunkikuvallisesti kuitenkin haastavia ja antavat vaikutelman autovaltaisesta maankäytöstä, jossa on tehostamisen varaa. Keskuksissa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, joissa on kevennetty pysäköintinormi, kaupunki edellyttää usein rakennuttajilta rakenteellista pysäköintiratkaisua. Täydennysrakentamisalueilla pysäköinnin siirtäminen kenttäpaikoilta laitoksiin tai kansien alle on yleensä edellytys uusien hankkeiden toteuttamiselle. Vantaa on päättänyt kehittää uusia pysäköinnin malleja uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamiskohteiden toteuttamisen helpottamiseksi.

Katse tulevaisuudessa - historiaa unohtamatta

Viihtyisä ja rakas kotikaupunki muodostuu monipuolisesta ja mielenkiintoisesta ympäristöstä, jossa näkyy rakennusten ja toimintojen historiallinen kerrostuneisuus, mutta tuntuu samalla tulevaisuuden mahdollisuuksien jännittävä odotus. Kaupunkimme menneisyyden parhaat palat tulee kaupunkisuunnittelussa ottaa huomioon ja suojella tulevia asukkaita varten, mutta toisaalta alueita täytyy uudistaa ja kehittää vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Kaupunkiympäristön muutoksen lisäksi tulevaisuuden asumisen toiveita ja tarpeita on syytä miettiä suunnittelun kannalta. Yksinasuvien ja pienten perheiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa. Asunnolta saatetaan kuitenkin vaatia yhä enemmän muuntojoustavuutta esimerkiksi lasten asuessa vanhemmillaan vuoroviikoin. Etätömahdollisuuksien kasvaessa työnteko siirtynee työpaikoilta yhä enemmän kotiin ja ihmiset saattavat kaivata erilaisia tiloja työntekoon joko asunnossaan tai kotikorttelissaan.

Kaupunkielämässä on sosiaalisen median tavoitettavuuden myötä kasvanut innostus erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja vahvempaan yhteisöllisyyteen. Osalla kaupunkilaisista toive yhteisöllisyydestä voi näkyä myös asumisessa, jossa yhteiselämästä innostuneet ihmiset jakavat yhdessä isomman asunnon tai ryhtyvät esimerkiksi ryhmärakentamishankkeeseen. Asumistoiveiden moninaisuus, elämäntapojen muuttuminen ja yhteisöasumisen toiveet ikäihmisten ja erityisryhmien osalta ovat tärkeitä asioita huomioida vantaalaista asumista suunniteltaessa.

Joukkoliikenneyhteydet Vantaalla ovat jo erittäin hyvät ja monet vantaalaiset voivat elää ja hoitaa asioitaan mutkattomasti ilman omaa autoa. Vantaalle suunnitellaan yleiskaavan yhteydessä uutta pikaraitiotieverkkoa, joka sujuvoittaa kaupungin poikittaisliikennettä. Vantaa haluaa olla entistä vahvemmin pyöräilykaupunki, jossa yhä useampi asukas taittaa työmatkansa polkupyörällä. Pyöräilyn ja kevyenliikenteen infrastruktuurin parantamiseen panostetaan jatkuvasti.

Autoliikenteen tulevaisuutta on haasteellista ennustaa: toisaalta asuminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä vähentää autojen tarvetta ja tulevaisuus voi viedä autonomistajuuden yhä enemmän yhteiskäyttöisiin autoihin.

Pysäköintipaikkojen määrän riittävyyttä ja käytössä olevan pysäköintinormin toimivuutta seurataan Vantaalla. Kaupungilla on vuoden 2018 loppuun käytössä pysäköintinormin määräaikainen kokeilu, jossa useilla asemanseuduilla rakennuttajat ovat voineet rakentaa vähemmän auto-paikkoja kaavamääräyksistä poiketen. Kokeilu on osaltaan edesauttanut asuntorakentamisen kasvua Vantaalla, mutta paikoittain asukkaat ovat kokeneet parkkipaikkojen määrän liian pieneksi tai pysäköinnin hinnan liian korkeaksi (Virtanen 2017). Kokeilun tulosten pohjalta kehitetään Vantaan asuinalueille uudet pysäköintinormit.

Toimenpiteet:

- Otamme uusilla asuinalueilla ja asuin-kohteissa turvallisuuden, terveellisuuden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
- Suunnitteleme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
- Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
- Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen

Vaikuttamalla vahvempaa

Muuttuvassa kaupungissa on tärkeää antaa mahdollisuus nykyisille ja tuleville kaupunkilaisille kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa kaupungissa tapahtuviin asioihin. Vantaa kannustaa asukkaita osallistumaan kaupungin suunnitteluun ja vaikuttamaan oman asuinalueensa asioihin Osallistuva Vantaa -toimintamallin avulla.

Vantaan maankäytön suunnittelussa on viime vuosina otettu mukaan asukkaita suunnitteluun lakisääteisen osallistumisen lisäksi esimerkiksi vantaalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa, joissa oppilaat ovat päässeet itse vaikuttamaan leikkialueen tai lähiympäristön suunnitteluun. Kaupunki järjestää säännöllisesti lapsille ja nuorille Vaikuttaja-päivän, jossa voidaan keskustella myös kaupunkisuunnitteluun liittyvistä asioista. Vantaalla toteutettiin 2017 Vantaan Tulevaisuuskuvat- hanke, jossa selvitettiin asukkaiden ajatuksia hyvästä kotikaupungista. Hankkeesta saatuja tuloksia hyödynnettiin myös kaupungin valtuustokauden strategian 2018-2021 laadinnassa.

Tulevaisuudessa Vantaa selvittää vuosittain asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla, joka toteutetaan kaupungissa ensimmäistä kertaa vuonna 2018. Tulosten perusteella kaupungin toimintaa linjataan tarvittaessa uudelleen.

Toimenpiteet:

- Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla

3. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaan tontinluovutus on avointa,
tasapuolista ja kilpailua edistävää

3.1 Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin

Parhaita keinoja, jolla Vantaa voi vaikuttaa alueellaan tapahtuvaan maankäyttöön ja halutun asuntopolitiikan toteuttamiseen on kaupungin oma tontinluovutus. Maaomaisuus on voimavara, jonka arvon säilyttäminen ja kehittäminen on kaupungin tärkeä tehtävä. Vantaa luovuttaa asuntotontit ensisijaisesti erilaisten suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuiden kautta löytääkseen sopivat kumppanit toteuttamaan kohteet kaupungin reunaehto- ja tavoitteiden mukaisesti. Tontteja voidaan luovuttaa myös neuvottelumenettelyiden tai arvontojen kautta.

Tontteja asuntorakentamiseen ja yrityksille

Toimijoiden kiinnostus Vantaan kaupungin luovuttamia tontteja kohtaan on ollut viime vuosina suurta. Yleinen taloustilanne vaikuttaa oleellisesti kaupungin vuosittain luovuttamien tonttien kysyntään ja lukumäärään. Periaatteena on, että tontinluovutus on tasapuolista ja avointa kaikille toimijoille.

Vantaalla järjestetään vuosittain useita tontinluovutus- tai suunnittelukilpailuja, joiden avulla valitaan kaavakehityskumppanit tai tontinsaaajat kohdealueille. Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat valitaan tarjous- tai laatukilpailulla tai näiden yhdistelmällä. Tontinluovutuskilpailun sisältöä ja tavoitetta muokataan aina kilpailukohteen mukaan. Kilpailuissa voidaan hakea esimerkiksi edullisinta myyntihintaa asunnon ostajille, parasta kaupunkikuvallista laatua, yhteisöllisyyden konsepteja, hyvää asuntosuunnittelua tai energiatehokkuutta. Kilpailut

ovat avoimia kaikille rakennuttajille ja erityyppisillä kilpailukokonaisuuksilla kaupunki haluaa antaa sekä isoille että pienille rakennuttajille mahdollisuuden rakentaa asuntoja Vantaalle.

Vantaan kaupunginhallitus on 5.3.2018 hyväksynyt toistaiseksi voimassa olevat tuottajamuotoisten asuntotonttien ja erityispalvelutonttien luovutusperiaatteet, -ehdot ja -hinnat, jotka päivitetään tarvittaessa. Selkeät luovutusperiaatteet varmistavat tontinsaaajien tasapuolisen kohtelun ja kertovat toimijoille tarkemmin kaupungin toimintatavoista ja periaatteista tontinluovutuksessa.

Kaupungilla on myös mahdollisuus luovuttaa tontti toimijalle ilman kilpailutusta, mikäli kyseessä on erityisen innovatiivinen asumisen kehittämishanke, jonka halutaan toteutuvan Vantaalle. Tonttien luovutuksesta päättää pienissä tonttikohteissa ja hankkeissa kaupunkisuunnittelulautakunta ja merkittävissä kohteissa kaupunginhallitus.

Vantaa haluaa tarjota mahdollisuuden omakotitalojen rakentamiseen luovuttamalla pientalotontteja omatoimirakentajille monipuolisesti eri kaupunginosista. Kaupunki luovuttaa vuosittain noin 20-50 erillispientalotonttia. Vuosittain luovutettavien pientalotonttien määrään vaikuttaa kysynnän lisäksi kaupungin mahdollisuudet investoida kunnallistekniikkaan ja palveluverkkoon uusilla pientaloalueilla. Pientalotontit voidaan luovuttaa pisteytyksellä, tarjouskilpailulla tai arvonnalla riippuen kohdetonteista ja niiden kiinnostavuudesta. Mikäli tontteja jää luovuttamatta yleisestä hausta ja tarjouskilpailusta, voidaan ne laittaa niin sanottuun jatkuvaan hakuun, josta ne ovat heti varattavissa ilman erillistä hakuaikaa.

Työpaikkarakentamisen edellytyksiä tuetaan luovuttamalla yritystontteja. Tonttien luovuttamisessa halutaan turvata kaikenkokoisten yritysten menestymismahdollisuudet Vantaalla. Erityisesti pienet ja keskisuuret

yrietykset ovat riippuvaisia kaupungin luovuttamista kohtuuhintaisista tonteista. Kaupunki myy yritystontit suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän valitsemalle yhteistyötaholle varmistaakseen yritystoiminnan perustamisen ja sijoittumisen Vantaalle. Yritystonttien saajat voidaan valita myös tarjouskilpailulla.

Kilpailuissa ja tontin kauppakirjoissa sekä vuokrasopimuksissa Vantaa edellyttää rakennuttajalta kaupungin kanssa sovittujen asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumista, kuten asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakaumaa. Kaupunki myös edistää resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista kilpailuissa ja tontinluovutuksessa kohteesta riippuen. Sovittujen asuntopoliittisten sekä muiden kaupungin asettamien tavoitteiden toteutuminen varmistetaan asettamalla tontin kauppakirjoihin ja vuokrasopimukseen riittävät sopimussakkolausekkeet.

Myyntiä ja vuokrausta käypään hintaan

Kaupunki voi luovuttaa tontteja myymällä ja vuokraamalla. Vantaan talouden kannalta on ollut tärkeää saada tontinluovutuksesta maanmyyntituloja ja tästä syystä kaupunki on viime vuodet pääsääntöisesti edellyttänyt toimijoilta tonttien ostoa. Myydessään tontit toimijoille, kaupunki kuitenkin samalla luopuu maan pitkäaikaisesta tuotosta ja tontin tulevaisuuden käyttöpotentiaalista. Tontin vuokraamisen etuna kaupungille ovat tasaiset ja hyvin ennustettavissa olevat vuokratulot. Johdonmukaisella tonttien vuokraamisella vuosittaisista vuokratuotoista on saatavissa tasaisesti kasvava tulolähde, joka ohittaa kymmenien vuosien aikana tontin myyntitulon.

Tonttien luovuttamistapaa valitessa on huomioitava, että maanmyyntivoitot ovat keskeisessä osassa kaupungin talousarviossa ja strategiassa. Näin ollen tonttien luovuttamisessa myyminen tulee jatkossakin olemaan ensisijaisesti käytetty vaihtoehto. Luovutustavaksi katsotaan tapauskohtaisesti kaupungin kannalta kussakin tilanteessa paras vaihtoehto. Tontti myydään tai vuokrataan aina suoraan tontin loppukäyttäjälle, kuten esimerkiksi perustetulle asunto-osaakeyhtiölle.

Lakien ja säännösten mukaan kaupungin tulee tonttien arvonmäärityksessä käyttää aina käypää hintaa ja varmistaa ettei kauppaan sisälly julkista tukea hinnanmäärityksen kautta. Vantaa luovuttaa vapaarahoitteiseen tuotantoon tulevat asuntotontit, pientalotontit sekä yritystontit aina käypään hintaan. Valtion tukeman pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannolle, asumisoikeustuotannolle ja tai valtion tukemalle erityisasumiselle tontit vuokrataan tai myydään valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla. Vuosivuokra näissä kohteissa määritellään ARA:n hyväksymien periaatteiden mukaisesti ja vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta.

Kaupungilla on mahdollisuus myydä tai vuokrata tontti ARA:n hyväksymällä enimmäishinnalla sellaiseen vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon, jonka pyrkimyksenä on estää asuinalueiden sosiaalisen rakenteen eriytymistä sekä rakentamiseen, jonka tavoitteena on kehittää uusia malleja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Vapaaarahoitteisten, tuottajamuotoisten asuntotonttien käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan. Tonttien vuosivuokra on 4,5 % tontin käyvästä arvosta. Tonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta. Valtion takauslainalla ja 10 vuoden korkotuella toteutettavien kohteiden tontit luovutetaan vapaaarahoitteisen tuotannon periaatteiden mukaisesti.

Vantaa voi vuokrata tontin suoraan rakennuttajan toimesta perustettavalle asunto-osakeyhtiölle. Vuokrauksen mahdollistaminen saattaa edesauttaa joidenkin asuntokohteiden rakentumista vähentäen rakennuttajan painetta sitoa pääomaa tonttiin. Kaupunki on tontin vuokrantajana luotettava, pitkäaikainen ja kohtuulliseen tuottoon tyytyvä, mikä on myös asukkaan etu.

Erityispalvelutontit, jotka luovutetaan esimerkiksi yksityisen päiväkodin tai hoivakodin rakentamiseksi, luovutetaan käypään hintaan. Erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokrataan, mutta myös niiden myynti on mahdollista. Myynnin on oltava kaupungin edun mukaista ja hyvin perusteltavissa, sillä tontit on kannattavaa pitää kaupungin omistuksessa tulevaisuuden tarpeita varten. Samalla mahdollinen kiinteistökehityksen tuoma arvonnousu jää kaupungille. Erityispalvelutonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 30 vuotta.

Pientalotontit omakoti- ja paritalorakentamiseen hinnoitellaan alueen kiinnostavuuden ja hintatason sekä tonttien ominaisuuksien perusteella käyvän hinnan mukaisesti. Pientalotonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 50 vuotta ja vuosivuokra on 4 % tontin käyvästä arvosta.

Yritystontit myydään tai vuokrataan suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle, jotta varmistetaan yritystoiminnan perustaminen ja sijoittuminen Vantaalle. Vuosivuokrana käytetään 5-7 % tontin käyvästä hinnasta.

Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratuottoa. Vuokratuotto päättyessä tarkistetaan asemakaavan ajantasaisuus sekä täydennysrakentamisen mahdollisuudet,

jonka perusteella päätetään sopimusten uusimisesta. Vuokratuotto päättyttyä uusittavat vuokrasopimukset tarkastetaan käypään arvoon ja muut vuokrausehdot määritellään uusimisajankohtana voimassa olevien kaupungin päättämien periaatteiden mukaan.

Toimenpiteet:

- Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen
- Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
- Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
- Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
- Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla
- Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
- Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
- Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
- Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
- Luovutamme yritystontit käyväällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
- Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokratuottoa

3.2 Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti

Vantaa omistaa erilaisia maa-alueita sekä oman kaupunkialueensa sisällä, että muiden kuntien alueella. Kaupunki huolehtii aktiivisesti maaomaisuutensa arvon säilymisestä ja kehittymisestä tehden tarvittavia toimenpiteitä. Osa näistä alueista on asemakaavoittamattomia tai kaavassa muuhun kuin rakentamiseen tarkoitettuja, kuten esimerkiksi virkistys- ja suoja-alueita. Kaupungin omistamat käyttämättömät alueet saattavat odottaa tulevaisuuden kaavoitusta ja rakentamista, mutta maa-alueille, joilla ei ole tulevaisuudessa odotettavaa arvonnousua, on järkevää miettiä muuta käyttöä tai niistä on syytä luopua turhien kustannusten välttämiseksi.

Kaupunki ei luovuta asemakaavoittamattomia alueita yksityisille tahoille kuin joissakin erityisen poikkeuksellisissa tapauksissa. Tällainen syy voi olla esimerkiksi rakennuksen sijoittumisesta johtuva vähäisen lisäalueen tarve tai kulkuyhteyden järjestäminen kiinteistölle. Kaupunki hankkii yleensä omistukseensa asemakaavoissa yleisiksi ja kunnan toteutettaviksi tarkoitetut alueet ja myös pitää ne omistuksessaan.

Rakennetut kiinteistöt, jotka eivät ole aktiivisessa palveluverkkokäytössä, aiheuttavat kaupungille monenlaisia kuluja. Tällaisista kiinteistöistä on tarkoituksenmukaista luopua, mikäli kiinteistölle ei ole nyt tai vastaisuudessa kaupunkia palvelevaa käyttöä tai muuta odotettavissa olevaa merkittävää hyötyä. Kaupunki omistaa myös muissa kunnissa kiinteistöjä, jotka ovat monipuolisessa käytössä. Näille alueille sijoittuu

muun muassa Kuninkaanlähteen vedenottamo ja Kaunialan sairaala sekä ulkoilu- ja leirintäalueita. Kiinteistöomaisuuden hallinta vaatii aina ylläpitokustannuksia ja kohteiden hyötyä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti.

Mikäli kaupungin omistuksessa oleva kiinteistö ei vastaa enää tarvetta, on järkevää pohtia sen realisointia myymällä, vuokraamalla tai kehittämällä se vastaamaan nykytarvetta. Vantaan palveluverkosta poistuvat kiinteistöt ja vajaasti rakennetut yleisten rakennusten tontit tutkitaan ennen mahdollista myyntiä tai vuokrausta siltä varalta, että ne voidaan muuttaa asuin- tai työpaikkakäyttöön kaavamuutoksella. Osa tonteista on kuitenkin tarkoituksenmukaista jättää odottamaan varantona tulevia yleisiä tarpeita. Kaupunki hakee aktiivisesti kaavamuutoksia passiivisen maaomaisuuden kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi.

Maaomaisuus on yksi Vantaan arvokkaimmista ja tärkeimmistä varallisuuden muodoista, jonka avulla on mahdollista vaikuttaa kaupungin kehitykseen. Kaupungin velvollisuutena on huolehtia maaomaisuuden arvon säilymisestä ja sen järkevästä käytöstä oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Pitkäjänteisesti ja harkitusti hoidetusta maaomaisuudesta saatavia hyötyjä ja tuloja käytetään vantaalaisten asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseen ja kaupungin talouden vahvistamiseen.

Toimenpiteet:

- Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
- Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
- Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

Linjausten seuranta ja raportointi

Vantaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa on löydetty erilaisia tavoitetiloja ja toimenpiteitä, joiden avulla kaupungin tahtotilaa maankäytön ja asumisen edistämiseksi voidaan toteuttaa. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat Vantaan valtuustokauden 2018-2021 strategian alainen ohjelma, jonka tavoitteet tähtäävät kuitenkin pidemmälle ajalle valtuustokauden yli.

Linjausten toteumista seurataan vuosittain tunnusluvuilla ja työkaluilla, jotka antavat kattavan kuvan kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta.

Seurannassa tarkasteltavia aihealueita ovat:

- Asuntotuotannon määrä ja kaupungin omien sekä seudullisten asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen
- Asuntojen huoneistotyyppi- ja hallintamuotojakauma uudistuotannossa
- Asukasbarometrillä mitattu asukastyytyväisyys
- Kootut tiedot maanhankinnasta, myytyjen yritys- ja asuntotonttien määrä sekä vuodessa asemakaavoitetun asumisen kaavojen kerrosneliömetrimäärä
- Asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan asuntotuotannon volyymi kymmenen vuoden aikajänteellä

Seurantaan liittyy lyhyt katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta ja toimintaympäristöstä. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurannan tulokset raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle.

Lähteet

Ala-Mantila, S. (2018). Alueellinen eriytyminen Vantaalla 1995–2015. Vantaan kaupungin julkaisu.

Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015-2030. (2016). Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisu.

Hirvonen, J. & Vanhatalo, M. (2018). Ympäristöasenteet ja kaupunkikehitys Helsingissä ja Vantaalla. Helsingin kaupungin tutkimus.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132. Annettu Helsingissä 5.2.1999.

Sinkko, H. (2016). Vantaan väestöennuste 2017. Vantaan kaupungin julkaisu.

Strandell, A. (2017). Asukasbarometri 2016 – Kysely kaupunkimaisista asuinympäristöistä. Suomen ympäristökeskuksen raportti.

Tilastokeskus (2017). StatFin -tilastotietokannat. Viitattu 20.10.2017. <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Tilastokeskus (2018). Suomen virallinen tilasto (SVT): Osakeasuntojen hinnat. Vanhojen kerrostaloasuntojen velattomat neliöhinnat, tammikuu 2018. Viitattu 6.4.2018. http://www.stat.fi/til/ashi/2018/01/ashi_2018_01_2018-02-27_tau_002_fi.htm

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimus 2016-2019. (2016). Ympäristöministeriö.

Vantaan tulevaisuuskuvat – kaupunkilaisten näkemyksiä strategia-työhön. (2017). Vantaan kaupungin raportti.

Vantaan valtuustokauden strategia 2018-2021.

Virtanen, E. (2017). Asumiskokemuksia uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista ja -alueista. (2017). Vantaan kaupungin selvitys.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopoliittikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävä		
Tavoitetila	Toimenpide	
1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä	
	Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppvoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta	
1.2. Maa- ja asuntopoliittikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopoliitikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta	
	Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen	
	Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain	
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti	Edistämme laatua kaikenhintaaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa	
	Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja	
	Toteutamme maa- ja asuntopoliittikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa	
	Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla	
	Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina	
	Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopoliittikan toteuttajana	
	Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi	
	Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti	
	Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti	

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti	Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia
	Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuin-alueiden väestökehitykseen
	Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille
2.2. Sujuva kaupunki-suunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle	Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
	Pidämme yleiskaavan ajan tasalla
	Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
	Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
	Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
	Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
	Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi
	Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
	Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin	Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista
	Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
	Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
	Hyödynnämme olemassaolevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
	Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
	Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa
	Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
	Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

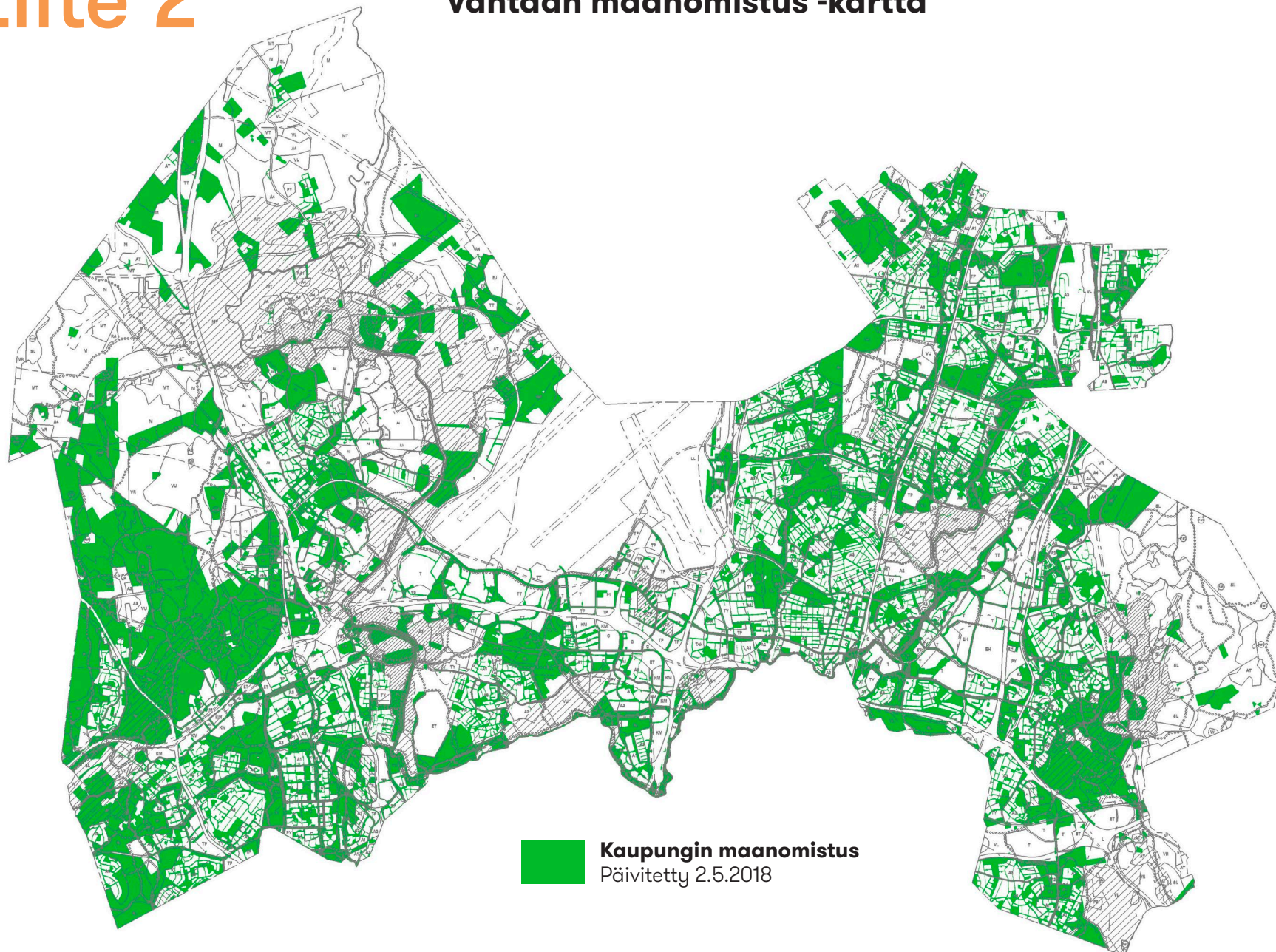
Tavoitetila	Toimenpide
2.4. Maankäyttö-sopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa	Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m ² uutta rakennusoikeutta
	Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
	Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
	Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
	Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m ² ylittävältä osalta
	Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
	Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
	Otamme korvaukset maana maankäyttö-sopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista
	Varmistamme merkittävässä maankäyttö-sopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.	Varmistamme maankäyttö-sopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla
	Otamme uusilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisyyden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
	Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
	Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
	Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen
	Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrillä

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää

Tavoitetila	Toimenpide
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin	Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen
	Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
	Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
	Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
	Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla
	Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
	Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
	Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
	Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
	Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
	Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolesta välissä vuokratutta
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti	Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
	Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
	Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

Liite 2

Vantaan maanomistus -kartta

Liite 3

Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -työhön osallistuneet

Tomi Henriksson
Elisa Ranta
Armi Vähä-Piikkiö
Antti Kari
Tarja Laine
Mari Siivola
Mika Vähämaa
Aino Leino
Tina Kristiansson
Wilma Toljander
Ilkka Rekonen
Pasi Salo
Kirsi Vaten
Henrik Lönnqvist
Heini Koskensalo-Kleemola
Eila Tanninen
Teija Ojankoski
Jonna Kurittu
Elina Virtanen
Lea Varpanen
Timo Kallaluoto
Sanna Ala-Mantila
Larissa Franz-Koivisto
Marja Hannikainen
Juho Lumme

asumisasioiden päällikkö
asumisen erityisasiantuntija
tonttipäällikkö
kiinteistöjohtaja
kaupunkisuunnittelujohtaja
yleiskaavapäällikkö
kehitysinsinööri
puistopäällikkö
ympäristösuunnittelija
erityisasumisen asiantuntija
lupapäällikkö
toimitilapäällikkö
erityisasiantuntija
tutkimuspäällikkö
erityisasiantuntija
talous- ja hallintojohtaja
toimitusjohtaja, VAV Asunnot Oy
yleiskaavasunnittelija
suunnittelijaharjoittelija
kehittämispäällikkö
aluearkkitehti
tutkija
koordinaattori
asuntoinsinööri
tontti-insinööri

Taitto Kari Tervo

Kuvat Hannu Vallas, Joel Haapamäki, Pekka Turtiainen,
Pertti Raami, Sakari Manninen

Kaupunginhallituksen 4.6.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet -taulukkoon tehdyt muutokset:

Tavoitetila 2.2.

- Lisäys toimenpiteeseen: "Huomioidaan monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja **tarvittaessa maanhankinnassa**"
Uusi muotoilu toimenpiteeksi: "Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa"

Tavoitetila 2.3.

- Lisäys ylimääräisten maanmyyntivoittojen siirtäminen keskustojen kehittämisrahastoon tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä
Uusi muotoilu toimenpiteeksi: "Siirrämme keskustojen kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä"

Tavoitetila 3.1.

- Lisäys toimenpiteeseen: "Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja **tarvittaessa** huoneistotyyppijakauman"

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostukseen tehdyt muutokset:

Sivu 27, lisäys sivun viimeisen kappaleen loppuun:

"Asukkaille tehdyssä Vantaan tulevaisuuskuvat 2017 -kyselyssä nousi esiin, että vantaalaisille lähimetsät ja -luonto ovat hyvin tärkeitä. Ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti rauhoittumaan luontoon ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan toiveet lähivirkistysalueista ja asukkaiden helposta yhteydestä lähiluontoon. Kaavoituksessa otetaan myös huomioon riittävät aluevaraukset monimuotoisen luontoympäristön varmistamiseksi. **Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita ja huomioimalla monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa.**"

Sivu 28, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: "Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa"
- Uusi muotoilu: "Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja *tarvittaessa maanhankinnassa*"

Sivu 32, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: "Siirrämme keskustojen kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja"
- Uusi muotoilu: "Siirrämme keskustojen kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja *tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä*"

Sivu 46, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: "Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman"
- Uusi muotoilu: "Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja *tarvittaessa huoneistotyyppijakauman*"

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 14.5.2018 käsittelyn jälkeen tehdyt korjaukset

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet -taulukoon tehdyt muutokset:

Tavoitetila 1.1.

- Aiempi: Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta
- Uusi muotoilu: *Käytämme maanhankinnassa* ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta

Tavoitetila 2.1.

- Aiempi: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa
- Uusi muotoilu: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa *ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille*

Tavoitetila 2.2.

- Uusi toimenpide: Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa

Tavoitetila 2.3.

- Uusi toimenpide: Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut

Tavoitetila 2.4.

- Aiempi: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa ja tarvittaessa asemakaavoissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman
- Uusi muotoilu: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneisto- tyyppijakauman *sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman*

Tavoitetila 3.1.

- Aiempi: Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratutta
- Uusi muotoilu: *Sidomme tonttien* vuokran elinkustannusindeksiin ja *tarkistamme* vuokran puolessa välissä vuokratutta

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -selostukseen tehdyt muutokset:

Sivu 8, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta
- Uusi muotoilu: *Käytämme maanhankinnassa* ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta

Sivu 25, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa
- Uusi muotoilu: Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa *ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille*

Sivu 28, uusi toimenpide:

- Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa

Lisäys selostukseen, sivu 31, toinen kappale:

Vantaalla on käynnissä uuden yleiskaavan laadinta, jonka yhteydessä selvitetään korkean rakentamisen mahdollisuuksia keskusta-alueilla, erityisesti hyvien joukkoliikennedyhteyksien ja palveluiden läheisyydessä Aviapoliksessa, Tikkurilassa ja Myyrmäessä. Keskusten vahvistamisen sekä tiiviin ja korkean rakentamisen puolesta puhuu moni asia. Yhä useampi asukas arvostaa asunnon sijaintia hyvien liikennedyhteyksien ja palveluiden äärellä ja myös kaupungille täydennysrakentaminen on järkevää, sillä keskusta-alueilla palveluverkon ja kaupungin kunnallistekniikan kustannukset eivät nouse niin kalliiksi kuin uusille alueille rakennettaessa. Tästä syystä Vantaan maankäytössä painotetaan aina kaavoitusta ja rakentamista olemassa olevan infrastruktuuriin yhteyteen ennen uusien alueiden avaamista rakentamiselle.

Sivu 32, uusi toimenpide:

- Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut

Sivu 37, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa ja tarvittaessa asemakaavoissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman
- Uusi muotoilu: Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneisto- tyyppijakauman *sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman*

Muutos selostukseen, sivu 37, toinen kappale:

Aiempi:

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaamaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Merkittävyyden rajana käytetään noin 10 000 k-m²:n suuruista kaavahanketta, mikäli kyseessä olevalla alueella asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakauma on tasapainossa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säätely kaavahankkeissa tarvittaessa myös rakennuskohtaisesti.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa käytetään vähimmäisehtona, että sopimusalueella asuinrakennusten asuntojen kokonaismäärästä

korkeintaan 30 prosenttia saa olla yksiöitä. Tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä myös muita tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen ehdottomasti tarvitaan. Säätelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Uusi muotoilu:

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säätely kaavahankkeissa tarvittaessa rakennuskohtaisesti.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa varmistetaan asuntotuotannon monipuolisuus ja tarpeen vaatiessa sopimukseen voidaan lisätä tarkennuksia huoneistotyyppijakaumasta, mikäli niitä sopimusalueen sijainnista ja hankkeen luonteesta johtuen tarvitaan. Säätelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelija-asunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet.

Sivu 46, muutos toimenpiteeseen:

- Aiempi: Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratutta
- Uusi muotoilu: *Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokratutta*

10 §

Vastaus valtuutettu Antero Eerolan ja 24 muun aloitteeseen aktiivimallin piiriin joutuneiden vantaalaisten työttömien tilanteesta

VD/2258/00.02.00.03/2018

JN/TS/AK/MT/NJ

Antero Eerola ja 24 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Tämän vuoden alusta astui voimaan niin sanottu työttömyysturvan aktiivimalli. Sen mukaan työttömien pitää täyttää erityinen aktiivisuusedellytys. Se tarkoittaa, että työttömän pitää tehdä 65 päivän tarkastelujakson aikana vähintään 18 tuntia työehtosopimuksen mukaan palkattua työtä, ansaittava yritystoiminnassa yhteensä vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloeseen vaaditusta kuukausiansiosta eli tänä vuonna 241 euroa tai oltava viisi päivää TE-toimiston työllistymistä edistävässä palvelussa.

Muuten hänen työttömyysturvaansa leikataan 4,65 prosentilla.

Malli voi työttömän kohdalla johtaa vaikeisiin, jopa kohtuuttomiin tilanteisiin. Työtön ei voi itse päättää siitä, palkkaako työnantaja hänet töihin tai onko viranomaisilla riittävästi voimavaroja tarjota työllisyystoimenpiteitä.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme aloitteen, jonka mukaan:

- Vantaan kaupunki selvittää kuinka moni vantaalainen työtön on joutunut niin sanotun aktiivimallin piiriin ilman, että heillä on mahdollisuuksia työllistyä tai päästä työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin.
- Selvityksen pohjalta kartoitetaan kuinka paljon maksaisi näiden henkilöiden työllistäminen tai työllisyyspoliittisten toimenpiteiden piiriin ohjaaminen.
- Yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa järjestetään kaupungin talousarvion puitteissa jokaiselle vantaalaiselle työttömälle työllisyysmahdollisuuksia tai mahdollisuuksia osallistua työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin niin, etteivät he joudu aktiivimallin työttömyysturvaleikkurin piiriin.

Kaupunginvaltuusto 5.3.2018 § 18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi

Asukaspalvelujen toimiala on laatinut aloitteeseen seuraavan vastauksen.

Aktiivimallin ensimmäinen arviointikausi päättyi maaliskuun 2018 lopussa. Aktiivisuusedellytyksen täyttymisen arvioivat työttömyysetuutta myöntävät tahot eli Kansaneläkelaitos ja 26 eri työttömyyskassaa.

TEM:n työllisyystilastojen mukaan Vantaalla oli maaliskuun 2018 lopussa 7 010 henkilöä, joiden työttömyys oli kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 13 viikkoa. Yhtäjaksoisen työttömyyden aikana henkilöt eivät ole osallistuneet työvoimapolitiittiseen koulutukseen tai toimenpiteeseen, joten he eivät tältä osin täytä aktiivisuusedellytystä. Tilastosta ei kuitenkaan selviä, onko henkilö esimerkiksi tehnyt seurantajakson aikana satunnaisia töitä, jotka täyttävät aktiivisuusedellytyksen. Kela julkaisee ensimmäiset luvut aktiivimallin vaikutuksista toukokuussa. Työttömyyskassojen osalta ensimmäisiä tilastoja on saatavilla vasta myöhemmin kesällä.

Aktiivimallin käyttöönoton alkuvaiheessa aktiivitoimenpiteiksi on hyväksytty ainoastaan omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella, maahanmuuttajan omaehtoinen opiskelu, TE-toimiston järjestämä työvoimakoulutus, työnhaku- ja uravalmennus, työkokeilu, koulutuskokeilu, kuntouttava työtoiminta sekä Uudenmaan TE-toimiston paikalliset ostopalvelut. Aktiivisuusehdon edellyttämiä työllistymistä edistäviä palveluja ei ole ollut riittävästi saatavilla eikä kaikilla ole mahdollisuutta aktiivimallin edellyttämään satunnaiseen työntekoon. Kunnan työllistymistä edistävästä palveluista ainoastaan kuntouttava työtoiminta ja kunnalla suoritettu työkokeilu on hyväksytty aktiivisuusehdon täyttymiseen.

Hallitus on kehysneuvottelujen yhteydessä huhtikuussa 2018 esittänyt useita muutoksia aktiivimallin ehtoihin. Jatkossa aktiivitoimenpiteisiin lisättäisiin muun muassa omaehtoinen opiskelu ilman tarveharkintaa sekä ammattiliiton, järjestöjen, kunnan tai muun vastaavan tahon järjestämiä työllistymistä edistäviä palveluita. Mikäli muutokset hyväksytään, entistä useampi voisi täyttää aktiivisuusedellytyksen ehdot. Myös kunnan nykyiset työllistymistä edistävät palvelut kattaisivat aktiivisuusedellytyksen entistä laajemmin.

Vantaa on panostanut työllisyyden edistämiseen merkittävästi. Vuonna 2017 Vantaan kaupungin työllisyyspalveluissa oli noin 5 000 asiakasta, jotka osallistuivat yhteen tai useampaan työllistymistä edistävään palveluun. Painopiste on ollut pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden alentamisessa. Kunnan lakisääteisiä tehtäviä ovat pitkäaikaistyöttömiä ohjaava työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) sekä kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen. Lakisääteisten tehtävien lisäksi työllisyyspalvelut tarjoaa useita muita palveluja. Nuoria ohjataan töihin ja koulutukseen Ohjaamotoiminnan avulla. Yritysohjaamo edistää asiakkaiden työllistymistä etsimällä työllistymismahdollisuuksia avoimilta työmarkkinoilta ja järjestämällä rekrytointitilaisuuksia ja uravalmennusta. Valmennustaloilla Koutsissa, Reelissä ja Valossa työttömillä on mahdollisuus kehittää työelämätaitojaan ja osaamistaan eri alojen pajoilla kuntouttavan työtoiminnan tai työkokeilun avulla. Lisäksi työllisyyspalveluissa toimii ulkopuolista rahoitusta saavia projekteja, jotka tarjoavat tukea ja ohjausta työllistymiseen eri kohderyhmille.

Työllisyyspalveluiden palveluissa järjestetään esimerkiksi uravalmennusta ja -ohjausta, cv- ja työnhakuvalmennusta, eri ammattialojen lupakorttikoulutuksia ja muuta osaamisen kehittämistä. Näiden toimintojen hyväksyminen aktiivisuusehtoon vaikuttaisi suureen määrään työllisyyspalveluiden asiakkaita. Se tukisi myös sitä pitkäjänteistä työtä, mitä Vantaan työllisyyspalveluissa on tehty työllisyyden edistämiseksi ja jonka tavoitteena on tuottaa työttömille ensisijaisesti palveluja, jotka vievät aidosti eteenpäin kohti työelämää.

Aktiivimalliin suunniteltujen sääntömuutosten ja myös TE-palveluille esitetyistä lisäresursseista johtuen tässä vaiheessa on mahdotonta arvioida henkilömääriä, joita aktiivimallin mukainen työttömyysetuuden leikkaus koskee jatkossa. Aktiivimallin muutosten konkretisoituessa työllisyyspalvelut sopeuttaa palvelujensa sisältöjä aktiivimallin edellyttämällä tavalla mahdollisuuksiensa mukaan. Aktiivisuusmalliin sisältyvien aktiivitoimenpiteiden laajentaminen kunnan työllistämistä edistäviin palveluihin tulee myös lisäämään kunnan palvelujen kysyntää.

Työllisyyspalvelut kehittää toimintaansa jatkuvasti, jotta yhä useammalla olisi mahdollisuus osallistua ja päästä alkuun työllistymispolulla usein useita vuosiakin kestäneen työttömyyden jälkeen. Vuonna 2017 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui Vantaalla 1 503 henkilöä. Määrä on kaksinkertaistunut viidessä vuodessa ja tavoitteena on ollut kasvattaa asiakasmäärää noin 10 prosenttia vuodessa. Myös ohjaavaa toimintaa kehitetään ja kasvatetaan, mutta asiakasmäärien ja palvelujen laajamittainen kasvattaminen nykyisestä on mahdollista vain lisäämällä palveluntuotantoon tarvittavat resurssit ja määrärahat. Vuoden 2018 budjetissa on työllisyyspalveluille varattu määrärahoja seuraavasti:

Työllisyyspalveluiden määrärahat 2018	
	Milj. €
Kokonaisbudjetti	38,1
Työmarkkinatuen kuntaosuus	20,9
Palkkatukityöllistämismenot	7,5
TYP – työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu	1,1
Ohjaamo	0,6
Valmennustalot (kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu)	2,7
Muu kuntouttava työtoiminta (integroidut ja ostopalvelut)	2,1
Yritysohjaamo	0,5
Projektit	0,6
Työllistämisavustukset yrityksille ja järjestöille	0,8

Työllisyyspalvelujen toiminnan lisäksi kaupungin kaikilla toimialoilla on mahdollisuus tukea työttömien aktivointia tarjoamalla nykyistä enemmän kuntouttavan työtoiminnan paikkoja ja työkokeilupaikkoja. Vuonna 2017 kaupungin eri toimialoille sijoitetuissa kuntouttavan työtoiminnan paikoissa oli yhteensä 205 henkilöä. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen aidossa työympäristössä on erinomainen keino kehittää työelämätaitoja, osaamista ja tarvittaessa esimerkiksi suomen kielen taitoa ja näin lisätä työttömien mahdollisuuksia edetä kohti avoimia työmarkkinoita. Kuntouttavan työtoimintapaikkojen lisääminen kaupungin kaikilla toimialoilla vaatii johdon sitoutumista ja riittävien henkilöstöresurssien varaamista asiakkaiden ohjaamiseen.

Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen lisäksi kaupungin kaikki toimialat voivat tukea aktiivisuusedellytyksen täyttymistä ja työllistymistä tarjoamalla yhä enemmän työkokeilumahdollisuuksia. Uudenmaan ELY-keskukselta saatujen tietojen mukaan vuonna 2017 Vantaan kaupungilla suoritettiin 921 työkokeilujaksoa, joista noin 97 % kohdentui vantaalaisiin työnhakijoihin. Työkokeiluista toimialat tai tulosalueet sopivat itsenäisesti TE-toimiston ja työnhakijan kanssa.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 17

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Antero Eerolalle ja 24 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Antero Eerolan ja 24 muun valtuutetun allekirjoittama aloite

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
työllisyyspalvelujen johtaja Timo Saari, puh. 043 827 1061; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Aktiivimallin piiriin joutuneiden vantaalaisten työttömien tilanne

Tämän vuoden alusta astui voimaan niin sanottu työttömyysturvan aktiivimalli. Sen mukaan työttömien pitää täyttää erityinen aktiivisuusedellytys.

Se tarkoittaa, että työttömän pitää tehdä 65 päivän tarkastelujakson aikana vähintään 18 tuntia työehtosopimuksen mukaan palkattua työtä, ansaittava yritystoiminnassa yhteensä vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloehtoon vaaditusta kuukausiansiosta eli tänä vuonna 241 euroa tai oltava viisi päivää TE-toimiston työllistymistä edistävässä palvelussa.

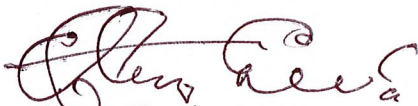
Muuten hänen työttömyysturvaansa leikataan 4,65 prosentilla.

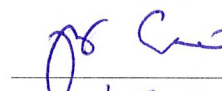
Malli voi työttömän kohdalla johtaa vaikeisiin, jopa kohtuuttomiin tilanteisiin. Työtön ei voi itse päättää siitä, palkkaako työnantaja hänet töihin tai onko viranomaisilla riittävästi voimavaroja tarjota työllisyystoimenpiteitä.

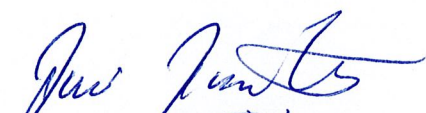
Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme aloitteen, jonka mukaan:

- * Vantaan kaupunki selvittää, kuinka moni vantaalainen työtön on joutunut niin sanotun aktiivimallin piiriin ilman, että heillä on mahdollisuuksia työllistyä tai päästä työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin.
- * Selvityksen pohjalta kartoitetaan, kuinka paljon maksaisi näiden henkilöiden työllistäminen tai työllisyyspoliittisten toimenpiteiden piiriin ohjaaminen.
- * Yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa järjestetään kaupungin talousarvion puitteissa jokaiselle vantaalaiselle työttömälle työllisyysmahdollisuuksia tai mahdollisuuksia osallistua työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin niin, etteivät he joudu aktiivimallin työttömyysturvaleikkurin piiriin.

Vantaalla 5.3.2018

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas)

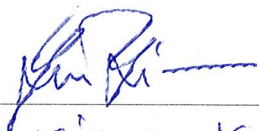

Jussi SARAMA

Jari Järveläinen

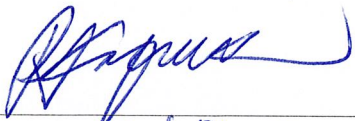

KARI MÄSTÄRVI

Minna Sillanpää

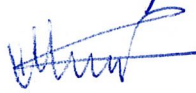

Aki W. Särz

Kirsi Kiljunen

Piri Ala-Espoo-Hakulinen

Minna Räsänen

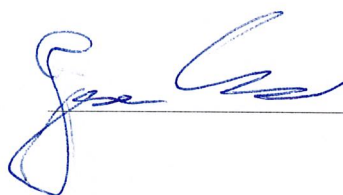
Sari Laakso

Emmi Rajunen

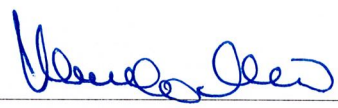

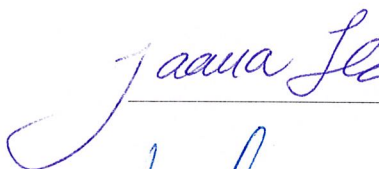
Minna Kurseka

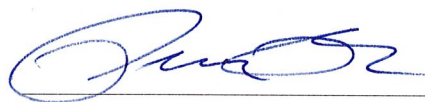
 JARMO ESELINEN

 SIRJA KAUPPINEN

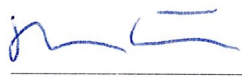
 AADEN AADEN IBRAHIM

 VAULA NORRENA

 JAANA LEIN
Jaana Heiskanen

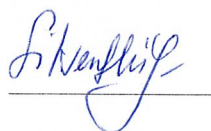
 PEKKA RAUTIO

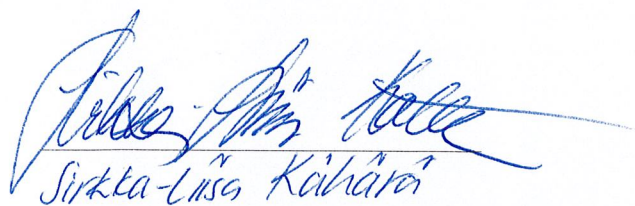
 FAYSSAL ABDI

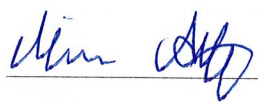
 JOEL LINNAINMÄKI

ULLA KAUKOLA

 SIRETA SILVENNAINEN-HUISKULA

 MINNA ATIGE

11 § Vastaus Ulla Kaukolan ja 20 muun valtuutetun valtuustoaloitteeseen hajusteettomasta Vantaasta

VD/10235/00.02.00.03/2017

JTS/EH/NJ, HY-L

Ulla Kaukola ja 20 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Sisäilmaongelmat ovat moninaisia ja joudumme Vantaallakin pohtimaan aivan uudenlaisia tapoja ratkaista niitä. Kaikki sisäilmaongelmat eivät suinkaan johdu hameesta. Moni sisäilmaongelmainen henkilö, etenkin sellainen, joka on aiemmin altistunut esim. homeelle, saa oireita tilassa olevista kemikaaleista ja hajusteista, vaikka itse tila olisi kunnossa. Oireet laukeavat usein aistimuksesta, kuten hajuista: hajuvedestä, partavedestä, deodorantista, hajusteellisista pesuaineista ja käsisäippuoista. Näitä hajusteyliherkkiä on Allergia-, iho- ja astma liiton mukaan jo yli puoli miljoonaa. On arvioitu, että puolet homeelle altistuneista sairastuu myös monikemikaaliyliherkkyyteen. Hajusteyliherkkyyttä on myös ihmisillä, joilla ei ole homealtistushistoriaa.

Hajusteyliherkkien oireet ovat hyvin saman tyyppisiä kuin homeongelmaisilla ja siksi hajusteallergia sekoitetaan usein rakennuksen sisäilmaongelmiin, vaikka sillä ei ole rakennuksen kanssa mitään tekemistä. Hajusteyliherkällä on silmien punotusta, limakalvojen kuivumista, päänsärkyä, nuhaa, väsymystä ja keskittymiskyvyn puutetta.

Tämä aloite ei vähättele sisäilma ongelmista kärsivien ihmisten oireita eikä poista sitä tosiasiaa, että rakennuksissa on mm. rakenteista ja vääränlaisesta käytöstä ja hoidosta johtuvia sisäilmaongelmia, jotka on korjattava. Tämä aloite on yksi keino lisätä taistelussa sisäilma ongelmia vastaan. Ei ole kuin parikymmentä vuotta siitä, kun työnantajaa velvoitettiin huolehtimaan tupakoinnin kieltämisestä tiloissa, jotka laki määräsi savuttomiksi. Eikä ole kuin 10 vuotta siitä, kun tupakointi kiellettiin ravintoloiden sisätiloissa. Kiellot herättivät aikoinaan suurta närkästystä, koska puututtiin ihmisten oikeuteen tupakoida, mutta nyt kukaan meistä ei kyseenalaista tupakointikieltoja. Vantaakin on tehnyt päätöksen olla savuten kunta, mistä ilmoitetaan tarroilla esimerkiksi kaupungintalon ulkopuolella. Kukaan ei enää nykyisin joudu altistumaan passiiviselle tupakan savulle, mutta ihmiset joutuvat altistumaan passiivisesti eri kemikaaleille, joita on mm. parfyymeissa ja partavesissä.

Me allekirjoittaneet teemme aloitteen, että Vantaa selvittäisi mahdollisuudet olla tulevaisuudessa myös hajusteeton kunta. Matka täydelliseen hajusteettomuuteen on varmasti pitkä, mutta taival voisi alkaa siitä, että kaupunki laatisi sisäiset suositukset hajusteiden välttämiseksi kaupungin työpaikoilla ja kiinteistöissä. Kaupungin kiinteistöissä ja työpaikoilla voisi esim. tarroilla ilmoittaa, että "HUOMIOI MUUT - VÄLTÄ VAHVOJA HAJUSTEITA". Kaupungin järjestämien tilaisuuksien ilmoituksissa ja markkinoinnissa voisi pyytää osallistujia tulemaan tilaisuuksiin ilman vahvoja hajusteita."

Kaupunginvaltuusto 13.11.2017 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksena aloitteeseen seuraavaa:

Hajusteettomuudella pyritään helpottamaan tuoksuherkkyydestä kärsivien tilannetta. Allergia- ja Astmaliitto on tehnyt tuoksuherkkyydestä viime vuonna [tutkimuksen](#) ”Väestötutkimus tuoksuherkkyydestä”. Tuoksuherkkyys ei ole allerginen reaktio eikä se ole sama kuin hajusteallergia. Tuoksuyliherkkyydellä ei ole tautiluokitusta. Tuoksuyliherkkyyden taustalla on arveltu olevan muun muassa elinympäristön kemiallistumista ja stressitekijöitä. (Juntunen et al., 2017, 3.).

Tuoksuyliherkkyyden oireita hoidetaan välttämällä hajustettujen tuotteiden käyttöä tai vaikuttamalla elinympäristössä hajustettujen tuotteiden käyttöön sekä kannustamalla työpaikalla savuttomuuteen ja hajusteettomuuteen sekä parantamalla omaa hyvinvointia liikkumalla, nukkumalla ja terveellisellä ruualla sekä mielikuvaharjoittelulla ja siten oppimaan pois ehdollistetusta reagoimisesta vaarattomiin hajuihin (Juntunen et al., 2017, 15 - 16).

Hajusteettomuutta voidaan edistää Vantaan kaupungilla kahdella tavalla: vähentämällä hajustekuormaa normaalissa toiminnassa ja toisaalta kannustamalla henkilöstöä, asiakkaita ja kuntalaisia vähentämään hajusteiden käyttöä. Yksi keino vähentää hajusteita on käyttää hajusteettomia tuotteita siivouksessa. Vantti käyttää ylläpitosiivouksessa neutraaleja puhdistusaineita, joissa ei ole vahvaa ominaistuoksua. Saniteettitiloissa käytettävistä aineista noin puolet on hajusteettomia. Hajusteettomat puhdistusaineet eivät ole tuoksuttomia vaan niissä on puhdistusraaka-aineiden ominaistuoksu. Toimipisteet voivat pyytää Vantilta hajusteettomien puhdistusaineiden käyttöä siivouksessa.

Toinen keino vähentää hajustekuormaa on kannustaa henkilöstöä, asiakkaita ja kuntalaisia vähentämään hajusteiden käyttöä sekä edistämään savuttomuutta. Allergia- ja astmaliitto järjestää vuosittain Tuoksuttoman viikon, johon eri yhteisöt ja työpisteet voivat osallistua. Allergia- ja astmaliitosta voi tilata maksuttomia kampanjajulisteita, osallistua Tuoksuttoman viikon tapahtumiin tai viettää tuoksuton päivä.

Vuonna 2017 Vantaan kaupungin työpaikoilla osallistuttiin Allergia- ja astmaliiton hajuttomuuskampanjaan. Työpaikoilla hyödynnettiin kampanjaan materiaalia. Jatkossakin sosiaali- ja terveydenhuollossa hyödynnetään Allergia - ja astmaliiton tuottamaa materiaalia ja työpisteet voivat osallistua Tuoksuttomaan viikkoon. Tavoitteena on, että toimialan työpaikoilla käsitellään työpaikkakokouksissa hajusteettomuutta kuluvana vuonna ja sovitaan työpaikkatason toimintakäytännöt hajusteettomuuden edistämiseksi. Asiaa voidaan edistää myös siirtämällä tupakkapisteitä kauemmaksi ulko-ovista ja ilmanvaihtopaikoista.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy kommentoi vastaukseen seuraavaa:

Vantaan kaupungin ja Vantin väliseen siivoussopimukseen on kirjattu, että palveluntuottajan on huomioitava ympäristövaatimukset hankinnoissa siten, että 70 % ylläpitosiivouksessa käytettävien puhdistusaineiden ja 60 % käytettävien siivousmoppien ja/tai siivouspyyhkeiden on täytettävä Pohjoismaisen tai vastaavan ympäristömerkin mukaiset vaatimukset sopimuskauden alkaessa.

Ylläpitosiivouksessa käytetään pääsääntöisesti neutraaleja puhdistusaineita, joissa ei ole vahvaa ominaistuoksua. Vain tarvittaessa, kuten eritetahroja poistettaessa käytetään esim. klorillipohjaisia aineita. Kaikki käytettävät puhdistusaineet ovat huuhteluvapaita, eivätkä oikein annosteltuna jätä pinnoille pesuainekertymiä. Mikäli käytetään sumutinpullossa puhdistusainetta, se on aina käyttöliuos, ei laimentamatonta puhdistusainetta. Käytettäessä käyttöliuoksia, on tuoksukin mieto. Liuotinpohjaisia tuotteita ei ole päivittäisessä ylläpitosiivouksessa käytössä lainkaan.

Saniteettitiloissa ylläpitosiivouksessa käytetään tällä hetkellä Santtu puhdistusainetta, jossa on mieto tuoksu. Käytössä on myös Santtu hajustamaton puhdistusaine. Vuoden 2017 puhdistusaineistoista noin puolet on ollut hajustamatonta Santtua.

Hajustamattomia puhdistusaineita käytettäessä, tulee huomioida, että puhdistusaineiden raaka-aineiden ominaisuus tulee esiin (ei siis ole täysin tuoksuton).

Puhdistusaineet kilpailutetaan yhdessä Vantaan kaupungin kanssa, ja siinä huomioidaan kaupungin tarpeet, hygieniahoidajilta tulevat tarpeet ja vaatimukset (vastuullisuuskriteereinä mm. ympäristökriteerit) sekä Vantin tarpeet ja vaatimukset.

Sopimustuotevalikoimassa on saatavilla myös hajustamattomia vaihtoehtoja. Palveluesimies tilaa omiin toimipisteisiinsä siivousvälineet ja -aineet huomioiden toimipisteen toiminnan. Mikäli toimipisteessä halutaan käytettävän hajusteettomia puhdistusaineita, tulee tämä tuoda käyttäjien toimesta esiin, kun palveluesimies käy yhteistyökäsikirjaa läpi toimipisteen siivousasioiden yhteyshenkilön kanssa. Näin asia tulee myös kirjattua yhteistyökäsikirjaan ja tuotteet pysyvät samoina, vaikka henkilöstössä tapahtuisikin muutoksia.

Sopimuksen mukaisesti Vantin siivoamissa toimipisteissä on yhteistyökäsikirjassa kemikaaliluettelo, josta selviää mitä puhdistustuotteita on käytössämme. Käyttöturv tiedotteet löytyvät yhteistyökäsikirjasta.

Kaupunginhallitus 28.5.2017 § 18

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Ulla Kaukolalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

Liite:

- Ulla Kaukolan ja 20 muun valtuutetun valtuustoaloite

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

kehittämispäällikkö Eeva Honkanummi, puh. 043 8269293, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite: Hajusteeton Vantaa

Sisäilmaongelmat ovat moninaisia ja joudumme Vantaallakin pohtimaan aivan uudenlaisia tapoja ratkaista niitä. Kaikki sisäilmaongelmat eivät suinkaan johdu homeesta. Moni sisäilmaongelmainen henkilö, etenkin sellainen, joka on aiemmin altistunut esim. homelle, saa oireita tilassa olevista kemikaaleista ja hajusteista, vaikka itse tila olisi kunnossa. Oireet laukeavat usein aistimuksesta, kuten hajuista: hajuvedestä, partavedestä, deodorantista, hajusteellisista pesuaineista ja käsisäippuoista. Näitä hajusteyliherkkiä on Allergia-, iho- ja astmaliiton mukaan jo yli puoli miljoonaa. On arvioitu, että puolet homeelle altistuneista sairastuu myös monikemikaaliyliherkkyyteen. Hajusteyliherkkyyttä on myös ihmisillä, joilla ei ole homealtistushistoriaa.

Hajusteyliherkkien oireet ovat hyvin samantyyppisiä kuin homeongelmaisilla ja siksi hajusteallergia sekoitetaan usein rakennuksen sisäilmaongelmiin, vaikka sillä ei ole rakennuksen kanssa mitään tekemistä. Hajusteyliherkällä on silmien punotusta, limakalvojen kuivumista, päänsärkyä, nuhaa, väsymystä ja keskittymiskyvyn puutetta.

Tämä aloite ei vähättele sisäilmaongelmista kärsivien ihmisten oireita eikä poista sitä tosiasiaa, että rakennuksissa on mm. rakenteista ja vääränlaisesta käytöstä ja hoidosta johtuvia sisäilmaongelmia, jotka on korjattava. Tämä aloite on yksi keino lisätä taistelussa sisäilmaongelmia vastaan.

Ei ole kuin parikymmentä vuotta siitä, kun työnantajaa veloitettiin huolehtimaan tupakoinnin kieltämisestä tiloissa, jotka laki määräsi savuttomiksi. Eikä ole kuin 10 vuotta siitä, kun tupakointi kiellettiin ravintoloiden sisätiloissa. Kiellot herättivät aikoinaan suurta närkästystä, koska puututtiin ihmisten oikeuteen tupakoida, mutta nyt kukaan meistä ei kyseenalaista tupakointikieltoja. Vantaakin on tehnyt päätöksen olla savuton kunta, mistä ilmoitetaan tarroilla esimerkiksi kaupungintalon ulkopuolella. Kukaan ei enää nykyisin joudu altistumaan passiiviselle tupansavulle, mutta ihmiset joutuvat altistumaan passiivisesti eri kemikaaleille, joita on mm. parfyymeissa ja partavesissä.

Me allekirjoittaneet teemme aloitteen, että Vantaa selvittäisi mahdollisuudet olla tulevaisuudessa myös hajusteeton kunta. Matka täydelliseen hajusteettomuuteen on varmasti pitkä, mutta taival voisi alkaa siitä, että kaupunki laatisi sisäiset suositukset hajusteiden välttämisestä kaupungin työpaikoilla ja kiinteistöissä. Kaupungin kiinteistöissä ja työpaikoilla voisi esim. tarroilla ilmoittaa, että "HUOMIOI MUUT - VÄLTÄ VAHVOJA HAJUSTEITA". Kaupungin järjestämien tilaisuuksien ilmoituksissa ja markkinoinnissa voisi pyytää osallistujia tulemaan tilaisuuksiin ilman vahvoja hajusteita.

Vantaa 13.11.2017

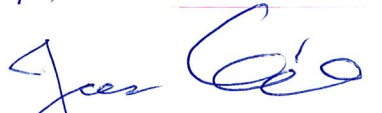
1. ULLA KAUKOLA
2. KATI MÄSTARVI
3. Minna SILLANPÄÄ
4. PÄIVI LAAKSO

5. Salla Lindblad-Palo

6. Riia Pää-Kypse-Hettilä

7. Kimmu Kyyra

8. Aadam Ibrahim

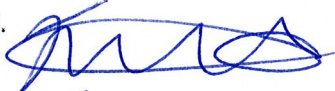
9. Jees Cio JARNO ESKELINEN

10. RONBIR SODHI

11. Piruho Letto

12. Fayssal Abchi

13. Sirkka-Liisa Kähkönen

14. Eue Ramo

15. SIRPA KUORIKOSKI

16. Emmi Pajunen

17. Vanla Norrene

18. Minna Atiye

19. Sieta Silvennoinen

20. MANA RINTAMÄKI-HÄMÄLÄINEN

21. *Timo Tuomela* *Tina Tuomela*

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

12 § **Vastaus Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi**

VD/3153/00.02.00.03/2017

HP/PW/NJ/LL

Valtuutettu Kimmo Kiljunen ja 15 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”SELVITYS MIKKOLAN KOULUN SISÄILMAN MYRKYLLISYYDESTÄ JA TARPEELLISET TOIMENPITEET

Mikkolan koulussa on noin 840 oppilasta ja 80 henkilöstään kuuluvaa työntekijää, joista 65 on opettajaa. Mikkolan koulun oppilaat koostuvat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja koulussa on paljon myös eri kulttuuritaustaisia oppilaita. Koulu toimii kahdessa rakennuksessa Vegassa (Venuksentie 2) ja Lyyrassa (uudempi) (Lyyranpolku 2). Lyyra-rakennuksessa toimii myös koulun hammashoitola ja neuvola.

Mikkolan koulurakennuksia on korjattu vuodesta 2010 alkaen lukuisilla erilaisilla toimenpiteillä sisäilmaan liittyen, ja 2014 vuodesta alkaen on alettu keräämään oppilaiden oireilmoituksia kouluterveydenhoitajan toimesta. 30.5.2016 mennessä oireilmoituksia oli tullut 80 oppilaalta ja vuoden 2016 loppuun mennessä 39 uudelta oppilaalta, eli yhteensä 119 oppilasta on ilmoittanut sisäilmaoireista kouluterveydenhoitajalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Mikkolan koulun vanhemmat ry:n mukaan 2017 aikana näitä ilmoittautumisia on tullut lisää. Seitsemän (7) opettajaa on menettänyt työkykynsä neljässä vuodessa. Nykyisistä opettajista tammikuun 2017 loppuun mennessä 16,9 % (11/65) on ilmoittanut sisäilmaoireista työterveyshuoltoon.

Virallisten ilmoitusten lisäksi niin koulun henkilökunta kuin oppilaiden vanhemmat ovat huolissaan Mikkolan koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Mikkolan koulun opettajat ovat tehneet vetoomuksen 26.1.2017 kaupunginhallitukselle osoittaakseen huolensa Mikkolan koulun sisäilman tilanteesta ja Mikkolan koulun vanhemmat ry. on tehnyt vetoomuksia 1.2.2017 ja 12.3.2017 kaupunginhallitukselle sekä selvityspyyntöjä 20.2.2017 ja ehdotuksia 25.2.2017 tilakeskukselle sisäilman tutkimiseksi. Osa opettajista ja lasten vanhemmista on ottanut yhteyttä myös työsuojeluviranomaiseen ja mediaan, koska sisäilma-asioita ei ole saatu kuntoon lukuisista korjauksista huolimatta.

Osa Mikkolan koulun oppilaita on siirretty Rekolanmäen koululle kevätkaudelle 2016 suorittamaan opinnot loppuun ja koululla on järjestetty opetustiloja uudelleen sisäilmaoireileville opettajille. Yksi Mikkolan koulun oppilas on kotikoulussa, ja koululta on myös siirtynyt pois oppilaita ja henkilökuntaa, kun eivät voi olla koulun tiloissa.

Mikkolan koulun vanhemmat ry. on pyytänyt homekoiran käyttöä Mikkolan koulun sisäilman tutkimuksissa ja tilakeskus on ilmoittanut käyttävänsä sitä keväällä 2017. Homekoiran paikallistaa mahdollisen homeen, muttei pysty arvioimaan sisäilman myrkyllisyyden määrää, ja tämän takia Mikkolan koulun vanhemmat ry. on ehdottanut, että koulun sisäilman myrkyllisyys mitattaisiin esimerkiksi Elisa Aattela Oy:n tuottamalla A 4 E keräimellä ja viemärihajuhahtapaikat S-keräimellä (havaitsee kaasumaiset rikkiyhdisteet rakenteista), jotta saataisiin faktatietoja koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta mahdollisimman pian. Koulu on mukana Aalto yliopiston tutkimuksessa Lyyra rakennuksen osalta, jossa kyseistä sisäilmantoksisuutta on mitattu A 4 E-keräimellä, mutta akateemisen tutkimuksen tulokset ovat saatavissa tutkimussuunnitelman mukaisesti myöhemmin. Kyseisessä

tutkimuksessa ei ole mitattu Vega-rakennuksen toksisuutta, eikä tutkimus auta lyhyellä tähtäimellä vanhempien ja opettajien huoleen.

Esitämme, että tilakeskus järjestää välittömät sisäilman toksisuuden/myrkyllisyyden mittaukset Mikkolan koulussa ja tekee tarvittavat laajemmat tutkimukset. On myös selvitettävä väliaikaisen parakin tai paviljongin tarvetta sijoitettavaksi Mikkolan koulun pihalle väistötilaksi lukuvuodeksi 2017–2018. Pidemmällä jänneväälillä saattaa olla tarve rakentaa kokonaan uusi koulurakennus Mikkolaan.”

Kaupunginvaltuusto 27.3.2017 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Mikkolan koulun tilanteen vakavuutta on arvioitu pidemmän aikaan monialaisena yhteistyönä mm. kohdekohtaisessa sisäilmaryhmässä. Molempia rakennuksia on tutkittu sekä tilakeskuksen toimeksiantoina että ympäristökeskuksen toimesta. Lisäksi Mikkolan koulun olosuhteita on arvioitu EURA-tutkimushankkeen yhteydessä.

Sisäilman myrkyllisyyden mittaukseen on ollut kehitteillä uusia mittausmenetelmiä, joissa myös Vantaan kaupunki on ollut mukana. THL ja TTL ovat ottaneet kantaa toksisuusmittauksiin ja toteavat, että toistaiseksi menetelmä on tutkimusasteella. Tähän kannanottoon viitaten sisäilmaongelmat eivät selviä yhdellä testillä. Kyseisen tutkimusmenetelmän luotettavuus ja käyttötarkoitus pitäisi vielä tarkoin selvittää, ennen kuin sen käyttöä voidaan suositella. Sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen pitää ensisijaisesti käyttää menetelmiä, joille on yleisesti hyväksytyt soveltuvuus- ja tulkintaohjeet. Näiden avulla voidaan tunnistaa epäpuhtauden lähteet ja kohdentaa tarvittavat korjaukset. Rakennuksiin liittyvien oireiden syntyyn vaikuttavat epäpuhtauksien lisäksi ilmanvaihto ja lämpöolosuhteet sekä yksilölliset tekijät. Mikrobikasvua ja siihen liittyviä mikrobitoksiineja pidetään kosteusvauriorakennuksissa hengitystieoireiden taustatekijänä, mutta mikrobikasvun ja terveysvaikutusten syy-yhteys on edelleen epävarma.

Tähän mennessä tehtyjen tutkimusten yhteydessä ei ole tullut esille sellaista rakennuksesta aiheutuvaa haittatekijää, minkä perusteella tilat tuli korvata väistötiloilla. Tutkimuksissa esiin tulleisiin mahdollisesti sisäilmaolosuhteisiin vaikuttaviin epäkohtiin on puututtu ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytty. Terveysturvallisuusviranomaisen on taho, joka viime kädessä ottaa kantaa siihen, voiko rakennusta käyttää käyttötarkoitukseensa terveysturvallisuuslain nojalla. Ympäristökeskuksen näkemys tilanteesta käy ilmi koulurakennuksia koskevista tarkastuskertomuksista; Vega-rakennus 7.3.2017 ja Lyyra-rakennus 10.3.2017. Terveysturvallisuuden ehkäisemiseksi Vega-rakennuksen luokan 109 käyttöä tulee välttää. Lyyra-rakennuksen osalta tarkastuksessa ei todettu terveysturvallisuutta aiheuttavaa vaurioita tai olosuhdetta, mutta viitteitä mahdolliseen terveysturvallisuuden häviöön havaittiin terveydenhoidon tiloissa ja liikuntasalissa. Korjaustoimenpiteiden valmistelu on aloitettu ja ko. tilat ovat osittain pois käytöstä.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus on teettänyt täydentäviä tutkimuksia kohteessa aloitteen mukaisesti.

Sisäilman myrkyllisyyden selvitys tehtiin huurrevesinäyttein (E-keräin) 20.6.2017. Näytteitä kerättiin yhteen 13 kpl, kuusi kummastakin rakennuksesta sekä yksi vertailunäyte ulkoilmasta. Näytteidenottokohdat valittiin koulun esittämien ehdotusten mukaisesti. Tutkimusmenetelmä ei tuonut esiin mahdollista sisäilmahaittaa. Ainoastaan yksi näyte oli lievästi toksinen (solukuolema % alle 10). Syynä joko se, että näyte kerättiin sellaiselta hetkeltä (1 tunti), jolloin haittaa ei ollut (haitan ilmeneminen hetkellisesti / vaihdellen) tai tiloissa koettu haitta on jotakin muuta (esim. kaasumainen tai partikkelimainen haitta, myös mikrobiperäinen haitta saattaa ilmetä ikään kuin allergiat ilman, että kyse olisi toksisuudesta, tms.) Tulos voidaan selittää myös sillä, että tämä tila oli selkeästi kaikkia muita näytteenottotiloja pienempi.

Homekoiratutkimukset tehtiin Lyyra-rakennuksessa 19.4.2017 ja Vega-rakennuksessa 21.4.2017. Tutkimuksen tarkoituksena oli koiran kanssa käydä läpi kaikki koulun tilat ja dokumentoida kohdat, joissa koira ilmaisee olevan homeetta. Lyyrassa homekoiran ilmaisemia kohtia oli kaikkiaan 19. Havainnot on paikallistettu sekä ensimmäisen että toisen kerroksen rakenteiden liittymäkohtiin eri puolille rakennusta. Vegassa homekoiran ilmaisemia kohtia oli vastaavasti 22 niin ikään eri puolilla rakennusta kaikissa kerroksissa. Rakenteiden liittymien lisäksi hajuhavainnot liittyivät myös viemärin tai vesiputken läpivienteihin.

Rakenteiden raoissa ja halkeamissa olevat epäpuhtaudet ja mahdollinen home voi syntyä monista eri syistä. Löydös ei välttämättä tarkoita varsinaista rakenteellista vauriota ja korjaustarve selviää lähinnä rakenteiden tarkemmilla tutkimuksilla. Homekoiratutkimusten perusteella tehtävät jatkotoimet liittyvät lähinnä rakenteiden tiiveyden parantamiseen, mitä on tehty myös tässä kohteessa jo aikaisempien tutkimustulostenkin perusteella.

Aikaisempien tutkimusten perusteella laadittuihin sisäilmakorjaussuunnitelmiin ja ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksen toimenpide-ehdotuksien mukaisia korjauksia on jatkettu kesän aikana. Lyyran osalta korjaustyöt on saatu pääosin päätökseen. Kesällä korjattiin luokka- ja varastotiloja, iv-konehuoneen rakenteelliset puutteet ja kosteusvauriot sekä tyttöjen wc-tilat. Lisäksi tullaan korjaamaan henkilökunnan suihkutilojen kalusteita. Vegassa puku- ja pesuhuoneiden korjaukset ovat valmiit. Liikuntasalin korjaustyöt jatkuvat vielä syyslukukauden.

Tilakeskus toteaa, että edelleenkin jatkotutkimuksissa tai korjausten aikana ei ole tullut esille sellaisia tuloksia tai tekijöitä, joiden perusteella tilojen käyttöä pitäisi välttää ja korvata niitä väistötiloilla tai uudisrakennuksella.

Kaupunginhallitus 10.10.2017 § 17

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleenvalmisteluun seuraavin ohjein:

"Opetuslautakunta on Korson alueen kouluverkkoratkaisua koskevassa päätöksessään edellyttänyt, että Korson alueella varmistetaan riittävät, terveelliset ja turvalliset opetustilat ja että erityisesti Mikkolan koulun terveellisyys ja turvallisuus varmistetaan ennen kuin sinne ohjataan lisää oppilaita. Tilakeskuksen vastaus on osin ristiriidassa opetuslautakunnan aiemmin tekemän lausuman kanssa. Tästä syystä kaupunginhallitus palauttaa aloitteen vastauksen uudelleen valmisteluun siten, että siinä otetaan huomioon tarve jatkaa tarpeellisia selvityksiä ja toimenpiteitä Mikkolan koulun opetustilojen terveellisuuden varmistamiseksi."

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Päätöksen terveydensuojelulain mukaisen mahdollisen terveyshaitan olemassaolosta tekee kunnan terveydensuojeluviranomainen kaikkien saatujen tutkimustulosten ja kokonaisharkinnan perusteella. Terveydensuojelulain (763/1994) mukaan terveydensuojeluviranomainen voi tehdä tarkastuksia ja teettää mittauksia, näytteenottoja ja muita selvityksiä terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi sekä kehottaa tai määrätä kiinteistön omistajaa tekemään tarvittavat korjaukset terveyshaitan poistamiseksi.

Ympäristöministeriön Ympäristöoppaassa 2016 "Rakennuksen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus" kuvataan mm. tutkimusmenetelmät, joita käytetään rakennuksen kosteus- ja mikrobivaurioiden ja rakennusten sisäilmaongelmien selvittämisessä. Päätöksen mahdollisesta terveyshaitasta tulee perustua tässä oppaassa kuvattuihin menetelmiin.

Mikkolan koulussa tehdyt tutkimukset ovat Ympäristöoppaan 2016 mukaisia. Lisäksi kohteessa on tehty homekoiratutkimuksia ja sisäilman toksisuus selvityksiä, jotka eivät ole oppaan mukaisia, joten niiden tuloksia voidaan pitää suuntaa-antavina.

Ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksessa (7.3.2017) todetaan Vega-rakennuksesta seuraavaa:

"Luokassa 109 ja liikuntasalin pukuhuoneessa 225 sekä niiden läheisyydessä olevissa tiloissa voidaan terveydensuojelulain 27 § tarkoittamaa terveyshaittaa pitää todennäköisenä." Tilat on korjattu. Myös muut tarkastuskertomuksessa esitetyt korjauskehotukset on toteutettu. Tekstiilityöluokkien ja niihin liittyvien varastotilojen rakenteiden kunnon selvitykset jatkuvat alkuvuodesta 2018.

Ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksessa (10.3.2017) todetaan Lyyra-rakennuksesta seuraavaa:

"Tehdyssä tarkastuksessa koulun tiloissa ei todettu terveyshaittaa aiheuttavaa vaurioita tai olosuhdetta, mutta viitteitä mahdolliseen terveyshaittaan havaittiin terveydenhoidon tiloissa ja liikuntasalissa."

Tarkastuksessa todettiin kosteutta liikuntasalin yhteydessä olevassa tuolivarastossa, ei varsinaisessa liikuntasalissa. Lyyran liikuntasalissa ei ole todettu korjaustarvetta. Ote Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:n raportista 27.2.2017: "Liikuntasalin 1152 näyttämön alapuolella on tuolivarasto. Tilan lattiarakenteet ovat pinnoittamatonta betonia, minkä vuoksi pintailmaisimella havaittujen korkeiden kosteuslukemien perusteella voidaan sanoa, että tilan rakenteiden kosteus on korkea. Betoni kestää kosteusrasitusta hyvin, eikä korkea kosteus tilassa aiheuta ongelmia, kun huolehditaan siitä, että pahvilaatikoita, puulevyjä tms. ei varastoida lattialla." Myös muut ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksessa esitetyt toimenpide-ehdotukset on toteutettu.

Vegan liikuntasalin korjaukset valmistuvat 8.1.2018. Homekoiratutkimusten perusteella Vegan osalta korjaukset on toteutettu syyslomalla 2017 Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:n ohjeiden mukaisesti. Lyyrassa korjauksia tehdään joululomalla 2017-2018. Opettajainhuoneen, rehtorin huoneen ja väestönsuojien ovien edessä olevien kevytrakenteisten lattiarakenteiden tarvittavat toimenpiteet tehdään keväällä 2018. Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:ltä on tilattu oppilashuollon korjaamattomien tilojen sekä suun terveydenhuollon tilojen sisäilman laadun parantamiseen tähtäävä korjaussuunnittelu.

Rakennusten sekä asuin- ja työtilojen terveydellisistä oloista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999, MRL), terveydensuojelulaissa (763/1994, TsL) ja työturvallisuuslaissa (738/2002) sekä lakien nojalla annetuissa asetuksissa ja määräyksissä ja näitä selventävissä alemmissa ohjeissa. Rakennusten yleisestä terveellisyydestä, turvallisuudesta ja käyttökelpoisuudesta on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 §:ssä (Rakentamisen ohjauksen tavoitteet), 117 §:ssä (Rakentamiselle asetettavat vaatimukset), 117 a–g §:ssä (Olennaiset tekniset vaatimukset), 125 §:ssä (Rakennuslupa), 131 §:ssä (Rakennuslupahakemus) ja 166 §:ssä (Rakennuksen kunnossapito).

Alueen kouluja ja erityisesti Mikkolan koulun terveellisyyttä ja turvallisuutta on arvioitu tavalla, jotka perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön ja ohjeistukseen. Tulosten edellyttämien korjaustoimenpiteiden jälkeen kouluja tulee pitää käyttötarkoitukseensa soveltuvina ja niihin voidaan ohjata oppilaita Korson kouluverkko-tarkastelussa suunnitellulla tavalla.

Kaupunginhallitus 8.1.2018 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Tilakeskus haluaa uudessa vastauksessaan tarkentaa Mikkolan koulun sisäilmaston terveellisyyteen ja turvallisuuden takaamiseen liittyvien tekijöiden sisältöjä ja vaikutusmekanismeja. Sisäilmastolla tarkoitetaan ihmisen terveyteen ja viihtyvyyteen rakennuksessa vaikuttavia fysikaalisia, kemiallisia ja mikrobiologisia tekijöitä.

Sisäilmaongelmia selvitettäessä on hyvä muistaa se, että esimerkiksi lämpöolosuhteet, jotka liittyvät lähinnä rakennuksessa vaikuttaviin fysikaalisiin tekijöihin, aiheuttavat normaalisti lähinnä viihtyvyyteen liittyviä haittoja ja hyvin suunnitelluissa rakennuksissa lämpöolosuhteisiin on mahdollista vaikuttaa nopeillakin toimenpiteillä. Rakennuksessa vaikuttavien kemiallisten ja mikrobiologisten tekijöiden tutkiminen ja analysointi sen sijaan vaatii pääsääntöisesti pidemmän ajan.

Lämpöviihtyvyyteen vaikuttavat mm. rakennusten seinien, ikkunoiden, katon ja pattereiden pintalämpötilat, ikkunoiden läpi tuleva auringon säteily sekä tiloihin puhallettavan ilman nopeus, lämpötila, kosteus ja määrä. Lämpöviihtyvyyteen liittyvän tutkimuksen uranuurtaja professori Ole Fanger

havaitti 1980-luvulla, että optimiolosuhteissakin lämpöviihtyisyyteen tyytymättömien osuus on pienimmilläänkin 5 %. Ts. 100 %:n tyytyväisyyteen ei ole mahdollista päästä.

Tavanomaista on, että rakennusten ilmanvaihto on mitoitettu siten, että huonetilojen ilma vaihdetaan noin kaksi kertaa tunnissa. Ilmanvaihto toteutetaan yleensä ns. sekoittavana eli huoneeseen puhallettava ilma sekoittuu jo huoneessa ennestään olevaan ilmaan ja muuttaa siinä olevien kaasujen pitoisuuksia. Normaalissa ulkoilmassa on ihmisenkin tarvitsemaa happea 21 %. Hengittämisestä johtuen hiilidioksidin määrä huonetiloissa kasvaa ulkoilman tasoon verrattuna, mistä johtuen sitä käytetään myös ilmanvaihdon määrän mitoittavana tekijänä. Ulkoilman keskimääräinen hiilidioksidipitoisuus on noin 0,040 % eli 400 ppm:ää (miljoonasosaa). Mikkolan koulussa (Lyyra) on luokkatilojen ilmanvaihto mitoitettu siten, että ilmamäärä oppilasta kohden on noin 9-10 litraa sekunnissa, jolloin luokan ilmatilavuus vaihtuu noin 4 kertaa tunnissa.

Mikkolan koulussa tehdyissä mittauksissa on saatu hiilidioksidipitoisuuksien osalta seuraavia mittaustuloksia:

- luokka 1062 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 910 ppm
- luokka 2007 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 850 ppm
- luokka 2008 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 660 ppm
- luokka 2024 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 1000 ppm
- luokka 2047 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 750 ppm
- luokka 2050 15-29.3.2016 maksimipitoisuus 920 ppm

Edellä mainittujen mittaustuloksien perusteella voidaan todeta, että Mikkolan koulun sisäilma on hiilidioksidipitoisuuksien perusteella pääosin hyvälaatuista (Sisäilmastoluokitus 2008, hyvä taso hiilidioksidipitoisuus <900 ppm, tyydyttävä taso hiilidioksidipitoisuus <1200 ppm). Lisäksi on todettava, että hiilidioksidi ei ole myrkyllinen kaasu.

Ulkoilma sisältää jonkin verran kosteutta, jonka pitoisuus vaihtelee erityisesti vuodenaikojen mukaan. Talvella ilman sisältämä ns. absoluuttinen kosteus, jonka yksikkönä voi olla esim. g/m³ eli "grammaa vettä per kuutiometri ilmaa". Suhteellinen kosteus (engl. RH) on prosenttiluku, joka ilmaisee, kuinka paljon ilmassa on vesihöyryä siihen nähden, mitä kyseisessä lämpötilassa voi olla enimmillään vesihöyryä. Ilman suhteellinen kosteuden arvo 100 % tarkoittaa käytännössä sitä, että kyseisissä olosuhteissa vesihöyry alkaa tiivistyä nesteeksi eli vedeksi eli ollaan saavutettu kastepiste. Koska pakkasilmalla ulkoilman kyky sitoa kosteutta on pieni, on myös ilmanvaihtokoneilla rakennuksen sisään puhalletun ilman sisältämän vesihöyryn määrä pieni ja koska suhteellinen kosteus on lämpötilat funktio, on ilmanvaihtokoneessa lämmitetyn ilman suhteellinen kosteus erityisen pieni. Vastaavasti, kun ulkona on lämmintä, voi ulkoilman sisältämä absoluuttinen kosteus nousta suureksi ja lämmityskauden ulkopuolella, jolloin rakennuksiin sisään puhallettavaa ilmaa ei myöskään lämmitetä, on myös sisään puhallettavan ilman suhteellinen kosteus sama kuin ulkoilman suhteellinen kosteus.

Sisäilman lämpötila ns. oleskelualueella ja tuloilman lämpötilat, virtausnopeus ja määrä, ilman suhteellinen kosteus (RH, relative humidity) ja sisäilman hiilidioksidipitoisuus on nykyisin saatavilla olevilla mittauslaitteilla nopeaa ja helppoa mitata. Samoin voidaan mitata huonetilojen seinien, ikkunoiden, lattian ja katon pintalämpötilat. Em. mittausten perusteella on mahdollista arvioida mm. limakalvojen, ihon ja silmien kuivumiseen liittyvien oireiden aiheutumista, varsinkin, jos ne ovat yhteydessä vuodenaikojen vaihteluun ja sitä kautta ulkoilman lämpötilaan ja suhteelliseen kosteuteen.

Rakennuksessa vaikuttavien kemiallisten ja mikrobiologisia tekijöiden tutkiminen edellyttää yleensä näytteiden ottoa kohteista. Näytteet voivat olla esimerkiksi ilma tai materiaalinäytteitä. Ilmanäytteestä

voidaan tutkia esim. sen sisältävät kaasut ja hiukkaset. Tutkimusmenetelmät on standardisoitu ja näytteet analysoidaan akkreditoiduissa laboratorioissa. Esimerkiksi ilmanäytteiden analysointitarkkuus on 1/1 000 000 grammaa per 1 kuutiometri ilmaa. Kemiallisten ja mikrobiologisten tutkimusten perusteella voidaan ottaa kantaa mm. erilaisiin ihon, silmien ja limakalvojen ärsytysoireisiin. Kemialliset ja mikrobiologiset tutkimukset ovat tukena korjaustoimenpiteitä kohdistettaessa.

Mikkolan koulusta mitattujen ilmanäytteiden perusteella sekä kemiallisten yhdisteiden että mikrobien pitoisuudet ovat olleet pieniä, alle viitearvoina käytettävän asumisterveysasetuksen (545/2015) toimenpiderajojen.

Terveyshaittojen syntyyn vaikuttavat altisteen laatu ja pitoisuus, altistumisajan pituus sekä yksilölliset tekijät, mm. perintötekijät, ikä, hengitystiesairaudet ja muut sairaudet. Ärsytysoireet eivät normaalisti jätä pysyvää terveyshaittaa. Ärsytysoireet korjaantuvat yleensä muutamien päivien, viimeistään parin viikon kuluttua altistumisen loputtua. Sisäilman epäpuhtaudet voivat aiheuttaa tai pahentaa allergia- ja ärsytysoireita sekä keuhkosairauksia. Muistettava kuitenkin on, että oleellisina tekijöinä sairauksien syntymisessä ovat epäpuhtauksien **pitoisuuksien tasot**. ”Ei ole myrkytöntä ainetta. Vain annos ratkaisee, että aine ei ole myrky.” Myrkyt määrätelmällinen ominaisuus on myrkyllisyys, kyky aiheuttaa haittaa eliölle. Eliöillä on vaihteleva kyky sietää kemiallisia aineita ja tähän vaikuttaa pääasiassa eliön massa (annos/painokilo).

Tilakeskuksen näkemyksen mukaan epäpuhtauksien tai myrkyllisten aineiden pitoisuuksien mittaamenetelmien tulee olla sellaisia, joilla on mahdollista määrittää epäpuhtauksien pitoisuuksien taso. Tutkimusmenetelmillä, joilla ei voi määritellä aineiden pitoisuuksia, ei myöskään voida selvittää aineiden kykyä aiheuttaa haittaa eliöille tai ihmisille. ”Tutkimusmenetelmän validoinnilla ymmärretään menetelmän testausta, jossa sen osoitetaan olevan tieteellisesti pätevä suunnitelluissa käyttöolosuhteissa. Validoinnissa arvioidaan sekä menetelmän suorituskkyä että sen soveltuvuutta harkittuun mittaukseen. Erityisesti lääketieteellisissä, farmakologisissa ja elintarvikealan tutkimuksissa on huomioitava myös mahdolliset viranomaisvaatimukset. Validointia suorittaa usein jo menetelmän tai mittalaitteen kehittäjä osana menetelmän kehitystyötä. Näin samalla selvitetään myös mittausepävarmuutta. Validointi on yleensä tarpeen myös, kun menetelmää käytetään toisessa laboratoriossa tai uuden käyttöhenkilökunnan toimesta. Luonnollisesti validointi tulee suorittaa heti, jos laadunvarmistustoimenpiteet sitä osoittavat. Kahden mittaamenetelmän vertailu ja tulosten yhtäpitävyys on eräs usein käytetty menetelmä validoinnissa. Tällöin mittalaitteet on syytä pitää omissa laboratorioissaan ja kummallakin mitataan samaa näytettä. Kemiallisen mittaamenetelmän validointi on tärkeä toimenpide kemiallisen analyysin antamien tulosten luotettavuuden kannalta. Mittaamenetelmän epävarmuuden arvioimisen lisäksi tarvitaan muita tutkimuksia varmistamaan, että menetelmän suorittamistapa on ymmärretty ja osoittamaan, että se on tieteellisesti pätevä olosuhteissa, joissa sitä käytetään.” (Lähde: Laadukkaan mittaamisen perusteet. Metrologian neuvottelukunta 2011.)

Tavalliseen koulun luokkatilaan puhalletaan ”tuoretta” ilmaa noin 400 m³ eli 400 000 litraa tunnissa. Esimerkiksi haihtuvien orgaanisten yhdisteiden ohjearvot on asetettu suuruusluokkaan 200-600 miljoonasosagramma per 1 kuutiometri ilmaa. Em. pitoisuuden saavuttaminen edellyttäisi päästölähdettä, joka vuoden aikana tuottaa noin 0,7-2,1 kg (400 m³/tunti x 8760 tuntia/vuosi x 0,0002 g/m³ = 701 g = 0,7 kg) haihtuvia orgaanisia yhdisteitä. Rakennuksissa, joissa on toimiva ilmanvaihto (myös vanhojen ilmanvaihdon rakentamismääräysten mukaisesti mitoitettu), on äärimmäisen epätodennäköistä, että syntyy olosuhteet, joissa päästölähteet tuottavat useita kilogrammoja haitallisia aineita tai altisteita vuodessa.

Allergia on immunologisen järjestelmänhäiriö, jossa elimistö käynnistää immunologisen reaktion jollekin elimistön ulkopuoliselle mutta sinänsä vaarattomalle aineelle. Sisäilmassa tai huonepölyssä voi esiintyä biologista alkuperää olevia epäpuhtauksia, kuten homeet, punkit, eläinpöly ja siitepölyt. Ne voivat sisältää allergeeneja, jotka aiheuttavat allergiaoireita. Myös muiden eläinten kuten marsun, hamsterin, kissan, koiran tai hevosen hilse- tai ulostepölyt tai eläinten rehut voivat aiheuttaa allergiaa. Allergiaoireita voivat aiheuttaa myös huonekasvit ja esim. kouluissa liitupöly. Koska allergioiden aiheuttajat ovat hyvin moninaisia, on allergeenien leviämisen estäminen myös luokkatiloihin käytännössä mahdotonta.

Tilakeskus haluaa vastauksessaan painottaa, että Mikkolan koulusta on otettu merkittävä määrä näytteitä ja että validoiduilla mittausmenetelmillä saaduilla tuloksilla Mikkolan koulusta ei ole löydetty raja-arvoja ylittäviä pitoisuuksia. Edellä mainituilla perusteilla tilakeskus katsoo, että Mikkolan koulu on turvallinen ja terveellinen. Sen sijaan tilakeskus ei voi taata sitä, etteikö Mikkolan koulussa olisi allergisia reaktioita aiheuttavia allergeeneja, koska merkittävä osuus allergeeneista voi olla peräisin myös rakennuksen ulkopuolelta.

Mikkolan koulun sisäilmakorjauksien tilannetieto

Lyyra-rakennus:

Tutkimuksissa todettujen kosteusvaurioituneiden tilojen kuivatustöiden jälkeen kahdessa luokahuoneessa lattiapinnoitteet uusittiin. Lattiat kapseloitiin kaasutiiviiksi minkä päälle asennettiin keraamiset laatat. Yhdessä luokassa kuivatustyön jälkeen lattiarakenne kapseloitiin ja asennettiin vinyylilankut.

Tyttöjen wc:n lattia vesieristettiin ja laatoitettiin kuivatuksen jälkeen. Oppilashuollossa tilojen lattiapintojen uusinnat sekä rakenteiden tiivistykset suunnittelijan laatimien suunnitelmien mukaisesti kesän 2018 aikana.

Hammashoitotilojen korjaukset aloitettiin toukokuun 2018 aikana.

Ympäristökeskuksen raportissa oli maininta liikuntasalin pesutilojen vaurioituneista väliovista sekä puurakenteisista lokerikoista. Vaurioituneet osat korvattiin uusilla rakenteilla syysloman 2017 aikana.

Vega-rakennus:

Pukuhuoneen ja pesuhuoneen kosteusvauriokorjaukset valmistuivat elokuussa 2017. Kosteusvauriot kuivattiin ja suihkuttila vesieristettiin sekä laatoitettiin. Pukuhuoneen ja liikuntasalin varaston lattia kapseloitiin kaasutiiviiksi ja pinnoitettiin uretaanipinnoitteella. Liikuntasalin lattiakosteuksien selvitystyöt tehtiin heinäkuussa 2017. Liikuntasalissa toteutettiin ulkoseinäpintojen tekniset tiivistykset, ulkoseiniä tiilipinnat kapseloitiin sekä tiivistettiin kaikki rakenneliitoskohdat kaasutiiviiksi.

Liikuntasalin vanhat pinnoittamattomat mineraalivilla-akustoinnit poistettiin ja rakenteet uusittiin allergialiiton hyväksymällä akustisella tuotteella. Liikuntasalin välinevarastossa yhdessä kohdassa oli vanha viemärikorjauspaikka. Heikko betoni poistettiin ja lattiarakenne korjattiin rakennesuunnittelijan ohjeiden mukaisesti. Liikuntasalin urheilulattia uusittiin kokonaan ja kapseloitiin tiiviiksi.

Liikuntasalin korjaukset valmistuivat 8.1.2018.

Sisäilman parantamiseen tähtäviä toimia jatketaan kesällä 2018 rakennuksen tekstiilitöiden tiloissa laadittujen suunnitelmien mukaan.

Homekoiratutkimusten tulokset Lyyra / Vega:

Kaikkien Vegan homekoirahavaintojen korjaukset on toteutettu syyslomalla 2017 Sweco Asiantuntijapalvelut Oy:n ohjeiden mukaisesti.

Lyyrassa homekoiratutkimuksen havaintojen mukaisia korjauksia tehtiin koulun talven lomien aikoina kaikkiin niihin tiloihin mitkä voitiin toteuttaa loma-ajan puitteissa. Suurempia rakenneavauksia ja korjauksia vaativat havaintojen korjaukset toteutetaan kesällä 2018.

Mikkolan koulun sisäilmaryhmä kokoontui 18.5.2018. Koulun sisäilmatilanne kuvattiin rauhalliseksi, henkilökunnasta 1% ja oppilaista alle 4 % on kokenut oireilua.

Kaupunki on päättänyt toteuttaa sisäilmaa koskevan oirekyselyn opetustoimen yksiköissä. Oirekyselyn avulla saadaan seurantatietoa toteutettujen korjausten vaikuttavuudesta sekä perustietoa mahdollisista korjaustarpeessa olevista kohteista lisätutkimuksia varten. Myös Mikkolan koulun sisäilman laatua tulee oirekyselyn ja muiden tarpeellisten menetelmien avulla korjausten jälkeen jatkoseurata.

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginhallitus yksimielisesti lisäsi vastauksensa loppuun seuraavan kappaleen:

”Kaupunki on päättänyt toteuttaa sisäilmaa koskevan oirekyselyn opetustoimen yksiköissä. Oirekyselyn avulla saadaan seurantatietoa toteutettujen korjausten vaikuttavuudesta sekä perustietoa mahdollisista korjaustarpeessa olevista kohteista lisätutkimuksia varten. Myös Mikkolan koulun sisäilman laatua tulee oirekyselyn ja muiden tarpeellisten menetelmien avulla korjausten jälkeen jatkoseurata.”

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloite Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 7492592, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

SELVITYS MIKKOLAN KOULUN SISÄILMAN MYRKYLLISYYDESTÄ JA TARPEELLISET TOIMENPITEET

Mikkolan koulussa on noin 840 oppilasta ja 80 henkilöstöön kuuluvaa työntekijää, joista 65 on opettajaa. Mikkolan koulun oppilaat koostuvat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja koulussa on paljon myös eri kulttuuritaustaisia oppilaita. Koulu toimii kahdessa rakennuksessa Vegassa (Venuksentie 2) ja Lyyrassa (uudempi) (Lyyranpolku 2). Lyyra-rakennuksessa toimii myös koulun hammashoitola ja neuvola.

Mikkolan koulurakennuksia on korjattu vuodesta 2010 alkaen lukuisilla erilaisilla toimenpiteillä sisäilmaan liittyen, ja 2014 vuodesta alkaen on alettu keräämään oppilaiden oireilmoituksia kouluterveydenhoitajan toimesta. 30.5.2016 mennessä oireilmoituksia oli tullut 80 oppilaalta ja vuoden 2016 loppuun mennessä 39 uudelta oppilaalta, eli yhteensä 119 oppilasta on ilmoittanut sisäilmaoireista kouluterveydenhoitajalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Mikkolan koulun vanhemmat ry:n mukaan 2017 aikana näitä ilmoittautumisia on tullut lisää. Seitsemän (7) opettajaa on menettänyt työkykynsä neljässä vuodessa. Nykyisistä opettajista tammikuun 2017 loppuun mennessä 16,9% (11/65) on ilmoittanut sisäilmaoireista työterveyshuoltoon.

Virallisten ilmoitusten lisäksi niin koulun henkilökunta kuin oppilaiden vanhemmat ovat huolissaan Mikkolan koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Mikkolan koulun opettajat ovat tehneet vetoomuksen 26.1.2017 kaupunginhallitukselle osoittaakseen huolensa Mikkolan koulun sisäilman tilanteesta ja Mikkolan koulun vanhemmat ry. on tehnyt vetoomuksia 1.2.2017 ja 12.3.2017 kaupunginhallitukselle sekä selvityspyyntöjä 20.2.2017 ja ehdotuksia 25.2.2017 tilakeskukselle sisäilman tutkimiseksi. Osa opettajista ja lasten vanhemmista on ottanut yhteyttä myös työsuojeluviranomaiseen ja mediaan, koska sisäilma-asioita ei ole saatu kuntoon lukuisista korjauksista huolimatta.

Osa Mikkolan koulun oppilaita on siirretty Rekolanmäen koululle kevätkaudelle 2016 suorittamaan opinnot loppuun ja koululla on järjestetty opetustiloja uudelleen sisäilmaoireileville opettajille. Yksi Mikkolan koulun oppilas on kotikoulussa, ja koululta on myös siirtynyt pois oppilaita ja henkilökuntaa, kun eivät voi olla koulun tiloissa.

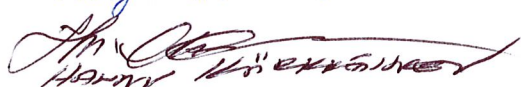
Mikkolan koulun vanhemmat ry. on pyytänyt homekoiran käyttöä Mikkolan koulun sisäilman tutkimuksissa ja tilakeskus on ilmoittanut käyttävänsä sitä keväällä 2017. Homekoiran paikallistaa mahdollisen homeen, muttei pysty arvioimaan sisäilman myrkyllisyyden määrää, ja tämän takia Mikkolan koulun vanhemmat ry. on ehdottanut, että koulun sisäilman myrkyllisyys mitattaisiin esimerkiksi Elisa Aattela Oy:n tuottamalla A 4 E-keräimellä ja viemärihajuhahtapaikat S-keräimellä (havaitsee kaasumaiset rikkiyhdisteet rakenteista), jotta saataisiin faktatietoja koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta mahdollisimman pian. Koulu on mukana Aalto yliopiston tutkimuksessa Lyyra rakennuksen osalta, jossa kyseistä sisäilmantoksisuutta on mitattu A 4 E-keräimellä, mutta akateemisen tutkimuksen tulokset ovat saatavissa tutkimussuunnitelman mukaisesti myöhemmin. Kyseisessä tutkimuksessa ei ole mitattu Vega-rakennuksen toksisuutta, eikä tutkimus auta lyhyellä tähtäimellä vanhempien ja opettajien huoleen.

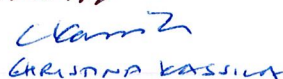
Esitämme, että tilakeskus järjestää välittömät sisäilman toksisuuden/myrkyllisyyden mittaukset Mikkolan koulussa ja tekee tarvittavat laajemmat tutkimukset. On myös selvitettävä väliaikaisen parakin tai paviljongin tarvetta sijoitettavaksi Mikkolan koulun pihalle väistötilaksi lukuvuodeksi 2017-2018. Pidemmällä jänneväliillä saattaa olla tarve rakentaa kokonaan uusi koulurakennus Mikkolaan.

Vantaalla 27.3.2017,

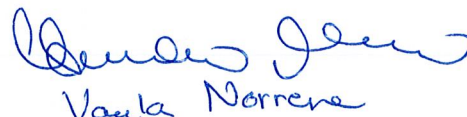

Kimmo Kiljunen

Tanja Ekblom

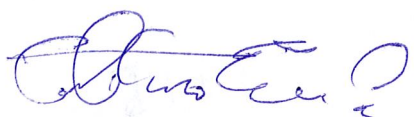

Hanna Kärkkäinen

Kristina Kassin

SINPA KAUPPINEN

Vaula Norrene

Jukka Linn

Antero Evola

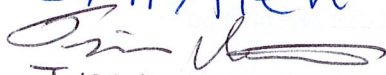

Sani Laakso

Sini Apén

TIMO AUVINEN

JOUNI HERRANEN

Johannes Nieminen

L. Norres

13 § Asemakaavamuutos 002254, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli

VD/8500/10.02.04.01/2014

HP/TLA/ATI/VKA/NIS/MKU/ET/HY-L/AV

Muutos mahdollistaa Tikkurilan kirkon ja seurakuntien virastorakennuksen purun ja korttelin rakentamisen tehokkaaksi keskustakortteliksi. Kortteliin sijoittuu uuden kirkon ja seurakunnan tilojen lisäksi liike- ja toimistotilaa sekä asuntoja. Käyttötarkoitus muuttuu keskustatoimintojen korttelialueeksi, C. Yhteenlaskettu rakennusoikeus on 32 950 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on noin 28 000 kerrosneliömetriä.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 61204 ja katualuetta, kaupunginosassa 61, Tikkurila. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 61204.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelia 61204.

Alue on osa Tikkurilan kirkon korttelia, kaupunginosan ytimessä, vastapäätä kaupungintaloa.

Kaavan hakija

Kaavamuutosta on hakenut Vantaan seurakuntayhtymä.

Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen LP-alueen Unikkotien varressa sekä Asematien ja Unikkotien katualueet omistaa Vantaan kaupunki. Tontin nro 61-204-2 (kirkko ja seurakunnan virastotalo) omistaa Vantaan seurakuntayhtymä. Tontin nro 61-204-3 omistaa Kiinteistö Oy Bethania (Vantaan seurakuntayhtymä).

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Arkkitehtitoimisto K2S Nordic Real Estate Partners (Nrep) Oy:n ja Rakennuttajatoimisto HTJ Oy konsulttina sekä Versta Arkkitehdit Vantaan seurakuntayhtymän palkkaamana konsulttina.

Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C).

Asemakaava

Tikkurilan kirkon korttelia on suunniteltu moneen kertaan. Edellinen kaavamuutos on vuodelta 2011 ja silloin nykyinen kirkkorakennus sai suojelumerkinnän. Rakennuksen kylkeen oli kaavailtu uutta kirkkosalia arkkitehtuurikilpailun voittotyönä. Kaavan vahvistumisen jälkeen kirkon rakenteissa on havaittu niin vakavia kosteus- ja sisäilmaongelmia, että seurakunta on laittanut rakennuksen käyttökieltoon. Rakennevaurioita ja niiden vaatimien korjausten vaikutuksia rakennuksen suojeluarvoihin on tutkittu ja päädytty esittämään nykyisen kirkkorakennuksen purkamista. Kortteliin järjestettiin vuonna 2015 suunnittelu- ja yhteistyökilpailu, jonka voitti työryhmä Nordic Estate Partners, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy ja Arkkitehtitoimisto K2S. Arkkitehtitoimisto K2S:n tekemien suunnitelmien pohjalta lähdettiin tekemään asemakaavaa.

Kaavatyö viedään nähtäville ensin kaavaluonnoksena (arviolta maaliskuussa 2017), jolloin saadaan selville kaikkien viranomaisten kanta suojellun kirkkorakennuksen purkamiseen. Kaupunkisuunnittelun kanta on, että paras tapa turvata alkuperäinen idea kaupungintalon, torin ja kirkon muodostamasta kokonaisuudesta, on rakentaa uusi kirkko kävelykadun ja torin reunaan. Kirkon lisäksi puretaan myös seurakunnan toimistorakennus ja Bethanian toimistotalo.

Käyttötarkoitus muuttuu kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueesta (YK) sekä palvelurakennusten korttelialueesta (P) kokonaan keskustatoimintojen alueeksi (C). Kirkko ja seurakunta saavat kortteliin uudet tilat, mutta niiden lisäksi rakennetaan asuntoja, toimistoja ja katutasoon liiketilaa. Kaavassa nykyiset rakennukset kirkko mukaan lukien ehdotetaan purettavaksi. Uusi kirkko sijoittuu Asematien ja Vehkapolun kulmaan, keskeiseen solmupisteeseen ja entistä lähemmäksi uutta toria. Muut katuun rajautuvat tilat varataan liiketiloiksi, Asematien ja Vehkapolun varrella käytännössä kokonaan ja Unikkotien puolella osittain. Seurakunnan toimistotilat tulevat Asematien varteen ylempiin kerroksiin. Rakennusalue seuraa katualueen reunaa. Massoittelu on kuitenkin viistoine lapekattoineen moderni versio perinteisestä umpikorttelista. Matalimmillaan rakentaminen on Asematien varressa, jossa se neljän-viiden kerroksen korkuisena ei varjosta liiaksi tulevaa kävelykatua tai toria. Unikkotien puolella rakennusmassa on kahdeksankerroksinen, paitsi korttelin kulmissa, joissa se kohoaa yhdeksään kerrokseen. Yhdeksännessä kerroksessa asuintila on kaksikerroksisten kattoasuntojen ylempi kerros. Kilpailuvaiheen keskeiset periaatteet on varmistettu kaavamääräyksiin. Näitä ovat muun muassa kirkon ja kivijalkaliikkeiden sijainti, viistoihin lapekattoihin perustuva kappalemainen massoittelu sekä viherkatot. Rakennusoikeus nousee nykyisestä 12 400 kerrosneliömetristä siten, että rakennusoikeutta tulee yhteensä noin 35 500 kerrosneliömetriä, josta kirkkorakennukselle varataan 2 000 kerrosneliömetriä. Asumisen osuus on 30 000 kerrosneliömetriä ja loput 3 500 jää liike- ja toimistotilojen käyttöön. Keskustatoimintojen korttelin tehokkuudeksi tulee, $e=3,12$. Kaava-alueen koko on 1,17 ha.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 15.12.2015.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 29 kpl. Valtaosa kannatti nykyisen kirkon purkamista ja uuden rakentamista merkittäväksi osaksi kaupunkikuvaa.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 15.1.2016

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavan muutostyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (30 000 k-m², n. 300 asuntoa).

Sopimus

Vantaan kaupungin ja Vantaan seurakuntayhtymän 20.10.2014 tekemä yhteistoimintasopimus koskee Tikkurilan kirkon korttelin kehittämistä. Asemakaavamuuтокseen ei liity luonnosvaiheessa toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.2.2017 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 13.2.2017 päivätty asemakaavamuutosluonnos 002254, 61. Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Varapuheenjohtaja Timo Karén esitti asian jättämistä pöydälle.

Merkittiin, että jäsenet Tarja Eklund, Marja Kyyrö ja Göran Härmälä poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.3.2017 § 16

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30 §:n mukaisesti 13.2.2017 päivätty asemakaavamuutosluonnos 002254, 61. Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Merkittiin, että jäsenet Tarja Eklund, Marja Kyyrö ja Göran Härmälä poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava Kokoomuksen kaupunkisuunnittelulautakuntaryhmän pöytäkirjalausuma, johon lautakunnan jäsen Christian Leikkainen yhtyi:

"Kokoomusryhmän mielestä asemakaavatyössä on selvitettävä mahdollisuus rakennusoikeuden kasvattamiseen Bethanian tontin osalla kilpailuehdotuksen mukaisesti."

Nähtävilläolo

Asemakaavaluonnos on ollut MRA 30 §:n nojalla nähtävillä 5.4.–4.5.2017. Tänä aikana ei jätetty yhtään mielipidettä.

Kaavalausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.3.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin kahdeksan ja saatiin viisi kpl. Uudenmaan ELY-keskus ja Vantaan kaupunginmuseo pitivät vanhan seurakuntakeskuksen purkamista valitettavana, mutta katsoivat, että edellytykset rakennuksen suojelusta luopumiselle ovat riittävät. Molemmat toivoivat uudisrakentamisen korkeuden maltillistamista varsinkin Asematien puolella. ELY-keskus lausui lisäksi Unikkotien liikennemelun huomioonottamisesta mm. makuuhuoneiden sijoittelussa.

Vantaan Energia ilmoitti tarvittavasta kiinteistömuuntamosta Unikkotien puolella. HSY:n mukaan kaavassa tulisi esittää tonttijako ja arvio mahdollisesti tarvittavan uuden vesihuoltolinjan kustannuksista. HSL toisti mielipidevaiheen kantansa (ks. 3.3.2) ja ilmoitti halustaan olla mukana kaavatyössä jatkossakin. Uudenmaan liitolta, Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Elävä Tikkurila ry:ltä ei saatu lausuntoa. Lausunnot on otettu huomioon lausuntovastineissa ja kaavaehdotuksessa.

Tehdyt tarkistukset

Luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavaan on tehty muutoksia, vaikka itse kokonaisratkaisu on säilynyt ennallaan. Keskikorttelin rakennusoikeutta on laskettu 2 150 kerrosneliömetrillä. NREPin ja K2S:n suunnitelmien tarkentuessa kävi ilmi, ettei NREPin ja K2S:n kilpailuvoittoon perustuvassa ratkaisussa pystytä käyttämään kaikkea kaava-luonnoksen rakennusoikeutta. Rakennusoikeuden pitäminen ennallaan olisi merkinnyt rakennusmassojen korottamista kerroksella, mikä taas ei ollut Asematien mittakaavan ja varjoisuuden takia mahdollista. Yhdeksäs kerros korttelin muissa osissa taas on rakentamistaloudellisesti kannattamaton poistumistiesäännösten takia. Rakennusrungon paksuntaminen taas olisi pienentänyt sisäpihaa merkittävästi. Pihan ja asuntojen saama auringonvalo olisi jäänyt entistä vähäisemmäksi, jolloin ratkaisu olisi heikentänyt asumisviihtyvyyttä ja asuntopohjia. Osittain menetettyä rakennusoikeutta hyvittää kaavamääräys, jolla porrashuoneiden yli 15 k-m²:n osuus /porrastaso sallitaan rakennusoikeuden lisäksi, kuten alueen muissakin kohteissa on tehty. Se tuottaa käytännössä lisäneliöitä Bethanian tontille, jonne on tulossa HOASin opiskelija-asuntoja. ARA-tuotannon kustannusraameissa pysymisen takia Bethanian tontin kaavamääräyksiä on väljennetty eikä tontille vaadita enää viherkaton rakentamista. Samoin opiskelija-asunnoille vaaditaan autopaikkoja vain vieraspyköintiä varten. Vantaan seurakuntayhtymä järjesti allianssikilpailun kirkon ja Bethanian suunnittelusta syksyllä 2017. Kilpailu ratkesi 23.10. ja kumppaniksi valittiin arkkitehtitoimisto Oopea ja Lujatalo Oy. Kaavaehdotuksen rakennusoikeus yhteensä on 33 350 kerrosneliömetriä, josta kirkkorakennukselle varataan 1 950 kerrosneliömetriä. Asumisen osuus on noin 28 000 kerrosneliömetriä ja loput 3 400 jää liike- ja toimistotilojen käyttöön. Keskustatoimintojen korttelin tehokkuudeksi tulee, e=2,94.

Sopimus

Asemakaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2017 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002254 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli,
- b) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- c) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- d) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakijat Vantaan seurakuntayhtymä ja kiinteistö Oy Bethania maksavat muutostyökustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 730 €), yhteensä 19 730 €.

Käsittely:

Merkittiin, että jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviiden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 8.1.2018 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002254 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli,
- b) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
- c) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- d) vahvistaa maksuluokaksi 4 ja todeta, että hakijat Vantaan seurakuntayhtymä ja kiinteistö Oy Bethania maksavat muutostalustukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 730 €), yhteensä 19 730 €.

Käsittely:

Merkittiin että kaupunginhallituksen jäsen Susanna Bruun ja kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.1.–22.2.2018. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 8.1.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin viisi kappaletta. Uudenmaan ELY-keskus ja Vantaan kaupunginmuseo suhtautuivat varauksellisesti rakentamisen mittakaavaan ja korkeuteen. ELY-keskus lausui lisäksi, että makuuhuoneet tulisi sijoittaa rakennusrungon hiljaisemmalle puolelle. Koneellinen ilmanvaihto ja suodatus, sekä määräys maaperän tutkimuksista ja puhdistuksesta tulisi lisätä määräyksiin. Vantaan Energia toisti tarpeensa kiinteistömuuntamosta, joka tulisi sijaita keskikorttelin ensimmäisenä rakennettavassa osassa. HSY:n lausunnossa huomautettiin, että vesihuollon järjestäminen kaikille tonteille tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelun yhteydessä. HSL:n mukaan liikenteen sujuvuus Unikkotiellä on varmistettava. Bussipysäkit ja pikaraitiotievaraus tulee ottaa huomioon. Lausunnot on otettu huomioon lausuntovastineissa ja tarkistusehdotuksissa.

Tehdyt tarkistukset

Kaavakarttaan on tehty nähtävilläolon jälkeen pieniä tarkennuksia; katualueen ja C-korttelin rajaa on hienosäädetty, sekä rakennusoikeuksia tarkistettu, niin että kokonaisrakennusoikeus on pudonnut 400 kerrosneliömetriä. Määräyksiin on lisätty ilmanvaihtoa ja varapoistumisteitä koskevat määräykset. Viherkattomääräys on muotoiltu keskikorttelin osalta, niin että viherkattoa tulee olla 75 % kattopinnoista. Seurakunnan toimistojen autopaikat saa sijoittaa korttelin ulkopuolelle erillisen selvityksen perusteella. Tarkistuksista on kuultu MRA 32 §:n mukaisesti erikseen niitä osallisia, joita muutos koskee.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,

- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 14.5.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002254 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli.

Käsittely:

Merkittiin, että puheenjohtaja Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen ja jäsen Tarja Eklund poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Puhetta johti varapuheenjohtaja Maarit Raja-Aho.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteenä olevan maankäyttösopimuksen (A), kiinteistökaupan esisopimuksen (B) ja esisopimuksen kiinteistöjen vaihdosta (C) ovat sopimuksen osapuolet Vantaan kaupunki, Vantaan seurakuntayhtymä ja NSF III Finland Advisory Oy (NREP:n perustama ja hallinnoima rahasto) allekirjoittaneet 21.5.2018. Sopimusten voimaantulo edellyttää allekirjoitusten lisäksi myös, että kaupunginhallitus hyväksyy sopimukset.

Kaupunginhallituksen päätösehdotuksen liitteenä on allekirjoitettu sopimuskokonaisuus, jossa yhtenä allekirjoittajana em. NREP:n perustama rahasto, joka tulee ostamaan kaupungilta ja seurakuntayhtymältä kiinteistökaupan esisopimuksen mukaisesti asemakaavaehdotuksen mukaisen tontin 92-61-204-7. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksessä 14.5.2018 § 11 rahaston nimi ei ollut vielä tiedossa.

Kaupunginhallitus 28.5.2018 § 33

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 14.5.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002254 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Susanna Bruun ja Sakari Rokkanen poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrena jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko yhtyi:

"On hyvä, että uuden asemakaavan myötä Tikkurilan keskusta saadaan lisää asukkaita ja elämää. Kuitenkin tapa, jolla kirkon kortteli toteutetaan yhtenäisenä, muuta aluetta korkeampana, laajana ja massiivisena umpikorttelimuurina luo kasarmimaisen vaikutelman, eikä ole omiaan lisäämään keskustan viihtyisyyttä".

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 14.5.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002254 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila / Tikkurilan kirkon kortteli.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että valtuutettu Vaula Norrena jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"Pyrittäessä luomaan Tikkurilaan viihtyisää kävelykeskustaa, olisi tärkeää huolehtia, että rakentaminen on ilmavaa. Raskaan massoittelun ja umpinaisen korttelirakenteen sijaan Tikkurilassa tarvitaan jatkossa myös ihmisenkokoista mittakaavaa, kävelyväyliä ja aurinkoisia aukioita sosiaaliseen oleskeluun".

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 14.5.2018
- Lausunnot ja vastineet 14.5.2018
- Toteuttamissopimus

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 7507 339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 050 3029 298, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Tikkurila

002254 TIKKURILA

TIKKURILAN KIRKON KORTTELI

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 14.5.2018 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002254. Kaavoitus on tullut vireille 15.12.2015.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos: osa korttelista 61204 ja katualuetta kaupunginosassa 61, Tikkurila.
(kumoutuvan asemakaavan osa korttelista 61204, kaupunginosassa 61, Tikkurila).

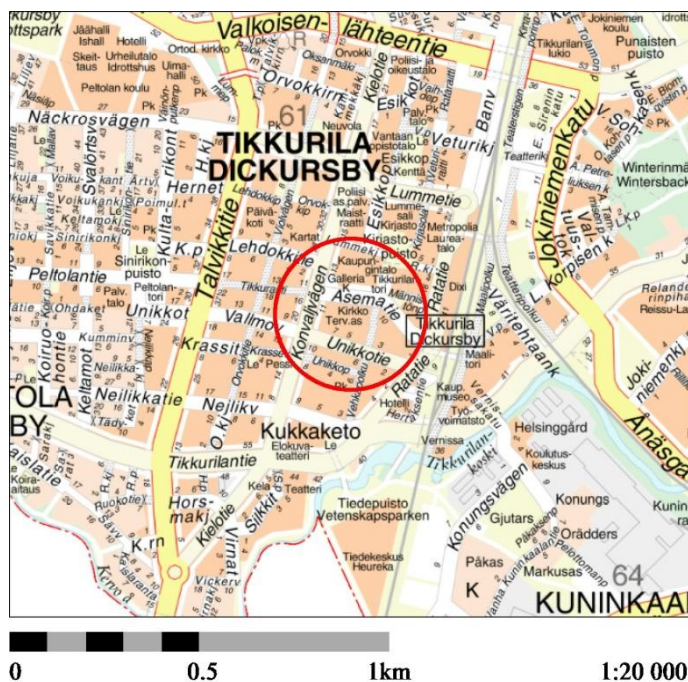
Tonttijako ja tonttijaon muutos: osa korttelia 61204.

Muutos mahdollistaa Tikkurilan kirkon ja seurakuntien virastorakennuksen purun ja korttelin rakentamisen tehokkaaksi keskustakortteliksi. Kortteliin sijoittuu uuden kirkon ja seurakunnan tilojen lisäksi liike- ja toimistotilaa sekä asuntoja. Käyttötarkoitus muuttuu keskustatoimintojen korttelialueeksi, C. Yhteenlaskettu rakennusoikeus on 32 950 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on noin 28 000 kerrosneliömetriä.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Seppo Niva, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki ; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 8392 8044.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunniteltava alue on osa Tikkurilan kirkon korttelia, kaupunginosan ytimessä, vastapäätä kaupungintaloa. Tikkurilan asemalle on noin 200 metrin matka. Aluetta rajaa pohjoisessa Asematie ja etelässä Unikkotie. Idässä alue rajautuu Vehkapolkuun ja lännessä Tikkurila terveyskeskukseen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan seurakuntien jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 1.10.2014. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002254.
- Kaavoitus tuli vireille 15.12.2015.
- Tarjouskilpailun 6.11.2015–30.11.2015 tulokset nähtävillä 18.1.–29.1.2016.
- Mielipiteet pyydettiin 29.1.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 29 kpl.
- Kumppaniksi valittiin Nordic Real Estate Partners Oy (Nrep Oy) (Kh 7.3.2016)
- Kiinteistö Oy Bethania jätti kaavamuutoshakemuksen 22.12.2016.
- Kaavatyötä esiteltiin asukastilaisuudessa 23.1.2017.
- 13.2.2017 kaupunkisuunnittelulautakunta: luonnos jätettiin pöydälle
- 13.3.2017 kaupunkisuunnittelulautakunta
- 5.4.- 4.5.2017 nähtävilläolo, yhtään mielipidettä ei tullut
- 31.5.2017 lausuntoaika päättyi. Pyydetystä 8 lausunnosta saatiin 5 kpl.
- 23.10.2017 Vantaan seurakuntayhtymä valitsi kirkon toteuttajaksi Lujatalo Oy:n ja arkkitehtitoimisto OOOPEAA.

- 18.12.2017 kaupunkisuunnittelulautakunta
- 1.8.2018 kaupunginhallitus
- Nähtävillä kaavaehdotuksena 24.1.–22.2.2018. Yhtään muistutusta ei saatu.
- Lausunnoilla 16.2.2018 saakka. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 5 lausunnonantajalta.

SISÄLLYSLUETTELO

Perus- ja tunnistetiedot	2
1. Tiivistelmä	4
2. Lähtökohdat	5
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	19
4. Asemakaavan kuvaus	32
5. Asemakaavan toteutus.....	37
6. Kaavatyöhön osallistuneet	37
7. Asemakaavan seurantalomake.....	39
8. Asemakaavakartta ja –määräykset.....	41
9. Muut suunnitelmat	46

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Lausunto Tikkurilan kirkon korjattavuudesta, 1.9.2016, Vahanen Oy.
- Tikkurilan kirkkokortteli, liikennemeluselvitys, 13.10.2017, Akukon.

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMA-TERIAALISTA

- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2002, C15:2002, VMK 12, KSY 9/2002.
- Tikkurilan kirkko ja seurakuntakeskus. Rakennusinventointi. 4.6.2008, Versta Arkkitehdit Oy.
- Haitta-ainetutkimus, 21.4.2010, Vahanen Oy
- Rakenne- ja kosteustekninen kuntotutkimus, 30.4.2010, Vahanen Oy
- Rakennuksen soveltuvuus julkiseen käyttöön, 30.4.2010, Vahanen Oy
- Julkisivujen kuntotutkimus, 11.5.2010, Vahanen Oy
- Kuntotutkimus peruskorjauksen hankesuunnittelua varten, 31.5.2010, Vahanen Oy
- Työpaikkaselvitys Diacor Oy, 13.9.2010
- Tikkurilan seurakunta, Riskien arviointi, joulukuu 2011
- Suunnitelmien LVIA-tekniinen riskiarvio, Instakon Oy, 24.8.2012
- Suunnitelmien rakennusfysikaalinen tarkastus, Vahanen Oy, 5.9.2012
- Peruskorjauksen riskinarvio, Vahanen Oy, 6.9.2012
- Tikkurilan kirkon työsuojelutarkastus, Muistio 5.12.2012
- Mikrobimittaukset, Tikkurilan kirkko, sisäilman laatuun vaikuttavien tekijöiden arviointi, IdeaStructura Oy, 27.5.2013

1. TIIVISTELMÄ

Tikkurilan kirkon kortteliä on suunniteltu moneen kertaan. Edellinen kaavamuutos on vuodelta 2011 ja silloin nykyinen kirkkorakennus sai suojelumerkinnän. Rakennuksen kylkeen oli kaavailtu uutta kirkkosalia arkkitehtuurikilpailun voittotyönä. Kaavan vahvistumisen jälkeen kirkon rakenteissa on havaittu niin vakavia kosteus- ja sisäilmaongelmia, että seurakunta on laittanut rakennuksen käyttökieltoon. Rakennevaurioita ja niiden vaatimien korjausten vaikutuksia rakennuksen suojeluarvoihin on tutkittu ja päädytty esittämään nykyisen kirkkorakennuksen purkamista.

Kortteliin järjestettiin vuonna 2015 suunnittelu- ja yhteistyökilpailu, jonka voitti työryhmä NREP eli Nordic Estate Partners, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy ja Arkkitehtitoimisto K2S. Arkkitehtitoimisto K2S:n tekemien suunnitelmien pohjalta lähdettiin tekemään asemakaavaa.

Kaavatyö oli nähtävillä ensin kaavaluonnoksena 5.4.- 4.5.2017 ja lausunnoilla, jolloin saatiin selville kaikkien viranomaisten kanta suojellun kirkkorakennuksen purkamiseen. Uudenmaan ELY-keskus ja Vantaan kaupunginmuseo pitivät rakennuksen purkoa valitettavana, mutta katsoivat, että edellytykset suojelusta luopumiselle ovat riittävät. Kirkon lisäksi myös seurakunnan toimistorakennus ja Bethanian toimistotalo korvataan uudella rakentamisella.

Kaupunkisuunnittelun kanta on, että paras tapa turvata alkuperäinen idea kaupungintalon, torin ja kirkon muodostamasta kokonaisuudesta, on rakentaa uusi kirkko kävelykadun ja torin reunaan. Kirkon ja Bethanian asuinrakennuksen suunnitelma on Arkkitehtitoimisto Oopeaan käsialaa. Seurakuntayhtymä valitsi sen ja Lujatalo Oy:n kumppanikseen syksyllä 2017 pidetyssä allianssikilpailutuksessa.

Käyttötarkoitus muuttuu kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueesta (YK) sekä palvelurakennusten korttelialueesta (P) kokonaan keskustatoimintojen alueeksi (C). Kirkko ja seurakunta saavat kortteliin uudet tilat, mutta niiden lisäksi rakennetaan asuntoja, toimistoja ja katutasoon liiketilaa.

Arkkitehtitoimisto OOOPEAA:n näkemys kirkon ja Bethanian rakennuksista.

Kaavassa nykyiset rakennukset kirkko mukaan lukien ehdotetaan purettavaksi. Uusi kirkko sijoittuu Asematien ja Vehkapolun kulmaan, keskeiseen solmupisteeseen ja entistä lähemmäksi uutta toria. Muut katuun rajautuvat tilat varataan liiketiloiksi, Asematien ja Vehkapolun varrella käytännössä kokonaan ja Unikkotien puolella osittain. Seurakunnan toimistotilat tulevat Asematien varteen ylempiin kerroksiin.

Rakennusalue seuraa katualueen reunaa. Massoittelu on viistoine lapekattoineen moderni versio perinteisestä umpikorttelista. Matalimmillaan rakentaminen on Asematien varressa, jossa se neljän–viiden kerroksen korkuisena ei varjosta liiaksi tulevaa kävelykatua tai toria. Unikkotien puolella rakennusmassa on kahdeksankerroksinen, paitsi korttelin kulmissa, joissa se kohoaa yhdeksään kerrokseen. Yhdeksäs kerros on kaksikerroksisiin kattoasuntoihin kuuluvaa tilaa.

Kilpailuvaiheen keskeiset periaatteet on varmistettu kaavamääräyksiin. Näitä ovat mm. kirkon ja kivijalkaliikkeiden sijainti, viistoihin lapekattoihin perustuva kappalemainen massoittelu sekä viherkatot.

Rakennusoikeus nousee nykyisestä 12 400 kerrosneliömetristä siten, että rakennusoikeutta tulee yhteensä 32 950 kerrosneliömetriä, josta kirkkorakennukselle varataan 1 550 kerrosneliömetriä. Asumisen osuus on noin 28 000 kerrosneliömetriä ja loput 3 400 jää liike- ja toimistotilojen käyttöön. Keskustatoimintojen korttelin tehokkuudeksi tulee, $e=2,94$. Kaava-alueen koko on 1,2 ha.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurila sijaitsee Kehä III:n pohjoispuolella, pääradan varrella. Lentoasema on vajaan viiden kilometrin päässä. Alue on Helsingin metropolialueen keskellä, raideliikenteen, lentoliikenteen ja tieliikenteen solmukohdassa. Kehäradan liikenne käynnistyi kesällä 2015 ja Tikkurilan asemasta on tullut Suomen toiseksi vilkkain rautatieasema, jossa vaihdetaan kaukojunista lähiliikenteeseen ja lentoaseman juniin.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus ja se näkyy keskustan ilmeessä. Alueella on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Dixin matka- ja liikekeskus, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alue on hyvin tasainen. Maaston korot vaihtelevat +16,5 ja 17,0 metrin välillä. Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä tulee ottaa huomioon kellaritilojen kohdalla. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle. Ympäristössä tehtyjen havaintojen perusteella saven alapuolisen pohjaveden keskimääräiseksi painetasoksi voidaan arvioida noin +14,5. Täyttömaakerroksessa esiintyy myös orsivettä.

- Korttelin 61204 maapohjan kerrosrakenne on:
- täytemaa 0-1 m
- kuivakuorisavi 0-1 m
- pehmeä savi 3-7 m
- siltti/hiekka 2-3 m
- moreeni 2-8 m.

Kalliopinta on noin tasovälillä +3,0....+6,0 eli noin 11-14 metrin syvyydellä maanpinnasta viettäen itään.

Nykyisten rakennusten perustaminen

Korttelin 61204 nykyiset rakennukset ja naapurirakennukset on perustettu paaluilla moreenikerroksen varaan lukuun ottamatta Vehkapolun itäpuolella olevaa liike- ja toimistorakennusta, joka pohjoisosaltaan on perustettu maanvaraisesti hiekkakerroksen varaan. Kirkon puupaaluperustusta on lahoamisen vuoksi vahvistettu v. 1979 hoikilla Bjurström-teräspankipaaluilla. Teräspanpalut on lyöty moreenikerrokseen kärjen syvyydeltä ollessa kirkon pohjoissivulla on noin +5....+7. Puupaalujen voidaan otaksua jääneen tätä tasoa ylemmäksi. Kuormien siirtymisestä kokonaisuudessaan puupaaluilta teräspanpaluille ei ole varmuutta.

Asematie ja Vehkapolku sekä katualueilla oleva putkisto on perustettu maanvaraisesti.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilassa asui vuoden 2016 alussa 5 659 henkeä. Alueen väkiluku on pysynyt tasaisena koko 2000-luvun alun, mutta kääntyi nousuun pari vuotta sitten. Väkiluku on kasvanut vuodesta 2013 noin 700:lla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 41 530 henkeä, missä on kasvua vajaan 4 000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanut, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Uusi tori, kävelykeskustan laajeneminen ja Tikkurilanpuiston rakentaminen tarjoavat lähivuosina paikkoja erilaisille tapahtumille ja yhdessäoloon. Uusi asuntorakentaminen tuo ympäristövuorokautista elämää ja sosiaalista kontrollia ydinkeskustaan.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilan kaupunginosa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajia.

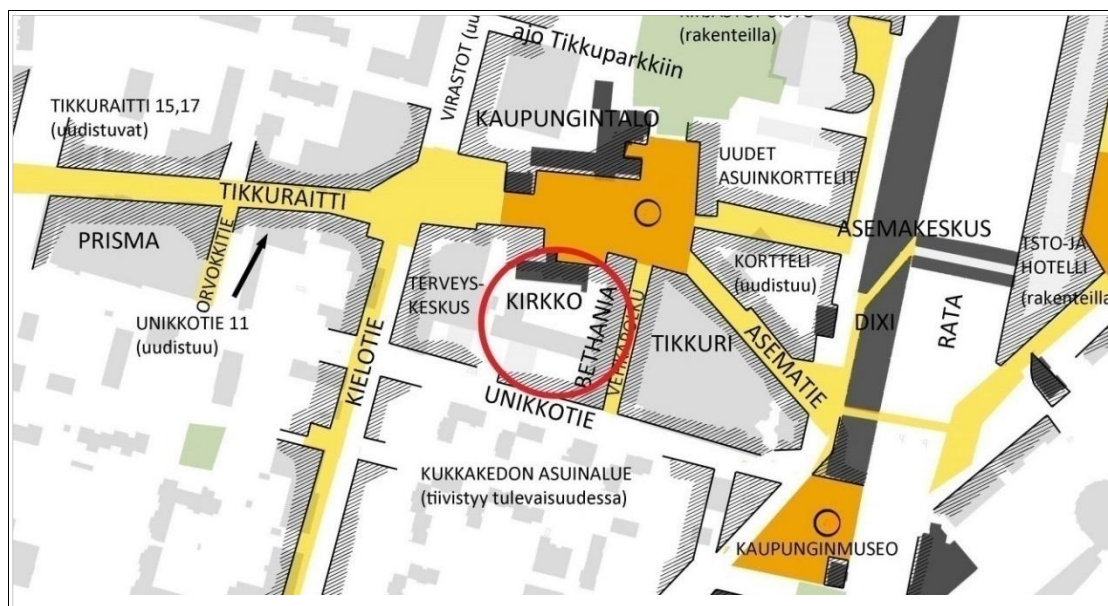
Tikkurilan keskustassa on monipuolisesti julkisia palveluja: terveyskeskus, kaupungintalo, kaupungin ja valtion paikallishallinnon virastoja, posti, pääkirjasto näyttelytiloineen, Laurean ammattikorkeakoulu sekä seurakuntayhtymän virastot. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet Kauppakeskus Tikkuriin ja Dixiin sekä Asematien ja Tikkuraitin varren liiketiloihin. Keskustan alueella on myös runsaasti ravintoloita.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Tikkurilan ydinkeskustaa. Se sijoittuu Asematien varrelle vastapäätä kaupungintaloa ja uutta toria. Asematie on Tikkurilan kaupallinen pääakseli, joka johtaa Dixin uudesta liike- ja matkakeskuksesta Tikkuraitin kävelykadulle. Lähivuosina kävelykatua jatketaan koko Asematien matkalle.

Kaava-alueen itäpuolella, Vehkapolun varrella on Tikkurin kauppakeskus. Länsipuolella on terveyskeskus. Asematien ja Kielotien kulmassa on apteekki ja ravintola.

Tuleva rakentaminen on Tikkurilan keskustan tiivistämistä ja täydennysrakentamista. Joukko-liikenneyhteydetyt ovat erinomaiset, sillä Tikkurilan matkakeskus on vain 200 metrin päässä.

Kaupunkikuva

Tikkurilan keskusta on väljä ja matalasti rakennettu. Kaupunkikuvassa on löydettävissä 1950-luvun kirkonkylämäistä tunnelmaa sekä 1970-luvun ihanteisiin perustuvaa autokaupunkia. Kaupungintalo ja Tikkurilan vanha asema ovat tärkeitä identiteettitekijöitä. Rakentamisen nousukausi 1980-luvulla toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten Tikkurin ja Prismen sekä nykyisen Laurean ammattikorkeakoulun.

Ydinkeskusta on kuitenkin muuttunut muutaman viime vuoden aikana. Tori on siirretty uudelle paikalleen kaupungintalon eteen. Torin ja radan väliin on rakennettu kaksi uutta asuin-korttelia, joissa on noin 250 asuntoa. Pysäköinnille on tehty tilat maan alle Tikkuparkkiin ja pysäköintitaloon Ratakujalle. Liike- ja toimistokeskus Dixin ensimmäinen vaihe 12-kerroksisine huippuineen valmistui vuoden 2014 alussa ja toinen vaihe valmistuu keväällä 2017. Etelämpänä Kielotien varressa on työn alla kokonainen kortteli, johon tulee noin 400 uutta asuntoa. Isot työmaat käynnistyvät lähiaikoina myös entisen Anttilan tontilla ja Talvikkitien länsipuolella.

Kaupungintalon ja torin naapuriin käynnistyi Kirjastopuiston rakentaminen ja Asematie muutetaan lähivuosina koko matkaltaan kävelykaduksi. Kielotien varren virastotalot puretaan ja korvataan uusilla toimisto-asuinkortteleilla. Kaavoitus- tai rakennuslupavaiheessa on lisäksi useita muita asumiseen keskittyviä hankkeita, jotka muokkaavat kaupunkikuvasta selkeästi keskustamaisen tiivistä ja korkeaa.

Kaavoitettavassa korttelissa yleisilme on tummasävyinen ja raskas. Arkkitehtuuriltaan kömpelöt toimistot ja terveyskeskuksen rakennus eivät elävöitä Asematien tai Kielotien katutilaa. Ne päinvastoin katkaisevat Asematien kaupallisen akselin, mikä on liikekeskustan toiminnan ongelma. Kielotien kulmassa on apteekki, ravintola ja pankki, kaikki irrallaan kadusta toimimattomien porras- ja luiskajärjestelyjen takana. Kirkon ja terveyskeskuksen välissä on ylimitoitettu ajoluiska kellariin. Muu vapaa tila korttelin alueella on osoitettu maantasopysäköintiin.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vanhin osa Tikkurilan keskustan rakennuskannan historiallisista kerrostumista on hävinnyt vanhaa rautatieasemaa ja vernissatehdasta lukuun ottamatta. Tikkurilasta tuli Helsingin maalaiskunnan hallinnollinen keskus vuonna 1946, kun siihen asti keskuksena ollut Malmi liitettiin osaksi Helsinkiä. Muutos käynnisti Tikkurilan kasvun. Tältä ajalta, joka myös osui yksin suomalaisen arkkitehtuurin yhden merkittävän kukoistuskauden kanssa, on säilynyt useampia merkittäviä rakennuksia. 1950-luvun rakentamista edustavat Asematien varressa tärkeimpinä kaupungintalo (valm. 1957, arkk. Eija ja Olli Saijonmaa), kirkko (valm. 1957, arkk. Leena ja Kalle Niukkanen) sekä Asematie 1 (ns. Kassatalo, valm. 1956, arkk. Tuomas Väyrynen).

Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979 -inventointiraportissa on Tikkurilan kirkko, kaupungintalo ja sen sivurakennus (ent. kirjasto) arvotettu luokkaan A1, eli suojeltavaksi kohteeksi. Inventoinnissa todetaan, että niiden sisältämät arvot ovat niin ilmeiset, että suojelutarpeesta on voitu varmistua. Ne on voimassa olevassa asemakaavassa esitetty suojelumerkinä.

Kaupungintalon kiinteistö on kaksiosainen; kaupungintalon vieressä on pergolalla kaupungintaloon yhdistetty sivurakennus, jossa on alun perin toiminut kirjasto. Myöhemmin sivurakennuksessa toimi lasten taidekeskus Pessi. Rakennukset perustuvat Helsingin maalaiskunnan virastotalon suunnittelukilpailuun vuonna 1954. Rakennuksiin tehtiin peruskorjaus ja samalla rakennettiin valtuustosalin ja ruokalan käsittävä uudisosa. Pessi muutettiin Galleria K:ksi. Rakennustyö valmistui vuonna 2012. Alkuperäiset rakennukset on suojeltu asemakaavalla.

Asematie 1:n kiinteistö, ns. Kassatalo kadun itäpäässä on luokiteltu kuuluvaksi suojeluluokkaan A2. Luokitus tarkoittaa potentiaalista suojelukohdetta, jonka suojelukelpoisuus ja -laajuus tulee selvittää tarkemmalla inventoinnilla. Tämäkin kiinteistö on kaksiosainen; matalan liikeosan takana on pergolan yhdistämänä asuintorni. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Tuomas Väyrynen. Tikkurilan ydinkeskusta 1 -asemakaavatyön yhteydessä Kassatalo pergoloi-neen todettiin säilyttämisen arvoiseksi, mutta kaava ei tullut kiinteistön osalta voimaan.

Seurakunnan virastotalo on valmistunut 1976. Kiinteistö Oy Bethanian rakennus on valmistunut v. 1989. Pysäköintilaitos on valmistunut 1989. Rakennukset on suunnitellut arkkitehtuuri-toimisto Pauli Halonen.

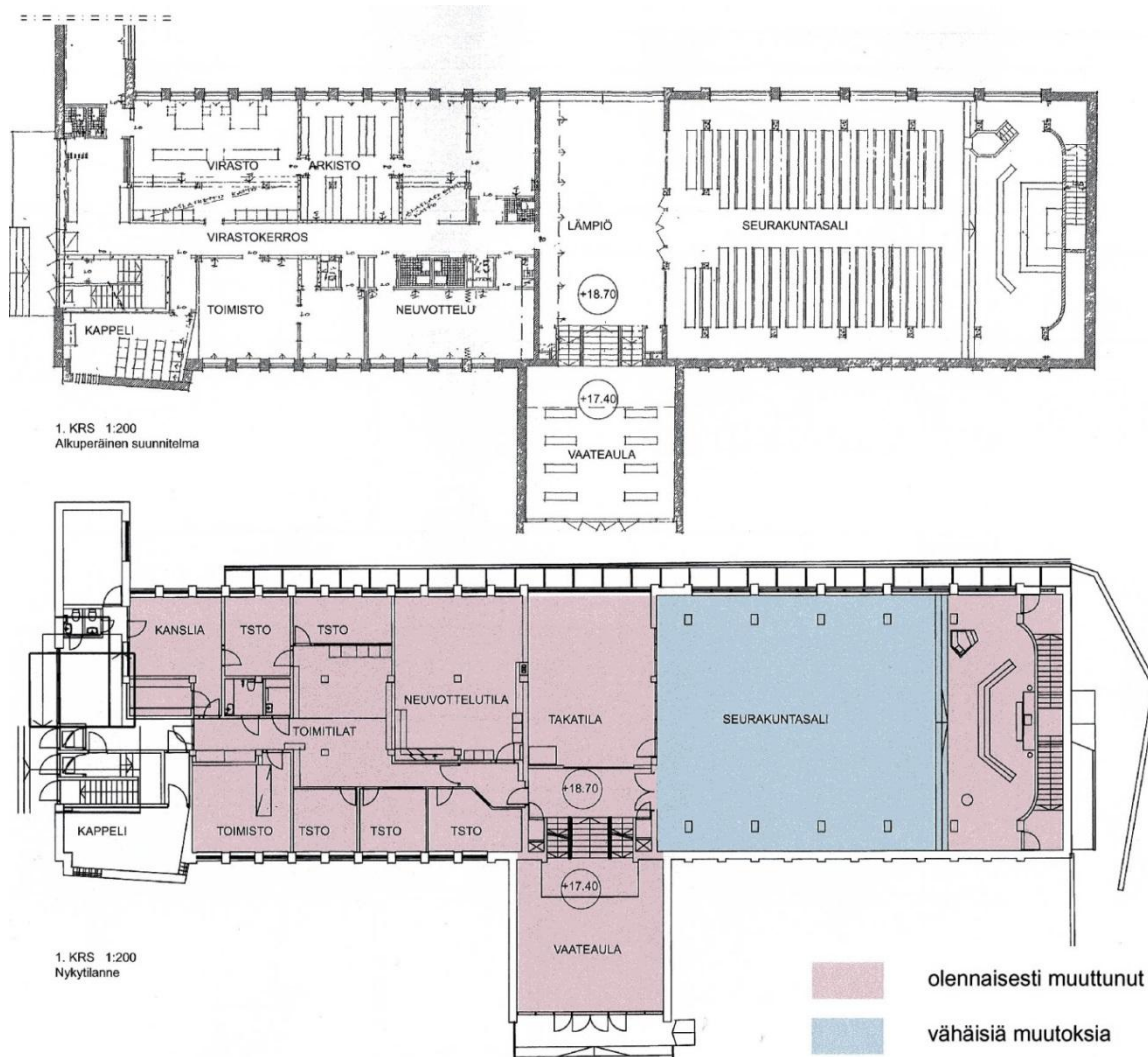
Tikkurilan kirkon suojeluarvot

Tikkurilan kirkko on alun perin suunniteltu seurakunnan työkeskukseksi, johon suunnittelun loppusuoralla sijoitettiin Tikkurilan kirkkosali. Sen ovat suunnitelleet arkkitehdit Leena ja Kalle Niukkanen. Kirkko on valmistunut vuonna 1957 ja kellotapuli vuonna 1969. Kirkko on ulkoasultaan saman henkinen vastapäisen kaupungintalon kanssa.

Rakennuksessa on tehty korjaus- ja muutostöitä 1975-76 julkisivuissa ja kirkkosalissa sekä laajemmin 1979-81 mm. perustusten ja LVI-laitteistojen osalta. Työkeskuksen yhteyteen alun perin rakennettu toimisto- ja asuinsiipi on purettu marraskuussa 1987. Osa kirkon tiloista on laitettu käyttökieltoon vuonna 2014 ja rakennusta ei ole käytetty vuoden 2015 jälkeen.

Verstas Arkkitehdit Oy:n laatimassa Tikkurilan kirkko ja seurakuntakeskus, rakennusinventointi -raportissa ilmaistaan mm., että alkuperäistä, selkeää tilajakoa on rikottu, takapihan parveke poistettu ja tammisia rakennusosia on vaihdettu ajan hengen mukaisesti alumiinirakenteisiksi.

Käynti eteistilasta kirkkosaliin on alun perin ollut selkeä ja avara. Nykyisin käynti eteisestä saliin kulkee pieneksi porrastasanteeksi kutistuneesta välitilasta. Salin alttariseinä on ollut pettävää ja lakattua vaneria. Nykyisin se on valkeaksi rapattu. Salin selkeiden pilari—palkki-rakenteiden liittymiskohdat ovat jääneet myöhemmin tehtyjen kotelointien sisään. Kattoon upotetut valaisimet on vaihdettu riippuvalaisimiin.

Kuvapari alkuperäisestä suunnitelmasta ja nykytilanteesta (pohjapiirros, 1 krs).

Seurakunta järjesti 24.8.2016 katselmuksen kirkon sisätiloihin. Mukana oli seurakunnan edustajien lisäksi kaupunkisuunnittelun, rakennusvalvonnan, kaupunginmuseon, Uudenmaan ELY-keskuksen, Vahnen Oy:n sekä NREP Oy:n ja HTJ:n edustajat. Kirkkoherra Janne Silvast esitteli tilat.

Yleisvaikutelmana oli, että seurakunnan tilat ovat ahtaat ja epäkäytännölliset. Sokkeloisten ja ahtaiden tilojen lisäksi tasonvaihtelut tekevät rakennuksesta liikuntarajoitteisille hankalan. Kirkkosalia lukuun ottamatta huonekorkeus on normaalia matalampi (noin 2.2 m), jolloin nykyaikaisen ilmanvaihdon järjestäminen remontoinnin yhteydessä on vaikeaa. Homeen haju oli kellaritiloissa tuntuva. Muuallakin sisäilma aiheutti välitöntä silmien ja kurkun kirvelyä.

Kosteusvauriot olivat paikoin nähtävissä ja mm. kirkkosalin ulkoseinästä tihkui sisälle näkyvää kasvustoa. Silvestin mukaan rakennuksessa työskennelleiden sisäilmasta aiheutuvat sairaudet ovat olleet niin vakavia, että niiden takia seurakunta päätyi laittamaan rakennuksen käyttökieltoon.

Rakennustekniikan asiantuntijoiden (Vahanen Oy ja Erkki Hassinen, Vantaan rakennusvalvonta) mukaan rakennuksen korjaaminen käyttökuntoiseksi edellyttäisi koko rakennuksen sisävaipan tiivistämistä ja kapselointia. Toimenpiteiden onnistuminen olisi silti epävarmaa, eikä kapseloinnin toimimisesta ole vielä pitkäaikaista kokemusta muuallakaan. Parhaimmillaankin hoidettaisiin vaurioituneiden rakennusosien ja rakenteiden aiheuttamia oireita, ei ongelmien syytä.

Rakennuksen arvokkaimman interiöörin, kirkkosalin sisäpuolinen tiivistys tarkoittaisi mahdollisesti tiilimuurauksen rappaamista piiloon, jolloin tilan alkuperäinen arkkitehtuuri muuttuisi merkittävästi.

Tikkurilan kirkon korjattavuusselvitys 1.9.2016

Vahanen Rakennusfysiikka Oy on tehnyt selvityksen Tikkurilan kirkon korjattavuudesta. Se pohjautuu katselmuskäyntiin kohteessa 23.2.2016 ja aiempiin tutkimuksiin kohteessa, koke-
muksiin vastaavista kohteista sekä tilaajan toimittamiin dokumentteihin.

Tikkurilan kirkon rakenteissa on todettu yli viisi vuotta sitten tehdyissä tutkimuksissa merkittäviä sisäilman laatua heikentäviä tekijöitä, joiden vuoksi kirkko on jouduttu poistamaan käytöstä. Kuluneiden vuosien aikana tyhjillään olleen kirkon kunto ei ole ainakaan parantunut. Jotta rakennuksen käyttötarkoituksen mukaista käyttöä voidaan tulevaisuudessa jatkaa, tulee kohteessa tehdä raskaita, rakenteisiin kajoavia korjaustoimenpiteitä, jotka vaativat onnistuakseen erityistä ammattitaitoa suunnittelijoilta, työn toteuttajilta ja valvojilta. Koko rakennuksessa olevat, sisäilman laatua heikentävät mikrobivauriot, kosteusvauriot sekä haitta-aineet edellyttävät kaikissa tiloissa vähintään pintarakenteiden korjauksia, mutta joidenkin rakenteiden osalta on välttämätöntä uusita koko vaurioitunut rakenne, kuten vuotava vesikatto- ja yläpohja. Lisäksi öljyhiilivetyvaurioitunut betoniväli-
pohja on purettava.

Taulukossa on esitetty kirkon välttämättömät toimenpidetarpeet ja niiden vaikutus suojeluarvoon. (Lausunto Tikkurilan kirkon korjattavuudesta, Vahanen Oy, 1.9.2016)

Välttämättömien sisäilmakorjausten lisäksi rakenteisiin tulee tehdä muutoksia esteettömyysvaatimusten täyttymiseksi. Myös seurakuntien muuttuneet toimintatarpeet osaltaan vaativat muutoksia tilajakoon.

Todettuja vaurioita voidaan poistaa ja haittatekijöiden esiintymistä sisäilmassa rajoittaa esite-
tyillä korjaustoimenpiteillä. Kaikki rakenteissa todetut vauriot ja puutteet tulee korjata, osit-
taiskorjauksia ei tule toteuttaa. Huolellisillakaan korjauksilla ei ole mahdollista poistaa kaikkia epäpuhtauksia, joten korjauksiin liittyy riski, että rakenteiden sisälle jäävät epäpuhtaudet voi-
vat myöhemmin aiheuttaa sisäilmaongelmia. Ilmatii-
vistys- ja kapselointimenetelmillä voidaan vähentää sisäilman pitoisuuksia, mutta vähäisiä pitoisuuksia saattaa kulkeutua sisäilmaan, koska korjauksilla ei välttämättä voida käsitellä kaikkia monimutkaisia rakenneyksityiskohtia. Lisäksi ilmatii-
vistys- ja kapselointikorjausten toimivuudesta pitkällä aikavälillä ei ole riittävästi tutkimustietoa. Altistuneet saavat oireita herkästi, jos tilassa on edes pieniä epäpuhtauksia. Siksi on mahdollista, että äärimmäisen herkistyneet ihmiset eivät koe sisäilman laatua riittä-
vän hyvänä korjausten jälkeenkään.

Rakenteissa on merkittäviä vaurioita ja kalliita, sekä erityistä ammattitaitoa suunnittelijoilta, työn toteuttajilta ja valvojilta vaativia korjaustarpeita, joihin liittyy mittava nykyisten raken-
nusosien purkutarve. Kokonaisuutta tarkastellen vanhan vaurioituneen rakennuksen korjaa-
minen kalliisti menetelmillä, joilla ei voida poistaa kaikkia rakenteiden sisältämiä riskejä, ei ole näkemyksemme mukaan taloudellisesti kannattava toimenpide.

Rakennusosa	Toimenpidetarve
Vesikatto	Vesikattorakenteet puretaan ja uusitaan täysin
Öljyhiilivety-pilaantuneet välipohjat	Välipohja puretaan pilaantuneelta alueelta sekä sen lähialueelta pois ja rakennetaan uusi välipohja
Kirkkosalin lattiarakenteet	Asbestipitoinen lattiapinnoite puretaan tai se paikkakorjataan vaurioituneelta alueelta ja kapseloidaan (epoksointi)
Kirkkosalin seinärakenteet	Mikrobiepäpuhtauksien hallitsemiseksi seinät ylitasoitetaan ja maalataan kauttaaltaan
Kirkkosalin kattorakenteet	Vesikattorakenteet puretaan ja uusitaan täysin
Kirkkosalin ikkunat	On uusittu 1975-1976, huoltokorjaustarve
Julkisivun tiilirakenteet	Tiilimuurauksen kunto on selvitettävä ja tarvittaessa vaurioituneet tiilet on korvattava uusilla. Saumaukset uusitaan
Julkisivun betonirakenteet	Betonipilarit puretaan ja uusitaan.
Sokkelirakenteet	Vaurioitunut pesubetoninen pintakuori puretaan ja uusitaan.
Ryömintätila	Mikrobivaurioituneet rakenteet puretaan, maapohja kunnostetaan ja tuuletusta parannetaan
LVISRAU- teknisten järjestelmät	Uusimis- ja korjaustarve edellyttää välipohjien ja -seinien osittaista purkamista ja rakenteiden reiättämistä
Pääsisäänkäynnin lattiarakenteet	Asbestipitoinen lattiapinnoite puretaan tai se paikkakorjataan vaurioituneelta alueelta ja kapseloidaan (epoksointi)
Pääsisäänkäynnin ikkunat	On uusittu 1975-1976, huoltokorjaustarve.
Pääsisäänkäynnin esteettömyys	Pääsisäänkäynnin esteettömyyden rakentaminen edellyttää merkittäviä rakenteellisia muutoksia pääsisäänkäynnissä sekä portaikossa

Uudenmaan ELY-keskus ja Vantaan kaupunginmuseo pitivät lausunnoissaan seurakuntakeskuksen purkua valitettavana, mutta katsoivat, että edellytykset suojelun purkamiselle täyttyvät.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Tikkurilan keskustan vetovoimaisin viheraluekokonaisuus. Keravanjoen varrella virkistysalueet jatkuvat yhtenäisenä kokonaisuutena, joskin Tikkurilan keskustan kohdalla virkistysalueen pohjoispuolella on paikoin todella kapea. Keravanjoen vartta noudattelevat myös ulkoilureitit. Parhaat oleskelupaikat ovat Heureka puolella jokea Tiedepuistossa.

Liikenne

Kaavamuutosalue on katuverkon ympäröimä. Pohjoisessa on Asematie, joka muuttuu lähivuosina kävelykaduksi. Korttelin ajoneuvoliittymät tulevat siis nykyiseen tapaan Unikkotien puolelta. Idässä kortteli rajautuu Vehkapolun kävelyradaksi ja lännessä Kielotiehen, joka on Talvikitien ohella keskustan vilkkein pohjois-eteläsuuntainen katu. Kielotiellä kulki vuoden 2012 autoliikenteen laskentojen mukaan noin 16 000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa.

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Lähimmät bussipysäkit ovat Kielotiellä kaupungintalon edustalla ja Unikkotiellä suunnittelun alueen kohdalla. Tikkurilan matkakeskus on vain 200 metrin päässä. Asemalla pysähtyvät kaikki pääradan ja Kehäradan junat.

Unikkotie on joukkoliikennekatu, jolle on kaavailtu myös joukkoliikenteen runkoyhteyttä. Mahdollisesti pikaraitiotienä toteutettava yhteys kulkisi Tikkurilan keskustan läpi Tikkurilantien, Ratatien, Unikkotien ja Kielotien kautta.

Alueella on kattavat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet. Kielotien yhdistetyt jalankulku- ja pyörätiet toimivat pääreitteinä pohjois-eteläsuunnassa ja Asematie sekä sen jatke Tikkuraitti itä-länsisuunnassa. Vehkapolku on osa valtakunnallista pyöräilyreittiä, joka johtaa pohjoisessa Keravan suuntaan ja etelässä jokirannan kautta Helsinkiin.

Vesihuolto

Kaava-aluetta palvelee pohjoisreunalla Asematielle rakennettu vesihuolto-verkosto ja kaakkoiskulmassa Unikkotien ja Vehkapolun risteykseen asti rakennettu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Vesijohto DN225 kulkee Asematien alla kaava-alueen pohjoisreunalla sekä DN200 Unikkotielle kaava-alueen kaakkoisreunalla. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkähäskosken vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.

Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla, jonka ylin vedenpinnankorkeus on HW = +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus LW = 72.00 m. Vesitornin varastotilavuus on 6700 m³.

Jätevesiviemäröinti

Jätevesiviemäri DN250 kulkee vesijohdon yhteydessä Asematiellä ja Unikkotiellä. Viemärit laskevat Tikkurilan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta vedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Hulevesiviemäri DN400 kulkee Asematiellä ja Unikkotiellä muun vesihuollon yhteydessä. Kaava-alueen hulevedet johtuvat pääasiassa Kielotien hulevesiviemärin kautta Keravanjokeen. Osa hulevesistä johtuu Vehkapolun kautta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Vehkapolun, Unikkotien ja Kielotien katualueilla.

Sähköverkko

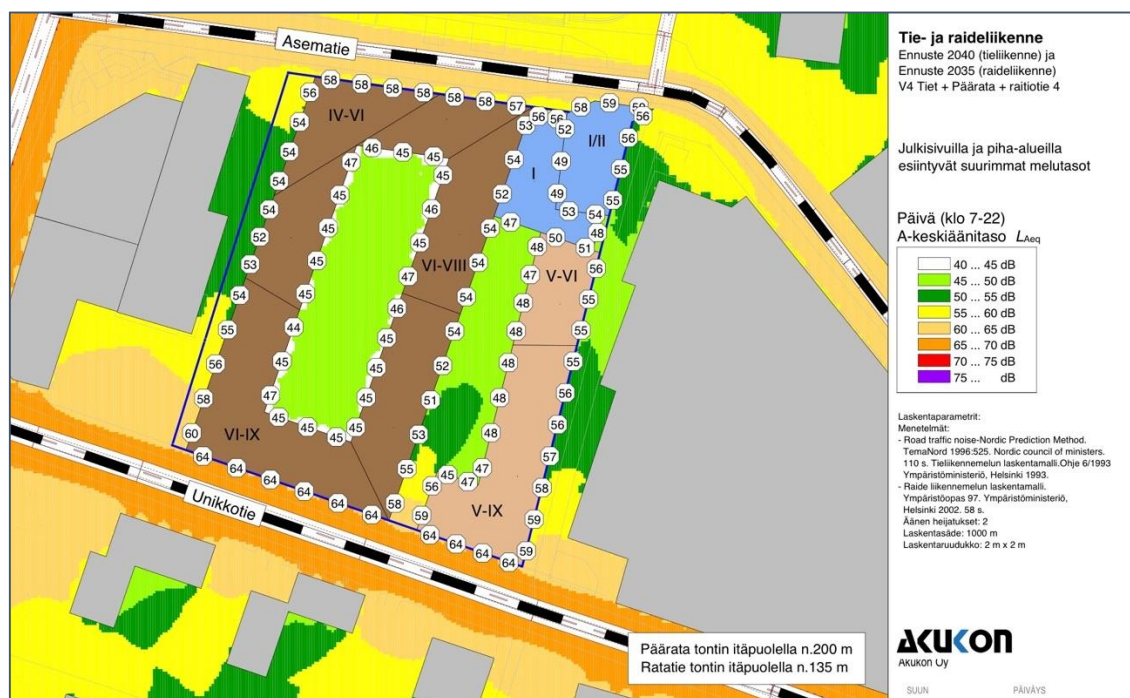
Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Asematien ja Unikkotien varressa.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

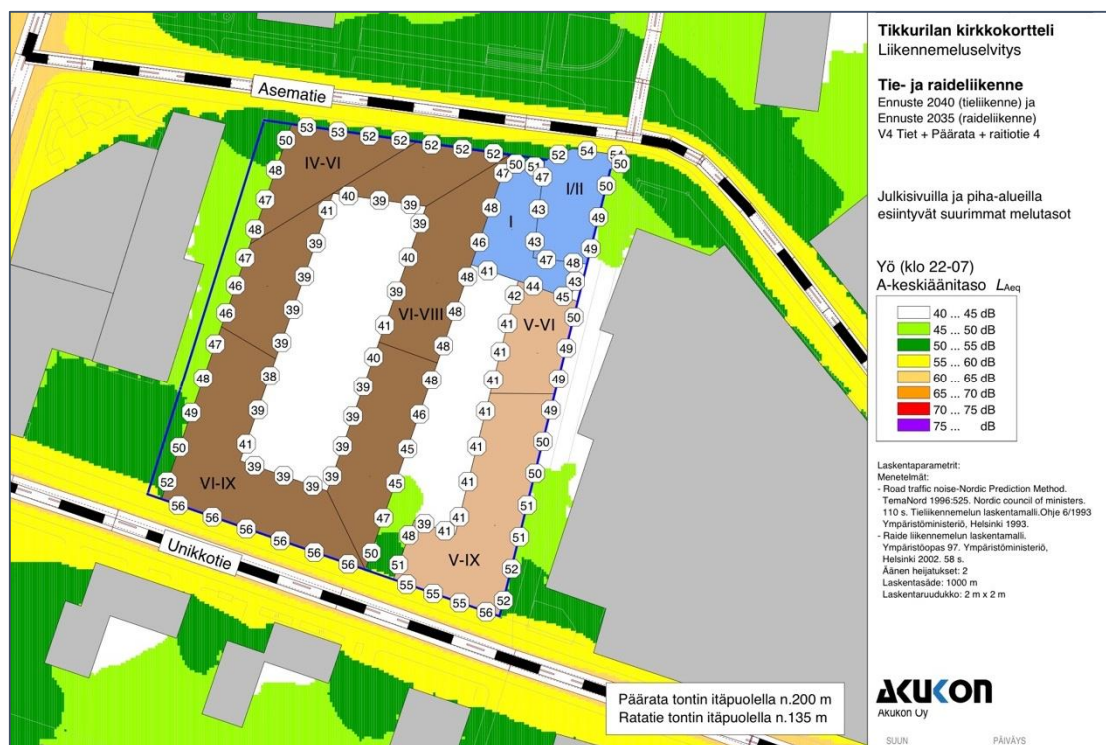
Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso LAeq saa olla enintään 35 dB opetus- ja kokoontumistiloissa sekä 45 dB liike- ja toimistohuoneissa. Molemmissa tapauksissa sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa. Asuin- ja majoitushuoneiden suositusarvo on päivällä 35 dB ja yöllä 30 dB.

Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB.

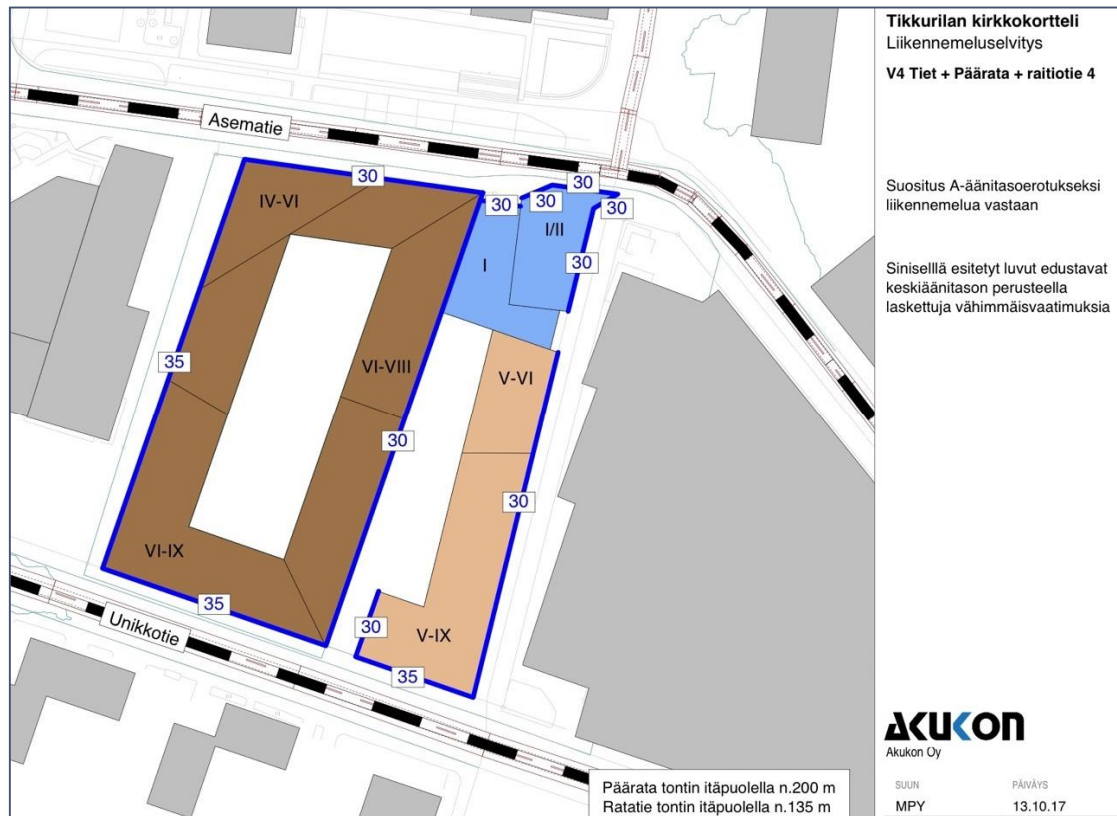

Päiväajan melutasot, kun pikaraitiotie kulkee Unikkotiellä ja Asematiellä. Akukon 13.10.2017.

NREP tilasi Akukonilta kirkkokorttelin liikennemeluselvityksen. Selvitys valmistui 13.10.2017. Siinä otettiin huomioon tieliikenne-ennuste vuodelle 2040 ja raideliikenne-ennuste vuodelle 2035. Lisäksi tarkasteltiin kaavaillun pikaraitiotieyhteyden kaikki mahdolliset vaihtoehdot. Eniten melua kortteliin tuottaa vaihtoehto, jossa pikaraitiolinja kulkee sekä Unikkotiellä että Asematiellä.

Yöajan melutasot, kun pikaraitiotie kulkee sekä Unikkotiellä, että Asematiellä.

Ääneneristävyysvaatimukset, kun pikaraitiotie kulkee Unikkotiellä ja Asematiellä. Akukon.

Melutarkastelun perusteella nähdään, että keskuskorttelin ulkojulkisivujen ääneneristävyyden, DL_A tulee olla vähintään 30 dB ja läntisellä ja Unikkotiehen rajautuvalla julkisivulla 35 dB. Sisäpihalle avautuvat julkisivut eivät vaadi erityistä ääneneristävyyttä. Samat vaatimukset koskevat myös Bethanian tonttia.

Parvekkeilla sovelletaan oleskelualueiden ohjearvoja (55 dB päivällä ja 50 dB yöllä). Avoimilla parvekkeilla esiintyvä melutaso on yleensä enintään 3 dB suurempi kuin julkisivuun kohdistuva melutaso julkisivusta tulevan heijastuksen vuoksi. Parvekelasitusrakenteen äänieristykseen mitoituksen lähtökohtana on julkisivuihin kohdistuvan keskiäänitason ja parvekkeilla sallitun keskiäänitason välinen äänitasoeroitus ΔL_A . Julkisivuilla, joille kohdistuvat päiväaikaiset keskiäänitasot ovat 63- 65 dB, parvekelasituksen äänieristysvaatimus, ΔL_A on 11- 13 dB. Tämän äänitasoeroituksen saavuttamiseksi parvekkeet tulee lasittaa 10 mm karkaistulla parvekelasilla (yläosa, voi olla avattava, lasien välissä välilistat) ja alaosa 5+5 mm laminoidulla lasilla. Parvekkeiden kattoihin tulisi asentaa 50 mm paksuja vaimennusverhouslevyjä kaiunnan vähentämiseksi.

Julkisivuilla, joille kohdistuvat päiväaikaiset keskiäänitasot ovat 60- 62 dB, parvekelasituksen äänieristysvaatimus ΔL_A on 8- 10 dB. Tämän äänitasoeroituksen saavuttamiseksi ko. Parvekkeet tulisi lasittaa 6 mm karkaistulla parvekelasilla (yläosa, voi olla avattava, lasien välissä välilistat) ja alaosa 4+4 mm.

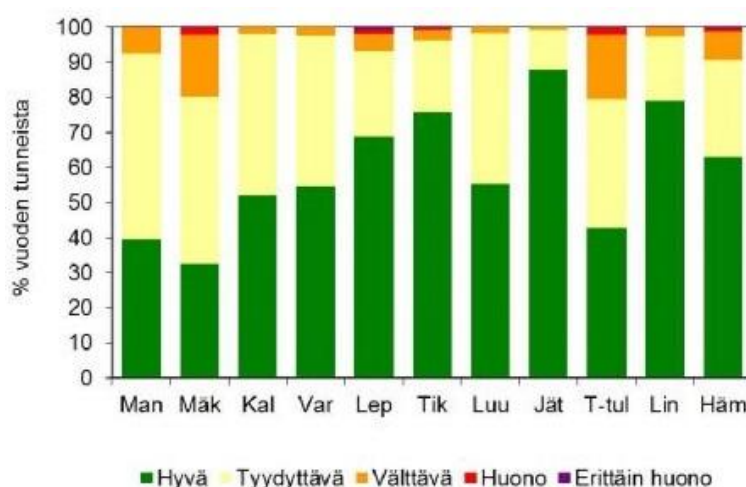
Julkisivuilla, joille kohdistuvat päiväaikaiset keskiäänitasot ovat 53- 59 dB tulisi suunnitella parvekelasitus, jonka äänieristysvaatimus ΔL_A on 1- 7 dB. Näillä julkisivuilla tavallinen parvekelasitus (yläosa 6 mm karkaistu avattava lasi ja alaosa 4+4 mm laminoitu lasi) on riittävä.

Julkisivuilla, joille kohdistuvat päiväaikaiset keskiäänitasot ovat enintään 52 dB, ei vaadita lasitusta ainakaan melun kannalta.

Ilman pienhiukkaspitoisuudet

Tikkurilassa on seurattu ilmanlaatua vuodesta 1996 lähtien. Tikkurilan mittauspiste sijaitsee keskustan eteläpuolella, Tikkurilantien ja Ratatien risteyksen tuntumassa. Ilmanlaatuun vaikuttaa lähialueen vilkas liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien (NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($\text{PM}_{2,5}$), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia.

Typen oksideilla (NO_x) tarkoitetaan typpimonoksidia (NO) ja typpidioksidia (NO_2). Pääkaupunkiseudulla niiden suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO_2 -pitoisuus ei ylittänyt vuosiraja-arvoa $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tuntiraja-arvoa $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ eikä vuorokausiohjearvoa $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Typpimonoksidin pitoisuudet laskivat voimakkaasti jo 1990-luvulla erityisesti autojen katalysaattoreiden myötä.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu v. 2015 indeksillä arvioituna. Tikkurilan (Tik) ilmanlaatu on ollut n. 75 % ajasta hyvä.

Hengitettävät hiukkaset (PM_{10}) ovat katujen ja teiden läheisyydessä suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Ne voivat aiheuttaa haittaa terveydelle etenkin keväisin. Vuonna 2015 hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun pysyvillä mittausasemilla välillä $12 - 25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Pienimmät vuosipitoisuudet mitattiin Kallion tausta-asemalla sekä Tikkurilassa. Tikkurilassa WHO:n vuosiohjearvo ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ei ylittynyt, mutta vuorokauden ohjearvotaso ylittyi v. 2015 kuutena päivänä. Suurin osa raja-arvotason ylityksistä ajoittui kevään katupölykauteen.

Pääkaupunkiseudulla ulkoilman pienhiukkaset ($\text{PM}_{2,5}$) ovat pääasiassa peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu pääkaupunkiseudulle maan rajojen ulkopuolelta. Kaukokulkeumat aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Vuonna 2015 vuosikeskiarvot vaihtelivat eri mittausasemilla välillä $4,7 - 9,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Vuosipitoisuudet olivat selvästi matalammat kuin edellisenä vuonna ja alle EU:n raja-arvon $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ sekä myös WHO:n ohjearvon $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. WHO:n vuorokausiohjearvon $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa kolme vuonna 2015.

Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan suurta määrää orgaanisia hiiliyhdisteitä, jotka esiintyvät pääosin kaasumaisessa muodossa. VOC-yhdisteitä ovat mm. monet hiilivedyt, alko-holit, ketonit, aldehydit, esterit ja eetterit. VOC-yhdisteet ovat peräisin liikenteestä, teollisuudesta, pientalojen lämmityksestä sekä kasvillisuudesta. Syöpävaaraa aiheuttavan bentseenin pitoisuudet ovat koholla vilkasliikenteisissä paikoissa ja paikoin myös asuinalueilla, joilla on runsaasti talokohtaista puulämmitystä. Tikkurilassa mitattiin bentseenin pitoisuuksia passiivikeräinmenetelmällä. Bentseenin vuosikeskiarvo oli $0,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ja siten selvästi bentseenin vuosipitoisuudelle annetun raja-arvon $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ alapuolella.¹

¹ <https://www.hsy.fi/sites/Esitteet/EsitteetKatalogi/Julkaisusarja/6-2016-Ilmanlaatu-pks-2015.pdf>

Pienhiukkasten ja typpioksidin kulkeutumista sisäilmaan estetään käyttämällä koneellista tuuloilmanottoa ja ottopaikkana kattotasoa ja suuntausta puhtaammalta alueelta sekä F7-luokan tai tehokkaampia F9-luokan suodattimia.

Tikkurila Oy

Alue sijaitsee noin 600 m etäisyydellä Tikkurila Oyj:stä, joka on ns. Seveso-laitos. Laitoksen vaaralliset kemikaalit ovat pääsoin palavia nesteitä. Tikkurila Oyj on turvallisuusselvityksensä esittänyt suuronnettomuusskenaariot, joiden toteutumisen todennäköisyys on todettu erittäin pieneksi. Laajassa tehtaan tulipalossa lämpösäteily ulottuu enintään 80 m etäisyydelle ja vaikutukset jäävät tehdasalueen sisäpuolelle. Myrkyllisten palokaasujen leviäminen voi edellyttää mahdollisuutta suojautua sisälle. Tukes ei näe estettä kaavamuutokselle (Tukes 18.1.2016).

2.1.4 Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen LP-alueen Unikkotien varressa sekä Asematien ja Unikkotien katualueet omistaa Vantaan kaupunki. Tontin nro 61-204-2 (kirkko ja seurakunnan virastotalo) omistaa Vantaan seurakuntayhtymä. Tontin nro 61-204-3 omistaa Kiinteistö Oy Bethania (Vantaan seurakuntayhtymä).

Julkisivu Vehkapolulle 1:500

Oopeaan allianssi-kilpailuvaiheen näkemys Vehkapolun katujulkisivusta.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

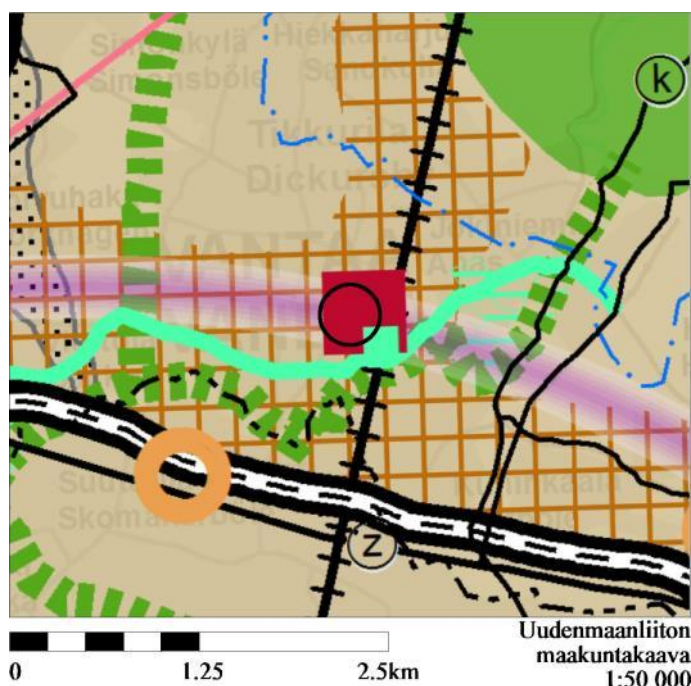
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralliseen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskukseksi luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

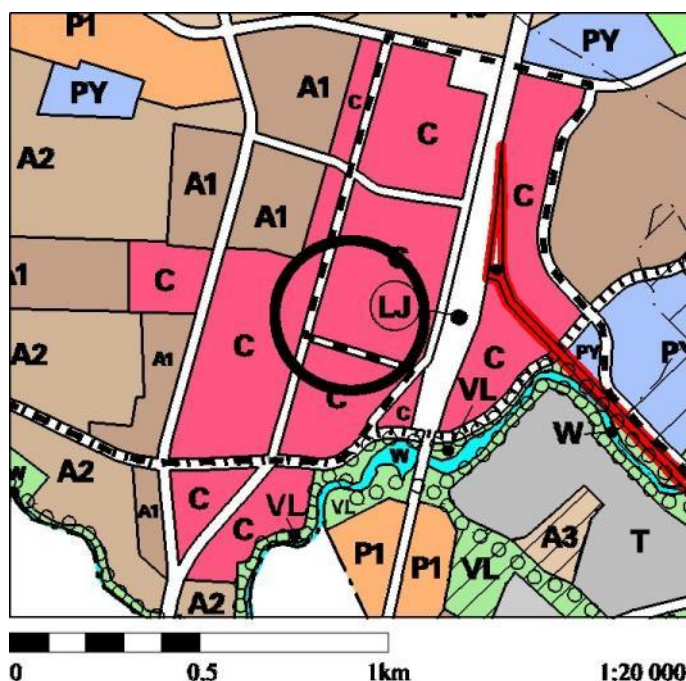
Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi. Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C). Unikkotielle ja Kielotielle on osoitettu ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Tikkurilan keskustan kaavarunko

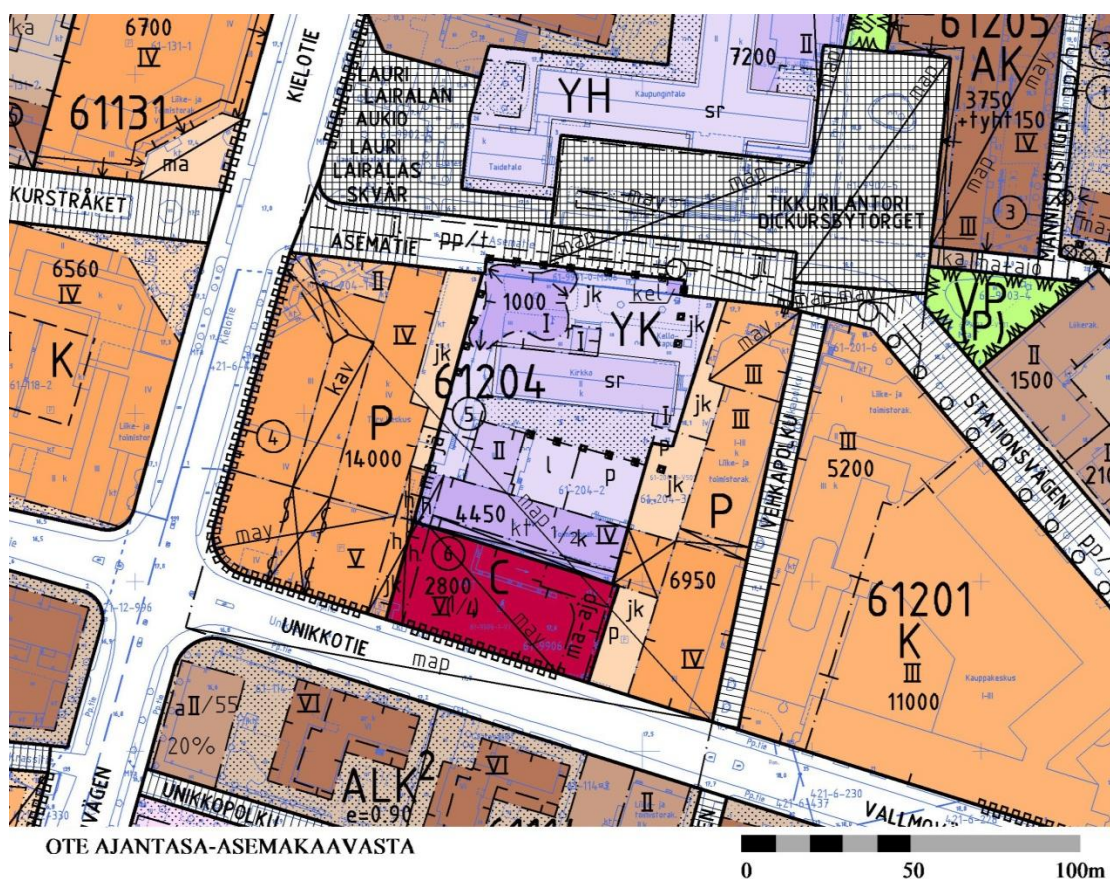
Alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi merkinnällä C. Tori, Asematie ja Vehkapolku ovat osa keskustan kävelyalueetta.

Korttelin Asematien puoleiset katujulkisivut on määriteltä kaupunkikuvallisesti erityisen vaativiksi, Unikkotien ja Vehkapolun puoleiset kaupunkikuvallisesti vaativiksi julkisivuiksi.

Asematien varsi on kaupallisesti vahvaa julkisivua, jonka katujulkisivusta vähintään 80 % tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa. Vehkapolun ja Unikkotien puolella vastaava luku on 40 %.

Kaavarunko oli nähtävillä 7.5.–5.6.2014 ja kaupunginhallitus on hyväksynyt sen 19.1.2015.

Asemakaava

Korttelissa on voimassa asemakaavamuutos nro 001964 (Kv 24.10.2011). Siinä terveystalokorttelin ja Bethanian tontit on osoitettu palvelurakennusten korttelialueeksi (P). Kirkon ja seurakuntien virastotalon tontti on merkitty kirkkojen ja muiden seurakunnallisten toimintojen korttelialueeksi (YK). Kirkkorakennus ilman eteistilaa on suojeltu (sr-merkinnällä) ja uudelle kirkkosalille on osoitettu rakennusala kilpailuvoittotyön mukaisesti.

Unikkotien varteen on osoitettu keskustatoimintojen korttelialue, C, joka ei ole kuitenkaan toteutunut. Bethanian tontin kerrosluku on Asematien varressa III-kerrosta, todellisuudessa rakennus on siltä osin yksikerroksinen. Terveysaseman tontin kerrosluku on II-V, C-tontin V(1/4) ja kirkkotontin korkeimmillaan IV.

Yhteistoimintasopimus (Kh 20.10.2014)

Vantaan kaupungin ja Vantaan seurakuntayhtymän tekemä yhteistoimintasopimus koskee Tikurilan kirkon korttelin kehittämistä. Tarkoituksena on saada alueelle voimaan asemakaavamuutos, jonka mukaiset tontit myydään toteuttajalle tai kiinteistökehittäjälle. Se edellyttää seurakuntien virastotalon purkamista ja kirkkorakennuksen saneerausta tai purkamista. Sopijapuolet kilpailuttavat yhteistyökumppanit maankäyttösuunnitelmien perusteella.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VI- REILLETULO

Vantaan seurakuntayhtymän jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 1.10.2014. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002254 ja kaavoitus tuli vireille 15.12.2015. Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaupunginhallitus päätti 20.10.2014 aloittaa asemakaavoituksen laatimisen kirkon kortteliin sekä kilpailuttaa yhteistyökumppanit sopimusalueen toteuttajiksi. Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi yhteistoimintasopimuksen Tikkurilan kirkon korttelin kehittämisestä.

Kaupunginhallitus totesi kaavoituksen periaatteiksi mm. seuraavaa: suunnitelmien lähtökohdaksi on keskeinen sijainti Tikkurilan keskustassa tulevan kävelykadun varrella. Tavoitteena on tehokas asuntorakentaminen katutaso liiketiloineen. Alueesta laaditaan vähintään kaksi suunnitelmaa, joista toisen tulee olla sellainen, jossa nykyinen kirkkorakennus rakennetaan kokonaan tai pääosin uudelleen siten, että uuden rakennuksen luonne vastaa nykyistä kirkkorakennusta, mutta kuitenkin siten, että toimintojen ei tarvitse olla kirkollisia. Muissa suunnitelmissa nykyisen kirkkorakennuksen tilalle suunnitellaan täysin uusi rakennus. Asemakaavaprosessissa kolmantena vaihtoehtona on voimassa olevan asemakaavan mukainen kirkkorakennuksen suojelu ja lisärakentaminen. Kaikissa suunnitelmissa oletetaan seurakuntayhtymän virastotalo puretuksi. Kilpailualue on Vantaan seurakuntayhtymän ja kaupungin omistuksessa. Seurakuntayhtymän kanssa tullaan tekemään asemakaavan toteuttamiseksi maankäyttösopimus.

Tikkurilan keskustakorttelin kehityshankkeen tarjouskilpailu (Ramboll 6.11.2015)

Tarjouskilpailu käynnistyi 6.11.2015 ja päättyi 30.11.2015. Tavoitteena oli löytää suunnittelualueelle kehittämissuunnitelma, jolla alue voitaisiin toteuttaa olemassa olevaan kaupunkiympäristöön soveltuvana ja laadultaan korkeatasoisena kerrostalokorttelina. Kilpailulla haettiin ehdotusta tontin käytöstä sekä tontille ostajaa ja hankkeelle toteuttajaa.

Kilpailu koski asuntorakentamishanketta, johon liittyi muita toimintoja. Katutasoon tuli osoittaa liiketilaa Kielotien ja Asematien puolella sekä osittain myös Vehkapolun ja Unikkotien puolella. Toimisto- ja palvelutilat katsottiin eduksi. Sekä kirkon säilyttävä, että purkava vaihtoehto vaadittiin.

Seurakuntayhtymän tavoitteena oli vuokrata toimistotilaa uudisrakennuksesta 1200 – 1800 m². Tiloilla tuli olla toiminnallinen yhteys kortteliin rakennettavaan uuteen kirkkorakennukseen, joka sijoittuisi Asematien varrelle seurakuntayhtymän omalle tontille. Kirkon ja sen oheistilojen vaatima kerrosala on noin 2000 k-m². Kirkon rakentaminen ei kuitenkaan kuulunut kilpailuohjelmaan, vaan se hoidetaan erillisenä hankkeena.

Vantaan kaupunginhallitus päätti 7.3. 2016, että Tikkurilan kirkon korttelin kehittämisen yhteistyökumppaniksi valitaan Nordic Real Estate Partners (Nrep) Oy, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy ja Arkkitehtitoimisto K2S Oy kilpailuehdotusten mukaisilla hankkeilla. Kaupunki antaa suunnitteluvarauksen voittajalle 31.12.2017 asti.

Arkkitehdin näkemys kirkosta kilpailuvaiheessa 2015. Arkkitehtitoimisto K2S Oy.

Kiinteistö Oy Bethania päätti tulla mukaan kaavamuutokseen 9.11.2016 järjestetyssä kirkkoneuvoston kokouksessa. Bethanian jättämä kaavamuutoshakemus kirjattiin saapuneeksi 22.12.2016.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Mielipiteet pyydettiin 29.1.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 29 kpl. Vantaan Energia haluaa kaukolämpöputkien sijainnit otettavaksi huomioon, HSY haluaa osallistua kaavan vesi-huollon suunnitteluun, HSL puoltaa yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja haluaa kiinnitettävän huomiota pikaraitiotievaraukseen ja linja-autoliikenteen sujuvuuteen Unikkotiellä sekä välttämään pysäköintilaitosten ja tavaraliikenteen ajoyhteyksien sijoittamista Unikkotielle. Tukesin lausunnossa Tikkurila Oyj:n tehdas on ns. Seveso-laitos, mutta ei muodosta estettä kaavamuutokselle. Vantaan kaupunginmuseon mukaan ”Kirkon ja sen arvokkaimpien sisätilojen säilyminen tulee varmistaa kaavamuutoksessa. Lisärakentamisella ei saa vaarantaa kirkon ja kaupungintalon visuaalista yhteyttä”.

Kumppanuuskilpailun tulokset olivat esillä kaupunkisuunnittelun internet-sivuilla ja kaupungintalon aulassa 18.1.–29.1.2016. Vaihtoehtoista sai jättää palautetta ja mielipiteet parhaasta ehdotuksesta jakautuivat tasaisesti. Esille tuli kuitenkin toive siitä, että kirkko olisi jatkossakin näkyvästi osa kaupunkikuvaa.

Mielipiteissä (24 kpl) kannatettiin vanhan kirkon purkamista, yhtä mielipidettä lukuun ottamatta. Purkamisen puolesta oltiin ehdottomia ja sitä perusteltiin terveydelle vaarallisella sisäilmalla. Eräs mielipide kuvasi tilannetta näin: - ”Olen osallistunut Tikkurilan seurakunnan toimintaan ja jumalanpalveluksiin säännöllisesti 52 vuoden ajan. Tunnesidettä kolhoon kirkkorakennukseen ei ole syntynyt”.

Yksittäisissä kuulemisvaiheen mielipiteissä esitettiin Bethanian tontin Unikkotien puolelle asuintornia. Koko korttelia koskevassa kumppanuuskilpailussa v. 2015 yksi kilpailija esitti tornivaihtoehtoa. Sitä ei kuitenkaan valittu, eikä sitä pidetty keskustaan sopivana ratkaisuna. Tornin yhdistäminen voittaneeseen ratkaisuun ei ole umpikorttelimallin hengen mukaista. Lisäksi se poikkeaisi kaupunginhallituksen päätöksestä. Se muuttaisi suunnitelmaa siinä määrin, että käytännössä kaavatyö olisi syytä aloittaa uudelleen puhtaalta pöydältä.

Kaavahanketta esiteltiin Tikkurilan kirjastossa 23.1.2017 järjestetyssä asukastilaisuudessa. Paikalla on yli 100 tikkurilalaista. Asukailta saatiin vahva tuki korttelin uudistamiseksi.

Viranomaisyhteistyö

Kaavahanketta käsiteltiin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa 15.1.2016. Vantaan kaupunginmuseon ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanta on, että kirkon suojelun perusteet eivät ole kadonneet edellisen kaavan laatimisen jälkeen. Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan ainoa peruste muuttaa suojelu-määräyksiä on rakennuksen kunnosta johtuva syy. Kuntokartoituksin tulee osoittaa, että rakennus on terveydelle vaarallinen. Lisäksi tulee laatia korjattavuusselvitys, josta ilmenee, missä määrin rakennuksen rakenteita joudutaan uusimaan terveellisen ja

turvallisen ympäristön aikaan saamiseksi. Sen perusteella tarkastellaan täyttyvätkö rakennuksen suojelutavoitteet korjauksen jälkeen. Korjausten kustannuksilla ei ole vaikutusta suojelutarpeeseen.

Suojellun rakennuksen käyttötarkoitukseen ELY ei ota kantaa. Mahdollisella lisärakentamisella ei saa tukkia kirkon ja kaupungintalon visuaalista yhteyttä.

Verstas Arkkitehtien havainnekuva kirkkorakennuksesta kaavan luonnosvaiheessa.

Luonnoksen nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta jätti kaavaluonnoksen 13.2.2017 pöydälle. Luonnos hyväksyttiin seuraavassa lautakunnassa 13.3.2017, mutta lautakunnan kokoomusryhmä halusi tutkittavan, voidaanko Bethanian tonttitehokkuutta nostaa. Lautakunta asetti kaavaluonnoksen nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.

Nähtävilläoloaikana 5.4.- 4.5.2017 ei saatu yhtään mielipidettä. Lausuntoja pyydettiin kahdeksalta lausunnonantajalta ja saatiin viisi. Uudenmaan ELY-keskus ja Vantaan kaupungin museo pitivät vanhan seurakuntakeskuksen purkamista valitettavana, mutta katsoivat, että edellytykset rakennuksen suojelusta luopumiselle ovat riittävät. Molemmat toivoivat uudisrakentamisen korkeuden maltillistamista varsinkin Asematien puolella. ELY-keskus lausui lisäksi Unikkotien liikennemelun huomioonottamisesta mm. makuuhuoneiden sijoittelussa.

Vantaan Energia ilmoitti tarvittavasta kiinteistömuuntamosta Unikkotien puolella. HSY:n mukaan kaavassa tulisi esittää tonttijako ja arvio mahdollisesti tarvittavan uuden vesihuoltolinjan kustannuksista. HSL toisti mielipidevaiheen kantansa (ks. 3.3.2) ja ilmoitti halustaan olla mukana kaavatyössä jatkossakin.

Uudenmaan liitolta, Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Elävä Tikkurila ry:ltä ei saatu lausuntoa.

Lausunnot on otettu huomioon lausuntovastineissa ja kaavaehdotuksessa.

Luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavaan on tehty muutoksia, vaikka itse kokonaisratkaisu on säilynyt ennallaan. Keskikorttelin rakennusoikeutta on laskettu 2 150 kerrosneliömetrillä. NREPin ja K2S:n suunnitelmien tarkentuessa kävi ilmi, ettei NREPin ja K2S:n kilpailuvoittoon perustuvassa ratkaisussa pystytä käyttämään kaikkea kaavaluonnokseen merkittyä rakennusoikeutta. Rakennusoikeuden pitäminen ennallaan olisi merkinnyt rakennusmassojen korottamista kerroksella, mikä taas ei ollut Asematien mittakaavan ja varjoisuuden takia mah-

dollista. Yhdeksäs kerros korttelin muissa osissa taas on rakentamistaloudellisesti kannattamaton poistumistiesäännösten takia. Rakennusrungon paksuntaminen puolestaan olisi pienentänyt sisäpihaa merkittävästi. Pihan ja asuntojen saama auringonvalo olisi jäänyt entistä vähäisemmäksi, jolloin ratkaisu olisi heikentänyt asumisviihtyvyyttä ja asuntopohjia. Osittain menetettyä rakennusoikeutta hyvittää kaavamääräys, jolla porrashuoneiden 15 k-m²:n ylittävä osuus /porrasto sallitaan rakennusoikeuden lisäksi, kuten alueen muissakin kohteissa on tehty. Bethanian tontille on tulossa ARA-rahoitteisia HOASin opiskelija-asuntoja, minkä vuoksi tontin kaavamääräyksiä on väljennetty eikä tontille vaadita enää viherkaton rakentamista. Autopaikkoja ei opiskelija-asuntoihin vaadita.

Vantaan seurakuntayhtymä järjesti allianssikilpailun kirkon ja Bethanian suunnittelusta syksyllä 2017. Kilpailu ratkesi 23.10. ja kumppaniksi valittiin arkkitehtitoimisto Oopeaa ja Lujatalo Oy.

Ehdotuksen nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 18.12.2017 esittää kaupunginhallitukselle (8.1.2018), että kaavaehdotus asetetaan nähtäville ja oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Nähtävilläoloaikana 24.1.- 22.2.2018 ei saatu yhtään mielipidettä. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin viideltä lausunnonantajalta. Uudenmaan ELY-keskus ja Vantaan kaupunginmuseo suhtautuivat varauksellisesti rakentamisen mittakaavaan ja korkeuteen. ELY-keskus lausui lisäksi, että makuuhuoneet tulisi sijoittaa rakennusrungon hiljaisemmalle puolelle. Koneellinen ilmanvaihto ja suodatus, sekä määräys maaperän tutkimuksista ja puhdistuksesta tulisi lisätä määräyksiin.

Vantaan Energia toisti tarpeensa kiinteistömuuntamosta, joka tulisi sijaita keskikorttelin ensimmäisenä rakennettavassa osassa. HSY:n lausunnossa huomautettiin, että vesihuollon järjestäminen kaikille tonteille tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelun yhteydessä. HSL:n mukaan liikenteen sujuvuus Unikkotiellä on varmistettava. Bussipysäkit ja pikaraitiotievaraus tulee ottaa huomioon.

Kaavakarttaan on tehty nähtävilläolon jälkeen pieniä tarkennuksia; katualueen ja C-korttelin rajaa on hienosäädetty, sekä rakennusoikeuksia tarkistettu, niin että kokonaisrakennusoikeus on pudonnut 400 kerrosneliömetriä. Määräyksiin on lisätty ilmanvaihtoa ja varapoistumisteitä koskevat määräykset. Viherkattomääräys on muotoiltu keskikorttelin osalta, niin että viherkattoa tulee olla 75 % kattopinnoista.

Asuntorakennusoikeuden enimmäismäärää kuvaavaa prosenttiluku 85 % on muutettu muotoon, jossa liiketilojen vähimmäisvaatimus on annettu kerrosneliöinä; tontilla 7 vähintään 900 k-m² ja tontilla 9 vähintään 500 k-m². Kun mukaan lasketaan seurakunnan toimistoille ja kirkolle varattu rakennusoikeus (2000 + 1550), jää asuntojen rakennusoikeus lähelle mainittua 85 %:ia. Seurakunnan toimistojen autopaikat saa sijoittaa korttelin ulkopuolelle erillisen selvityksen perusteella. Lausunnot on otettu huomioon lausuntovastineissa ja tarkistusehdotuksissa.

Tehdyistä tarkistuksista on kuultu erikseen niitä, joita muutokset koskevat.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kirkon säilyttämistä/purkamista koskevat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2016–2019:

Vantaan sitova asuntotonttien kerrosalamäärä on keskimäärin 266 250 kerrosneliömetriä /vuosi.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.
- Täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti erityisesti ratojen varsille.
-

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4.2 Muut tavoitteet

Vantaan seurakuntayhtymän tavoitteet

Kirkossa on vakavia sisäilmaongelmia, joiden takia seurakunta on poistunut tiloista lopullisesti vuonna 2014 ja rakennus on ollut siitä lähtien tyhjiillään. Viimeksi vuonna 2013 tehdyissä tutkimuksissa rakennuksesta on löytynyt PAH-yhdisteitä, hometta ja sädesientä.

Seurakunta on tehnyt päätöksen purkamisesta. Sen mukaan rakenteiden perusteellinen korjaaminen on kallista, eikä takaa sitä, että ongelmat saataisiin ratkaistua.

Seurakunnan ilmoituksen mukaan on selvää, että jos kirkko halutaan pitää korttelissa, se vaatii vanhan rakennuksen purkamista ja uuden rakentamista. Seurakunta ei missään tapauksessa aio palata vanhoihin tiloihin, vaikka kirkko korjattaisiinkin. Taustalla ovat seurakunnan toiminnalliset vaatimukset, joihin nykyinen rakennus ei taivu. Viereinen virastotalo on myös seurakunnan tarpeisiin liian suuri ja on peruskorjauksen tarpeessa.

Vanhaa kirkkorakennusta koskevat tavoitteet

Kirkkorakennus on voimassa olevassa asemakaavassa suojeltu. Kaava on valmistunut vuonna 2011. Kaavatyön aikana olemme joutuneet pohtimaan mitkä asiat kuluneiden viiden vuoden aikana ovat voineet muuttua niin, että niillä on merkitystä rakennuksen suojeluarvojen kannalta.

Sisäilman laadusta ja sen vaikutuksista terveyteen on viime vuosina saatu lisää tutkimustietoa. Kirkkorakennuksen huonon sisäilman aiheuttamista vakavista seurauksista ihmisten terveydelle on kertynyt näyttöä. Rakenteiden kosteus-, haitta-aine- ja mikrobipitoisuudet on tutkittu

ja lopputuloksena on, että jos kirkkorakennusta aiotaan käyttää, se joudutaan ensin purkamaan rakennusrunkoa myöten ja kapseloimaan ulkovaipan sisäpinnat. Kapseloinnin onnistuminen on epävarmaa, eikä vastaavista toimista ole vielä pitkäaikaista kokemusta.

Seurakunta on henkilökunnan sairastuttua luopunut rakennuksen käytöstä kokonaan. Se on myös ilmoittanut, että ei palaa rakennukseen missään olosuhteissa. Rakennuksen tilat ovat sokkeloisia ja tasoeroineen vaikeasti muunneltavia. Huonekorkeus on jo valmiiksi matala, mikä tekee talotekniikan sijoittamisesta vaikeaa. Koska seurakunta ei aio ottaa tiloja käyttöön, on vaikea kuvitella muuta tiloihin soveltuvaa käyttöä. Tai osoittaa tahoja, joka ensi korjaisi rakennuksen runkoa myöten ja saisi vastineeksi ahtaat ja epäkäytännölliset tilat.

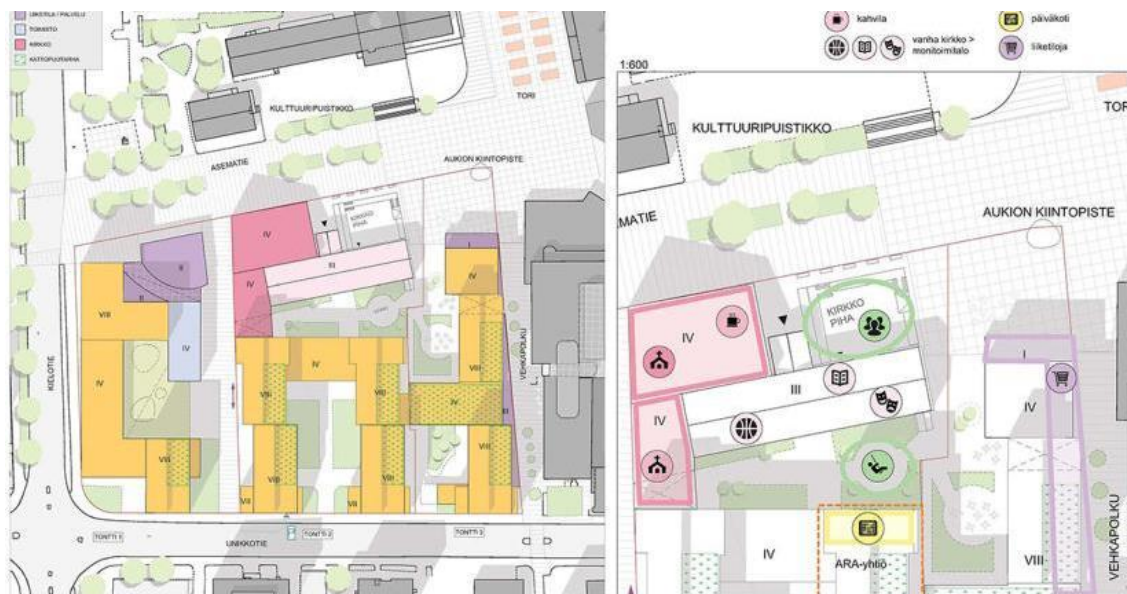
3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaupunki ja seurakunnat järjestivät kumppanuuskilpailun, jossa kirkon kortteliin tavoiteltiin keskustamaista kerrostalokortteliä. Seurakunnan tiloiksi tulisi kirkkosali ja toimistotiloja. Kaupungilla ja seurakunnilla on yhteistoimintasopimus, jossa ne ovat sopineet kaavamuutoksessa mahdollisesti syntyvän uuden rakennus-oikeuden jakautumisesta maanomistajien kesken. Korttelissa oleva terveyskeskus säilyy toistaiseksi.

Kilpailuun osallistui kuusi ehdokasta, jotka laativat kirkon säilyttävän ja purkavan vaihtoehdon. Säilyttävässäkin vaihtoehdossa kirkko sijoittuisi uusiin tiloihin ja nykyiseen kirkkorakennukseen osoitettaisiin muuta toimintaa. Vaihtoehtojen rakennusoikeus vaihteli 12 000 ja 23 000 kerrosneliömetrin välillä.

Arviointitekstit perustuvat arviointiryhmän tekemään tarjousten arviointimuistioon. Ryhmään kuuluivat Sari Turunen, Juha Tuohimäki, Janne Silvast, Reijo Päärne ja Jorma Haapamäki Vantaan Seurakuntayhtymästä; Heikki Virkkunen ja Asta Tirkkonen Vantaan kaupungilta, sekä Hannu Helkiö Ramboll CM Oy:stä. Voittajaksi tuli työryhmä Nordic Estate Partners, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy ja Arkkitehtitoimisto K2S. (kaupunkisuunnittelulautakunta 15.2.2016 /kh 7.3.2016.)

Vaihtoehdossa A (seuraava sivu) on ymmärretty hienosti paikan merkitys kaupunkirakenteessa ja kaupunkitila on hoidettu hienosti. Toisaalta ehdotus fokusoituu liiaksi kirkon suunnitteluun, mikä ei kuitenkaan kuulunut tehtävänantoon. Vanha kirkko on esitetty monitoimitilaksi. Ehdotus jättää voimassa olevan asemakaavan mukaisesti vanhan kirkon itäpäädyn ja sisäänkäynnin näkyviin. Ehdotuksessa on haluttu säilyttää Tikkurilan typologia, mikä on johtanut selkeään valintaan: ei umpikortteliä. Tämä johtaa kuitenkin väistämättä meluongelmaan asuntojen piha-alueen avautuessa esteettömästi Unikkotielle. Ehdotuksessa todetaan, että liike- ja palvelutilaa olisi hyvä saada Asematien varrelle. Tätä ei ole kuitenkaan ehdotuksessa osoitettu.

Vaihtoehto A: Sat Oyj, Lujatalo Oy ja Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy.

Vaihtoehdossa B on vahva kaupunkitilallinen ote ja se noudattaa keskustan umpikorttelimaista rakennetta. Kävelykadun ja torin julkista tilaa on aktivoitu, uusi kirkkorakennus ja liike- ja toimitilarakentaminen sijoittuvat sen varteen. Kaupungintalon rooli on otettu huomioon ja rakentaminen on pienimittakaavaisempaa ja matalampaa Asematien puolella. Unikkotien varressa massoittelu porrastuu siten, aurinko pääsee paistamaan pihalle matalampien välisien yli.

Kirkkorakennuksen säilyttävässä vaihtoehdossa suojeltuun rakennukseen on esitetty kuntosalia ja asukastilaa. Rakennus peittyy uuden kirkon ja seurakuntien toimitilarakennuksen taakse ja suojelun näkökulmasta tärkeä vuoropuhelu kaupungintalon kanssa katkeaa. Purkavassa vaihtoehdossa uusi kirkko sekä liike- ja toimitilarakennus muodostavat Asematien varteen aktiivisen palveluvyöhykkeen ja rajaavat asuinrakennukset eteläpuolelleen rauhallisen asuntopi-han ympärille.

Vaihtoehto B : YIT Rakennus Oy, Cederqvist & Jäntti Arkkitehdit Oy

Ehdotus C:ssä liike- ja palvelutilat sekä uusi kirkko rajaavat ja aktivoivat Asematietä. Massoitelu koostuu korkeista erillisistä nappuloista. Esitetty volyymi poikkeaa merkittävästi viereisten korttelien mittakaavasta. Tornit varjostavat toisiaan ja luovat ahtaan korttelipihan. Kirkkorakennus on sijoitettu molemmissa vaihtoehdoissa kaupungintaloa vastapäätä muodostaen varsin onnistuneesti kaupunkikuvallisen parin yhdessä kaupungintalon kanssa.

Säilyttävässä vaihtoehdossa kirkkorakennus ympäröidään uudisrakentamisella, jolloin vuoropuhelu kirkon ja kaupungintalon välillä menetetään. Vanhaan kirkkoon on esitetty hyvinvointipalveluja, liiketilaa ja kokoustilaa. Purkavassa vaihtoehdossa vanhasta kirkosta on luotu ulkotila.

Vaihtoehto C: SRV Rakennus Oy, Verstas Arkkitehdit Oy

Vaihtoehto D: Nordic Real Estate Partners Oy, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy, Arkkitehtitoimisto K2S Oy

Ehdotus D perustuu umpikortteliratkaisuun, jossa rakennusoikeuden määrä on maksimoitu, mutta sisäpihasta on kuitenkin saatu avara ja valoisa. Ehdotus tiivistää Asematien vartta sopivalla tavalla muodostaen kontrastin kaupungintalolle.

Säilyttävässä vaihtoehdossa nykyiseen kirkkoon sijoittuu liiketilaa ja kahvila. Ratkaisu jättää kirkon itäpäädyn näkyviin, mutta peittää nykyisen sisäänkäynnin. Ratkaisu on siis lähellä voimassa olevan asemakaavan ratkaisua ja pitää yllä jonkintasoista yhteyttä kaupungintaloon.

Purkavassa vaihtoehdossa kirkko on integroitu rakennusmassan sisään. Kirkon asema ja hierarkia kaupunkitilassa vaatii vielä työstämistä.

Vaihtoehto E: Varte, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera, Arkkitehtiryhmä A6

Ehdotus E on luonteeltaan pistetaloratkaisu ja muistuttaa enemmän lähiörakentamista kuin kaupungin keskustakorttelia. Korkeimmat pistetalot sijoittuvat alueen eteläreunaan, josta ne varjostavat pihoja. Pistetaloratkaisun etuna on hyvät näkymät asunnoista ulos. Ehdotus on senioriasumiseen painottuva ja sisältää esim. isohkon ryhmäkotiosan. Säilyttävä vaihtoehto peittää vanhan kirkon näkyvistä kokonaan. Lisäksi uudisrakentaminen työntyy koko mitaltaan asematien katualueelle. Purkavassa vaihtoehdossa kirkon purkamisella ei ole saavutettu merkittävää etua korttelin maankäytössä. Vanhaa kirkkoa on esitetty palveluasumiseen tai päiväkodiksi.

Vaihtoehto F: Fira Oy, VVO Oyj ja Setlementtiasunnot Oy, Arkkitehtitoimisto Kantia2 Oy

Vaihtoehdossa F on esitetty korttelikonseptia, jossa toiminnallisuutta ja aktiviteetteja hoitaisi ns. korttelikoordinaattori. Yhteistilat on sijoitettu niin, että syntyy aktiivinen maantaso ja luontevaa kohtaamista asukkaiden välillä. Nykyinen kirkko on esitetty mm. pop-up/start-up -keskukseksi.

Asematien katukuva on ehdotuksessa hieman tylsä ja jonomainen. Rakennusmassat sijoittuvat kortteliin sisäkkäin, mistä seuraa pihojen varjoisuus, vaikka rakentamisen korkeuden vaihteluilla onkin pyritty lisäämään valoisuutta. Säilyttävässä vaihtoehdossa vanha kirkkorakennus peittyy kokonaan uudisrakennuksen taakse, mikä rikkoo suojeluperustetta.

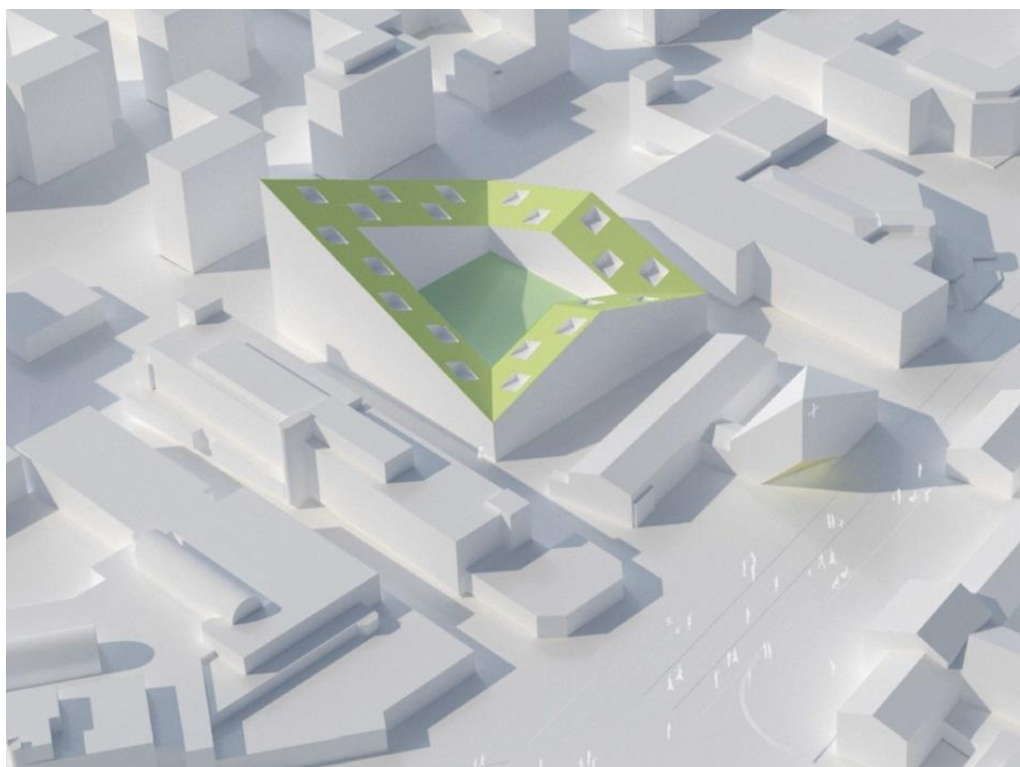
3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavatyön suurin yksittäinen kysymys koskee kirkon säilyttämistä. Kirkko on suojeltu suhteellisen tuoreella asemakaavamuutoksella vuonna 2011. Sinänsä rakennuksen merkitys kaupunkikuvassa, vastaparina Asematien toisella puolella olevalle kaupungintalolle, ei ole kadonnut. Toisaalta kirkko on ollut vuosia pimeänä ja tyhjillään, joten maallisen ja hengellisen vallan kohtaamisesta keskellä kaupunkia ei voida enää puhua.

Vaikka Maankäyttö- ja rakennuslain 54 § toteaa asemakaavan sisällöstä, että rakennettua ympäristöä tulee vaalia, toteaa se myös, että on luotava edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Suojeltu autiorakennus, joka on käyttökelvoton Tikkurilan keskeisellä jalankulkuakselilla, ei toteuta lain sisältöä.

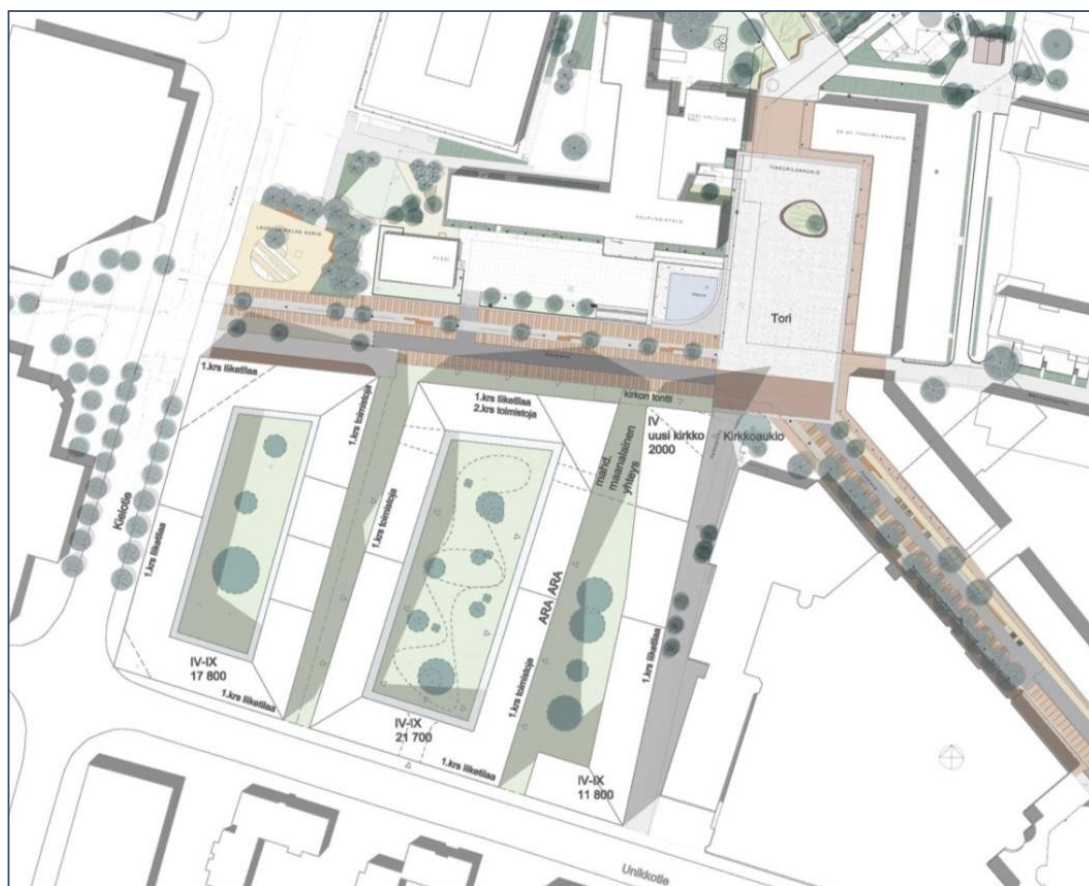
Siksi kaavan yhteydessä päädytään esittämään rakennuksen suojelusta luopumista. Paras tapa turvata alkuperäinen idea kaupungintalon, torin ja kirkon muodostamasta kokonaisuudesta, on rakentaa uusi kirkko. Se voi sijoittua entistä edustavammin lähemmäs toriaukiota ja kävelykatua.

Kaavamuutos ratkaisee myös yhden Tikkurilan keskustan toiminnallisista ongelmista. Tikkuraitin ja Asematien kaupallisen akselin katkos saadaan osittain kurottua, kun kirkon viereen, kävelykadun varteen tulee liiketiloja.

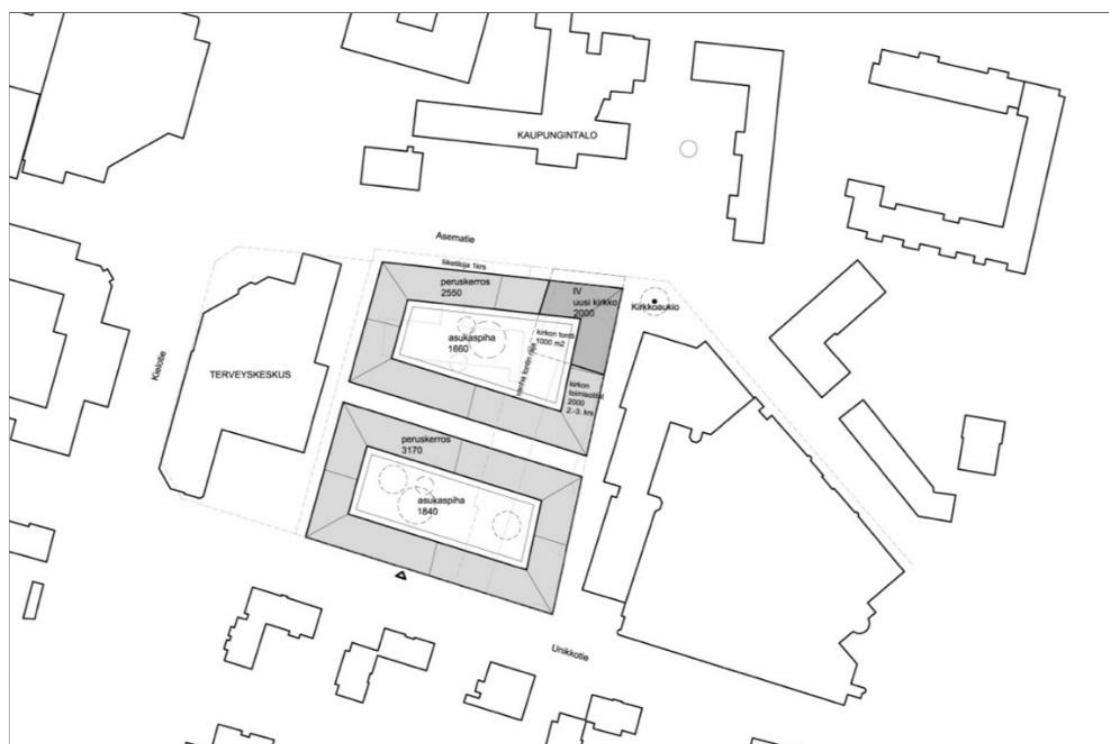

Kilpailuvaiheen vaihtoehto, jossa nykyinen kirkko säilyy. Kuva: Arkkitehtitoimisto K2S Oy.

Kilpailuvaiheessa voittoehdotuksessa oli "keskuskorttelin" rakennusoikeudeksi esitetty 21 700 kerrosneliömetriä, Bethanian tontille 11 800 ja kirkolle 2 000 kerrosneliömetriä rakennusoikeutta. Kaikkiaan rakennusoikeutta olisi siis 35 500 kerrosneliömetriä, josta asumisen osuus oli noin 25 000 k-m².

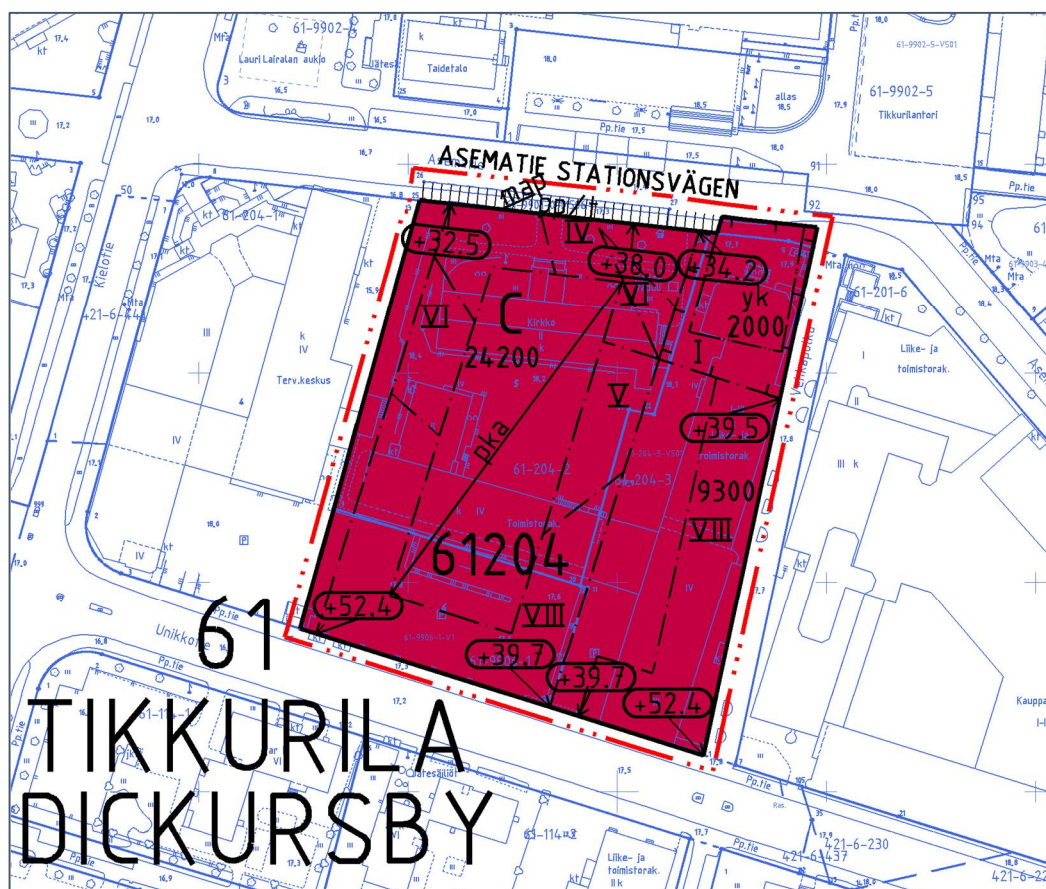
Kilpailun voittotyö 30.11.2015. Vasemmalla oleva terveyskeskus ei sisällä kaavatyöhön. Asemapiirros; Työryhmä HTJ-NREP-K2S.

Korttelitutkielma 23.5.2016. Arkkitehtitsto K2S Oy. Kirkon paikaksi on kaikissa esitetyissä vaihtoehtoissa noussut Vehkapolun ja Asematien kulma.

Kilpailuvaiheen jälkeen suunnitelma on elänyt sen mukaan, osallistuuko Koy Bethania kaavamuutokseen vai ei. Lopullinen varmuus osallistumisesta saatiin joulukuussa 2016. Laajemman kokonaisuuden suunnittelu samalla kertaa mahdollisti mm. kirkolle kaupunkikuvallisesti tärkeimmän paikan torin reunaan katujen kulmaukseen ja seurakunnan toimistojen sijoittamisen Asematien puoleisen rakennusmassan ylempiin kerroksiin.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokoomusryhmä esitti lautakunnan luonnosta koskevassa päätöksessä, että Bethanian tonttitehokkuuden nostoa tulisi vielä selvittää. Suunnitteluvaiheessa on tarkoin selvitetty mm. 3D-mallin ja varjotutkielman avulla se, että rakennuskorkeuden merkittävä nostaminen tontilla heikentäisi oleellisesti uudisrakentamisen sopeutumista ympäristöönsä. Lisäksi se johtaisi ratkaisuun, jossa asunnoista, pihasta ja Vehkapolusta tulisi pysyvästi varjoisia ja pimeitä.

Kaavaluonnos oli nähtävillä 5.4.–4.5.2017. Siihen ei tullut yhtään mielipidettä.

Luonnosvaiheessa Bethaniaan toivottua rakennusoikeutta yritettiin kompensoida Keskikorttelin rakennusoikeuden nostolla. Ehdotusvaiheen suunnittelussa kävi kuitenkin ilmi, ettei NREP:in ja arkkitehtitoimisto K2S:n kilpailun voittaneeseen vaihtoehtoon pystytty lisäämään toivottua rakennusoikeutta, vaan päinvastoin, rakennusoikeutta oli kaavaluonnoksessa Keski-korttelissa enemmän kuin sitä pystyttiin käyttämään. Kaavaehdotukseen lisättiin määräys, jolla porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Käytännössä se tuottaa lisäneliöitä Bethanian tontille.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen kirkon ja seurakuntien käytössä ollut alue keskustakortteliksi, johon sijoittuu myös asuin- ja liiketiloja. Asemakaavan kirkkojen ja muiden seurakunnallisten toimintojen korttelialue (YK) ja palvelurakennusten korttelialue (P) muutetaan kokonaan keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Samalla kirkkorakennuksen suojelumerkintä poistuu. Kerrosluku nousee nykyisestä I–V:stä korkeimmillaan yhdeksään.

4.1.1 Mitoitus

Keskustatoimintojen korttelialue, C 1,12 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 32 950 k-m². Tehokkuusluku e=2,94.

- kirkko 1 550 k-m² ja seurakunnan toimistotilat 2 000 k-m².
- asuinrakennusoikeus n. 28 000 k-m², asuntoja yhteensä noin 450 kpl
- autopaikkojen kokonaismäärä on 179 paikkaa, josta asunnot: 1 ap/130 k-m²,
- myymälä- ja palvelutilat: 1 ap/ 150 k-m²; toimistot: 1/160 k-m². Opiskelija-asuntoja varten on varattu 6 ap.
- pyöräpaikkoja: asunnot 1 kpl/30 k-m²; myymälä- ja palvelutilat 1kpl/50 k-m²; toimistot 1/50 k-m².

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukainen rakentaminen tiivistää Tikkurilan keskustaa merkittävästi. Kivijalkakaupan sijoittuminen kortteliin tuo jatkuvuutta Asematien kaupalliselle akselille, joka toistaiseksi katkeaa kirkon ja kaupungintalon kohdalla. Torin ja kävelykadun eteläreuna saa rajauksen ja kirkko nousee esiin uudessa sijainnissaan. Kaavamääräyksiin on varmistettu, että kilpailuvaiheen keskeiset periaatteet säilyvät suunnittelun seuraavissa vaiheissa.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

C, keskustatoimintojen korttelialue

Koko kaava-alue varataan keskustatoimintojen korttelialueeksi, C. Merkintä kuvaa parhaiten korttelin eri toiminnoista koostuvaa rakennetta, vaikka valtaosa rakennusten volyymista koostuukin asumisesta.

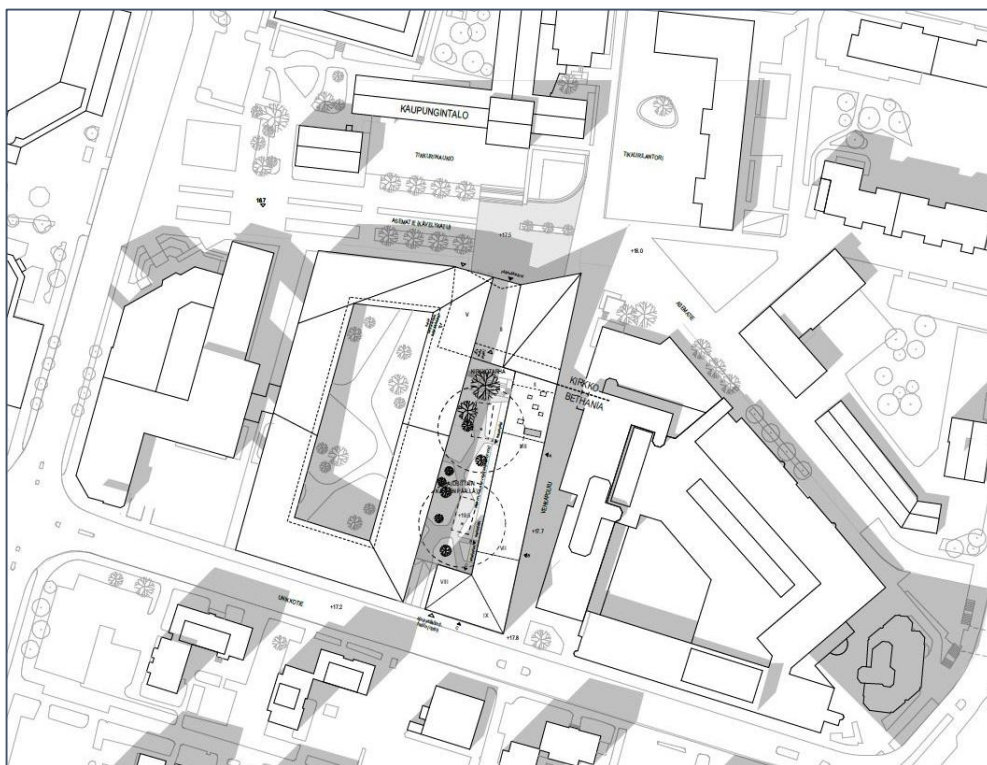
Kaavassa nykyiset rakennukset kirkko mukaan lukien ehdotetaan purettavaksi. Uusi kirkko sijoittuu Asematien ja Vehkapolun kulmaan. Muut katuun rajautuvat tilat varataan liiketiloiksi, Asematien ja Vehkapolun varrella liiketilavaatimus on 80 % julkisivulinjasta ja Unikkotien puolella 40 %. Korttelinosan länsireuna ei rajaudu katuun ja sen maantasoon sijoitetaan toimistoja. Seurakunnan toimistotilat tulevat kirkkorakennuksen viereen, ylempiin kerroksiin Asematien varressa. Kaikki ylemmät kerrokset mahdollistavat asuinrakentamisen. Tavallisten asuntojen lisäksi korttelinosaan voi sijoittua myös opiskelija-asuntoja tai hoivakoteja.

Rakennusalue seuraa katualueen reunoja. Massoittelu on viistoine lapekattoineen moderni versio perinteisestä umpikorttelista. Matalimmillaan rakentaminen on Asematien varressa, jossa se neljän–viiden kerroksen korkuisena ei varjosta liiaksi tulevaa kävelykatua tai toria. Unikkotien puolella rakennusmassa on kahdeksankerroksinen, paitsi korttelin kulmissa, joissa se kohoaa yhdeksään kerrokseen. Yhdeksännessä kerroksessa asuintila on kaksikerroksisten kattoasuntojen ylempi kerros.

Rakennusten julkisivuja koskevissa määräyksissä sallitaan muuratut ja rapatut pinnat. Ainoastaan kömpelöt sandwich-elementit näkyvine saumoineen on kielletty. Vahva muodonanto pituussuuntaisine kattolappeineen on määritelty merkitsemällä halutut räystääskorot kaavakarttaan. Kattolappeet tulee toteuttaa viherkattona Bethanian tonttia lukuun ottamatta. Viherkattot olivat jo kilpailuvaiheessa voittotyön keskeinen tunnusmerkki.

Liiketilat tulee toteuttaa 4,5 m:n korkuisina (kerrokorkeus), jolloin ne ovat joustavia esim. Ilmanvaihtojärjestelyiltään erilaisiin tarpeisiin. Niiden katujulkisivut tulee tehdä näyteikkunajulkisivuina.

Uudelle kirkkorakennukselle on osoitettu rakennusala Asematien ja Vehkapolun kulmauksesta. Sijainti tuo kirkkorakennuksen torin reunaan, jolloin se on nykyistä kirkkoa paremmin esillä kaupunkikuvassa. Sisäänkäynti kirkkoon tulee suoraan Asematien kävelykadulta. Liike- ja asuinrakennukset madaltuvat kirkkorakennuksen suuntaan. Kohti kirkkoa viettävät lappeet korostavat sakraalirakennuksen asemaa.

Uusi kirkkosuunnitelma osana korttelikokonaisuutta, Asemapiirros OOEPA, 22.11.2017.

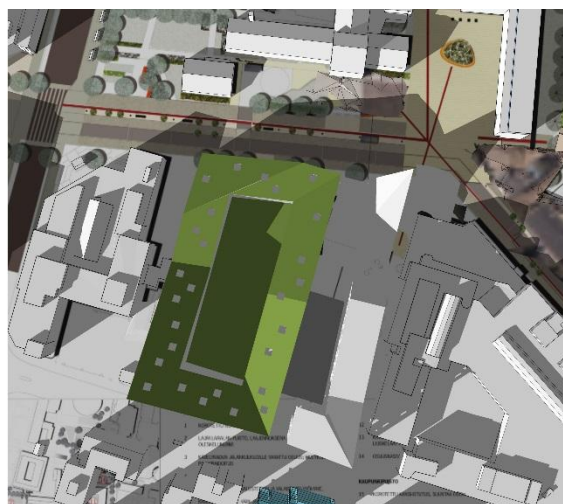
Pysäköinti sijoittuu kahteen kerrokseen pihakannen alle. Ajoliittymä on Unikkotien puolelta. Kaikissa muissa suunnissa korttelin osa rajautuu kävelyalueisiin. Kannen alle mahtuu kaikkiaan 179 autopaikkaa, mikä täyttää asunnoilta vaaditun normin 1 ap/ 130 k-m². Opiskelijasunnoille ei varata autopaikkoja kuutta vieraspaikkaa lukuun ottamatta. Ajo suoraan kirkon ovelle mm. häätilaisuuksissa tehdään mahdolliseksi kävelykadun kautta. Kirkkoväelle ei sen sijaan varata erikseen autopaikkoja kortteliin, sillä torilta on suora yhteys Tikkuparkin yleiseen pysäköintilaitokseen, jonka kapasiteetti riittää tarkoitukseen.

Kortteliin varataan polkupyöräpaikkoja 1 pp/ 30 asuink-m².

Rakennusoikeudeksi tulee yhteensä 32 950 k-m², josta asumiseen on osoitettu noin 28 000 k-m², kirkolle 1 550 k-m², seurakunnan toimistotiloille 2 000 k-m² ja 1 400 k-m² liikerakentamiseen.

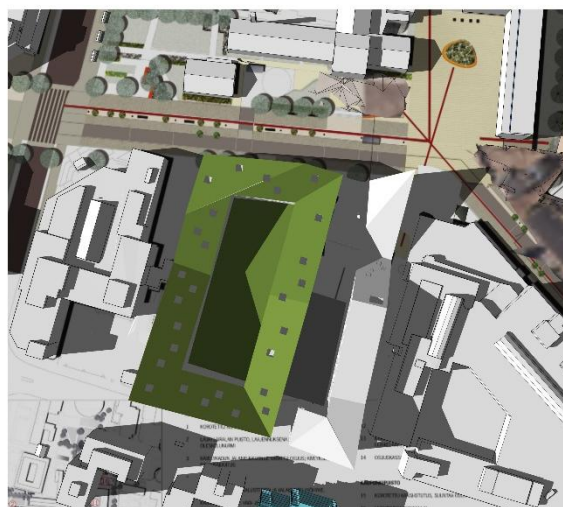
21.3. klo 12.00

21.3. klo 16.00

21.6. klo 13.00

21.6. klo 17.00

Varjotarkastelu kaavaehdotuksen mukaisilla rakennuskorkeuksilla.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteysien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

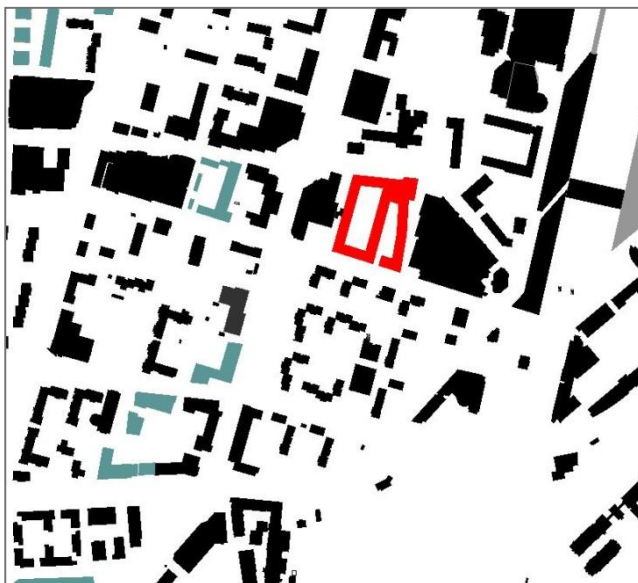
Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuuos täydentää Tikkurilan ydinkeskustaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 450–500 kappaletta arviolta noin 800 uudelle asukkaalle. Asumistiheydeksi tulee korttelissa 800 asukasta/1,17 ha eli 68 000 as/km².

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 450–500 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Osa asunnoista on opiskelija-asuntoja. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteysien varrella.

Yhdyskuntarakenne

Tontti sijoittuu Tikkurilan keskustan ytimeen. Se rajautuu pohjoispuoleltaan Asematiehen ja tulevaan kävelykatuun, joka on samalla myös kaupunginosan merkittävin kaupallinen akseli.

Ratkaisu edistää keskustan täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehosta, kaupunkirakennetta. Uudet kivi- ja jalkaliiketilat turvaavat Tikkuraitin kaupallisen jatkumon.

Alue on kävelyetäisyydellä Tikkurilan asemasta ja sijoittuu keskelle alueen palveluja. Tulevat asukkaat voivat tukeutua täysin keskustan kävely- ja pyöräilyalueeseen sekä joukkoliikenteen käyttöön.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Rakennukset madaltuvat Asematien suuntaan ja noudattavat 4–5 –kerroksisina torin ympäristön korkeusmaailmaa. Ne eivät myöskään varjosta liikaa kävelykatua tai toria. Samalla maltillinen mittakaava korostaa kadunkulmaukseen rakennettavaa kirkkoa.

Kortteli muodostaa hyvin kappalemaisen kokonaisuuden, jossa vaihtelu saavutetaan pitkittäis-suuntaisilla kattolappeilla. Vuorimainen ja moderni rakennusmassa kasvaa Unikkotien suuntaan. Korkeimmissa huipuissaan se on yhdeksänkerroksinen, mikä ei juurikaan poikkea Unikkotien eteläpuoleisen Kukkakedon 7–8-kerroksisesta rakenteesta.

Rakennuksen mittasuhteiden kannalta olennainen ensimmäinen kerros on tavanomaista korkeampi (4,5 m). Kadun puolella siihen sijoittuu liiketiloja näyteikkunajulkisivuineen, jolloin katukuvasta muodostuu mielenkiintoinen ja houkutteleva.

Julkisivut voidaan toteuttaa joko muurattuna tai rapattuna. Pitkistä vinoista lappeista koostuva katto tulee tehdä pääosin viherkattona. Katon muodonanto on voimakas ja itse kattopinnot näkyvät ylempien kerrosten asukkaille.

Näkymä kortteliin lännestä Asematieltä. Arkkitehtitoimisto K2S Oy, 19.1.2017.

Palvelut ja työpaikat

Hanke ei suoraan lisää alueen työpaikkoja, sillä olemassa olevissa rakennuksissa on nykyisellään liike- ja toimitiloja ja niiden määrä voi kaavamuuoksella jopa laskea. Kadun varren liiketilat ulottuvat muutoksessa Asematien puolelle, mikä tekee Asematien kaupallisesta akselista yhtenäisemmän ja lisää Tikkurilan keskustan kaupallista vetovoimaa.

Taloudelliset vaikutukset

Uusi ja tehokkaampi rakentaminen tiiviillä keskusta-alueella hyödyntää olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa ja valmiita palveluja. Keskustan asukasmäärä kasvaa, mikä lisää taloudellista toimeliaisuutta, kaupallisten palvelujen kannattavuutta ja joukkoliikenteen käyttöä. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Keskusta-alueelle, kävelykadun varrelle tulee uusia asukkaita, mikä lisää alueen käyttöä myös iltaisin. Se monipuolistaa alueen palveluja ja lisää sosiaalista kontrollia ja turvallisuutta. Ympäröivien pientaloalueiden ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Kortteliin on tulossa myös HOASin opiskelija-asuntoja. Ratkaisu mahdollistaa opiskelijoiden sijoittumisen kaupungin ytimeen ja on toisaalta omiaan lisäämään Tikkurilan keskustan elävyyttä. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Keravanjoen rannan tai Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Alue on vanhaa, rakennettua keskustakorttelia, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee Tikkuraitin kävelykadun varrella ja voi tukeutua täysin jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Liikenneverkon ja joukkoliikenteen palvelujen kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Kaavamuuotosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkkoon, joten kaavamuuoksesta ei aiheudu suunnittelu- tai rakennuskustannuksia yleiselle vesihuollolle.

Ympäristöhäiriöt

Ympäröivien katujen liikennemelu on otettu huomioon kaavamääräyksissä. Keskuskorttelin ulkojulkisivujen ääneneristävyyden, DL_A tulee olla vähintään 30 dB ja läntisellä ja Unikkotiehen rajautuvalla julkisivulla 35 dB. Sisäpihalle avautuvat julkisivut eivät vaadi erityistä ääneneristävyyttä. Samat vaatimukset koskevat myös Bethanian tonttia.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvarojen koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuuotosalue on nykyisin pääasiassa vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa. Alueella on myös hieman nurmialuetta. Hulevesien muodostumista kaava-alueella tullaan vähentämään tonteille tulevalle viherrakentamisella. Myös hulevesien viivyttäminen tonteilla mahdollisuuksien mukaan on tarkasteltava

4.4.3 Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastomuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvi-huonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se sijoittuu keskustan kävelyvyöhykkeelle ja hyödyntää täysipainoisesti joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan seurakuntayhtymä:	Sari Turunen	
	Reijo Päärni	
Nordic Real Estate Partners Oy:	Marko Määttä	
Rakennuttajatoimisto HTJ Oy:	Vesa Ekokoski	
	Taina Pekkanen	
	Juhani Ristola	
HOAS:	Laura Pääkkönen	
	Kim Lindholm	
Arkkitehtitoimisto K2S Oy:	Niko Sirola	
Verstas-arkkitehdit Oy:	Jussi Palva	
Arkkitehtitoimisto OOEPA:	Anssi Lassila	
	Iida Hedberg	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Asta Tirkkonen	alue-arkkitehti
	Ritva Kotilainen	alue-arkkitehti, va
	Seppo Niva	arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Kaija Topra	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Kaupunginmuseo:	Anne Vuojolainen	rakennustutkija
Kuntatekniikan keskus :	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
Rakennusvalvonta:	Päivi Teerikangas	lupa-arkkitehti
	Mika Ukkonen	lupa-arkkitehti
	Ilkka Rekonen	rakennuslupapäällikkö
	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Krister Höglund	ympäristöinsinööri

Yrityspalvelut:

Heikki Virkkunen
Janne Juntunen
Tomi Henrikssonprojektijohtaja
projektijoht.
asumisasiain päällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 14. päivänä toukokuuta 2018.

Seppo Niva
asemakaavasuunnittelijaVesa Karisalo
aluearkkitehti

Vantaan seurakuntayhtymä järjesti allianssikilpailun kirkon ja Bethanian suunnittelusta ja toteuttamisesta. Kilpailun voitti arkkitehtitoimisto Oopeaa ja Lujatalo Oy.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	01.03.2018
Kaavan nimi	002254 Tikkurila 61 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	15.12.2015
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002254
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,2758	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,1242	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,2758

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,2758	100,0	32950	2,58	0,0000	17750
A yhteensä						
P yhteensä	0,0000		0		-0,3990	-6950
Y yhteensä	0,0000		0		-0,5654	-5450
C yhteensä	1,1211	87,9	32950	2,94	0,9320	30150
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1547	12,1	0		0,0324	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,1242	9,7	0	-1,1297	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	0	0	-1	-2650

Alamerkinnyt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,2758	100,0	32950	2,58	0,0000	17750
A yhteensä						
P yhteensä	0,0000		0		-0,3990	-6950
P	0,0000		0		-0,3990	-6950
Y yhteensä	0,0000		0		-0,5654	-5450
YK	0,0000		0		-0,5654	-5450
C yhteensä	1,1211	87,9	32950	2,94	0,9320	30150
C	1,1211	100,0	32950	2,94	0,9320	30150
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1547	12,1	0		0,0324	
Kev.liik.kadut	0,1547	100,0	0		0,0324	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,1242	9,7	0	-1,1297	0
map	0,1242	100,0	0	-1,1297	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	0	0	-1	-2650
Asemakaava	0	0	-1	-2650

Kortteli istutettuna kaupunkimalliin.

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002254

Päiväys
Datum

14.5.2018

Pohjakarttalehtien numerot 1 / 3
Baskartbladens nummer

686502

Vantaan kaupunki

TIKKURILAN KIRKON KORTTELI

Kaupunginosa 61, Tikkurila

Asemakaavan muutos

Osa kortteliä 61204 sekä katualuetta.

Tonttijako

Osa kortteliä 61204.

Tonttijaon muutos

Osa kortteliä 61204.

1:2000

Vanda stad

KVARTERET KRING DICKURSBY KYRKA

Stadsdel 61, Dickursby

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 61204 samt gatuområde.

Tomtindelning

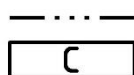
Del av kvarteret 61204.

Ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 61204.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Keskustatoimintojen korttelialue.

Korttelialueelle saa sijoittaa palvelu- ja liikerakentamista sekä hallintoa ja asumista.

Tontilla 7 liiketilöiden määrä tulee olla vähintään 900 k-m² ja tontilla 9 vähintään 500 k-m².

Tontille 8 ei saa sijoittaa asuntoja.

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Asematien ja Vehkapolun varteen tulee suunnitella ravintolakäyttöön soveltuvat tilat, mikä tulee ottaa huomioon iv-suunnittelun yhteydessä.

Luonnonvaloisien porrashuoneiden 15 k-m² / porrastason ylittävän osan saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.

Porrashuoneet eivät mitoiteta autopaikkoja.

Sallitun kerrosluvun yläpuolelle saa rakentaa alapuolisiin asuntoihin kuuluvia asuintiloja.

Ulkoiluvälinevarastoja on varattava vähintään 1,5 m²/asunto.

Kortteliin tulee tehdä asukkaiden yhteiseen käyttöön tuleva kerho- ja huone, jonka koko on 0,5 % asuinrakennusoikeudesta.

Parvekkeita korvaavia viherhuoneita saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.

Pihakannen alle saa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa enintään kaksikerroksisen pysäköintihallin.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistotilmanvaihdoilla, jossa tuloilmaa ei oteta Unikkotien puolelta julkisivulta. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Palomuurit voidaan toteuttaa tontin rajasta riippumatta.

Varapoistumistie voidaan osoittaa parvekkeiden tai viherhuoneiden kautta.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren äänieristävyyden AL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB Unikkotien varressa ja korttelin länsisivulla.

Unikkotien varressa ja korttelin länsisivulla tulee teknisin ratkaisuin, mm. lasitetuin parvekkein tai viherhuonein huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylitä.

DETALJPLANEKETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

I kvartersområdet får placeras service- och affärsbyggnader samt förvaltning och boende.

På tomt 7 ska affärslokaler andel vara minst 900 m²-vy och på tomt 9 minst 500 m²-vy.

Inga bostäder får placeras på tomt 8.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, teknisk-utrymmen, parkeringsanläggningen, körramp, hal-kongers och terassers permanent inglasade delar samt den får byggas utöver den våningsyta som anges i detalj-planen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser.

Utmed Stationsvägen och Missnestigen ska planeras in lokaler som lämpar sig för restaurangbruk, vilket ska be-aktas i samband med att ventilationen planeras.

Den del av trapphusen med dagsljusinsläpp som översti-ger 15 m²-vy / trappnivå får byggas utöver byggrätten.

Trapphusen dimensionerar inga bilplatser.

På bostadsbyggnadernas vindar får byggas bostads-utrymmen som hör till de underliggande bostäderna.

Lager för fritidsredskap skall reserveras minst 1,5 m²/bo-stad.

I kvarteret ska ett klubbhus för invånarnas gemensamma bruk byggas, vars storlek är 0,5 % av byggrätten för bo-städer.

Utöver byggrätten får byggas grönrums som ersätter bal-kongerna.

Under gårdsdäcket får, utöver den byggrätt som anvisas, byggas en parkeringshall i högst två plan.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningen utgör ett hinder.

Byggnaderna ska utrustas med maskinell till- och från-luftsventilation, där tilluften inte tas från fasaden på Vall-movägens sida. Ventilationsanläggningen ska förses med tillräckligt effektiva filter.

Brandmurar kan byggas oberoende av tomtgränsen.

Reservutgångar kan anvisas via balkonger eller grönrums.

Buller

Ljudisolerings AL mot trafikbuller i bostadsrummens ytterkikt ska vara minst 35 dB utmed Vallmovägen och kvarterets västra sida.

Utmed Vallmovägen och kvarterets västra sida ska man genom tekniska lösningar, bl.a. inglasade balkonger eller grönrums, sörja för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrider.

Rakennukset

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Kattopinnoista vähintään 75 % tulee tehdä viherkattona lukuunottamatta Vehkapolkuun rajautuvia rakennusaloja.

Pääasiallisia julkisivumateriaaleja ovat muurattu tiili tai rappaus, joko muurattuna tai lämpöpattuna. Puuta ja lasia saa käyttää.

Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä.

Maantasokerroksen julkisivu kadun puolella tulee tehdä kestävästä ja laadukkaasta materiaalista.

Kaduntasokerroksissa tilat tulee avata katujen suuntaan. Asemien ja Vehkapolun katualueeseen rajautuvista tiloista vähintään 80 % tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa, joiden katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna. Määräys ei koske yk-alueita. Vastaava luku Unikotien puolella on 40 %.

Asuinhuoneen pääikkunan edessä on oltava vähintään 8 metrin etäisyys vastakkaiseen seinään seinän korkeudesta riippumatta.

Katto tulee tehdä viistona lapekattona. Porrastuksia ei sallita.

Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa peittää esimerkiksi mainosjulisteilla.

Liiketilöiden vähimmäiskorkeus on noin 4,5 m.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin tai materiaalein.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Pihat

Pihat tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein, osan pinnoitteista on oltava luonnonkiveä. Asfalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.

Istutettavalla alueella tulee olla puita ja muuta kasvillisuutta.

Jalankululle varattu alueen osa on kiveytävä ja rajattava reunakivellä istutusalueista.

Piha-alueelle on varattava korttelialueen yhteinen leikki- ja oleskelualue.

Mahdollinen pihakannen pelastusreitti tulee merkitä selvästi ja mitoittaa niin, että se kestää pelastuskaluston painon.

Alueelle on varattava riittävät tilat jätteiden lajitteluun.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Hulevesiä tulee viivyttaa tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.

Jätehuolto voidaan toteuttaa korttelikohtaisesti.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

asunnot	1 ap / 130 asunto k-m ²
opiskeli- ja palvelutilat	6 ap
myymälä- ja palvelutilat	1 ap / 150 k-m ²
toimistot	1 ap / 160 k-m ²

Toimistojen autopaikat voi sijoittaa korttelin ulkopuolelle erillisen selvityksen perusteella.

Erillisen laskelman perusteella vuoroittaiskäytössä olevista, nimeämättömistä autopaikasta voi saada 10 % vähennyksen.

Pysäköintiä saa sijoittaa kellarin.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

asunnot	1 pp / 30 asunto k-m ²
myymälä- ja palvelutilat	1 pp / 50 k-m ²
toimistot	1 pp / 50 k-m ²

Puolet paikoista toteutettava katetuissa tiloissa.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosan numero.

Byggnader

2 / 3

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iaktas.

Av takytorna ska minst 75% byggas som gröntak, med undantag för de byggnadstyper som gränsar mot Missnestigen.

Huvudsakliga fasadmateriäl är tegel eller puts, antingen murad eller värmerappad. Trä och glas får användas.

Sandwich- elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar.

I markplanet ska fasaden mot gatan byggas av hållbara och högklassiga material.

Lokalerna i gatuplan ska öppnas mot gatorna. Minst 80% av de lokaler som gränsar till Stationsvägens och Missnestigens gatuumråden ska utgöras av utrymmen som lämpar sig för affärs- och butikslokaler, gatufasaderna till dessa lokaler ska gestaltas som skyltfönsterfasader. Bestämmelsen gäller inte yk-området. Motsvarande siffror mot Vallmovägen är 40 %.

Bostadsrummets huvudfönster ska ligga på minst 8 meters avstånd från väggen mitt emot oberoende av vägens höjd.

Taket ska byggas som ett sluttande pulpettak. Terrasseringsringar tillåts inte.

Skyltfönstren ska bevaras transparenta och de får inte täckas in till exempel reklamaffischer.

Affärslokalernas minimivåningshöjd är cirka 4,5 m.

Entréerna ska framhåvas med arkitektoniska medel, bl.a. genom skärmtak eller materialval.

Vid placeringen och konstruktionen av reklamankläggningsringar skall särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Gårdarna

Gården bör anläggas med material av hög kvalitet, en del av ytbeläggningarna ska bestå av natursten. Asfalt får användas endast på körbanorna.

Den del av området som ska planteras förses med träd och andra växter.

Den områdesdel som reserverats för gångtrafik skall stenläggas och avgränsas från planteringsområdena med kantsten.

På gårdsområdet ska reserveras ett gemensamt lek- och vistelseområde för hela kvartersområdet.

En eventuell räddningsväg på gårdsdäck ska tydligt märkas ut och dimensioneras, så att vägen bär räddningsmaterielets vikt.

På området skall det reserveras tillräckliga utrymmen för avfallssortering.

För området ska en dagvattenplan utarbetas.

Dagvattnen ska fördröjas på tomten innan de leds ut i det allmänna dagvattennätet.

Avfallshanteringens förverkligas inom varje enskilt kvartersområde.

Minimiantalet bilplatser:

bostäder	1 bp / 130 bostadsm ² -vy
studentbostäder	6 bp
affärs- och servicelokaler	1 bp / 150 m ² -vy
kontor	1 bp / 160 m ² -vy

Kontorens bilplatser kan placeras utanför kvarteret utifrån en separat utredning.

Enligt en separat kalkyl kan man för icke namngivna bilplatser som används växelvis få ett avdrag på 10 %.

Parkeringen får förläggas till källaren.

Minimiantalet cykelplatser:

bostäder	1 cp / 30 bostadsm ² -vy
affärs- och servicelokaler	1 cp / 50 m ² -vy
kontor	1 cp / 50 m ² -vy

Hälften av platserna ska förverkligas i täckta utrymmen.

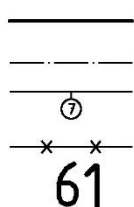
Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

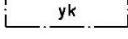
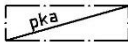
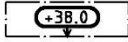

TIKK
61204

ASEMATIE

8900

V

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema.

Rakennusala.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakan-
nen alle.
Pihakannelle saa sijoittaa yhteistiloja.Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten rakennusala
Kirkon julkisivujen tulee olla muurattua tiiltä.

Maanalainen pysäköintitila.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Högsta höjd för skärningspunkt mellan fasad och vattentak.

Byggnadsyta.

Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.
På gårdsdäcket får gemensamma utrymmen placeras.Byggnadsyta för kyrkor och andra församlingsbyggnader.
Kyrkans fasader ska utgöras av murat tegel.

Underjordiskt parkeringsutrymme.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata där infart till tomt är tillåten.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
KaupunkisuunnitteluVerksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen**Kaupunkimittaus**

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ____/____20____

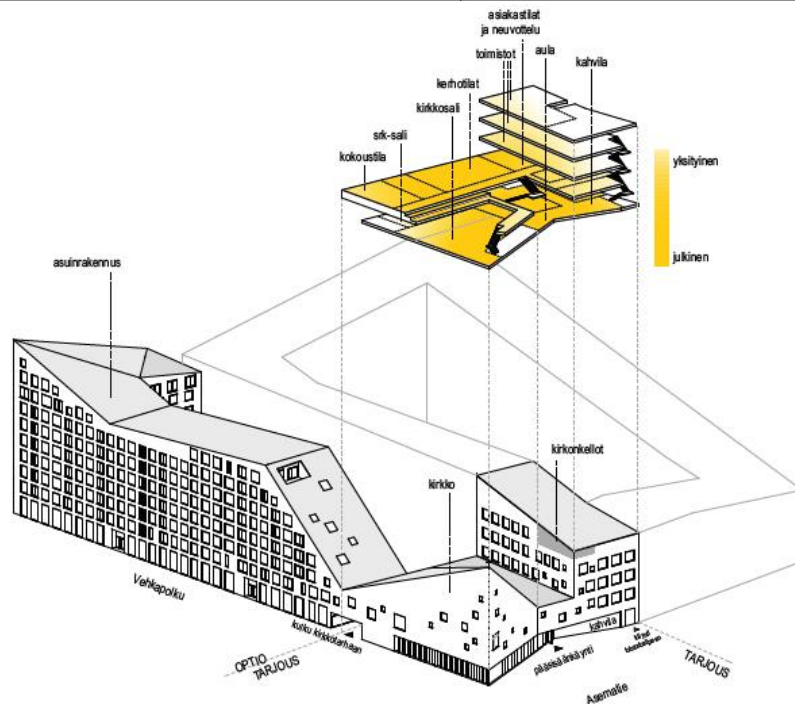
Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

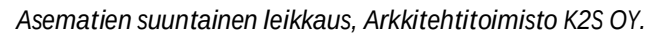
Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

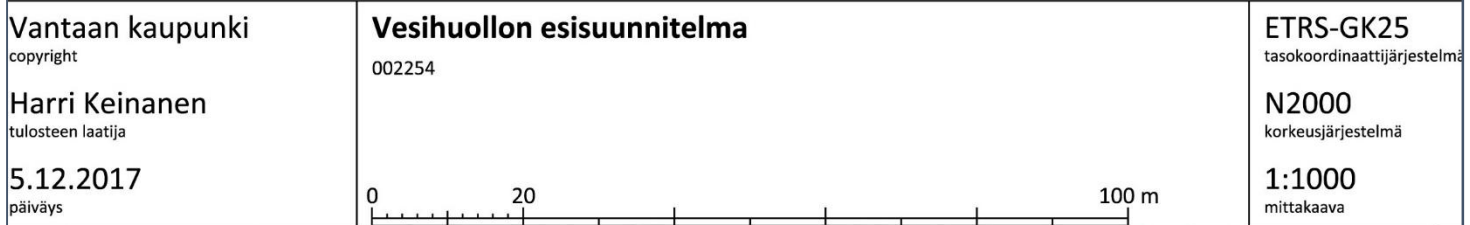
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____/____20____

Godkänd av stadsfullmäktige ____/____20____

Kirkko ja Bethanian asuinrakennus allianssi-kilpailuvaiheessa, OOEPA.

Kaupunkisuunnittelu / ATI/NIS

Kaupunginhallitus 8.1.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002254 /Tikkurilan kirkon kortteli**. Lausuntoja pyydettiin 5 ja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 HSL	Liikenteen sujuvuus Unikkotiellä on varmistettava. Bussipysäkit ja pikaraitiotievaraus tulee ottaa huomioon.	–
NRO 2 Uudenmaan ELY-keskus	Suhtautuu varauksellisesti rakentamisen mittakaavaan ja korkeuteen. Makuuhuoneet tulisi sijoittaa rakennusrungon hiljaisemalle puolelle. Koneellinen ilmanvaihto ja suodatus, sekä määräys maaperän tutkimuksista ja puhdistuksesta tulisi lisätä määräykseen.	Tarkistetaan kaavamääräyksiä.
NRO 3 Vantaan Energia	Keskikortteliin tarvitaan kiinteistömuuntamotila rakentamisen alkuvaiheessa. Maakaapelit ja kaukolämpöputki tulee huomioida.	–
NRO 4 Vantaan kaupunginmuseo	Rakentaminen ei sopeudu luontevasti ja eheyttävästi suhteessa Asematien mittakaavaan, kaupungintaloon ja Tikkurilan historialliseen keskustaan.	–
NRO 5 HSY	Vesihuollon järjestäminen kaikille tonteille tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelun yhteydessä.	–

NRO 1,

HSL**Lausunto:**

Asemakaavamuutoksessa esitetty rakentaminen tiivistää maankäyttöä alueella, joka sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä. HSL kannattaa asemakaavamuutoksen mukaista tiivistä yhdyskuntarakentamista alueelle. Kaava-alueen etelärajalla kulkeva Unikkotie on linja-autoliikenteen tärkein ajoyhteys Tikkurilan matkakeskukseen. Liikenteen sujuvuuteen Unikkotiellä tulee kiinnittää tästä syystä erityistä huomiota. Pysäköintihalliin tapahtuva liikenne Unikkotieltä ei saa aiheuttaa joukkoliikenteelle viivästyksiä. Purku- ja rakennustyöt on suunniteltava siten, että ne eivät aiheuta haittaa joukkoliikenteelle.

Unikkotiellä on myös tärkeät Vehkapolku-nimiset bussipysäkit, joiden esteettömyyteen ja toimivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota aluetta suunniteltaessa. Lisäksi alueen suunnittelussa tulee huomioida myös raitiotien tilavaraus.

Kielotien ja Unikkotien liittymä on tunnistettu ongelmalliseksi kohteeksi (Vantaan joukkoliikenteen luotettavuuden kehittämisohjelma, HSL-julkaisu 2/2013, toimenpidekortti nro 21). Alueen maankäyttöä suunniteltaessa liittymän toimivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta linja-autojen matka-ajat eivät kasva entisestään.

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa.

Vastine:

Unikkotien liikenteen sujuvuus varmistetaan jatkosuunnittelun yhteydessä. Se otetaan huomioon myös työmaan toimintoja suunniteltaessa. Mahdollisen raitiotien tilavaraus ja bussipysäkkien sijoittuminen on otettu huomioon asemakaavassa.

Tarkistukset:

–

**NRO 2,
UUDENMAAN ELINKEINO-,
LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS**

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Tikkurilan kirkon korttelin asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002254). Uudenmaan ELY-keskus antoi kaavasta edellisen kerran lausunnon 12.5.2017 valmisteluvaiheessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Uudenmaan ELY-keskus kirjasi asemakaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa kaupungintalon, kirkon ja entisen seurakuntakeskuksen arkkitehtuuri- ja kulttuurihistorialliset sekä kaupunkikuvalliset arvot.

Rakennussuojelun osalta Uudenmaan ELY-keskus katsoi, että perusteet kirkon suojelematta jättämiselle ovat olemassa.

Kulttuuriympäristön näkökulmasta Uudenmaan ELY-keskus suhtautui varauksellisesti asemakaavan mahdollistaman rakentamisen mittakaavaan ja korkeuteen. Asemakaavaehdotus on perusratkaisultaan luonnoksen kaltainen, minkä vuoksi Uudenmaan ELY-keskus viittaa kulttuuriympäristön ja rakennussuojelun osalta asemakaavaluonnoksesta antamaansa lausuntoon.

Melun torjunta ja ilmanlaatu

Uudenmaan ELY-keskus otti valmisteluaineisosta antamassaan lausunnossa kantaa meluntorjuntaan. Uudenmaan ELY-keskus täydentää valmisteluvaiheessa lausumaansa seuraavasti:

Huoneistojen avautumista ja makuuhuoneen sijaintia pitää korostaa esim. siten, että Unikkotien puoleisille julkisivuille sijoittuvien asuinhuoneistojen on avauduttava myös sellaiselle julkisivulle, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melunohjearvot toteutuvat. Makuuhuoneet on näissä asuinhuoneistoissa sijoitettava hiljaisemman julkisivun puolelle.

Kaavaselostuksessa on esitetty ilmanlaadusta selvitys ja ratkaisu (koneellinen ilmanvaihto ja suodatus). Ratkaisu tulisi esittää myös kaavamääräyksissä.

Pilaantuneet maat

Asemakaavan muutosta koskevalla Tikkurilan kirkon korttelin alueella ei ole tehty maaperän haitta-ainetutkimuksia. Korttelin läheisyydessä Männistön polulla maaperän humuskerroksesta on mitattu korkea yli 1000 mg/kg oleva lyijypitoisuus. Korttelissa n. 200 metriä koilliseen on toiminut vuosina 1944-1973 akkutehdas, joka on voinut nostaa lähialueen maaperän lyijypitoisuuksia. Lisäksi Tikkurilan alueella vuosina 1929-1984 toiminut Grönbergin lyijysulatto on aiheuttanut laajalla alueella lyijylaskeumaa. Sulatto on sijainnut n. 550 metrin päässä kirkon korttelista.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että ennen alueella tehtäviä rakennus- ja muita maankaivutoimenpiteitä on asemakaavan muutosta koskevalla korttelin alueella tutkittava pintamaakerroksen metallipitoisuudet. Jos tutkimuksia ei saada toteutettua ennen kaavan hyväksymistä, on kaavamääräyksiin lisättävä korttelin aluetta koskeva määräys siitä, että ennen rakentamista on maaperä tutkittava ja tarvittaessa puhdistettava.

Vastine:

Kaavaratkaisu tiivistää merkittävästi Tikkurilan ydintä. Kortteli on mittakaavaltaan ja korkeudeltaan samaa luokkaa kuin alueelle vast'ikään rakennetut uudet asuinkorttelit. Asematien puolella rakennusten massoittelu on pystytty pitämään kohtuullisen matalana, 4-5:n kerroksen korkuisena. Kaavoittajan näkemyksen mukaan julkisivu ei ole merkittävästi korkeampi kuin toria reunustava nelikerroksinen asuin- ja liikerakennus.

Unikkotien puoleisella julkisivulla melutaso nousee v. 2040 ennusteen mukaan 60-65 dB:iin päivällä ja 50-55 dB:iin yöllä. Kaavassa on määräys, jonka mukaan Unikkotien julkisivujen ääneneristävyysvaatimus tulee olla vähintään Δ 35dB. Siitä seuraa, että melutaso sisällä alittaa reilusti melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvon (klo 7-22) 35 dB ja yöohjearvon (klo 22-7) 30 dB. Kaavoittaja ei näe aiheelliseksi kieltää kaavalla makuuhuoneiden sijoittamista Unikkotien puolelle.

Kaavamääräyksiin on mahdollista lisätä, etteivät liikenteen tuottamat pienhiukkaset ja typpioksidi kulkeudu huoneilmaan ja antaa ilmanvaihtoa koskeva määräys.

Seurakunta on teettänyt korttelialueeltaan selvityksen maaperän pilaantumisesta. Mitään hälyttävää alueelta ei löytynyt.

Tarkistukset:

Lisätään kaavamääräyksiin teksti " Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilmaa ei oteta Unikkotien puoleiselta julkisivulta. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla".

NRO 3,
VANTAAN ENERGIA

Lausunto:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Keskikortteliin tarvitaan uudesta rakennuksesta tila kiinteistömuuntamolle heti rakentamisen alkuvaiheessa. Tila muuntamolle Asematien tai Unikkotien puolelle riippuen siitä kummalta puolelta rakentaminen aloitetaan.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Vastine:

Kaava-alueen nykyiset rakennukset puretaan ja maakaapelit siirretään. Vehkapolun alla oleva kaukolämpöputki jäänee paikalleen. Kiinteistömuuntamovaatimus on saatettu tiedoksi Keskikorttelin pääsuunnittelijoille.

Tarkistukset:

–

NRO 4,
VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Lausunto:

Kaupunginmuseo on lausunut asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta (Dnro VKM/024/2016, Dnro VKM/042/2017). Kaupunginmuseo on tuonut esiin aiemmissa lausunnoissaan kirkon ja entisen seurakuntakeskuksen arkkitehtuuri- ja kulttuurihistorialliset sekä kaupunkikuvalliset arvot. Rakennussuojelun osalta kaupunginmuseo totesi, että asemakaavaratkaisun perustana olevat selvitykset kirkon suojelematta jättämiselle ovat riittävät.

Kaupunginmuseo toi luonnoksesta antamassaan lausunnossa esille tarpeen ottaa kaavatyössä tavoitteeksi uudisrakentamisen hienovaraisen yhteensovittamisen kaupunkirakenteen ominaispiirteisiin, mittakaavaan ja arvokkaaseen vanhaan rakennusperintöön. Asemakaavaehdotuksessa toistuvat kuitenkin luonnoksessa esitetyt perusratkaisut. Vaikka uudisrakennukset madaltuvat Asematien suuntaan 4-5-kerroksisiksi, ei ehdotuksessa esitetty rakentaminen kaupunginmuseon näkemyksen mukaan sopeudu luontevasti ja eheyttävästi suhteessa Asematien 1950-luvun mittakaavaan, kaupungintaloon ja Tikkurilan historialliseen keskustaan.

Vastine:

Kaavaratkaisu tiivistää merkittävästi Tikkurilan ydintä. Kortteli on mittakaavaltaan ja korkeudeltaan samaa luokkaa kuin alueelle vast'ikään rakennetut uudet asuinkorttelit. Asematien puolella rakennusten massoittelu on pystytty pitämään kohtuullisen matalana, 4-5:n kerroksen korkuisena. Kaavoittajan näkemyksen mukaan julkisivu ei ole merkittävästi korkeampi kuin toria reunustava nelikerroksinen asuin- ja liikerakennus.

Tarkistukset:

-

Vantaa

002254 -TIKKURILAN KIRKON

7 / 7

KORTTELI

LAUSUNNOT JA VASTINEET

YHTEENVETO

Liite

14.5.2018

NRO 5,
HSY

Lausunto:

Nykyinen jätevesi- ja vesijohtoverkosto sijaitsee Asematiellä kaavamuutosalueen pohjoispuolella, sekä Vehkapolulla alueen itäreunalla.

Kaavamuutosalueen tonttijaon ja jatkosuunnittelun yhteydessä on huomioitava vesihuollon järjestäminen kaikille tonteille olemassa olevista jätevesi- tai vesijohtolinjoista.

Lisätietoja antaa alueinsinööri Atte Heiskanen, puh. 050 355 2948

Vastine:

Vesihuollon järjestäminen otetaan huomioon jatkosuunnittelun yhteydessä.

Tarkistukset:

–

MAANKÄYTTÖSOPIMUS (A), KIINTEISTÖKAUPAN ESISOPIMUS (B) JA ESISOPIMUS KIINTEISTÖJEN VAIHDOSTA (C)

VANTAAN KAUPUNKI / VANTAAN SEURAKUNTAYHTYMÄ / NREP

Asemakaavan muutos nro 002254, Tikkurila, 61. kaupunginosa

Taustaa

Vantaan seurakuntayhtymä haki 1.10.2014 asemakaavamuutosta Tikkurilassa omistamalleen kiinteistölle 92-61-204-2. Vantaan kaupunki ja Vantaan seurakuntayhtymä allekirjoittivat 27.4.2015 yhteistoimintasopimuksen Tikkurilan kirkon korttelin kehittämisestä. Kehittämisalueeseen kuului myös kaupungin omistama kiinteistö 92-61-9906-1. Sopimuksen mukaisesti kaupunki ja seurakuntayhtymä järjestivät vuonna 2015 kilpailun, jolla haettiin kehittämisalueen kaavoitukseen ja toteutukseen yhteistyökumppania, joka tulee myös ostamaan kehittämisalueen tontit. Kilpailun voittajaksi valittiin Nordic Real Estate Partners Oy (nykyisin NREP Oy).

Kaupunki on laatinut asemakaavamuutosehdotuksen nro 002254 yhteistyössä seurakuntayhtymän ja NREP Oy:n kanssa. Kaavamuutosaluetta laajennettiin yhteistoimintasopimusalueen ulkopuolelle seurakuntayhtymän omistamalle viereiselle kiinteistölle 92-61-204-3, ns. Bethanian kiinteistölle sekä kaupungin omistamalle kiinteistölle 92-61-9901-0. Kaavamuutosehdotuksessa kaava-alue on osoitettu keskustatoimintojen korttelialueeksi (C), jonka rakennusoikeus on yhteensä 32.950 k-m². Tontin 92-61-204-7 rakennusoikeus on 20.500 k-m², josta liiketiloja on vähintään 900 k-m². Tontin 92-61-204-9 rakennusoikeus on 8.900 k-m², josta liiketilojen osuus on vähintään 500 k-m². Tontin 92-61-204-8 rakennusoikeus on 3.550 k-m². Tontille 8 ei saa sijoittaa asuntoja. Asemakaavamuutosehdotus nro 002254 on esitetty **liitteessä A1**.

Kaupunki ja seurakuntayhtymä myyvät yhteistoimintasopimusalueelle kaavoitetun tontin 92-61-204-7, jonka rakennusoikeus 20.500 k-m². Tontin kauppahinta jakautuu omistajien kesken omistamiensa pinta-alojen suhteessa. Kaupunki omistaa tontista 1.891 m² (27,6 %) ja seurakuntayhtymä 4.960 m² (72,4 %).

Seurakuntayhtymän omistukseen jää NREP Oy:lle myytävän tontin jälkeen tontti 92-61-204-8, johon sijoittuu uusi kirkko (1.550 k-m²) ja toimistoja (2.000 k-m²) sekä tontti 92-61-204-9, johon sijoittuu pääasiassa asuntorakentamista (8.900 k-m²). Kaupunki omistaa tontista 8 pienen osan (11 m²).

Sopimuskokonaisuuden sisältö

Tämä sopimuskokonaisuus käsittää kolme eri sopimusta:

- Maankäyttösopimus seurakuntayhtymän ja kaupungin kesken koko kaavamuutosalueesta (A),
- Kiinteistökaupan esisopimus, jolla kaupunki ja seurakuntayhtymä myyvät tontin 92-61-204-7 NREP:n perustaman ja hallinnoiman rahaston NREP Nordic Strategies Fund III:n (rekisteröintimaa Luxembourg, yritystunnus B219884) täysin omistamalle suomalaiselle tytäryhtiölle NSF III Finland Advisory Oy:lle (y-tunnus 2864717-2), tai määräämälleen (B) sekä
- Esisopimus kiinteistövaihdosta, jolla seurakuntayhtymä luovuttaa kaupungille kaavamuutoksella katualueeksi muuttuvaa nykyistä kirkkorakennusten korttelialuetta ja kaupunki luovuttaa seurakuntayhtymälle kaavamuutoksella kirkkorakennusten korttelialueeksi muuttuvaa nykyistä katualuetta (C).

A. MAANKÄYTTÖSOPIMUS

1. OSAPUOLET

- 1.1 **Vantaan kaupunki** (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä kaupunki)
- 1.2 **Vantaan seurakuntayhtymä** (Y: 0202774-1)
PL 56, 01301 Vantaa
(jäljempänä seurakuntayhtymä)

2. SOPIMUSALUE

Maankäyttösopimusalue muodostuu seurakuntayhtymän omistamasta kiinteistöön 92-61-204-2 kuuluvasta 5.354 m²:n alueesta sekä kiinteistön 92-61-204-3 kuuluvasta 3.955 m²:n alueesta.

Asemakaavamuutosehdotuksessa nro 002254 sopimusalueelle on osoitettu seurakuntayhtymän omistamia tontinosia ja tontteja sekä rakennusoikeutta seuraavasti.

Tontti	m ²	k-m ²
92-61-204-7 (käyttötarkoitus C)	4.960	14.842 (tontinosa)
92-61-204-8 (käyttötarkoitus C/yk)	1.394	3.522 (tontinosa)
92-61-204-9 (käyttötarkoitus C)	2.955	8.900 (koko tontti)
Yhteensä	9.309	27.264

Asemakaavamääräyksissä tontit 92-61-204-7 ja 92-61-204-9 on osoitettu keskustatoimintojen korttelialueeksi (C) ja tontti 92-61-204-8 kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten rakennusalueeksi (C/yk). Tontilla 7 liiketilojen määrä tulee olla vähintään 900 k-m² ja tontilla 9 vähintään 500 k-m². Tontille 8 ei saa sijoittaa asuntoja.

Asematien ja Vehkapolun katualueeseen rajautuvista tiloista vähintään 80 % tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa, joiden katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna. Määräys ei koske yk-aluetta. Vastaava luku Unikkotien puolella on 40 %.

Asemakaavamuutos on esitetty liitteessä A1 ja sopimusalue liitteessä A2.

3. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Asemakaavamuutoksen toteuttaminen ei vaadi uuden kunnallistekniikan rakentamista, josta olisi sovittu seurakuntayhtymän kanssa. Vantaan Energia Oy tulee sijoittamaan muuntamon johonkin kaavamuutosalueen nro 002254 pohjoisenpuoleisiin rakennuksiin.

4. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Kustannusten korvaus

Seurakuntayhtymä maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena 3.766.948 euroa. Kustannusten korvauksesta on vähennetty 530.180 euroa, koska seurakuntayhtymä toteuttaa sopimuskohdassa 6 kaupungille kuuluvan ARA-rakentamisvelvoitteen omistamallaan tontilla 92-61-204-9.

Kustannusten korvauksesta jää maksettavaksi siten 3.236.768 euroa, joka maksetaan kolmessa maksuerässä seuraavasti:

1. erä	809.192 euroa	maksetaan neljän kuukauden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.
2. erä	809.192 euroa	maksetaan yhden vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.
3. erä	1.618.384 euroa	maksetaan kahden vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.

Korvaus maksetaan kaupungille kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Seurakuntayhtymä purkaa kaupungin kiinteistöllä sijaitsevan pysäköintilaitoksen. Purkamiskustannukset vähennetään kustannusten korvauksesta täysimääräisenä

Kiinteistökaupan esisopimuksen (B) kohdan 6 mukaan seurakuntayhtymä purkaa kaupungin puolesta kaupungin omistamalla kiinteistöllä 92-61-9906-1 sijaitsevan pysäköintilaitoksen sekä kunnostaa mahdolliset pilaantuneet maat. Purkamiseen kuuluu varsinaisen purkutyön lisäksi pysäköintilaitoksen purkamisen edellyttämä ponttaus.

Kaupunki suorittaa seurakuntayhtymälle kaupungille kuuluvat purku-, ponttaus- ja pilaantuneiden maiden kunnostuskustannuksen siten, että kaupungille kuuluvat kustannukset vähennetään täysimääräisesti kustannuksen korvauksesta (3.236.768 euroa). Vähennys suoritetaan siitä maksuerästä, jossa kustannukset ovat tiedossa. Vähennys voidaan tehdä useammastakin maksuerästä.

Seurakuntayhtymä purkaa omistamansa rakennukset. Purkamiskustannuksista vähennetään 50 % kustannusten korvauksesta

Kiinteistökaupan esisopimuksen (B) kohdan 6 mukaan seurakuntayhtymä purkaa sopimusalueella omistamansa rakennukset sekä kunnostaa mahdolliset pilaantuneet maat. Purkamiseen kuuluu varsinaisen purkutyön lisäksi seurakuntayhtymän omistamien rakennusten purkamisen edellyttämä ponttaus.

Seurakuntayhtymän rakennusten purkamisen kustannukset vaikuttavat kustannusten korvauksen suuruuteen siten, että seurakuntayhtymän rakennusten purkamiskustannuksista 50 % vähennetään edellä mainitusta kustannusten korvauksesta (3.236.768 euroa). Vähennys suoritetaan siitä maksuerästä, jossa kustannukset ovat tiedossa. Vähennys voidaan tehdä useammastakin maksuerästä.

Purkutarjoukset sekä muistio rakennusten purkamiskustannuksista

Seurakuntayhtymä pyytää tarvittavan määrän purkutarjouksia. Purkutarjouksien yksikköhintojen tulee mahdollistaa eri osapuolten ja eri toteutusmuotojen kustannusten kohdistamisen laskeminen. Purkamisen yhteydessä tarvittavat pontit käytetään vuokrapontteja. Seurakuntayhtymä ja kaupunki valitsevat purkamisen suorittajan.

Purkamiskustannukset eivät ole tiedossa tämän sopimuksen allekirjoitushetkellä. Seurakuntayhtymä ja kaupunki laativat muistion toteutuneista purkamiskustannuksista ja kustannusten jaosta seurakuntayhtymän ja kaupungin välillä sitten kun kustannukset ovat selvillä. Muistio voidaan laatia myös vaiheittain purkamisen edistyessä.

Kustannusten korvauksen tarkistus, mikäli toteutunut rakennusoikeus ylittää kaavassa tai tonttijaossa osoitetun rakennusoikeuden

Asemakaavaehdotuksessa tontin 92-61-204-7 rakennusoikeus on 20.500 k-m² (käyttötarkoitus C), tontin 92-61-204-9 rakennusoikeus 8.900 k-m² (käyttötarkoitus C) ja tontin 92-61-204-8 (käyttötarkoitus C/ylk) rakennusoikeus 1.550 k-m² (kirkko) ja 2.000 k-m² (toi-

misto). Tontit on mahdollista jakaa ennen asemakaavan toteutusta useiksi tonteiksi, jolloin tonttijaossa jokaiselle uudelle tontille merkitään tonttikohtainen rakennusoikeus.

Kustannusten korvauksen perusteena on muiden seikkojen ohella asemakaavamuutoksessa seurakuntayhtymälle syntynyt rakennusoikeuden lisäys, jonka mukaisesta arvonnoususta 50 % maksetaan kustannusten korvauksena. Laskentaperusteena on käytetty vapaarahoitteisessa asuntotuotannossa 538 €/k-m²:n yksikköhintaa, valtion tukemassa asuntotuotannossa 430 €/k-m²:n yksikköhintaa, liike-, toimisto- sekä palvelurakentamisessa 375 €/k-m²:n yksikköhintaa ja C/yk-tontilla 200 €/k-m²:n yksikköhintaa. Mikäli sopimusalueen tontille myönnetyn lainvoimaisen rakennusluvan rakennusoikeus ylittää tontille asemakaavassa tai tonttijaossa sallitun rakennusoikeuden, sitoutuu seurakuntayhtymä ilmoittamaan tästä kaupungille.

Seurakuntayhtymä maksaa tontin 92-61-204-7 rakennusoikeuden lisääntymisestä koituneesta arvonnousun 4960/6851 osuudesta sekä tontin 92-61-204-8 arvonnousun 1.394/1405 osuudesta 50 % kaupungille kustannusten korvauksena.

Seurakuntayhtymä maksaa tontin 92-61-204-9 rakennusoikeuden lisääntymisestä koituneesta arvonnoususta 50 % kaupungille kustannusten korvauksena.

Arvonnousu lasketaan ko. tontille rakennettavan rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaisen yksikköhinnan perusteella. Kustannusten korvauksen tarkistus on voimassa seitsemän (7) vuotta siitä alkaen, kun ensimmäinen rakennuslupa sopimusalueelle on myönnetty.

5. ASUNTOTUOTANNON HALLINTA- JA RAHOITUSMUOTO

Tontti 92-61-204-9 on toteutettava valtion tukemana asuntotuotantona siten, että noin 2.800 k-m² voi olla valtion tukemaa lyhyen kirkotuen vuokra-asuntotuotantoa tai asumisoikeusasuntoja ja muu osa rakennusoikeudesta (pois lukien liike-, toimisto ja palvelutilat) valtion tukemaa pitkän kirkotuen vuokra-asuntotuotantoa. Tontin rakennusoikeus on 8.900 k-m².

Mikäli tontille 92-61-204-9 ei toteuteta edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, seurakuntayhtymä on velvollinen maksamaan kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m².

6. KAUPUNGIN OSUUS VALTION TUKEMAN ASUNTOTUOTANNON TOTEUTTAMISESSA

Kaupungin ja seurakuntayhtymän 27.4.2015 allekirjoittaman yhteistoimintasopimuksen mukaan sopimusalueella kummankin sopijakumppanin asuntorakennusoikeudesta osoitetaan 20 % valtion tukemaan asuntotuotantoon (ARA-tuotanto).

Asemakaavaehdotuksessa sopimusalueesta on muodostettu tontti 92-61-204-7, jonka arvioitu toteutettavan asuntorakennusoikeuden määrä on 19.600 k-m², jolloin ARA-tuotantoa tulee toteuttaa 3.920 k-m². Kaupungin osuus tästä rakennusoikeudesta on 1.082 k-m². ARA-tuotannon rakentamisvelvoite toteutetaan kuitenkin kokonaisuudessaan sopimusalueen ulkopuolella seurakuntayhtymän omistamalla tontilla 92-61-204-9. Tällöin seurakuntayhtymä luovuttaa myös kaupungin osuuden ARA-tuotannon rakennusoikeudesta toteuttajalle. Kaupunki luovuttaa sopimusalueelta ARA-tuotantoon tarkoitettua rakennusoikeuden (1.082 k-m²) vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon NREP:n perustamalle ja hallinnoimalle rahastolle.

Tästä menettelystä koituu yhteistoimintasopimuksessa sovittuun nähden kaupungille taloudellista hyötyä ja seurakuntayhtymälle vastaava menetys. Hyödyn ja menetyksen suuruus on 530.180 euroa. Kaupunki korvaa seurakuntayhtymän menetyksen vähentämällä em. summa sopimuskohdan 4 kustannuksen korvauksesta.

7. RAKENTAMISAIKATAULU

Asemakaavamuutoksessa nro 002254 on tontille 92-61-204-9 osoitettu rakennusoikeutta 8.900 k-m² (C) ja tontille 92-61-204-8 rakennusoikeutta 1.550 k-m² (kirkko) ja 2.000 k-m² (toimisto). Seurakuntayhtymä sitoutuu rakentamaan tonttien 92-61-204-9 ja 92-61-204-8 yhteenlasketusta rakennusoikeudesta asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta lukien neljän (4) vuoden kuluessa vähintään 65 % siten, että mainittu osuus on hyväksytty käyttöönotettavaksi em. ajassa.

Seurakuntayhtymä sitoutuu aloittamaan rakentamisen yhden (1) vuoden kuluessa asemakaava-muutoksen nro 002254 voimaantulosta lukien. Rakentamisen aloittamiseksi katsotaan sopimus-alueella sijaitsevien rakennusten purkamisen aloittaminen.

Mainitut rakentamisaikataulut edellyttävät ARA:n korkotukilainapäätöstä. Mikäli päätöksen saami-nen viivästyy, sopijapuolet neuvottelevat uuden rakentamisvelvoiteajat.

Mikäli rakentaminen viivästyy edellä mainitusta aikataulusta, seurakuntayhtymä on velvollinen maksamaan kaupungille sopimussakkoa 200 € kultakin rakentamatta jääneeltä kerrosneliömetriltä.

8. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat uudisrakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kus-tannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymis-ehdoin.

9. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

10. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisym-märrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa.

11. SOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Seurakuntayhtymä sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusalueutta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutus-hetkellä. Seurakuntayhtymä sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista kaupungil-le.

Seurakuntayhtymä vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos seurakuntayhtymä ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, seurakuntayhtymä vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

12. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet, Vantaan kaupungin-hallitus on sen hyväksynyt ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavan muutosehdotus nro 002254 (päivätty 14.5.2018) on tullut voimaan.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei asemakaavan muutosehdotus nro 002254 ole tullut voimaan 31.12.2019 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2019 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoseh-dotuksen nro 002254, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on mo-lemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli vali-tusviranomaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

Tämä sopimus perustuu 14.5.2018 päivättyyn asemakaavamuutosehdotukseen nro 002254. Mikäli asemakaava tai asemakaavamääräykset muuttuvat em. asemakaavaehdotuksesta, sopimuksen osapuolet sitoutuvat muuttamaan sopimusta vastaamaan muuttunutta tilannetta tässä sopimuk-ssa käytetyin periaattein. Tällaisia muutokset voivat olla esim. rakennusoikeuden muutokset tai tonttirajojen muutokset.

B. ESISOPIMUS KIIINTEISTÖJEN LUOVUTTAMISESTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet **Vantaan kaupunki** (jäljempänä kaupunki), **Vantaan seurakuntayhtymä** (jäljempänä seurakuntayhtymä) ja **NREP:n perustaman ja hallinnoiman rahaston NREP Nordic Strategies Fund III:n (rekisteröintimaa Luxembourg, yritystunnus B219884) täysin omistama suomalainen tytäryhtiö NSF III Finland Advisory Oy (y-tunnus 2864717-2), tai määräämänsä** tekemään kohdan I mukaisen edellytyksen täyttyessä seuraavan sisältöisen kauppakirjan jäljempänä kohdassa II mainitusta alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa III mainittuja ehtoja.

I KAUPPAKIRJAN EDELLYTYS

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002254 (päiväty 14.5.2018) on tullut voimaan.

II KAUPPAKIRJA

Myyjät:

Vantaan kaupunki (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä kaupunki)

Vantaan seurakuntayhtymä (Y: 0202774-1)
PL 56, 01301 Vantaa
(jäljempänä seurakuntayhtymä)

Ostaja:

NREP:n perustaman ja hallinnoiman rahaston NREP Nordic Strategies Fund III:n (rekisteröintimaa Luxembourg, yritystunnus B219884) täysin omistama suomalainen tytäryhtiö NSF III Finland Advisory Oy (y-tunnus 2864717-2), tai määräämänsä
(jäljempänä NREP)

Kaupan kohteet:

Vantaan kaupunki luovuttaa NREP:lle Vantaan kaupungin Tikkurilan kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-61-9906-1.
Luovutettava kiinteistö on asemakaavassa osoitettu keskustatoimintojen kortteli-alueeksi (C). Kiinteistön pinta-ala on kiinteistörekisterin mukaan 1.891 m².

Vantaan seurakuntayhtymä luovuttaa NREP:lle Vantaan kaupungin Tikkurilan kaupunginosassa sijaitsevasta

- kiinteistöstä 92-61-204-2 noin 4.778 m²:n määräalan ja
- kiinteistöstä 92-61-204-3 noin 182 m²:n määräalan

Luovutettavat määräalat on asemakaavassa osoitettu keskustatoimintojen kortteli-alueeksi (C).

Kaupan kohteet on esitetty liitteissä **B1 ja B2**. Kaupungin ja seurakuntayhtymän luovuttamat kaupan kohteet muodostavat yhdessä tonttijaon mukaisen tontin (myöhemmin tontin) 92-61-204-7, jonka pinta-ala on noin 6.851 m² ja rakennusoi-keus 20.500 k-m².

Kauppakirjan ehdot:

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kaupungin luovutus Kauppahinta sekä omistus- ja hallintaoikeuden siirtyminen

1.1.1 Kauppahinta on 5.026.800 euroa.

NREP on maksanut kaupungille 21.5.2018 kiinteistökaupasta käsirahaa 251.340 euroa, joka on osa kauppahintaa.

Kauppahinnasta jää maksettavaksi 4.775.460 euroa.

1.1.2 Maksamatta oleva kauppahinta 4.775.460 euroa maksetaan kaupungille kolmessa erässä seuraavasti:

1. maksuerä	1.591.820 €	kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.
2. maksuerä	1.591.820 €	maksetaan 1. vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.
3. maksuerä	1.591.820 €	maksetaan 2 vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.

NREP:llä on oikeus maksaa kauppahinta nopeamassa aikataulussa kuin edellä on esitetty. Tällöin kauppahinta on maksettava sekä kaupungille että seurakuntayhtymälle siinä suhteessa kuin molempien osuus on kaupungin ja seurakuntayhtymän yhteenlasketusta kauppahinnasta.

1.1.3 Kauppahintaa tarkistetaan siten, että maksamattomat maksuerät sidotaan elinkustannusindeksiin (1951:10=100). Kauppahintaa ei kuitenkaan alenneta, vaikka indeksipisteluku alenisi tarkastelujaksolla. Elinkustannusindeksillä tarkistetulle maksamattomalle maksuerälle maksetaan vuotuista korkoa ja kertynyt korko maksetaan ko. maksuerän maksamisen yhteydessä. Korko on 1,5 % lisättynä 6 kk euribor, kuitenkin vähintään 1,5 %.

1.1.4 Maksamattoman kauppahinnan maksamisen vakuudeksi NREP asettaa kaupungin hyväksymän vakuuden, jonka kaupunki kuittaa vastaanotetuksi tämän kauppakirjan allekirjoitustilaisuudessa.

1.1.5 Omistus- ja hallintaoikeus kaupan kohteelle siirtyvät tämän kauppakirjan allekirjoituksella.

1.2 Seurakuntayhtymän luovutus Kauppahinta sekä omistus- ja hallintaoikeuden siirtyminen

1.2.1 Kauppahinta on 13.185.200 euroa.

NREP on maksanut seurakuntayhtymälle 21.5.2018 kiinteistökaupasta käsirahaa 659.260 euroa, joka on osa kauppahintaa.

Kauppahinnasta maksettavaksi jää 12.525.940 euroa.

1.2.2 Maksamatta oleva kauppahinta 12.525.940 € maksetaan seurakuntayhtymälle kolmessa erässä seuraavasti:

1. maksuerä	4.175.314 €	kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.
2. maksuerä	4.175.313 €	maksetaan 1. vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.
3. maksuerä	4.175.313 €	maksetaan 2 vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta.

NREP:llä on oikeus maksaa kauppahinta nopeamassa aikataulussa kuin edellä on esitetty. Tällöin kauppahinta on maksettava sekä kaupungille että seurakuntayhtymälle siinä suhteessa kuin molempien osuus on kaupungin ja seurakuntayhtymän yhteenlasketusta kauppahinnasta.

1.2.3 Kauppahintaa tarkistetaan siten, että maksamattomat maksuerät sidotaan elinkustannusindeksiin (1951:10=100). Kauppahintaa ei kuitenkaan alenneta, vaikka indeksipisteluku alenisi tarkastelujaksolla. Elinkustannusindeksillä tarkistetulle maksamattomalle maksuerälle maksetaan vuotuista korkoa ja kertynyt korko maksetaan ko. maksuerän maksamisen yhteydessä. Korko on 1,5 % lisättynä 6 kk euribor, kuitenkin vähintään 1,5 %.

- 1.2.4 Maksamattoman kauppahinnan maksamisen vakuudeksi NREP asettaa seurakuntayhtymän hyväksymän vakuuden, jonka seurakuntayhtymä kuittaa vastaanotetuksi tämän kauppakirjan allekirjoitustilaisuudessa.
- 1.2.5 Omistus- ja hallintaoikeus kaupan kohteelle siirtyvät tämän kauppakirjan allekirjoituksella.

1.3 Lisäkauppahinta

Kaupungilla ja seurakuntayhtymällä on oikeus periä tontista 92-61-204-7 lisäkauppahintaa, mikäli tontille 92-61-204-7 toteutetaan lainvoimaisen rakennusluvan mukaan asemakaavan mukaista rakennusoikeutta yhteensä enemmän kuin asemakaavassa on merkitty rakennusoikeutta (20.500 k-m²). Tontti 92-61-204-7 on mahdollista jakaa useaksi tontiksi, jolloin jokaiselle uudelle tontille merkitään oma rakennusoikeus. Tällöin lisäkauppahinta peritään tonttikohtaisesti em. periaatteen mukaan. Lisäkauppahinnan määrittämisessä asuntorakennusoikeuden yksikköhinta on 920 €/ k-m² ja liike- ja toimistorakennusoikeuden yksikköhinta 200 €/k-m².

NREP on mahdollisen lisäkauppahinnan määrittämistä varten velvollinen viipymättä rakennusluvan tultua lainvoimaiseksi esittämään Kiinteistöt ja asuminen -tulosyksikölle selvityksen lainvoimaisesta rakennusluvasta ilmenevistä käytetyistä rakennusoikeuden kerrosneliömetrimääristä sekä mahdollisesti määräytyvästä tontin lisäkauppahinnasta. Seurakuntayhtymän ja Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa seitsemän (7) vuotta siitä alkaen, kun ensimmäinen rakennuslupa kaupan kohteelle on myönnetty.

Lisäkauppahinta jaetaan kaupungin ja seurakuntayhtymän kesken siten, että kaupungin osuus lisäkauppahinnasta on 1891/6851 ja seurakuntayhtymän 4960/6851. Lisäkauppahinta jaetaan edellä mainitulla tavalla riippumatta siitä, kummanko luovuttamalle kiinteistölle rakennusoikeuden ylitys kohdistuu.

2. Vallintarajoitus

NREP:llä ei ole oikeutta myydä tai muutoin luovuttaa kaupungin luovuttamaa kaupan kohdetta rakentamattomana ilman kaupungin suostumusta.

3. Rakentamisvelvoite

Kaupan kohteen talonrakennustyöt on aloitettava Asematien puolelta.

Kaupan kohteelle on asemakaavassa osoitettu rakennusoikeutta 20.500 k-m².

NREP-sitoutuu rakentamaan kaupan kohteen rakennusoikeudesta asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta lukien

- 3 vuoden kuluessa vähintään 20 %
- 4 vuoden kuluessa vähintään 50 % ja
- 6 vuoden kuluessa vähintään 70 %

siten, että mainittu osuus on hyväksytty käyttöönotettavaksi em. ajassa.

NREP sitoutuu aloittamaan rakentamisen yhden (1) vuoden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta lukien. Rakentamisen aloittamiseksi katsotaan kaupan kohteella sijaitsevien rakennusten purkamisen aloittaminen.

Mikäli rakentaminen viivästyy edellä mainitusta aikataulusta, NREP on velvollinen maksamaan kaupungille ja seurakuntayhtymälle sopimussakkoa 200 € kultakin rakentamatta jääneeltä kerrosneliömetriltä.

Sopimussakko maksetaan siten, että kaupungin osuus sopimussakosta on 1891/6853 ja seurakuntayhtymän 4962/6853.

Kaupunki voi pidentää rakentamisvelvoiteaikaa pätevistä syistä. Tällainen syy on esimerkiksi vaarahoitteisten omistusasuntojen kysynnän merkittävä heikkeneminen Tikkurilassa.

Mikäli asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantullessa tai tämän jälkeen kaupan kohteella olevia rakennuksia tai osaa niistä ei voida NREP:stä riippumattomista syistä purkaa siten, että se estää talonrakennustöiden aloittamista NREP:n suunnitteleamalla tavalla viimeistään 8 kuukauden

kuluttua asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta, edellä mainittuja kauppahinnan maksuaikataulua ja rakentamisvelvoiteaikoja pidennetään vastaavalla viivästyksen ajalla. Maksuaikatauluja pidennetään niiden erien osalta, jotka ovat maksamatta sillä hetkellä, kun purkutöiden viivästys tulee osapuolten tietoon. Tällainen este voi olla mm. Tikkurilan Keskustapysäköinnin ja kaupungin välinen vuokrasopimuksen jatkuminen asemakaavamuutoksen voimaantulon jälkeen tai jokin muu syy. Kaupunki ja seurakuntayhtymä ilmoittavat NREP:lle mahdollisesta esteen poistumisesta.

4. Asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuoto

Kaupan kohteelle toteutetusta asuntotuotannosta on toteutettava vähintään 60 % vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona.

Mikäli kaupan kohteelle ei toteuteta edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, NREP on velvollinen maksamaan kaupungille sekä seurakuntayhtymälle toteutetun rakennusoikeuden poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m².

Sopimussakko maksetaan siten, että kaupungin osuus sopimussakosta on 1891/6853 ja seurakuntayhtymän 4962/6853.

5. Sopimussakko

Mikäli NREP ei täytä tai noudata mitä edellä kohdassa 2 on määrätty, on NREP velvollinen suorittamaan kaupungille ja seurakuntayhtymälle edellä sovitun kaupungin ja seurakuntayhtymän luovuttamien kiinteistöjen kauppahinnan viisinkertaisen (5) määrän.

Mikäli NREP rikkoo tämän kauppakirjan ehtoja muilta osin, kuin kohdassa 2 on sovittu, NREP on velvollinen suorittamaan kaupungille ja seurakuntayhtymälle paitsi vahingonkorvausta, sopimussakkoa enintään kaupungin ja seurakuntayhtymän luovuttamien kiinteistöjen kauppahinnan määrän verran.

6. Rakennusten purkaminen

Seurakuntayhtymän omistamalla kiinteistöllä 92-61-204-2 sijaitsee seurakuntayhtymän omistama vuonna 1957 valmistunut vanha kirkkorakennus, jonka pinta-ala on kaupungin rekisterin mukaan 2.650 m² sekä vuonna 1976 valmistunut seurakuntayhtymän virastorakennus, jonka pinta-ala on kaupungin rekisterin mukaan 3.860 m². Kiinteistöllä sijaitsee maanalainen pysäköintilaitos, jonka pohjapinta-ala on noin 1.400 m². Seurakuntayhtymän omistamalla kiinteistöllä 92-61-204-3 sijaitsee vuonna 1989 valmistunut toimisto- ja liikerakennus, jonka pinta-ala on kaupungin rekisterin mukaan 10.790 m². Em. kiinteistöllä sijaitsee maanalainen pysäköintilaitos.

Kaupungin omistamalla kiinteistöllä 92-61-9906-1 sijaitsee Tikkurilan Keskustapysäköinti Oy:n omistama pysäköintilaitos. Pysäköinti sijoittuu maan päälle sekä maan alle. Pysäköintilaitoksen pohjapinta-ala on noin 1.900 m².

Seurakuntayhtymä purkaa kustannuksellaan edellä mainitut seurakuntayhtymän omistamat rakennukset sekä kaupungin kiinteistöllä sijaitsevan pysäköintilaitoksen sekä suorittaa mahdollisten pilaantuneiden maiden kunnostuksen 8 kuukauden kuluessa asemakaavamuutoksen nro 002254 voimaantulosta lukien.

Selvennyksenä todetaan, että purku-urakkaan kuuluu purkamisessa tarvittavien ponttien asennus sekä ponttien poistaminen ja tontin tasoittaminen olemassa olevilla maa-aineksilla puretulta alueelta. NREP suorittaa purkualueen maatyöt mahdollisimman pian, jonka jälkeen purku-urakoitsija poistaa pontit.

Mikäli rakennusten purkamisen yhteydessä asennettuja pontteja käytetään myös NREP:N uudisrakentamisen yhteydessä, seurakuntayhtymä ja NREP sopivat ponttien vuokraus- tai lunastuskustannuksien jaosta erikseen.

7. Kulkuyhteys Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman tontille 92-61-204-1

Kulkuyhteys Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman tontilla 92-61-204-1 sijaitseviin maanalaiseen Unikkotien puoleisiin autopaikkoihin on järjestetty ennen kaavamuutoksen mukaista rakentamista

Unikkotieltä kaupan kohteena olevan kiinteistön 92-61-9906-1 eli Tikkurilan Keskustapysäköinti Oy:n omistaman pysäköintilaitoksen kautta. Kyseinen pysäköintilaitos tullaan purkamaan ja rakentamaan tilalle uusi pysäköintilaitos palvelemaan kaavamuutoksen mukaista rakentamista. Lisäksi KOy Tikkurilan Terveysaseman tontilla sijaitsee maanalaisia autopaikkoja Asematien puolella. Ajoyhteys näihin autopaikkoihin on Asematieltä KOy Tikkurilan Terveysaseman tontilla 92-61-204-1 sijaitsevan luiskan kautta.

Edellisten lisäksi KOy Tikkurilan Terveysaseman tontilla 92-61-204-1 maantasossa sijaitsee autopaikkoja.

NREP:n tulee huolehtia siitä, että ajoyhteys KOy Tikkurilan Terveysaseman tontilla 92-61-204-1 sijaitseviin maanalaisiin ja maanpäällisiin autopaikkoihin säilyy kaavamuutoksen toteutuksen jälkeen sekä rakennustöiden aikana. Kuitenkin, KOy Tikkurilan Terveysaseman hyväksynnällä NREP:llä on oikeus olla järjestämättä kulkuyhteyttä rakennustöiden aikana. Kulkuyhteys maanpäällisiin autopaikkoihin voidaan järjestää suoraan Unikkotieltä kuitenkin niin, että nykyinen liittymäramppi Unikkotieltä tulee siirtää itään päin tai vaihtoehtoisesti nykyinen liittymä säilytetään, jonka lisäksi rakennetaan uusi liittymä itäreunalle.

8. Kunnallistekniikka

NREP sitoutuu liittämään kaupan kohteen ja sille rakennettavat rakennukset yleiseen vesijohtoon sekä jätevesiviemäriin ja hulevesiviemäriin.

NREP sitoutuu suorittamaan liittymismaksut vesi- ja viemäriverkostoon kulloinkin voimassa olevien säännösten ja niiden nojalla tehtyjen päätösten mukaisesti. Yleiseen vesi- ja viemärilaitokseen liittymisessä ja käytössä noudatetaan muutoin kaupungissa voimassa olevia yleisiä liittymisehtoja ja -määräyksiä. Energiatehokkuuden osalta noudatetaan rakennusluvan myöntämishetkellä voimassa olevia energiamääräyksiä.

Vantaan Energia Oy tulee sijoittamaan muuntamon johonkin kaavamuutosalueen nro 002254 pohjoisenpuoleisiin rakennuksiin.

9. Sähkö- vesi- ja viemäri liittymien siirto

Seurakuntayhtymä ja kaupunki siirtävät tällä kauppakirjalla Vantaan Energia Oy:n kanssa solmitut liittymissopimukset sekä vesi- ja viemäri liittymät NREP:lle ilman eri korvausta. NREP sitoutuu ilmoittamaan liittymissopimuksen siirrosta Vantaan Energia Oy:lle sekä vesi- ja viemärilaitokselle.

10. Kohteeseen tutustuminen

NREP on tarkastanut kaupan kohteen, sen alueet ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. NREP on verrannut näitä seikkoja kaupan kohteesta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. NREP:llä ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

NREP-vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

11. Asiakirjoihin tutustuminen

Kaupunki ja seurakuntayhtymä ovat antaneet NREP:lle kaiken sen tiedon, jolla voidaan olettaa olevan merkitystä NREP:n kaupan kohdetta koskevaan ostopäätökseen.

NREP on tutustunut kaupan kohdetta koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasisutodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta. Lisäksi NREP Oy on tutustunut Vantaan kaupungin rakennusjärjestykseen ja kaupan kohteen luovutusta koskevaan päätökseen.

NREP on tutustunut myös naapuritontteja koskeviin kaavakarttoihin ja -määräyksiin.

12. Verot ja maksut

Kaupan kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena ovat omistusoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa NREP. Ne verot ja maksut, joiden peruste

on omistusoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat kaupungin ja seurakuntayhtymän vastattaviksi omistamiensa kiinteistöjen osalta.

Kaupan kohteen lohkomiskustannuksista vastaa NREP.
Tästä kaupasta menevän varainsiirtoveron maksaa NREP.

NREP:n muut velvollisuudet

- 13.** Kaupan kohteen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee noudattaa asemakaavan lisäksi alueelle mahdollisesti laadittua rakentamishajetta ja lähiympäristösuunnitelmaa. Kaupan kohteen asuntotuotannon huoneistojakaumaa ei ole rajoitettu.
- 14.** NREP:n velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana kaupan kohteeseen rajoittuva katu- ja yleinen alue määräytyy sen mukaan, kuin laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta säädetään ja asianomaisessa kunnallisessa säännössä määrätään.
- 15.** Kaupungilla on oikeus sijoittaa kaupan kohteelle sekä kaupankohteelle rakennettaviin rakennuksiin tarpeelliset johdot, laitteet ja kiinnikkeet sekä ulottaa tarvittaessa tonteille kadun katuluiskat korvauksetta ilman eri sopimusta. Asennus- ja rakentamistöiden jälkeen Kaupunki on velvollinen saattamaan kaupan kohteen sellaiseen kuntoon, missä se oli ennen tällaisiin sijoittamistoimiin ryhtymistä ja joka ei ole välttämätöntä seurausta itse sijoitettujen johtojen, laitteiden, kiinnikkeiden tai katuluiskien pysyvästä käyttämisestä.
Kaupunki korvaa edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuvan suoranaisten vahingon.
- 16.** Kaupungilla on oikeus NREP:iä enempää kuulematta siirtää tähän kauppakirjaan perustuvat, vesihuolto- ja kaukolämpölaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa jo perustetulle tai mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuoltoyhtymälle tai kaukolämmön osalta alueella toimivalle energiayhtiölle.
- 17.** Kaupan kohdetta ei saa käyttää muuhun kuin asemakaavan ja tämän kauppakirjan mukaisiin tarkoituksiin, eikä kaupan kohteella saa harjoittaa toimintaa, joka savulla, hajulla, melulla tai muulla tavoin kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä.
- 18.** NREP sitoutuu ottamaan edellä kohdissa 8 ja 12-17 mainitut sopimusehdot kaupan kohdetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin. Mikäli kaupan kohde luovutetaan rakentamattomana, on myös kohtien 2-7 ehdot otettava luovutuskirjaan.

19. Kiinnitykset

Tonttiin ei ole vahvistettu kiinnityksiä.

20. Rasitteet, muut käyttöoikeudet ja rasitukset

Seurakuntayhtymän luovuttamiin määräaloihin ei kohdistu kaupantekopäivänä päivätyn kiinteistörekisteriotteen mukaan rasitteita, käyttöoikeuksia tai käyttörajoituksia.

Kaupunki tulee purkamaan Tikkurilan Keskustapysäköinti Oy:n kanssa 14.1.1988 allekirjoittaman kiinteistöä 92-61-9906-1 koskevan vuokrasopimuksen sekä Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysseuran kanssa 8.5.1987 allekirjoittaman rasitesopimuksen ennen kuin Seurakuntayhtymä ryhtyy purkamaan kaupungin luovuttamalla kiinteistöllä sijaitsevaa pysäköintilaitosta.

21. Irtaimisto

Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

22. Kaupan kohteen maaperä

Kaupungin ja seurakuntayhtymän tietojen mukaan kaupan kohteella ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, NREP on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä kaupunkiin ja seurakuntayhtymään, jotta tarvittavas-

ta menettelystä voidaan sopia. Tällöin kaupunki ja seurakuntayhtymä vastaavat kumpikin myymiensä kiinteistöjen osalta pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

23. Kauppakirjan velvoitteiden siirto kolmannelle

NREP sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot luovutuksen kohdetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä.

NREP vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki ja seurakuntayhtymä ovat hyväksyneet sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos NREP ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, NREP vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. Esisopimuksen voimaantulo

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja Vantaan kaupunginhallitus on sen hyväksynyt. Lopullinen kauppakirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa I mainittu kauppakirjan edellytys on täyttynyt.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa, kun

- lopullinen kauppakirja on allekirjoitettu tai
- kauppakirjan edellytys on täyttymättä 31.12.2019.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2019 mennessä hyväksynyt asemakaavamuutoksen nro 002254 (päiväty 14.5.2018), mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaavamuutos tullut voimaan, on kaikilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämä sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Mikään sopijaosapuoli ei esitä minkäänlaisia korvausvaatimuksia siinä tapauksessa, että esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Tämä kiinteistökaupan esisopimus perustuu 14.5.2018 päivätyyn asemakaavamuutosehdotukseen nro 002254. Mikäli asemakaava tai asemakaavamääräykset muuttuvat em. asemakaavaehdotuksesta, esisopimuksen osapuolet sitoutuvat muuttamaan esisopimusta vastaamaan muuttunutta tilannetta tässä esisopimuksessa käytetyin periaattein. Tällaisia muutokset voivat olla esim. rakennusoikeuden muutokset tai tonttirajojen muutokset.

2. Käsirahan maksu

NREP maksaa kaupungille ja seurakuntayhtymälle kiinteistökaupan kauppahinnasta käsirahaa 5 %. Kaupungin myymän kiinteistön kauppahinta on 5.026.800 euroa ja seurakuntayhtymän myymien kiinteistöjen kauppahinta on 13.185.200 euroa.

NREP maksaa kaupungille kiinteistökaupasta käsirahaa 251.340 euroa ja seurakuntayhtymälle 659.260 euroa. Käsiraha on osa kauppahintaa.

Käsiraha on maksettu kaupungille ja seurakuntayhtymälle tilisuorituksena kaupungin ja seurakuntayhtymän lähettämää laskua vastaan ennen esisopimuksen allekirjoitustilaisuutta ja kuitataan maksetuksi tämän esisopimuksen allekirjoituksin.

Mikäli kaupan edellytys ei täyty, kaupunki ja seurakuntayhtymä maksavat maksetun käsirahan takaisin. Tällöin käsirahalle ei lasketa korkoa.

3. Kaupungin, Tikkurilan Keskustapysäköinti Oy:n sekä Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman sopimukset

- 3.1 Kaupungin luovuttamaan kiinteistöön 92-61-9906-1 kohdistuu kiinteistökaupan esisopimuksen allekirjoitushetkellä seuraavat sopimukset, jotka eivät ilmene kiinteistörekisteriotteesta:
- Kaupungin ja Tikkurilan Keskustapysäköinti Oy:n 14.1.1988 allekirjoittama kiinteistöä 92-61-9906-1 koskevan vuokrasopimuksen, jolla kaupunki on vuokrannut ko. kiinteistön Tikkurilan Keskustapysäköinti Oy:lle pysäköintilaitoksen rakentamista varten.
 - Kaupunki ja Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema ovat 8.5.1987 allekirjoittama rasitesopimus, jolla kaupunki on antanut KOy Tikkurilan Terveysasemalle pysyvän oikeuden ajorampin rakentamiseen ja sijoittamiseen kiinteistölle 92-61-9906-1.

Kaupunki ja edellä mainitut sopimuskumppanit tulevat purkamaan ko. sopimukset ennen kuin seurakuntayhtymä ryhtyy purkamaan kaupungin luovuttamalla kiinteistöllä sijaitsevaa pysäköintilaitosta.

- 3.2 Seurakuntayhtymän on vuokrannut 30.3.1987 allekirjoitetulla vuokrasopimuksella Kiinteistö Oy Bethanialle kiinteistön 92-61-204-3, josta seurakuntayhtymä luovuttaa määräalan NREP:lle. Seurakuntayhtymä tulee muuttamaan tai lakkauttamaan vuokrasopimuksen lopullisen kauppakirjan allekirjoituspäivään mennessä siten, että vuokrasopimus ei kohdistu luovutettavaan määräälaan.

4. Esisopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

NREP sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot luovutuksen kohdetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä.

NREP vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki ja seurakuntayhtymä ovat hyväksyneet sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos NREP ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, NREP vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

C. ESISOPIMUS KIINTEISTÖNVAIHDOSTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet **Vantaan kaupunki** (jäljempänä kaupunki) ja **Vantaan seurakuntayhtymä** (jäljempänä seurakuntayhtymä) tekemään kohdassa C.I määriteltyjen edellytysten täyttyessä seuraavan sisältöisen vaihtokirjan jäljempänä kohdassa C.II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa C.III mainittuja ehtoja.

I VAIHTOKIRJAN EDELLYTYS

Lopullisen vaihtokirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavamuutosehdotus nro 002254 on tullut voimaan.

II VAIHTOKIRJA

Vaihdon osapuolet: **Vantaan kaupunki** (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä kaupunki)

ja

Vantaan seurakuntayhtymä (Y: 0202774-1)
PL 56, 01301 Vantaa
(jäljempänä seurakuntayhtymä)

Vaihdon kohteet: **Kaupunki luovuttaa** seurakuntayhtymälle Vantaan kaupungin Tikkurilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-61-9901-0 noin 11 m²:n suuruisen määräalan. Määräala sijaitsee voimassa olevan asemakaavan mukaisella kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten rakennusalueella (yk) keskustatoimintojen korttelialueella (C).
Määräalan arvo on 660 euroa.

Seurakuntayhtymä luovuttaa kaupungille Vantaan kaupungille Tikkurilan kaupunginosassa sijaitsevat seuraavat määräalat:

- Määräalan 92-61-9901-0-M506. Määräalan pinta-ala on noin 268 m². Määräalan arvo on 16.080 €
- Kiinteistöstä 92-61-204-2 noin 32 m²:n suuruisen määräalan. Määräalan arvo on 1.920 €.
- Kiinteistöstä 92-61-204-3 noin 35 m²:n suuruisen määräalan. Määräalan arvo on 2.100 €.

Määräalat ovat voimassaolevan asemakaava mukaista katualuetta. Ennen asemakaavamuutosta nro 002254 määräala oli osoitettu asemakaavassa kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi (YK).
Määräalan arvo on 16.080 euroa.

Vaihdon kohteet on esitetty liitteessä C1.

Vaihdon ehdot:

Tämän vaihdon kaikki ehdot on esitetty tässä vaihtokirjassa.

1. Väliroaha

Kaupunki maksaa seurakuntayhtymälle väliroahaa 19.440 euroa. Väliroaha maksetaan seurakuntayhtymän ilmoittamalle rahalaitostilille tämän vaihtokirjan allekirjoituspäivänä.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

Vaihdon kohteiden omistus- ja hallintaoikeus siirtyvät niiden saajille tämän vaihtokirjan allekirjoituspäivänä.

3. Kohteeseen tutustuminen

Vaihdon osapuolet ovat tarkastaneet vaihdon kohteet, niiden alueet ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Osapuolet ovat verranneet näitä seikkoja vaihdon kohteesta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Osapuolilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

Osapuolet vastaavat saamiensa alueiden rakennushankkeiden suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

4. Asiakirjoihin tutustuminen

Vaihdon osapuolet ovat tutustuneet vaihdon kohdetta koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutodistus, rasiustodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

Osapuolet ovat tutustuneet myös naapuritontteja koskeviin kaavakarttoihin ja -määräyksiin.

5. Verot ja maksut

Vaihdon kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena ovat omistusoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa luovutuksen saaja. Ne verot ja maksut, joiden peruste on omistusoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat luovuttajan vastattaviksi.

Vaihdon kohteiden lohkomiskustannuksista vastaa luovutuksensaaja. Tästä vaihdosta menevän varainsiirtoveron maksaa luovutuksensaaja.

6. Vaaranvastuu

Vaaranvastuu vaihdon kohteisiin siirtyy luovutuksensaajalle tämän vaihtokirjan allekirjoituksin.

7. Kiinnitykset

Vaihdon kohteisiin ei ole vahvistettu kiinnityksiä.

8. Rasitteet, muut käyttöoikeudet ja rasitukset

Vaihdon kohteisiin ei kohdistu xx.xx.2018 päivätyn kiinteistörekisteriotteen mukaan rasitteita.

9. Irtaimisto

Tätä vaihtoa ei seuraa mitään irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän vaihdon yhteydessä tehty eri sopimusta.

10. Vaihdon kohteiden maaperä

Kaupungin ja seurakuntayhtymän tietojen mukaan vaihdon kohteilla ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, luovutuksen saaja on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia.

Tällöin kaupunki ja seurakuntayhtymä vastaavat kumpikin luovuttamiensa kiinteistöjen osalta pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. Esisopimuksen voimaantulo

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja Vantaan kaupunginhallitus on sen hyväksynyt. Lopullinen vaihtokirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa I mainittu vaihtokirjan edellytys on täyttynyt.

- Esisopimus lakkaa olemasta voimassa, kun
- lopullinen vaihtokirja on allekirjoitettu tai
 - vaihtokirjan edellytys on täyttymättä 31.12.2019.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2019 mennessä hyväksynyt asemakaavamuutoksen nro 002254 (päiväty 14.5.2018), mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaavamuutos tullut voimaan, on kaikilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämä sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Mikään sopijaosapuoli ei esitä minkäänlaisia korvausvaatimuksia siinä tapauksessa, että esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Tätä maankäyttösopimusta, kiinteistökaupan esisopimusta ja esisopimusta kiinteistöjen vaihdosta on laadittu neljä (4) yhtäpitävää kappaletta, yksi Vantaan kaupungille, yksi Vantaan seurakuntayhtymälle, yksi NSF III Finland Advisory Oy:lle sekä yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla 21. päivänä toukokuuta 2018

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

Heino Pitkänen
lakimies

Vantaan seurakuntayhtymän
puolesta valtakirjalla

Sari Turunen

NSF III Finland Advisory Oy:n
puolesta valtakirjalla

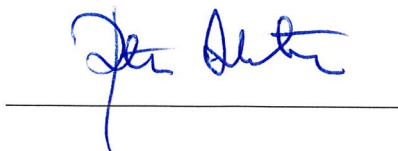
Petri Valkama
johtaja

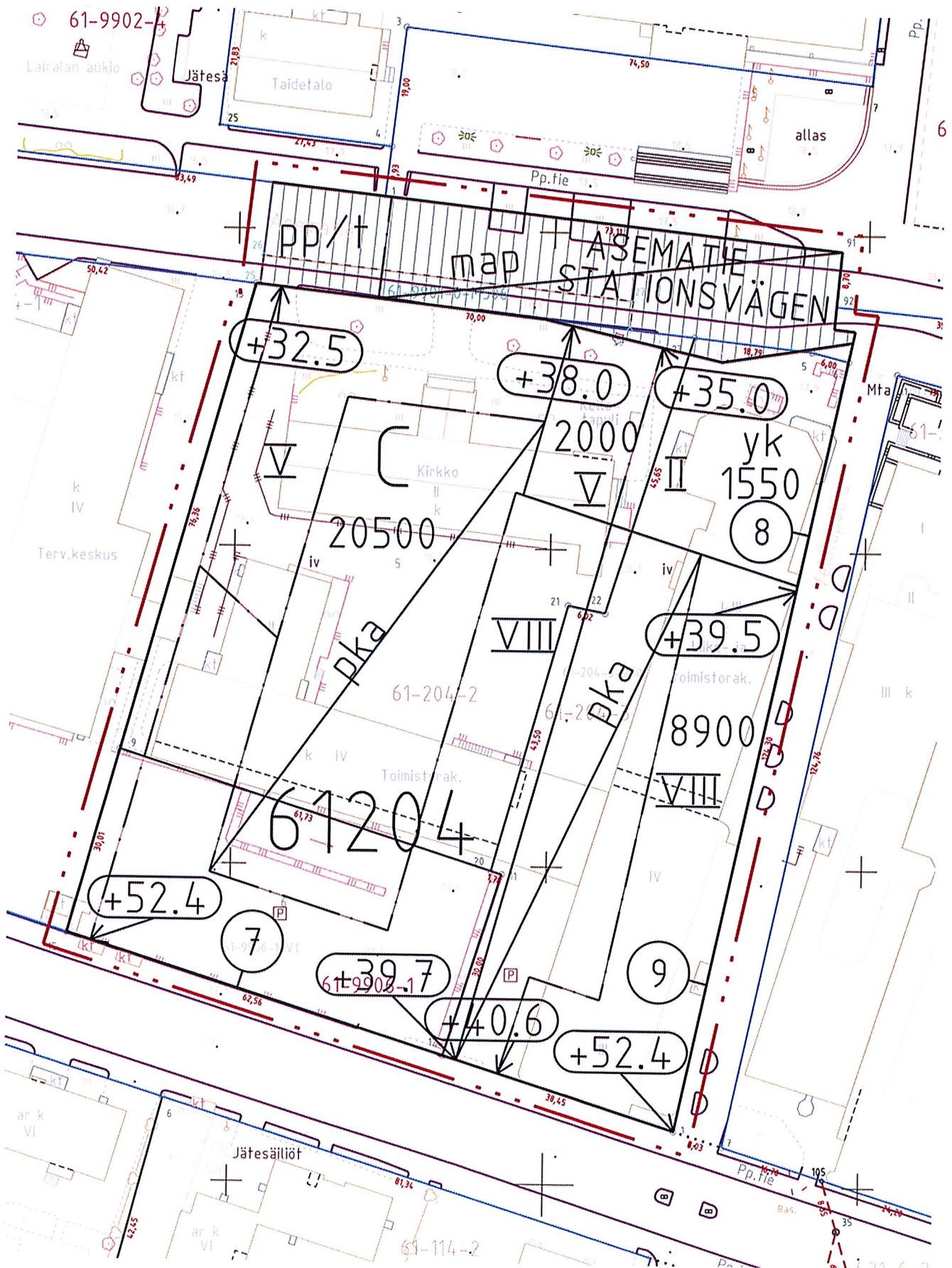
Marko Määttä

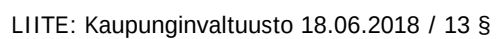
Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies Heino Pitkänen valtakirjalla Vantaan kaupungin puolesta ja Sari Turunen valtakirjalla Vantaan seurakuntayhtymän puolesta ja johtaja Petri Valkama sekä Marko Määttä valtakirjalla NSF III Finland Advisory Oy:n puolesta ovat allekirjoittaneet tämän maankäyttösopimuksen, kiinteistökaupan esisopimuksen ja esisopimuksen kiinteistöjen vaihdosta ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä sopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimukset on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla 21. päivänä toukokuuta 2018

Petri Huotari
toimitusinsinööri
0927/25

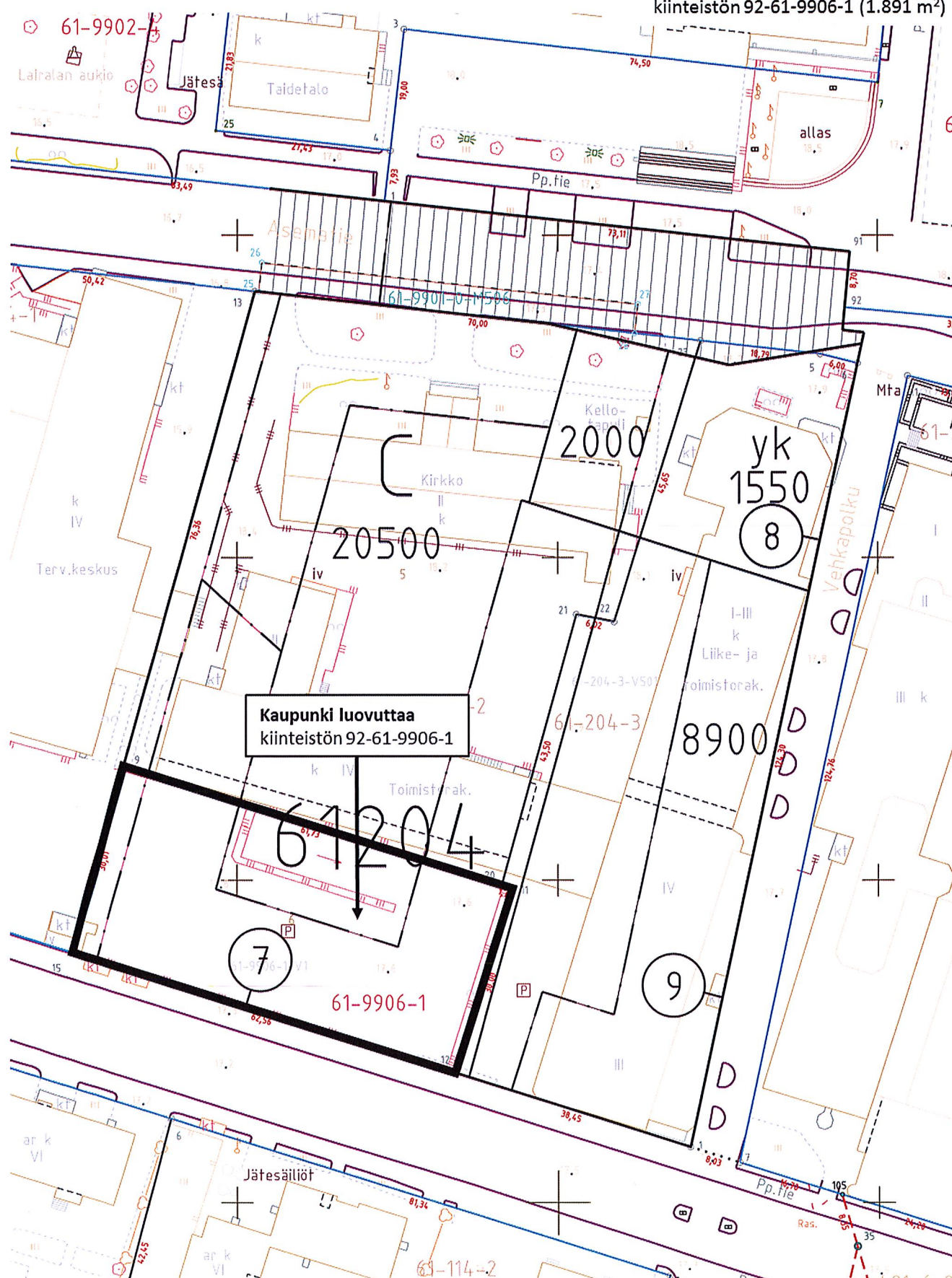

Liite B1

Kaupan kohteet

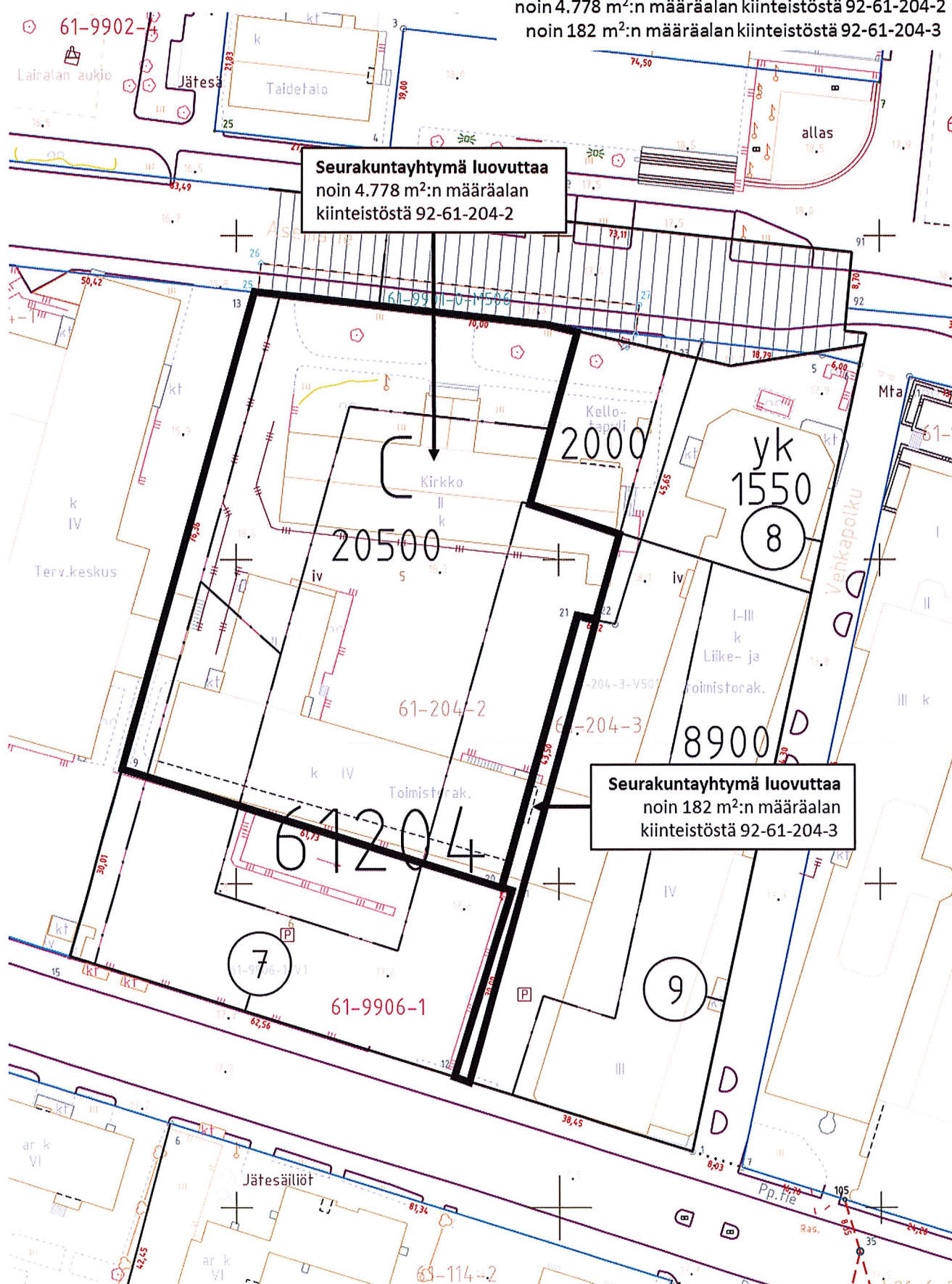
Vantaan kaupunki luovuttaa Nrep Oy:lle
kiinteistön 92-61-9906-1 (1.891 m²)

Liite B2

Kaupan kohteet

Vantaan seurakuntayhtymä luovuttaa Nrep Oy:lle
noin 4.778 m²:n määrään kiinteistöstä 92-61-204-2
noin 182 m²:n määrään kiinteistöstä 92-61-204-3

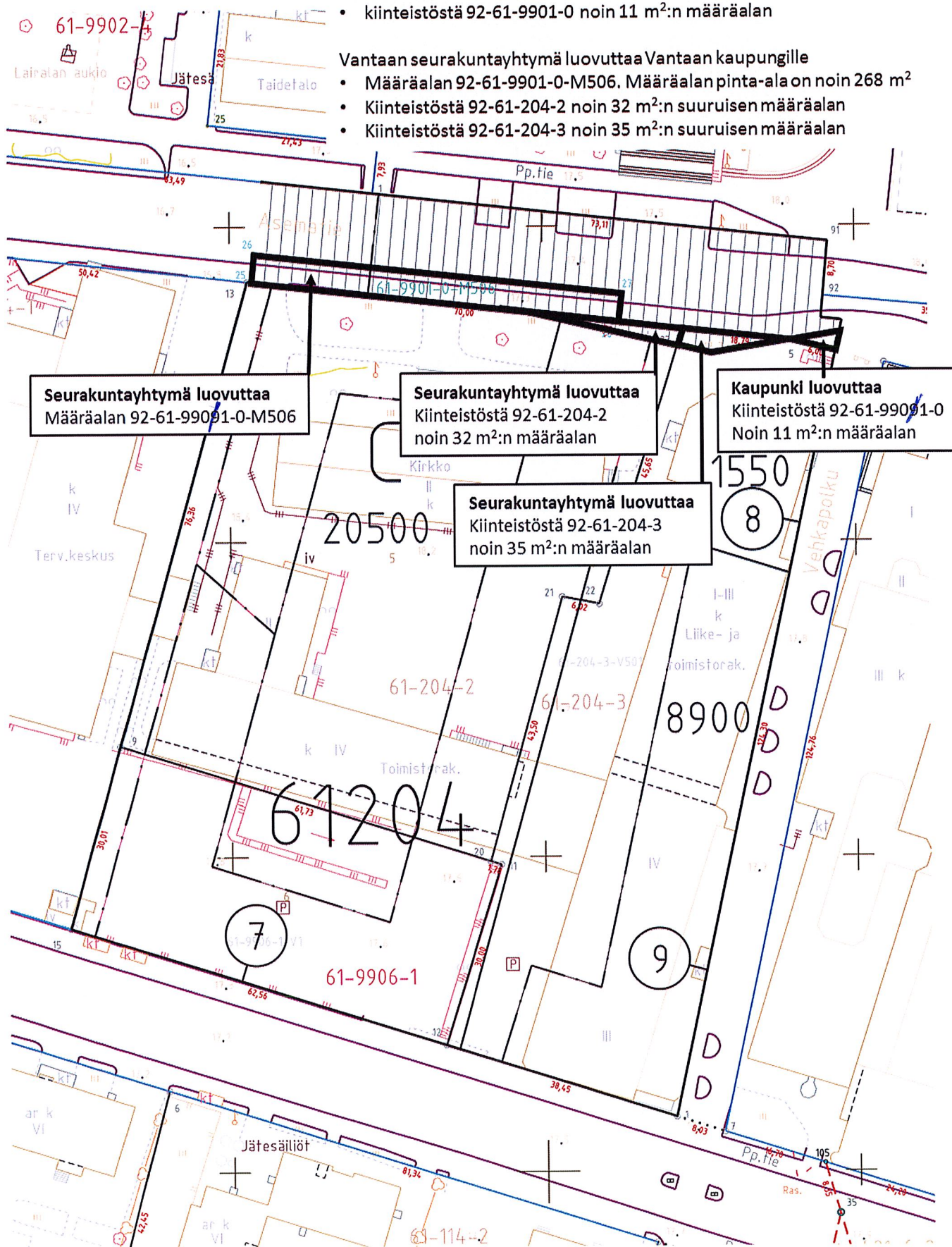
Liite C1**Kiinteistöjen vaihdon kohteet**

Vantaan kaupunki luovuttaa Vantaan seurakuntayhtymälle

- kiinteistöstä 92-61-9901-0 noin 11 m²:n määräalan

Vantaan seurakuntayhtymä luovuttaa Vantaan kaupungille

- Määräalan 92-61-9901-0-M506. Määräalan pinta-ala on noin 268 m²
- Kiinteistöstä 92-61-204-2 noin 32 m²:n suuruisen määräalan
- Kiinteistöstä 92-61-204-3 noin 35 m²:n suuruisen määräalan

14 §

Säde Tahvanaisen ja 38 muun valtuutetun aloite Tikkurilan uudelle torille tarvitaan sosiaalityt, jätetuolto ja torin alle vedetyt sähköt

VD/5702/00.02.00.03/2018

Säde Tahvanainen sekä 38 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaa kasvaa ja rakentaa jatkuvasti uusia toreja ja piazzoja ihmisten kohtaamiseen, mikä on todella hienoa. Ne ovat visuaalisesti ja tilan käytön kannalta hienosti suunniteltuja.

Uusia toreja rakennettaessa ei kuitenkaan ole huomioitu tarvetta nykyaikaiseen sähkökaapelointi in, jotka yleensä rakennetaan torin pinnoituksen alle. Tämä lisää turvallisuuuua ja käytettävyyttä.

Tikkurilan uudella torilla joudutaan vetämään sähköt pintajohtoina pitkin toria, joka on omiaan aiheuttamaan vaaratilanteita sekä vaikeuttaa logistisia siirtoja. Myös suurten konserttitilaisuuksien järjestelyjenkannalta pintaveto on ongelmallista.

Torin osalta kauppiat ja käyttäjät ovat kokeneet myös puutteeksi, ettei Tikkurilan uudella torilla ole WC -tiloja sekä jätetuollon riittämättömyyden (nykyisessä järjestelyssä kapasiteetti ei riittävä). Tarve huoltorakennukselle on akuutti. Rakennus voisi mahdollisesti sijoittua uuden lastenpuiston läheisyyteen, jolloin se palvelisi myös puiston käyttäjiä.

Esitämme, että Tikkurilan uudelle torille järjestetään nykyaikainen torin kivetykseen sijoittuva sähkökaapelointi, WC -tilat sekä toimiva jätetuolto. Jatkossa myös uusien torien ja piazzojen rakentamisessa olisi järkevää sijoittaa sähköt".

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 14

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Säde Tahvanaisen ja 38 muun valtuutetun aloite Tikkurilan uudelle torille tarvitaan sosiaalityt, jätetuolto ja torin alle vedetyt sähköt

VANTAAN KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

VALTUUSTOALOITE

Tikkurilan uudelle torille tarvitaan sosiaalitilat, jätehuolto ja torin alle vedetyt sähköt

Vantaa kasvaa ja rakentaa jatkuvasti uusia toreja ja piazzoja ihmisten kohtaamiseen, mikä on todella hienoa. Ne ovat visuaalisesti ja tilan käytön kannalta hienosti suunniteltuja.

Uusia toreja rakennettaessa ei kuitenkaan ole huomioitu tarvetta nykyaikaiseen sähkökaapelointiin, jotka yleensä rakennetaan torin pinnoituksen alle. Tämä lisäisi turvallisuutta ja käytettävyyttä.

Tikkurilan uudella torilla joudutaan vetämään sähköt pintajohtoina pitkin toria, joka on omiaan aiheuttamaan vaaratilanteita sekä vaikeuttaa logistisia siirtoja. Myös suurten konserttitilaisuuksien järjestelyjen kannalta pintaveto on ongelmallista.

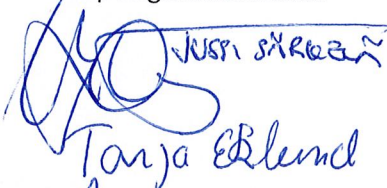
Torin osalta kauppiaat ja käyttäjät ovat kokeneet myös puutteeksi ettei Tikkurilan uudella torilla ole WC -tiloja sekä jätehuollon riittämättömyyden (nykyisessä järjestelyssä kapasiteetti ei riittävä). Tarve huoltorakennukselle on akuutti. Rakennus voisi mahdollisesti sijoittua uuden lastenpuiston läheisyyteen, jolloin se palvelisi myös puiston käyttäjiä.

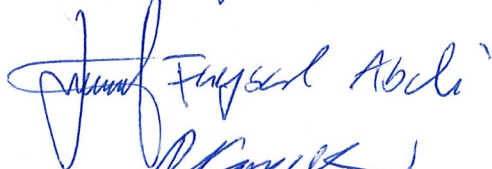
Esitämme, että Tikkurilan uudelle torille järjestetään nykyaikainen torin kivetykseen sijoittuva sähkökaapelointi, WC -tilat sekä toimiva jätehuolto. Jatkossa myös uusien torien ja piazzojen rakentamisessa olisi järkevää sijoittaa sähkö

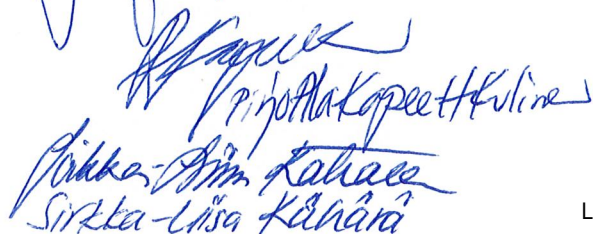
Vantaalla 18.6.2018

Säde Tahvanainen,

Kaupunginvaltuutettu

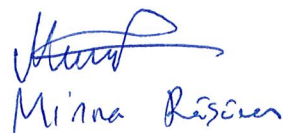

Tanja Eklund

Faruq Faysal Abdi

Pirkka-Maria Kallio
Sirka-Liisa Känkäri

Jaana Heiskanen

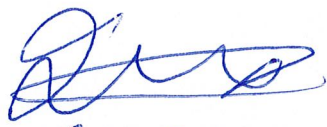

Salla Lindblad-Palo

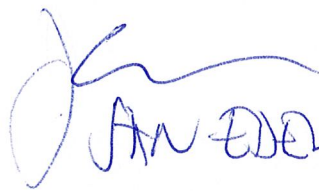

Minna Räsänen

Ranbir Sodhi

Ulla Kaukola

Sari Sainio
Adnan Ibrahim

Eve Ranta

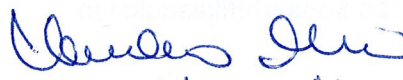

ANN EDMANN

Emmi Pajunen

Minna Kuusela

SIRPA SIRU

TIMO JÄRVENPÄÄ

Vaula Norrene

Sari Laakso

Anniina Koskela

Minna Ahtela

Sireta Silvennoinen-Huisker

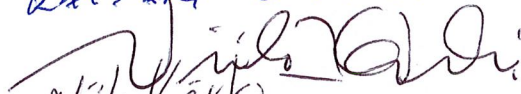

Anssi Aaga

Tiina Tuomela

MARI RYTÖNEN

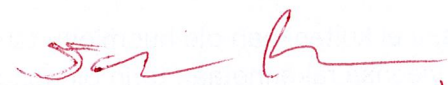
MARI RYTÖNEN

Niilo Kärki

Niilo Kärki

TAINA VAHVANAINEN

TAINA VAHVANAINEN

SAKARI ROMANEN

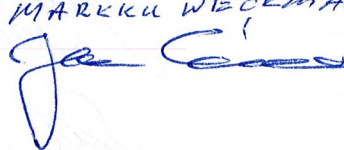

OTSA KIVIMÄKI

Carita Orlando

SAMI KANERVA

L. NORRES

MARKKU WIECKMAN

Jarmo Eskelinen

15 §

Ulla Kaukolan ja 18 muun valtuutetun aloite bussikatosten uusimiseksi Vihdintiellä välillä Rajatorpantie - Kehä III

VD/5706/00.02.00.03/2018

Ulla Kaukola sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vihdintien bussipysäkit välillä Rajatorpantie - kehä III ovat uusimisen tarpeessa. Helsingin puolella on ajanmukaiset bussikatokset, mutta Vantaan puolella ne ovat tuulahdus menneisyydestä.

Vihdintie on yksi tärkeistä ulos- ja sisään tuloväylistä ja bussipysäkkienkin pitäisi olla ajanmukaiset. Me allekirjoittaneet esitämme Vihdintien bussipysäkkien uusimista välillä Rajatorpantie - kehä III"

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Ulla Kaukolan ja 18 muun valtuutetun aloite bussikatosten uusimiseksi välillä Rajatorpantie - Kehä III

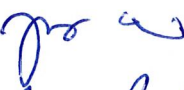
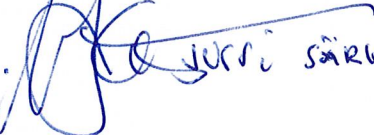
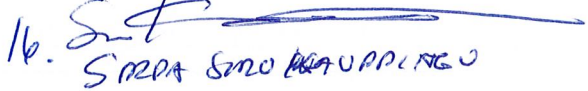
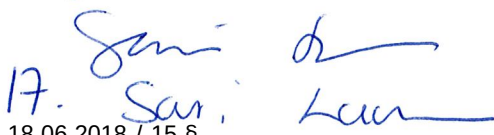
Valtuustoaloite bussikatosten uusimiseksi Vihdintiellä välillä Rajatorpantie – kehä III

Vihdintien bussipysäkit välillä Rajatorpantie – kehä III ovat uusimisen tarpeessa. Helsingin puolella on ajanmukaiset bussikatokset, mutta Vantaan puolella ne ovat tuulahdus menneisyydestä.

Vihdintie on yksi tärkeistä ulos- ja sisään tuloväylistä ja bussipysäkkienkin pitäisi olla ajanmukaiset. Me allekirjoittaneet esitämme Vihdintien bussipysäkkien uusimista välillä Rajatorpantie – kehä III.

Vantaalla 18.6.2018

1. Ulla Kaukola
2. ZANBIR SODHI
3. Jaana Heiskanen
4. KATI TUUSJÄRVI
5. Antero Eerola
6. Chau Nguyen
7. JUSSI SARAMO
8. Jari Järveläinen
9. Kimmo Kivinen
10. Pii Alakyperttinen
11. Ulla Vahakangas
12. Adem Ibrahim
13. Jussi Särkelä
14. Fayçal Abdel
15. Siikka-Liisa Kähkö
16. Sanna Sanna
17. Sari Laine

To Järven

18. Jouko JÄSKELÄINEN

19. JARNO ESKELINEN ja Eero

16 § **Antero Eerolan ja 30 muun valtuutetun aloite juomaveden järjestämiseksi vesijohdon ulkopuolella oleville alueille**

VD/5715/00.02.00.03/2018

Antero Eerola sekä 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaalla on edelleen asemakaavan ulkopuolisia alueita, joissa kotitaloudet eivät ole vesijohtojärjestelmän piirissä. Tällaiset taloudet ovat kaivoveden varassa.

Jo nyt kuluva kesä on ollut kuuma ja kuiva. Tämä on johtanut kaivojen kuivumiseen monilla kaivovettä käyttävillä alueilla. Siksi juomaveden hankinnasta johtuvat kustannukset ovat näissä talouksissa kasvaneet.

Valitettavasti kaupunki on aiemmin linjannut, että sille ei kuulu veden toimittaminen asemakaavan ulkopuolisille alueille. Nämä kotitaloudet kuitenkin maksavat myös kiinteistöveroaa.

Puhdas juomavesi on perusoikeus. Sen turvaaminen kaikille asukkaille pitää olla kaupungin velvollisuus.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

Vantaan kaupunki tekee selvityksen kaikista kunnallistekniikan ulkopuolisista alueista, joilla on ollut vaikeuksia saada puhdasta juomavettä.

* Tämän selvityksen pohjalta kaupunki järjestää juomavettä näiden alueiden kotitalouksille.

* Osana selvitystä kaupunki kehittää pysyvän ratkaisumallin sille, miten puhtaan juomaveden saanti asemakaavan ulkopuolisille alueilla voidaan ratkaista".

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 30 muun valtuutetun aloite juomaveden järjestämiseksi vesijohdon ulkopuolella oleville alueille

JUOMAVEDEN JÄRJESTÄMINEN VESIJOHDON ULKOPUOLELLA OLEVILLE ALUEILLA

Vantaalla on edelleen asemakaavan ulkopuolisia alueita, joissa kotitaloudet eivät ole vesijohtojärjestelmän piirissä. Tällaiset taloudet ovat kaivoveden varassa.

Jo nyt kuluva kesä on ollut kuuma ja kuiva. Tämä on johtanut kaivojen kuivumiseen monilla kaivovettä käyttävillä alueilla. Siksi juomaveden hankinnasta johtuvat kustannukset ovat näissä talouksissa kasvaneet.

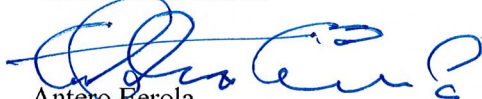
Valitettavasti kaupunki on aiemmin linjannut, että sille ei kuulu veden toimittaminen asemakaavan ulkopuolisille alueille. Nämä kotitaloudet kuitenkin maksavat myös kiinteistövero.

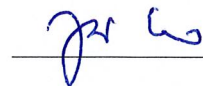
Puhdas juomavesi on perusoikeus. Sen turvaaminen kaikille asukkaille pitää olla kaupungin velvollisuus.

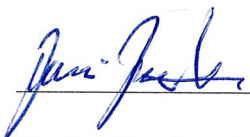
Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

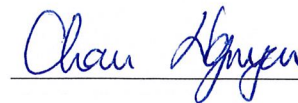
- * Vantaan kaupunki tekee selvityksen kaikista kunnallistekniikan ulkopuolisista alueista, joilla on ollut vaikeuksia saada puhdasta juomavettä.
- * Tämän selvityksen pohjalta kaupunki järjestää juomavettä näiden alueiden kotitalouksille.
- * Osana selvitystä kaupunki kehittää pysyvän ratkaisumallin sille, miten puhtaan juomaveden saanti asemakaavan ulkopuolisille alueilla voidaan ratkaista.

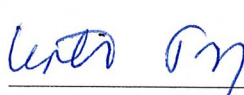
Vantaalla 18.6.2018

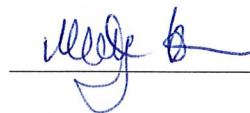

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu

 JUSSI SARAMO

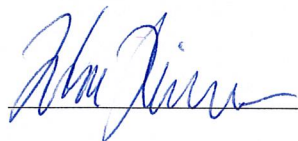
 JARI JAASKELAINEN

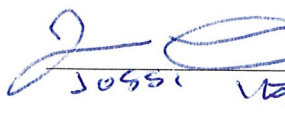
 CHAU NGUYEN

 KATI TUUSJÄRVI

 MAIJA VANHANEN

 KIMMO KILJUNEN

 JUHANI HIRVONEN

 JUSSI VANHANEN

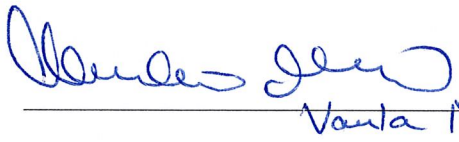
 AADAM IBRAHIM

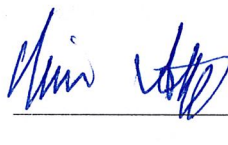
 RANBIR SODHI

Tanja Eklund

 Minna Kuusela

 Sirkko Lehtinen

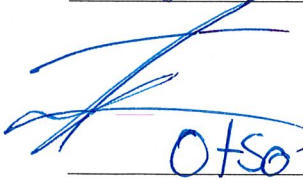
 Vanta Norrena

 Minna Atiye

Tina Tuomela Tina Tuomela

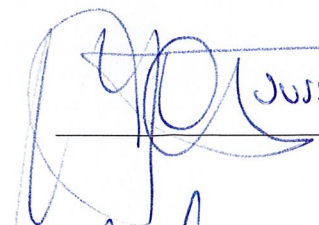
 Jussi Järveläinen

 JUHA MALMI

 Otso Kivimäki

Jeani Chen

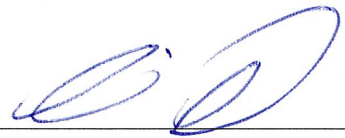
 JUSSI SÄRKELÄ

 Fayçal Abeli

 TIMO JUURIKKALA

Sari Le Sari Laakso

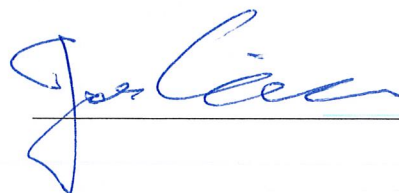
 Sireta Silvennoinen-Hiuska

 Anssi Auri

 STEFAN ISAKSSON

 PATRIK KARLSSON

 Katriina Anttonen

 Jarmo Iskelinen

17 §

Tarja Eklundin ja 21 muun valtuutetun aloite omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavat poikkeuslupahakemukset ohjattava rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi

VD/5730/00.02.00.03/2018

Tarja Eklund sekä 21 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaalla omakoti- ja rivitaloalueet kuuluvat omaleimaisina vantaalaiseen kaupunkirakenteeseen. Täydennysrakentaminen on paikallaan mutta viime aikoina siinäkin on alkanut esiintyä epätervettä voiton maksimointia. Vanhoilla omakotialueilla joilla asemakaavat eivät ole niin tarkkoja kuin uusilla alueilla on alettu varsin pienille tonteille rakentaa luhtitaloja pienillä rakennuslupapoikkeuksilla. n.1250m2 tontille voi esim. rakentaa luhtitalon jossa on 14 asuntoa jotka täyttävät 20 m2 asuntokokon määrän. Alueelle jossa sallitaan vain kaksikerroksinen rakentaminen voi saada kolmannen kerroksen jos se on parvikerros joka ei täytä asuinkerroksen määrääksiä.

Asunto- ja asukasluvun moninkertaistuminen aiheuttaa liikenteellisesti ongelmia usein kapeilla teillä eikä rakennus välttämättä sovi alueen luonteeseen ja ilmeeseen.

Tällainen rakennuslupapoikkeuksilla kikkailu pitää saada kuriin ja poikkeuslupa luhtitalon rakentamiseen vanhalla omakotialueella hakea aina kaavoittajalta. Toivottavasti tähän perehdytään maankäytön toimialalla.

Me allekirjoittaneet edellytämme, että kaupunki selvittää omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavien poikkeuslupahakemusten ohjaamisen rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi".

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Tarja Eklundin ja 21 muun valtuutetun aloite omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavat poikkeuslupahakemukset ohjattava rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi

Valtuustoaloite 18.06.2018.

Omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavat poikkeuslupahakemukset ohjattava rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi.

Vantaalla omakoti- ja rivitaloalueet kuuluvat omaleimaisina vantaalaiseen kaupunkirakenteeseen. Täydennysrakentaminen on paikallaan mutta viimeaikoina siinäkin on alkanut esiintyä epätervettä voiton maksimointia. Vanhoilla omakotialueilla joilla asemakaavat eivät ole niin tarkkoja kuin uusilla alueilla on alettu varsin pienille tonteille rakentaa luhtitaloja pienillä rakennuslupapoikkeuksilla.

n.1250m2 tontille voi esim. rakentaa luhtitalon jossa on 14 asuntoa jotka täyttävät 20 m2 asuntokokon määräyksen. Alueelle jossa sallitaan vain kaksikerroksinen rakentaminen voi saada kolmannen kerroksen jos se on parvikerros joka ei täytä asuinkerroksen määräyksiä.

Asunto-, ja asukasluvun moninkertaistuminen aiheuttaa liikenteellisesti ongelmia usein kapeilla teillä eikä rakennus välttämättä sovi alueen luonteeseen ja ilmeeseen.

Tällainen rakennuslupapoikkeuksilla kikkailu pitää saada kuriin ja poikkeuslupa luhtitalon rakentamiseen vanhalla omakotialueella hakea aina kaavoittajalta. Toivottavasti tähän perehdytään maankäytön toimialalla.

Me allekirjoittaneet edellytämme että kaupunki selvittää omakotialueilla Luhtitalojen rakentamiseen tarvittavien poikkeuslupahakemusten ohjaamisen rakennusvalvonnasta maankäytön kaavoituksesta vastaaville virkamiehille päätettäväksi.

Tarja Eklund.

Tarja Eklund.

- 1 Aad Aaden Ibrahim
- 2 Ilja Kankela VILJA KAUKOLA
- 3 O RANBIR SODHI
- 4 Jaana Lem Jaana Heiskanen
- 5 M - Pelti Salla Lindblad-Palo
- 6 Minna Räsänen
- 7 Jussi Särkelä
- 8 Kati Mysteri
- 9 Sami Järveläinen
- 10 Arjo Alkupa-Helvola
- 11 Jukka Kihlberg
- 12 Jukka Hirvonen
- 13 Fayssal Abili
- 14 Antti Kähkönen
- 15 Vaula Norrene
- 16 Taina Tuomela
- 17 Mikka Nieminen
- 18 Tanja Vamela
- 19 Paula Lehtimäki
- 20 Jouni Vartiainen

21 Laili Kain
22 LAURI POTRA

18 § **Ulla Kaukolan ja 28 muun valtuutetun aloite koira-aitauksen saamiseksi
Pähkinärinteeseen Lammaslammen lounaisosaan**

VD/5731/00.02.00.03/2018

Ulla Kaukola sekä 28 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Lounais-Vantaalta Lammaslammen läheisyydestä puuttuu koira-aitaus. Koiria on tullut alueelle runsaasti lisää, sillä pelkästään Hämevaaran asukasluku on kasvanut viidessä vuodessa (2012-2017) 27 %. Pähkinärinteessä on vanha koira-aitaus alueen pohjoisosassa, mutta se ei palvele etelä-Pähkinärinteessä tai Hämevaarassa asuvia koiraihmiä.

Lammaslampi on alueen ulkoilun keskus ja lammen rannalla olisi monia mahdollisia paikkoja koira-aitauksen rakentamiselle. Koira-aitaus vahvistaisi Lammaslammen aluetta ulkoilukeskuksena. Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut kannatamme koira-aitauksen rakentamista Lammaslammen lounaisosaan".

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Ulla Kaukolan ja 28 muun valtuutetun aloite koira-aitauksen saamiseksi Pähkinärinteeseen Lammaslammen lounaisosaan

Valtuustoaloite koira-aitauksen saamiseksi Pähkinärinteeseen Lammaslammen lounaisosaan

Lounais-Vantaalta Lammaslammen läheisyydestä puuttuu koira-aitaus. Koiria on tullut alueelle runsaasti lisää, sillä pelkästään Hämevaaran asukasluku on kasvanut viidessä vuodessa (2012-2017) 27 %.

Pähkinärinteessä on vanha koira-aitaus alueen pohjoisosassa, mutta se ei palvele etelä-Pähkinärinteessä tai Hämevaarassa asuvia koiraihmisia.

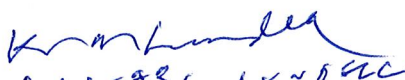
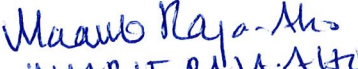
Lammaslampi on alueen ulkoilun keskus ja lammen rannalla olisi monia mahdollisia paikkoja koira-aitauksen rakentamiselle. Koira-aitaus vahvistaisi Lammaslammen aluetta ulkoilukeskuksena.

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut kannatamme koira-aitauksen rakentamista Lammaslammen lounaisosaan:

18.6.2018

1. Ulla Kaukola

1. Ulla Kaukola	10. Jussi Saramo
2. Ranbir Sodhi	11. Jari Järvelä
3. Jaana Heiskanen	12. Jussi Vahakangas
4. Kati Mästärvi	13. Juhana Hirvonen
5. Maija Vanhanen	14. Tanja Eklund
6. Adam Ibrahim	15. Jari Järvelä
7. Jussi Särkää	16. Emmi Pajunen
8. Eel Ranto	17. Sari Lamm
9. Sanna Sanna	

18. Silvenflöj.
Svetta Silvennainen -flöjste
19.
Maja Rautavaara
20.
JUKKA JÄRVELIN
21.
Juhani Malmi
22.
KARI LINDBERG
23.
EINO MÄKELÄ
24.
Niilo Kärki
25.
TAINA VAHVELAINEN
26.
MARKKU WECKMAN
27.
MAUNO RAJALA
28.
MIKA RAUTIO
29. JARNO ESKELINEN

19 § **Markku Weckmanin ja 42 muun valtuutetun aloite kuntoportaiden (treeniportaot) rakentamiseksi Möskärin mäkeen**

VD/5742/00.02.00.03/2018

Markku Weckman sekä 42 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Malminkartanon täyttömäki ja Keravan Keinukallio ovat tällä hetkellä lähimmät vantaalaisten saavutettavissa olevat rappuset.

Portaissa treenaaminen on nyt muotia. Erilaisilla askelilla saa monipuolista voimaa, kestävyyttä ja terveyttä kehoon".

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 19

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Markku Weckmanin ja 42 muun aloite kuntoportaiden (treeniportaot) rakentamiseksi Möskärin mäkeen

VALTUUSTOALOITE

Tulee ryhtyä toimenpiteisiin kuntoportaiden (treeniportaat) rakentamiseksi Möskärin mäkeen.

Perustelut:

Malminkartanon täyttömäki ja Keravan keinukallio ovat tällä hetkellä lähimmät vantaalaisten saavutettavissa olevat rappuset.

Portaissa treenaaminen on nyt muotia. Erilaisilla askelilla saa monipuolista voimaa, kestävyyttä ja terveyttä kehoon.

Vantaalla kesäkuun 18. päivänä 2018

Markku Weckman
Markku Weckman

kaupunginvaltuutettu

Sakari Rokkanen
SAKARI ROKKANEN

Lauri Kaira
LAURI KAIRA

Sami Kanerva
SAMI KANERVA

Niilo Kärki
Niilo Kärki

Keren Mäkelä
KEREN MÄKELÄ

Otso Kivimäki
Otso Kivimäki

Patric Karlsson
PATRICK KARLSSON

Minna Kuusela
Minna Kuusela

Jani Edemmann
JANI EDEMANN

Marilla Korttala
MARILLA KORTESALMI

Voula Norrre
Voula Norrre

Piia Kurki
PIIA KURKI

Carita Orlando
Carita Orlando

Sari Laakso
Sari Laakso

Janne Leppänen
JANNE LEPPÄNEN

Mari Räsä-Aho
MARI RÄSÄ-AHO

Anniina Koskela
ANNIINA KOSKELA

Paula Lehmiskallio
PAULA LEHMISKALLIO

Mika Rautio
MIKA RAUTIO

Minna Varti
MINNA VARTI

Sören Strand
SÖREN STRAND

Juha Malmi
JUHA MALMI

Minna Atiye
MINNA ATIYE

Anita Orpana
ANITA ORPANA

Kari-Liisa Lundberg
KARI-LIISA LUNDBERG

Anssi Aurs
ANSSI AUSSA

Timo Auvinen
TIMO AUVINEN

OPR.T

MONA RINTAMÄKI

Tiina Tuomela

Tiina Tuomela

Jukka Järvi

Jukka

JÄNCKELÄINEN

Jussi Vataamons

Jussi Vataamons

Maija Vanhanen

Maija Vanhanen

Juha Kivimäki

Juha Kivimäki

Aadam Ibrahim

Aadam Ibrahim

Tanja Ekblad

Ulla Kaukula

ULLA KAUKULA

Jari Järvelin

Jari Järvelin

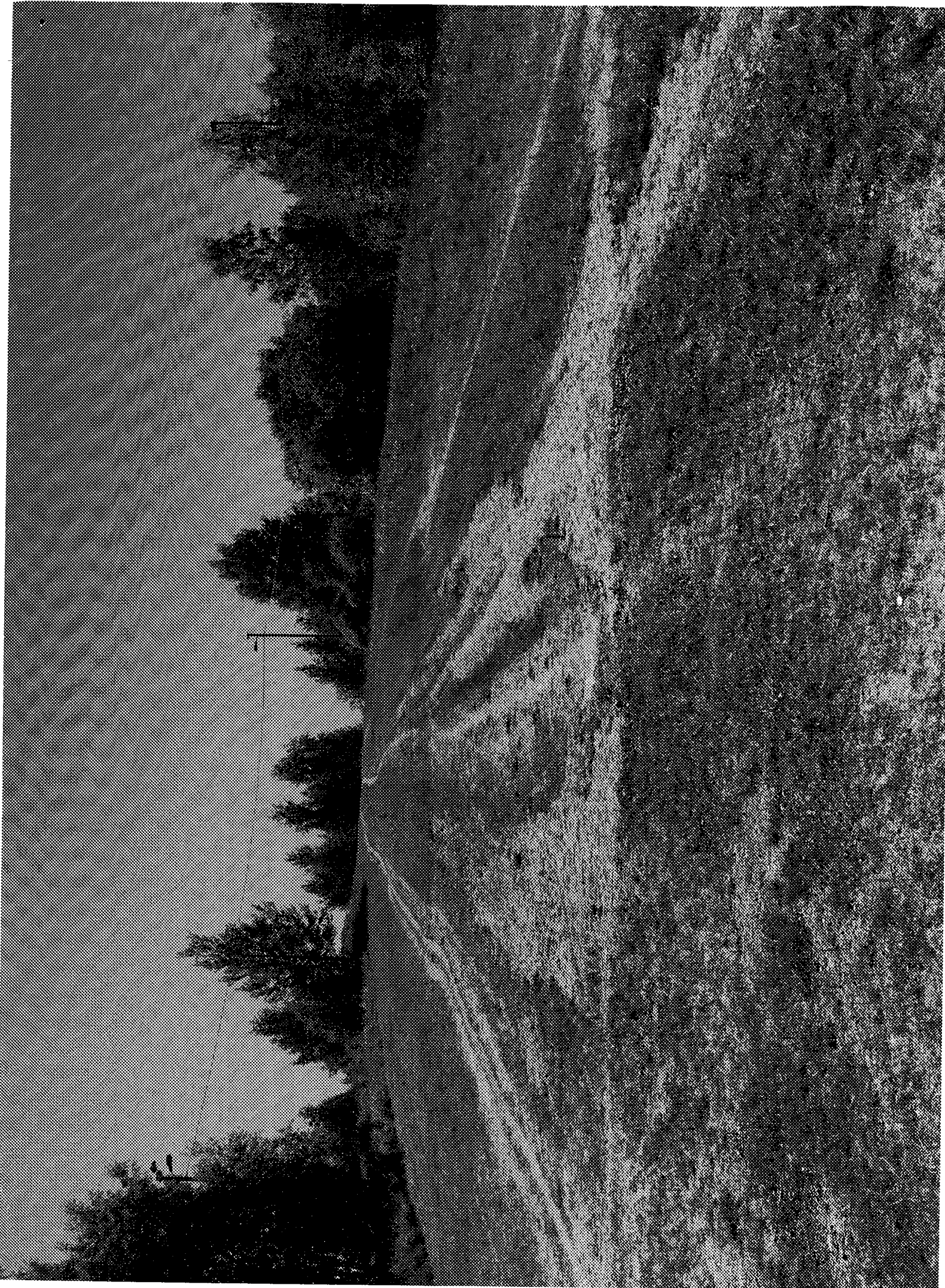
Salla Lindblad-Palo

Salla Lindblad-Palo

Mikko Mäkelä

Jero Edelin

MÖSKÄINMAKI

20 §

Sirpa Kauppisen ja 26 muun valtuutetun aloite eroon tiemelusta - pääkaupunkiseutu tarvitsee tehokkaan meluntorjuntaohjelman

VD/5746/00.02.00.03/2018

Sirpa Kauppinen sekä 26 muuta jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Neljännes pääkaupunkiseudun asukkaista asuu tieliikenteen vaarallisena pidetyn 55 desibelin rajan ylittävällä melualueilla (2017). Keinoksi melun vähentämiseen valitaan usein asuntorakentamisen rajoittaminen kaavassa sen sijaan, että puututtaisiin melun alkuperäiseen syyhyn - liikenteeseen. Asuntorakentamisen lisäksi moni luontoalue kärsii melusta.

Liikenteen melun ja pienhiukkaspäästöjen torjuminen edistää kaikkien terveyttä ja hyvinvointia. Bulevardisoinnin ja muiden keinojen lisäksi yksi tapa vähentää melua on rakentaa vilkkaille teille meluvalleja. Etenkin Kehä III, Lahdenväylä ja Hämeenlinnanväylä aiheuttavat merkittävän meluhaitan lähialueille. Esimerkiksi meluvallien rakentaminen vähentäisi rakentamisen rajoitteita ja kustannuksia hyvien liikenneyhteyksien lähellä.

Me allekirjoittaneet edellytämme, että pääkaupunkiseudun kunnat, ELY-keskus, Liikennevirasto ja muut oleelliset tahot luovat yhdessä kunnianhimoisen tiemelun torjuntaohjelman selkeine toimenpiteineen ja aikatauluineen joka tulee osaksi MAL-sopimusta".

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia valmisteltavaksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen ja 26 muun valtuutetun aloite eroon tiemelusta -pääkaupunkiseutu tarvitsee tehokkaan meluntorjuntaohjelman

Eroon tiemelusta - pääkaupunkiseutu tarvitsee tehokkaan meluntorjuntaohjelman

Neljännes pääkaupunkiseudun asukkaista asuu tieliikenteen vaarallisena pidetyn 55 desibelin rajan ylittävällä melualueilla (2017). Keinoksi melun vähentämiseen valitaan usein asuntorakentamisen rajoittaminen kaavassa sen sijaan, että puututtaisiin melun alkuperäiseen syyhyn - liikenteeseen. Asuntorakentamisen lisäksi moni luontoalue kärsii melusta.

Liikenteen melun ja pienhiukkaspäästöjen torjuminen edistää kaikkien terveyttä ja hyvinvointia. Bulevardisoinnin ja muiden keinojen lisäksi yksi tapa vähentää melua on rakentaa vilkkaille teille meluvalleja. Etenkin Kehä III, Lahdenväylä ja Hämeenlinnanväylä aiheuttavat merkittävän meluhaitan lähialueille. Esimerkiksi meluvallien rakentaminen vähentäisi rakentamisen rajoitteita ja kustannuksia hyvien liikenneyhteyksien lähellä.

Me allekirjoittaneet edellytämme, että pääkaupunkiseudun kunnat, ELY-keskus, Liikennevirasto ja muut oleelliset tahot **luovat yhdessä** kunnianhimoisen tiemelun torjuntaohjelman selkeine toimenpiteineen ja aikatauluineen joka **tulee osaksi MAL-sopimusta**.

Sirpa Siru Kauppinen

Vaula Norrene
Silvén, Sveta Silvennoinen-Heiskanen

Minna Rautavaara

Timo Juvakka
Sari Laakso
Sari Laakso

Minna Atiye

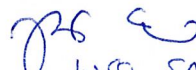

Minna Kuvola

Eve Rami
Aadan Ibrahim

Emmi Pajunen

Kari Pyykkö

Antero Eerola

Jussi Saramo

Jari Kaasela

Jouni Vahamäki

Maija Vanhanen

Juhani Heikonen

Tina Tuohela
TINA TUOHELA

Ja Järvelä

Juha Järvelä (mer)

Juha Malmi

Juha Malmi

Mariella Korhonen
MARIELLA KORHONEN

Jan Edelmann

Jan Edelmann

Kari Lindström

Kari Lindström

Taina Vahvaselkä

TAINA VAHVASELKÄ

Jenni Oksanen

Jenni Oksanen

21 § **Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite Koivukylän Asolan tieturvallisuuden parantamiseksi**

VD/5747/00.02.00.03/2018

Faysal Abdi sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Koivukylän Asolassa on teitä, joiden alun perin on suunniteltu vain autoilijoille. Alueen asukasmäärä on noussut ja siellä asuu paljon lapsi lapsiperheitä. Jalankulkijat ja pyöräilijät käyttävät autotietä. Tietä kulkevat myös koululaisia, kun ei ole muita vaihtoehtoja jolloin tulee varatilanteita.

- Alueen tieturvallisuuden parantamiseksi esitän, että Sydäntien postinumerolla 01400 Vantaa Andersinkadun - Mikaelintien välisen tieosuuden rakennetaan tieväylää jalankulkujoille ja pyöräilijöille.
- Esitän samalla selvitettäväksi ja parannettavaksi muut alueen tieväylät niin, että huomioidaan jalankulkijat ja pyöräilijät.

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 21

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite Koivukylän Asolan tieturvallisuuden parantamiseksi

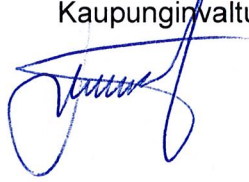
VALTUUSALOITE

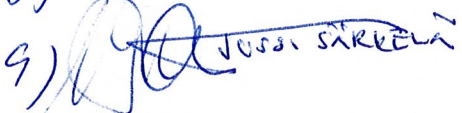
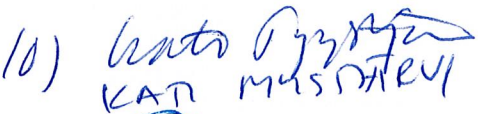
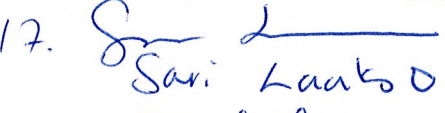
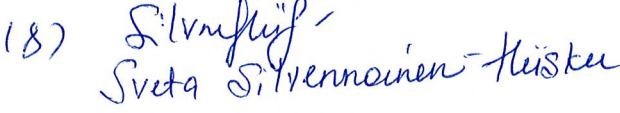
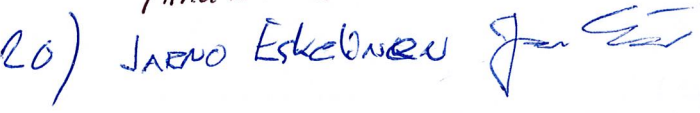
Koivukylän Asolassa on teitä, jotka ovat alun perin suunniteltu vain autoilijoille. Alueen pyöräilijät joutuvat käyttämään autotietä. Tietä kulkevat myös koululaisia, kun ei ole muita vaihtoehtoja. Tällöin tulee usein vaaratilanteita.

- Alueen tieturvallisuuden parantamiseksi esitän, että Sydäntien (postinumerolla 01400 Vantaa) Andersinkadun - Mikaelintien välisen tieosuuden rakennetaan jalankulku- ja pyörätie jalankulkijoille ja pyöräilijöille.
- Esitän samalla selvitettäväksi ja parannettavaksi myös muut alueen tieväylät, niin että huomioidaan jalankulkijat ja pyöräilijät.

Vantaalla 18.06.2018

Faysal Abdj
Kaupunginvaltuutettu

- 2) Tanja Eklund.
- 3) Aadam Ibrahim
- 4) Mr Kankale
- 5) RANBIR SODHI
- 6) Jaana Heikkinen
- 7) -
- 8) Minna Rosén
- 9) JUSSI SÄRKÄLÄ
- 10) KATI MUSAHEVI
- 11) Antero Eerola
- 12) Chau Nguyen
- 13) JUSSI SARAMO
- 14) Sirkka-Liisa Kähäri
- 15) Sirkka-Liisa Kähäri
- 16) Vauke Norrene
17. Sari Laakso
- 18) Svitla Silvennoinen-Huiska
- 19) Tiina Rummala
- 20) Jarmo Eskelinen

Kokouksen päättäminen

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 22

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 21.45.

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Valitusoikeus

Valtuuston päätökseen haetaan muutosta valittamalla.

Valituksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen

Rakennuskiellon määräämistä koskevassa asiassa valituksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- viranomainen, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Sen lisäksi päätökseen, joka koskee **yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä**, valituksen saa tehdä

- Uudenmaan ympäristökeskus ja muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa,
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia sekä
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- valtuusto on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muutoin lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista.

- Asianosaisten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä. Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.
- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää tai nähtäville asettamispäivää ei lueta määräaikaan.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastoissa ei työskennellä, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirje on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta, sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Helsingin hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana.

Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Tällöin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille ennen valitusajan päättymistä.

Omalla vastuulla valituksen voi toimittaa valitusajan kuluessa myös faksina tai sähköpostina.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5

00520 HELSINKI

Puhelin: 0295642000

Faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Virka-aika: klo 8.00 – 16.15

Muutoksenhakuohje 2. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo

Kaupunginvaltuusto

Asematie 7

01300 Vantaa

sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon.

3.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginvaltuusto
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

3.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos: asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

(13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Virka-aika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Valituskielto

4.1

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

4.2

Tässä kokouksessa tehdystä **päätöksestä § -**, joka koskee kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:ssä mainittuja asioita, ei saa hakea muutosta valittamalla.

4.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen § -**, ei saa hakea muutosta.

4.4

Tässä kokouksessa tehdystä **päätöksestä § -**, joka koskee kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista, ei saa valittamalla hakea muutosta (kuntalaki 24 §).